

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W ZIELONEJ GÓRZE

PLAN URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA CYBINKA

na okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2035 r.

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY (aktualizacja)

Wykonawca:

TAXUS UL Sp. z o.o.

ul. Ochocka 14
02-495 Warszawa
tel./fax.: +48 22 824 58 96
email: biuro@grupa-taxus.pl

Opracowanie:

Pracownia Kameralna Wydziału Urządzania Lasu
mgr inż. Marta Sekrecka
mgr inż. Nina Sokołowska

Kontrola końcowa:

mgr inż. Małgorzata Piotrowska
Dyrektor Wydziału Urządzania Lasu

Akceptacja/akceptuję:

mgr inż. Bogusław Borusiewicz
Wiceprezes Zarządu

Spis treści

1. WSTĘP	8
1.1. Cel i zakres	8
1.2. Materiały źródłowe i metodyka	9
1.3. Podstawy prawne	9
1.4. Wykaz stosowanych skrótów i pojęć.....	10
2. OPIS TERENU NADLEŚNICTWA	15
2.1. Charakterystyka położenia Nadleśnictwa.....	15
2.1.1. Usytuowanie nadleśnictwa w regionie i w kraju	15
2.1.2. Regionalizacja przyrodniczo-leśna	17
2.1.3. Regionalizacja fizyczno-geograficzna	19
2.1.4. Regionalizacja wg Matuszkiewicza	21
2.1.5. Regionalizacja klimatyczna.....	22
2.2. Charakterystyka kompleksów leśnych	22
2.3. Korytarze ekologiczne.....	25
3. HISTORIA OCHRONY PRZYRODY I BADAŃ NAUKOWYCH NA TERENIE NADLEŚNICTWA.....	27
4. FORMY OCHRONY PRZYRODY I POWIĄZANE Z NIMI OBIEKTY PRZYRODNICZE.....	32
4.1. Parki narodowe i ich otuliny.....	33
4.2. Rezerваты przyrody i ich otuliny	33
4.3. Parki krajobrazowe i ich otuliny	40
4.4. Obszary Natura 2000	44
4.4.1. Specjalne obszary ochrony siedlisk.....	44
4.4.2. Obszary specjalnej ochrony ptaków	86
4.5. Obszary chronionego krajobrazu	96
4.6. Pomniki przyrody.....	104
4.7. Stanowiska dokumentacyjne	107
4.8. Użytki ekologiczne	107
4.9. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.....	111
4.10. Chronione oraz lokalnie cenne gatunki.....	111
4.10.1. Ochrona gatunkowa roślin naczyniowych, mchów i wątrobowców	111
4.10.2. Ochrona gatunkowa grzybów	119
4.10.3. Ochrona gatunkowa zwierząt	121
4.10.4. Strefy ostoi, stanowisk, miejsc rozrodu i regularnego przebywania.....	144
4.10.5. Waloryzacja chronionych i lokalnie cennych gatunków występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka.....	145
4.11. Projektowane formy ochrony przyrody	149
4.12. Siedliska przyrodnicze.....	150
4.13. Projektowane Pozaustawowe formy ochrony obszarów przyrodniczo cennych - projekt wytycznych i rekomendacji Ogólnopolskiej Rady o Lasach	157
5. WALORY PRZYRODNICZE NADLEŚNICTWA.....	158
5.1. Struktura użytkowania ziemi	158
5.2. Dominujące funkcje lasów	159
5.2.1. Lasy pełniące funkcje ochronne.....	160
5.3. Rzeźba terenu i Gleby	161
5.4. Klimat.....	163
5.5. Ekosystemy wodno-mokradłowe	163
5.5.1. Wody płynące.....	164
5.5.2. Wody stojące.....	166
5.5.3. Mała retencja	168
5.5.4. Mokradła.....	171
5.6. ROŚLINNOŚĆ	173
5.6.1. Roślinność potencjalna	173
5.6.2. Zbiorowiska roślinne	178
5.7. Siedliskowe typy lasu	178
5.8. Drzewostany.....	179
5.8.1. Bogactwo gatunkowe.....	179
5.8.2. Budowa pionowa	181
5.8.3. Pochodzenie.....	181
5.8.4. Drzewostany ponad 100-letnie.....	182

5.8.5.	Gatunki obce	183
5.8.6.	Ekosystemy referencyjne.....	184
5.8.7.	Remizy, grunty pozostawione do naturalnej sukcesji	185
5.9.	Martwe drewno w ekosystemach leśnych	185
5.10.	Walory krajobrazowe.....	186
6.	WALORY HISTORYCZNO-KULTUROWE	190
6.1	Zarys historii w zasięgu Nadleśnictwa.....	190
6.2	Obiekty kultury materialnej na gruntach Nadleśnictwa	193
6.2.1	Zabytki wpisane do rejestru zabytków	193
6.2.2	Zabytki archeologiczne niewpisane do rejestru zabytków.....	193
6.2.3	Pozostałe obiekty dziedzictwa	204
6.2.4	Cmentarze, mogiły, miejsca pamięci	205
7.	PRZESZTAŁCENIA I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	207
7.1	Przeształcenia środowiska leśnego	207
7.1.2	Zniekształcenia siedlisk i zbiorowisk leśnych	207
7.1.2	Zniekształcenie drzewostanów	208
7.1.2.3	Zniekształcenia wieku drzewostanów.....	211
7.2	Zagrożenia.....	216
7.2.1	Zagrożenia wywołane szkodliwym oddziaływaniem przemysłu.....	216
7.2.2	Stan jakości powietrza, wód i gleb.....	217
7.2.3	Zagrożenia wynikające z uwarunkowań przestrzennych.....	223
7.2.4	Zagrożenia wywołane negatywnym oddziaływaniem człowieka na las.....	223
7.2.4	Zagrożenia spowodowane przez szkodliwe czynniki abiotyczne.....	225
7.2.5	Zagrożenia spowodowane przez szkodliwe czynniki biotyczne.....	226
8.	PLAN DZIAŁAŃ	227
8.1.	Zasady postępowania w obiektach stanowiących formy ochrony przyrody	227
8.2.	Wskazania ochronne ograniczające negatywny wpływ na formy ochrony przyrody.....	228
8.3.	Zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.....	229
8.4.	Postępowanie w projektowanych formach ochrony przyrody	230
8.5.	Postępowanie w ekosystemach wodno-mokradlowych oraz bezpośrednim sąsiedztwie	230
8.6.	Kształtowanie stosunków wodnych	231
8.7.	Działania mające na celu poprawę stanu zbiorowisk leśnych	232
8.8.	Wytyczne dotyczące postępowania na siedliskach przyrodniczych Natura 2000	234
8.9.	Ochrona gleb leśnych	237
8.10.	Ochrona różnorodności biologicznej.....	238
8.10.1	Techniczne i gospodarcze działania proekologiczne	239
8.10.2	Ochrona zasobów genowych.....	239
8.10.3	Ochrona bioróżnorodności poprzez zwalczanie gatunków inwazyjnych roślin.....	242
8.11.	Ochrona stanowisk gatunków chronionych i lokalnie cennych.....	243
8.11.1	Działania i zalecenia w zakresie ochrony roślin chronionych i cennych	243
8.11.2	Działania i zalecenia w zakresie ochrony fauny kręgowców i bezkręgowców	244
8.12.	Działania i wskazania ochronne do POP.....	245
8.13.	Zasady wyznaczania i projektowania stref buforowych, ekotonowych i krajobrazowych.	246
8.13	Działania i zalecenia w zakresie ochrony starych i cennych drzew.....	247
8.14	Działania i zalecenia w zakresie ochrony siedlisk hydrogenicznych	248
8.15	Działania i zalecenia w zakresie ochrony pamiątek kultury leśnej i kultury powszechnej w lasach.....	248
8.15.1	ZALECENIA DLA OBSZARÓW ZABYTKOWYCH.....	249
9.	DZIAŁANIA PROSPOŁECZNE, TURYSTYKA I PROMOCJA WARTOŚCI PRZYRODNICZYCH	250
9.1	Infrastruktura turystyczna	251
9.2	Szlaki turystyczne	253
9.3	Lasy o zwiększonej funkcji społecznej.....	254
9.4	Program „Zanocuj w lesie”	256
9.5	Edukacja przyrodnicza	257
9.6	Promocja	259
10.	ZESTAWIENIA	260
11	LITERATURA.....	307
10	KRONIKA	310

Tabela 1. Zestawienie zmian związanych z przeadresowaniem.....	15
Tabela 2. Powierzchnia ewidencyjna lasów i gruntów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka.....	15
Tabela 3. Liczba i wielkość kompleksów leśnych wszystkich własności na terenie Nadleśnictwa Cybinka.	23
Tabela 4. Zestawienie zbiorcze form ochrony przyrody i ich otulin w zasięgu terytorialnym i zarządzie Nadleśnictwa Cybinka	33
Tabela 5. Charakterystyka rezerwatów przyrody w Nadleśnictwie Cybinka.....	33
Tabela 6. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład powiększonego rezerwatu przyrody „Młodno”.....	38
Tabela 7. Zestawienie oddziałów i pododdziałów rezerwatu przyrody „Szydłowskie Łęgi”	39
Tabela 8. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Krzesińskiego Parku Krajobrazowego	43
Tabela 9. Zestawienie oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005	45
Tabela 10. Wykaz siedlisk przyrodniczych wg SDF w Obszarze Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 będących przedmiotami ochrony.....	47
Tabela 11. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005.....	48
Tabela 12. Wykaz zagrożeń istniejących i potencjalnych dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005, znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	48
Tabela 13. Wyciąg zapisów PZO z działaniami ochronnymi dla przedmiotów ochrony znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka w obszarze Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 (wraz z kodami tabeli XX wg. IUL)	49
Tabela 14. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	51
Tabela 15. Zestawienie oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011	53
Tabela 16. Wykaz siedlisk przyrodniczych wg SDF w Obszarze Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011	54
Tabela 17. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011	55
Tabela 18. Wykaz zagrożeń istniejących i potencjalnych dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011, znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	56
Tabela 19. Wyciąg zapisów PZO z działaniami ochronnymi dla przedmiotów ochrony znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka w obszarze Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011 (wraz z kodami tabeli XX wg. IUL)	57
Tabela 20. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka.....	60
Tabela 21. Zestawienie oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015	62
Tabela 22. Wykaz siedlisk przyrodniczych wg SDF w Obszarze Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015	63
Tabela 23. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015	64
Tabela 24. Wykaz zagrożeń istniejących i potencjalnych dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015, znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka.....	65
Tabela 25. Wyciąg zapisów PZO z działaniami ochronnymi dla przedmiotów ochrony znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka w obszarze Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015 (wraz z kodami tabeli XX wg. IUL)	67
Tabela 26. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	70
Tabela 27. Zestawienie oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028.....	72
Tabela 28. Wykaz siedlisk przyrodniczych wg SDF w Obszarze Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028.....	73
Tabela 29. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028.....	74
Tabela 30. Wykaz zagrożeń istniejących i potencjalnych dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028, znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	75
Tabela 31. Wyciąg zapisów dokumentacji projektu PZO z działaniami ochronnymi dla przedmiotów ochrony znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka w obszarze Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028 (wraz z kodami tabeli XX wg. IUL)	77
Tabela 32. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka.....	79
Tabela 33. Zestawienie oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Bory Chrobotkowe koło Bytomca PLH080048	81
Tabela 34. Wykaz siedlisk przyrodniczych wg SDF w Obszarze Natura 2000 Bory chrobotkowe koło Bytomca PLH080048	82
Tabela 35. Wykaz zagrożeń istniejących i potencjalnych dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Bory chrobotkowe koło Bytomca PLH080048, znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka.....	83

Tabela 36. Wyciąg zapisów dokumentacji projektu PZO z działaniami ochronnymi dla przedmiotów ochrony znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka w obszarze Natura 2000 Bory Chrobotkowe koło Bytomca PLH080048 (wraz z kodami tabeli XX wg. IUL)	83
Tabela 37. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Bory chrobotkowe koło Bytomca PLH080048 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	85
Tabela 38. Zestawienie oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004	87
Tabela 39. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004	88
Tabela 40. Wykaz zagrożeń istniejących i potencjalnych dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004, znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	90
Tabela 41. Wyciąg zapisów dokumentacji projektu PZO z działaniami ochronnymi dla przedmiotów ochrony znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka w obszarze Natura 2000 Bory Chrobotkowe koło Bytomca PLH080048 (wraz z kodami tabeli XX wg. IUL)	93
Tabela 42. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	95
Tabela 43. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład OChK Puszcza nad Pliszką	97
Tabela 44. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład OChK Słubicka Dolina Odry	100
Tabela 45. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład OChK Dolina Ilanki	102
Tabela 46. Wykaz uchwalonych aktem prawnym pomników przyrody w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka	104
Tabela 47. Wykaz użytków ekologicznych na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	107
Tabela 48. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład UE „Cegielnia”	108
Tabela 49. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład UE „Gęsie Bagna”	109
Tabela 50. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład UE „Gniewosz”	109
Tabela 51. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład UE „Wełnianka”	109
Tabela 52. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład UE „Zapadliska Kopalniane”	110
Tabela 53. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład UE „Zapadliska Pokopalniane II”	110
Tabela 54. Zestawienie lokalnie cennych i chronionych gatunków występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka	111
Tabela 55. Wykaz chronionych roślin stwierdzonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka	114
Tabela 56. Wykaz cennych roślin stwierdzonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka	118
Tabela 57. Wykaz cennych grzybów i porostów stwierdzonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka	119
Tabela 58. Wykaz chronionych grzybów i porostów stwierdzonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka	120
Tabela 59. Wykaz gatunków cennych występujących na terenach Nadleśnictwa Cybinka	121
Tabela 60. Wykaz chronionych gatunków zwierząt występujących na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	122
Tabela 61. Liczba strefy ochrony z podziałem na gatunki	144
Tabela 62. Powierzchnia pododdziałów, w których wyznaczono strefy ochrony całorocznej i okresowej w Nadleśnictwie Cybinka	145
Tabela 63. Zestawienie działań gospodarczych w pododdziałach ze znanymi stanowiskami chronionych gatunków roślin, grzybów i porostów oraz zaleceń ochronnych	146
Tabela 64. Zestawienie projektowanych pomników przyrody zgłoszonych do urzędu gminy przez Nadleśnictwo Cybinka	149
Tabela 65. Wykaz siedlisk przyrodniczych na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	152
Tabela 66. Udział procentowy poszczególnych klas pokrycia terenu w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka wg bazy CORINE Land Cover 2018	158
Tabela 67. Podział lasów Nadleśnictwa Cybinka ze względu na pełnione funkcje (w odniesieniu do powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej)	159
Tabela 68. Zestawienie powierzchni lasów wg dominującej funkcji ochronnej (w odniesieniu do lasów razem)	161
Tabela 69. Zestawienie średnich temperatur oraz sumy opadów w miesiącu na rok 2024 – stacja synoptyczna Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej – Babimost (temperatura) i Boczów (opady)	163
Tabela 70. Jednolite części wód powierzchniowych wyróżnione w Nadleśnictwie Cybinka – JCWP rzeczne	164
Tabela 71. Powierzchnie zakwalifikowane jako jeziora w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka	167
Tabela 72. Zbiorniki w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka	168
Tabela 73. Powierzchnie retencyjne w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka	171
Tabela 74. Obiekty retencyjne w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka (wykaz Nadleśnictwa)	171
Tabela 75. Zestawienie mokradeł występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka	172
Tabela 76. Obszary mokradłowe w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka niestanowiące wydzieleń	172
Tabela 77. Udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Cybinka	179
Tabela 78. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego	180
Tabela 79. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup wiekowych i struktury	181
Tabela 80. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów ponad 100-letnich w Nadleśnictwie Cybinka	182
Tabela 81. Udział drzewostanów ponad 100-letnich w typach siedliskowych lasu	183
Tabela 82. Zestawienie powierzchni wg gatunków rzeczywistych - gatunki obce	183

Tabela 83. Zestawienie powierzchni ekosystemów referencyjnych z podziałem na leśnictwa w Nadleśnictwie Cybinka.....	184
Tabela 84 Zestawienie miąższości drewna martwego w Nadleśnictwie Cybinka.....	185
Tabela 85 Zestawienie typów i podtypów krajobrazu wg Audytu Krajobrazowego Woj. Lubuskie	186
Tabela 86 Zestawienie zabytków nieruchomych poligonowych i punktowych wpisanych do rejestru zabytków ..	193
Tabela 87 Zestawienie zabytków archeologicznych (poligonowych)	194
Tabela 88 Zestawienie zabytków archeologicznych (punktowych).....	200
Tabela 89 Zestawienie miejsc pamięci na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka (leśne i nieleśne)	205
Tabela 90 Zestawienie miejsc pamięci w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka.....	206
Tabela 91. Zestawienie powierzchni siedlisk (drzewostanów) wg ich stanu.....	207
Tabela 92. Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem.....	208
Tabela 93. Zestawienie powierzchni według form degeneracji lasu – borowacenie.....	210
Tabela 94. Monotypizacja drzewostanów na terenie Nadleśnictwa Cybinka.....	211
Tabela 95. Występowanie w Nadleśnictwie Cybinka obcych geograficznie gatunków drzew i krzewów.....	213
Tabela 96. Charakterystyka najważniejszych gatunków obcych.....	213
Tabela 97. Charakterystyka stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie Nadleśnictwa Cybinka	221
Tabela 98. Inwentaryzacja uszkodzeń drzewostanów (wszystkich klas wieku) od czynników abiotycznych w Nadleśnictwie Cybinka.....	225
Tabela 99. Inwentaryzacja uszkodzeń drzewostanów (wszystkich klas wieku) od czynników biotycznych w Nadleśnictwie Cybinka.....	226
Tabela 100. Zestawienie POG w Nadleśnictwie Cybinka.....	226
Tabela 101. Wykaz źródeł na terenie Nadleśnictwa Cybinka	231
Tabela 102. Typy drzewostanu oraz orientacyjne składy odnowieniowe upraw	232
Tabela 103. Typy Lasu na siedliskach przyrodniczych na gruntach Nadleśnictwa Cybinka	235
Tabela 104. Przebieg programu restytucji cisa <i>Taxus baccata</i> w Nadleśnictwie Cybinka w latach 2015-2024	240
Tabela 105. Przebieg programu restytucji jarzębu brekinia <i>Sorbus torminalis</i> w Nadleśnictwie Cybinka w latach 2015-2024.....	242
Tabela 106. Zestawienie działań i zaleceń ochronnych dla zwierząt chronionych i rzadkich.....	244

1. WSTĘP

Program Ochrony Przyrody (dalej POP) dla Nadleśnictwa Cybinka jest integralną częścią planu urzędnienia lasu na okres od 1.01.2026 r. do 31.12.2035 r. tworzoną jako oddzielny tom Planu Urzędnienia Lasu (dalej PUL). Aktualnie opracowanie uwzględniać będzie zapisy zawarte w ustaleniach Protokołu Komisji Założeń Planu. Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Cybinka został wykonany przez TAXUS UL, wg stanu na 01.01.2026 r. W opracowaniu wykorzystano źródła i materiały wymienione w punkcie 1.2. oraz w spisie literatury.

Obszary leśne pełnią kluczowe funkcje wśród ekosystemów, są miejscem bytowania gatunków roślin i zwierząt, a także odgrywają istotną rolę w obiegu węgla i wody. Lasy, w procesie fotosyntezy, magazynują część obecnego w atmosferze dwutlenku węgla, przyczyniając się do łagodzenia zmian klimatycznych, jednocześnie produkując również tlen niezbędny do życia. Lasy chronią glebę przed erozją, stabilizują klimat lokalny, a także zapewniają retencję i spowolnienie odpływów przy wezbraniach. Są także niezwykle ważnym elementem kulturowo-społecznym, oferując ludziom możliwość odpoczynku i rekreacji.

Zrównoważona gospodarka leśna musi uwzględniać różnorodne funkcje lasów, aby efektywnie łączyć działania ochronne z wykorzystaniem zasobów oraz zachowaniem ciągłości i trwałości obszarów leśnych. Zarządzanie lasami w Polsce oparte jest na zasadach ochrony bioróżnorodności, utrzymania zdolności lasów do świadczenia usług ekosystemowych oraz równoważenia potrzeb społecznych i ekonomicznych. Odpowiednie, planowane w Planie Urzędnienia Lasu, praktyki takie jak stosowanie odpowiednich i dobranych do siedliska cięć, odtwarzanie zniszczonych i zniekształconych ekosystemów leśnych czy ograniczanie fragmentacji lasów, pozwalają zapewnić równowagę między produkcją drewna, ochroną środowiska i świadczeniem funkcji pozaprodukcyjnych (m.in. uboczne użytkowanie przez społeczeństwo).

1.1. CEL I ZAKRES

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Cybinka, opracowany na lata 2026 – 2035, sporządzony został w celu:

- z inventaryzowania i zobrazowania walorów przyrodniczych oraz zagrożeń przyrody Nadleśnictwa na tle regionu i kraju, oraz określenie metod ochrony,
- poprawy warunków i w miarę możliwości wzbogacenia zasobów przyrodniczych ekosystemów leśnych, a w szczególności zachowania różnorodności biologicznej na wszystkich poziomach (genowym, gatunkowym, populacyjnym, ekosystemowym i krajobrazowym),
- ustalenia hierarchii grup funkcji poszczególnych kompleksów leśnych (lub ich części),
- wskazania kolejnych obiektów do objęcia poszczególnymi formami ochrony,
- doskonalenia gospodarki leśnej i sprawowania ochrony przyrody z pełnym wykorzystaniem prac glebowo – siedliskowych,
- preferowania technologii prac leśnych przyjaznych dla środowiska przyrodniczego,
- uświadomienia społeczeństwu istniejących i potencjalnych zagrożeń lasów oraz środowiska przyrodniczego,
- umożliwienia w przyszłości wykonania analiz porównawczych dotyczących zmian lasów i środowiska przyrodniczego,
- ochrony zabytków kultury w lasach,
- opracowania projektów planów zagospodarowania przestrzennego.

Ochrona przyrody w Lasach Państwowych realizowana jest zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2026 poz. 13 ze zm.) oraz ustawą o lasach z 28 września 1991 r. (Dz. U. z 2025 poz. 567 ze zm.). Wzięto pod uwagę również art. 51 i 52 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 poz. 1112 ze zm.). Zasady opracowania POP zawiera Instrukcja Urządzania Lasu, a szczegółowy zakres prac zatwierdzany jest protokolarnie podczas obrad Komisji Założeń Planu (zgodnie z nową IUL obecnie KZP zastąpione zostaje Naradą Wstępną (NW) oraz Urzędzeniową (NU), natomiast Narada Techniczno-Gospodarcza aktualnie jest Naradą Projektu Planu (NPP)).

Metodyka prac objęła analizę dostępnych dokumentów, aktów prawnych, materiałów naukowych pod kątem spełnianych przez las funkcji, uwzględniając aktualne regulacje prawne i strategię długoterminowej perspektywy istnienia i dynamiki ekosystemu. Jako fundamentalne w opracowywanym dokumencie przyjęto konieczność zachowania różnorodności biologicznej oraz podejmowania działań zgodnie z celem ustanowionym dla form ochrony przyrody (zarówno umocowanych prawnie, jak i „pozaustawowych”) biorąc pod uwagę powiązania międzygatunkowe i ekosystemowe. Przyjęto również stosowanie praktyk leśnych dążących do renaturyzacji siedlisk, zrównoważonej gospodarki leśnej – zakładającej minimalizację presji gospodarczej na ekosystemy oraz przystosowanie do zmian klimatu.

1.2. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE I METODYKA

Do opracowania Programu Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Cybinka na lata 2026-2035 wykorzystane następujące źródła:

- dane zebrane w trakcie prac urzędzeniowych (2024/2025);
- informacje dostarczone przez Nadleśnictwo Cybinka;
- informacje otrzymane z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim;
- dane pozyskane z urzędów gmin znajdujących się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka;
- inne dokumentacje, wyniki inwentaryzacji, opracowania i monografie obejmujące zasięg Nadleśnictwa Cybinka zebrane na potrzeby programu;
- dokumentacja POP na lata 2016 – 2025;
- dane uzyskane podczas prac terenowych zespołu opracowującego POP;
- materiały z Krzesińskiego Parku Krajobrazowego.

1.3. PODSTAWY PRAWNE

Prawo krajowe:

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r., poz. 13 ze zm.)
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2025 r., poz. 567 ze zm.)
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.)

- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 82 ze zm.)
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.)
- Ustawa z 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r., poz. 2187 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r., nr 25, poz. 133 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1713)

Prawo międzynarodowe:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Ptasią;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową;
- Konwencja z Rio de Janeiro o różnorodności biologicznej przyjęta 5 czerwca 1992 r., ratyfikowana przez Polskę 18 stycznia 1996r;
- Konwencja Paryska w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego przyjęta 16 listopada 1972 r. w Paryżu;
- Konwencja Bońska o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona 23 czerwca 1979 r. w Bonn; w Polsce weszła w życie w 1996 r.;
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, podpisana w Ramsarze 2 lutego 1971 r., w Polsce obowiązująca od 22 marca 1978 r. (wraz z późniejszymi zmianami);
- Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk sporządzona 19 września 1979 r. w Bernie.

1.4. WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I POJĘĆ

Ustawa OOŚ - Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.)

OOŚ - Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko. Jest to postępowanie mające na celu ocenę oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityk, strategii, planów lub programów.

PGL LP - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe - państwowa jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, zarządzająca gruntami własności Skarbu Państwa.

RDOŚ - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – instytucja podległa Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, której głównym zadaniem jest nadzór nad niektórymi formami ochrony przyrody, prowadzenie ocen oddziaływania na środowisko, wydawanie decyzji środowiskowych itp.

DP - Dyrektywa ptasia - dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.

DS - Dyrektywa siedliskowa - dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

SDF - Standardowy Formularz Danych. Podstawowy dokument opisujący istniejący lub projektowany obszar Natura 2000. Zawiera informacje o obszarze przesyłane do Komisji Europejskiej oraz udostępniane społeczeństwu.

SOO (obszar siedliskowy) - Specjalny obszar ochrony – obszar Natura 2000 wyznaczony w celu ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków).

OZW (obszar siedliskowy) - Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - obszar siedliskowy, który nie został jeszcze formalnie powołany rozporządzeniem Ministra Środowiska, natomiast został już zatwierdzony przez Komisję Europejską.

OSO (obszar ptasi) - Obszar specjalnej ochrony – obszar Natura 2000 ustanowiony w celu ochrony ptaków i ich siedlisk odpowiednim rozporządzeniem Ministra Środowiska.

PZO - Plan zadań ochronnych – dokument sporządzany dla obszarów Natura 2000, na podstawie którego realizowana jest ochrona obszaru.

ZHL - Zasady hodowli lasu – branżowy dokument w leśnictwie określający sposoby prowadzenia gospodarki leśnej.

IUL - Instrukcja urządzania lasu – branżowy dokument w leśnictwie określający szczegółowe wytyczne dotyczące sposobu sporządzania planu urządzenia lasu.

IOL - Instrukcja ochrony lasu – branżowy dokument zawierający wytyczne w zakresie przeciwdziałania różnorodnym zagrożeniom jakim może być poddany las.

FSC - Certyfikat gospodarki leśnej potwierdzający, że prowadzona gospodarka uwzględnia w swoich zasadach reguły ekonomiczne, społeczne i przyrodnicze.

KZP - Komisja założeń planu. Narada z udziałem instytucji zewnętrznych (np. regionalnej dyrekcji ochrony środowiska), podczas której zapadają ustalenia dotyczące szczegółowych wytycznych sporządzania planu urządzenia lasu.

Przedmiot ochrony - W przypadku obszaru Natura 2000 jest to gatunek lub siedlisko, dla którego ochrony utworzony został dany obszar. Te gatunki lub siedliska są wyszczególnione w SDF-ie z oceną ogólną A, B lub C. Gatunki wyszczególnione w SDF-ie z oceną D nie są analizowane jako przedmioty ochrony jednak mogą występować w granicach obszaru Natura 2000 podlegając ochronie zgodnie z odpowiednimi Dyrektywami.

Siedlisko przyrodnicze - Oznacza siedlisko przyrodnicze wymienione w załączniku I dyrektywy siedliskowej.

Czynniki abiotyczne - Przyczyny klimatyczne, glebowe np. wiatr, zakłócenie stosunków wodnych, susza, przymrozki itp.

Czynniki biotyczne - Czynniki „ożywione”: owady, grzyby, zwierzyzna, bakterie itp.

Plan urządzenia lasu (PUL) - Podstawowy dokument planistyczny z zakresu gospodarki leśnej. Sporządzany jest dla każdego nadleśnictwa na okres 10 lat i określa całość zadań związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej w tym okresie. Sporządzenie planu urządzenia lasu jest obowiązkiem wynikającym z ustawy o lasach.

Prognoza oddziaływania na środowisko - Jest to dokument sporządzany w toku strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ). Prognoza jest opracowaniem analitycznym,

w ramach którego dokonuje się oceny przewidywanego wpływu ustaleń ocenianego dokumentu na środowisko.

Program ochrony przyrody (POP) - Część planu urządzenia lasu. Zawiera kompleksowy opis stanu środowiska na obszarze nadleśnictwa wraz z zaleceniami ochronnymi i modyfikacjami gospodarki leśnej pod kątem ochrony przyrody.

Etat cięć użytków rębnych (miąższościowy) - Określa maksymalną możliwą do pozyskania miąższość drewna w użytkowaniu rębnym.

Powierzchniowy etat pielęgnowania drzewostanów - Określa powierzchnię przewidzianą do pielęgnowania, jaką trzeba obligatoryjnie wykonać w 10-leciu

Odnawianie - Ponowne wprowadzenie roślinności leśnej (drzew) na powierzchnię leśną, uprzednio objętą użytkowaniem rębnym. Może mieć charakter odnowienia naturalnego lub sztucznego.

Zalesianie - Wprowadzenie roślinności leśnej na powierzchnię nie będącą lasem – łąkę, pastwisko, rolę, nieużytek itp.

Melioracje agrotechniczne - System zabiegów polegających na odpowiednim przygotowaniu powierzchni do odnowienia, usunięcie podszytów, uprzątnięcie powierzchni po zrębie itp.

Pielęgnowanie gleby - Są to zabiegi we wczesnych fazach młodego lasu (uprawy) polegające na usuwaniu roślinności zachwaszczającej glebę i ocieniającej młode drzewa.

Zabiegi pielęgnacyjne - Zbiorcza grupa zabiegów na potrzeby analiz, w skład której wchodzi czyszczenia i trzebieże.

Czyszczenia wczesne (CW) - Zabiegi w nieco starszych uprawach polegające na tzw. „selekcji negatywnej”, czyli usuwaniu drzew chorych, złych jakościowo, przegęszczeń, niekorzystnych domieszek itp. Na potrzeby niniejszej Prognozy, łączone w analizach z czyszczeniami późnymi.

Czyszczenia późne (CP) - Zabiegi w młodnikach polegające na usuwaniu drzew przeszkadzających wzrostowi wybranych, najlepszych osobników lub biogrup.

Trzebieże (TW - trzebieże wczesne lub TP - trzebieże późne) - Zabiegi w starszych drzewostanach (zazwyczaj od ok. 20 lat do czasu użytkowania rębego) polegające na selekcji pozytywnej, czyli wyborze najlepszych drzew i usuwaniu osobników, które im przeszkadzają we wzroście. Usuwane są pojedyncze drzewa, zazwyczaj niezgodne z typem drzewostanu lub typem siedliskowym lasu oraz drzewa, które wykazują objawy zamierania (przygłuszone).

Rębnie - Sposoby zagospodarowania lasu, polegające na takim usunięciu drzew z powierzchni, aby w optymalny sposób przygotować środowisko na pojawienie się młodego pokolenia drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi i świetlnymi. Zabiegi rębne, oprócz wycięcia drzewostanu, obejmują też jego odnowienie, czyli przygotowanie gleby i wprowadzenie młodego pokolenia lasu.

BRĄK WSK - brak wskazań, powierzchnie gdzie możliwe jest zastosowanie gospodarki leśnej jednak odstępuje się od jej wykonania

BRĄK ZADAŃ (BZ) - wydzielenia przede wszystkim nieleśne dla których w dokumentacji nie planuje się działań z zakresu gospodarki leśnej jednak możliwe iż odpowiednie dokumenty zawierają dla nich zapisy spoza zakresu leśnictwa (np. łąka - odpowiednio dobrane koszenie)

Rb I (zupełna) - Wycięcie lasu na powierzchni maksymalnie do 6 ha w celu odnowienia gatunków światłolubnych, głównie sosny na ubogich siedliskach, a także olszy na siedliskach olsów.

Rębnie złożone - Zbiorcza grupa, na którą składają się rębnie: II, III, IV przyjęta na potrzeby analiz.

Rb II (częściowa) - Polega na stopniowym, systematycznym usuwaniu części drzew w kolejnych kilku etapach, tak aby najpierw doprowadzić do naturalnego obsiewu gatunków docelowych, a później stopniowo dopuszczać do nich więcej światła celem polepszenia wzrostu. Stosowana głównie do odnawiania drzewostanów dębowych lub bukowych.

Rb III (gniazdowa) - Polega na takim usunięciu drzewostanu, aby możliwe było odnowienie drzewostanu mieszanego (wykorzystywana w celu przebudowy drzewostanów). W pierwszej kolejności użytkowanie i odnowienie wykonywane są na niewielkich gniazdach, gdzie zapewniona jest osłona cienioznośnym gatunkom, a następnie usuwa się drzewostan między gniazdami celem odnowienia gatunkami bardziej światłoządnymi.

Rb IV (stopniowa) - Polega na stosowaniu zróżnicowanych cięć w obrębie jednej powierzchni celem odnowienia drzewostanów zróżnicowanych wiekowo i przestrzennie.

Rębnia IIIAU, IIIBU, IVDU - Cięcia uprzątające (U) w rębniach złożonych. Polegają na wykonaniu ostatniego etapu w rębni złożonej, czyli usunięcia drzew z powierzchni między gniazdami. W efekcie tego cięcia na powierzchni pozostaje wyłącznie młode pokolenie drzew oraz ewentualnie pozostawione fragmenty starodrzewu.

Przebudowa - Różnego rodzaju zabiegi zmierzające do takiej zmiany w budowie i strukturze drzewostanu, aby w lepszy sposób spełniane były wszystkie funkcje lasu. Polega np. na zmianie składu gatunkowego drzewostanu, na przemianie struktury wiekowej itp.

Typ drzewostanu (TD) - Specyficzny skład gatunkowy warstwy drzew, który powinien być zachowany na danym terenie jako perspektywiczny cel hodowlany; zależnie od funkcji lasu może on przyjmować kierunek gospodarczy lub ochronny. W TD zapisuje się gatunki wg rosnącego udziału, np. TD: So-Jd-Db oznacza, że w wieku dojrzałości drzewostan powinien się składać w większości z dębu, z mniejszym udziałem jodły i sosny.

KO - Klasa odnowienia. Do klasy odnowienia zaliczane są drzewostany, w których rozpoczęto proces przebudowy rębnią złożoną i w których występuje odnowienie na co najmniej 30% powierzchni (50% w rębniach innych niż gniazdowe i stopniowe).

KDO - Drzewostan przygotowany do odnowienia w ramach rębni złożonej – wycięte, ale nie odnowione jeszcze gniazda. Jest to stan przejściowy, po którym drzewostan przechodzi w klasę odnowienia.

TSL - Typ siedliskowy lasu. Jednostka klasyfikacji siedlisk leśnych ustalona na podstawie badań gleby oraz opisu runa i drzewostanu. TSL opisuje potencjalne możliwości produkcji siedliska w zależności od trzech czynników: żyzności gleby, jej wilgotności oraz położenia w terenie. Siedliska dzielą się na bory, bory mieszane, lasy mieszane i lasy a w ramach tych grup na suche, świeże, wilgotne, bagienne i łęgowe.

LMN - Leśna Mapa Numeryczna. Zestaw map (warstw) w postaci elektronicznej, sporządzonych według ściśle określonych zasad, powiązany z SILP-em, służący wizualizacji danych oraz analizie przestrzennym.

Miąższość - Jest to objętość drewna mierzona w m³. Podstawowy wskaźnik zasobów. Określa się ogólną masę drewna w całym nadleśnictwie, czyli tzw. zapas drzewostanów oraz przeciętną masę na 1 hektar zwaną zasobnością.

Grunt nadleśnictwa - Jeżeli w tekście mowa jest o „gruntach nadleśnictwa” oznacza to grunty Skarbu Państwa będące w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Zasięg nadleśnictwa - Terytorialny zasięg działania nadleśnictwa obejmujący zarówno grunty będące w stanie posiadania nadleśnictwa, jak też wszystkie pozostałe grunty (zazwyczaj są to granice gmin i powiatów).

Starodrzew - przyjęto, że za starodrzew uznaje się drzewostan, w którym wiek gatunku panującego jest większy niż 100 lat lub wiek gatunku panującego jest większy niż przyjęty dla tego gatunku wiek rębności.

Użytkowanie rębne - Dotyczy pozyskania drewna w efekcie realizacji rębni, czyli procesu usunięcia starego drzewostanu i odnowienia powstałej powierzchni młodym. Użytkowanie rębne ma więc miejsce w drzewostanach starych, dojrzałych.

Użytkowanie przedrębne - Dotyczy pozyskania drewna w drzewostanach młodszych, w efekcie wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych: czyszczeń późnych i trzebieży.

Skróty nazw typów siedliskowych lasu

Bs - Bór suchy - ubogie siedlisko na glebach piaszczystych o opadowym typie gospodarki wodnej oraz bardzo ubogim runem często liczne są porosty (w tym chrobotki). Drzewostan tworzy sosna o niskiej bonitacji. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Cladonio-Pinetum*.

Bw - Bór wilgotny - ubogie, ale wilgotne siedlisko z dość płytkim lustrem wody gruntowej oraz bujnym, ale ubogim gatunkowo runem trawiasto-krzewinkowo-mszystym. Drzewostan tworzy przewaga sosny (rzadziej Św) z domieszką Brzo lub Brzb. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Molinio caeruleae-Pinetum*.

Bśw - Bór świeży - siedlisko ubogie, na piaszczystych przepuszczalnych glebach, korzystnie uwilgotnione, bez śladów wpływów wód gruntowych do głębokości ok. 2 metrów. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Leucobryo-Pinetum*.

BMśw - Bór mieszany świeży - siedlisko nieco żyzniejsze od Bśw, korzystnie uwilgotnione bez istotnych śladów wpływu wód gruntowych na profil glebowy, zazwyczaj na glebach bielico-wych, rdzawych. W drzewostanie oprócz sosny pojawiają się w niewielkim udziale gatunki lasów liściastych (dąb bezszypułkowy, grab, lipa). Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Querco-Pinetum* lub *Calamagrostio-Quercetum*.

BMw - Bór mieszany wilgotny - siedlisko o podobnej żyzności jak BMśw, ale z widocznym wpływem wody w profilu glebowym. Drzewostan zazwyczaj iglasty, z dużym udziałem lub panowaniem świerka, niewielkim udziałem gatunków drzew liściastych i obfitym podszytem złożonym z kruszyny, jarzębu, świerka. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Querco-Pinetum molinietosum*.

LMśw - Las mieszany świeży - siedlisko mezotroficzne na przejściu między ubogimi borami a żyznymi lasami, korzystnie uwilgotnione. Charakteryzuje się współwystępowaniem gatunków liściastych i iglastych. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Galio-Carpinetum*, *Calamagrostio-Quercetum* lub *Luzulo-Fagetum*.

LMw - Las mieszany wilgotny - mezotroficzne siedlisko lasów mieszanych z wpływem wody gruntowej na procesy glebowe. Drzewostan tworzy zazwyczaj dąb szypułkowy ze świerkiem, sosną, lipą, grabem. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Galio-Carpinetum*.

Lśw - Las świeży - zajmuje siedliska żyzne i bardzo żyzne, świeże; występuje na glebach brunatnych, przeważnie wylugowanych, niekiedy kwaśnych lub właściwych, glebach płowych właściwych, z próchnicą mullową lub mullem typowym.

Lw - Las wilgotny - siedlisko żyznych lasów nieco silniej uwilgotnione niż Lśw. W drzewostanie, oprócz gatunków grądowych pojawiają się gatunki łęgowy - olsza, jesion, wiąz. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Galio-Carpinetum* lub *Ficario-Ulmetum*.

OIJ - Ols jesionowy - siedlisko żyznych lasów łęgowych, powstałych na madach lub murszach w dolinach rzecznych. Drzewostan zazwyczaj zbudowany jest przez olszę i jesion z domieszką gatunków grądowych: lipy, graba i dębu. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Fraxino-Alnetum*.

OI - Ols - siedlisko żyznych lasów na torfach niskich. Ma charakter bagienny. Drzewostan tworzy najczęściej olsza, a podszyt głównie kruszyna. Dno lasu jest bardzo często podtopione, zabagnione, o kępkowo-dolinkowej strukturze. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Ribesio nigri-Alnetum*.

LI - Las łęgowy - siedlisko wykształcające się w dolinach rzecznych, na madach lub murszach. Drzewostan tworzy wiele gatunków liściastych, w tym topole i wierzby. Na siedlisku tym zazwyczaj wykształca się zespół *Fraxino-Alnetum* lub *Ficario-Ulmetum*.

2. OPIS TERENU NADLEŚNICTWA

W związku z procedowanymi zmianami numeracji obrębów poniżej przedstawiono tabelę zawierającą informacje dotyczące numeracji oraz nazw przed i po przeadresowaniu.

Tabela 1. Zestawienie zmian związanych z przeadresowaniem

Numeracja obrębów przed zmianą	Nazwa obrębu przed zmianą	Numeracja leśnictw przed zmianą	Nazwa I-ctwa przed zmianą	Numer obrębu po zmianie	Numer I-ctwa po zmianie	Nazwa I-ctwa po zmianie
1	Białków	01	Urad	2	06	Urad
1	Białków	02	Sądów	2	07	Cybinka
1	Białków	03	Białków	2	08	Białków
1	Białków	04	Rapice	2	09	Rapice
2	Radzików	05	Nowy Świat	1	02	Nowy Młyn
2	Radzików	06	Sarnowo	1	01	Maczków
2	Radzików	07	Supno	1	03	Koziczyn
2	Radzików	08	Radzików	1	04	Bargów
2	Radzików	09	Bargów	1	05	Sądów
3	Rybaki	10	Chlebów	3	10	Korczyców
3	Rybaki	11	Skarbona	3	11	Skarbona
3	Rybaki	12	Maszewo	3	12	Maszewo

2.1. CHARAKTERYSTYKA POŁOŻENIA NADLEŚNICTWA

2.1.1. Usytuowanie nadleśnictwa w regionie i w kraju

Nadleśnictwo Cybinka położone jest w całości w granicach województwa lubuskiego, na terenie powiatów krośnieńskiego, słubickiego oraz sulęcińskiego. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajdują się gminy: Krosno Odrzańskie, Maszewo oraz Torzym a także miasto i gmina Cybinka.

Tabela 2. Powierzchnia ewidencyjna lasów i gruntów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka na tle podziału administracyjnego kraju

Gmina Powiat Województwo	Nadleśnictwo Cybinka	
	Powierzchnia [ha]/ Udział [%]	
1	2	3
Gmina Krosno Odrzańskie	58,1900	0,26
Gmina Maszewo	4657,2730	20,53
Powiat Krośnieński	4715,4630	20,79
Miasto Cybinka	69,7629	0,31
Gmina Cybinka	17169,9666	75,69
Powiat Słubicki	17239,7295	76,00
Gmina Torzym	729,3401	3,22
Powiat Sulęciński	729,3401	3,22
Województwo Lubuskie	22684,5326	100,00

Fig. 1. Usytuowanie Nadleśnictwa Cybinka na tle podziału administracyjnego oraz sieci rzecznej i drogowej.

Nadleśnictwo Cybinka jest jednym z 20 nadleśnictw znajdujących się w zasięgu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze. Od północy graniczy z Nadleśnictwem Rzepin (RDLP Szczecin), od wschodu z Nadleśnictwami Torzym i Krosno, od południowego wschodu z Nadleśnictwem Brzózka, od południa z Nadleśnictwem Gubin, zachodnią granicę stanowi granica Państwa z Niemcami. Siedziba Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych (RDLP) znajduje się pod adresem ul. Kazimierza Wielkiego 24a, 65-950 Zielona Góra.

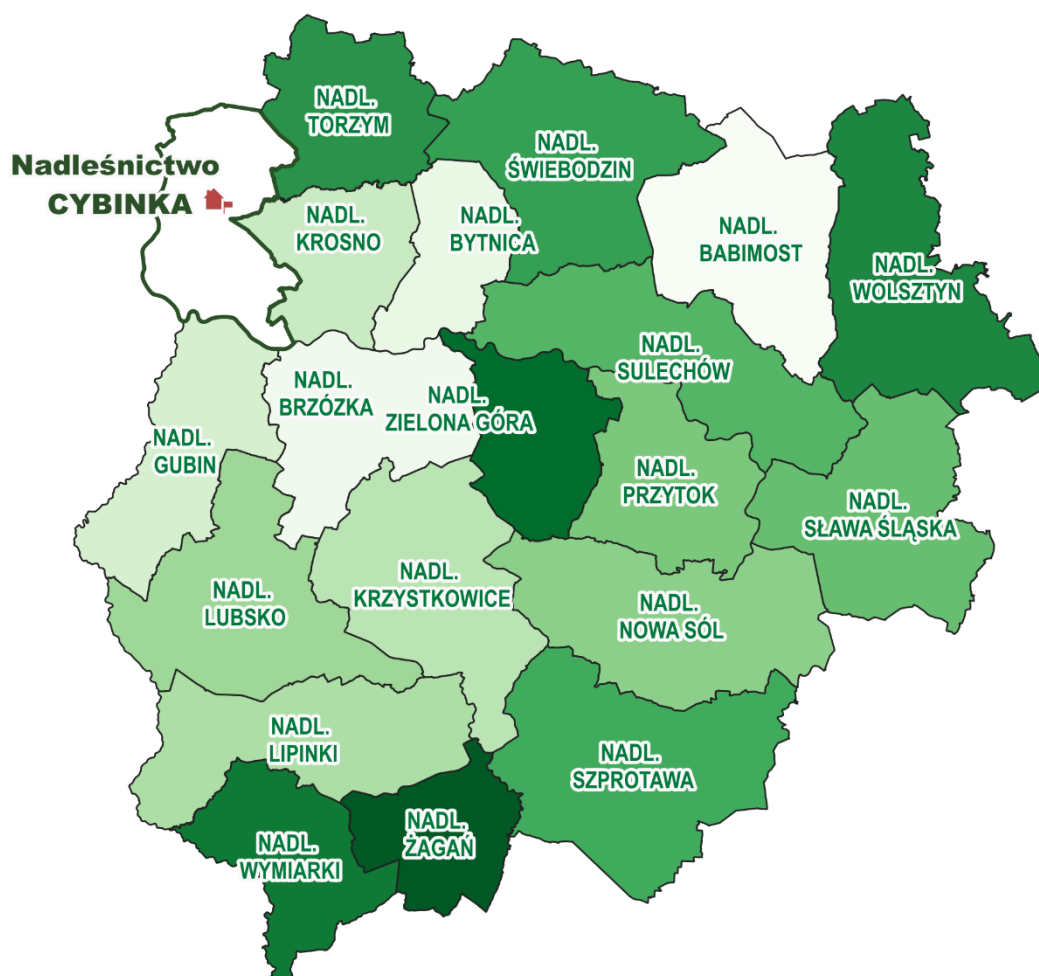

Fig. 2. Nadleśnictwo Cybinka na tle jednostek Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze.

2.1.2. Regionalizacja przyrodniczo-leśna

Nadleśnictwo Cybinka według regionalizacji przyrodniczo-leśnej (Zielony R., Kliczkowska A., 2012) znajduje się w zasięgu jednej krainy oraz trzech mezoregionów:

Kraina Wielkopolsko-Pomorska	(III)
Mezoregion Pojezierza Łagowskiego	(III.21)
Mezoregion Puszczy Rzepińskiej	(III.22)
Mezoregion Dolina Środkowej Odry	(III.25)

Mezoregion Pojezierza Łagowskiego (I.21)

Zajmuje jedynie niewielki fragment w północno-zachodniej części Leśnictwa Maczków (ok. 0,2% powierzchni terytorialnej Nadleśnictwa). Powierzchnia ogólna mezoregionu wynosi 1945 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 45%. W dolinach Odry, Ilanki oraz w sąsiedztwie jezior zalegają holocenyjskie piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły.

W południowo-zachodniej części mezoregionu dominuje krajobraz roślinny ubogich dąbrów środkowoeuropejskich i grądów. Lesistość wynosi 43%; lasy zajmują około 829 km², z czego 94% jest w zarządzie RDLP w Szczecinie oraz RDLP w Zielonej Górze.

Fig. 3 Nadleśnictwo Cybinka na tle regionalizacji przyrodniczo-leśnej wg Zielonego i Kliczkowskiej (2012)

Mezoregion Puszczy Rzepińskiej (III.22)

Zajmuje większy fragment Nadleśnictwa, prawie całą część północną (leśnictwa Maczków, Nowy Młyn, Koziczyn, Radzików, Bargów), centralną (w całości leśnictwa Sądów, Korczyców i Skarbona oraz wschodnie, zalesione części leśnictw Urad i Białków) a także południowo-wschodnią. Mezoregion ten pokrywa 79,5% powierzchni w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa. Powierzchnia ogólna mezoregionu wynosi 1509 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 69%. Występują głównie krajobrazy naturalne fluwioglacjalne równinne i faliste. Pod względem geologicznym mezoregion stanowi duży obszar plejstocenijskich piasków i żwirów sandrowych zlodowacenia północnopolskiego. Gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe wychodzą na powierzchnię tylko w kilku miejscach. W rejonie Cybinki znajduje się większy płat moreny czołowej, zbudowanej ze żwirów, piasków, głazów i glin. Dominuje krajobraz roślinny śródlądowych borów sosnowych i borów mieszanych w odmianie wielkopolsko-łżyckiej. Leśistość jest bardzo duża i wynosi 67%. Lasy tworzą rozległe kompleksy; zajmują około 1010 km², z czego 95% jest w zarządzie RDLP w Zielonej Górze.

Mezoregion Dolina Środkowej Odry (III.25)

Mezoregion zajmuje nieco ponad 20% (20,3%) powierzchni w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa. Stanowi nieregularny pas wzdłuż Odry (z doliną szeroką na 5-10 km). Powierzchnia całego mezoregionu wynosi 1498 km², z czego lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 32%.

Dominują krajobrazy naturalne zalewowych den dolin oraz tarasów nadzalewowych – akumulacyjne. Wypełniają ją utwory holoceny – piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły. W krajobrazie roślinnym przeważają łągi jesionowo-wiązowe. Lesistość jest średnia i wynosi 30%. Lasy, w postaci średnich i małych kompleksów, zajmują łącznie około 450 km², z czego 90% jest w zarządzie LP.

2.1.3. Regionalizacja fizyczno-geograficzna

Do opracowania przyjęto regionalizację fizyczno-geograficzną sporządzoną pod kierunkiem prof. Jerzego Solona.

Teren Nadleśnictwa Cybinka zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną położony jest w zasięgu makroregionu Pojezierza Lubuskiego oraz Pradoliny Warciańsko-Odrańskiej.

Obszar: Europa Zachodnia

Megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa	(3)
Prowincja: Niż Środkowoeuropejski	(31)
Podprowincja: Pojezierza Południowobałtyckie	(314-316)
Makroregion: Pojezierze Lubuskie	(315.4)
Mezoregion: Równina Torzyska	(315.43)
Makroregion: Pradolina Warciańsko-Odrzańska	(315.6)
Mezoregion: Dolina Środkowej Odry	(315.61)

Nadleśnictwo Cybinka położone jest w prowincji Nizżu Środkowoeuropejskiego, którego rzeźba jest ukształtowana przez pokrywy osadów czwartorzędowych, związanych z ustępowaniem lodowca.

Równina Torzyska (315.43) – Prawie ¾ zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa (74,6%) znajduje się w granicach tego mezoregionu. Jego przebieg w granicach Nadleśnictwa Cybinka podobny jest do przebiegu Mezoregionu Puszczy Rzepińskiej (III.22) regionalizacji przyrodniczo-leśnej, jednak z widocznymi odstępstwami – przede wszystkim w Leśnictwie Maczków gdzie Równina Torzyska traci swój zasięg na rzecz sąsiadującej Doliny Środkowej Odry (315.61).

Morfologicznie jest to rozległa równina sandrowa, którą urozmaicają pagórki moreny czołowej oraz wysoczyzna morenowa falista. Lokalnie występują pagórki kemowe i wały ozowe. W zachodniej części Równiny Torzyskiej ciągnie się Wał Cybinkowski-Lubogoski, będący ciągiem moren czołowej o wysokości maksymalnej 130,1 m n.p.m. i wysokościach względnych do 65 m. Ilanka która przebiega przez tereny Nadleśnictwa jest jedną z głównych rzek Mezoregionu, natomiast jezioro Głębokie, w Leśnictwie Koziczyn, jest wymieniane pośród największych dla obszaru Równiny Torzyskiej.

Region charakteryzuje się bardzo wysoką lesistością (ponad 80%), a grunty wykorzystywane rolniczo stanowią niewielkie powierzchnie, położone głównie w dolinie Odry.

Fig. 4 Nadleśnictwo Cybinka na tle regionalizacji fizyczno-geograficznej wg Solona (2018)

Dolina Środkowej Odry (315.61) – Mezo-region zajmuje 25,4% powierzchni zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa. Dolina Środkowej Odry stanowi długi na 100 km i szeroki do 10 km odcinek doliny rzeki. Na zachodzie przecina go granica państwowa. Mezo-region stanowi dolinę rzeczną o płaskiej terasie zalewowej, wyraźnych zboczach oraz terasach (nadzalewowych i pradolinnych) z lokalnie występującymi wydymami. Średnia wysokość regionu wynosi 42 m n.p.m. W powierzchniowej budowie geologicznej Dolina Środkowej Odry przeważają mułki, iły, piaski i żwiry rzeczne teras zalewowych, lokalnie spotyka się torfy i namuły torfiaste, a w strefie stokowej gliny i piaski deluwialne oraz piaski i żwiry stożków napływowych. Ośią hydrograficzną jest rzeka Odra. W dolinie Odry spotkać można liczne starorzecza (tzw. odrzyska).

W strukturze użytkowania terenu przeważają obszary rolnicze, w tym szczególnie łąki i pastwiska. Większe kompleksy leśne występują na południowym zachodzie regionu (okolice Kosarzyn, Chlebowa i Chojny).

2.1.4. Regionalizacja wg Matuszkiewicza

Regionalizacja wg Matuszkiewicza to regionalizacja geobotaniczna Polski. Uwzględnia szatę roślinną charakterystyczną dla danego obszaru oraz kształtujące ją czynniki geograficzno-historyczne.

Według ujęcia Matuszkiewicza (2008) Nadleśnictwo Cybinka położone jest w zasięgu następujących jednostek podziału:

Prowincja: Środkowoeuropejska	
Podprowincja: Środkowoeuropejska Właściwa	(B-F)
Dział: Branderbursko-Wielkopolski	(B)
Kraina: Notecko-Lubuska	(B.1)
Okręg: Pojezierza Łagowskiego	(B.1.8)
Podokręg: Torzyski	(B.1.8.b)
Kraina: Południowowielkopolsko - Łużycka	(B.4)
Podkraina: Łużycka	(B.4a.)
Okręg: Puszczy Rzepińskiej	(B.4a.1.)
Podokręg: Bytnicko-Rzepiński	(B.4a.1.a)
Podokręg: Cybiński	(B.4a.1.b)
Okręg: Kotlin Środkowej Odry	(B.4a.2.)
Podokręg: Doliny Odry	
"ujście Nysy Łużyckiej	
- Słubice (542-581 km)"	(B.4a.2.a)
Podokręg: Doliny Odry	
"Siedlisko k. Nowej Soli	
- ujście Nysy Łużyckiej (421-542 km)"	(B.4a.2.b)

Nadleśnictwo Cybinka położone jest w Prowincji Środkowoeuropejskiej, której rzeźba jest kształtowana przez pokrywy osadów czwartorzędowych, związanych z ustępowaniem lodowca. Obszar Nadleśnictwa znajduje się na pograniczu trzech okręgów – Pojezierza Łagowskiego (B.1.8) należącego do krainy Notecko – Lubuskiej, Puszczy Rzepińskiej (B.4a.1.) oraz Kotlin Środkowej Odry należących do krainy Południowowielkopolsko-Łużyckiej.

Puszcza Rzepińska (B.4a.1.) obejmuje część północno-zachodnią przez leśnictwa Maczków, Koziczyn, Sądów, przez część centralną Nadleśnictwa (fragment leśnictw Urad oraz Sądów i Korczyców) i obejmując fragmenty w jego południowej (południowo-wschodniej) części tj. fragmenty leśnictw: Białków, Rąpice, Skarbona i Maszewo. Puszcza Rzepińska jest dużym kompleksem leśnym o zróżnicowanej rzeźbie terenu, głównym typem roślinności są lasy sosnowe ale także lasy mieszane z udziałem dęba. Okręg Kotlin Środkowej Odry (B.4a.2.) to zdominowany przez formy polodowcowe (morenowe) obszar, gdzie wykształciły się gleby związane z dolinami rzecznyymi (mady). W obszarze wykształciły się lasy łęgowe, bory sosnowe oraz obszary bagienne.

W Krainie Notecko-Lubuskiej, charakteryzującej się występującymi na izolowanych stanowiskach lasami bukowymi, oraz są potencjalnym zbiorowiskiem świetlistej dąbrowy jedynie na niewielkich obszarach. Na siedliskach borów mieszanych najczęściej rozwija się zespół *Querco-Pinetum*.

Fig. 5 Nadleśnictwo Cybinka na tle regionalizacji geobotanicznej wg Matuszkiewicza (źródło: IGiPZ PAN)

2.1.5. Regionalizacja klimatyczna.

Według podziału na regiony klimatyczne (A. Woś „Klimat Polski” 1999 PWN) Nadleśnictwo Cybinka znajduje się w Regionie Dolnośląskim Zachodnim (R-XXIII). Region Dolnośląski Zachodni (R-XXIII) obejmuje zachodnią część Niziny Śląskiej i Przedgórze Sudeckie, a jego granice są wyraźnie zarysowane. Nadleśnictwo Cybinka znajduje się najbardziej wysuniętej na północny zachód części tego regionu. Region XXIII charakteryzuje się dużą liczbą dni z pogodą umiarkowaną ciepłą z dużym zachmurzeniem ogólnym nieba - w regionie tym notuje się ponad 51 dni w roku z taką pogodą. Stosunkowo liczne są również dni z typem pogody 122 (średnio ponad 37 dni w roku) co w klasyfikacji typów pogody charakteryzuje pogodę chłodną z dużym zachmurzeniem nieba i opadem. Niska jest frekwencja dni z pogodą mroźną.

2.2. CHARAKTERYSTYKA KOMPLEKSÓW LEŚNYCH

Zgodnie z wytycznymi Instrukcji Urządzenia Lasu część I Załącznik nr 4 (2023) jako „kompleks leśny” przyjęto przestrzennie spójny obszar lasów, niezależnie od własności, odgraniczony od innych kompleksów terenami nieleśnymi szerszymi niż 50 m.

Poniżej przedstawiono podział kompleksów leśnych ze względu na powierzchnię.

Tabela 3. Liczba i wielkość kompleksów leśnych wszystkich własności na terenie Nadleśnictwa Cybinka.

Wielkość kompleksu (ha)	Opis i znaczenie środowiskotwórcze (Łonkiewicz 1997)	Liczba kompleksów*	Powierzchnia (ha)	
			w zasięgu terytorialnym, poza gruntami nadleśnictwa	na gruntach nadleśnictwa
1	2	3	4	5
Do 0,5	Zbiorowiska drzewiasto-krzewiaste o charakterze powierzchniowych zadrzewień	15	1,34	3,14
0,5-5	Ekotonowe zbiorowiska leśne pozbawione w zasadzie cech wnętrza lasu	41	23,98	63,90
5-25	Małe kompleksy leśne, o uproszczonej strukturze biotycznej z fragmentarycznym udziałem płatów wnętrza lasu; strukturalny element krajobrazu rolniczego	6	10,61	56,83
25-200	Średnie kompleksy leśne o cechach ekosystemu leśnego z wyraźnie zarysowującym się wnętrzem lasu	5	130,06	249,01
200-500	Umiarkowanie duże kompleksy leśne, w których udział biotopów wnętrza lasu przekracza połowę powierzchni kompleksu, stanowiące ważny składnik krajobrazów mieszanych	0	0,00	0,00
500-25 000	Duże kompleksy leśne ze zdecydowaną przewagą biotopów wnętrza lasu, które mogą stanowić równorzędny z agrocenozami składnik fizjocenoz	2	0,00	21593,34
Powyżej 25 000	Bardzo duże kompleksy leśne, w których może wystąpić znaczne bogactwo typów ekosystemów leśnych i które mogą stanowić podstawowy składnik fizjocenoz	0	0,00	0,00
Razem		69	165,99	21 967,91**

*liczba kompleksów niezależnie od ich formy własności

**Powierzchnia lasów ogółem podana w zaokrągleniu do 0,01 ha

Nadleśnictwo Cybinka charakteryzuje się nieznacznym rozproszeniem tworzących je 69 kompleksów leśnych i parcel. Pod względem liczby przeważają zdecydowanie niewielkie kompleksy o powierzchniach nieprzekraczających 5 ha – jest ich łącznie 56.

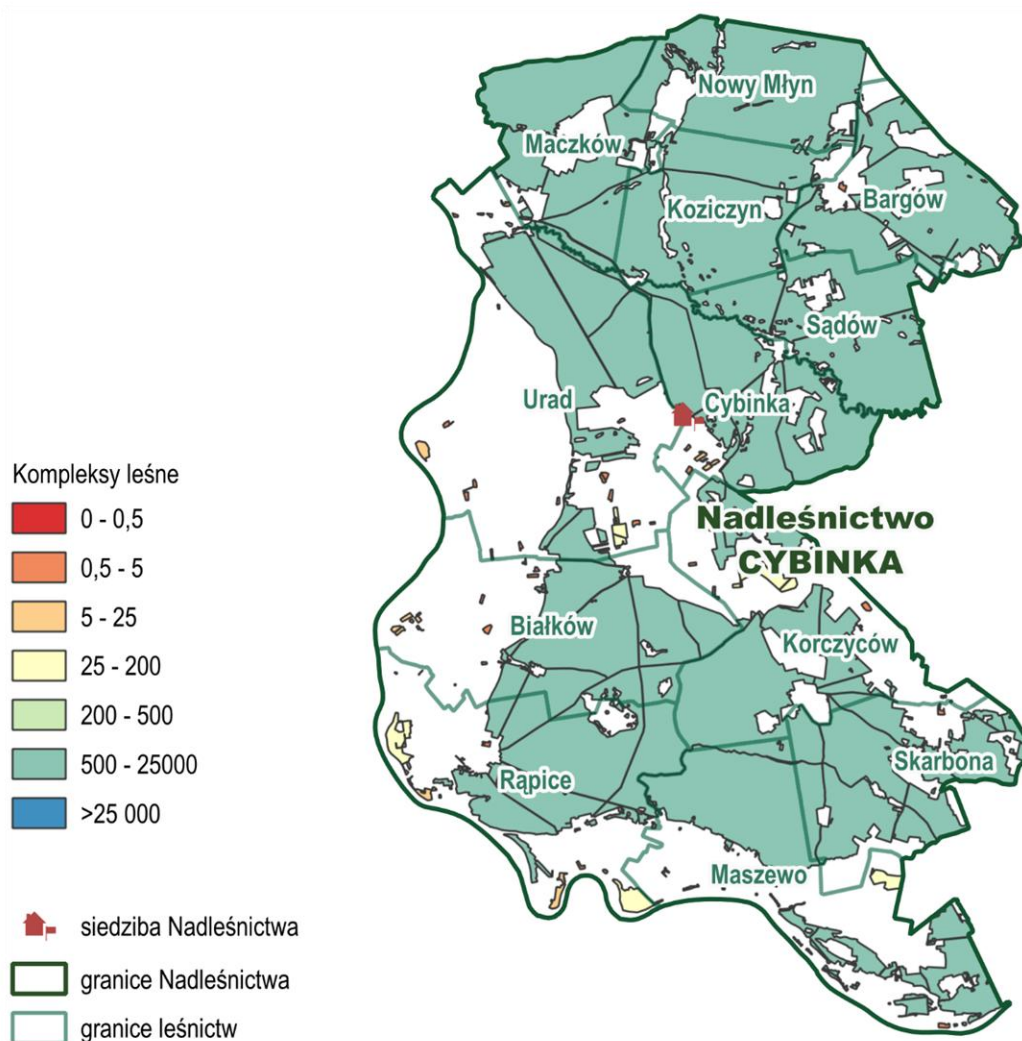

Fig. 6. Rozmieszczenie kompleksów leśnych w granicach terytorialnych Nadleśnictwa Cybinka (bez podziału ze względu na własność)

Kompleksy leśne w granicach Nadleśnictwa Cybinka dzielą się na dwa główne większe obszary (kompleks północny – Maczków, Nowy Młyn, Koziczyn, Radzików, Bargów, Sądów oraz Urad cz. NE oraz kompleks południowy – Białków, Korczyców, Rąpice i Maszewo). Podzielone są one pasem obszarów rolnych oraz zabudowy rozproszonej biegnącym z NW na SE przez leśnictwa Urad oraz Korczyców (gdzie znajduje się miasto Cybinka). Przez cały kompleks północny przepływa rzeka Pliszka (z kierunku ESE na WNW) tworząc naturalną formę podziału wzdłuż której zaznaczają się (na obu brzegach) bufony lasu wyraźnie liściastego w kompleksie iglastym. Podobną zależność można zauważyć wzdłuż Ilanki w Leśnictwie Maczków.

Wspomniane kompleksy nie podlegają znacznej fragmentacji antropogenicznej, jedynie kompleks północny w części SW (Leśnictwo Urad) został podzielony drogą nr 29 biegnącą przez miasto Cybinka do Frankfurtu nad Odrą. Kompleks południowy nie jest przecinany rzekami, jednak z jego centralnej części wypływa ciek Mildnica, przepływając przez obszar rezerwatu Młodno. Wzdłuż granicy leśnictw Rąpice i Maszewo, a dalej przez Leśnictwo Skarbona przepływa ciek o nazwie Konotop, jednak w odróżnieniu od ww. Pliszki i Ilanki, stanowią one jednolitą kompozycję z sąsiadującymi lasami iglastymi. Większymi jednostkami administracyjnymi graniczącymi z lasami (w tym większymi kompleksami w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka) są: w kompleksie północnym miasto Cybinka oraz Sądów i Radzików, ale również Urad – gdzie mieszkańcy mogą korzystać intensywniej z sąsiadujących lasów; w kompleksie południowym: Grzmiąca, Rąpice i Rybaki, ale również, nieco oddalone od głównego kompleksu, Maszewo.

2.3. KORYTARZE EKOLOGICZNE

Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 „korytarzem ekologicznym nazywamy obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów”. Korytarzem ekologicznym określa się ciągły pas roślinności, pozbawiony barier ekologicznych, który połączony z innymi pasami w zespoły tworzy sieć przemieszczania się organizmów pomiędzy siedliskami. (Zaręba, 2015). W rozumieniu ww. Ustawy korytarz ekologiczny nie jest formą ochrony przyrody. Stanowi jednak integralny element środowiska przyrodniczego i krajobrazu zapewniający spójność FOP. W związku z tym istnieją podstawy prawne do jego ochrony m.in. w następujących aktach prawnych:

- Ustawa o ochronie przyrody – definiuje pojęcie korytarza ekologicznego oraz wymienia cele i sposoby ochrony przyrody;
- Ustawa prawo ochrony środowiska – określa zasady ochrony środowiska i warunki korzystania z jego zasobów;
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – reguluje kwestie postępowania w sprawach związanych z przeprowadzeniem OOS oraz inwestycji;
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – określa zasady kształtowania polityki przestrzennej oraz sposób postępowania przy przeznaczaniu terenów pod zagospodarowanie lub zabudowę;

Zastosowanie mają także przepisy dotyczące inwestycji drogowych, kolejowych, budowlanych (np. przejścia dla zwierząt), wodnych i przeciwpowodziowych, prowadzonej gospodarki odpadami, rolnej, z zakresu rybołówstwa czy turystyki (za Zaręba i in., 2015).

Sieć korytarzy ekologicznych na terenie Polski wyznaczona została głównie w oparciu o dwa projekty:

- Projekt Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET-PL (Liro, 1995);
- Projekt korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Obszarów Natura 2000 w Polsce (ZBS PAN 2005) uzupełniony następnie w 2011 r.;

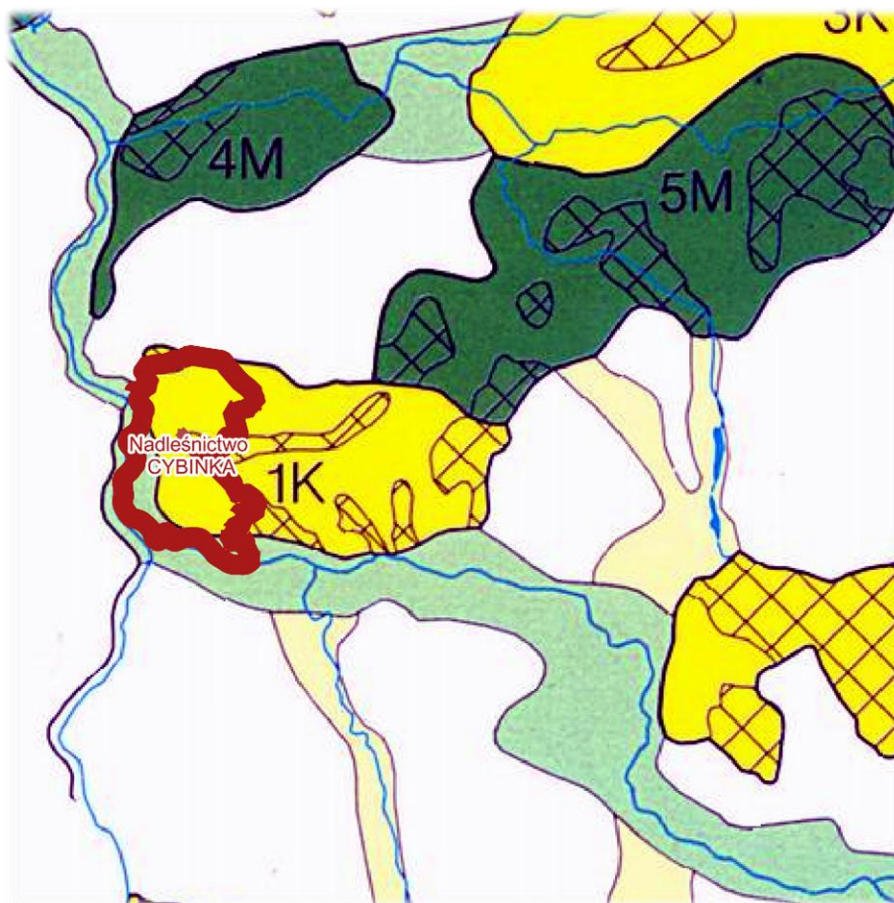

Fig. 7. Położenie Nadleśnictwa Cybinka na tle sieci korytarzy ECONET PL

Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET-POLSKA (ECONET-PL)

Jest częścią europejskiej sieci ekologicznej ECONET, tworzącej system powiązanych obszarów objętych różnymi formami ochrony przyrody. Sieć zakłada działanie ciągłego systemu obszarów węzłowych i korytarzy ekologicznych o rangach krajowej i międzynarodowej umożliwiającego migrację.

Największy fragment terytorium Nadleśnictwa Cybinka znajduje się w zasięgu obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym **1K Puszczy Rzepińskiej**, który znajduje się w podstrefie pojezierzy starszych faz zlodowacenia bałtyckiego. Obszar ten charakteryzuje się lesistością na poziomie 74,10 % oraz zwartymi kompleksami leśnymi o dużym znaczeniu wodo- i glebochronnym a także produkcyjnym. Główne rzeki w tym obszarze to Ilanka i Pliszka, które na pewnych odcinkach płyną w wąwozach i dzięki dużym spadkom mają charakter zbliżony do górskiego.

Fig. 8. Położenie Nadleśnictwa Cybinka na tle sieci korytarzy ekologicznych (dane wg zasobów metadanych GDOŚ).

Nadleśnictwo Cybinka znajduje się w zasięgu korytarza ekologicznego Ziemia Lubuska - północ (GKZ-1) zgodnie z aktualizacją z roku 2011 - **KE Puszcza Lubuska (Ziemia Lubuska)**, który wchodzi w skład jednego z siedmiu korytarzy głównych - Korytarza Zachodniego (KZ) - łączącego kompleksy leśne Polski Zachodniej, od Sudetów poprzez Bory Dolnośląskie i Lasy Zielonogórskie po Puszcę Rzepińską i Park Narodowy Ujście Warty, gdzie dołącza do korytarza Północno-Centralnego (KPnC).

W południowej części leśnictw Rapice i Maszewo znajduje się niewielki fragment korytarza Ziemia Lubuska - środek (GKZ-2), który również stanowi część szlaku migracyjnego przez kompleksy leśne Polski zachodniej.

3. HISTORIA OCHRONY PRZYRODY I BADAŃ NAUKOWYCH NA TERENIE NADLEŚNICTWA.

W niniejszym rozdziale skupiono się przede wszystkim na aspektach wybranych opracowań przyrodniczych, natomiast inne wydarzenia historyczne i opis dziejów wraz z kwestiami

prowadzonej gospodarki leśnej i przemysłu znajduje się w rozdziale 6.1 „Zarys historii w zasięgu Nadleśnictwa”.

Historia ochrony przyrody sięga czasów pradawnych, gdy ludzie otaczali czcią święte drzewa, głązy i gaje, co miało podłoże religijne i kulturowe. Pierwsze prawne formy ochrony w Polsce pojawiły się za panowania Bolesława Chrobrego, kiedy objęto nią bobry, a w 1423 r. Władysław Jagiełło wydał dekret chroniący cisy i niektóre gatunki zwierząt. Początkowo motywacją była głównie gospodarka, choć z czasem dołączyły względy przyrodnicze.

Pod względem wpływu na zasoby przyrodnicze oraz ich przekształcanie, na tereny okolic Cybinki w okresie średniowiecza, znacząco oddziaływał zakon cystersów – poprzez rozwój osadnictwa, szerzenie nowych technik uprawy roli czy budowę urządzeń wodnych (groble, obwałowania, kanały). Systematyczna regulacja Odry prowadzona od połowy XVIII wieku doprowadziła do skrócenia rzeki o około jedną czwartą jej pierwotnej długości. W konsekwencji budowa wałów przeciwpowodziowych zwiększyła zagrożenie katastrofalnymi zalewami, co miało ogromny wpływ na zmiany nie tylko pod względem przyrodniczym (m.in. większa dynamika tworzenia się i zanikania starorzeczy, nieodwracalnych zaburzeń w lokalnych biotopach), ale też społecznym. Między innymi zmusiło mieszkańców Szydłowa do stopniowego opuszczania wsi na początku XX wieku.

„W okresie zaborów” ochrona motywowana ciekawością i zamiłowaniem do przyrody w Polsce w 1829 roku pozwoliła na objęcie ochroną pomnikowych drzew oraz wiekowych alei. Dzięki gorliwości naukowców w dniu 5 października 1868 roku uchwalona została (przez Sejm Krajowy we Lwowie, wejście w życie w 1869 r.) ustawa ochronna „o ochronie pożytecznych ptaków i innych zwierząt”. Obejmowała ona zakaz łapania, strzelania i sprzedawania, wybierania z gniazd m.in.: sikor, zięb, piegzoń, pliszek, słowików, strzyżyków, sów (wyjąwszy puchacza), wiele gatunków sokołów i orłów oraz „krzykaczy” (jerzyków, dudków czy żoły), wszystkich dzięciołów i „wszystkich innych śpiewających ptaków” oraz nietoperzy. Niestety ustawa ta napotkała opór władz centralnych w Wiedniu i mimo wielu starań nie otrzymała sankcji cesarskiej.

Tereny Cybinki znajdowały się pod panowaniem niemieckim od 1249 r., a więc zarządzane były zgodnie z polityką kolejno zakonu Krzyżackiego, Księstwa Pruskiego i Brandenburgii, a w latach 1871 – 1918 Królestwa Prus (Cesarstwa Prus), którego władze zapewniały dość wysoki poziom ochrony – dzięki znaczącej działalności Hugo Conwentza dokonano szeroko zakrojonej inwentaryzacji i dokumentacji osobliwości przyrodniczych. W roku 1898 jego akcje poparte wystąpieniem w parlamencie pruskim posła Wetekampa podnoszą znaczenie ochrony przyrody dla państwa pruskiego (Pietrzak J., 2009). Sam Conwentz od 1906 roku miał w zarządzie „Państwowy Urząd opieki nad pomnikami przyrody w Prusiech”. Po okresie I wojny światowej **tereny Nadleśnictwa Cybinka znajdowały się na terytorium Niemiec**. W tym czasie w Poznaniu, Warszawie oraz we Lwowie powołane zostały (1920 r. – 1921 r.) Kuratoria Ochrony Przyrody, utworzone przez nowo założoną Państwową Radę Ochrony Przyrody. Jak podaje W. Szafer w roku 1932 na terenie Niemiec znajdowało się ok. 380 rezerwatów i parków narodowych o powierzchni ok. 80 000 ha. Leśnicy przyczyniali się do wdrażania rzeczywistej ochrony osobliwości przyrodniczych i jak pisze J. Pietrzak w swojej pracy „Zarys historii i motywy ochrony drzew i krzewów pomnikowych na terenie lasów” - *W okresie międzywojennym (...) w prasie leśnej znajdujemy liczne artykuły z tamtego okresu poświęcone problematyce ochrony drzew wyróżniających się rozmiarami i kształtem, autorstwa zarówno naukowców, jak i praktyków leśników lub przyrodników związanych pracą zawodową z leśnymi placówkami naukowo-dydaktycznymi*.

Do roku 1945 roku obszar województwa lubuskiego znajdował się w granicach Niemiec obejmując: Dolny Śląsk, Brandenburgię, od 1919 roku - Marchię Graniczną (pozostałość Prowincji Poznańskiej) (za Jermaczek, Maciantowicz, 2016).

Po II wojnie światowej **obszar Nadleśnictwa Cybinka znalazł się w granicach Polski**, jednak pod dominacją Związku Radzieckiego - podlegając polityce osiedleńczej państwa ludowego Polskiej Partii Robotniczej, której celem było przede wszystkim osadnictwo rolne i uruchomienie gospodarstw, a nie ochrona przyrody. Trwająca po wojnie odbudowa pochłaniała olbrzymie ilości zasobów, najwyższy priorytet zyskały branże przemysłowe, a więc najbardziej energochłonne i generujące znaczące zanieczyszczenie.

Na przełomie XIX i XX w. teren Brandenburgii (**w tym Nadleśnictwa Cybinka**) był miejscem badań przyrodniczych prowadzonych przez niemieckich naukowców.

Do grona badaczy, którzy swoje prace publikowali na początku XX w., należeli m. in.:

- dr Gustav Schwalbe, prof. dr Eduard Zache, dr Paul Graebner i dr Karl Echstein - autorzy monografii przyrodniczej „Landeskunde der Provinz Brandenburg - Die Natur” z 1909 roku tom monumentalnego dzieła naukowego poświęconego geografii i przyrodzie ówczesnej pruskiej prowincji Brandenburgia - opisujący szeroko gleby, roślinność, świat zwierząt czy klimat. Praca ta stanowi część większej serii (planowanej na 5 tomów, z których ukazały się 4), obejmującej także historię, kulturę i etnografię regionu.

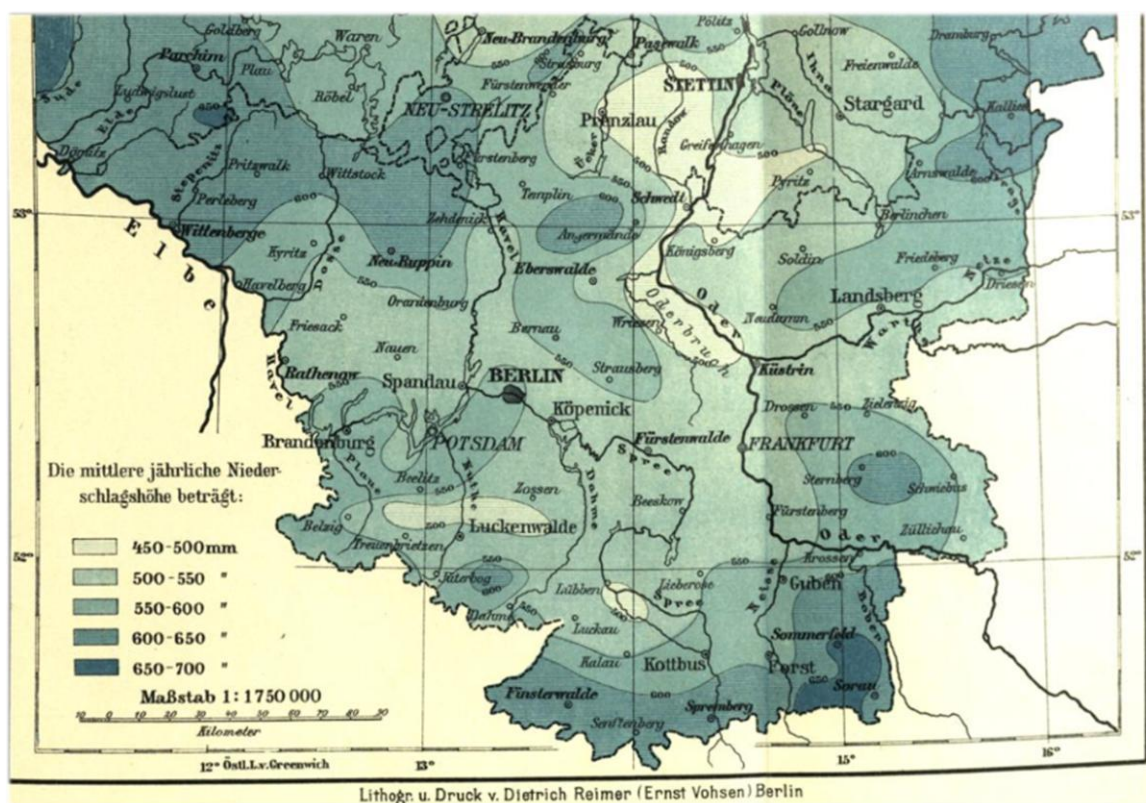

Fig. 9. Fragment jednej z rycin ukazującej obszar objęty monografią przyrodniczą *Landeskunde der Provinz Brandenburg - Die Natur* (źródło: <https://digital.ub.uni-potsdam.de>)

Ochrona przyrody w Polsce w okresie po 1945 roku do 1989 skupiała się przy Radzie Ochrony Przyrody (powstałej jeszcze przed II wojną światową), która zainicjowała powstawanie

powierzchniowych form ochrony przyrody jakie znamy z obecnych czasów tj. parków narodowych, ale również rezerwatów, parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. W okresie powojennym na rzecz działań ochrony i przywracania właściwego stanu przyrody można zaliczyć wielkie, ogólnokrajowe przedsięwzięcie na rzecz zalesiania. Po II wojnie światowej lesistość Polski wynosiła 20,8%. W roku 1970 wzrosła do 25%, natomiast w 1988 r. do 27%. Mimo ogromnego wysiłku włożonego w przywrócenie lesistości należy zauważyć niedostosowanie składów gatunkowych do siedliska, co skutkuje rozległymi monokulturami sosnowymi na niżu i świerkowymi w górach (za Nowicki, 2020). W tym okresie na terenie Nadleśnictwa Cybinka powstał rezerwat „Młodno” - utworzony w 1988 r. zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych (M.P. z 1988 r. Nr 5, poz. 48). Po roku 1989 przyjęte zostały (w 1991 r.) cztery kluczowe ustawy: o ochronie środowiska, o lasach, o ochronie przyrody, a także prawo geologiczne i górnicze. Na podstawie nowej ustawy o ochronie przyrody powołany został na terenie Nadleśnictwa Cybinka Krzesiński Park Krajobrazowy - utworzony w 1998 r. rozporządzeniem Nr 12 Wojewody Zielonogórskiego z dnia 10 lipca 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Ziel. Nr 12, poz. 111), a także (po zmianie UoP z 2001 r.) Obszary Chronionego Krajobrazu: Dolina Ilanki, Puszcza nad Pliszką oraz Słubicka Dolina Odry - wszystkie utworzone w 2003 r. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej w 2004 r. zobowiązało kraj do przyjęcia całego prawodawstwa unijnego, także w zakresie ochrony środowiska. W ochronie przyrody zobowiązania dotyczyły przystąpienia do sieci obszarów prawnie chronionych Natura 2000. Z terenu Nadleśnictwa Cybinka pierwszym obszarem z sieci był Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Środkowej Odry - utworzony w 2004, z nowelizacją 2007 r.

Kolejnymi były:

- SOO Torfowisko Młodno - utworzony w 2008 r.;
- SOO Dolina Pliszki, SOO Ujście Ilanki - utworzone w 2009 r.;
- SOO Bory Chrobotkowe koło Bytomca - utworzony w 2011 r.;
- SOO Krośnieńska Dolina Odry - utworzony w 2015 r.;

Na obszarze analizowanym powstało wiele opracowań przyrodniczych, poniżej przedstawiono jedynie część z nich, wybierając te których teren zasadniczo znajduje się w aktualnych granicach Nadleśnictwa Cybinka. Za prekursora powojennych badań przyrodniczych okolic Cybinki należy uznać dr. Józefa Radkiewicza (1931-2013). Pracując na WSP w Zielonej Górze był redaktorem periodyku Przyroda Środkowego Nadodrza. Jego liczne publikacje dotyczyły głównie kolonii bociana białego w Kłopotcie oraz fauny pijawek, pisał również na temat dropia, łabędzia niemego, żołą, żurawia, kolonii czapli siwej, płazów i gadów (w tym ropuchy paskówki i żółwia błotnego) oraz cisów w Sądowe. (za Maciantowicz, 2026). Poza wspomnianymi wcześniej prowadzonymi, przez niemieckich przyrodników (publikacja w roku 1909), badaniami w okolicach Cybinki, w Borach Zielonogórskich (Ziemi Lubuskiej - *obszar ograniczony od zachodu przez Nysę Łużycką i Odrę, od południa przez linię łączącą okolice Głogowa z południowymi krańcami województwa zielonogórskiego, od wschodu oddziela ją ciąg jezior Bruzdy Zbąszyńskiej, rzeka Odra, jeziora Pojezierza Sławskiego i od północy rzeka Warta*) prowadzone były przez B. Najbara (przez 25 lat) prace dotyczące kózkowatych (*Coleoptera*). Wykazały one obecność aż 99 gatunków, znacznie poszerzając wiedzę o tej grupie chrząszczy w tym regionie Polski (za Walczak i in., 2015).

W latach 1968 - 2003 we wsi Kłopot (gmina Cybinka) prowadzone były badania kolonii bociana białego *Ciconia ciconia*. Kolonia w granicach terytorialnych Nadleśnictwa Cybinka określana jest jako jedna z największych w Europie, a gniazdowanie bociana białego w dużych koloniach nie należy do częstych, szczególnie w zachodniej części naszego kraju (za Jerzak i in., 2004).

W roku 2004 prowadzone były przez J. Cichockiego oraz D. Łupickiego na terenie „Pól Bieganowskich” w okolicach Cybinki badania nietoperzy, w których wykazano 10 gatunków na 11 stanowiskach. Obserwacje pozwoliły na stwierdzenie, że wiele gatunków chętnie korzysta z montowanych budek oraz że pewnym zagrożeniem dla nietoperzy z terenu Pól Bieganowskich mogą być dzienne ptaki drapieżne, które stosunkowo rzadko polują na nietoperze, jednak w wypłuwce pustułki stwierdzono osobnika z gatunku gacek szary (*Plecotus austriacus*). Podobnie w 2004 roku ukazały się wyniki pracy badawczej na temat torfowisk i zasobów wodnych w województwie lubuskim – K. Lipka i in. Obszary torfowiskowe w przeważającej większości tworzą torfowiska niskie, ogólne zasoby wody wynoszą 590 mln m³ i mają szczególne znaczenie w aspekcie retencyjnym – przy czym jak zaznaczają autorzy – „bardzo ważną funkcję spełniają torfowiska leśne i śródleśne, wpływając korzystnie na biocenozę lasu. Powinny być one traktowane jako użytki ekologiczne”.

W roku 2006 ukazało się opracowanie dr inż. A. Chrzanowskiego dotyczące rozpoznania fauny motyli, prowadzone w okolicach Bieganowa koło Cybinki, który wykazał obecność 264 gatunków (za Orzechowski, 2021). W latach 2000 – 2009 prowadzone były również obserwacje pijawki lekarskiej (*Hiruno medicinalis*) podlegającej ochronie prawnej od 1995 r., gdzie na terenie Nadleśnictwa Cybinka (niewielki zbiornik, w okolicach rez. Młodno) stwierdzono jedno z 12 nowych stanowisk tego gatunku w zachodniej Polsce. W roku 2010 w rezerwacie Młodno stwierdzony został lęg łabędzia krzykliwego (*Cyngus cyngus*). Powyższe stwierdzenie jest pierwszym lęgiem łabędzia krzykliwego na Ziemi Lubuskiej (*region ornitologiczny nie pokrywający się z granicami woj. lubuskiego*). W latach wcześniejszych pojedyncze ptaki lub pary łabędzi w sezonie lęgowym obserwowano w okolicach Bytnicy, Słońska czy Rzepina, jednak nie udało się potwierdzić prób gniazdowania. (za Sawko, Czechowski, 2010). W latach 2016 – 2020 w województwie lubuskim prowadzono obserwacje trzmielowatych (*Hymenoptera: Apidae: Bombini*). Tereny Nadleśnictwa w rejonie Odry należały do obszarów najintensywniejszych prac badawczych – na terenie województwa wykazano 27 gatunków trzmielowatych, z czego 18 na terytorium Nadleśnictwa Cybinka (za Dubicka, Czechowski, 2020). W roku 2020 powstała obszerna publikacja „Atlas rozmieszczenia motyli dziennych parków krajobrazowych województwa lubuskiego” przygotowana przez K. Gajdę, P. Czechowskiego, R. Orzechowskiego oraz R. Rektora, gdzie znalazł się m.in. teren Krzesińskiego Parku Krajobrazowego, którego północna część znajduje się w granicach Nadleśnictwa Cybinka. Szeroko i zbiorczo ujęto elementy przyrodnicze, kulturowe, historyczne oraz turystyczne i rekreacyjne okolic Cybinki w imponującym kompendium ww. Monografii Krzesińskiego Parku Krajobrazowego – praca zbiorowa pod redakcją P. Grochowskiego i L. Jerzaka z 2020 roku. Do niedawnych, ujmujących całościowo opracowań przyrodniczych-badawczych z terenu Cybinki należy również zaliczyć dokumentację wykonaną na potrzeby powstania Planu Ochrony dla KPK etap III (zespół autorski Komag Consulting) powstałą w roku 2024.

Monitoring Lasów w Polsce

Prowadzony jest przez Instytut Badawczy Leśnictwa. W formie, w której funkcjonuje obecnie, wywodzi się z potrzeby śledzenia zmian stanu lasu w okresie narastania procesu jego zamierania, które wystąpiło w Polsce w latach 80-dziesiątych. Pierwsze stałe powierzchnie obserwacyjne pierwszego rzędu (SPO I) powstały w 1989 roku na potrzeby monitoringu biologicznego. System monitoringu obejmuje poziomy obserwacji:

- poziom I rzędu powierzchni w sieci kwadratów 8 na 8 km i zawiera coroczną ocenę stanu koron drzew oraz jednorazową analizę warunków glebowych i stopnia zaspokojenia potrzeb pokarmowych drzew,

- poziom II rzędu obejmuje okresowe badania na wybranych powierzchniach uszczegóławiane do warunków glebowych, składu chemicznego liści lub igliwia, oceny runa czy przyrostu mądrości drzewostanów;

Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka znajduje się 6 Stałych Powierzchni Obserwacyjnych I rzędu (SPO I). Nie występują Stałe Powierzchnie Obserwacyjne II rzędu ani Stałe Powierzchnie Obserwacyjne Monitoringu Intensywnego (SPO MI).

4. FORMY OCHRONY PRZYRODY I POWIĄZANE Z NIMI OBIEKTY PRZYRODNICZE

Ochrona najcenniejszych fragmentów przyrody została uregulowana ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 13 ze zm.) w której zawarte są szczegółowe zapisy określające formy ochrony przyrody. Z wymienionych w ustawie form ochrony w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka znajdują się:

- Rezerваты przyrody:
 - „Młodno” (w nowych graniach)
 - „Szydłowskie Łęgi”
- Krzesiński Park Krajobrazowy
- Obszary Chronionego Krajobrazu:
 - Puszcza nad Pliszką
 - Dolina Ilanki
 - Słubicka Dolina Odry
- Obszary Natura 2000:
 - Torfowisko Młodno - PLH080005
 - Dolina Pliszki - PLH080011
 - Ujście Ilanki - PLH080015
 - Krośnieńska Dolina Odry - PLH080028
 - **Bory Chrobotkowe koło Bytomca - PLH080048
 - Dolina Środkowej Odry - PLB080004
- Pomniki przyrody
- Użytki ekologiczne:
 - Cegielnia
 - Gęsie Bagna
 - Gniewosz
 - Wełnianka
 - Zapadliska Kopalniane
 - Zapadliska Pokopalniane II
- Ochrona gatunkowa:
 - Chronione gatunki grzybów
 - Chronione gatunki roślin
 - Chronione gatunki zwierząt
- Strefy ochrony gatunkowej

*** - dla obszaru wnioskowana jest aktualizacja zasięgu przedmiotów ochrony oraz PZO*

Tabela 4. Zestawienie zbiorcze form ochrony przyrody i ich otulin w zasięgu terytorialnym i zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Forma ochrony przyrody	Grunty w zarządzie nadleśnictwa		W terytorialnym zasięgu poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa		Łącznie	
	liczba	powierzchnia (ha)	liczba	powierzchnia (ha)	liczba	powierzchnia (ha)
1	2	3	4	5	6	7
Parki Narodowe	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Otuliny parków narodowych	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Rezerваты przyrody	2	278,49**	2	0,06	2	278,55
Otuliny rezerwatów	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Parki krajobrazowe	1	619,82	1	2502,88	1	3122,70
Otuliny parków krajobrazowych	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Obszary siedliskowe Natura 2000	5	3167,78	5	2849,52	5	6017,30
Obszary ptasie Natura 2000	1	699,11	1	6599,00	1	7298,11
Obszary chronionego krajobrazu	3	7116,26	3	4788,47	3	11904,73
Użytki ekologiczne	6	48,16	2	37,56	7	85,72
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Stanowiska dokumentacyjne	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Pomniki przyrody	21	-	0	-	21	-
Ochrona gatunkowa	275	-	-	-	275	-

** - powierzchnie rezerwatów na gruntach w zarządzie (kol. 3) przyjęto jako sumaryczną powierzchnię pododdziałów w zasięgu FOP z dostosowaniem do przebiegu i powierzchni zgodnie z EGİB

4.1. PARKI NARODOWE I ICH OTULINY

Grunty w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka nie znajdują się wewnątrz granic ani nie sąsiadują bezpośrednio z parkami narodowymi. Nie znajdują się również w zasięgu ani w bezpośrednim sąsiedztwie otulin tej formy ochrony przyrody.

4.2. REZERWATY PRZYRODY I ICH OTULINY

Rezerваты przyrody - zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 poz. 13 ze zm.) to „obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystem, ostoja i siedlisko przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.”

W niniejszej dokumentacji ujęto na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka poniższe rezerваты przyrody:

Tabela 5. Charakterystyka rezerwatów przyrody w Nadleśnictwie Cybinka

Lp.	Nazwa rezerwatu	Akt powołujący	Rok powstania	Lokalizacja (lista wydzieleń)	Typ i podtyp rezerwatu	Powierzchnia (ha)	
						wg aktu powołującego	wg planu urządzenia lasu
1	2	3	4	5	6	7	8
1	„Młodno” powiększony	Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 18 stycznia 1988 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1988 r. Nr 5, poz. 48); Powiększenie rezerwatu: Zarządzenie RDOŚ w Gorzowie Wlkp. z 16 lutego 2026 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2026 r., poz. 294)	1988 r. (2026 r.)	L-ctwo Białków: Oddz. 596 - 599 L-ctwo Rąpice: Oddz. 610 - 614	Typ - fitocenotyczny, zbiorowisk nieleśnych	153,44 ha	153,84* ha (w tym grunty leśne zalesione i niezalesione - 40,70 ha)
2	„Szydłowskie Łęgi”	Zarządzenie RDOŚ w Gorzowie Wlkp. z 04 marca 2026 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2026 r., poz. 450)	2026 r.	L-ctwo Rąpice: Oddz. 676-679	Typ - biocenotyczny i fizjocenotyczny, leśny i borowy	125,11 ha	124,65* ha (w tym grunty leśne zalesione i niezalesione - 107,60 ha)
Razem						278,55 ha	278,49 ha

*- powierzchnia rezerwatu wg PUL przyjęta została jako sumaryczna powierzchnia pododdziałów w zasięgu FOP z dostosowaniem do przebiegu i powierzchni zgodnie z EGiB

Fig. 10 Lokalizacja rezerwatu przyrody w granicach Nadleśnictwa Cybinka

Rezerwat przyrody „Młodno”

W utworzonym, Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 18 stycznia 1988 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1988 r. Nr 5, poz. 48), a powiększonym zgodnie z obowiązującym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 16 lutego 2026 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Młodno” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2026 r., poz. 294) obszarze, ochroną objęto powierzchnię 153,44 ha. Cała powierzchnia rezerwatu znajduje się w granicach gminy Cybinka, w całości w Leśnictwach Białków oraz Rąpice. Nie posiada otuliny.

Fig. 11. Tablica z mapą rezerwatu przyrody Młodno sprzed zmiany granic (kolor żółty) (fot. M. Sekrecka)

typu, sytuacja (w wyniku zasilania źródłiskowego) obecności krótkiego ciekę o stosunkowo znacznym przepływie (ciek główny Mildnca – zlewnia Dopływu z Mielesznicy). Takie zjawisko sprzyja lokalizacji tam bobrowych, które powodują zmiany odpływu i tym samym przekształcanie roślinności. Sytuacja podtopienia, w związku z obecnością tamy bobrowej, powodującego przekształcanie szaty roślinnej, miała miejsce właśnie w rezerwacie Młodno – w związku z czym wymagane były działania ochrony czynnej (za L. Wołejko i in., 2012). Areał rezerwatu to głównie powierzchnia niecki pojeziornej wypełnionej osadami organicznymi. Część centralna, najsilniej podtopiona stanowi pozostałość zbiornika wodnego. Na obrzeżach dominują zbiorowiska oczeretowe (trzcina i pałka szerokolistna oraz wysokoturzcycowe szuwały) (za Jermaczek, Maciantowicz, 2018). Otoczenie rezerwatu stanowi kompleks lasów sosnowych – świeżych borów sosnowych, fragmentami wilgotnych.

Obiekt opisano na podstawie opracowań przygotowanych i obowiązujących w granicach sprzed powiększenia rezerwatu. Dla starych granic obowiązuje **plan ochrony** – PO wprowadzony Zarządzeniem nr 33/2012 RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 sierpnia 2012 r., w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Młodno” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2012 r., poz. 1610). Plan ochrony obowiązuje do 2032 roku, zawiera zapisy ochrony czynnej dla zachowania właściwego stanu torfowiska. PO obowiązuje dla zasięgu rezerwatu przed powiększeniem, w związku z tym dla części „powiększenia” brak jest planu ochrony.

Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych torfowiska niskiego i fragmentu łąk z charakterystycznymi zespołami roślinnymi oraz stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Torfowisko stanowiące rezerwat należy do alkalicznych. Występuje tutaj częsta, dla tego

Fig. 12 Widok na część SW rezerwatu przyrody Młodno (fot. M. Sekrecka)

Grunty leśne zalesione stanowią (po powiększeniu) ok. 26% powierzchni rezerwatu, przeważają jednak łąki oraz nieużytki. W rezerwacie głównym typem siedliskowym lasu jest Ols (OI). Jak podaje dokumentacja Planu Ochrony – *siedlisko olsowe dominuje w rezerwacie, wykształciło się na glebach torfowych zbudowanych z torfów niskich z próchnicą torfową. Trzon drzewostanu o dobrym zwarciu stanowi olsza czarna (Alnus glutinosa) II i III bonitacji. Runo dość bogate, o zróżnicowanej strukturze.*

Spośród zespołów i zbiorowisk roślinnych w grupie „leśnych i zaroślowych” możemy wyróżnić: *Cardamino - Alnetum glutinosae* - zespół olszyny źródliskowej, *Circaeo-Alnetum* - łąg olszowo - jesionowy oraz *Salicetum pentandro-cinereae* - łożowisko z wierzbami szarą i pięcioprzeciskową.

Rezerwat przyrody Młodno znajduje się w granicach obszaru Natura 2000 PLH080005 Torfowisko Młodno. W zasięgu rezerwatu wykazano obecność następujących siedlisk przyrodniczych:

- 3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*
- 6410 - Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)
- 6430 - Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)
- 6510 - Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże
- 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe

Wśród flory zgodnie z danymi pozyskanymi z RDOŚ swoje stanowiska mają m. in.: błyszczce włoskowate (*Tomentypnum nitens*, synonim *Homalothecium nitens*) – gatunek reliktowy, kruszczyk błotny *Epipactis palustris* i szerokolistny *Epipactis helleborine*, kukułka krwista *Dactylorhiza incarnata* oraz nasieźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum*.

W dokumentacji dla projektu planu ochrony wskazano ślady bytowania bobrów *Castor fiber*, a także drobnych ssaków: badylarki *Micromys minutus*, ryjówki malutkiej *Sorex minutus*, kreta *Talpa europaea* i innych ssaków (polnika zwyczajnego *Microtus arvalis*, nornika północnego *Microtus oeconomus* czy lisa *Vulpes vulpes*, a także kopytnych). Spośród grupy ptaków zaznacza się bardzo nieliczna populacja ptaków wodnych – wg. dokumentacji PO - *prawie całkowity brak ptaków wodnych.*

Fig. 13 Fragment rowu i drzewostanu przy granicy Obszaru Natura 2000 PLH080005 oraz rezerwatu Młodno (fot. M. Sekrecka)

Do gatunków dominujących należały natomiast: potrzos *Emberiza schoeniclus*, zięba *Fringilla coelebs*, świerszczak *Locustella naevia*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita* i kszysk *Gallinago gallinago*. W okresie badań prowadzonych do dokumentacji Planu Ochrony na terenie rezerwatu stwierdzono jeden gatunek gada - zaskrońca zwyczajnego *Natrix natrix*. W rejonach przygranicznych występowały - padalec *Anguis fragilis* i zwinka *Lacerta agilis*. Według informacji M. Maciantowicza rezerwat jest miejscem występowania żółwia błotnego *Emys orbicularis*. Wędrujące samice obserwowano na cieku uchodzącym z rezerwatu. Prowadzone były również prace reintrodukcji gatunków płazów i gadów z projektu LIFE „Ochrona żółwia błotnego i płazów nizin północnej Europy” - celem programu jest utrzymywanie i rozwój populacji żółwia błotnego, traszki grzebieniastej i kumaka nizinnego przez poprawę ich warunków siedliskowych. W ramach projektu w obszarze reintrodukowano młode osobniki oraz dorosłą samicę. Spośród płazów obserwowano traszkę zwyczajną *Triturus vulgaris*, żabę trawną *Rana temporaria*, żabę śmieszkę *Rana ridibunda*, a także kumaka nizinnego *Bombina bombina*. Jako bogatą opi-

sano faunę motyli dziennych, gdzie na wspomnienie zasługuje rzadko spotykana przeplatka cinksia *Melitaea cinxia* oraz strzępotek sopłaczek *Coenonympha tullia*. Wyjątkowymi okazami na terenie rezerwatu wydają się wśród bezkręgowców dwa gatunki prostoskrzydłych - łączzyn brodawnik *Decticus verrucivorus* podany z Ziemi Lubuskiej przez źródła historyczne (Bazyluk, 1950, 1954; Moczulska, 1979) oraz złotawiec krótkoskrzydły (lub złotawek złotawiec) *Euthystria brahyptera* nie wykazany dotychczas z Ziemi Lubuskiej w Polsce. (za Gajewski i in., Projekt PO rezerwatu, 2010).

Rezerwat nie posiada infrastruktury turystycznej, na skrzyżowaniach oddziałów znajdują się jedynie tablice informacyjne.

Fig. 14 Oznaczenia przy granicy rezerwatu Młodno (fot. M. Sekrecka)

Jako główne zagrożenia podaje się te wewnętrzne: lądowacenie torfowiska oraz zarastanie roślinnością krzewiastą i drzewiastą. Nie stwierdzono zagrożeń zewnętrznych. Rezerwat objęto ochroną czynną i zachowawczą, polegającą na utrzymaniu różnorodnych fitocenoz oraz działaniach zmierzających do polepszenia postaci ekosystemów (dokumentacja PO, 2010). Do roku 2000 ochrona rezerwatu ograniczała się do ochrony biernej (brak jakiejkolwiek ingerencji). W efekcie zainicjowany został znaczny rozwój zadrzewień i zakrzewień. Po powstaniu planu ochrony (na lata 2001 – 2020) zgodnie z jego zaleceniami zbudowano 2 zastawki drewniano-kamienne (poza granicami rezerwatu – na odpływie) oraz 7 zastawek drewnianych również poza granicami (od strony północnej, na rowach dopływowych), w samym rezerwacie (cz. N i S) zainstalowano zastawki proste drewniane na dawnych rowach melioracyjnych. Wykonano działania koszenia turzycowisk i trzcinowisk oraz usuwanie nalotów drzew i krzewów z tego obszaru (z usunięciem biomasy). W kolejnych latach ponawiano usuwanie nalotów drzew i krzewów z obszarów krytycznych. Efektem działań było wyraźne podniesienie się poziomu wody oraz utworzenie się lustra wody w centralnej części rezerwatu.

W związku z powiększeniem rezerwatu Młodno, dla pododdziałów znajdujących się w nowych granicach, a nieposiadających PO ani ZO zastosowano zapisy zgodne z art. 15 UoP, które należy zachować do czasu powstania dokumentów zawierających wytyczne co do działań dopuszczonych w rezerwacie. Zestawienie pododdziałów w rozszerzonych granicach przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 6. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład powiększonego rezerwatu przyrody „Młodno”

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow. [ha]
Białków	596 f-g, i-l; 597 f-i, k-m; 598 h-j; 599 l, t-w	43,02
Białków	liniowe	0,07
Rąpice	610 b-d, n, x-y; Oddz. 611-612; 613 a-f; 614 a	110,43
Rąpice	liniowe	0,32
Razem Obręb Białków		153,84
Razem Nadleśnictwo		153,84

Rezerwat przyrody „Szydłowskie Łęgi”

W utworzonym, Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 04 marca 2026 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Szydłowskie Łęgi” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2026 r., poz. 450) obiekcie, ochroną objęto powierzchnię 125,11 ha. Znajduje się w całości na terytorium Nadleśnictwa Cybinka, Leśnictwa Rąpice. W granicach rezerwatu znajdują się działki innych własności, tj. poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa.

Obszar położony jest ok. 1 km na południe i południowy zachód od Krzesina (gm. Cybinka), w granicach Krzesińskiego Parku Krajobrazowego. Wg danych Klubu Przyrodników proponowana powierzchnia wynosiła pierwotnie ok. 245,62 ha, a jako kluczowe przedmioty ochrony wymieniano siedliska przyrodnicze: 6440 (10%), 91F0 (50%), 91E0 (20%), 3150 (10%)

Jak podają A. Jermaczek oraz M. Maciantowicz w opracowaniu „Rezerваты przyrody w województwie Lubuskim – Przeszłość, teraźniejszość, przyszłość” 2018 r. projekt rezerwatu powstał z połączenia kilku proponowanych przebiegów obszaru opisanych w dokumentacji projektu planu ochrony Krzesińskiego Parku Krajobrazowego (Gucałło i Gucałło, 2006). Obejmuje tereny rozciągające się wzdłuż zakoli Odry, naprzeciw ujścia Nysy Łużyckiej, w rejonie nieistniejącej już, dawnej wsi Szydłów – lasy łęgowe, tereny zalewowe z fragmentami łąk selernicowych oraz rozległe, połączone z Odrą starorzecze zwane Jeziolem Krzesińskim. Areal projektowanego rezerwatu leży w granicach tzw. Krzesińskiego Zbiornika Retencyjnego, stosunkowo szerokiego fragmentu doliny Odry zalewanego co kilka lat przy wyższych stanach wody. Obejmuje

mozaikę łągów wierzbowo-topolowych i wiązowych oraz różnego rodzaju zbiorowisk terenów zalewowych – starorzeczy, szuwarów mozgi i turzyc, ziołorośli nadrzecznych oraz różnych stadiów sukcesji zarośli wierzbowych na użytkowanych niegdyś rolniczo gruntach.

Elementem godnym ochrony jest awifauna łągowa obfitująca w gatunki charakterystyczne dla dolin rzecznych. W granicach obiektu są obserwowane takie gatunki jak: bielik *Haliaeetus albicilla*, kania ruda *Milvus milvus*, kania czarna *Milvus migrans*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, żuraw *Grus grus*, dzięcioł średni *endrocopos medius*, dzięcioł czarny *Drycopus martius*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* czy gąsiorek *Lanius collurio*.

Dla pododdziałów w granicach FOP brak jest PO czy ZO - zastosowano zapisy zgodne z art. 15 UoP, które należy zachować do czasu powstania dokumentów zawierających wytyczne co do działań dopuszczonych w Obiekcie. Zestawienie pododdziałów w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka wchodzących w skład rezerwatu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Zestawienie oddziałów i pododdziałów rezerwatu przyrody „Szydłowskie Łęgi”

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow.
		[ha]
Rapice	Oddz. 676-679	123,00
Rapice	liniowe	1,65
Razem Obręb Białków		124,65
Razem Nadleśnictwo		124,65

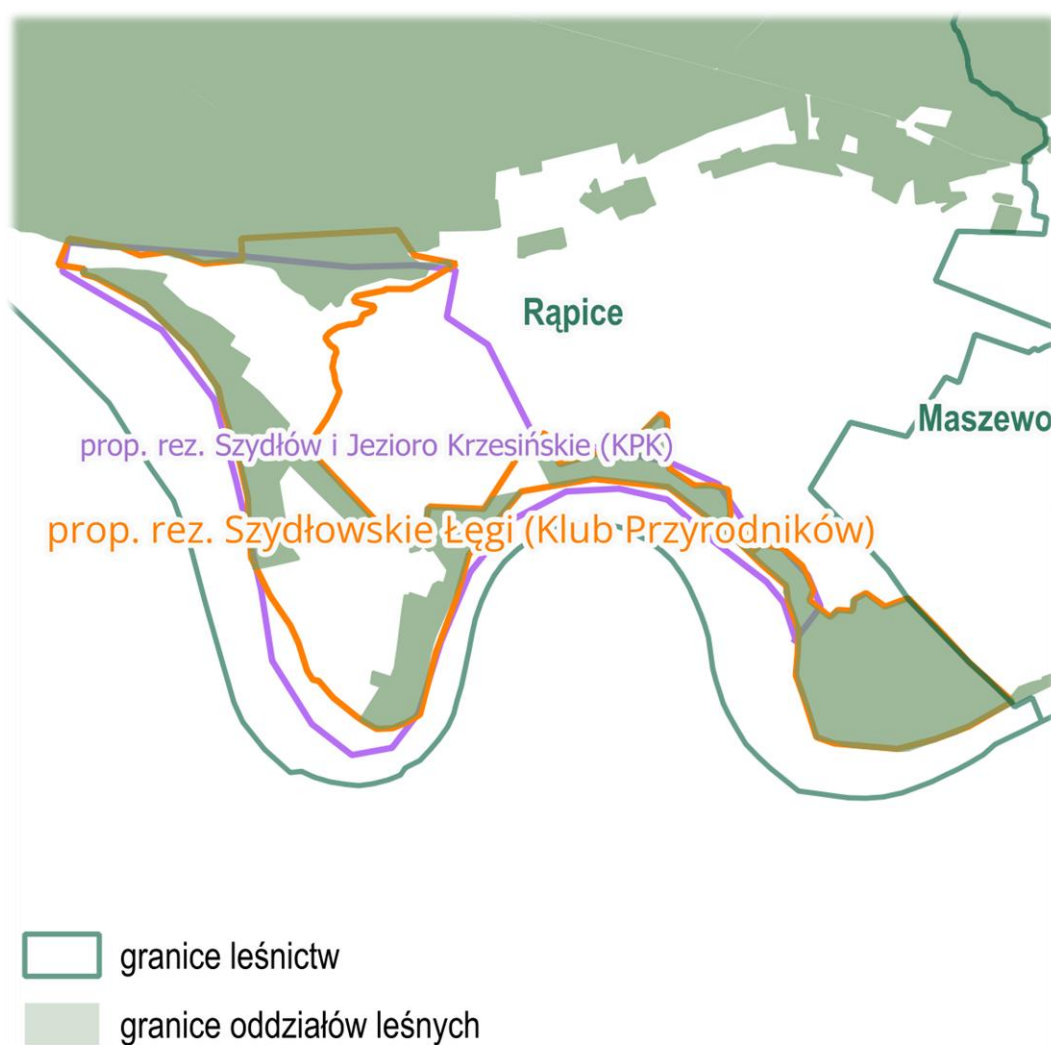

Fig. 15. Przebieg granic projektowych dla rez. „Szydłowskie Łęgi” z propozycji różnych instytucji

4.3. PARKI KRAJOBRAZOWE I ICH OTULINY

Krzesiński Park Krajobrazowy powstał na mocy rozporządzenia Nr 12 Wojewody Zielonogórskiego z dnia 10 lipca 1998 r. w sprawie utworzenia Krzesińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zielonogórskiego Nr 12, poz. 111). Obecnie obowiązującym aktem prawnym dla parku krajobrazowego jest Uchwała Nr XLIV/644/22 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 27 czerwca 2022 r. w sprawie Krzesińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2022 r., poz. 1432).

Celami ochrony Parku są: ochrona wartości przyrodniczych (*fitocenoz półnaturalnych oraz biocenoz o charakterze naturalnym ujściowego odcinka Nysy Łużyckiej i Pradoliny Odry, zadrzewień, łąk zalewowych oraz starorzeczy, kolonii bociana białego w Kłopotcie*), ochrona wartości historycznych i kulturowych (*tradycyjnego modelu gospodarowania rolnego, utrzymanie łąk kośnych i wypasu bydła, zachowanie obiektów historycznych i archeologicznych*), ochrona wartości krajobrazowych (*m.in. nadodrzańskiego krajobrazu ze starorzeczami, śródleśnych jezior polodowcowych*).

Krzesiński Park Krajobrazowy (KPK) w województwie lubuskim obejmuje powierzchnię 8546 ha. Park nie posiada otuliny. W granicach województwa lubuskiego wchodzi w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego (dalej ZPKWL), który powołany został Zarządzeniem Nr 3 Wojewody Lubuskiego z dnia 29 stycznia 1999 r. w sprawie powołania Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego oraz nadania Statutu.

Na dzień 1.01.2026 r. Krzesiński Park Krajobrazowy nie posiada planu ochrony. Zgodnie z informacją z ZPK Woj. Lubuskiego – trwają konsultacje nt. PO, powstały inwentaryzacje przyrodnicze dla obszaru, na podstawie których opracowywany jest Plan Ochrony.

Zgodnie z obowiązującą Uchwałą na terenie KPK zakazuje się:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciw osuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;

- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
 - 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
 - 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
 - 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
 - 12) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
 - 13) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.
2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, nie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu w obrębie zadrzewienia w celu przeprowadzenia zabiegów ochronnych i odtworzeniowych.
 3. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, 5, 6, nie dotyczy udokumentowanych złóż kopalin.
 4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 7, nie dotyczy budowy obiektów budowlanych:
 - 1) w miejscach wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
 - 2) w pasie szerokości 100 m od linii brzegowej cieku o nazwie Konotop.
 5. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, 6, i 8, nie dotyczy budowy, odbudowy, utrzymania, remontu lub naprawy obiektu budowlanego.
 6. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 i 8, nie dotyczy urządzeń wodnych, w rozumieniu ustawy Prawo wodne.
 7. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 12, nie dotyczy rajdów motorowych i samochodowych organizowanych na drogach publicznych oraz wewnętrznych w obszarze zabudowanym.

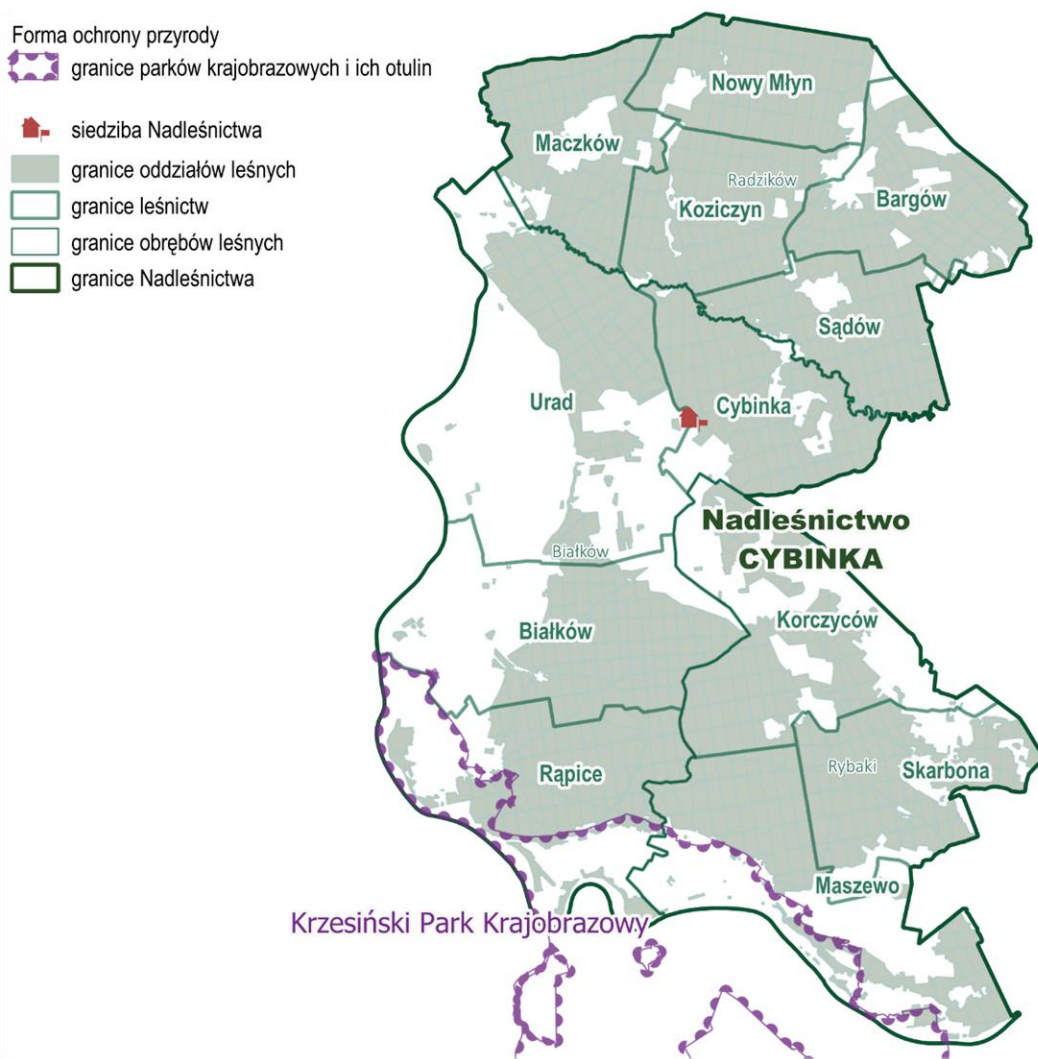

Fig. 16 Granice Krzesińskiego Parku Krajobrazowego w zasięgu Nadleśnictwa Cybinka

Grunty w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka zajmują w granicach parku 619,82 ha co stanowi 19,85% powierzchni znajdującej się na terytorium Nadleśnictwa (powierzchnia w zasięgu terytorialnym to: 3122,70 ha). Areał gruntów w zarządzie stanowi 7,25% powierzchni całkowitej Krzesińskiego Parku Krajobrazowego.

W granicach Nadleśnictwa Cybinka Krzesiński PK zajmuje głównie grunty nieleśne, nadodrzańskie łąki i zarośla, a jedynie w niewielkiej części lasy. Jak podaje strona ZPKWL międzywałę Odry z licznymi starorzeczami, trzcinowiskami i szuwarami mozgowymi jest niezwykle malownicze. Wilgotne łąki w okolicy Bytomca są miejscem występowania kilku gatunków storczyków. Polder Krzesiński (urządzenie wodne okresowo przetrzymujące nadmiar wód z Odry, położone między miejscowościami Krzesin i Bytomiec) ze względu na regularne zalewanie podczas wysokich stanów wód jest wielkim bogactwem siedlisk seminaturalnych takich jak: łąki zalewowe, łąki wilgotne, turzycowiska oraz szuwały. W pobliżu Jeziora Krzesińskiego godnymi uwagi zbiorowiskami roślinnymi są łąki selernicowate. Natomiast samo jezioro jest jedynym stanowiskiem na terenie Parku, gdzie występują grzybienie północne *Nymphaea candida*. To bogactwo siedlisk koncentruje tu większość rzadkich i chronionych stanowisk gatunków roślin łąkowych Parku, takich jak storczyki: kukułka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, kukułka plamista *Dactylorhiza maculata*, kukułka krwista *Dactylorhiza incarnata* oraz konitrut błotny *Gratiola officinalis*, czosnek kątowny *Allium angulosum* i bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*. Na terenie Parku występuje również bogactwo gatunków zwierząt: bezkręgowców (motyli, m.in.:

modraszek telejus *Maculinea teleius* oraz modraszek nausitous *Maculinea nausitous* i ważek), płazów (13 gatunków m.in.: traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* i kumak nizinny *Bombina bombina*), gadów (6 gatunków, m.in. żółwia błotnego *Emys orbicularis* i gniewosza plamistego *Coronella austriaca*), ptaków (218 gatunków m.in.: kulika wielkiego *Numenius arquata*), ssaków (41 gatunków m.in. bóbr *Castor fiber*, wydra *Lutra lutra*, rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens* i karczownik *Arvicola amphibius*, a także nietoperzy - stwierdzono dziewięć gatunków).

Fig. 17. Widok na fragment Krzesińskiego PK w zakolu Odry (cz. centralna obszar) w oddali rezerwat „Szydłowskie Łęgi” (fot. M. Sekrecka)

Granice Parku częściowo pokrywają się z zasięgiem Obszarów Natura 2000: Krośnieńska Dolina Odry - PLH080028 oraz Dolina Środkowej Odry - PLB080004.

Tabela poniżej przedstawia zestawienie powierzchni w zarządzie Nadleśnictwa w podziale na leśnictwa wraz z wykazem oddziałów i pododdziałów.

Tabela 8. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Krzesińskiego Parku Krajobrazowego

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow.
		[ha]
Rąpice	Oddz. 621-623; 637 f-g, j, l; 638 b-f, k-y; Oddz. 639-641; 656 a-g, l; 657 a-j; Oddz. 658; 669 l-p; 670 d-i; 671 c-f, j, l-s; Oddz. 673-679	453,15
Rąpice	liniowe	10,29
Razem Obręb Radzików		463,44
Maszewo	825 m-o; 842 s-cx; 859 t-z; 873 b-g, k-m, z; Oddz. 874-876; 877 a-h, n; 882 h-k, n-t, y-gx	154,82
Maszewo	liniowe	1,56
Razem Obręb Rybaki		156,38
Razem Nadleśnictwo		619,82

W drzewostanach położonych w zasięgu Krzesińskiego Parku Krajobrazowego (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka) jako gatunek panujący, zdecydowanie dominuje sosna (51,31% powierzchni). Poza tym odznacza się udział dębu szypułkowego (23,68%), olszy czarnej (11,42%), brzozy brodawkowatej (5,44%), oraz robinii akacjowej (4,68%) i topoli białej

(1,56%). Udział pozostałych gatunków nie przekracza 1%. Drzewostany ponad stuletnie zajmują 104,23 ha (16,82%).

Panującymi typami siedliskowym lasu są w granicach Parku Krajobrazowego las łęgowy (LŁ) na powierzchni 196,63 ha (36,93%), bór mieszany świeży (BMśw) na powierzchni 152,77 ha (28,69%), bór świeży (Bśw) – 92,42 ha (17,36%) oraz las mieszany świeży (LMśw) na 67,52 ha (12,68%).

4.4. OBSZARY NATURA 2000

Przepisy unijne stanowiące podstawę dla tworzenia sieci Natura 2000 wprowadzono do polskiego systemu prawnego Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 13 ze zm.).

Sieć Natura 2000 jest najmłodszą prawną formą ochrony przyrody w Polsce. Obecnie sieć Natura 2000 na terenie Polski stanowi około 20% powierzchni lądowej. Głównym celem funkcjonowania tej formy ochrony przyrody jest zachowanie gatunków i siedlisk znaczących dla zachowania europejskiego dziedzictwa przyrodniczego.

Podstawę prawną ochrony europejskiej fauny i flory stanowią dwa akty prawne:

- „Dyrektywa Ptasia” uchwalona 2 kwietnia 1979 r. - 79/409/EWG w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków. Obecnie obowiązującym aktem jest Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- „Dyrektywa Siedliskowa” uchwalona 21 maja 1992 r. - 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dziko żyjącej fauny i flory.

W zasięgu gruntów Nadleśnictwa Cybinka wyznaczono:

- pięć Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk (SOO):

- 1) Torfowisko Młodno (PLH080005),
- 2) Dolina Pliszki (PLH080011),
- 3) Ujście Ilanki (PLH080015),
- 4) Krośnieńska Dolina Odry (PLH080028),
- 5) Bory Chrobotkowe koło Bytomca (PLH080048);

- jeden Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO):

- 1) Dolina Środkowej Odry (PLB080004);

4.4.1. Specjalne obszary ochrony siedlisk

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Torfowisko Młodno PLH080005

Został powołany decyzją Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043) (2008/25/WE). SOO Torfowisko Młodno uznany został za obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) w styczniu 2008 r.

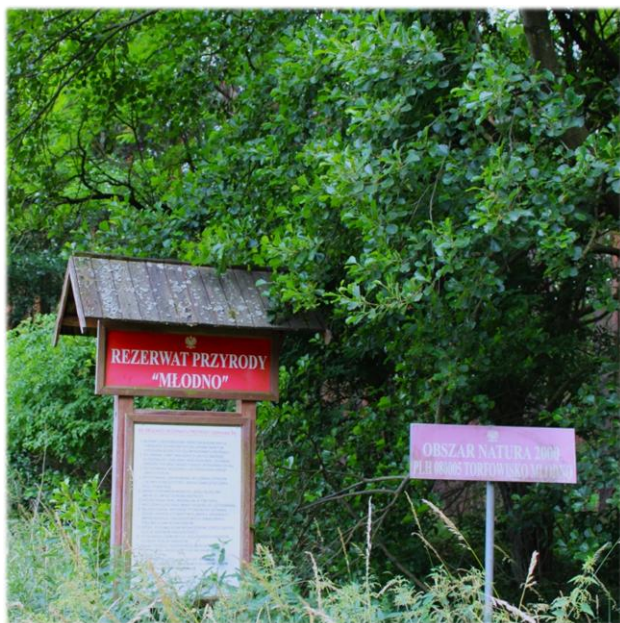

Fig. 18. Tablice informacyjne przy granicy SOO PLH080005 (fot. M. Sekrecka)

Obszar znajduje się na terenie województwa lubuskiego w powiecie słubickim i w całości w gminie Cybinka oraz leśnictwach Białków i Rąpice. Obszar ważny w szczególności dla ochrony alkalicznych siedlisk torfowiskowych (7230) oraz leśnych siedlisk przyrodniczych w typie lasów łęgowych (91E0), a także stanowisk rzadkich gatunków zwierząt trzaski grzebieniastej (1166) i kumaka nizinnego (1188). W swoich granicach zawiera w całości rezerwat przyrody Młodno. Tereny obszaru Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 obejmują zasięgiem torfowisko, obszar łąk i zarośli a także okalające je drzewostany sosnowo-olszowe.

SOO PLH080005 posiada Plan Zadań Ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 12 maja

2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych (dalej PZO) dla obszaru Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2020 r., poz. 1346).

Ostoja w całości znajduje się w granicach Nadleśnictwa Cybinka, zajmuje areał 239,36 ha, powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka wynosi 238,45 ha, co stanowi 99,62% powierzchni obszaru. Granice Obszaru Natura 2000 PLH080005 pokrywają się w centralnej części z areałem rezerwatu przyrody Młodno.

Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 9. Zestawienie oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow.
		[ha]
Białków	Oddz. 596; 597 a-b, d-n; 598 c-j; 599 j, l, s-z	91,44
Białków	liniowe	1,49
Rąpice	Oddz. 610-613; 614 a	144,56
Rąpice	liniowe	0,96
Razem Obręb Białków		238,45
Razem Nadleśnictwo		238,45

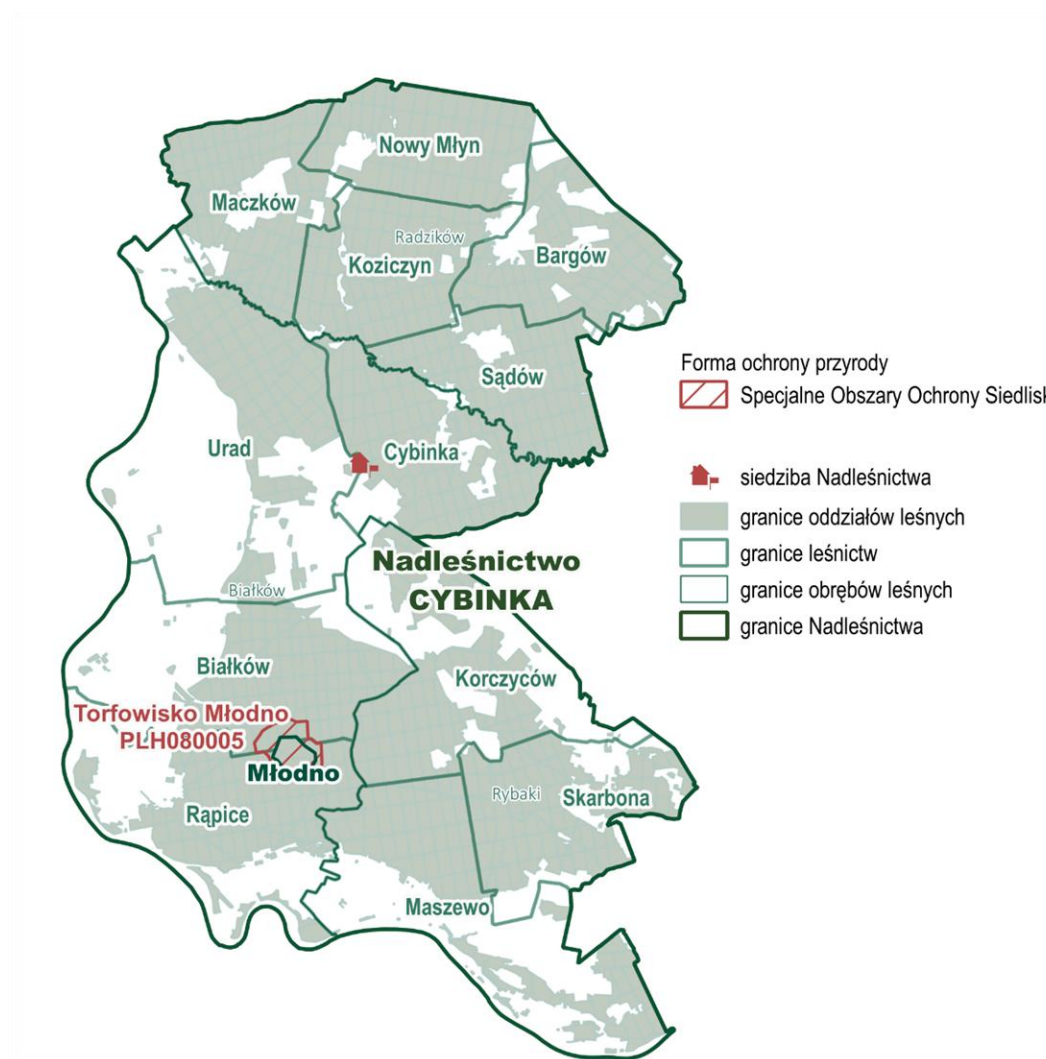

Fig. 19. Lokalizacja SOO Torfowisko Młodno PLH080005 w zasięgu Nadleśnictwa Cybinka

Przedmioty ochrony

Dla obszaru Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 opublikowane są trzy dokumenty z wykazem przedmiotów ochrony w obszarze. Są to standardowy formularz danych (dalej SDF - data aktualizacji 03-2024), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Torfowisko Młodno (PLH080005) (Dz. U. z 2021 r. poz. 2044) oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 12 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych (dalej PZO) dla obszaru Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2020 r., poz. 1346).

Aktualny SDF określa 4 typy siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Wśród nich dla jednego (6410) przypisano ocenę D - ze względu na reprezentatywność. Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka stwierdzono wszystkie z 4 typy siedlisk przyrodniczych. Dodatkowo w związku z obecnością w granicach Ostoi PLH080005 rezerwatu „Młodno” wśród siedlisk przyrodniczych wyróżniono dodatkowo dwa typy niewymienione w SDF opisane w PO. Charakterystykę zgodnie z SDF przedstawia poniższe zestawienie:

Rozbieżności na korzyść powierzchni zajmowanych przez siedliska przyrodnicze wynikają z rozliczenia powierzchni do granic użytków ewidencyjnych a nie tylko ujęcia geometrycznego przebiegu.

Tabela 10. Wykaz siedlisk przyrodniczych wg SDF w Obszarze Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 będących przedmiotami ochrony

Kod	Nazwa siedliska	Pokrycie w obszarze wg. SDF (03/2024) (ha)	Pow. siedliska na gruntach n-ctwa w granicach obszaru wg PUL	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
1	2	3	4	5	6	7	8
Siedliska stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000							
6510	Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże	35,91	24,95	B	C	B	B
*7230	Górskie i nizinne torfowiska zasladowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	27,72	29,43	C	C	C	C
*91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	35,91	39,18	A	C	A	B
Siedliska niestanowiące przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000							
**3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	27,61	27,61	-	-	-	-
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	4,79	2,26	D	-	-	-
**6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	6,09	8,29	-	-	-	-

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

**siedlisko znajduje się w granicach PLH080005 jednak nie jest wymieniane w żadnym z dokumentów dla N2000 jako przedmiot ochrony, płaty opisano na podstawie PO rezerwatu Młodno

Pogrubioną czcionką zaznaczono siedliska na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* - płat siedliska znajduje się w centralnej części Obszaru PLH080005. Zgodnie z dostępną dokumentacją siedlisko na terenie Torfowiska Młodno (w graniach rezerwatu przyrody Młodno) to podtyp 3150-2 czyli starorzecza i drobne zbiorniki wodne, są to stałe zbiorniki wodne o niewielkiej powierzchni i głębokości maksymalnej (zazwyczaj do 3 m).

6410 - Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) - płat siedliska znajduje się w centralnej części Obszaru Natura 2000 oraz NE części rezerwatu przyrody Młodno. Otoczone jest siedliskiem typu 91E0. Zgodnie z dostępną dokumentacją siedlisko na terenie PLH080005 to podtyp 6410-2 czyli łąki sitowo-trzęślicowe *Junco-Molinietum*.

6430 - Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) - rozmieszczone w dwóch nierównomiernych wielkościowo płatach w części centralnej oraz części wschodniej, oba przylegają do siedliska 3150. Zgodnie z dostępną dokumentacją siedlisko w graniach PLH080005 to podtyp 6430-3 czyli niżowe, nadrzeczne zbiorowiska okrajkowe.

6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) - płaty siedliska rozmieszczone są nierównomiernie w różnych częściach Obszaru, jednak najrozleglejszy powierzchniowo areal znajduje się w części południowo-zachodniej. Celem działań

ochronnych jest utrzymanie obecnego stanu poprzez przywrócenie ekstensywnego użytkowania rolniczego.

7230 - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk - siedlisko w obszarze rozmieszczone w postaci dwóch płatów z czego zdecydowanie większy położony również w granicach rezerwatu areal znalazł się w części SW. Cele działań ochronnych podlegają ustaleniom określonym w planie ochrony rezerwatu przyrody - obejmują zachowanie aktualnej postaci ekosystemu i ich otwartego charakteru.

91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe) - płaty siedliska w Obszarze są rozmieszczone nierównomiernie w różnych punktach. Tworzą przeważnie niewielkie enklawy wyższej roślinności wśród arealów łąkowo-torfowiskowych. Siedlisko w Obszarze reprezentowane jest przez podtyp 91E0-3 tj. niżowy łęg jesionowo-olszowy. Celem działań ochronnych jest zapewnienie możliwości wzrostu wieku drzewostanów oraz odtworzenie zasobów martwego drewna w ekosystemie wraz z zapewnieniem kształtowania struktury siedliska przyrodniczego przez spontanicznie zachodzące naturalne procesy przyrodnicze (sukcesja naturalna).

Wśród gatunków roślin i zwierząt znajdujących się w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG w SDF ujęto 3 gatunki, z czego jeden otrzymał ocenę D (żółw błotny *Emys orbicularis*). Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka zlokalizowane są stanowiska 2 gatunków. Wg. PZO populacje gatunków określono jak nieznaczące.

Tabela 11. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005

Kod	Nazwa gatunku	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
1	2	3	4	5	6
Gatunki stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000					
1166	Traszka grzebieniasta	C	A	C	C
1188	Kumak nizinny	C	A	C	C
Gatunki niestanowiące przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000*					
1220	Żółw błotny	D	-	-	-

Pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony ze stanowiskami na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

1166 - traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* - populacja bardzo liczna na obrzeżach rezerwatu w zbiornikach wodnych.

1220 - żółw błotny *Emys orbicularis* - pojedyncze samice wędrujące w poszukiwaniu lęgowisk obserwowano na cieku uchodzącym z rezerwatu, w części NW Obszaru Natura 2000 Torfowisko Młodno. Prowadzone były również prace reintrodukcji gatunków płazów i gadów z projektu LIFE „Ochrona żółwia błotnego i płazów nizin północnej Europy” - celem programu jest utrzymywanie i rozwój populacji żółwia błotnego, traszki grzebieniastej i kumaka nizinnego przez poprawę ich warunków siedliskowych. W ramach projektu w obszarze reintrodukowano młode osobniki oraz dorosłą samicę. (opis występowania poszczególnych przedmiotów ochrony i gatunków gadów w granicach PLH080005 przedstawiono na podstawie dokumentacji Planu Ochrony dla rezerwatu przyrody Młodno; BULiGL, 2010)

W poniższej tabeli zestawiono zagrożenia istniejące i potencjalne dla poszczególnych przedmiotów ochrony w Obszarze według wykazu zamieszczonego w obowiązującym dla obszaru Planu Zadań Ochronnych.

Tabela 12. Wykaz zagrożeń istniejących i potencjalnych dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005, znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
	Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4
6510 - Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	A03.03 Zaniechanie/brak koszenia; K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	X Brak zagrożeń i nacisków	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury gatunkowej siedliska oraz zmniejszeniem jego powierzchni w obszarze na skutek przekształcenia w wyniku postępującej ekspansji niepożądanych gatunków roślin zielnych oraz nalotu drzew i krzewów.
7230 - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Zagrożeń nie określa się, ponieważ siedlisko przyrodnicze w całości położone jest na terenie rezerwatu przyrody Młodno i podlega ustaleniom określonym w formie planu ochrony rezerwatu przyrody.		
91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska		Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego (zubożenie różnorodności biologicznej), na skutek deficytu martwego drewna w ekosystemie oraz dominacji młodocianych faz rozwojowych drzewostanów tworzących siedlisko.
		M01.02 Susze i zmniejszenie opadów oraz X Brak zagrożeń i nacisków	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego, na skutek przesuszenia obszaru w wyniku utrzymania się w przyszłości, tendencji do dalszego zmniejszenia wielkości opadu atmosferycznego.
1166 - Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Nie dotyczy (populacja gatunku w obszarze jest nieznacząca).		
1188 - Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Nie dotyczy (populacja gatunku w obszarze jest nieznacząca).		
1220 - Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	Brak w PZO		

Tabela 13. Wyciąg zapisów PZO z działaniami ochronnymi dla przedmiotów ochrony znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka w obszarze Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 (wraz z kodami tabeli XX wg. IUL)

Forma ochrony przyrody	Kod zalecenia	Wskazania ochronne	Obligatoryjne działania ochronne	UWAGI
1	2	3	4	5
Obszar Natura 2000 Torfowisko Młodno	PLHTM01		ekstensywne użytkowanie kośne	kod siedliska 6510: 08-597 -m, 08-598 -h, 08-599 -l, 09-613 -a, 09-613 -c, 09-613 -f
	PLHTM02		modyfikacja gosp. leśnej; wyłączenie z użytkowania rębnego i przedrębego. Dopuszcza się wycinkę poj. drzew w sytuacjach BHP, drewno pozostawiać na miejscu	kod siedliska 91E0: 08-596 -f, 08-596 -g, 08-596 -i, 08-596 -j, 08-597 -f, 08-597 -g, 08-597 -h, 08-597 -i, 08-597 -k, 08-597 -l, 08-599 -t, 08-599 -w, 09-610 -b, 09-610 -c, 09-611 -b, 09-611 -d, 09-611 -f, 09-611 -h, 09-611 -j, 09-611 -k, 09-611 -l, 09-611 -n, 09-612 -b, 09-612 -c, 09-612 -d, 09-612 -f, 09-612 -g, 09-612 -h, 09-612 -i
	PLHTM03	fakultatywne: użytkowanie zgodnie z pakietem w ramach PROW		kod siedliska 6510: 08-597 -m, 08-598 -h, 08-599 -l, 09-613 -a, 09-613 -c, 09-613 -f

W związku z aktualizacją adresów leśnych, zmianą numeracji obrębów i oddziałów oraz dostosowaniem przebiegu wydzieleni do przebiegu płatów siedlisk przyrodniczych na podstawie danych RDOŚ w tabeli przedstawiono odpowiedniki adresów zweryfikowanych na podstawie PZO

Charakterystyka drzewostanów

W Obszarze Natura 2000 Torfowisko Młодно PLH080005 drzewostany w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka zajmują powierzchnię 34,97 ha. Poniżej zamieszczono wykres oraz tabelę przedstawiające udział powierzchniowy drzewostanów według rzeczywistego udziału gatunków w klasach i podklasach wieku.

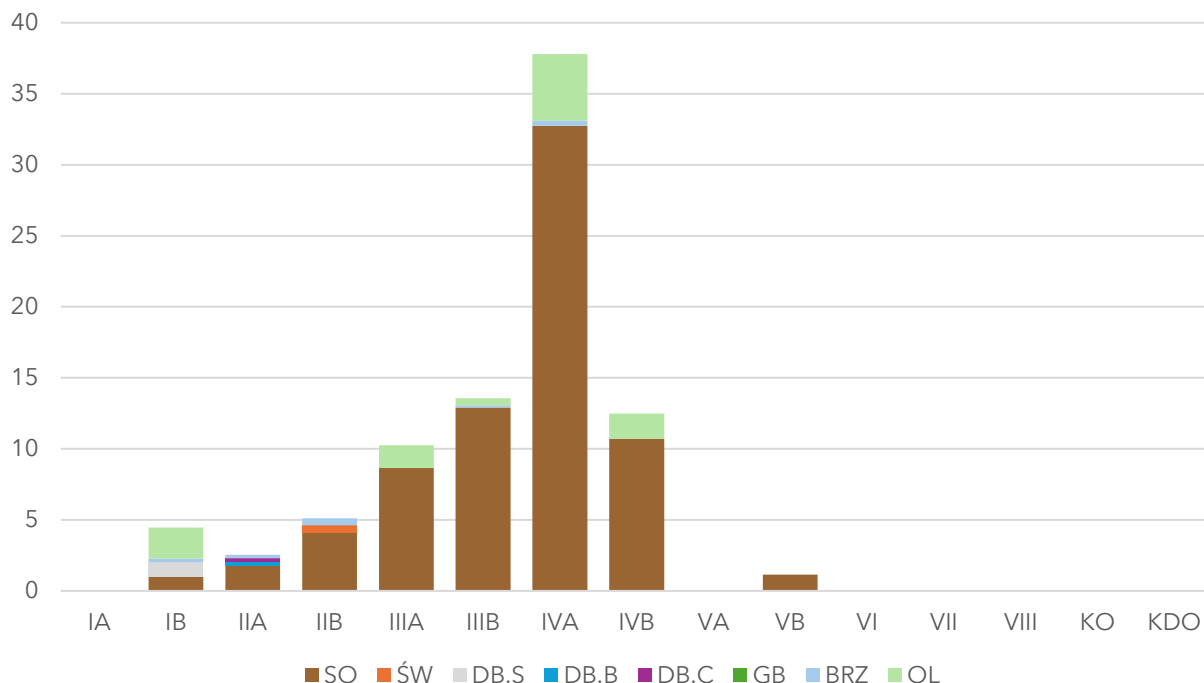

Fig. 20 Udział klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 PLH080005 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Średni wiek drzewostanów w obrębie rezerwatu to 61 lat. Najliczniejszą klasę wieku stanowią drzewostany IV klasy (szczególnie IVa) występujące na powierzchni 50,28 ha, co stanowi 57,56% powierzchni. Gatunkiem głównym z największym udziałem jest sosna w udziale ponad 80% powierzchni (83,57%), zauważalny jest również udział olszy – 12,31%. Pozostałe gatunki – brzoza oraz dęby – występują raczej domieszkowo i tylko w młodszych klasach wieku. Obszar Natura 2000 PLH080005 jest w większości nieleśny, a zatem drzewostany występują w formie rozproszonej i są częścią sąsiadujących większych kompleksów, które nie wchodzą w granice Obszaru Torfowiska Młодно.

Tabela 14. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

TSL	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
		Powierzchnia zalesiona w ha																	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Łącznie	SO		0,99	1,77	4,1	8,65	12,92	32,73	10,70		1,15							73,01	83,57
	ŚW				0,51													0,51	0,58
	DB.S		1,03															1,03	1,18
	DB.B			0,26														0,26	0,30
	DB.C			0,26														0,26	0,30
	GB																		
	BRZ		0,25	0,26	0,51		0,15	0,37										1,54	1,76
Ogółem	OL		2,18			1,59	0,50	4,70	1,78									10,75	12,31
	ha		4,45	2,55	5,12	10,24	13,57	37,80	12,48		1,15							87,36	100,00
	%		5,09	2,92	5,86	11,72	15,53	43,27	14,29		1,32							100,00	100,00

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Pliszki PLH080011

Został powołany decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2008) 8039) (2009/93/WE). SOO Dolina Pliszki uznany został za obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) w lutym 2009 r.

Obszar znajduje się na terenie województwa lubuskiego w powiatach sulęcińskim, krośnieńskim, słubickim i świebodzińskim. Na terenie gmin: Bytnica, Cybinka, Łagów, Maszewo oraz Torzym oraz leśnictwach Urad, Maczków, Koziczyn, Sądów i Bargów. Obszar ważny w szczególności dla ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych w typie lasów łęgowych (91E0), a także siedlisk torfowiskowych (7140, 7220, 7230) oraz stanowisk rzadkich gatunków bezkręgowców poczwarówki zwężonej (1014) i poczwarówki jajowatej (1016). Ostoja obejmuje małą dolinę rzeczną, biegnącą przez rozległe pola sandrowe. Sandr Pliszki oddzielony jest wysokimi krawędziami od wyższych poziomów sandrowych i wzgórz moreny czołowej. Rzeka zachowała naturalny charakter i jest otoczona przez duży kompleks leśny, głównie borów sosnowych. Wzdłuż rzeki występują płaty nadrzecznych zbiorowisk leśnych oraz torfowiska i trzęsawiska.

Fig. 21 Widok na fragment rzeki Pliszki
- Obszar SOO PLH080011 (fot. M. Sekrecka)

Charakterystyczna jest strefowość mokradeł, związana z reżimem hydrologicznym rzeki oraz oddziaływaniem wód podziemnych i źródłiskowych w sąsiedztwie zboczy doliny.

SOO PLH080011 posiada Plan Zadań Ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2014 r., poz. 184) wraz ze zmianą wprowadzoną Zarządzeniem z dnia 04 października 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 1985).

Cały Obszar zajmuje areał 5033,85 ha (w granicach Nadleśnictwa - 1518,08 ha), powierzchnia gruntów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka wynosi 1270,33 ha, co stanowi 25,23% powierzchni całego Obszaru PLH080011.

Fig. 22 Lokalizacja SOO Dolina Pliszki PLH080011 w zasięgu Nadleśnictwa Cybinka

Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki-PLH080011 przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 15. Zestawienie oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow.
		[ha]
Koziczyn	203 n; Oddz. 232; 235 f-g, j, l-n; 236 d-i; Oddz. 237; Oddz. 252-255	167,20
Koziczyn	liniowe	3,95
Sądów	Oddz. 277-279; Oddz. 298-301; Oddz. 322-323; 331 i; Oddz. 333-334; Oddz. 342-343; Oddz. 351-359	429,15
Sądów	liniowe	15,97
Maczków	Oddz. 238-243	138,86
Maczków	liniowe	2,44
Razem Obręb Radzików		757,57
Urad	Oddz. 360; 361 b-c; 362 a-b; 363 a; Oddz. 364-365; Oddz. 369; Oddz. 374; Oddz. 379; Oddz. 384	170,79
Urad	liniowe	2,31
Cybinka	393 a-h, l-p; Oddz. 402-403; Oddz. 412-413; 414 a-m; Oddz. 426; 438 a, d-h; Oddz. 447-448; Oddz. 457; Oddz. 466-467	331,66
Cybinka	liniowe	8,00
Razem Obręb Białków		512,76
Razem Nadleśnictwo		1270,33

Przedmioty ochrony

Dla Ostoi Dolina Pliszki opublikowano trzy dokumenty z wykazem przedmiotów ochrony w obszarze. Są to SDF (data aktualizacji 05-2024), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Pliszki (PLH080011) (Dz. U. z 2021 r. poz. 2082) oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia PZO dla obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2014 r., poz. 184) wraz ze zmianą z dnia 04 października 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 1985).

Aktualny SDF określa 13 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Wśród nich dla trzech (3160, 6410 oraz 7110) przypisano ocenę D - ze względu na reprezentatywność. Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka stwierdzono 4 typy siedlisk przyrodniczych. Charakterystykę zgodnie z SDF przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 16 Wykaz siedlisk przyrodniczych wg SDF w Obszarze Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011

Kod	Nazwa siedliska	Pokrycie w obszarze wg. SDF (05/2024) (ha)	Pow. siedliska na gruntach n-ctwa w granicach obszaru wg PUL	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
1	2	3	4	5	6	7	8
Siedliska stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000							
3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	147,42	6,39	A	C	A	B
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	71,74	0,00	A	B	A	B
6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	11,77	0,14	A	C	A	C
6510	Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże	2,95	0,00	B	C	B	B
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	12,14	0,00	A	C	A	C
7220	Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	1,82	0,00	C	C	B	B
*7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	41,77	0,00	A	C	A	A
9110	Kwaśne buczyny	81,00	0,00	A	C	A	A
9190	Kwaśne dąbrowy	43,53	16,13	C	C	C	C
*91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	429,59	85,02	B	C	B	B
Siedliska niestanowiące przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 wg Rozporządzenia							
**3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	0,01	0,00	D	-	-	-
**6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	0,01	0,00	D	-	-	-
***7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	2,50	0,00	D	-	-	-

Pogrubioną czcionką zaznaczono siedliska na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

**siedliska znajdujące się w SDF jednak ich status ma zostać skorygowany (usunięcie z SDF)

***siedliska znajdujące się w SDF jednak brak jest ich wymienionych w innych dokumentach wśród przedmiotów ochrony (tj. PZO)

3150 - Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* – w granicach Nadleśnictwa płaty siedliska znajdują się w centralnej części Leśnictwa Koziczyn, w pobliżu jeziora Głębokiego.

6430 - Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) – płat siedliska znajduje się w północnej części Leśnictwa Urad. Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka położony jest niewielki fragment siedliska przylegającego do rzeki Pliszki. Otoczenie stanowi obszar przeważnie nieleśny, jedynie na niewielkim fragmencie sąsiadujący z d-stanem olszowym – stanowiącym las ochronny.

9190 - Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) – płaty siedliska w granicach Nadleśnictwa rozłożone są nierównomiernie wzdłuż rzeki Pliszki (bardzo często bezpośrednio z nią sąsiadując), znajdują się w leśnictwach Sądów, Bargów oraz Koziczyn. Celem działań ochronnych jest poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego, poprzez zapewnienie kształtowania jego struktury przez naturalne procesy.

***91E0** - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe) – płaty siedliska w Obszarze w granicach nadleśnictwa Cybinka są rozmieszczone nierównomiernie wzdłuż rzeki Pliszki, stanowiąc na znacznej jej długości bezpośrednie sąsiedztwo ciek. Celem działań ochronnych jest poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego, poprzez zapewnienie kształtowania jego struktury przez naturalne procesy.

Wśród gatunków roślin i zwierząt znajdujących się w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG w SDF ujęto 19 gatunków, z czego 8 otrzymało ocenę D. Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka zlokalizowane są stanowiska 4 gatunków.

Tabela 17. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011

Kod	Nazwa gatunku	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
1	2	3	4	5	6
Gatunki stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000					
1014	Poczwarówka zwężona	B	B	C	B
1016	Poczwarówka jajowata	B	C	A	B
1083	Jelonek rogacz	C	C	A	C
1096	Minóg strumieniowy	C	B	B	C
1149	Koza	C	B	C	B
1324	Nocek duży	C	B	C	C
1337	Bóbr europejski	C	B	C	B
1352	Wilk	C	B	B	B
1355	Wydra	C	B	C	B
*1903	Lipiennik Losela	C	C	B	C
Gatunki niestanowiące przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 wg Rozporządzenia					
1130	Boleń	D			
1145	Piskorz	D			
1163	Głowacz białopłetwy	D			
*1166	Traszka grzebieniasta	D			
1188	Kumak nizinny	D			
1308	Mopek zachodni	D			
5339	Różanka	D			
*6216	Haczykowiec błyszczący	D			

*Gatunki priorytetowe

Pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony ze stanowiskami na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

1014 – poczwarówka zwężona *Vertigo angustior* - gatunek wapieniolubny, o zróżnicowanym spektrum siedlisk. Od obszarów podmokłych, otwartych, o różnej genezie, przez wilgotne łąki,

młaki, brzegi jezior i torfowisk węglanowych i ziołorośli z wierzbówką (*Filipendula* sp.), aż po zagłębienia międzywydmowe, brzegi słonych nadmorskich bagien i nadmorskie łąki, głazowiska na podmokłym podłożu czy szczeliny w krasowych chodnikach wapiennych. W granicach Nadleśnictwa Cybinka podmokłe siedlisko olsowe w zakolu rzeki Pliszki.

1188 – kumak nizinny *Bombina bombina* – gatunek nielicznie występujący na terenach podmokłych preferuje zbiorniki umiarkowanie lub mocno zarośnięte makrofitami i dobrze nasłonecznione. W granicach Nadleśnictwa Cybinka jedno stanowisko w niewielkich zbiornikach wodnych samoistnie zarastających (sukcesja).

1337 – bóbr europejski *Castor fiber* – gatunek często występujący na terenie kraju. Zasiedla różnego typu cieki i zbiorniki wodne. W Obszarze PLH080011 w granicach Nadleśnictwa Cybinka rozproszone stanowiska w niewielkim oddaleniu od rzeki Pliszki.

1355 – wydra europejska *Lutra lutra* – występuje na terenie całego kraju. Zamieszkuje jeziora o naturalnej linii brzegowej, z zadrzewionymi lub zarośniętymi trzcinami brzegami, jak również duże i średnie rzeki o nieuregulowanych brzegach, częściowo zadrzewionych lub zakrzewionych. W Obszarze PLH080011 w granicach Nadleśnictwa Cybinka rozproszone stanowiska w niewielkim oddaleniu od rzeki Pliszki.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa nie zlokalizowano stanowiska bytowania noka dużego *Myotis myotis* – **1324** – jednak kolonie rozrodcze gatunku znajdują się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa – zgodnie z zapisami ekspertyzy z roku 2015 kolonie *Myotis myotis* znajdowały się w Koziczynie (budynek starej fabryki) oraz Grzmiącej (strych budynku), obie w rejonie antropogenicznym. Zatem gatunek z dużym prawdopodobieństwem znajduje bazę żerową i bytową na terenach sąsiednich przy granicy polno-leśnej oraz w okolicznych lasach.

W poniższej tabeli zestawiono zagrożenia istniejące i potencjalne dla poszczególnych przedmiotów ochrony w Obszarze według wykazu zamieszczonego w obowiązującym dla obszaru Planu Zadań Ochronnych.

Tabela 18. Wykaz zagrożeń istniejących i potencjalnych dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011, znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
	Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4
3150 - Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami <i>Nymphenion</i> , <i>Potamion</i>	G01.08 Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku		Zagrożenie związane z fizyczną degradacją (uszkodzeniem) roślinności wodnej (w tym gatunków charakterystycznych dla siedliska przyrodniczego) na skutek przemieszczenia się w sposób niekontrolowany spływów kajakowych;
		H01.03 Inne zanieczyszczenia wód powierzchniowych ze źródeł punktowych	Potencjalna możliwość zanieczyszczenia wód w obrębie siedliska przyrodniczego, na skutek niekontrolowanego dopływu zanieczyszczeń powstałych w wyniku zaistnienia czynnika awarii na terenie funkcjonujących w obszarze akwenów zagospodarowanych rybacko lub w efekcie kolizji drogowych w miejscach przecięcia szlaków komunikacyjnych z obszarem;
6430 - Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Nie stwierdzono	Nie stwierdzono	-
		K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	Zagrożenie związane z sukcesją ekosystemów leśnych i ograniczeniem potencjału przestrzeni rozwoju siedliska przyrodniczego;
9190 - Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew,	Nie stwierdzono	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego na skutek zubożenia różnorodności biologicznej ekosystemu (ograniczenie liczebności i udziału gatunków

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
	Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4
	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska		flory i fauny charakterystycznych dla siedliska w związku z deficytem martwego drewna oraz niekorzystnym udziałem starych drzewostanów);
91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew, J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska		Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego na skutek zubożenia różnorodności biologicznej ekosystemu (ograniczenie liczebności i udziału gatunków flory i fauny charakterystycznych dla siedliska w związku z deficytem martwego drewna oraz niekorzystnym udziałem starych drzewostanów);
		J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	Zagrożenie dotyczy ograniczenia i/lub całkowitego wyeliminowania głównego czynnika strukturotwórczego siedliska przyrodniczego, jakim jest proces periodycznych zalewów ekosystemu wodami rzeki Pliszkii;
1014 - poczwarówka zwęziona <i>Vertigo angustior</i>	A03.03 Zaniechanie / brak koszenia		Zagrożenie związane z pogorszeniem jakości siedliska gatunku oraz stopniowym ograniczeniem jego powierzchni w obszarze, na skutek spontanicznie zachodzącej sukcesji naturalnej;
		J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie, J02.07 Pobór wód z wód podziemnych	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska gatunku na skutek zaburzeń hydrologicznych obszaru;
		H02 Zanieczyszczenie wód podziemnych (źródła punktowe i rozproszone)	Zagrożenie pośrednio może przyczyniać się do pogorszenia jakości siedliska gatunku (tj. torfowisk alkalicznych wskutek niewłaściwych parametrów wód zasilających te ekosystemy);
		A03.01. Intensywne koszenie lub intensyfikacja	Zbyt intensywne użytkowanie gospodarcze siedliska gatunku może prowadzić do pogorszenia jego jakości, a także przyczyniać się do ograniczenia liczebności i zagęszczenia gatunku w obszarze na skutek wzrostu śmiertelności osobników;
1337 - bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Nie stwierdzono	Nie stwierdzono	-
1355 - wydra europejska <i>Lutra lutra</i>	Nie stwierdzono	Nie stwierdzono	-

Tabela 19. Wyciąg zapisów PZO z działaniami ochronnymi dla przedmiotów ochrony znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka w obszarze Natura 2000 Dolina Pliszkii PLH080011 (wraz z kodami tabeli XX wg. IUL)

Forma ochrony przyrody	Kod zalecenia	Wskazania ochronne	Obligatoryjne działania ochronne	UWAGI
1	2	3	4	5
Obszar Natura 2000 Dolina Pliszkii	PLHDP01		Wyłączyć z użytkowania rębne płaty siedliska przyrodniczego, zlokalizowane we wskazanym obszarze wdrażania	kod siedliska 9190: 03-235 -m, 03-255 -f, 07-447 -g, 07-447 -k, 07-457 -j, 07-457 -k
	PLHDP07		Pozostawić w drzewostanach użytkowanych rębnie, drzewostan w formie biogrup zajmujących co najmniej 10% powierzchni i zawierających co najmniej 10% miąższości z chwili rozpoczęcia cięć rębnych, do naturalnej śmierci i rozpadu;	Wszystkie płaty siedliska 9190 poza wyłączonymi; <i>zdać nie obligatoryjne dla płatów innych niż wymienione do wyłączenia, obowiązuje dla płatów w pododdziale z zabiegami gospodarczymi: 07-426 -l</i>
	PLHDP02		Wyłączyć z użytkowania rębne płaty siedliska przyrodniczego (z wyjątkiem pozyskania związanego z realizacją potrzeb zbioru nasion z drzewostanów nasiennych) we wskazanym obszarze wdrażania;	Kod siedliska 91E0: 03-232 -d, 01-238 -o, 01-238 -p, 01-239 -o, 01-240 -l, 01-241 -k, 01-242 -g, 01-243 -

Forma ochrony przyrody	Kod zalecenia	Wskazania ochronne	Obligatoryjne działania ochronne	UWAGI
1	2	3	4	5
				f, 01-243 -h, 03-252 -h, 05-278 -b, 05-333 -k, 05-334 -h, 05-342 -f, 05-343 -d, 05-354 -i, 06-360 -a, 06-361 -c, 06-362 -a, 06-362 -b, 06-363 -a, 06-364 -a, 06-364 -k, 06-369 -b, 06-369 -i, 06-369 -j, 06-374 -a, 07-412 -f, 07-438 -a, 07-438 -d, 07-448 -a, 07-466 -c, 07-466 -h
	PLHDP08		Pozostawić w drzewostanach użytkowanych rębnie, drzewostan w formie biogrup zajmujących co najmniej 5% powierzchni i zawierających co najmniej 5% miąższości z chwili rozpoczęcia cięć rębnych, do naturalnej śmierci i rozpadu;	Kod siedliska 91E0; zdanie obligatoryjne dla płatów innych niż wymienione do wyłączenia, obowiązuje dla płatów w pododdziale z zabiegiem gospodarczym: 05-343 -j
	PLHDP03	obiekty i urządzenia piętrzące wodę zaopatrywać w urządzenia umożliwiające wędrówkę wzdłuż rzeki		dla gat. koza (ryba): 06-374 -a, 07-438 -d
	PLHDP04		Oznakowanie szlaków kajakowych tablicami informacyjnymi określającymi zasady odbywania spływów zgodnie z wymogami ochrony siedlisk przyrodniczych (ograniczenie fizycznej degradacji roślinności wodnej) - za porozumieniem z organem nadzorującym	dla siedliska 3150; 03-232 -b, 03-232 -f, 03-232 -j, 05-277 -d, 07-402 -a
	PLHDP05	Zachowanie składu gatunkowego właściwego dla SP oraz udziału martwego drewna		dla siedlisk 9190, 91E0
	PLHDP06		użytkowanie ukierunkowane na ochronę siedlisk półnaturalnych łąk wilgotnych; termin koszenia nie wcześniej niż od dnia 15 sierpnia do dnia 30 września; kosić corocznie 20% powierzchni	dla poczwarówki zwężonej

W związku z aktualizacją adresów leśnych, zmianą numeracji obrębów i oddziałów oraz dostosowaniem przebiegu wydzieleń do przebiegu płatów siedlisk przyrodniczych na podstawie danych RDOŚ w tabeli przedstawiono odpowiedniki adresów zweryfikowanych na podstawie PZO

Charakterystyka drzewostanów

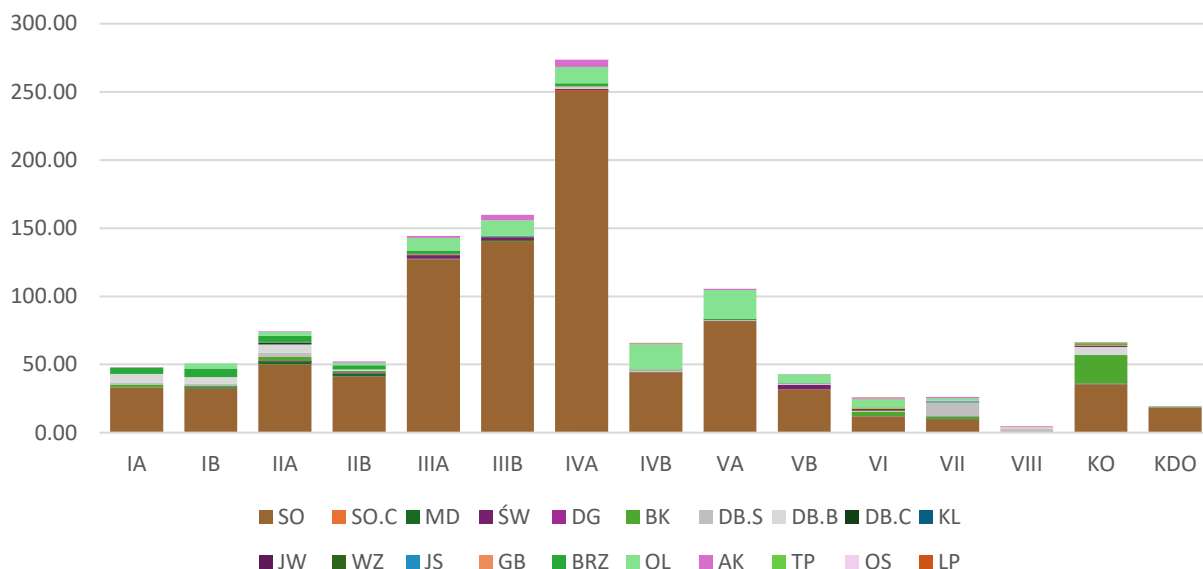

Fig. 23 Udział klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 PLH080011 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Średni wiek drzewostanów to 61 lat, znaczny jest udział siedlisk borowych (70,5%). Podklasą z największym udziałem jest IVA – 24,90%, sumarycznie podklasy IIIA oraz IIIB – stanowią 27,60% powierzchni, wraz z najliczniejszą podklasą IVa stanowią ponad połowę udziału – 52,50% wszystkich d-stanów. Na uwagę zasługuje zaznaczający się udział drzewostanów ponad 100 letnich, które zajmują 4,02% powierzchni. Drzewostany w KO i KDO, w których rozpoczęto procesy przebudowy i dostosowywania składów gatunkowych do zgodnych z siedliskiem w przypadku braku takiej zgodności, zajmują 42,00 ha, co stanowi 3,84% powierzchni. Jednocześnie zdecydowanie mniejszy jest udział powierzchniowy młodszych klas wieku, co wyróżnia obszar w analizowanym zakresie, w porównaniu z ogólną charakterystyką drzewostanów Nadleśnictwa.

Ukazany powyżej rozkład udziałów gatunków w poszczególnych podklasach wieku wynika przede wszystkim z faktu, iż znaczna część Obszaru Natura 2000 Dolina Pliszek stanowi obszar w buforze cieków – gdzie gospodarka leśna prowadzona jest odmiennie od pozostałych obszarów w większym oddaleniu od rzeki Pliszek. Charakter zabiegów w okolicach rzek ma charakter bardziej pielęgnacyjny, sanitarny, zapewniający trwałość drzewostanów w zastanym charakterze (o wyraźnie zaznaczonych naturalnych procesach ekologicznych).

Mając na uwadze niski udział drzewostanów młodych i w średniej klasie wieku, należy rozważać czy taka struktura może mieć negatywne skutki dla ciągłości i trwałości kompleksów – ze względu na zmniejszającą się stabilność w miarę starzenia się. Bez wprowadzenia odpowiednich systematycznych zmian (rozkład wieku zbliżony bardziej do „dzwonu Gaussa”) utrudnione będzie zachowanie ciągłości i trwałości drzewostanów, różnorodności obszarów leśnych (mozaikowości) co może powodować zmniejszenie bazy siedliskowej czy żerowej dla gatunków preferujących ekotony zróżnicowane w obrębie kompleksu leśnego, a także wpływać na odporność na zmiany klimatu.

Gatunkiem panującym jest sosna, która stanowi 79,33% drzewostanów. Wysoki udział posiada olsza – 8,55%, dęby – 3,63%, brzoza – 2,37% a także buk – 2,12% i akacja – 1,45%.

Tabela 20. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

TSL	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
		Powierzchnia zalesiona w ha																	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Łącznie	SO	33,28	32,33	50,13	40,47	127,17	139,39	249,98	42,27	81,49	30,91	4,07	8,94		16,25	12,68		869,36	79,33
	SO.C							0,35										0,35	0,03
	MD		0,87	1,95	2,20	0,32	0,59											5,93	0,54
	ŚW		0,28	0,06	0,96	2,63	1,67	1,00	0,24	0,12	3,21	0,05	0,51		0,23			10,96	1,00
	DG			0,24														0,24	0,02
	BK	1,96	1,17	3,23	1,20			0,23	0,12			3,30	2,09	0,37	9,53			23,20	2,12
	DB.S	1,48	1,16	2,84				0,26	0,36	0,63	0,64	0,77	7,18	2,22				17,54	1,60
	DB.B	6,24	4,88	6,23	0,71	0,04		0,92			0,05			1,30	1,90			22,27	2,03
	DB.C			1,44		0,04		0,28			0,32							2,08	0,19
	KL			0,08			0,31		0,13									0,52	0,05
	JW					0,36						0,32			0,18			0,86	0,08
	WZ						0,18					1,04						1,22	0,11
	JS										0,25		0,35					0,60	0,05
	GB			0,32	0,14	0,54		0,52	0,44		0,09	1,04	0,43	0,45	0,17			4,14	0,38
	BRZ	4,74	6,32	4,58	3,18	2,24	0,72	2,06	0,13	1,06		0,17			0,73			25,93	2,37
	OL		3,70	2,66	1,89	9,48	11,12	11,89	18,25	20,94	6,49	5,48	1,54		0,21			93,65	8,55
	AK	0,04		0,42	0,85	1,50	4,11	5,56	0,53	0,91		1,17	0,20	0,46	0,12			15,87	1,45
	TP								0,26			0,26						0,52	0,05
OS							0,08										0,08	0,01	
LP								0,20			0,26						0,46	0,04	
Ogółem	ha	47,74	50,71	74,18	51,60	144,32	158,09	273,13	62,93	105,15	41,96	17,93	21,24	4,80	29,32	12,68		1095,78	100,00
	%	4,36	4,63	6,77	4,71	13,17	14,43	24,90	5,74	9,60	3,83	1,64	1,94	0,44	2,68	1,16		100,00	100,00

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ujście Ilanki PLH080015

Został powołany decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2008) 8039) (2009/93/WE). SOO Ujście Ilanki uznany został za obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) w lutym 2009 r.

Obszar znajduje się na terenie województwa lubuskiego w powiecie słubickim. Na terenie gmin: Cybinka, Rzepin i Słubice oraz leśnictwach Maczków, Koziczyn i Nowy Młyn. Obszar ważny w szczególności dla ochrony siedlisk lasów łęgowych i grądowych, ciepłolubnych oraz acidofilnych dąbrów, a także bardzo cennych populacji rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt takich jak: żółw błotny, pachnica dębowa oraz kozioróg dębosz. Ostoja obejmuje dolinę rzeki Ilanki od osady Rzepinek po jej ujście do Odry. W granicach omawianego obszaru Natura 2000 znajduje się odcinek rzeki Ilanki o długości ok. 26 km. Na tej długości do Ilanki wpadają dwa większe, lewe dopływy - Rzepia oraz dopływ z Jeziora Słupno oraz prawy dopływ - Kuśnicza Struga. W krajobrazie obszaru dominują ekosystemy leśne, są to głównie monokultury sosnowe oraz drzewostany liściaste, wśród których dominują łęgi olszowo-jesionowe. Ekosystemy nieleśne reprezentowane są przez zbiorowiska szuwarowe m.in. szuwały turzycowe i moczogowe, wilgotne i świeże łąki, murawy ciepłolubne, a także ziołorośla nadrzeczne i starorzecza. Obszar jest ostoją najliczniejszej w Polsce zachodniej populacji żółwia błotnego *Emys orbicularis*.

Obszar SOO PLH080015 posiada Plan Zadań Ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 17 kwietnia 2014 r.

Fig. 24 Fragment obszaru SOO Ujście Ilanki PLH080015 - bagno w okolicy źródłiska (fot. M. Sekrecka)

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2014 r., poz. 922) wraz ze zmianą wprowadzoną Zarządzeniem z dnia 29 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 1).

Cały Obszar zajmuje powierzchnię 1958,74 ha (w granicach terytorialnych zajmuje areał 773,26 ha), powierzchnia gruntów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka wynosi 556,09 ha, co stanowi 29,92% powierzchni całego Obszaru.

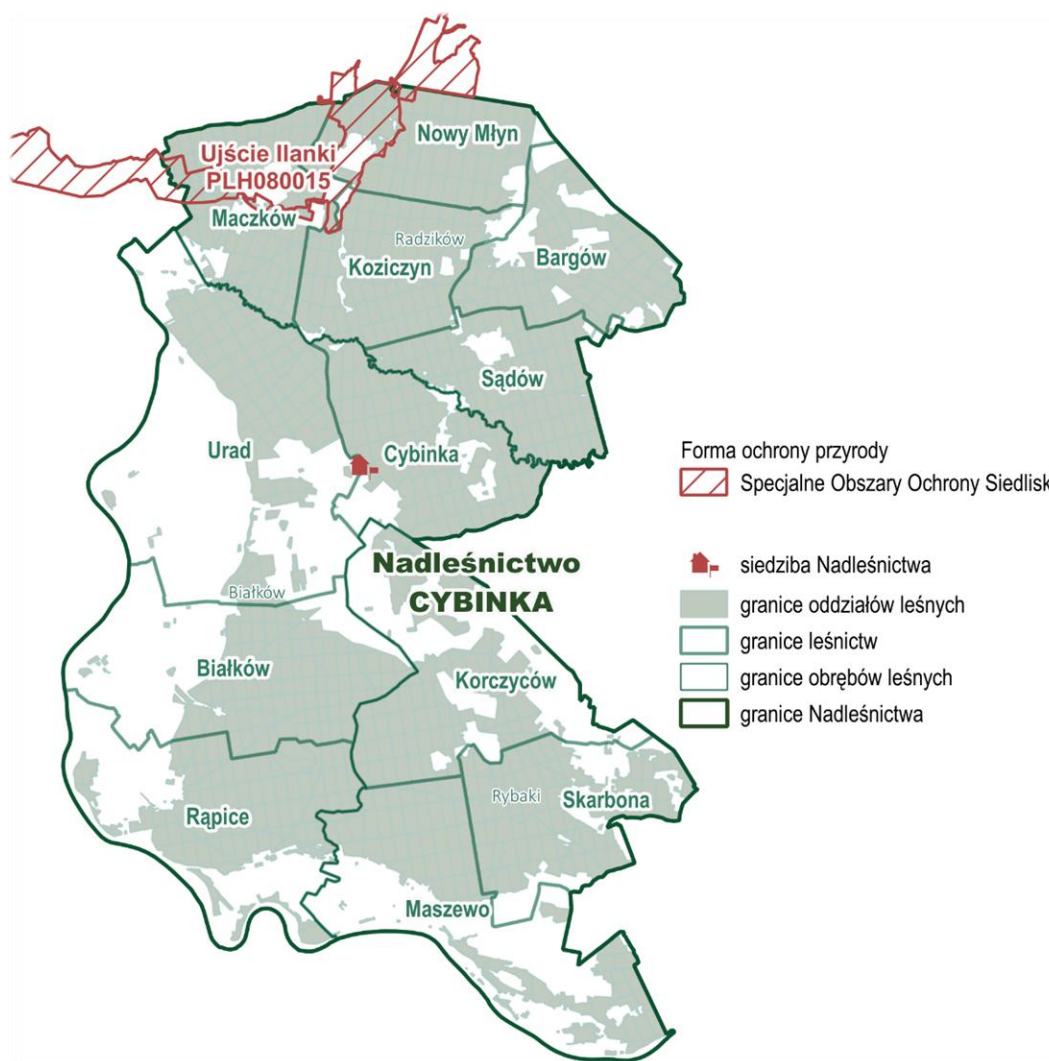

Fig. 25 Lokalizacja SOO Ujście Ilanki PLH080015 w zasięgu Nadleśnictwa Cybinka

Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015 przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 21. Zestawienie oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow. [ha]
Nowy Młyn	10 a-b, k-l, n-o; 11 a, f-k; Oddz. 12-14; 24 b-f, j, m, o-p, s; Oddz. 25-29; 30 a-g; 54 a-g; 55 c-f; 84 y-cx	311,66
Nowy Młyn	liniowe	6,32
Maczków	Oddz. 68-69; Oddz. 94-97; 118 a-b, g-j, m-n; 119 c, i, k, m-x; 120 j-l, n-o, r-fx; 121 a-m; 122 d-j, m-r, w; Oddz. 123; 124 a-g, k-l; 125 a-f; 126 a-b; 127 a-b	230,47
Maczków	liniowe	7,64
Razem Obręb Radzików		556,09
Razem Nadleśnictwo		556,09

Przedmioty ochrony

Dla Ostoi Ujście Ilanki opublikowano trzy dokumenty z wykazem przedmiotów ochrony w obszarze. Są to SDF (data aktualizacji 02-2025), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ujście Ilanki (PLH080015) (Dz. U. z 2017 r. poz. 743) oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska

w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 17 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia PZO dla obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2014 r., poz. 922) wraz ze zmianą z dnia 29 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 1).

Aktualny SDF określa 10 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Wśród nich dla jednego (6210) przypisano ocenę D - ze względu na reprezentatywność. Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka stwierdzono 5 typów siedlisk przyrodniczych. Charakterystykę zgodnie z SDF przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 22 Wykaz siedlisk przyrodniczych wg SDF w Obszarze Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015

Kod	Nazwa siedliska	Pokrycie w obszarze wg SDF (02/2025) (ha)	Pow. siedliska na gruntach n-ctwa w granicach obszaru wg PUL	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
1	2	3	4	5	6	7	8
Siedliska stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000							
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	0,84	0,00	B	C	B	C
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	0,22	0,00	C	C	C	C
6120	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe	7,81	0,00	C	C	C	C
6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	0,74	0,00	B	C	B	B
6510	Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże	17,10	3,82	C	C	C	C
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	64,30	13,97	B	C	B	B
9190	Kwaśne dąbrowy	61,32	23,33	B	C	B	B
*91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	255,68	62,34	B	C	B	B
*9110	Ciepłolubne dąbrowy	10,98	2,21	B	C	B	B
Siedliska niestanowiące przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 wg Rozporządzenia							
6210	Murawy kserotermiczne	0,10	0,00	D	-	-	-

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Pogrubioną czcionką zaznaczono siedliska na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) - płaty siedliska rozmieszczone są nierównomiernie w różnych częściach Obszaru. W granicach Nadleśnictwa Cybinka w Ostoi, zgodnie z danymi przestrzennymi, znajdują się trzy płaty siedliska stanowiące enklawy nieleśne pośród drzewostanów. Celem działań ochronnych jest poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego, poprzez utrzymanie i/lub wprowadzenie określonej formy użytkowania gospodarczego, na powierzchni nie mniejszej niż 50% zasobów siedliska w obszarze.

9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) - płaty nierównomiernie rozmieszczone w Obszarze w granicach Nadleśnictwa Cybinka. Stanowią płaty siedliska zarówno we wnętrzu kompleksów jak i w obszarach graniczących z zabudowaniami, zawsze jednak w dość bliskiej odległości od rzeki Ilanki. Celem działań ochronnych jest poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego, poprzez odtworzenie zasobów

martwego drewna w ekosystemie oraz zapewnienie kształtowania struktury siedliska przez spontaniczne procesy naturalne na części zasobów ekosystemu w obszarze.

9190 - Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) – płaty siedliska w granicach Nadleśnictwa występują jako rozproszone areale w swoim dość bliskim sąsiedztwie, w północnej części Leśnictwa Nowy Młyn. Największe płaty w Obszarze N2000 znajdują się poza Nadleśnictwem Cybinka. Celem działań ochronnych jest poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego, poprzez odtworzenie zasobów martwego drewna w ekosystemie oraz zapewnienie kształtowania struktury siedliska przez spontaniczne procesy naturalne na części zasobów ekosystemu w obszarze.

***91E0** - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe) – najliczniej reprezentowane siedlisko spośród występujących w Ostoi, również w granicach Nadleśnictwa Cybinka. Płaty siedliska w Obszarze w granicach Nadleśnictwa Cybinka są rozmieszczone przede wszystkim wzdłuż rzeki Ilanki, stanowiąc na znacznej jej długości bezpośrednie sąsiedztwo cieku. Celem działań ochronnych jest poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego, poprzez odtworzenie zasobów martwego drewna w ekosystemie oraz zapewnienie kształtowania struktury siedliska przez spontaniczne procesy naturalne na części zasobów ekosystemu w obszarze.

***91I0** - Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*) – reprezentowane w Obszarze PLH080015 w granicach Nadleśnictwa Cybinka przez jeden płat siedliska – zgodnie z danymi inwentaryzacji dla siedliska 91I0 w PLH080015, płat stanowi zdegenerowaną postać dąbrowy ze zw. *Potentillo albae-Quercion petraeae*. Głównym czynnikiem degeneracyjnym jest silna ekspansja graba *Carpinus betulus*, którego pokrycie w warstwie krzewów osiąga aż 60%. Celem działań ochronnych jest poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego, poprzez odtworzenie zasobów martwego drewna w ekosystemie oraz unaturalnienie struktury gatunkowej drzewostanu reprezentującego siedlisko przyrodnicze w obszarze.

Wśród gatunków roślin i zwierząt znajdujących się w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG w SDF ujęto 14 gatunków, z czego 3 otrzymały ocenę D. Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka zlokalizowane są stanowiska 4 gatunków.

Tabela 23. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Ujście Ilanki-PLH080015

Kod	Nazwa gatunku	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
1	2	3	4	5	6
Gatunki stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000					
1014	Poczwarówka zwężona	C	C	C	C
1084	Pachnica dębowa	B	B	C	B
1088	Kozioróg dębosz	C	B	C	C
1096	Minóg strumieniowy	C	B	C	C
1130	Boleń	C	B	C	C
1145	Piskorz	C	B	C	C
1149	Koza	C	B	C	C
1166	Traszka grzebieniasta	C	A	C	C
1188	Kumak nizinny	C	B	C	C
1220	Żółw błotny	B	A	C	B
5339	Różanka	C	B	C	C
Gatunki niestanowiące przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 wg Rozporządzenia					
1106*	Łosoś atlantycki	D	-	-	-
1337*	Bóbr europejski	D	-	-	-
1355	Wydra	D	-	-	-

*Gatunki wymienione w SDF jednak nie ujęte jako przedmioty ochrony w PZO

Pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony ze stanowiskami na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

1014 – poczwarówka zwężona *Vertigo angustior* – preferuje siedliska o wysokiej i stałej wilgotności, jak torfowiska węglanowe oraz zabagnione brzegi wód z podłożem bogatym w węglan wapnia. Może występować również w ściółce wśród mchów i warstwie przykorzeniowej roślinności zielnej. W granicach Nadleśnictwa Cybinka jedno stanowisko w obszarze bagna.

Gatunki ryb wraz ze stanowiskami przypisano zgodnie z danymi geometrycznymi RDOŚ oraz PZO - należy mieć na uwadze charakter środowiska życia opisanych gatunków na który gospodarka leśna może mieć wpływ pośredni (gospodarowanie drzewostanami przybrzeżnymi w strefie buforowej rzeki Ilanki).

1096 – minóg strumieniowy *Lampetra planeri* - zasiedla górny bieg wyżynnych i podgórskich potoków, spotykany również w nizinnych strumieniach o silnym prądzie i żwirowo-piaszczystym dnie. Stanowiska gatunku w Nadleśnictwie Cybinka znalazły się w zakolu rzeki Ilanki.

5339 – różanka *Rhodeus amarus* - zasiedla wody stojące lub wolno płynące, m.in. jeziora, stawy, starorzecza, kanały. Warunkiem występowania jest obecność małży z rodziny *Unionidae*, wykorzystywanych w procesie rozrodu. Stanowiska gatunku w Nadleśnictwie Cybinka znalazły się w zakolu rzeki Ilanki.

W poniższej tabeli zestawiono zagrożenia istniejące i potencjalne dla poszczególnych przedmiotów ochrony w Obszarze według wykazu zamieszczonego w obowiązującym dla obszaru Planu Zadań Ochronnych.

Tabela 24. Wykaz zagrożeń istniejących i potencjalnych dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015, znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
	Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4
6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	A03.03 Zaniechanie / brak koszenia, A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu		Pogorszenie struktury i funkcji siedliska przyrodniczego oraz stopniowe ograniczenie jego powierzchni w obszarze, na skutek spontanicznie zachodzącej sukcesji naturalnej (głównie drzew i krzewów oraz niepożądanych gatunków roślin zielnych).
		B01 Zalesianie terenów otwartych	Zagrożenie związane z fizyczną degradacją siedliska przyrodniczego i zmniejszeniem jego powierzchni w obszarze, na skutek zalesienia lub wprowadzenia roślinności krzewiastej w miejscach występowania siedliska w obszarze.
		A02 Zmiana sposobu uprawy	Zagrożenie związane z fizyczną degradacją siedliska przyrodniczego i zmniejszeniem jego powierzchni w obszarze, na skutek zamiany trwałych użytków zielonych, stanowiących płaty siedliska przyrodniczego na grunty orne.
9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska		Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego (zubożenie różnorodności biologicznej), na skutek deficytu martwego, rozkładającego się drewna w ekosystemie.
		I01 Obce gatunki inwazyjne	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego (jego naturalności), na skutek wprowadzania do struktury ekosystemu, obcych ekologicznie i/lub geograficznie gatunków drzew i krzewów podczas wykonywania prac leśnych lub na skutek spontanicznego wnikania niecierpka drobnokwiatowego (<i>Impatiens parviflora</i>) do warstwy runa.

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
	Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4
9190 - Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska		Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego (zubożenie różnorodności biologicznej), na skutek deficytu martwego, rozkładającego się drewna w ekosystemie.
		I01 Obce gatunki inwazyjne	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego (jego naturalności), na skutek wprowadzania do struktury ekosystemu, obcych ekologicznie i/lub geograficznie gatunków drzew i krzewów podczas wykonywania prac leśnych.
91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska		Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego (zubożenie różnorodności biologicznej), na skutek deficytu martwego, rozkładającego się drewna w ekosystemie.
		I01 Obce gatunki inwazyjne	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego (jego naturalności), na skutek wprowadzania do struktury ekosystemu, obcych ekologicznie i/lub geograficznie gatunków drzew i krzewów podczas wykonywania prac leśnych.
		J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie, J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego na skutek zaburzeń hydrologicznych obszaru (intensywny drenaż, odwodnienie i osuszenie obszaru).
*9110 - Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska		Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego (zubożenie różnorodności biologicznej), na skutek deficytu martwego, rozkładającego się drewna w ekosystemie.
	I01 Obce gatunki inwazyjne		Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego (jego naturalności), na skutek wprowadzania do struktury ekosystemu, obcego ekologicznie gatunku jakim jest: sosna zwyczajna (<i>Pinus sylvestris</i>).
1014 - Poczwarówka zwężona (<i>Vertigo angustior</i>)	K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja, J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska		Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska gatunku na skutek spontanicznie zachodzącej sukcesji naturalnej (głównie drzew i krzewów), powodującej utratę otwartego charakteru mokradeł i obszarów bagiennych, stanowiących siedlisko gatunku w obszarze.
		J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie,	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska gatunku na skutek zaburzeń hydrologicznych obszaru (intensywny drenaż, odwodnienie i osuszenie obszaru).
1096 - minóg strumieniowy (<i>Lampetra planeri</i>)	J03.02.01 Zmniejszenie migracji / bariery dla migracji, J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska		Zagrożenie związane z ograniczeniem możliwości swobodnej migracji gatunku w obrębie obszaru oraz niekorzystnymi zmianami parametrów fizyko-chemicznych wód rzeki Ilanki, na skutek funkcjonowania w obszarze, bardzo dużej liczby tam bobrowych stanowiących poprzeczne prze-grody na cieku.
		J02.01 Zasypywanie terenu,	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska gatunku na

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
	Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4
		melioracje i osuszanie - ogólnie, J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie, J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	skutek zaburzeń hydrologicznych obszaru (intensywny drenaż, odwodnienie i osuszenie obszaru).
5339 - różanka (<i>Rhodeus amarus</i>)	X Brak zagrożeń i nacisków		Analizowano i nie stwierdzono zagrożeń.
		J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie, J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska gatunku na skutek zaburzeń hydrologicznych obszaru (intensywny drenaż, odwodnienie i osuszenie obszaru).

Tabela 25. Wyciąg zapisów PZO z działaniami ochronnymi dla przedmiotów ochrony znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka w obszarze Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015 (wraz z kodami tabeli XX wg. IUL)

Forma ochrony przyrody	Kod zalecenia	Wskazania ochronne	Obligatoryjne działania ochronne	UWAGI
1	2	3	4	5
Obszar Natura 2000 Ujście Ilanki	PLHUI01	Fakultatywne: Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę siedliska półnaturalnych łąk świeżych	Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony obszaru, poprzez ekstensywne użytkowanie kośne lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych we wskazanym obszarze wdrażania.	Kod siedliska 6510; 01-96 -j, 02-10 -o
	PLHUI02		Wszystkie płaty siedliska w N2000 PLH080015: - W drzewostanach użytkowanych rębnie, pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp zajmujących, co najmniej 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu. Pozostawiać także, wszystkie drzewa miejscowo spróchniałe, drzewa z owocnikami grzybów, a także drzewa dziuplaste, złomy i wykroty. - Przy odnowieniu drzewostanów na siedlisku przyrodniczym 9170, 9190 promować metodę odnowienia naturalnego oraz nie wprowadzać do składu gatunkowego upraw, obcych ekologicznie i geograficznie gatunków drzew, a w szczególności: DB.cz, AK, MD.eu, Czm.a, DG.z	Kod siedliska 9170, 9190; zdanie obligatoryjne dla płatów innych niż wymienione do wyłączenia, obowiązuje dla płatów w pododdziale z zabiegiem gospodarczym: 02-10 -a, 02-11 -k, 02-14 -a, b, 02-25 -d
	PLHUI03		Wyłączenie z użytkowania rębego płatów siedliska przyrodniczego, zlokalizowanych we wskazanym obszarze wdrażania. Dopuszcza się wycinkę drzew w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi, usuwania gatunków obcych (ekologicznie i geograficznie) oraz w przypadku	Kod siedliska 91E0; 02-14 -n, 02-25 -a, 02-25 -h, 02-25 -i, 02-25 -j, 02-26 -n, 02-27 -n, 02-27 -p, 02-27 -w, 02-28 -d, 02-28 -s, 02-29 -a, 02-29 -c, 02-

Forma ochrony przyrody	Kod zalecenia	Wskazania ochronne	Obligatoryjne działania ochronne	UWAGI
1	2	3	4	5
			sytuacji kłeskowych, z zastrzeżeniem pozostawienia pozyskanego drzewa na powierzchni, na której dokonano wycinki. Wyłączenie z użytkowania rębniami zupełnymi drzewostanów przylegających do siedliska przyrodniczego (wskazanych w obszarze wdrażania) w pasie o szerokości jednej wysokości dojrzałego drzewostanu (tj. ok. 30 m).	29 -d, 02-29 -i, 02-29 -j, 02-54 -d, 02-55 -c, 02-55 -f, 01-69 -c, 01-69 -f, 01-69 -g, 01-95 -l, 01-95 -m, 01-96 -b, 01-96 -g, 01-96 -h, 01-96 -i, 01-96 -k, 01-97 -g, 01-97 -j, 01-118 -b, 01-118 -i, 01-121 -a, 01-121 -h, 01-122 -d, 01-122 -g, 01-122 -j, 01-122 -o, 01-122 -r, 01-123 -a, 01-123 -b, 01-123 -f
	PLHUI04		Wyłączenie z użytkowania rębego płatów siedliska przyrodniczego, zlokalizowanych we wskazanym obszarze wdrażania. Dopuszcza się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi, wycinkę pojedynczych drzew, z pozostawieniem pozyskanego drewna na powierzchni, na której ścięto drzewo. Działanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Kod siedliska 9110; 02-25 -l
	PLHUI05	dbanie o zachowanie przepustowości koryta rzeki Ilanki od. m. Nowy Młyn do m. Rybocice		dla gat. minóg strumieniowy
	PLHUI06		Całkowite usunięcie nalotu drzew i krzewów z powierzchni terenu mokradeł. Zadanie należy wykonać w okresie jesienno - zimowym, co najmniej 2 krotnie w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych. Każdorazowo usuniętą biomasę należy zebrać i wywieźć przy użyciu metody zrywki podwieszanej lub nasiębniernej (ewentualnie ręcznie) poza obręb obszaru wdrażania działania ochronnego lub składować na obrzeżach wskazanego obszaru wdrażania.	dla gat. poczwarówka zwężona

W związku z aktualizacją adresów leśnych, zmianą numeracji obrębów i oddziałów oraz dostosowaniem przebiegu wydzieliń do przebiegu płatów siedlisk przyrodniczych na podstawie danych RDOŚ w tabeli przedstawiono odpowiedniki adresów zweryfikowanych na podstawie PZO

Charakterystyka drzewostanów

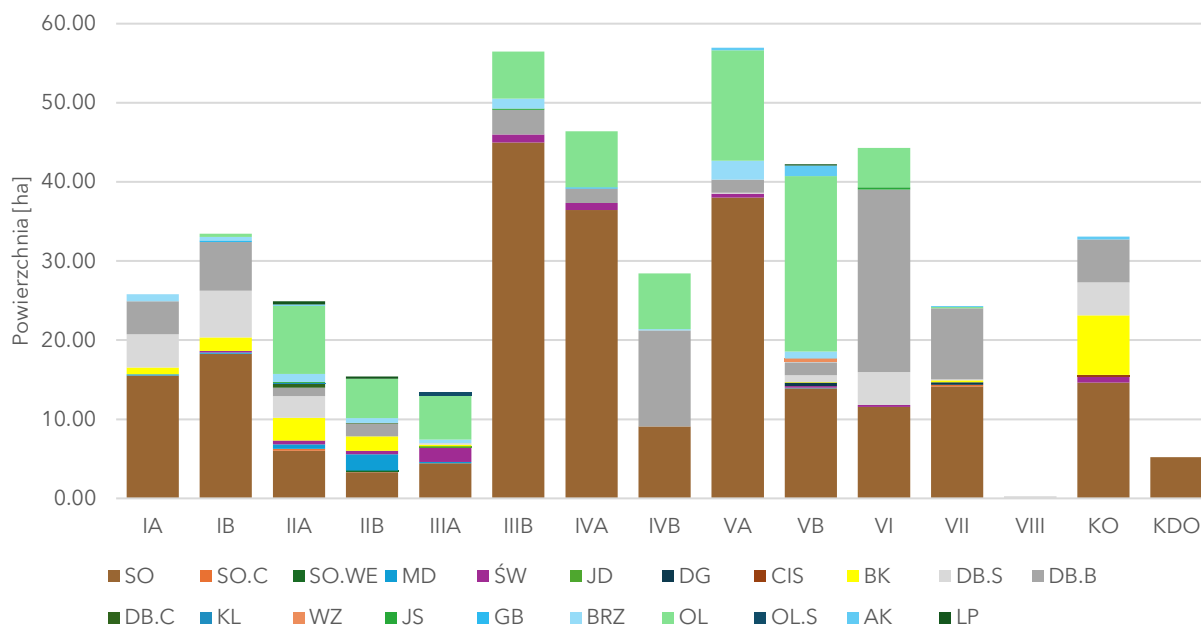

Fig. 26 Udział klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 PLH080015 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Średni wiek drzewostanów w Obszarze wynosi 70 lat, charakteryzuje się on również niskim udziałem siedlisk borowych i niższym niż w ogólnie w Nadleśnictwie, udziałem gatunków iglastych. Klasami z największym udziałem są IIIB – 12,52% oraz Va – 12,75%. Zauważalny jest znaczący udział drzewostanów w starszych klasach wieku – szczególnie właśnie w wieku 101-120 lat. Na uwagę zasługuje zaznaczający się ogólny udział drzewostanów ponad 100 letnich, które zajmują prawie 14% powierzchni drzewostanów w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka w granicach PLH080011 – 13,79% powierzchni. Drzewostany w KO, w których rozpoczęto procesy przebudowy i dostosowywania składów gatunkowych do zgodnych z siedliskiem w przypadku braku takiej zgodności, zajmują 44,98 ha, co stanowi 9,97% powierzchni.

Ukazany powyżej rozkład udziałów gatunków w poszczególnych podklasach wieku wynika przede wszystkim z faktu, iż znaczna część Obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki stanowi obszar w buforze ciek – gdzie gospodarka leśna prowadzona jest odmiennie od pozostałych obszarów znajdujących się w większym oddaleniu od rzeki Pliszki. Charakter zabiegów w okolicach rzek ma charakter bardziej pielęgnacyjny, sanitarny, zapewniający trwałość drzewostanów w zastanym charakterze (o wyraźnie zaznaczonych naturalnych procesach ekologicznych).

Należy zachować udział drzewostanów młodych i w średniej klasie wieku, w celu zapewnienia ciągłości i trwałości drzewostanów, różnorodności obszarów leśnych (mozaikowości) co wspierać będzie utrzymanie bazy siedliskowej czy żerowej dla gatunków preferujących ekotony zróżnicowane w obrębie kompleksu leśnego, a także wpływać na odporność na zmiany klimatu.

Gatunkiem panującym jest sosna, która stanowi 52,35% drzewostanów. Wysoki udział posiadają: olsza – 17,92%, dąb bezszypułkowy – 15,64%, dąb szypułkowy – 5,08%, buk – 3,40%, zauważalny jest również udział brzozy – 1,81% oraz świerka – 1,45%.

Tabela 26. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

TSL	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
		Powierzchnia zalesiona w ha																	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Łącznie	SO	15,51	18,26	6,02	3,32	4,42	44,97	36,43	9,11	38,56	13,91	11,55	10,34		18,55	5,19		236,14	52,35
	SO.C			0,24									0,19					0,43	0,10
	SO.WE				0,18													0,18	0,04
	MD	0,17	0,17	0,57	2,09	0,20					0,08							3,28	0,73
	ŚW		0,22	0,48	0,42	1,75	1,01	0,91		0,46	0,20	0,24			0,83			6,52	1,45
	JD					0,20												0,20	0,04
	DG										0,43		0,33					0,76	0,17
	CIS														0,17			0,17	0,04
	BK	0,87	1,71	2,87	1,84	0,20					0,08		0,23		7,55			15,35	3,40
	DB.S	4,21	5,89	2,77		0,20					0,14	0,85	4,20	0,11	0,28	4,26		22,91	5,08
	DB.B	4,16	6,15	1,02	1,61		3,14	1,82	12,12	1,64	1,65	23,05	6,13		8,07			70,56	15,64
	DB.C			0,50	0,09													0,59	0,13
	KL			0,14														0,14	0,03
	WZ										0,47							0,47	0,10
	JS			0,09			0,14						0,26					0,49	0,11
	GB		0,19					0,14										0,33	0,07
	BRZ	0,87	0,47	1,04	0,58	0,45	1,28		0,17	2,41	0,89							8,16	1,81
	OL		0,40	8,62	4,99	5,52	5,92	7,08	7,02	13,94	22,17	4,99	0,16					80,81	17,92
	OL.S					0,39												0,39	0,09
	AK			0,15							0,34	1,34		0,14		0,36		2,33	0,52
LP			0,39	0,28						0,16								0,83	0,18
Ogółem	ha	25,79	33,46	24,90	15,40	13,33	56,46	46,38	28,42	57,49	42,23	44,29	17,63	0,28	39,79	5,19		451,04	100,00
	%	5,72	7,42	5,52	3,41	2,96	12,52	10,28	6,30	12,75	9,36	9,82	3,91	0,06	8,82	1,15		100,00	100,00

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Krośnieńska Dolina Odry PLH080028

Został powołany decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2015) 8191). SOO Krośnieńska Dolina Odry uznany został za obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) w grudniu 2015 r.

Fig. 27 Widok na fragment SOO PLH080028 nad Odrą w okolicy j. Krzezińskiego (fot. M. Sekrecka)

Obszar znajduje się na terenie województwa lubuskiego w powiatach: krosieński, Zielona Góra, zielonogórski oraz słubicki. Na terenie gmin: Cybinka, Czerwieńsk, Dąbie, Gubin, Krosno Odrzańskie, Maszewo oraz Zielona Góra. Przebiega przez leśnictwa Urad, Białków, Rąpice i Maszewo. Obszar ważny w szczególności dla ochrony siedlisk wodnych i nadwodnych, łąkowych i murawowych, a także bardzo cennych populacji rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt.

Ostoja obejmuje fragment doliny rzeki Odry od Cigacic do granicy Polsko-Niemieckiej. Znaczna część obszaru jest zalewana (międzywale), zachowane są starorzecza, lasy łąkowe, duże kompleksy łąk wyczyńcowych i selernicowych, a także fragmenty łąków jesionowo - wiązowych i łąków wierzbowych.

Krosieńska Dolina Odry SOO PLH080028 nie posiada Planu Zadań Ochronnych, jednak w trakcie przygotowywania dokumentacji zaimplementowano zapisy (dot. zagrożeń i zaleceń) z dokumentacji przygotowanej do projektu PZO.

Cały Obszar zajmuje areal 19202,47 ha (w granicach terytorialnych Nadleśnictwa – 2871,12 ha),

powierzchnia gruntów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka wynosi 487,43 ha, co stanowi 2,54% powierzchni całego Obszaru.

Fig. 28 Lokalizacja SOO Krośnieńska Dolina Wisły PLH080028 w zasięgu Nadleśnictwa Cybinka

Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028 przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 27. Zestawienie oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow.
		[ha]
Urad	368 h, n-s; 373 f-k; 378 c-d, h-i; 383 i-k, m-n; 425 b-d	51,21
Urad	liniowe	1,50
Białków	568 h-i	6,03
Rapice	621 a-d, i-j, m-o; 622 a-d, g-k; 623 c, g-o; 641 s-t, y-z; 657 h-i; Oddz. 658; 669 l-p; 670 d-i; 671 d-f, o-p; 673 b-s, w; Oddz. 674-679	304,69
Rapice	liniowe	5,66
Razem Obręb Białków		369,09
Maszewo	825 m-o; 842 w-cx; 859 t-z; 874 g-j, m-r, x-dx; Oddz. 875; 877 n; 881 m, o; 882 h-t, y-gx; Oddz. 883	116,56
Maszewo	825 m-o; 842 w-cx; 859 t-z; 874 g-j, m-r, x-dx; Oddz. 875; 877 n; 881 m, o; 882 h-t, y-gx; Oddz. 883	1,78
Razem Obręb Rybaki		118,34
Razem Nadleśnictwo		487,43

Przedmioty ochrony

Dla Ostoi Krośnieńska Dolina Odry opublikowano trzy dokumenty z wykazem siedlisk i gatunków objętych ochroną w obszarze. Są to SDF (data aktualizacji 01-2025), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 sierpnia 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Krośnieńska Dolina Odry (PLH080028) (Dz. U. z 2021 r. poz. 1677) oraz projekt PZO dla obszaru Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028

Aktualny SDF określa 14 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Wśród nich dla dwóch (7140, 9190) przypisano ocenę D - ze względu na reprezentatywność. Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka stwierdzono 3 typy siedlisk przyrodniczych. Charakterystykę zgodnie z SDF przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 28 Wykaz siedlisk przyrodniczych wg SDF w Obszarze Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028

Kod	Nazwa siedliska	Pokrycie w obszarze wg. SDF (02/2025) (ha)	Pow. siedliska na gruntach n-ctwa w granicach obszaru wg PUL	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
1	2	3	4	5	6	7	8
Siedliska stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000							
2330	Wydmny śródlądowe z murawami napiaskowymi	1,06	0,00	C	C	B	B
3130	Brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych	1,92	0,00	B	C	B	B
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	146,66	0,00	A	C	A	A
3270	Zalewane muliste brzegi rzek	115,22	0,00	A	C	B	A
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	12,84	0,00	C	C	C	C
6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	384,05	0,00	B	C	B	B
6440	Łąki selernicowe	391,02	0,00	A	C	A	A
6510	Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże	54,55	0,73	B	C	B	B
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	3,26	0,00	D			
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	755,78	0,00	B	C	B	B
9190	Kwaśne dąbrowy	3,18	0,00	D			
*91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	73,58	54,08	B	C	B	B
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	578,7	104,31	B	C	B	B
91T0	Sosnowy bór chrobotkowy	18,85	0,00	C	C	C	C

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Pogrubioną czcionką zaznaczono siedliska na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* - w granicach Nadleśnictwa nierównomierne powierzchniowo płaty w formie rozproszonych podłużnych zbiorników wzdłuż biegu rzeki Odry. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka brak jest płatów siedliska. Celem działań ochronnych jest utrzymanie stabilnej powierzchni oraz stanu siedliska w Ostoi.

6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) - płaty siedliska rozmieszczone są nierównomiernie w postaci w większości niewielkich płatów graniczących często z obszarami leśnymi. Celem działań ochronnych jest utrzymanie powierzchni oraz stanu siedliska.

9190 - Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) - płaty siedliska w granicach Ostoi na terenie Nadleśnictwa występują jako niewielkie płaty w dość bliskim sąsiedztwie centralnej

części Leśnictwa Maszewo oraz jako odrębny płat w Leśnictwie Urad. Brak jest płatów siedliska na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka. Celem działań ochronnych jest utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska z właściwym udziałem gatunków wskaźnikowych.

***91E0** - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłkowe) – obszary siedliska w Ostoi w granicach Nadleśnictwa Cybinka w formach podłużnych płatów zlokalizowane w bliskim sąsiedztwie cieków. Największy pod względem areалу płat znajduje się w Leśnictwie Rąpice. Celem działań ochronnych jest utrzymanie istniejącego stanu siedlisk z uwzględnieniem naturalnych procesów.

91F0 - Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) – obszary siedliska w Ostoi w granicach Nadleśnictwa Cybinka w formie większych płatów zlokalizowane w bliskim sąsiedztwie meandrów Odry (w Leśnictwie Rąpice) oraz zbiornika jezioro Krzesińskie. Celem działań ochronnych jest utrzymanie istniejącego stanu siedlisk z uwzględnieniem naturalnych procesów.

91T0 - Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*) – reprezentowane w Obszarze PLH080028 w granicach Nadleśnictwa Cybinka przez jeden jednolity płat siedliska w kompleksie leśnym w SE części Leśnictwa Maszewo. Siedlisko nie znajduje się na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka. Celem działań ochronnych jest poprawa stanu siedliska przyrodniczego, poprzez działania ochrony czynnej. -

Wśród gatunków roślin i zwierząt znajdujących się w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG w SDF ujęto 21 gatunków, z czego 5 otrzymał ocenę D. Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka zlokalizowane są stanowiska 4 gatunków.

Tabela 29. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028

Kod	Nazwa gatunku	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
1	2	3	4	5	6
Gatunki stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000					
1037	Trzepla zielona	C	B	C	C
1042	Zalotka większa	C	C	C	C
1060	Czerwończyk nieparek	C	B	C	B
1083	Jelonek rogacz	C	B	C	C
1096	Minóg strumieniowy	C	C	C	C
**1088	Kozioróg dębosz	-	-	-	-
1099	Minóg rzeczny	C	C	C	C
1130	Boleń	C	C	C	C
1145	Piskorz	C	C	C	C
1146	Koza złotawa	C	C	C	C
1149	Koza	C	C	C	C
1337	Bóbr europejski	C	B	C	B
1355	Wydra	C	B	C	B
5339	Różanka	C	C	C	C
6177 (1059)	Modraszek telejus	C	C	B	C
6179 (1061)	Modraszek nausithous	C	C	B	C
6966 (1088)	Pachnica dębowa	C	C	C	C
Gatunki niestanowiące przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 wg Rozporządzenia					
1106	Łosoś atlantycki	D	-	-	-
1166	Traszka grzebieniasta	D	-	-	-
1188	Kumak nizinny	D	-	-	-
1220	Żółw błotny	D	-	-	-
1308	Mopek zachodni	D	-	-	-

** gatunek niewymieniony w SDF, zawarty w Rozporządzeniu jako przedmiot ochrony

Pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony ze stanowiskami na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

1037 - Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia* - Zasiedla nizinne i podgórskie ciekі różnej wielkości, od strumieni po duże rzeki. W granicach Nadleśnictwa Cybinka jedno stanowisko w obszarze strefy pasa ekotonu przy rozlewisku.

1337 - bóbr europejski *Castor fiber* - gatunek często występujący na terenie kraju. Zasiedla różnego typu ciekі i zbiorniki wodne. W Obszarze PLH080011 w granicach Nadleśnictwa Cybinka liczne stanowiska przy kompleksach leśnych i zadrzewieniach wzdłuż Odry i zbiorników oraz towarzyszących rozlewisk.

1188 - kumak nizinny *Bombina bombina* - gatunek nielicznie występujący na terenach podmokłych preferuje zbiorniki umiarkowane lub mocno zarośnięte makrofitami i dobrze nasłonecznione. W granicach Nadleśnictwa Cybinka kilka stanowisk w obszarach przy zadrzewieniach wzdłuż strefy pasa ekotonu Odry.

1308 - mopek zachodni *Barbastella barbastellus* - Kryjóvkami dziennymi tego gatunku są szczeliny pod odstającą korą pni starych drzew, a zimuje w różnego typu podziemiach w miejscach stosunkowo chłodnych. W Nadleśnictwie Cybinka w granicach PLH080028 stanowisko w zadrzewianiu w pobliżu zakola Odry w okolicy rozległych łąk międzywała.

W poniższej tabeli zestawiono zagrożenia istniejące i potencjalne dla poszczególnych przedmiotów ochrony w Obszarze według wykazu zamieszczonego w projekcie Planu Zadań Ochronnych.

Tabela 30. Wykaz zagrożeń istniejących i potencjalnych dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Krośieńska Dolina Odry PLH080028, znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
	Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4
3150 - Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	H01.03 Inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych.		Śmieci pozostawione przez wędkarzy, baloty siana, powodują wzrost trofii. Obowiązek sprzątania szeroko rozumianych śmieci wynika z odrębnych przepisów, których zapisy nie mogą być dublowane w PZO – stąd dla powyższych zagrożeń nie zostaną zdefiniowane działania ochronne.
		K02 Ewolucja biocenotyczna sukcesja	Starzenie się starorzeczki, naturalna sukcesja w dalszej perspektywie może prowadzić do zaniku siedliska.
		K04.05 Szkody wyrządzane przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną)	Aktywność bobrów przyczyniająca się do zmiany warunków siedliskowych (m.in. oświetlenie, trofia) może w dalszej perspektywie skutkować degradacją siedliska.
6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion</i>)	A02.03 Usuwanie trawy pod grunty orne		Przeorywanie oraz zaprzestanie regularnego koszenia, ewentualnie okresowego, ekstensywnego wypasu, prowadzi do zarastania i zaniku siedliska.
	A03.03 Zaniechanie /brak koszenia		
		A02.03 Usuwanie trawy pod grunty orne	Przeorywanie może prowadzić do zaniku siedliska.
9190 - Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	I01 Obce gatunki inwazyjne		Neofityzacja (niecierpek drobnokwiatowy) Nie są znane chemiczne ani biologiczne metody zwalczania niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> , a próby zwalczania mechanicznego przez jego wyrwanie przed wydaniem owoców z odpowiednią utylizacją biomasy (prowadzone w kilku Parkach Narodowych w Polsce) okazały się bardzo kosztowne i często nie dawały zadowalającego efektu. Z

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
	Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4
			uwagi na to oraz na częstość występowania nie zdecydowano się na propozycję przeciwdziałania ekspansji tego gatunku.
		D01.02 Drogi, autostrady	Planowana budowa nowej drogi i mostu przez Odrę może doprowadzić do likwidacji płatu siedliska.
91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	I01 Obce gatunki inwazyjne		Neofityzacja (niecierpek drobnokwiatowy). Nie są znane chemiczne ani biologiczne metody zwalczania drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> , a próby zwalczania mechanicznego przez jego wrywanie przed wydaniem owoców z odpowiednią utylizacją biomasy (prowadzone w kilku Parkach Narodowych w Polsce) okazały się bardzo kosztowne i często nie dawały zadowalającego efektu. Z uwagi na to oraz na częstość występowania nie zdecydowano się na propozycję przeciwdziałania ekspansji tego gatunku.
	E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych E03.04 Inne odpady		Śmieci naniesione przez wodę oraz wyrzucane z sąsiadującej osady – konieczność uprzątnięcia regulowana odrębnymi przepisami.
	J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych		Brak naturalnych procesów zalewowych/rytmu ruchu wód prowadzący do zmiany charakteru siedliska.
		J02.15 Inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	Przesuszenie płatu może prowadzić do zmiany składu florystycznego
91F0 - Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	E03.04 Inne odpady I01 Obce gatunki inwazyjne		Śmieci naniesione przez wodę osady – konieczność uprzątnięcia regulowana odrębnymi przepisami.
	I01 Obce gatunki inwazyjne		Neofityzacja (niecierpek drobnokwiatowy). Nie są znane chemiczne ani biologiczne metody zwalczania drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> , a próby zwalczania mechanicznego przez jego wrywanie przed wydaniem owoców z odpowiednią utylizacją biomasy (prowadzone w kilku Parkach Narodowych w Polsce) okazały się bardzo kosztowne i często nie dawały zadowalającego efektu. Z uwagi na to oraz na częstość występowania nie zdecydowano się na propozycję przeciwdziałania ekspansji tego gatunku.
		X - Brak zagrożeń i nacisków	-
91T0 - Śródłądowy bór chrobotkowy	K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		Naturalna sukcesja w kierunku boru świeżego.
	B02.05 Nieintensywna produkcja drewna (pozostawienie martwych /starych drzew)		Brak usuwania materii organicznej (posusz, szyszki itp.). Pozostawianie obumarłych części drzew, co prowadzi do wzrostu trofii siedliska
		K02.03 Eutrofizacja (naturalna).	Opad atmosferyczny, kumulowanie się martwej materii organicznej prowadzące do wzrostu żyzności siedliska, a tym samym ustępowania gatunków oligotroficznych i wzrostu udziału taksonów o większych wymaganiach troficznych
1037 - Trzepla zielona (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	X - brak zagrożeń i nacisków		Nie stwierdzono realnych zagrożeń dla gatunku
		H01.05 - rozproszone	nawożenie gruntów rolnych i zabiegi

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
	Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4
		zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem	ochrony lasów w zlewni mogą przyczyniać się do pogorszenia warunków fizykochemicznych wody oraz przyspieszać procesy eutrofizacji.
1337 - bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>)	X Brak zagrożeń i nacisków	X Brak zagrożeń i nacisków	Analizowano i nie stwierdzono zagrożeń i presji.

Tabela 31. Wyciąg zapisów dokumentacji projektu PZO z działaniami ochronnymi dla przedmiotów ochrony znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka w obszarze Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028 (wraz z kodami tabeli XX wg. IUL)

Forma ochrony przyrody	Kod zalecenia	Wskazania ochronne	Obligatoryjne działania ochronne	UWAGI
1	2	3	4	5
Obszar Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry	PLHKD01		Wyłączenie z użytkowania siedliska przyrodniczego, z wyjątkiem dopuszczenia możliwości wycinki drzew w sytuacjach klęskowych, w przypadkach zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi, z zastrzeżeniem pozostawienia pozyskanego drewna na powierzchni, na której dokonano wycinki lub w jego sąsiedztwie.	Kod siedliska 91E0; 08-568 -h, 08-568 -i, 09-621 -a, 09-621 -b, 09-621 -d, 09-621 -i, 09-621 -m, 09-622 -a, 09-622 -d, 09-673 -o, 09-675 -j, 09-678 -d, 09-678 -f, 12-881 -m
	PLHKD02	ekstensywne koszenie (mechanicznie lub ręcznie) raz lub 2 razy w roku. Pierwszy pokos nie wcześniej niż 10 czerwca, drugi pokos dopuszczalny po 1 lipca; wysokość koszenia: 5 - 10 cm; pozostawienie 5-10% działki nieskoszonej w ciągu całego roku; usunięcie ściętej biomasy; dopuszczalny jedynie ekstensywny wypas przełomnie co drugi rok (w przypadku nieuczestniczenia w programie rolno-środowiskowym). Obsada 0,5 do 2 DJP.	Zachowanie siedlisk położonych na trwałych użytkach zielonych	Kod siedliska 6510; 09-641 -z
	PLHKD03		Wyłączenie z użytkowania siedliska przyrodniczego, z wyjątkiem dopuszczenia możliwości wycinki drzew w sytuacjach klęskowych, w przypadkach zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi, z zastrzeżeniem pozostawienia pozyskanego drewna na powierzchni, na której dokonano wycinki lub w jego sąsiedztwie	Kod siedliska 91F0; 06-425 -b, 06-425 -c, 09-658 -k, 09-671 -f, 09-676 -a, 09-676 -c, 09-676 -d, 09-676 -g, 09-676 -i, 09-676 -k, 09-676 -m, 09-676 -o, 09-676 -r, 09-677 -a, 09-677 -b, 09-677 -d, 09-677 -f, 09-677 -h, 09-678 -b, 09-678 -g, 09-678 -h, 09-678 -i, 09-679 -c, 09-679 -d

W związku z aktualizacją adresów leśnych, zmianą numeracji obrębów i oddziałów oraz dostosowaniem przebiegu wydzieleni do przebiegu płatów siedlisk przyrodniczych na podstawie danych RDOŚ w tabeli przedstawiono odpowiedniki adresów zweryfikowanych na podstawie PZO

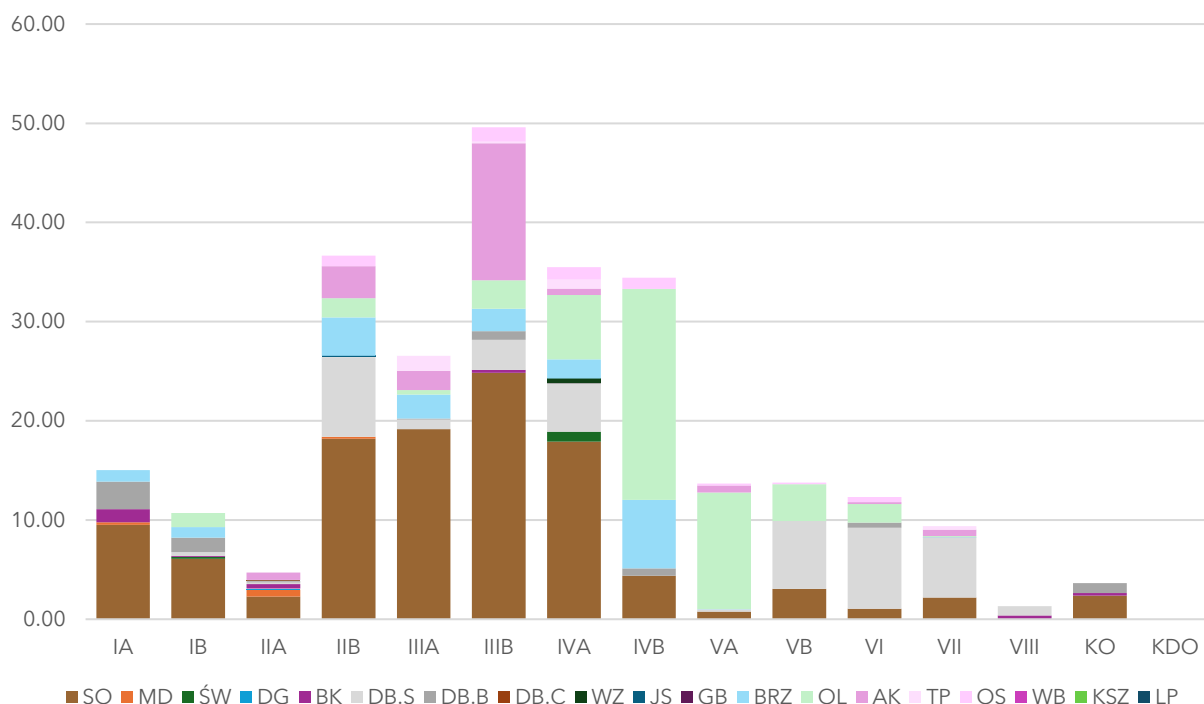
Charakterystyka drzewostanów

Fig. 29 Udział klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 PLH080028 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Średni wiek drzewostanów w PLH080028 to 71 lat, siedliska borowe stanowią około 1/3, z podobnym udziałem utrzymuje się udział gatunków iglastych. Poza zajmującą największą powierzchnię podklasą IIIB – stanowiącą ponad 18% (18,56%), klasami z dużymi udziałami są również klasa IV zajmująca sumarycznie IVA i IVB powierzchnię 69,92 ha – co daje udział na poziomie 26,15%. Zauważalna jest również grupa młodych d-stanów IIB – 13,72%. Również na znacznym poziomie zaznacza się udział d-stanów starszych – 23,00%. Drzewostany w KO, w których rozpoczęto procesy przebudowy i dostosowywania składów gatunkowych (3,64 ha). Jednocześnie zdecydowanie niewielki jest udział powierzchniowy młodszych klas wieku – d-stany do 30 lat zajmują jedynie 9,63% powierzchni. Zauważalny jest również „skok” udziału młodych drzew w kolejnej podklasie wieku IIA.

Ukazany powyżej rozkład udziałów gatunków w poszczególnych podklasach wieku wynika przede wszystkim z faktu, iż znaczna część Obszaru Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry stanowi obszary położone wzdłuż Odry, w tym tereny zalewowe i przygraniczne. Charakter zabiegów w okolicach rzek ma charakter pielęgnacyjny, sanitarny, zapewniający trwałość drzewostanów w zastanym charakterze (o wyraźnie zaznaczonych naturalnych procesach ekologicznych). Mając na uwadze niski udział drzewostanów młodych klasie wieku, należy rozważać czy taka struktura może mieć w przyszłości wpływ na zachowanie charakteru Obszaru szczególnie pod kątem trwałości siedlisk przyrodniczych - ze względu na zmniejszającą się stabilność w miarę starzenia się. Bez wprowadzenia odpowiednich systematycznych zmian - poprzez uzupełnianie młodego pokolenia w kompleksach leśnych - utrudnione będzie zachowanie ciągłości i trwałości drzewostanów, różnorodności obszarów leśnych (mozaikowości) co może powodować zmniejszenie bazy siedliskowej czy żerowej dla gatunków preferujących ekotony zróżnicowane w obrębie kompleksu leśnego, a także wpływać na odporność na zmiany warunków wodnych.

Tabela 32. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry PLH080028 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Typ siedli- skowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
		Powierzchnia zalesiona w ha																	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Łącznie	SO	9,53	6,10	2,28	18,19	19,17	24,83	17,92	4,39	0,77	3,07	1,06	2,20		2,39			111,90	41,84
	MD	0,25		0,71	0,20													1,16	0,43
	ŚW		0,19					1,00										1,19	0,45
	DG			0,10														0,10	0,04
	BK	1,33	0,10	0,45			0,32							0,39	0,26			2,85	1,07
	DB.S		0,37	0,17	8,03	0,96	3,02	4,78		0,23	6,84	8,18	6,03	0,92				39,53	14,79
	DB.B	2,76	1,45	0,13		0,09	0,87	0,10	0,75			0,49	0,03		0,99			7,66	2,87
	DB.C			0,10														0,10	0,04
	WZ							0,46										0,46	0,17
	JS				0,13													0,13	0,05
	GB																		
	BRZ	1,18	1,08	0,03	3,89	2,42	2,25	1,94	6,90	0,04			0,04					19,77	7,40
	OL		1,41		1,91	0,45	2,89	6,50	21,26	11,73	3,71	1,87	0,09					51,82	19,39
	AK			0,75	3,24	1,96	13,81	0,64		0,73		0,22	0,64					21,99	8,23
	TP					1,49	0,14	0,91					0,35					2,89	1,08
	OS				1,08		1,48	1,23	1,14	0,18	0,15	0,49						5,75	2,15
	WB																		
	KSZ																		
LP																			
Ogółem	ha	15,05	10,70	4,72	36,67	26,54	49,61	35,48	34,44	13,68	13,77	12,31	9,38	1,31	3,64			267,30	100,00
	%	5,63	4,00	1,77	13,72	9,93	18,56	13,27	12,88	5,12	5,15	4,61	3,51	0,49	1,36			100,00	100,00

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Bory Chrobotkowe koło Bytomca PLH080048

Został powołany decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2010) 9669) (2011/64/UE). SOO Bory Chrobotkowe koło Bytomca uznany został za obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) w styczniu 2012 r.

Fig. 30 Jeden z płatów boru chrobotkowego w obszarze SOO PLH080048 (fot. prof. P. Rutkowski)

Obszar znajduje się na terenie województwa lubuskiego w powiecie krośnieńskim, na terenie gminy Maszewo. W całości znajduje się w granicach Leśnictwa Maszewo. Ostoja obejmuje mozaikę suchych borów chrobotkowych i borów świeżych.

Bory chrobotkowe koło Bytomca SOO PLH080048 posiada Plan Zadań Ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 stycznia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla ob-

szaru Natura 2000 Bory Chrobotkowe koło Bytomca PLH080048 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2015 r., poz. 169).

Cały Obszar znajduje się w graniach Nadleśnictwa Cybinka i zajmuje, zgodnie z ww. rozporządzeniem, areal 615,29 ha, powierzchnia gruntów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka znajduje się cały obszar Ostoji (100%). Pełna powierzchnia gruntów w zarządzie nadleśnictwa ujęta zgodnie z danymi EGiB wynosi 615,48 ha.

Fig. 31 Lokalizacja SOO Bory chrobotkowe koło Bytomca PLH080048 w zasięgu Nadleśnictwa Cybinka

Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Bory chrobotkowe koło Bytomca PLH080048 przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 33. Zestawienie oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Bory Chrobotkowe koło Bytomca PLH080048

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow. [ha]
Maszewo	Oddz. 772; 773 c, i-p; 774 c; 798 j-p; 799 f-l; Oddz. 800-807; Oddz. 817-823; 824 a-d, j-k, n, p; Oddz. 839; 840 a; 855 a-d	592,19
Maszewo	liniowe	21,96
Skarbona	816 d	1,24
Skarbona	liniowe	0,09
Razem Obręb Rybaki		615,48
Razem Nadleśnictwo		615,48

Przedmioty ochrony

Dla Ostoi Bory chrobotkowe koło Bytomca opublikowano trzy dokumenty z wykazem siedlisk i gatunków objętych ochroną w obszarze. Są to SDF (data aktualizacji 06-2024), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Bory chrobotkowe koło Bytomca (PLH080048) (Dz. U. z 2018 r. poz. 862) oraz Zarządzenie

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 stycznia 2015 r. w sprawie ustanowienia PZO dla obszaru Natura 2000 Bory chrobotkowe koło Bytomca PLH080048 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2015 r., poz. 169). Zgodnie z wytycznymi PZO dla Obszaru PLH080048 wykonano zabiegi z zakresu ochrony czynnej - usuwanie zalegającej w dnie lasu biomasy drzewnej - działanie przeprowadzone w latach 2018 - 2021.

Aktualny SDF określa 1 typ siedliska przyrodniczego z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Płaty siedliska przyrodniczego znajdują się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka. Charakterystykę zgodnie z SDF przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 34 Wykaz siedlisk przyrodniczych wg SDF w Obszarze Natura 2000 Bory chrobotkowe koło Bytomca PLH080048

Kod	Nazwa siedliska	Pokrycie w obszarze wg. SDF (06/2024) (ha)	Pow. siedliska na gruntach n-ctwa w granicach obszaru wg PUL	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
1	2	3	4	5	6	7	8
Siedliska stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000							
91T0	Sosnowy bór chrobotkowy	331,77	9,45**	B	B	C	C

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

** powierzchnia siedliska przyjęta zgodnie z ekspertyzą i inwentaryzacją płatów siedliska z roku 2024

Pogrubioną czcionką zaznaczono siedliska na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

91T0 - Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*) - reprezentowane w Obszarze PLH080048 przez rozproszone płaty. Dla Ostoi przeprowadzono inwentaryzację w zakresie występowania skupisk obszarów porostowych stanowiących główny cel ustanowienia obszaru Natura 2000 PLH080048. Prace terenowe (sierpień - październik 2024) obejmowały:

- założenie zdjęć fitosocjologicznych metodą Braun-Blanqueta,
- wykonanie dokumentacji fotograficznej,
- wyznaczenie granic borów chrobotkowych,
- oraz ocenę stanu siedlisk borów chrobotkowych na podstawie zmodyfikowanej metodyki monitoringu siedliska przyrodniczego 91T0 (Mróz W., 2010, *Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa*)

Wskaźniki które wg ww. metodyki oceniano, na podstawie wyników cząstkowych z powierzchni większych skupisk obszarów chrobotkowych, poza parametrami „powierzchni siedliska na stanowisku”, „udziału procentowego siedliska w transekcie” oraz „wieku drzewostanu” w większości otrzymały ocenę FV lub U1. Ekspertyza wykazała wyraźną rozbieżność powierzchni siedliska w porównaniu podawanymi w literaturze (9,45 ha w stosunku do 331,77 ha powierzchni wykazanej w SDF - za P. Rutkowski, 2024). Wykonana inwentaryzacja potwierdza wątpliwości powstałe w czasie poprzedniej rewizji PUL (2016 - 2025) gdzie prace terenowe i przeprowadzone badania (w 2015 r.) nie potwierdziły tak dużej powierzchni występowania płatów siedliska 91T0 na powierzchni sugerowanej w PZO dla Ostoi.

Dla obszaru Ostoi nie zostały stwierdzone gatunki roślin i zwierząt wg Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Tabela 35. Wykaz zagrożeń istniejących i potencjalnych dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Bory chrobotkowe koło Bytomca PLH080048, znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
	Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4
91T0 – Śródładowy bór Chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i>) i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	B02.05 Nieintensywna produkcja drewna, K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		Zagrożenie związane z pogorszeniem struktury i funkcji siedliska przyrodniczego, na skutek pozostawiania w obrębie jego płatów, obumarłych części drzew i gałęzi prowadzących w konsekwencji do wzrostu żyzności siedliska i wkraczania niepożądanych gatunków roślin zielnych (efekt przejścia siedliska boru suchego w kierunku kolejnego stadium sukcesji tj. siedliska boru świeżego).
	B07 Inne rodzaje praktyk leśnych		Zagrożenie związane z prowadzeniem gospodarki leśnej w oparciu o obowiązujące aktualnie standardy, bez uwzględnienia potrzeb ochrony oraz wymogów ekologicznych siedliska przyrodniczego (np. poprzez wprowadzanie podszytów, domieszek biocenotycznych lub nieodpowiedniej więźby drzew skutkujące zmianą warunków świetlnych w obrębie płatów siedliska).
		K02.03 Eutrofizacja	Zagrożenie związane z potencjalnym opadem atmosferycznym, dostarczającym istotne stężenia związków biogenicznych do gleby i skutkujące w efekcie wzrostem żyzności siedliska oraz zmianami w obrębie składu gatunkowego runa ekosystemu (wkraczania niepożądanych gatunków roślin zielnych).
		H04.01 Kwaśne deszcze	Zagrożenie związane z potencjalnym opadem atmosferycznym zawierającym istotne stężenia związków siarki i azotu, i skutkujące w efekcie bezpośrednim uszkodzeniem plech porostów oraz nadmiernym zakwaszeniem gleby siedliska przyrodniczego i ograniczeniem swobodnego rozwoju porostów.
		B04 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych (leśnictwo)	Zagrożenie związane z eutrofizacją siedliska przyrodniczego oraz bezpośrednią degradacją i uszkodzeniami plech porostów, na skutek stosowania toksycznych substancji chemicznych.
		F04.02 Zbieractwo grzybów, porostów, jagód	Zagrożenie związane z mechanicznym uszkodzeniem płatów siedliska przyrodniczego, na skutek pozyskiwania przez zbieraczy runa, plech porostów w celach zarobkowych (np. wytwórstwo ozdób, wieńców i wiązanek).

Tabela 36. Wyciąg zapisów dokumentacji projektu PZO z działaniami ochronnymi dla przedmiotów ochrony znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka w obszarze Natura 2000 Bory Chrobotkowe koło Bytomca PLH080048 (wraz z kodami tabeli XX wg. IUL)

Forma ochrony przyrody	Kod zalecenia	Wskazania ochronne	Obligatoryjne działania ochronne	UWAGI
1	2	3	4	5
Obszar Natura 2000 Bory Chrobotkowe koło Bytomca	PLHBC01 (B3)		Modyfikacja obecnego postępowania gospodarczego poprzez stworzenie i utrzymywanie odpowiednich warunków świetlnych (przerzwanego i luźnego zwarcia drzewostanów) w ramach wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych (tj. trzebieży) o dużej intensywności, w razie potrzeby wykonywanych w dwóch nawrotach.	Kod siedliska 91T0; wszystkie płaty siedliska w obszarze
	PLHBC02 (B1)		Usunięcie obecnie zalegających skupisk biomasy w formie obumarłych konarów, gałęzi, czubów i	Kod siedliska 91T0; wszystkie

Forma ochrony przyrody	Kod zalecenia	Wskazania ochronne	Obligatoryjne działania ochronne	UWAGI
1	2	3	4	5
			pozostałości potrzebieżowych, poza obręb płatów siedliska przyrodniczego.	płaty siedliska w obszarze
	PLHBC03 (B4)		Modyfikacja obecnego postępowania gospodarczego poprzez stosowanie więzby minimalnej przy nasadzeniach w wysokości do 8,2 tys. sadzonek /ha.	Kod siedliska 91T0; wszystkie płaty siedliska w obszarze
	PLHBC04 (B5)		Zapobiegnięcie skutkowi zacienienia siedliska, poprzez pozostawianie istniejących luk w drzewostanie.	Kod siedliska 91T0; wszystkie płaty siedliska w obszarze
	PLHBC05 (B6)		Bieżące usuwanie powstającej w trakcie wykonywania zabiegów gospodarczych biomasy w formie obumarłych konarów, gałęzi, czubów i pozostałości potrzebieżowych, poza obręb płatów siedliska przyrodniczego.	Kod siedliska 91T0; wszystkie płaty siedliska w obszarze
	PLHBC06 (B2)		wyłączenie z użytkowania rębnego płatów siedliska przyrodniczego, z możliwością dopuszczenia jednak w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi, wycinkę pojedynczych drzew wraz z ich usunięciem poza obszar występowania siedliska.	Kod siedliska 91T0; 12-799 -i, 12-818 -b, c

W związku z aktualizacją adresów leśnych, zmianą numeracji obrębów i oddziałów oraz dostosowaniem przebiegu wydzieliń do przebiegu płatów siedlisk przyrodniczych na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji w tabeli przedstawiono odpowiedniki adresów zweryfikowanych na podstawie PZO

Charakterystyka drzewostanów

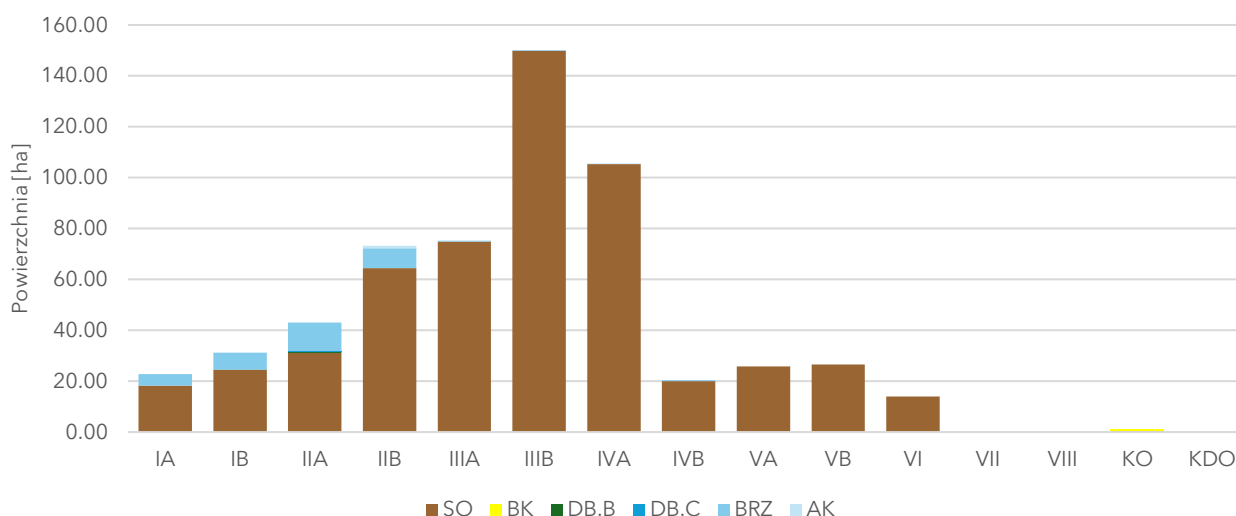

Fig. 32 Udział klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 PLH080048 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Średni wiek drzewostanu to 53 lata, siedliska borowe stanowią 98,8%. Klasami z największym udziałem są IIIB – 25,52% oraz IVA – 17,95%. Niewielki udział mają klasy starsze – ponad 70 lat. Natomiast zaznacza się systematyczny i równomierny przyrost udziałów w najmłodszych klasach wieku od 1 do 40 lat. W przypadku borów chrobotkowych utrzymanie stanu siedliska w fazie optymalnej praktycznie nie jest możliwe samoistnie. W naturalnym cyklu sukcesyjnym następuje stopniowe przekształcanie w siedlisko żyźniejsze. Gatunkami panującym są sosna, która stanowi 94,32% oraz domieszka brzozy brodawkowatej – 5,29% a także akacja, dąb bezszypułkowy, dąb czerwony i buk (poniżej 1%).

Tabela 37. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Bory chrobotkowe koło Bytomca PLH080048 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

TSL	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
		Powierzchnia zalesiona w ha																%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Łącznie	SO	18,23	24,38	31,14	64,43	74,84	149,90	105,33	19,95	25,75	26,51	13,91						554,37	94,32
	BK																		
	DB.B		0,12	0,54														0,66	0,11
	DB.C			0,20														0,20	0,03
	BRZ	4,55	6,72	11,16	7,83	0,28	0,15		0,43									31,12	5,29
	AK				0,97	0,29		0,20										1,46	0,25
Ogółem	ha	22,78	31,22	43,04	73,23	75,41	150,05	105,53	20,38	25,75	26,51	13,91						587,81	100,00
	%	3,88	5,31	7,32	12,46	12,83	25,52	17,95	3,47	4,38	4,51	2,37						100,00	100,00

4.4.2. Obszary specjalnej ochrony ptaków

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Środkowej Odry PLB080004

Został wyznaczony w 2007 roku - rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 05.09.2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2007 r., poz. 1275), nowelizacją rozporządzenia z 2004 r., obecnie obowiązującym aktem wyznaczającym Obszar jest rozporządzenie z 2011 r. (Dz. U. z 2011 r., nr 25 poz. 133).

Obszar znajduje się w znacznej większości na terenie województwa lubuskiego w powiatach: nowosolskim, zielonogórskim, Zielona Góra (miasto), krośnieńskim oraz ślubickim, a także na niewielkim fragmencie w województwie dolnośląskim, powiecie głogowskim. W granicach Nadleśnictwa Cybinka obszar ciągnie się wzdłuż Odry przez leśnictwa: Maszewo, Rąpice, Białków i Urad. Ostoję stanowi fragment doliny Odry od 408 km (w rejonie miejscowości Czerna) do 592 km (w rejonie miejscowości Nowy Lubusz). Długość rzeki Odry w granicach obszaru Natura 2000 wynosi około 184 km, natomiast szerokość waha się od blisko 5 km do zaledwie kilkuset metrów. W ostoi utrzymują się rozległe powierzchnie terenów otwartych, w części wykorzystywanych jako łąki i pastwiska oraz grunty orne, występujące w przestrzennej mozaice z doskonale zachowanymi lasami łęgowymi, starorzeczami i kanałami.

Dolina Środkowej Odry OSO PLB080004 posiada Plan Zadań Ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 13 lipca 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2017 r., poz. 1642) zmieniony zarządzeniem RDOŚ w Gorzowie Wlkp. i RDOŚ we Wrocławiu zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004 (Dz. Urz. Woj. Lubuskie z 2022 r., poz. 588).

Cały Obszar zajmuje areał 33677, 79 ha (w graniach terytorialnych Nadleśnictwa - 7298,11 ha), powierzchnia gruntów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka wynosi 699,11 ha, co stanowi 2,08% powierzchni Obszaru.

Fig. 33 Lokalizacja OSO Dolina Środkowej Odry PLB080004 w zasięgu Nadleśnictwa Cybinka

Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004 przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 38. Zestawienie oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow.
		[ha]
Urad	363 a, f-g; Oddz. 368; 373 i-j, l-m; Oddz. 425; 502 k-l; 506 a-f, i; 510 b-d	106,72
Urad	liniowe	2,62
Białków	516 j-l; 523 h-i; 567 b, d, l, n-p, s-y; Oddz. 568; 586 a	45,58
Białków	liniowe	0,05
Rapice	606 d; Oddz. 621-623; 641 s-z; 657 a, g-k; 658 g-k; 669 l-p; 670 d-i; Oddz. 671; 673 b-s, w; Oddz. 674-679	356,76
Rapice	liniowe	6,93
Razem Obręb Białków		518,66
Maszewo	825 m-o; 842 w-cx; 859 w-z; 873 b-g, k-m, p, x, z; 874 a-i, k-dx; 875 a-d, g-m, p-t; Oddz. 876; 877 a-h, n; 881 m; 882 h-t, x-gx; Oddz. 883	178,17
Maszewo	liniowe	2,28
Razem Obręb Rybaki		180,45
Razem Nadleśnictwo		699,11

Przedmioty ochrony

Dla Ostoi Dolina Środkowej Odry opublikowano dwa dokumenty z wykazem siedlisk i gatunków objętych ochroną w obszarze. Są to SDF (data aktualizacji 03-2024) oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 13 lipca 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004 (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2017 r., poz. 1642) ze zmianą z 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskie z 2022 r., poz. 588).

Aktualny SDF określa 56 gatunków ptaków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Wśród nich dla 42 przypisano ocenę D – ze względu na populację. Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka zinwentaryzowano 11 gatunków ptaków. Charakterystykę zgodnie z SDF przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 39. Wykaz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004

Kod	Nazwa gatunku	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
1	2	3	4	5	6
Gatunki stanowiące przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000					
A038	Łabędź krzykliwy (<i>Cygnus cygnus</i>)	B	B	C	B
A039	Gęś zbożowa (<i>Anser fabalis</i>)	C	B	C	C
A053	Krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>)	B	B	C	B
A055	Cyranka (<i>Anas querquedula</i>)	C	B	C	C
A056	Płaskonos (<i>Anas clypeata</i>)	C	B	C	C
A072	Trzmielojad (<i>Pernis apivorus</i>)	C	B	C	C
A073	Kania czarna (<i>Milvus migrans</i>)	B	B	C	A
A074	Kania ruda (<i>Milvus milvus</i>)	B	B	C	A
A081	Błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>)	C	B	C	C
A122	Derkacz (<i>Crex crex</i>)	C	B	C	C
A196	Rybitwa białowąsa (<i>Chlidonias hybridus</i>)	C	B	C	B
A198	Rybitwa białoskrzydła (<i>Chlidonias leucopterus</i>)	B	B	C	A
A229	Zimorodek (<i>Alcedo atthis</i>)	C	B	C	C
A238	Dzięcioł średni (<i>Dendrocopos medius</i>)	C	B	C	B
Gatunki niestanowiące przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 wg PZO					
A022	Bączek (<i>Ixobrychus minutus</i>)	D			
A027	Czapla biała (<i>Egretta alba</i>)	D			
A028	Czapla siwa (<i>Ardea cinerea</i>)	D			
A030	Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)	D			
A031	Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	D			
A036	Łabędź niemy (<i>Cygnus olor</i>)	D			
A037	Łabędź czarnodzioby	D			

Kod	Nazwa gatunku	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
1	2	3	4	5	6
	(<i>Cyngus cyngus</i>)				
A041	Gęś białoczelna (<i>Anser albifrons</i>)	D			
A043	Gęgawa (<i>Anser anser</i>)	D			
A045	Bernikla białolica (<i>Branta leucopsis</i>)	D			
A048	Ohar (<i>Tadorna tadorna</i>)	D			
A050	Świstun (<i>Anas penelope</i>)	D			
A051	Krakwa (<i>Anas strepera</i>)	D			
A052	Cyraneczka (<i>Anas crecca</i>)	D			
A075	Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	D			
A082	Błotniak zbożowy (<i>Circus cyaneus</i>)	D			
A084	Błotniak łąkowy (<i>Circus pygargus</i>)	D			
A094	Rybołów (<i>Pandion haliaetus</i>)	D			
A119	Kropiatka (<i>Porzana porzana</i>)	D			
A127	Żuraw (<i>Grus grus</i>)	D			
A139	Mornel (<i>Charadrius morinellus</i>)	D			
A140	Siewka złota (<i>Pluvialis apricaria</i>)	D			
A142	Czajka (<i>Vanellus vanellus</i>)	D			
A151	Batalion (<i>Philomachus pugnax</i>)	D			
A153	Kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>)	D			
A154	Dubelt (<i>Gallinago media</i>)	D			
A160	Kulik wielki (<i>Numenius arquata</i>)	D			
A166	Łęczak (<i>Tringa glareola</i>)	D			
A197	Rybitwa czarna (<i>Chlidonias Niger</i>)	D			
A207	Siniak (<i>Columba oenas</i>)	D			
A224	Lelek (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	D			
A234	Dzięcioł zielonosiwy (<i>Picus canus</i>)	D			
A236	Dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>)	D			
A246	Lerka (<i>Lullula arborea</i>)	D			
A255	Świergotek polny (<i>Anthus campestris</i>)	D			
A290	Świerszczak (<i>Locustella naevia</i>)	D			
A291	Strumieniówka (<i>Locustella fluviatilis</i>)	D			
A307	Jarzębatka (<i>Silvia nisoria</i>)	D			
A320	Muchołówka mała	D			

Kod	Nazwa gatunku	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
1	2	3	4	5	6
	(<i>Ficedula parva</i>)				
A338	Gąsiorek (<i>Lanius collurio</i>)	D			
A367	Rzepołuch (<i>Carduelis flavirostris</i>)	D			
A379	Ortolan (<i>Emberiza hortulana</i>)	D			

Pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony ze stanowiskami na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka, jednak należy mieć na uwadze, iż lokalizacja gatunku nie oznacza miejsca gniazdowania czy stałego bytowania a jedynie obserwację występowania gatunku.

A072 - Trzmielojad (*Pernis apivorus*) - preferuje siedliska rozleglejszych drzewostanów liściastych i mieszanych, rzadziej borowych, w sąsiedztwie terenów otwartych i polan. Celem ochrony wg PZO jest utrzymanie istniejącego, właściwego stanu ochrony siedliska, poprzez odpowiednie kształtowanie krajobrazu leśnego, dostarczającego wysokiej jakości potencjalnych miejsc rozrodu ptakom w obszarze, wolnych od antropopresji.

A073 - Kania czarna (*Milvus migrans*) - jako siedlisko preferuje obrzeża lasów liściastych i mieszanych w pobliżu terenów otwartych i zbiorników wodnych oraz w dolinach rzecznych. Celem ochrony wg PZO jest utrzymanie istniejącego, właściwego stanu ochrony siedliska, poprzez odpowiednie kształtowanie krajobrazu leśnego, dostarczającego wysokiej jakości potencjalnych miejsc rozrodu ptakom w obszarze, wolnych od antropopresji.

A074 - Kania ruda (*Milvus milvus*) - jako siedlisko preferuje obrzeża lasów w pobliżu jezior, stawów hodowlanych i rzek, także tereny rolnicze. Celem ochrony wg PZO jest utrzymanie istniejącego, właściwego stanu ochrony siedliska, poprzez odpowiednie kształtowanie krajobrazu leśnego, dostarczającego wysokiej jakości potencjalnych miejsc rozrodu ptakom w obszarze, wolnych od antropopresji.

A229 - Zimorodek (*Alcedo atthis*) - jako siedlisko czyste rzeki i strumienie, brzegi jezior i stawów. Celem ochrony wg PZO poprawa zasobności pokarmowej żerowisk w obszarze, poprzez wprowadzenie odpowiednich gatunków ryb do zbiorników wodnych o łącznej powierzchni na co najmniej 25 ha.

A238 - Dzięcioł średni (*Dendrocopos medius*) - preferuje stare drzewostany dębowe, bukowe, olchowe, także stare parki, zawsze z martwymi lub obumierającymi drzewami. Celem ochrony wg PZO utrzymanie istniejącego, właściwego stanu ochrony siedliska, poprzez odpowiednie kształtowanie krajobrazu leśnego, dostarczającego wysokiej jakości potencjalnych miejsc rozrodu oraz żerowisk dla gatunku w obszarze.

W poniższej tabeli zestawiono zagrożenia istniejące i potencjalne dla poszczególnych przedmiotów ochrony w Obszarze według wykazu zamieszczonego w Planie Zadań Ochronnych.

Tabela 40. Wykaz zagrożeń istniejących i potencjalnych dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004, znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
	Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4
A072 - Trzmielojad (<i>Pernis apivorus</i>)	X Brak zagrożeń i nacisków		
		B02.02 Wycinka lasu (w tym także zadrzewień)	Zagrożenie związane z płośzeniem i niepokojeniem ptaków w miejscach rozrodu, powodujące obniżenie sukcesu lęgowego, na skutek potencjalnego wykonywania prac związanych z wycinką drzew w okresie rozrodczym od maja do sierpnia.

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
	Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4
		J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	Zagrożenie związane z potencjalnym pogorszeniem jakości biotopów lęgowych i żerowisk gatunku, na skutek antropogenicznych zaburzeń hydrologicznych obszaru, skutkujących jego intensywnym drenażem i odwodnieniem, a także koniecznością ograniczenia lesistości.
A073 - Kania czarna (<i>Milvus migrans</i>)	X Brak zagrożeń i nacisków		
		B02.02 Wycinka lasu (w tym także zadrzewień)	Zagrożenie związane z płoszeniem i niepokojeniem ptaków w miejscach rozrodu, powodujące obniżenie sukcesu lęgowego, na skutek potencjalnego wykonywania prac związanych z wycinką drzew w okresie rozrodczym od marca do lipca.
		J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	Zagrożenie związane z potencjalnym pogorszeniem jakości biotopów lęgowych i żerowisk gatunku, na skutek antropogenicznych zaburzeń hydrologicznych obszaru, skutkujących jego intensywnym drenażem i odwodnieniem, a także koniecznością ograniczenia lesistości.
		J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska,	Zagrożenie związane z ograniczeniem powierzchni i jakości biotopów lęgowych gatunku w obszarze, na skutek ewentualnej intensyfikacji użytkowania rębego drzewostanów w wieku ponad 100 lat i wzrostu w ogólnym krajobrazie leśnym obszaru, udziału drzewostanów w młodszych klasach wieku poniżej 100 lat.
		A03.03 Zaniechanie / brak koszenia, A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu	Zagrożenie związane z pogorszeniem jakości i ograniczeniem powierzchni żerowisk gatunku w obszarze, na skutek rozwoju spontanicznej sukcesji roślinnej, prowadzącej do przeobrażenia użytków zielonych w zbiorowiska leśne lub zbiorowiska szuwaru trzcinowego.
		B01 Zalesianie terenów otwartych	Zagrożenie związane z degradacją i ograniczeniem powierzchni żerowisk gatunku w obszarze, na skutek celowego zalesienia lub wprowadzenia roślinności krzewiastej (upraw wikliny) w miejscach istotnych dla gatunku.
		C03.03 Produkcja energii wiatrowej, G05.11 Śmierć lub uraz w wyniku kolizji	Wzrost śmiertelności gatunku, na skutek lokalizacji w obszarze lub jego sąsiedztwie zespołów siłowni wiatrowych.
A074 - Kania ruda (<i>Milvus milvus</i>)	X Brak zagrożeń i nacisków		
		B02.02 Wycinka lasu (w tym także zadrzewień)	Zagrożenie związane z płoszeniem i niepokojeniem ptaków w miejscach rozrodu, powodujące obniżenie sukcesu lęgowego, na skutek potencjalnego wykonywania prac związanych z wycinką drzew w okresie rozrodczym od marca do lipca.
		J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	Zagrożenie związane z potencjalnym pogorszeniem jakości biotopów lęgowych i żerowisk gatunku, na skutek antropogenicznych zaburzeń hydrologicznych obszaru, skutkujących jego intensywnym drenażem i odwodnieniem, a także koniecznością ograniczenia lesistości.

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
	Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4
		J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	Zagrożenie związane z ograniczeniem powierzchni i jakości biotopów lęgowych gatunku w obszarze, na skutek ewentualnej intensyfikacji użytkowania rębego drzewostanów w wieku ponad 100 lat i wzrostu w ogólnym krajobrazie leśnym obszaru, udziału drzewostanów w młodszych klasach wieku poniżej 100 lat.
		A03.03 Zaniechanie / brak koszenia, A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu	Zagrożenie związane z pogorszeniem jakości i ograniczeniem powierzchni żerowisk gatunku w obszarze, na skutek rozwoju spontanicznej sukcesji roślinnej, prowadzącej do przeobrażenia użytków zielonych w zbiorowiska leśne lub zbiorowiska szuwaru trzcinowego.
		C03.03 Produkcja energii wiatrowej, G05.11 Śmierć lub uraz w wyniku kolizji	Wzrost śmiertelności gatunku, na skutek lokalizacji w obszarze lub jego sąsiedztwie zespołów siłowni wiatrowych.
A229 - Zimorodek (<i>Alcedo atthis</i>)	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska		Zagrożenie związane z pogorszeniem jakości żerowisk gatunku w obszarze, na skutek postępującego ograniczenia ilości preferowanego pokarmu (brak zasilania w ichtiofaunę odciętych od wód rzeki Odry zbiorników i starorzeczy).
		J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych,	Zagrożenie związane z potencjalnym zanikiem lub ograniczeniem powierzchni siedlisk gatunku na skutek antropogenicznych zaburzeń hydrologicznych obszaru, skutkujących jego intensywnym drenażem i odwodnieniem, a także ingerencją w skarpy brzegów rzek i starorzeczy.
		J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	Zagrożenie związane z pogorszeniem jakości siedliskowego gatunku w obszarze, na skutek możliwej intensyfikacji prac leśnych w bezpośrednim sąsiedztwie starorzeczy i zbiorników wodnych.
A238 - Dzięcioł średni (<i>Dendrocopos medius</i>)	X Brak zagrożeń i nacisków		
		J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	Zagrożenie związane z potencjalnym ograniczeniem powierzchni lub pogorszeniem jakości biotopów lęgowych gatunku, na skutek antropogenicznych zaburzeń hydrologicznych obszaru, skutkujących jego intensywnym drenażem i odwodnieniem, a także koniecznością ograniczenia lesistości.
		J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	Zagrożenie związane z ograniczeniem powierzchni i jakości biotopów lęgowych i żerowisk gatunku w obszarze, na skutek możliwej intensyfikacji użytkowania rębego drzewostanów w wieku ponad 120 lat i wzrostu w ogólnym krajobrazie leśnym obszaru, udziału drzewostanów w młodszych klasach wieku poniżej 120 lat.

Tabela 41. Wyciąg zapisów dokumentacji projektu PZO z działaniami ochronnymi dla przedmiotów ochrony znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Cybinka w obszarze Natura 2000 Bory Chrobotkowe koło Bytomca PLH080048 (wraz z kodami tabeli XX wg. IUL)

Forma ochrony przyrody	Kod zalecenia	Wskazania ochronne	Obligatoryjne działania ochronne	UWAGI
1	2	3	4	5
Obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Odry	PLBDSO01		Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania rębego drzewostanów stanowiących siedliska lęgowe gatunków ptaków we wskazanym obszarze wdrażania, z wyjątkiem dopuszczenia możliwości ich wycinki lub użytkowania rębego w ramach wykonywania prac z zakresu ochrony przeciwpowodziowej lub ze względu na zapewnienie trwałości lasu lub bezpieczeństwa powszechnego. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	gat. dzięcioł średni, kania czarna, kania ruda, trzmiełojad
	PLBDSO02		1. Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania rębego drzewostanów przylegających do zbiorników wód stojących w pasie o szerokości jednej wysokości dojrzałego drzewostanu (tj. ok. 30 m) od linii brzegowej zbiornika, z dopuszczeniem możliwości ich usunięcia (w tym w szczególności użytkowania rębego), w ramach wykonywania prac z zakresu ochrony przeciwpowodziowej lub ze względu na zapewnienie trwałości lasu lub bezpieczeństwa powszechnego. 2. Pozostawienie bez ingerencji rumoszu drzewnego (tj. powalonych drzew lub ich części) w zbiornikach wód stojących, z dopuszczeniem możliwości ich usunięcia w ramach wykonywania prac z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	zbiorniki wód stojących w na gruntach zarządzie PGL LP gat. zimorodek, kania czarna, kania ruda
	PLBDSO03		W drzewostanach o powierzchni ≥ 1 ha, użytkowanych rębnie, z wyłączeniem bloków upraw pochodnych, pozostawiać drzewostan w formie grup i/lub kęp zajmujących min. 4-5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu, z wyjątkiem dopuszczenia możliwości ich usunięcia (w tym w szczególności użytkowania rębego), w ramach wykonywania prac z zakresu ochrony przeciwpowodziowej lub ze względu na zapewnienie trwałości lasu lub bezpieczeństwa powszechnego. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	d-stany w zarządzie PGL LP inne niż w zadaniu PLBDSO01

Charakterystyka drzewostanów

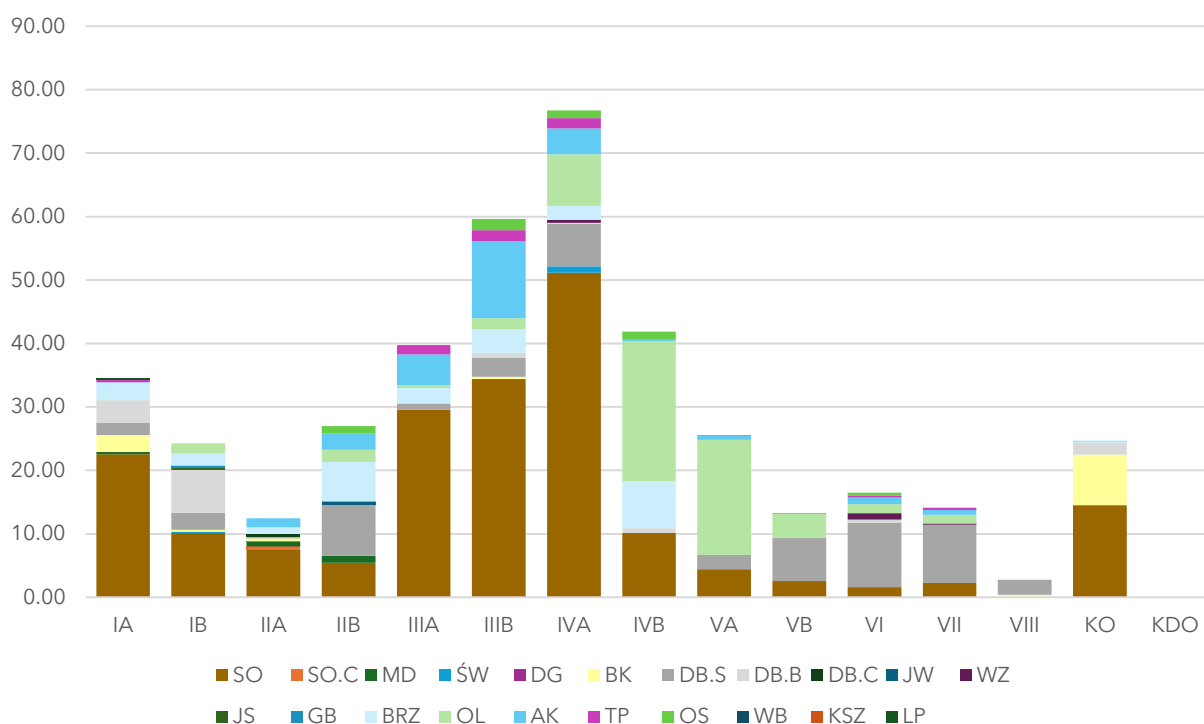

Fig. 34 Udział klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 PLB080004 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Średni wiek drzewostanów w Obszarze to 68 lat, udział siedlisk borowych jest niższy niż w pozostałej części Nadleśnictwa i wynosi 40,40%. Poza zajmującą znaczącą powierzchnię klasą VI – stanowiącą 28,72%, podklasami z dużymi udziałami są również młodsze d-stany IIIA – 9,63% oraz IIIB – 14,44%. Perspektywnym, pozytywnym aspektem jest zwiększanie udziału młodszych klas wieku – który wspierać będzie zachowanie ciągłości i stabilności drzewostanów a także nabywania odporności na zmiany klimatu. Ukazany powyżej rozkład udziałów gatunków w poszczególnych podklasach wieku wynika przede wszystkim z faktu, iż znaczna część Obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry stanowi obszary położone wzdłuż Odry, w tym tereny zalewowe i przygraniczne. Charakter zabiegów w okolicach rzek ma charakter pielęgnacyjny, sanitarny, zapewniający trwałość drzewostanów w zastanym charakterze (o wyraźnie zaznaczonych naturalnych procesach ekologicznych). Mając na uwadze niski udział drzewostanów młodych klasie wieku, należy rozważać czy taka struktura może mieć w przyszłości wpływ na zachowanie charakteru Obszaru szczególnie pod kątem trwałości siedlisk przyrodniczych – ze względu na zmniejszającą się stabilność w miarę starzenia się. Bez wprowadzenia odpowiednich systematycznych zmian – poprzez uzupełnianie młodego pokolenia w kompleksach leśnych – utrudnione będzie zachowanie ciągłości i trwałości drzewostanów, różnorodności obszarów leśnych (mozaikowości) co może powodować zmniejszenie bazy siedliskowej czy żerowej dla gatunków preferujących ekotony zróżnicowane w obrębie kompleksu leśnego, a także wpływać na odporność na zmiany warunków wodnych.

Gatunkami panującym są sosna, która stanowi 47,51% oraz olsza czarna – 14,64%, – 24,54% drzewostanów. Wysoki udział posiadają: dąb szypułkowy – 13,15% oraz akacja 6,77%.

Tabela 42. Tabela klas wieku dla gatunków rzeczywistych obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004 na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

TSL	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII						
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
		Powierzchnia zalesiona w ha																		%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Łącznie	SO	22,54	10,15	7,47	5,44	29,54	36,31	51,15	10,13	32,47	7,91	4,99	2,27		16,85			237,22	40,35	
	SO.C			0,56														0,56	0,10	
	MD	0,36		0,71	1,09													2,16	0,37	
	ŚW		0,19					1,00										1,19	0,20	
	DG			0,10														0,10	0,02	
	BK	2,65	0,27	0,45			0,32				0,28				0,39	8,37			12,73	2,17
	DB.S	1,99	5,87	0,17	17,55	0,96	3,03	6,70	5,06	5,11	7,76	64,81	21,97	2,38	0,86			144,22	24,54	
	DB.B	3,53	6,74	0,13		0,09	1,04	0,18	0,75			0,49	0,03		3,65			16,63	2,83	
	DB.C			0,38														0,38	0,06	
	JW		0,08		0,44										0,04			0,56	0,10	
	WZ			0,35	0,54			0,46	0,59			1,04	1,48					4,46	0,76	
	JS		0,32	0,18	5,39													5,89	1,00	
	GB		0,90															0,90	0,15	
	BRZ	2,78	1,93	1,08	6,76	2,42	3,65	2,23	7,40	1,42				0,04		1,64			31,35	5,33
	OL		2,63		2,05	0,45	1,78	10,34	27,79	19,64	3,71	2,43	1,55		2,03			74,40	12,66	
	AK	0,05		1,41	2,63	4,82	12,68	4,08	0,32	0,60	2,41	1,07	0,77		2,56			33,40	5,68	
	TP	0,40			1,50	1,49	1,73	1,61				0,26	0,35					7,34	1,25	
	OS				2,70		1,79	1,23	1,14	0,18	0,15	0,49						7,68	1,31	
	WB			1,24	0,14													1,38	0,23	
	KSZ												2,55					2,55	0,43	
LP	0,20			0,03					1,17				1,28					2,68	0,46	
Ogółem	ha	34,50	29,08	14,23	46,26	39,77	62,33	78,98	54,35	59,42	22,22	75,58	32,29	2,77	36,00			587,78	100,00	
	%	5,87	4,95	2,42	7,87	6,77	10,60	13,44	9,25	10,11	3,78	12,86	5,49	0,47	6,12			100,00	100,00	

4.5. OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1 (Ustawy o Ochronie Przyrody, Dz.U. 2026 r., poz. 13 ze zm.), wynikające z potrzeb jego ochrony.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka znajdują się trzy obszary chronionego krajobrazu:

- OChK Puszcza nad Pliszką - pow. na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa 5717,76 ha (w granicach terytorialnych - 6023,26 ha);
- OChK Słubicka Dolina Odry - pow. na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa 310,53 ha (w graniach terytorialnych - 4550,27 ha);
- OChK Dolina Ilanki - pow. na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa 1087,97 ha (w graniach terytorialnych - 1331,19 ha);

Fig. 35 Obszary chronionego krajobrazu w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka.

OChK Puszcza nad Pliszką (OChK PnP)

Obszar chroniony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubuskiego (Dz. Urz. z dnia 25 lipca 2003 r. Nr 47, poz. 820). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Uchwała Nr V/76/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 15 kwietnia 2019 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Puszcza nad Pliszką” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2019 r., poz. 1258).

Całkowita powierzchnia OChK wynosi 29 232,00 ha, w granicach Nadleśnictwa Cybinka znajduje się areał 6023,26 ha z czego 5721,10 ha pozostaje w zarządzie Nadleśnictwa. Obszar w całości w granicach województwa lubuskiego, w powiatach: krośnieńskim, słubickim, sulęcińskim oraz świebodzińskim. W granicach Nadleśnictwa Cybinka obejmuje obszary w leśnictwach: Maczków, Urad, Koziczyn, Sądów oraz Bargów i Cybinka. Nadzór nad obszarem sprawuje Marszałek Województwa Lubuskiego. Zestawienie pododdziałów w granicach OChK PnP przedstawia poniższa tabela.

Tabela 43. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład OChK Puszcza nad Pliszką

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow.
		[ha]
Koziczyn	Oddz. 148-157; 158 h-m; 173 b-i; Oddz. 174-182; Oddz. 194-203; Oddz. 225-235; 236 a-g; Oddz. 237; Oddz. 246-255	1296,37
Koziczyn	liniowe	36,36
Bargów	Oddz. 217-224; Oddz. 244-245; 263 n; Oddz. 264-266	279,95
Bargów	liniowe	8,12
Sądów	Oddz. 267-279; 288 l-m; 289 b-g; Oddz. 290-301; Oddz. 311-321; Oddz. 323-333; 334 a, c-h, k; Oddz. 335-359	1692,03
Sądów	liniowe	53,69
Maczków	159 g-h, k; 183 a-f, h-s; 184 d-j; Oddz. 204-206; 207 a-b, d-o; 208 i-k; 209 j; Oddz. 238-243	321,54
Maczków	liniowe	6,82
Razem Obręb Radzików		3694,88
Urad	Oddz. 360; Oddz. 364; Oddz. 369; Oddz. 374; Oddz. 379	121,19
Urad	liniowe	1,07
Cybinka	Oddz. 393; Oddz. 402-403; 404 a-o, r; Oddz. 412-416; 417 a-j, l-p; Oddz. 426-433; 438 d-j; Oddz. 439-445; 446 a-k; Oddz. 447-449; 450 a-f, h-j; 451 c-j; Oddz. 452-455; 456 a-c, f-n, p-s, w, y, dx-fx; Oddz. 457-464; Oddz. 466-484; Oddz. 486-494	1857,30
Cybinka	liniowe	46,66
Razem Obręb Białków		2026,22
Razem Obręb Radzików		3694,88
Razem Nadleśnictwo		5721,10

OChK PnP obejmuje kompleksy leśne nad rzeką Pliszką, rozpoczynającą swój bieg z jeziora Malcz w pobliżu Łagowsko-Sulęcińskiego Parku Krajobrazowego (którego OChK nie obejmuje swoim zasięgiem), a także cenne fragmenty krajobrazu leśno-rolnego stanowiące fragment korytarza ekologicznego „Ziemia Lubuska – północ”, znajdujące się na północ i północny-zachód od Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego (również nieobjęty zasięgiem OChK). Krajobraz obejmuje meandrującą dolinę Pliszki wraz z rozległymi wypłaszczeniami porośniętymi roślinnością leśną. Dominują obszary leśne z mozaiką fragmentów użytkowanych rolniczo, łąk, jezior i zbiorników, a także torfowisk i starorzeczy. W granicach Nadleśnictwa Cybinka krajobraz składa się przede wszystkim z areałów lasów iglastych z nielicznymi fragmentami lasów mieszanych i liściastych, enklawami terenów rolnych i zadrzewionych. Większy zbiornik wodny stanowi w OChK w granicach Nadleśnictwa Cybinka, jezioro Głębokie (Leśnictwo Koziczyn).

Czynna ochrona ekosystemów Obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybnej, polega na zachowaniu krajobrazu kompleksu leśnego oraz dolin rzecznych.

Na terenie Obszaru zakazuje się:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Z punktu mówiącego o zakazie realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wyłączone są obszary objęte studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, dla których dopuszczono takie przedsięwzięcia oraz remonty dróg leśnych.

Krajobrazami cennymi w obszarze OChK oraz w granicach Nadleśnictwa Cybinka będą obszary borów Równiny Torzymskiej, a także lasy w dolinie Pliszki. W granicach Puszczy nad Pliszką w granicach terytorialnych Nadleśnictwa, zgodnie z danymi NID brak jest zabytków nieruchomych czy archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków. Natomiast dość częste są stanowiska archeologiczne ujęte w ewidencji zabytków – zagęszczenie śladów i punktów osadniczych znajduje się na południe oraz na północ od miejscowości Sądów.

Fig. 36 Obszar chronionego krajobrazu Puszcz nad Pliszką w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka.

OChK Słubicka Dolina Odry (OChK SDO)

Obszar chroniony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubuskiego (Dz. Urz. z dnia 25 lipca 2003 r. Nr 47, poz. 820). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Uchwała Nr XXXI/470/17 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 maja 2017 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Słubicka Dolina Odry” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2017 r., poz. 1268).

Całkowita powierzchnia OChK wynosi 13 959,45 ha, w granicach Nadleśnictwa Cybinka znajduje się areał 4550,27 ha z czego jedynie 310,53 ha pozostaje w zarządzie Nadleśnictwa. Obszar w całości w granicach województwa lubuskiego, w powiecie słubickim. W granicach nadleśnictwa Cybinka obejmuje obszary w leśnictwach: Urad, Białków oraz Rapice. Nadzór nad obszarem sprawuje Zarząd Województwa Lubuskiego. Zestawienie pododdziałów w granicach OChK SDO przedstawia poniższa tabela.

Tabela 44. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład OChK Słubicka Dolina Odry

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow.
		[ha]
Urad	361 b-c; 362 a-b; 363 a; 368 h, p-s; 373 f-m; 378 c-d, h-i; 383 i-k, m-n; 388 g-j; 392 h-i, l-m, o; Oddz. 401; Oddz. 411; Oddz. 423-425; Oddz. 497-498; Oddz. 500-501; 502 l	258,97
Urad	liniowe	5,66
Białków	516 j-l; 523 h-i; 567 b, d, l, n-p, s-y; Oddz. 568; 586 a	45,58
Białków	liniowe	0,05
Rąpice	606 d	0,27
Razem Obręb Radzików		310,53
Razem Nadleśnictwo		310,53

OChK SDO obejmuje dwie enklawy: północną – nad Słubicami (tworzona przez mozaikowo rozmieszczone obszary rolne oraz łąki i pastwiska) oraz południową – w całości właśnie w Nadleśnictwie Cybinka (tworzona przez tereny wiejskie z mozaiką pól, łąk i pastwisk wraz z systemem rzeki Odry). Krajobraz obejmuje głównie grunty nieleśne oraz obszary zalewowe Odry.

Fig. 37 Widok na fragment OChK SDO w okolicy Rybojedzka (fot. M. Sekrecka)

Czynna ochrona ekosystemów Obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych Doliny Odry.

Na terenie Obszaru zakazuje się:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybicka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej,
- z zastrzeżeniem budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 30 m od linii brzegowej Jeziora Biskupickiego (z zakazu wyłączone są urządzenia wodne oraz obiekty służące prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej);

Z punktu mówiącego o zakazie realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wyłączone są obszary objęte studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZ) lub miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Dodatkowo na terenach, na których udokumentowano złoża kopalin nie obowiązuje zakaz wydobywania skał i in. oraz dokonywania zmian stosunków wodnych.

Dokonywania zmian stosunków wodny można dokonywać w celu budowy, odbudowy, utrzymania, remontu lub naprawy obiektu budowlanego. Krajobrazami cennymi w obszarze OChK oraz w granicach Nadleśnictwa Cybinka będą obszary łąkowo-rolnicze w pasie Granicznym z Odrą wraz z zadrzewieniami, zalewami i pastwiskami. W granicach Słubickiej Doliny Odry w granicach terytorialnych Nadleśnictwa, zgodnie z danymi NID brak jest zabytków nieruchomych czy archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków. Natomiast dość częste są stanowiska archeologiczne ujęte w ewidencji zabytków – zagęszczenie śladów i punktów osadniczych znajduje się na granicy obszarów leśnych w leśnictwach Białków i Urad.

Fig. 38 Obszar chronionego krajobrazu Słubicka Dolina Odry w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka.

OChK Dolina Ilanki (OChK DI)

Obszar chroniony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubuskiego (Dz. Urz. z dnia 25 lipca 2003 r. Nr 47, poz. 820). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Uchwała Nr XXIII/295/16 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 12 września 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu o nazwie "Dolina Ilanki" (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 1870).

Całkowita powierzchnia OChK wynosi 6144,34 ha, w granicach Nadleśnictwa Cybinka znajduje się areał 1331,19 ha z czego 1087,97 ha pozostaje w zarządzie Nadleśnictwa. Obszar w całości w granicach województwa lubuskiego, w powiatach: ślubickim i sulęcińskim. W granicach nadleśnictwa Cybinka obejmuje obszary w leśnictwach: Maczków, Koziczyn oraz Nowy Młyn. Nadzór nad obszarem sprawuje Zarząd Województwa Lubuskiego. Zestawienie pododdziałów w granicach OChK DI przedstawia poniższa tabela.

Tabela 45. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład OChK Dolina Ilanki

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow.
		[ha]
Nowy młyn	Oddz. 9-14; 23 a-p, t; Oddz. 24-30; Oddz. 52-56; Oddz. 84-86	662,34
Nowy młyn	liniowe	15,55
Koziczyn	Oddz. 114; Oddz. 144	46,01
Koziczyn	liniowe	1,44
Maczków	67 c-j; Oddz. 68-69; 94 d, g-h; 95 f-m; Oddz. 96-97; Oddz. 115-121; 122 d-j, m-r, w; Oddz. 123; 124 a-h, j-n; 125 a-h; 126 a-b	352,06
Maczków	liniowe	10,57
Razem Obręb Radzików		1087,97
Razem Nadleśnictwo		1087,97

OChK DI obejmuje dwie enklawy: północną - zorientowaną poziomo W-E od miejscowości Rzepin do Torzymia (tworzona przez obszary leśne i mokradłowe nad Ilanką) oraz południową - której część centralna znajduje się w Nadleśnictwie Cybinka (tworzona przez mozaikę terenów leśnych borowych i liściastych oraz podmokłych łąk i pastwisk wzdłuż meandrującej rzeki Ilanki).

Czynna ochrona ekosystemów Obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej, polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych rzeki Ilanki.

Na terenie Obszaru zakazuje się:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybicka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej,

Z punktu mówiącego o zakazie wydobywania skał (w tym torfu) wyłączone są tereny na których udokumentowano złoża kopalin.

Krajobrazami cennymi w obszarze OChK oraz w granicach Nadleśnictwa Cybinka będą obszary podmokłych łąk oraz meandry i siedliska wykształcone wzdłuż rzeki Ilanki a także fragmenty borów Równiny Torzyskiej. W granicach OChK Dolina Ilanki w granicach terytorialnych Nadleśnictwa, zgodnie z danymi NID znajduje się zabytkowy zespół dworski wraz z parkiem z przełomu XVIII i XIX w. Z okresu założenia parku zachowały się niektóre drzewa rodzimych gatunków (dąb, wiąz, buk, jodła). Brak jest zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków. Natomiast dość częste są stanowiska archeologiczne ujęte w ewidencji zabytków - zagęszczenie śladów i punktów osadniczych znajduje się w okolicy miejscowości Maczków.

Fig. 39 Obszar chronionego krajobrazu Dolina Ilanki w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka.

Informacja dotycząca zasięgu OChK Krośnieńska Dolina Odry (OChK KDO)

Obszar chroniony został ustanowiony Rozporządzeniem Nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie

województwa lubuskiego (Dz. Urz. z dnia 25 lipca 2003 r. Nr 47, poz. 820). Zgodnie z obecnie obowiązującą Uchwałą Nr XXIX/455/17 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 10 kwietnia 2017 r. zmieniającą rozporządzenie w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Krośnieńska Dolina Odry” (Dz. Urz. z 2017 r., poz. 1030) granice OChK znajdują **się poza terytorialnym zasięgiem** Nadleśnictwa Cybinka.

4.6. POMNIKI PRZYRODY

Zgodnie z art. 40 ust. 1 Ustawy o Ochronie Przyrody „Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie”.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka znajduje się 21 ustanowionych pomników przyrody (39 obiektów pomnikowych).

Tabela 46. Wykaz uchwalonych aktem prawnym pomników przyrody w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Nazwa pomnika Akt powołujący	Obręb leśny Leśnictwo	Adres leśny	Gmina	Działka ewid.	Opis pomnika	
						Rodzaj (gatunek)	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Radzików							
1.	"Wisława" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Radzików Maczków	1-01-57 -c	Cybinka	2046	drzewo daglezia zielona	wiek: 140 lat obw.: 298 cm
2.	"brak nazwy" Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2009 r	Radzików Maczków	1-01-58 -l	Cybinka	2048	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 270 lat obw.: 480 cm
3.	"Gaja i Tea" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn.17.09.2012 r.	Radzików Nowy Młyn	1-02-30 -a	Cybinka	2030	grupa 2-óch drzew daglezie zielone	wiek: 160 lat obw.: 291 i 294 cm
4.	"bez nazwy" Rozporządzenie Nr 45 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2009 r	Radzików Nowy Młyn	1-02-30 -c	Cybinka	2030	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 370 lat obw.: 520 cm
5.	"Maria" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn.17.09.2012 r.	Radzików Nowy Młyn	1-02-30 -d	Cybinka	2030	drzewo daglezia zielona	wiek: 160 lat obw.: 303 cm
6.	"bez nazwy" Rozporządzenie Nr 50 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2009 r	Radzików Bargów	1-04-308 -h, n	Torzyn	3305/3 i 3305/14	grupa 4-ech drzew dęby szypuł- kowe	wiek: 370 lat obw.: 430 - 690 cm
Obręb Białków							
7.	"Emilia" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Białków Urad	2-06-375 -a	Cybinka	2016	drzewo sosna zwyczajna	wiek: 170 lat obw.: 283 cm
8.	"bez nazwy" Rozporządzenie Nr 45 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2006 r	Białków Urad	2-06-498 -t	Cybinka	2093	drzewo topola biała	wiek: 120 lat obw.: 599 cm
9.	"bez nazwy" Rozporządzenie Nr 38 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2006 r	Białków Urad	2-06-499 -b	Cybinka	72/2	drzewo platan klonolistny	wiek: 220 lat obw.: 510 cm
10.	"Powstańcy" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Białków Cybinka	2-07-412 -a	Cybinka	2053	grupa 2-óch drzew dęby szypuł- kowe	wiek: 260 lat obw.: 493 i 516 cm

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Lp.	Nazwa pomnika Akt powołujący	Obręb leśny Leśnictwo	Adres leśny	Gmina	Działka ewid.	Opis pomnika	
						Rodzaj (gatunek)	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
11.	"Paweł i Gaweł" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Białków Cybinka	2-07-426 -b	Cybinka	2066/1	grupa 2-óch drzew dąb szypułkowy buk pospolity	wiek: 220 lat obw.: 410 cm wiek: 140 lat obw.: 531 cm
12.	"Fryderyk" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Białków Cybinka	2-07-457 -m	Cybinka	2102	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 210 lat obw.: 628 cm
13.	"Witold" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Białków Cybinka	2-07-457 -n	Cybinka	2102	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 220 lat obw.: 641 cm
14.	"Karol" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Białków Rąpice	2-09-609 -p	Cybinka	2246	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 220 lat obw.: 675 cm
Obręb Rybaki							
15.	"Józef" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Rybaki Korczyców	3-10-680 -l	Cybinka	2001/3	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 220 lat obw.: 495 cm
16.	"Legiony Polskie" Uchwała nr XXIII/125/12 Rady Miejskiej w Cybince z dn. 17.09.2012 r.	Rybaki Korczyców	3-10-690 -k	Cybinka	2011/2	grupa 13-tu drzew dęby szypułkowe	wiek: 310- 520 lat obw.: 302 - 512 cm
17.	"bez nazwy" Rozporządzenie Nr 31 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2009 r	Rybaki Korczyców	3-10-691 -f	Cybinka	2012/3	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 520 lat obw.: 654 cm
18.	"bez nazwy" Rozporządzenie Nr 31 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2009 r	Rybaki Korczyców	3-10-728 -y	Maszewo	61/6	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 270 lat obw.: bd.
19.	"bez nazwy" Rozporządzenie Nr 49 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2009 r	Rybaki Skarbona	3-11-740 -h	Maszewo	61/3	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 270 lat obw.: 435 cm
20.	"bez nazwy" Rozporządzenie Nr 31 Wojewody Lubuskiego z dn. 19.05.2009 r	Rybaki Skarbona	3-11-787 -c	Maszewo	108/1	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 220 lat obw.: 315 cm
21.	"Heniu" Uchwała nr XXXV/205/22 Rady Gminy Maszewo z dnia 20 grudnia 2022 r.	Rybaki Maszewo	3-12-875 -f	Maszewo	192/8	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 411 lat obw.: 250 cm

Fig. 40. Daglezja zielona „Wiesława”
(poz. 27) (fot. M. Sekrecka)

Fig. 41. Platan klonolistny (poz. 11)
(fot. archiwum Nadleśnictwa)

Fig. 42. Pomnikowy dąb „Witold” (poz. 17)
(fot. M. Sekrecka)

Fig. 43. Oznaczenie pomnika topoli białej (poz. 10)
(fot. M. Sekrecka)

4.7. STANOWISKA DOKUMENTACYJNE

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka brak jest stanowisk dokumentacyjnych.

4.8. UŻYTKI EKOLOGICZNE

Jako użytki ekologiczne opisywane są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania (wg. *Ustawa o ochronie przyrody*).

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Cybinka znajduje się 6 użytków ekologicznych.

Tabela 47. Wykaz użytków ekologicznych na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Nazwa	Akt powołujący	Data utworzenia	Gmina	Adres leśny	Pow. (ha)	Użytek ewidencyjny	Uwagi, zalecenia ochronne
1	2	3	4	5	6	7		
1	Cegielnia	Rozporz. nr 1 Wojewody Lubuskiego z dnia 13 stycznia 2004 r w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Lubusk. 2004 r., poz. 68)	2004	Cybinka	09-621 b	*5,62 (5,62)	N	Utrzymanie stosunków wodnych, zapobieganie zarastaniu
2	Gęsie Bagna	Rozporz. nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego 2002 r., poz. 554)	2002	Cybinka	07-464 c, f, h, j-k, m, o	*11,09 (11,13)	Ls, N	Utrzymanie stosunków wodnych, zapobieganie zarastaniu
3	Gniewosz	Rozporz. nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego 2002 r., poz. 554)	2002	Cybinka	tylko częściowo na gruntach Nadl. 06-363 a-b	*38,78 (1,83)	Ls	Utrzymanie różnorodności biotopów, utrzymanie terenów łąkowych i granicy Ls/nLs
4	Wełnianka	Rozporz. nr 1 Wojewody Lubuskiego z dnia 13 stycznia 2004 r w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Lubusk. 2004 r., poz. 68)	2004	Cybinka	05-331 i	*0,74 (1,24)	Ls, N	Utrzymanie stosunków wodnych, zapobieganie sukcesji - systematyczne usuwanie roślinności leśnej (podrostów i nalotów drzew) i wysychaniu
5	Zapadliska Kopalniane	Rozporz. nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego 2002 r., poz. 554)	2002	Cybinka	07-473 s-b, i, n-o, 07-474 k	*13,93 (9,89)	Ls, N, Ws	Utrzymanie stosunków wodnych

Lp.	Nazwa	Akt powołujący	Data utworzenia	Gmina	Adres leśny	Pow. (ha)	Użytek ewidencyjny	Uwagi, zalecenia ochronne
1	2	3	4	5	6	7		
6	Zapadliska Pokopalniane II	Rozporz. nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego 2002 r., poz. 554)	2002	Miasto Cybinka	07-465 a-l, t-y	*22,00 (21,79)	N, Ps, W-Ps	Utrzymanie stosunków wodnych

* powierzchnia wg rozporządzenia Wojewody Lubuskiego w sprawie uznania za użytek ekologiczny

() powierzchnia gruntów w zarządzie Nadl. Cybinka w granicach UE, zgodna z danymi ewid.

Fig. 44 Użytki ekologiczne w graniach Nadleśnictwa Cybinka.

„Cegielnia” - użytek stanowi śródleśne bagno z oczkami wodnymi. Położone wewnątrz niewielkiego kompleksu leśnego w pobliżu Odry. Bagno porośnięte szuwarem trzcinowym, zaroślami wierzbowymi i ziołoroślami.

Tabela 48. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład UE „Cegielnia”.

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow.
		[ha]
Rąpice	621 b	5,62
Razem Obręb Białków		5,62
Razem Nadleśnictwo		5,62

„Gęsie Bagna” – użytek obejmuje teren 7 bagien – zapadliska kopalniane i okresowe zbiorniki wodne z roślinnością torfowo-bagienną. Stanowią ekosystemy powstałe po osiadeniu terenu w miejscach dawnych kopalń.

Tabela 49. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład UE „Gęsie Bagna”.

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow.
		[ha]
Cybinka	464 c, f, h, j-k, m, o	11,13
Razem Obręb Radzików		11,13
Razem Nadleśnictwo		11,13

„Gniewosz” – użytek obejmuje łąki oraz zadrzewienia i niewielkie kompleksy leśne w pobliżu rzeki Pliszki przy jej ujściu do Odry. Stanowi miejsce występowania gniewosza plamistego *Coronella austriaca*. Użytek jest jednym z punktów monitoringu GIOŚ tego gatunku.

Tabela 50. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład UE „Gniewosz”

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow.
		[ha]
Urad	362 a-b	1,83
Razem Obręb Białków		1,83
Razem Nadleśnictwo		1,83

„Wełnianka” – użytek stanowi teren podmokły, bagienny w otoczeniu borów sosnowych. Śródleśne bagno z charakterystyczną roślinnością torfowisk wysokich. Użytek ekologiczny był jednym z obiektów, dla których w Nadleśnictwo uzyskało opracowanie przyrodnicze (w ramach progr. Lasy dla mokradeł), **które zaleca „systematyczne usuwanie roślinności leśnej (podrostów i nalotów drzew)” dla terenu.**

Fig. 45 Tablica przy granicy UE „Wełnianka” (fot. M. Sekrecka)

Tabela 51. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład UE „Wełnianka”

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow.
		[ha]
Sądów	331 i	1,24
Razem Obręb Radzików		1,24
Razem Nadleśnictwo		1,24

„Zapadliska Kopalniane” – użytek stanowią: zbiornik wodny oraz kilka bagien z roślinnością bagienno-trzcinowiskową i szuwarową. Z obszaru wypływa niewielki ciek lokalny. Zapadliska Kopalniane, podobnie jak Gęsie Bagna, stanowią ekosystemy powstałe po osiadeniu terenu w miejscach dawnych kopalń, gdzie doszło do zalania obszaru i utworzenia bagien o znacznym znaczeniu przyrodniczym.

Tabela 52. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład UE „Zapadliska Kopalniane”

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow.
		[ha]
Cybinka	473 b-s, i, n-o; 474 k	9,87
Cybinka	liniowe	0,02
Razem Obręb Białków		9,89
Razem Nadleśnictwo		9,89

Fig. 46 Widok na UE Zapadliska Kopalniane (fot. M. Sekrecka)

„Zapadliska Pokopalniane II” - Użytek tworzą pastwiska, bagna oraz niewielkie zbiorniki wodne. Stanowi, podobnie jak Gęsie Bagna oraz Zapadliska Kopalniane, teren powstały po zalaniu obniżenia terenu pokopalnianego.

Tabela 53. Wykaz oddziałów i pododdziałów wchodzących w skład UE „Zapadliska Pokopalniane II”.

Leśnictwo	Oddziały i pododdziały	Pow.
		[ha]
Cybinka	465 a-l, t-y	21,79
Razem Obręb Białków		21,79
Razem Nadleśnictwo		21,79

Fig. 47 Widok z drona na UE Zapadliska Kopalniane II (fot. archiwum Nadleśnictwa)

W granicach terytorialnych Nadleśnictwa, jednak poza gruntami w zarządzie znajduje się również inny użytek ekologiczny:

- „**Krawędź Doliny Pliszki I**” - użytek ekologiczny przylegający do UE Gniewosz. Teren powołany Rozporządzeniem nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego 2002 r., poz. 554).

4.9. ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE

Grunt w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka nie znajdują się ani nie sąsiadują bezpośrednio z granicami Zespołów Przyrodniczo-Krajobrazowych.

4.10. CHRONIONE ORAZ LOKALNIE CENNE GATUNKI

Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie zachowania właściwego stanu ochrony dziko występujących, rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi. Celem ochrony jest także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Zadania polegające na ochronie ostoi i stanowisk roślin lub grzybów albo ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt mogą być realizowane przez tworzenie stref ochrony.

Tabela 54. Zestawienie lokalnie cennych i chronionych gatunków występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Grupa systematyczna	Liczba stwierdzonych gatunków	Podlegające ochronie ścisłej	Podlegające ochronie częściowej	Gatunki z Czerwonej Księgi lub Czerwonej Listy (także lokalnej)	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP
1	2	3	4	5	6
Rośliny	49	8	41	29	-
Grzyby	11	1	10	5	-
Bezkręgowce	20	12	8	10	8
Ryby	9	1	8	1	5
Płazy	14	6	8	12	6
Gady	7	2	5	7	4
Ptaki	145	140	5	131	24
Ssaki	23	11	12	3	5
Razem	278	181	97	198	51

Do sporządzenia listy chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt występujących na gruntach Nadleśnictwa Cybinka wykorzystano:

- dane pochodzące z taksacji przeprowadzonej w 2024 roku;
- Program Ochrony Przyrody wg stanu na 1 stycznia 2016 roku;
- dane przekazane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim;
- dane przekazane przez Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego
- dane przekazane przez pracowników Nadleśnictwa Cybinka.

4.10.1. Ochrona gatunkowa roślin naczyniowych, mchów i wątrobowców

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka stwierdzono występowanie jednego gatunku krasnorostu, 21 gatunków mszaków oraz 41 gatunków roślin naczyniowych objętych ochroną gatunkową zgodnie z:

- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);

Fig. 48 szafirek miękkiolistny (fot. archiwum Nadleśnictwa)

Fig. 49 widłak (widlicz) spłaszczony (fot. M. Sekrecka)

Fig. 50 pomocnik baldaszkowy (fot. M. Sekrecka)

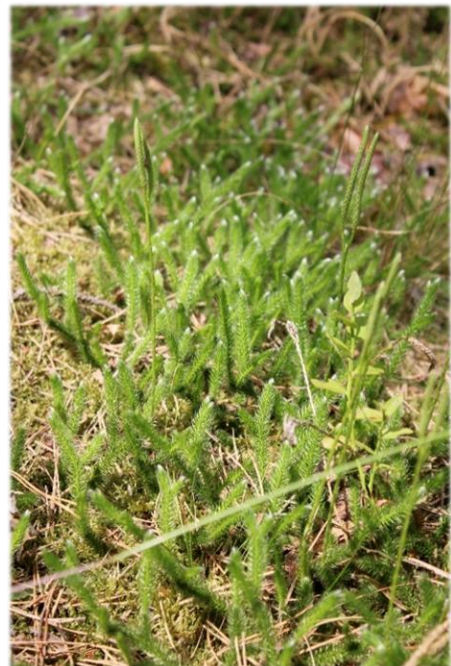

Fig. 51 widłak goździsty (fot. M. Sekrecka)

*Fig. 52 zimoziół północny
(fot. archiwum Nadleśnictwa)*

Tabela 55. Wykaz chronionych roślin stwierdzonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kat. ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk	Kat. wg PCKR/PL	Listy regionalne	Nie podlega odstępstwom	Źródło inf.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mszaki									
1.	bielistka siwa (błada)	<i>Leucobryum glaucum</i>	częściowa	preferuje podłoża o kwaśnym odczynie - występuje w borach sosnowych i mieszanych	62	V			TAKS. P.POP, NADL.; KPK
2.	blotniszek wełnisty	<i>Helodium blandowii</i>	ściśła	charakterystyczny dla siedlisk oligotroficzných, uznany w Polsce za relik glacialny	8 (1)			3	DOK.REZ
3.	błyszczce włoskowate	<i>Tomentypnum nitens</i>	częściowa	na siedliskach zasobnych w węglan wapnia, torfowiskach niskich/przejęciowych i w grząskich olszynach, kwaśnych młakach niskoturzykowych. W Polsce jest uznawany za relik glacialny	5 (1)			3	DOK.REZ
4.	brodawkowiec czysty	<i>Pseudoscleropodium purum</i>	częściowa	ubogie, świeże i wilgotne gleby, gatunek acidofilny, w d- stanach dębowych z domieszkami	pospolicie na terenie Nadl.				P.POP, KPK
5.	drabik drzewkowaty	<i>Climacium dendroides</i>	częściowa	obszary podmokłych łąk oraz torfowisk niskich, w szczególności w olsach	6				P.POP
6.	dzióbekowiec Zetterstedta	<i>Eurhynchium angustirete</i>	częściowa	wielogatunkowe lasy liściaste/mieszane, na żyznych glebach w pobliżu cieków wodnych	2				KPK
7.	fałdownik nastroszony	<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>	częściowa	występuje na odsłoniętych, kwaśnych glebach, głównie w borach świeżych	5				P.POP, KPK
8.	gajnik Isniący	<i>Hylocomium splendens</i>	częściowa	pospolity w całym kraju, preferuje bory sosnowe, świerkowe, mieszane.	19				P.POP, KPK
9.	mokradłozka zaostrowa	<i>Calliergonella cuspidata</i>	częściowa	mszysto-turzykowe kwaśne torf. niskie i przejęciowe, mokre i wilgotne łąki, średniożyzne, okresowo podtapiane	10				P.POP, KPK
10.	plonnik pospolity	<i>Polytrichum commune</i>	częściowa	pospolity na podmokłych i bagiennych siedliskach, np. w wilgotnych i bagiennych borach	6				P.POP
11.	próchniczek błotny	<i>Aulacomnium palustre</i>	częściowa	występuje na torfowiskach wysokich oraz w borach sosnowych bagiennych	1				P.POP
12.	rokietnik pospolity	<i>Pleurozium schreberi</i>	częściowa	las iglaste na siedliskach ubogich i kwaśnych	pospolicie na terenie Nadl.				P.POP, KPK

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kat. ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk	Kat. wg PCKR/PL	Listy regionalne	Nie podlega odstępstwom	Źródło inf.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
13.	rzęsiak pospolity	<i>Ptilidium ciliare</i>	częściowa	zbiorowiska krzewinkowe z panującym wrzosem, bory chrobotkowe	8				P.POP, KPK
14.	torfowiec błotny	<i>Sphagnum palustre</i>	częściowa	występuje na torfowiskach, w borach i lasach bagiennych	1				P.POP
15.	torfowiec czerwonawy	<i>Sphagnum rubellum</i>	częściowa	występuje na torfowiskach, w borach i lasach bagiennych	1				P.POP
16.	torfowiec kończysty	<i>Sphagnum fallax</i>	częściowa	występuje na torfowiskach, w borach i lasach bagiennych	1				P.POP
17.	torfowiec nastroszony	<i>Sphagnum squarrosum</i>	częściowa	występuje na torfowiskach, w borach i lasach bagiennych	1				P.POP
18.	widłoząb kędzierzawy	<i>Dicranum polysetum</i>	częściowa	preferuje bory sosnowe	pospolicie na terenie Nadl.				P.POP, KPK
19.	widłoząb miotłowy (miotłasty)	<i>Dicranum scoparium</i>	częściowa	las iglaste na siedliskach ubogich i kwaśnych	pospolicie na terenie Nadl.				P.POP, KPK
Rośliny naczyniowe									
20.	bagno zwyczajne	<i>Ledum palustre</i>	częściowa	bory bagienne, torfowiska wysokie oraz przejściowe	3		RDLPZG; WLKP-VU		TAKS, P.POP
21.	bobrek trójlistkowy	<i>Menyanthes trifoliata</i>	częściowa	bylina bagienna i strefy płytkiej zbiorników wodnych	1				P.POP
22.	centuria nadbrzeżna	<i>Centaurium littorale</i>	ściśła	zasolone murawy, często wypasane	1	EN			P.POP
23.	cis pospolity	<i>Taxus baccata</i>	częściowa	preferuje stanowiska półcieniste do słonecznych, z dobrze przepuszczalną, żyzną i lekko wilgotną glebą	44		RDLPZG; WLKP-LC		P.POP
24.	czosnek kulisty	<i>Allium angulosum</i>	częściowa	wilgotne łąki w dolinach dużych rzek	1	CR	WLKP-EN		P.POP
25.	goździk pyszny (wspañiały)	<i>Dianthus superbus</i>	ściśła	wilgotne łąki i jasne lasy oraz skraje lasów. Na glebach ciężkich, ilastych, gliniastych, żyznych, wilgotnych lub okresowo wysychających	1	VU	RDLPZG; WLKP-LC		P.POP
26.	gruszycznik jednokwiatowy	<i>Moneses uniflora</i>	częściowa	gatunek leśny, preferujący tereny cieniste lub półcieniste, umiarkowanie wilgotne i chłodne	2	NT	RDLPZG; WLKP-VU		P.POP
27.	groszek błotny	<i>Lathyrus palustris</i>	częściowa	mokre i podmokłe łąki oraz zarośla, w miejscach słonecznych i częściowo ocienionych.	5		RDLPZG		KPK
28.	grzybienie białe	<i>Nymphaea alba</i>	częściowa	wody stojące i wolno płynące, eutroficzne, o mulistym i torfiastym podłożu	5		RDLPZG		P.POP

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kat. ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk	Kat. wg PCKR/PL	Listy regionalne	Nie podlega odstępstwom	Źródło inf.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
29.	jaskier wielki	<i>Ranunculus lingua</i>	częściowa	brzegi wód stojących i płynących, miejsca błotniste	1		RDLPZG		P.POP
30.	kocanki piaskowe	<i>Helichrysum arena-rium</i>	częściowa	na suchych i słonecznych stano-wiskach, glebach lekkich i nie-zbyt żyznych	6				P.POP, KPK
31.	konitrut błotny	<i>Gratiola officinalis</i>	częściowa	łęgi wierzbowo-topolowe, okre-sowo krótkotrwale zalewane łąki przez wody powodziowe	4	VU			KPK
32.	kruszczyk błotny	<i>Epipactis palustris</i>	ściśła	podmokłe łąki i torfowiska, rzadko na obrzeżach wilgotnych lasów, na glebach żyznych, za-sobnych w węglan wapnia	12	V	RDLPZG; WLKP-LC		P.POP, DOK.REZ
33.	kruszczyk szerokolistny	<i>Epipactis helleborine</i>	częściowa	gatunek o szerokiej skali ekolo-gicznej. Od żyznych lasów buko-wych do ubogich i kwaśnych la-sów sosnowych i wydm. Także na siedliskach antropogenicznych jak rowy melioracyjne, hałdy ru-moszu skalnego	4		RDLPZG		P.POP
34.	kukułka krwista żółtawa (storczyk krwisty)	<i>Dactylorhiza incar-nata</i>	częściowa	podmokłe łąki i torfowiska nawa-pienne, na glebach żyznych, o odczynie obojętnym lub lekko zasadowym	2	NT	RDLPZG; WLKP-CR		P.POP, DOK.REZ
35.	kukułka szerokolistna (storczyk szerokolistny)	<i>Dactylorhiza majalis</i>	częściowa	żyzne łąki i torfowiska na wapie-niu	1		RDLPZG; WLKP-LC		DOK.REZ
36.	listera jajowata	<i>Listera ovata</i>	częściowa	podmokłe nawapienne łąki, ol-szyny, buczyny, parki, przydroża	1		RDLPZG; WLKP-LC		P.POP
37.	modrzewnica zwyczajna (pospolita)	<i>Andromeda polifolia</i>	częściowa	występuje na torfowiskach wyso-kich i przejściowych oraz w bo-rach bagiennych	1		RDLPZG; WLKP-VU		P.POP
38.	nasieźrzał pospolity	<i>Ophioglossum vul-gatum</i>	ściśła	wilgotne lub podmokłe łąki, pa-stwiska, zarośla, jasne lasy	9		RDLPZG; WLKP-VU		P.POP, DOK.REZ
39.	pajęcznica liliowata	<i>Anthericum liliago</i>	ściśła	na murawach kserotermicznych i w świetlistych zaroślach, na zbo-zach i piaszczystych obrywach. Preferuje gleby płytkie, szkiele-towe, suche lub wysychające, umiarkowanie żyzne, umiarkowa-nie próchniczne, neutralne do lekko kwaśnych	4	VU	RDLPZG; WLKP-EN		P.POP
40.	pływacz drobny	<i>Utricularia minor</i>	częściowa	młaki, torfowiska	1		WLKP-VU	3	P.POP
41.	pomocnik baldaszkowy	<i>Chimaphila umbel-lata</i>	częściowa	bory sosnowe, suche i świeże	32		WLKP-LC		P.POP

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kat. ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk	Kat. wg PCKR/PL	Listy regionalne	Nie podlega odstępstwom	Źródło inf.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
42.	rosiczka okrągłolistna	<i>Drosera rotundifolia</i>	ściśła	na torfowiskach przejściowych i wysokich, w borach bagiennych	1	R	RDLPZG; WLKP-LC		P.POP
43.	szafirek miękkolistny	<i>Muscari comosum</i>	ściśła	suche murawy, zbocza i pola	1	EN	RDLPZG		P.POP
44.	śnieżyczka przebiśnieg	<i>Galanthus nivalis</i>	częściowa	występuje w wilgotnych lasach i zaroślach	14		RDLPZG; WLKP-DD		P.POP
45.	wiciokrzew pomorski	<i>Lonicera periclymenum</i>	częściowa	w lasach i zaroślach, przeważnie na glebach wilgotnych	1		RDLPZG; WLKP-VU		P.POP
46.	widlicz (widłak) spłaszczony	<i>Diphasiastrum complanatum</i>	częściowa	na świetlistych lub nieznacznie ocienionych stanowiskach, w lasach świerkowych lub sosnowych, na kwaśnej glebie	31		RDLPZG; WLKP-VU		P.POP, NADL, TAKS.
47.	widłak goździsty	<i>Lycopodium clavatum</i>	częściowa	na wrzosowiskach, suchych pastwiskach i łąkach, w świetlistych lasach iglastych, na glebach kwaśnych	35		RDLPZG; WLKP-LC		P.POP
48.	widłak jałowcowaty	<i>Lycopodium annotinum</i>	częściowa	las iglaste, także zabagnione, na kwaśnym podłożu, na torfowiskach.	4		RDLPZG; WLKP-VU		P.POP, NADL.
49.	zimoziół północny	<i>Linnaea borealis</i>	częściowa	w lasach, głównie na północy kraju. Preferuje półcień, glebę o odczynie umiarkowanie kwaśnym.	2	VU	RDLPZG; WLKP-CR		RDLP

Objaśnienia skrótów:

Listy regionalne:

RDLPZG - Rzadkie i zagrożone gatunki roślin naczyniowych na terenie RDLP Zielona Góra;

WLKP - Red list of vascular flora of Wielkopolska (Poland); B. Jackowiak i in. 2007

WLKP- CR-Critically Endangered - krytycznie zagrożony

WLKP- EN -Endangered - zagrożony

WLKP- VU - Vulnerable - narażony

WLKP- LC -Least Concern - niskiej troski

WLKP - DD -Data Deficient - niewystarczające dane

Polska czerwona księga roślin/Polska Czerwona Lista

EN - wymierające; V - narażony na wymarcie; VU - narażone; NT - bliskie zagrożenia

Źródło danych - skąd pochodzi informacja o stanowisku gatunku

DOK.REZ - dokumentacja rezerwatu przyrody

KPK - dokumentacja Planu Ochrony parku krajobrazowego

NADL - dane Nadleśnictwa, dane z poprzedniego POP potwierdzone przez Nadleśnictwo

TAKS - dane z terenu, prace taksacyjne 2024/2025

() - informacja o występowaniu znacznej liczby stanowisk/płatów w jednym miejscu np. w granicach rezerwatu

Poza gatunkami chronionymi prawnie zgodnie z ww. Rozporządzeniem, na gruntach w zarządzie nadleśnictw Cybinka występują również gatunki cenne lokalnie oraz zawarte na czerwonych listach. Gatunkami cenne przedstawia poniższa tabela:

Tabela 56. Wykaz cennych roślin stwierdzonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Lp. 1	Nazwa polska 2	Nazwa łacińska 3	Kategoria 4	PL 6	RDLPZG 8	Źródło danych 9
1.	czosnek kulisty	<i>Allium rotundum</i>	rzadki archeofit	CR	RDLPZG	NADL
2.	kostrzewa piaskowa	<i>Festuca psammophila</i>	rzadki w skali PL	NT		KPK
3.	rzeżucha drobnokwiatowa	<i>Cardamine parviflora</i>	rzadki w skali PL	EN	RDLPZG	KPK
4.	skrząp olbrzymi	<i>Equisetum telmateia</i>	wymieniany na listach		RDLPZG	NADL
5.	wełnianka pochwowata	<i>Eriophorum vaginatum</i>	wymieniany na listach		RDLPZG	NADL
6.	wilczomlec blyszczący	<i>Euphorbia lucida</i>	rzadki w skali PL	NT		KPK
7.	żurawina błotna	<i>Vaccinium oxycoccos</i>	wymieniany na listach		RDLPZG	NADL

RDLPZG - Rzadkie i zagrożone gatunki roślin naczyniowych na terenie RDLP Zielona Góra;

Kategoria roślin PL wg. Czerwona Lista roślin 2016

EN - zagrożone; NT - bliskie zagrożenia

Dla utrzymania na właściwym poziomie ochrony roślin należy mieć na uwadze zachowanie odpowiedniego stanu pospolitych mchów (objętych ochroną prawną) na terenie nadleśnictwa, w związku z trudnymi do przewidzenia zmianami warunków hydrologicznych (cykliczne okresy długotrwałej suszy w różnych okresach roku), wydanie zezwolenia na pozyskiwanie mchów musi być poprzedzone lustracją terenową mającą na celu określenie realnej możliwej do pozyskania ilości roślin bez szkody dla stanu populacji danego gatunku. Regulacje dotyczące zbioru mchu lub ściółki określa art. 153 §1 kodeksu wykroczeń, który wprost penalizuje ww. zbiór w lesie nienależącym do zbierającego. Na prowadzenie zbioru mchów potrzebna jest **zgoda właściciela/zarządcy terenu**. Pozyskiwanie powinno odbywać się **ręcznie**, z **pozostawieniem $\geq 75\%$ płata i nie częściej niż co 5 lat** na tym samym stanowisku. Pozyskiwanie w inny sposób czy w większej ilości lub nienormowanej częstotliwości prowadzić może bowiem do zaburzenia procesu odnowienia i regeneracji, a w konsekwencji zmiany warunków mikroklimatycznych i ich zaniku, co nie pozostanie bez konsekwencji dla pozostałych gatunków i samego siedliska czy biotopu. Najbardziej przemyślaną formą pozyskania mchów, w odpowiednio ograniczonym zakresie, będą działania (za zgodą organu RDOŚ) prowadzone na powierzchniach planowanych do wykonania zrębów zupełnych i mechanicznego przygotowania gleby do odnowienia.

4.10.2. Ochrona gatunkowa grzybów

Wśród chronionych gatunków grzybów i porostów na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka stwierdzono występowanie łącznie 10 gatunków chronionych wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408). Wszystkie gatunki podlegają częściowej ochronie. <https://nagrzyby.pl/atlas/>

Wśród nich znalazło się 9 porostów oraz 1 grzyb. Na gruntach zinwentaryzowane zostały również gatunki porostów i grzybów które nie znalazły się w ochronie ustawowej jednak są wymieniane na listach gatunków zagrożonych.

Gatunki cenne przedstawia poniższa tabela:

Tabela 57. Wykaz cennych grzybów i porostów stwierdzonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria	Status zagrożenia	Źródło danych
1	2	3	4	5	6
1.	brunatka Schaerera	<i>Buellia schaereri</i>	wymieniany na liście	EN	KPK
2.	gołąbek olszowy	<i>Russula alnetorum</i>	wymieniany na liście	V	KPK
3.	mąkla tarniowa	<i>Evernia prunastri</i>	wymieniany na liście	NT	KPK
4.	otwornica szkarłatna	<i>Pertusaria coccodes</i>	wymieniany na liście	NT	KPK

Kategoria porostów wg. Czerwona Lista porostów wymarłych i zagrożonych w Polsce (S. Ciesliński i in., 2006)

EN - wymierające; VU - narażone; NT - bliskie zagrożenia

Kategoria grzybów wg. Czerwonej listy grzybów 2006

V - narażone

Tabela 58. Wykaz chronionych grzybów i porostów stwierdzonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk	Kat. wg PCKR/PL	Listy regionalne	Nie podlega odstępstwom	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Porosty									
1.	brodaczką kępkową	<i>Usnea hirta</i>	częściowa	na korze i martwych drzewach lub drewnie, bardzo rzadko na skałach	3	VU			P.POP, NADL.
2.	brodaczką sitową	<i>Usnea perplectans</i>	ściśła	na korze i martwych drzewach lub drewnie,	1				TAKS NADL.
3.	brodaczką - rodzaj	<i>Usnea sp.</i>	przynajmniej częściowa	na korze i martwych drzewach lub drewnie,	4				TAKS NADL.
4.	chrobotek leśny	<i>Cladonia arbuscula</i>	częściowa	w borach sosnowych, lasach mieszanych, wrzosowiskach, na wydmach. Rośnie na ziemi, czasami na korze brzoź i sosn	pospolicie na terenie Nadl.				P.POP, KPK
5.	chrobotek najeżony	<i>Cladonia portentosa</i>	częściowa	w terenie otwartym na glinie, kwaśnej ziemi w lasach, na wrzosowiskach, torfowiskach i wydmach	4				KPK
6.	chrobotek reniforowy	<i>Cladonia rangiferina</i>	częściowa	na glebach kwaśnych, suchych i silnie nasłonecznionych, w borach sosnowych, na wrzosowiskach, w miejscach piaszczystych	pospolicie na terenie Nadl.				P.POP, KPK
7.	chrobotek smukły	<i>Cladonia ciliata</i>	częściowa	na ziemi, niezbyt częsty w zbiorowiskach borowych, we wrzosowiskach i na wydmach	2				KPK
8.	odnożyca mączysta	<i>Ramalina farinacea</i>	częściowa	na korze drzew, najczęściej liściastych, rzadko na podłożu skalnym i drewnie. Preferuje widne miejsca lub pojedynczo rosnące drzewa, często przy zbiornikach wodnych.	1	VU			KPK
9.	płucnica islandzka	<i>Cetraria islandica</i>	częściowa	w różnych siedliskach, w tym na wrzosowiskach, wydmach, torfowiskach, łąkach i w lasach szpilkowych. Preferuje piaszczystą i próchniczną glebę	2	VU			P.POP, NADL. KPK
10.	pustułka rurkowata	<i>Hypogymnia tubulosa</i>	częściowa	zazwyczaj na korze lub drewnie, zarówno drzew iglastych jak i liściastych, rzadko na omszałych kamieniach lub darni.	5	NT			P.POP
11.	złotlinka jaskrawa	<i>Vulpicida pinastri</i>	częściowa	na korze drzew iglastych i liściastych lub drewnie, najczęściej w terenie otwartym, ogólnie na średnich i dużych wysokościach, często w miejscach zimnych i ośnieżonych.	2	NT			KPK

PCKR – Polska Czerwona Księga Roślin (Zarzycki K., Kaźmierczakowa R. 2001)

Ex – gatunki całkowicie wymarłe w Polsce; Ew – gatunki wymarłe w naturze; CR – krytycznie zagrożone; En – zagrożone; VU – narażone; LR – gatunki niskiego ryzyka; DD – stopień zagrożenia trudny do określenia z braku danych;

PL – Polska Czerwona Lista Roślin (Zarzycki K., eds. 1992)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione, przypuszczalnie wymarłe; E – gatunki wymierające; V – gatunki narażone; R – gatunki rzadkie; I – gatunki o nieokreślonej kategorii zagrożenia

4.10.3. Ochrona gatunkowa zwierząt

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka zinwentaryzowano występowanie 218 gatunków zwierząt objętych ochroną prawną, w tym owadów, płazów, gadów, ptaków i ssaków, również o wysokim statusie zagrożenia wg. Polskiej Czerwonej Księgi.

Status ochrony przyjęto zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380).

Poza gatunkami wymienionymi w ww. rozporządzeniu na terenie Nadleśnictwa występują gatunki cenne wymieniane w załącznikach Dyrektyw Europejskich:

- 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dyrektywa Siedliskowa (DS)
 - załącznik II – gatunki roślin i zwierząt ważne dla Wspólnoty, których ochrona wymaga wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony;
 - załącznik IV – gatunki roślin i zwierząt ważnych dla Wspólnoty, które wymagają ścisłej ochrony;
- 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa – Dyrektywa Ptasia (DP)
 - załącznik I – podlegające specjalnym środkom ochrony dotyczącym ich naturalnego siedliska w celu zapewnienia im przetrwania oraz reprodukcji na obszarze występowania;

Tabela 59. Wykaz gatunków cennych występujących na terenach Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status zagrożenia	Dyrektywy europejskie	Źródło danych
1	2	3	4	7	5
1	boleń pospolity	<i>Aspius aspius</i>	2	II, IV	P.POP

Tabela 60. Wykaz chronionych gatunków zwierząt występujących na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bezkęgowce									
1.	biegacz zielonozłoty	<i>Carabus auronitens</i>	ściśła	lasy liściaste lub mieszane z martwym drewnem, dobrze nasłonecznionym runem	1				NADL.
2.	czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>	ściśła	wilgotne, ale coraz częściej także suche i dobrze nasłonecznione łąki, ugory, przydroża i murawy	wyst. na terenie Nadl.	LR		II, IV	NADL., KPK
3.	gadziogłówka żółtonoga	<i>Gomphus flavipes</i>	częściowa	pobrzeża rzek	wyst. na terenie Nadl.				KPK
4.	jelonek rogacz	<i>Lucanus cervus</i>	ściśła	lasy, parki, aleje z niekoniecznie starymi dębami, znacznie rzadziej innymi drzewami liściastymi	wyst. na terenie Nadl.	EN		II	NADL., RDOŚ
5.	kozioróg dębosz	<i>Cerambyx cerdo</i>	ściśła	lasy, aleje, parki z wiekowymi dębami	wyst. na terenie Nadl.	VU		II, IV	NADL.
6.	modraszek naustios	<i>Phengaris nausithous</i>	ściśła	wilgotne łąki, torfowiska, mokradła, doliny rzeczne i inne biotopy z rośliną żywicielską, najchętniej zakrzaczone; stroni od terenów otwartych	wyst. na terenie Nadl.	LR			NADL., KPK
7.	modraszek telejus	<i>Phengaris teleius</i>	ściśła	torfowiska niskie, mokradła, łąki trzęślicowe	wyst. na terenie Nadl.	LR			NADL.
8.	mrówka ćmawa	<i>Formica polyctena</i>	częściowa	lasy, zadrzewienia, parki, ogrody; na mrowiska wybierane są z reguły miejsca przez większą część dnia nasłonecznione	10				NADL.
9.	mrówka rudnica	<i>Formica rufa</i>	częściowa	lasy, zadrzewienia, parki, ogrody; na mrowiska wybierane są z reguły miejsca przez większą część dnia nasłonecznione	10				NADL.
10.	pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita</i>	ściśła	świetliste lasy liściaste i mieszane terenów nizinnych i podgórskich, parki, zadrzewienia przydrożne i nadbrzeżne. Obecność warunkowana jest obecnością starych drzew o odpowiednich rozmiarach, w których powstają dziuple w wyniku rozkładu drewna przez określone grzyby	wyst. na terenie Nadl.	VU		II, IV	NADL.
11.	pijawka lekarska	<i>Hirudo medicinalis</i>	częściowa	drobnych zbiornikach wód stojących: stawach, torfiankach,	wyst. na terenie Nadl.	VU		V	NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				gliniankach, jeziorach i starorzeczach, położonych zarówno pośród terenów uprawnych, jak i wśród lasów					
12.	poczwarówka jajowata	<i>Vertigo moulisiana</i>	ściśła	preferuje siedliska bardzo wilgotne i podmokłe, o podłożu wapiennym. Zasiedla tereny porośnięte roślinnością szuwarową, trzcinowiskiem lub turzycowiskiem, na brzegach rzek i jezior	wyst. na terenie Nadl.	CR		II	NADL.
13.	poczwarówka zwężona	<i>Vertigo angustior</i>	ściśła	siedliska o wysokiej i stałej wilgotności, jak torfowiska węglanowe oraz zabagnione brzegi wód z podłożem bogatym w węglan wapnia. Występuje również w ściółce wśród mchów i warstwie przykorzeniowej roślinności zielnej	1	EN		II	NADL., RDOŚ
14.	straszka północna (syberyjska)	<i>Sympecma paedisca</i>	częściowa	silnie zarośnięte brzegi stojących zbiorników wodnych	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
15.	strzępotek sopłaczek	<i>Coenonympha tullia</i>	częściowa	torfowiska, turzycowiska, podmokłe łąki	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
16.	ślimak winniczek	<i>Helix pomatia</i>	częściowa	siedliska o dużej wilgotności i zacienieniu, tj. obrzeża lasów liściastych i mieszanych, nadwodne zarośla, olszyny, łąki i murawy w pobliżu cieków wodnych. Występuje również w środowiskach synantropijnych, takich jak parki, ogrody, rumowiska, przydroża czy cmentarze	wyst. na terenie Nadl.			V	NADL.
17.	trzepla zielona	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	ściśła	czyste wody płynące, od których jednak potrafi się znacznie oddalić w poszukiwaniu zdobyczy	1	LC		II, IV	NADL., RDOŚ
18.	trzmieł rudy	<i>Bombus pascuorum</i>	częściowa	skraje lasów, łąki, polany, zręby, ogrody. Bardzo lubi zakładać gniazda w przydrożnych, leśnych rowach	wyst. na terenie Nadl.				KPK
19.	załotka spłaszczona	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	ściśła	starorzecza i wody stojące z roślinnością pływającą i zanurzoną; chętnie stawy z grązłami i	wyst. na terenie Nadl.				KPK

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				grzybieniami, na których siadają samce					
20.	żagnica zielona	<i>Aeshna viridis</i>	ściśła	zasiedla płytkie, szybko nagrzewające się wody stojące z mulistym dnem, stawy, jeziora i starorzecza. Gatunek ważki związany ściśle z występowaniem jednej tylko rośliny wodnej – osoki aloesowatej <i>Stratiotes aloides</i>	wyst. na terenie Nadl.			IV	NADL.
Ryby									
21.	głowacz białopłetwy	<i>Cottus gobio</i>	częściowa	zasiedla rzeki i potoki o charakterze górskim lub podgórskim, o wartkim prądzie i kamienistym lub żwirowo-kamienistym dnie	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL.
22.	koza pospolita	<i>Cobitis taenia</i>	częściowa	zasiedla odcinki rzek o piaszczystym bądź piaszczysto-mulistym dnie	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL., RDOŚ
23.	minóg rzeczny	<i>Lampetra fluviatilis</i>	częściowa	siedliska różnią się, w zależności od fazy życia minoga. Osobniki dorosłe do dwóch sezonów po spłynięciu do morza zamieszkują wody przybrzeżne lub estuaria	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL.
24.	minóg strumieniowy	<i>Lampetra planeri</i>	częściowa	zamieszkuje wyłącznie wody słodkie, głównie górne i środkowe odcinki niewielkich rzek i strumieni, zarówno nizinnych, podgórskich, jak i górskich, o czystej, dobrze natlenionej wodzie i naturalnym korycie z dnem piaszczystym lub żwirowym, miejscami mulistym	8	NT		II	NADL., RDOŚ
25.	piekielnica	<i>Alburnoides bipunctatus</i>	częściowa	w rzekach głównie na stanowiskach o żwirowym lub piaszczystym dnie. Wybiera wody czyste i dobrze natlenione	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
26.	piskorz	<i>Misgurnus fossilis</i>	częściowa	wody stojące: płytkie, zanikające jeziora, jak i drobne, muliste śródpolne zbiorniki, starorzecza oraz wolno płynące rzeki, kanały, a nawet rowy melioracyjne. Szczególnie preferowane przez	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				ten gatunek są cieki o piaszczystym dnie					
27.	różanka	<i>Rhodeus amarus</i>	częściowa	wyказuje wąski zakres tolerancji wobec zmienności warunków ekologicznych. Zbiorniki stojące lub wolno płynące w tym starorzeczach silnie porośnięte roślinnością zanurzoną i wynurzoną - obecność gatunku uzależniona jest od występowania małży z rodziny <i>Unionidae</i>	4				NADL.
28.	strzebla błotna	<i>Eupallasella percnurus</i>	ściśła	zamieszkuje izolowane od siebie, dystroficzne zbiorniki, np. oczka wodne, torfianki	1				NADL.
29.	śliz pospolity	<i>Barbatula barbatula</i>	częściowa	górne biegi rzek. Preferuje płytkie, niewielkie rzeki i potoki. Wybiera dno kamieniste lub piaszczysto-kamieniste. Rzadziej spotykany w niższych partiach rzek, stawach lub jeziorach	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
Płazy									
30.	grzebiuszka ziemna	<i>Pelobates fuscus</i>	ściśła	preferuje zbiorniki naturalne, z dobrze rozbudowaną strefą płytkiej wody, o łagodnych, niewysokich i niezbyt mocno zarośniętych brzegach. Najlepiej, jeśli podłoże w strefie brzegowej zbiornika jest również naturalne - piaszczysto-żwirowe lub gliniaste.	2	LC		II, IV	NADL., KPK
31.	kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	ściśła	preferuje zbiorniki umiarkowanie lub mocno zarośnięte makrofytami i dobrze nasłonecznione	5	LC		II, IV	NADL., RDOŚ, KPK
32.	ropucha szara	<i>Bufo bufo</i>	częściowa	las iglaste, mieszane i liściaste, zagajniki, zakrzewienia, łąki, tereny bujnie zarośnięte roślinnością, również suche, tereny antropogeniczne: parki, ogrody, sady. Unika terenów całkowicie bez wody, piaszczystych i o twardym podłożu oraz nadmiernie wilgotnych, w których brak ukryć w podłożu. Gatunek wybitnie	6	LC			NADL., KPK

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				lądowy, w wodzie przebywa tylko w czasie rozrodu.					
33.	ropucha zielona	<i>Bufo viridis</i>	ściśła	preferuje tereny suche, z dużym nasłonecznieniem, takie jak pola uprawne, łąki, ogrody, sady czy zwirownie. Gatunek ten unika lasów	wyst. na terenie Nadl.			IV	NADL., KPK
34.	traszka grzebieństa	<i>Triturus cristatus</i>	ściśła	preferuje zbiorniki średniej wielkości lub duże, obficie zarośnięte roślinnością wodną i bezrybne	1	LC		II, IV	NADL., RDOŚ
35.	traszka zwyczajna	<i>Lissotriton vulgaris</i>	częściowa	wszelkiego rodzaju zbiorniki wodne, na łądzie spotyka się ją w miejscach wilgotnych i zacienionych, np.: pod kamieniami, zwalonymi drzewami, w norkach drobnych ssaków, czy w piwnicach.	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
36.	żaba moczarowa	<i>Rana arvalis</i>	ściśła	preferuje płytkie, dobrze nasłonecznione i pokryte roślinnością zbiorniki wodne	3	LC		IV	NADL., KPK
37.	żaba trawna	<i>Rana temporaria</i>	częściowa	preferuje ona zbiorniki zacienione, stawy, starorzecza oraz przybrzeżne części jezior	1	LC		V	NADL., KPK
38.	żaba wodna	<i>Rana esculenta</i>	częściowa	zasiedla praktycznie wszystkie zbiorniki wodne. Często spotykana w zbiornikach antropogenicznych	1			V	NADL.
39.	ropucha paskówka	<i>Epidaleia calamita</i>	ściśła	wykorzystuje czyste zbiorniki wodne niemal wyłącznie w celach rozrodczych. Najlepszymi siedliskami są rozlewiska w zwirowniach, piaskowniach, najczęściej niemal pozbawione roślinności.	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
40.	żaba jeziorkowa	<i>Pelophylax lessonae</i>	częściowa	występuje w zbiornikach małych i płytkich. Unika jezior i rzek ze względu na słabe przystosowanie do pływania (krótkie kończyny) oraz konkurencję ze strony większych od niej żab wodnych i śmieszek.	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
41.	żaba śmieszka	<i>Pelophylax ridibundus</i>	częściowa	preferuje wody stojące, duże, głębokie zbiorniki, takie jak stawy	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				hodowlane, żwirownie czy duże starorzecza					
42.	rzekotka drzewna	<i>Hyla arborea</i>	częściowa	siedliska o wysokim poziomie wód gruntowych		LC		IV	KPK
43.	żaby zielone	<i>Rana esculenta complex</i>	częściowa	-	wyst. na terenie Nadl.				KPK
Gady									
44.	gniewosz plamisty	<i>Coronella austriaca</i>	ściśła	preferują tereny o mozaikowym charakterze, tj. nieużytki znajdujące się w lasach, jasne bory, kamieniołomy	wyst. na terenie Nadl.	LC		IV	NADL.
45.	jaszczurka zwinka	<i>Lacerta agilis</i>	częściowa	nasłonecznione polany, skraje dróg oraz na rumowiskach	wyst. na terenie Nadl.	LC		IV	NADL.
46.	jaszczurka żyworodna	<i>Zootoca vivipara</i>	częściowa	w mało nasłonecznionych miejscach: na śródleśnych polanach, w wilgotnych lasach oraz nad brzegami zbiorników wodnych	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
47.	padalec zwyczajny	<i>Anguis fragilis</i>	częściowa	tereny obfitujące w naturalne zakamarki stanowiące kryjówkę, w miejscach z ekspozycją na promienie słoneczne	2	LC			NADL.KPK
48.	zaskroniec zwyczajny	<i>Natrix natrix</i>	częściowa	zasiedla różnorodne środowiska leśne, najczęściej wilgotne lasy, zadrzewienia śródpolne, brzegi zbiorników wodnych, wilgotne łąki	6	LC		IV	NADL., KPK
49.	żmija zygzakowata	<i>Vipera berus</i>	częściowa	nasłonecznione tereny leśne z roślinnością trawiastą, wrzosami, krzakami malin i jeżyn, polanki śródleśne i przecinki podmokłych lasów, torfowiska porośnięte krzewami	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
50.	żółw błotny	<i>Emys orbicularis</i>	ściśła	preferuje małe bądź średnie eutroficzne zbiorniki wodne	wyst. na terenie Nadl.	NT		II, IV	NADL., RDOŚ
Ptaki									
51.	batalion	<i>Calidris pugnax</i>	ściśła	doliny dużych rzek, bagna, nadwodne pola i łąki. Zbiorniki z płytką wodą, rozlewiska	wyst. na terenie Nadl.	CR			
52.	białorzytka zwyczajna	<i>Oenanthe oenanthe</i>	ściśła	suche ugory, tereny ruderalne, ruiny, rumowiska skalne, kamieniołomy, leśne poręby	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
53.	bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	ściśła	stare drzewostany w pobliżu jezior, stawów hodowlanych, zbiorników zaporowych, rzek, a także na wybrzeżu morskim	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL., RDOŚ, KPK
54.	błotniak stawowy	<i>Cirrus aeruginosus</i>	ściśła	trzcinowiska na jeziorach, stawach hodowlanych, zbiornikach zaporowych, starorzeczach, glińkach, torfiakach, także zarośla wiklinowe	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
55.	błotniak zbożowy	<i>Circus cyaneus</i>	ściśła	na rozległych, otwartych terenach, zwłaszcza na podmokłych obszarach w dolinach rzek, bagna i mokradła, łąki, pola uprawne	wyst. na terenie Nadl.	CR		I	NADL.
56.	bocian biały	<i>Ciconia ciconia</i>	ściśła	osiedla ludzkie w krajobrazie rolniczym, najliczniej w pobliżu terenów podmokłych i dolin rzecznych	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
57.	bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>	ściśła	las w pobliżu jezior, stawów hodowlanych i rzek, także lasy górskie	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
58.	brodziec (kuliczek) piskliwy	<i>Actitis hypoleucos</i>	ściśła	rzeki o naturalnym biegu z łachami i wyspami w nurcie, starorzeczka, obrzeża zbiorników wodnych, żwirownie	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
59.	brodziec samotny (samotnik)	<i>Tringa ochropous</i>	ściśła	podmokłe i bagniste olsy i łągi w dolinach rzecznych i na obrzeżach jezior i stawów, śródlądne bagienka i torfowiska	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
60.	brzegówka	<i>Riparia riparia</i>	ściśła	skarpy nadrzeczne i urwiste brzegi nad zbiornikami wodnymi o różnej wysokości, żwirownie, piaskownie, wyrobiska i wykopy, przyny i hałdy ziemi	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
61.	brzęczka	<i>Locustella luscinioides</i>	ściśła	rozległe trzcinowiska, zarośnięte brzegi jezior i innych zbiorników wodnych. Może również występować w nadrzecznych zaroślach wierzbowych	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
62.	cierniówka	<i>Sylvia communis</i>	ściśła	skraje lasów, gęste zakrzaczenia przy drogach, rowach i miedzach, kępy krzaków na łąkach	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
63.	cyranka	<i>Anas querquedula</i>	ściśła	otwarte doliny rzeczne ze zbiornikami wodnymi, torfowiskami, starorzeczami i mokradłami, podmokłe obrzeża jezior i stawów	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL.
64.	czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	ściśła	mokradła, podmokłe łąki, obrzeża zbiorników, pola uprawne i irygacyjne, spuszczone stawy i osadniki	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
65.	czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>	częściowa	różnego rodzaju zbiorniki wodne, doliny rzeczne, bagna. Kolonie są często lokalizowane na wyspach lub w starych drzewostanach w pobliżu wód	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
66.	czarnogłówka	<i>Poecile montanus</i>	ściśła	podmokłe zadrzewienia, nadrzeczne łożowiska, ale także suche drzewostany iglaste	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
67.	czyż	<i>Spinus spinus</i>	ściśła	rozległe bory świerkowe i mieszane, koczujące stada można spotykać wszędzie, gdzie występują drzewa obfitujące w nasioną, głównie brzozy i olchy	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
68.	derkacz	<i>Crex crex</i>	ściśła	zasiedla żyzne tereny uprawne, np. w łąkach zbóż i rzepaku, wilgotne łąki, pastwiska, torfowiska i turzycowiska w dolinach rzecznych	wyst. na terenie Nadl.	VU		I	NADL.
69.	drożdżik	<i>Turdus iliacus</i>	ściśła	bory, olsy, mokradła i bagna	wyst. na terenie Nadl.	EN		II	NADL.
70.	dudek	<i>Upupa epops</i>	ściśła	skraje lasów, aleje drzew wzdłuż dróg i rowów w pobliżu terenów otwartych, rozległe polany leśne, obrzeża osiedli	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
71.	dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	ściśła	osiedla wiejskie i podmiejskie, wyjątkowo gniazduje poza zabudową, np. pod mostami	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
72.	dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>	ściśła	stare bory i lasy liściaste, stare, duże parki miejskie i zadrzewienia	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL., RDOŚ
73.	dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	ściśła	różnego typu lasy, zadrzewienia, większe parki miejskie i wiejskie	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL., TAKS.
74.	dzięcioł średni	<i>Dendrocopos medius</i>	ściśła	stare drzewostany dębowe, bukowe, olchowe, także stare parki,	wyst. na terenie Nadl.			I	NADL., RDOŚ, TAKS.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				zawsze z martwymi lub obumierającymi drzewami					
75.	dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>	ściśła	prześwietlone lasy liściaste i mieszane graniczące z terenami otwartymi, zadrzewienia i szpaler drzew w dolinach rzecznych, stare duże parki, buczyny w górach	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
76.	dzięcioł zielony	<i>Picus viridis</i>	ściśła	las i zadrzewienia liściaste, zwłaszcza w dolinach rzecznych i sąsiadujące z terenami otwartymi, duże parki miejskie i zadrzewienia wiejskie	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
77.	dzięciołek	<i>Dryobates minor</i>	ściśła	różne drzewostany liściaste i mieszane, obrzeża lasów, parki, natomiast unika rozległych borów	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
78.	dziwonia	<i>Carpodacus erythrinus</i>	ściśła	zadrzewienia, kępy i pasy zieleni sąsiadujące z terenami otwartymi w dolinach rzecznych i wokół zbiorników wodnych, wikliny, zakrzewione torfowiska i mokradła, obrzeża olsów	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
79.	dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>	ściśła	skraje lasów, zadrzewienia śródpolne, aleje i kępy drzew wzdłuż dróg, parki	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
80.	gawron	<i>Corvus frugileus</i>	ściśła /częściowa	zadrzewienia, kępy i pasy zieleni sąsiadujące z terenami otwartymi, parki, tereny zurbanizowane	wyst. na terenie Nadl.	LC			TAKS.
81.	gągoł	<i>Bucephala clangula</i>	ściśła	śródleśne jeziora i stawy hodowlane, starorzecza	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
82.	gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>	ściśła	skraje lasów i zadrzewień, młodniki, pasy krzaków wśród łąk, wzdłuż dróg i rowów	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
83.	gil	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	ściśła	bory świerkowe i jodłowe, lasy mieszane, zadrzewienia	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
84.	grubodziób	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	ściśła	stare lasy liściaste zwłaszcza z bukami i grabami, zadrzewienia, parki, sady	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
85.	jarzębatka	<i>Sylvia nisoria</i>	ściśła	zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne i śródłukowe, często kolczaste, wzdłuż dróg i w dolinach rzecznych, skraje lasów, młode	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL., RDOŚ

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				uprawy leśne, nasłonecznione i zakrzaczone zbocza					
86.	jastrząb	<i>Accipiter gentilis</i>	ściśła	różnego rodzaju lasy, także duże zadrzewienia	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
87.	jemiołuska zwyczajna	<i>Bombacilla garrulus</i>	ściśła	obszary borów, parki ogrody i zadrzewienia	wyst. na terenie Nadl.	LC			TAKS.
88.	jerzyk zwyczajny	<i>Apus apus</i>	ściśła	wysokie budynki, wieże na obszarach zabudowanych, tereny skaliste i stare drzewostany	wyst. na terenie Nadl.	LC			TAKS.
89.	kania czarna	<i>Milvus migrans</i>	ściśła	brzegi lasów liściastych i mieszanych w pobliżu terenów otwartych i zbiorników wodnych oraz w dolinach rzecznych	wyst. na terenie Nadl.	NT		I	NADL., RDOŚ, KPK
90.	kania ruda	<i>Milvus milvus</i>	ściśła	obrzeża lasów w pobliżu jezior, stawów hodowlanych i rzek, także tereny rolnicze	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL., RDOŚ, KPK
91.	kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	ściśła	różnego typu lasy liściaste i mieszane z bujnym podszytem, stare parki i ogrody	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
92.	kobuz	<i>Falco subbuteo</i>	ściśła	skraje dużych kompleksów leśnych, głównie sosnowych, brzegi rozległych polan, a także mniejsze kępy lasu i zadrzewienia	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
93.	kokoszka wodna	<i>Gallinula chloropus</i>	ściśła	obrzeża różnego typu zbiorników wodnych, mokradła, starorzecza, zabagnione doliny rzeczne	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
94.	kopciuszek	<i>Phoenicurus ochruros</i>	ściśła	zabudowa miejska i wiejska, kamieniołomy, tereny kamieniste i ruderalne	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
95.	kormoran	<i>Phalacrocorax carbo</i>	częściowa	jeziora, stawy hodowlane i inne duże akweny, także doliny rzeczne. Kolonie zakłada zwykle na wyspach lub w lasach przylegających do wód	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
96.	kos	<i>Turdus merula</i>	ściśła	lasów różnych typów, zadrzewienia, parki, także pośród zabudowy miejskiej	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
97.	kowalik	<i>Sitta europaea</i>	ściśła	lasów liściastych i mieszanych, parki i aleje starych drzew	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
98.	krakwa	<i>Anas strepera</i>	ściśła	płytkie wody śródlądowe z bujną roślinnością wodną, takie jak jeziora eutroficzne, stawy	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				hodowlane, starorzecza, podmokłe łąki z bagienkami					
99.	kraska	<i>Coracias garrulus</i>	ściśła	skraje starych lasów i zadrzewień, szpalery starych drzew sąsiadujące z polami i łąkami	wyst. na terenie Nadl.	CR		I	NADL.
100.	krętogłów	<i>Jynx torquilla</i>	ściśła	obrzeża lasów i zadrzewień różnego typu, także parki i ogrody ze starymi dziuplastymi drzewami	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
101.	krogulec	<i>Accipiter nisus</i>	ściśła	las w pobliżu terenów otwartych, drągowiny sosnowe i świerkowe	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
102.	kropiatka	<i>Porzana porzana</i>	ściśła	mokradła i bagna, jeziora, stawy hodowlane	wyst. na terenie Nadl.	DD		I	NADL.
103.	kruk	<i>Corvus corax</i>	częściowa	różnego typu lasy i większe zadrzewienia w sąsiedztwie terenów otwartych	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
104.	kszyk	<i>Gallinago gallinago</i>	ściśła	podmokłe łąki, torfowiska, turzycowiska na bagnach i mokradłach, skrajach jezior i stawów hodowlanych, śródleśnych bagienkach, podczas przelotów na mulistych brzegach różnego typu wód	wyst. na terenie Nadl.	VU		II, III	NADL.
105.	kukułka	<i>Cuculus canorus</i>	ściśła	wszelkie siedliska od lasów po tereny otwarte	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
106.	kulczyk	<i>Serinus serinus</i>	ściśła	skraje lasów i zadrzewień śródpolnych, szpalery i kępy drzew, parki i stare ogrody, zieleń miejska i wiejska	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
107.	kulik wielki	<i>Numenius arquata</i>	ściśła	rozległe, podmokłe łąki i pastwiska, mokradła i bagna w dolinach rzecznych; w okresie przelotów nad mulistymi brzegami zbiorników wodnych i na plażach	wyst. na terenie Nadl.	EN		II	NADL.
108.	kwiczoł	<i>Turdus pilaris</i>	ściśła	skraje lasów liściastych, zadrzewienia i szpalery drzew, stare parki, osady ludzkie bogate w zieleń	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
109.	lelek	<i>Caprimulgus europaeus</i>	ściśła	bory suche i mieszane w pobliżu polan, zrębów i młodników, także zarastające pożarzyska,	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL., RDOŚ

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				wrzosowiska, młode drzewostany na wydmach					
110.	lerka	<i>Lullula arborea</i>	ściśła	skraje lasów, tereny otwarte, polany, zadrzewienia pośród pól	wyst. na terenie Nadl.	LC			RDOŚ
111.	łabędź krzykliwy	<i>Cygnus cygnus</i>	ściśła	bagniste brzegi płytkich jezior i stawów hodowlanych z bujnymi szuwarami, zarastające starorzecza, bagna i mokradła. W okresie przelotów zatrzymuje się na przybrzeżnych wodach morskich, zbiornikach zaporowych i rozlewiskach, chętnie żeruje na polach uprawnych	wyst. na terenie Nadl.	NT		I	KPK
112.	łabędź niemy	<i>Cygnus olor</i>	ściśła	akweny o różnej wielkości i charakterze: jeziora, stawy hodowlane, starorzecza, glinianki, torfianki, zbiorniki wiejskie i miejskie.	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
113.	łożówka	<i>Acrocephalus palustris</i>	ściśła	łąki, brzegi rzek i wyspy w nurcie, parki i ogrody, pola uprawne	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
114.	makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>	ściśła	otwarte tereny z kępami i pasami drzew i krzewów śródpolnych i przydrożnych, obrzeża parków, sady i ogrody, żywopłoty, zieleń wiejska, młodniki sosnowe	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
115.	mazurek	<i>Passer montanus</i>	ściśła	skraje lasów i zadrzewień, zieleń miejska i wiejska, parki, ogrody, sady i ogródki działkowe	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
116.	mewa mała	<i>Hydrocoloeus minutus</i>	ściśła	obrzeża płytkich jezior z bujnymi szuwarami, bagienne doliny rzeczne i tereny zalewowe	wyst. na terenie Nadl.	RE			NADL.
117.	mewa śmieszka	<i>Larus ridibundus</i>	ściśła	na jeziorach, stawach hodowlanych, zbiornikach retencyjnych, wyspach w nurcie rzek, starorzeczach, rozlewiskach, żwirowniach, osadnikach	wyst. na terenie Nadl.	LC			TAKS.
118.	mucholówka szara	<i>Muscicapa striata</i>	ściśła	prześwietlone lasy różnego typu, stare parki i ogrody	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
119.	mucholówka żałobna	<i>Ficedula hypoleuca</i>	ściśła	nasłonecznione stare lasy różnego typu, parki i ogrody	wyst. na terenie Nadl.	NT			NADL.
120.	mysikrólik	<i>Regulus regulus</i>	ściśła	bory świerkowe, jodłowe lub mieszane, rzadziej bory sosnowe	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
121.	myszołów	<i>Buteo buteo</i>	ściśła	poła uprawne, łąki	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
122.	nurogęś	<i>Mergus merganser</i>	ściśła	zasobne w ryby zbiorniki wodne: naturalne jeziora, stawy hodowlane i rzeki w pobliżu lasów	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
123.	ohar	<i>Tadorna tadorna</i>	ściśła	na wybrzeżu gniazduje nad zatokami i jeziorami przymorskimi, a w głębi lądu na zbiornikach zaporowych	wyst. na terenie Nadl.	VU			NADL.
124.	oknówka	<i>Delichon urbicum</i>	ściśła	osiedla ludzkie, zarówno wiejskie jak i miejskie, także pod mostami	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
125.	orlik krzykliwy	<i>Clanga pomarina</i>	ściśła	stare lasy liściaste i mieszane w pobliżu wilgotnych łąk i pól	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
126.	paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	ściśła	stare i rozległe bory sosnowe i świerkowe oraz lasy mieszane w pobliżu polan i zrębów lub na ich obrzeżach	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
127.	pełzacz leśny	<i>Certhia familiaris</i>	ściśła	wszystkie typy lasów liściastych i iglastych, a także mniejsze zadrzewienia, ale raczej omija zadrzewienia miejskie i parki	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
128.	pełzacz ogrodowy	<i>Certhia brachydactyla</i>	ściśła	skraje lasów liściastych i mieszanych, zadrzewienia śródpolne, szpalery starych drzew, stare parki, ogrody i sady, także w miastach i wsiach	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
129.	perkoz dwuczuby	<i>Podiceps cristatus</i>	ściśła	zasobne w ryby zbiorniki wodne: naturalne jeziora, stawy hodowlane, zbiorniki zaporowe, glinianki, starorzecza, itp.	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
130.	perkoz rdzawoszyi	<i>Podiceps grisegena</i>	ściśła	płytke zbiorniki wodne o bujnie rozwiniętych szuwarach: naturalne jeziora, stawy hodowlane, glinianki, starorzecza itp.	wyst. na terenie Nadl.	VU			NADL.
131.	perkozek	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	ściśła	niewielkie zbiorniki wodne: płytkie, małe jeziorka i stawy hodowlane, zarastające glinianki, starorzecza, itp.	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
132.	piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	ściśła	zadrzewienia i zakrzaczenia liściaste z bujnym podszytem i runem, młodsze drzewostany, łożowiska w dolinach rzecznych, obrzeża	wyst. na terenie Nadl.				NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				lasów, młodniki sosnowe, w górach kosodrzewina					
133.	piegża	<i>Sylvia curruca</i>	ściśła	zadrzewienia i zakrzewienia w krajobrazie otwartym, wzdłuż dróg i miedz, skraje lasów, młode uprawy leśne, zieleni wiejska i miejska, parki, ogrody	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
134.	pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	ściśła	różnego typu prześwietlone lasy i zadrzewienia, a także młodniki i parki, grądy, olsy, łągi, bory, zadrzewienia, regle, parki i ogrody	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
135.	pleszka	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	ściśła	parki, sady, ogrody, obrzeża lasów liściastych i mieszanych, także prześwietlone sośniny	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
136.	pliszka górska	<i>Motacilla cinerea</i>	ściśła	wartko płynące, czyste rzeki i potoki o kamienistych brzegach, zarówno śródlądowe, jak i płynące przez osady ludzkie	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
137.	pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	ściśła	obrzeża osiedli ludzkich, tereny nad wodami stojącymi i płynącymi	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
138.	pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	ściśła	łąki i pastwiska, obrzeża bagien i pól uprawnych, tereny ruderalne	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
139.	pluszcz	<i>Cinclus cinclus</i>	ściśła	wartko płynące potoki o czystej wodzie, także w obrębie osad górskich	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
140.	płaskonos	<i>Anas clypeata</i>	ściśła	preferuje rozległe płaskie doliny rzek lub większe torfowiska niskie i przejściowe, ale czasem zadawała się niewielkimi obszarami łąkowymi i torfowiskowymi, a nawet sąsiedztwem niewielkich zbiorników wodnych	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL.
141.	pokląskwa	<i>Saxicola rubetra</i>	ściśła	wilgotne łąki, luźno zakrzewione doliny rzeczne i tereny zalewowe, obniżenia wśród pól	wyst. na terenie Nadl.	NT			NADL.
142.	pokrzewka ogrodowa (Gajówka)	<i>Sylvia borin</i>	ściśła	wilgotne lasy liściaste i mieszane, zwłaszcza o charakterze łągów i olsów, stare parki z bujnym podszycem, ogrody i sady, młodniki liściaste, większe zadrzewienia śródpolne	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
143.	pokrzywnica	<i>Prunella modularis</i>	ściśła	różnego typu lasy i duże zadrzewienia liściaste i mieszane z gęstym podszytem z udziałem świerka, młodniki iglaste, zarośla wiklinowe, w górach w kosodrzewinie	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
144.	potrzeszcz	<i>Emberiza calandra</i>	ściśła	poła uprawne, łąki, pastwiska z pojedynczymi drzewami, krzakami, płotami, wzdłuż dróg i rowów	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
145.	potrzos	<i>Emberiza schoeniclus</i>	ściśła	obrzeża jezior i stawów, szuwary na styku z łąkami, zarastające rowy, zakrzewienia na podmokłych łąkach i mokradłach, turzycowiska		LC			NADL.
146.	pustułka	<i>Falco tinnunculus</i>	ściśła	obrzeża lasów, zadrzewienia śródpolne, zabudowa miejska z wysokimi budynkami, kamieniołomy	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
147.	puszczyk	<i>Strix aluco</i>	ściśła	las liściaste i mieszane, stare parki i aleje drzew, także zieleń miejska	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL., KPK
148.	ranuszek	<i>Aegithalos caudatus</i>	ściśła	różnego typu lasy liściaste i mieszane, także młodniki i skraje lasów	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
149.	remiz	<i>Remiz pendulinus</i>	ściśła	olsy i szpalery drzew na brzegach jezior i stawów, kępy drzew rosnące nad brzegami rzek i wśród podmokłych łąk w dolinach rzecznych	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
150.	rokitniczka	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	ściśła	szuwary na podmokłych brzegach jezior, stawów hodowlanych, zarastające starorzecza i rowy, mokradła i bagna, torfianki	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
151.	rożeniec	<i>Anas acuta</i>	ściśła	płytkie zbiorniki wodne i otwarte tereny zalewowe w rozległych dolinach rzecznych	wyst. na terenie Nadl.	CR		I	NADL.
152.	rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	ściśła	różnego typu lasy i zadrzewienia z bujnym podszytem i runem, stare parki i ogrody	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
153.	rybitwa białoskrzydła	<i>Chlidonias leucopterus</i>	ściśła	okresowo zalewane, zabagnione doliny rzeczne, płytkie jeziora i	wyst. na terenie Nadl.	VU			NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				zbiorniki zaporowe z bujnymi szuwarami					
154.	rybitwa białowąsa	<i>Chlidonias hybrida</i>	ściśła	bagienne doliny rzeczne, płytkie stawy hodowlane i zbiorniki zaporowe z pływającą roślinnością wodną	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
155.	rybitwa czarna	<i>Chlidonias niger</i>	ściśła	jeziora i stawy z niską roślinnością szuwarową, torfianki, starorzecza	wyst. na terenie Nadl.	VU			NADL.
156.	rybołów	<i>Pandion haliaetus</i>	ściśła	jeziora obfitujące w ryby w otoczeniu starych borów	wyst. na terenie Nadl.	VU		I	NADL.
157.	sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	ściśła	osady ludzkie, zwłaszcza miasta dużej i średniej wielkości. Preferuje dzielnice dość bogate w zieleń, zwłaszcza mające charakter willowy. Występuje też na obrzeżach lasów	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
158.	sieweczka rzeczna	<i>Charadrius dubius</i>	ściśła	ślótiste lub piaszczyste obrzeża różnych zbiorników wodnych, spuszczone stawy, żwirownie, piaskownie	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
159.	siewka złota	<i>Pluvialis apricaria</i>	ściśła	w okresie przelotów zatrzymuje się na polach uprawnych, pastwiskach, łąkach, na spuszczonej stawach i zbiornikach zaporowych	wyst. na terenie Nadl.	RE		I	NADL.
160.	sikora bogatka (bogatka)	<i>Parus major</i>	ściśła	różnego rodzaju tereny leśne i zadrzewienia, parki, ogrody, zieleń miejska i wiejska	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
161.	sikora czubątka (czubątka)	<i>Lophophanes cristatus</i>	ściśła	w głębi zwartych borów sosnowych i świerkowych, także w lasach liściastych z domieszką drzew iglastych	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
162.	sikora modra (modraszka)	<i>Cyanistes caeruleus</i>	ściśła	różnego typu lasy z wyjątkiem suchych sośnin, parki, ogrody, sady	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
163.	sikora sosnowka (sosnowka)	<i>Periparus ater</i>	ściśła	w głębi zwartych, starych borów świerkowych, sosnowych i jodłowych, rzadko w lasach liściastych z domieszką drzew iglastych	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
164.	sikora uboga	<i>Poecile palustris</i>	ściśła	różnego typu lasy i zadrzewienia liściaste i mieszane, także skraje lasów graniczące z łąkami i stare parki	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
165.	siniak	<i>Columba oenas</i>	ściśła	stare lasy liściaste i mieszane, zwłaszcza buczyny, a także bory ze starymi drzewami, stare parki i zadrzewienia	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
166.	skowronek polny	<i>Alauda arvensis</i>	ściśła	poła uprawne, łąki, pastwiska, ugory	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
167.	słownik rdzawy	<i>Luscinia megarhynchos</i>	ściśła	skraje lasów liściastych i mieszanych z bujnym podszytem, zarośla w dolinach rzecznych, parki i ogrody	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
168.	sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	ściśła	różne typy starych lasów, duże parki i zadrzewienia		LC		I	NADL.
169.	sroka	<i>Pica pica</i>	częściowa	zadrzewienia, pasy i kępy drzew i krzewów w otoczeniu terenów otwartych	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
170.	srokosz	<i>Lanius excubitor</i>	ściśła	zadrzewienia i obrzeża lasów, szpalery i kępy drzew w terenach otwartych, młodniki	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
171.	strumieniówka	<i>Locustella fluviatilis</i>	ściśła	zamieszkuje zakrzaczenia, kępy zarośli i pasy roślinności wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, na terenach zalewowych i bagnach oraz w olsach	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
172.	strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>	ściśła	las liściaste i mieszane z bujnym podszytem, dziczące parki i ogrody	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
173.	szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	ściśła	zadrzewienia, polany i skraje lasów, parki, ogrody, sady, aleje i kępy drzew	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
174.	szlachar (tracz długodzioby)	<i>Mergus serrator</i>	ściśła	czyste i spokojne jeziora z wyspami, poza okresem lęgowym spotykany licznie na wodach przybrzeżnych Bałtyku	wyst. na terenie Nadl.	RE		II	NADL.
175.	szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	ściśła	różnego typu lasy, zwłaszcza ich obrzeża, parki miejskie i wiejskie, ogrody, aleje i kępy drzew	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
176.	śmieszka (mewa śmieszka)	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	ściśła	gniazduje kolonijnie na jeziorach, stawach hodowlanych, zbiornikach retencyjnych, wyspach w nurcie rzek, starorzeczach, rozlewiskach, żwirowniach, osadnikach itp.	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
177.	śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>	ściśła	różnego typu lasy, zadrzewienia i duże parki	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
178.	świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	ściśła	różnego typu i różnej wielkości lasy, zarówno liściaste, jak i iglaste, także mniejsze zadrzewienia	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
179.	świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	ściśła	podmokłe i wilgotne łąki, torfowiska (także wysokogórskie), mokradła, obniżenia śródpolne	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
180.	świergotek polny	<i>Anthus campestris</i>	ściśła	zasiedla otwarte suche, nasłonecznione obszary za skąpą roślinnością, takie jak wydmy nadrzeczne, ugory, żwirownie, ubogie pola uprawne	wyst. na terenie Nadl.	VU		I	NADL.
181.	świerszczak	<i>Locustella naevia</i>	ściśła	łąki podmokłe i bardziej przesuszone w dolinach rzecznych, porośnięte trawami i turzycami z rzadkimi krzakami, także wilgotne ugory, uprawy polne i leśne porośnięte trawami	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
182.	świstun	<i>Anas penelope</i>	ściśła	gniazduje nad wodami o bujnej roślinności wodnej, a podczas migracji zatrzymuje się na przybrzeżnych wodach morskich, różnego rodzaju zbiornikach wodnych i terenach zalewowych	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL.
183.	świstunka leśna	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	ściśła	różne typy lasów liściastych, mieszanych oraz borów, o zwartych koronach z dość dobrze rozwiniętą warstwą podszytu i runa	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
184.	trzciniak	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	ściśła	trzciniowiska na obrzeżach jezior i stawów hodowlanych oraz wzdłuż cieków	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
185.	trzmiełojad	<i>Pernis apivorus</i>	ściśła	rozległe drzewostany liściaste i mieszane, rzadziej bory, w sąsiedztwie terenów otwartych i polan	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL., RDOŚ
186.	trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	ściśła	skraje lasów, polany, zadrzewienia śródpolne, sady	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
187.	turkawka	<i>Streptopelia turtur</i>	ściśła	obrzeża lasów różnego typu, młodniki, zadrzewienia z bujnym podrostem i podszytem w otwartym krajobrazie	wyst. na terenie Nadl.	VU		II	NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
188.	wilga	<i>Oriolus oriolus</i>	ściśła	lasy liściaste i mieszane, stare, duże parki i zadrzewienia	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
189.	wodnik	<i>Rallus aquaticus</i>	ściśła	różnego typu zbiorniki wodne z bujnie rozwiniętymi szuwarami, starorzecza, mokradła i bagna, turzycowiska, czasem nad zabagnionymi rzekami	wyst. na terenie Nadl.	LC		II	NADL.
190.	wrona siwa	<i>Corvus cornix</i>	częściowa	zadrzewienia wśród terenów otwartych, parki i ogrody, skraje lasów	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
191.	wróbek	<i>Passer domesticus</i>	ściśła	w sąsiedztwie zabudowań w miastach i wsiach	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
192.	zaganiać	<i>Iduna caligata</i>	ściśła	różnego rodzaju wilgotne lasy i zadrzewienia liściaste i mieszane z obfitym podszytem, zwłaszcza nadrzeczne i śródpolne, także ogrody, sady i parki	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
193.	zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	ściśła	lasy różnego typu, parki, zadrzewienia, kępy i aleje drzew, ogrody	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL.
194.	zimirdek	<i>Alcedo atthis</i>	ściśła	czyste rzeki i strumienie, brzegi jezior i stawów	wyst. na terenie Nadl.	LC		I	NADL., RDOŚ
195.	żuraw	<i>Grus grus</i>	ściśła	obrzeża jezior i stawów, mokradła, śródpolne zabagnienia, podmokłe olsy i łąki	wyst. na terenie Nadl.			I	TAKS.
Ssaki									
196.	badylarka	<i>Micromys minutus</i>	częściowa	zamieszkuje wilgotne pola, łąki, zarośla, skraje lasów, brzegi wodnych zbiorników.	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
197.	borowiaczek (borowiec leśny)	<i>Nyctalus leisleri</i>	ściśła	preferuje tereny leśne, głównie lasy liściaste, głównie stare, rzadziej mieszane i parki	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
198.	borowiec wielki	<i>Nyctalus noctula</i>	ściśła	w lasach, przede wszystkim liściastych, w śródpolnych zadrzewieniach, parkach. Zamieszkuje dziuple wysoko na ziemi - nie występuje w jaskiniach	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.
199.	bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	ściśła	lasy liściaste nad wolno płynącymi rzekami.	wyst. na terenie Nadl.			II,IV	NADL., RDOŚ, KPK
200.	gacek brunatny	<i>Plecotus auritus</i>	ściśła	Zajmuje dziuple, budynki, jaskinie, piwnice. Preferuje tereny	wyst. na terenie Nadl.	LC			NADL.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				zagospodarowane przez człowieka, zwłaszcza tereny rolnicze					
201.	gronostaj europejski	<i>Mustela erminea</i>	częściowa	zasiedla skraje lasów liściastych i mieszanych, a także parków	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
202.	jeż zachodni	<i>Erinaceus europaeus</i>	częściowa	okolicie zabudowań ludzkich, nawet miast. Zamieszkuje brzegi lasów liściastych i mieszanych, zarośla, ogrody i parki. Unika wnętrza dużych kompleksów leśnych i otwartych pól uprawnych	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
203.	karczownik ziemnowodny	<i>Arvicola amphibius</i>	częściowa	nad wodą, ale można go też spotkać w sadach i na polach uprawnych. Preferuje tereny otwarte i brzegi wód	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
204.	karlik malutki	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	ściśła	zamieszkuje lasy, także tereny otwartych i w pobliżu osiedli ludzkich	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
205.	kret europejski	<i>Talpa europaea</i>	częściowa	zamieszkuje pola, łąki, skraje lasów liściastych, sady, ogrody.	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
206.	łasica pospolita	<i>Mustela nivalis</i>	częściowa	zamieszkuje parki, brzegi lasów, miedze, cmentarze.	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
207.	mopek zachodni	<i>Barbastella barbastellus</i>	ściśła	tereny zalesione. Dzielne ukrycia letnie w głębokich i wąskich szczelinach naturalnych (pnie, odstająca kora, skały) i w budynkach, rzadko w dziuplach wykutych przez dzięcioły. Zimuje w podziemiach naturalnych i sztucznych	wyst. na terenie Nadl.	NT		II	KPK
208.	mroczek późny	<i>Eptesicus serotinus</i>	ściśła	zamieszkuje miasta i wsie, zasiedlając zwykle strychy domów. Zimuje w jaskiniach, piwnicach i na strychach.	wyst. na terenie Nadl.				NADL., KPK
209.	mysz zaroślowa	<i>Apodemus sylvaticus</i>	częściowa	zamieszkuje pola i zarośla, ogrody, skraje lasów. Lubi tereny suche i jasne	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
210.	nocek duży	<i>Myotis myotis</i>	ściśła	zasiedla tereny zalesione na nizinach, wyżynach i niskich partiach gór. Zamieszkuje strychy, na południu głównie jaskinie i sztolnie. Żyje w lasach, na ich	wyst. na terenie Nadl.			II	NADL., RDOŚ

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria ochrony (rozp. MŚ)	Występowanie	Liczba znanych stanowisk*	Kat. wg Czerwonej Listy	Listy regionalne	Gatunki z zał. II lub IV DS., zał. I DP	Źródło informacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				obrzeżach, w sadach, parkach, w mozaikach polno-leśnych					
211.	nocek Nattererea	<i>Myotis nattereri</i>	ściśła	preferuje tereny leśne i zadrzewienia oraz skraje wodnych zbiorników.	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
212.	nocek rudy	<i>Myotis daubentonii</i>	ściśła	lubi tereny leśne, położone w pobliżu wód. Poluje głównie nad wodami	wyst. na terenie Nadl.				NADL., KPK
213.	ryjówka aksamitna	<i>Sorex araneus</i>	częściowa	w lasach i na łąkach	wyst. na terenie Nadl.				NADL., KPK
214.	ryjówka malutka	<i>Sorex minutus</i>	częściowa	żyje głównie w lasach, gatunek można spotkać także na wydmach. Unika terenów rolniczych	wyst. na terenie Nadl.				NADL., KPK
215.	rzęsorek rzeczek	<i>Neomys fodiens</i>	częściowa	terytoria wzdłuż cieków wodnych	wyst. na terenie Nadl.				NADL.
216.	wiewiórka pospolita	<i>Sciurus vulgaris</i>	częściowa	zamieszkuje lasy i parki, preferuje suche, cieniste, wysokie lasy, parki, ogrody i sady.	wyst. na terenie Nadl.				NADL., KPK
217.	wilk szary	<i>Canis lupus</i>	ściśła	zasiedla głównie obszary charakteryzujące się dużą lesistością (powyżej 40%), zwarte kompleksy leśne o niskim stopniu fragmentacji. Zamieszkuje różnorodne typy drzewostanów, począwszy od lasów liściastych po monokultury iglaste	wyst. na terenie Nadl.	NT		II,IV	NADL.
218.	wydra europejska	<i>Lutra lutra</i>	częściowa	zasiedla tereny w pobliżu zbiorników wodnych, które mają niedostępne, porośnięte gęstą roślinnością brzegi	wyst. na terenie Nadl.			II,IV	NADL., RDOŚ

TAKS - dane z terenu, prace taksacyjne 2024

KPK - dane z inwentaryzacji do projektu PO dla Parku Kraj.

RDOŚ/PZO - dane pozyskane z RDOŚ/Plan Zadań Ochronnych

P.PZO - Dokumentacja, Projekt Planu Zadań Ochronnych

DOK.REZ. - Dokumentacja dla rezerwatu przyrody

NADL. - dane Nadleśnictwa, dane z poprzedniego POP potwierdzone przez Nadleśnictwo

*Fig. 53. Wilk szary na wale przeciwpowodziowym przy Odrze
(fot. archiwum Nadleśnictwa)*

*Fig. 54. Trop bobra
(fot. M. Sekrecka)*

*Fig. 55. Traszka grzebieniasta
(fot. M. Szneidrowski)*

4.10.4 Strefy ostoi, stanowisk, miejsc rozrodu i regularnego przebywania

Ochrona strefowa opiera się na zapisach Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 ze zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 poz. 2380), zawierającego m.in. wykaz gatunków dziko występujących zwierząt, dla których wymagane jest ustalenie stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania. Wyznaczanie i likwidowanie granic, w drodze decyzji administracyjnej, stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową oraz prowadzenie rejestru stref ochrony leży w gestii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Zgodnie z art. 60, ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r., w strefach ochrony, bez zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska zabrania się:

- przebywania osób, z wyjątkiem właściciela nieruchomości objętej strefą ochrony, osób sprawujących zarząd i nadzór nad obszarami objętymi strefą ochrony oraz osób wykonujących prace na podstawie umowy zawartej z właścicielem lub zarządcą;
- wycinania drzew lub krzewów;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie jest to związane z potrzebą ochrony poszczególnych gatunków;
- wznoszenia obiektów, urządzeń i instalacji.

Na terenie Nadleśnictwa Cybinka występują gatunki zwierząt objęte ochroną ścisłą i dodatkowo ochroną strefową. Na uwagę zasługuje fakt, że w Nadleśnictwie obowiązuje strefa ochrony dla gatunku gada – żółwia błotnego. Ciekawostką jest obecność wspólnej strefy dla dwóch gatunków kani: czarnej i rudej – w 2024 zaktualizowano decyzję dla obszaru zajmowanego przez gniazda tych ptaków. Poniższe zestawienie przedstawia stan stref ochrony na 1.01.2026 r.

Tabela 61. Liczba strefy ochrony z podziałem na gatunki.

Gatunek	Podstawa prawna utworzenia strefy	Razem dla gatunku
1	2	3
Bielik	1. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 10 lipca 2015 r. – WPN-I.6442.33.2015.JK 2. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 18 stycznia 2018 r. – WPN-I.6442.6.2018.WT 3. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 17 czerwca 2020 r. – WPN-I.6442.25.2020.MJ 4. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 17 czerwca 2020 r. – WPN-I.6442.26.2020.MJ 5. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 18 lipca 2023 r. – WPN-I.6442.58.2023.WT 6. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 18 lipca 2024 r. – WPN-I.6442.64.2024.WT	6
Kania czarna	1. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 25 lipca 2022 r. – WPN-I.6442.45.2022.JK 2. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 17 czerwca 2020 r. – WPN-I.6442.27.2020.MJ – aktualizacja WPN-I.6442.63.2024.WT (19/07/2024) – strefa wspólna kania czarna i kania ruda	2
Kania ruda	1. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 01 września 2022 r. – WPN-I.6442.50.2022.MJ	1
Rybołów	1. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 28 czerwca 2022 r. – WPN-I.6442.35.2022.JK	1

Gatunek	Podstawa prawna utworzenia strefy	Razem dla gatunku
1	2	3
Sokół wędrowny	1. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 21 października 2020 r. - WPN-I.6442.45.2020.JK 2. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 05 marca 2025 r. - WPN-I.6442.10.2025.WT	2
Żółw błotny	1. Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 20 listopada 2016 r. - WPN-I.6442.51.2016.JK	1
Razem		13

Tabela 62. Powierzchnia pododdziałów, w których wyznaczono strefy ochrony całorocznej i okresowej w Nadleśnictwie Cybinka

Rodzaj strefy		Gatunek	Sumaryczna powierzchnia objęta strefą [ha]
1		2	3
Strefa ochrony całorocz- nej	obszar w promieniu do 200 m od gniazda	Bielik	40,10
	obszar w promieniu do 100 m od gniazda	Kania czarna	8,11
	obszar w promieniu do 100 m od gniazda	Kania ruda	0,95
	obszar w promieniu do 200 m od gniazda	Rybołów	3,60
	obszar w promieniu do 200 m od gniazda	Sokół wędrowny	5,53
	miejsca rozrodu i regularnego przebywania oraz obszar w promieniu do 200 m	Żółw błotny	4,76
	Razem strefy ochrony całorocznej		63,05
Strefa ochrony okresowej	Obszar w promieniu 500 m od gniazda (od1.01 do 31.08)	Bielik	188,94
	Obszar w promieniu 500 m od gniazda (1.03 do 31.08)	Kania czarna	47,17
	Obszar w promieniu 500 m od gniazda (1.03 do 31.08)	Kania ruda	21,17
	Obszar w promieniu 500 m od gniazda (1.03 do 31.08)	Rybołów	37,39
	obszar w promieniu do 500 m od (od 1.01 do 31.07) gniazda	Sokół wędrowny	83,73
	miejsca rozrodu i regularnego przebywania oraz obszar w promieniu do 500 m (od 15.03 do 31.10)	Żółw błotny	25,19
	Razem strefy ochrony okresowej		403,59
Razem		466,64	

Powierzchnia „wspólnej” strefy kani czarnej i rudej została przyporządkowana do kani czarnej ze względu na dominację w strefie

4.10.5 Waloryzacja chronionych i lokalnie cennych gatunków występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Proces gromadzenia danych o gatunkach chronionych i lokalnie cennych na terenie Nadleśnictwa Cybinka polega przede wszystkim na analizie:

- danych z poprzedniego Programu Ochrony Przyrody
- danych z bazy Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa (aktualizowanej regularnie przez 10 lat obowiązywania PUL na lata 2016-2025)
- danych z Ksiąg Ochrony Przyrody dla leśnictw (aktualizowanych regularnie przez 10 lat obowiązywania PUL na lata 2016-2025)
- danych literaturowych (ich wykaz znajduje się w rozdziale 11. Literatura)

W związku z tym wszystkie wymienione w POP (w rozdziale Chronione oraz lokalnie cenne gatunki) taksony należy traktować jako wymagające podjęcia działań zapobiegających zniszczeniu ich stanowisk bądź (w przypadku zwierząt) siedlisk występowania.

Analiza rozmieszczenia na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka wykazuje, iż rośliny chronione skupiają się przede wszystkim w głębi kompleksów leśnych, w oddaleniu od obszarów zurbanizowanych. Nie zaznacza się zależności zwiększonego występowania roślin chronionych wzdłuż cieków i rzek. Stwierdzono zwiększoną kumulację stanowisk roślin chronionych w obszarze rezerwatu Młodno (a tym samym SOO Torfowisko Młodno). Znane stanowiska roślin

znajdują się w większości na siedliskach uboższych borowych, choć występują również skupienia na siedliskach żyzniejszych lasowych (np. cisy w L-ctwie Maczków).

Zakazy i dopuszczenia w stosunku do występujących roślin lub grzybów gatunków objętych ochroną gatunkową określa art. 51, 56 Ustawy o ochronie przyrody. Zakazy i dopuszczenia szczegółowo określają odpowiednio:

- dla grzybów – Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408);
- dla roślin – Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409);

W przypadku znanych stanowisk gatunków chronionych i rzadkich można sprawnie przeciwdziałać ich zniszczeniu podczas prac leśnych. Tabela poniżej przedstawia zestawienie takich stanowisk z wyszczególnieniem zabiegów gospodarczych, jakie tam zaplanowano. Dla poszczególnych gatunków podano również zalecenia ochronne mające na celu utrzymanie stanowisk cennych gatunków. Szczegółowe dane lokalizacyjne przekazano Nadleśnictwu w odrębnym załączniku do POP, których szersze udostępnianie zależne jest od decyzji Nadleśnictwa.

Tabela 63. Zestawienie działań gospodarczych w pododdziałach ze znanymi stanowiskami chronionych gatunków roślin, grzybów i porostów oraz zaleceń ochronnych.

Lp.	Gatunek	Status ochrony	Podstawowe wymagania zachowania stanowiska gatunku	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu planowanych zabiegów	Zabiegi planowane w obszarach występowania*
1	2	3	4	5	6
1.	bagno zwyczajne	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk		BRAK WSK
2.	bielistka siwa (błada)	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	BRAK WSK, AGROT, CP, CP-P, CW, IB, IIA, IIB, PIEL, TW, TP
3.	błotniszek wełnisty	ściśła	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk		brak zadań
4.	błyszczce włoskowate	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk		brak zadań
5.	bobrek trójlistkowy	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk		BRAK WSK
6.	brodaczką - rodzaj	w zal. od gat.	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia i zasobów martwego drewna siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	BRAK WSK, TW
7.	brodaczką kępkową	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia i zasobów martwego drewna siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	TW
8.	brodaczką sitową	ściśła	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia i zasobów martwego drewna siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	TP
9.	brodawkowiec czysty	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	BRAK WSK, CP, CP-P, CW, IB, IIIAU, IIB, IIIBU, TP
10.	centuria nadbrzeżna	ściśła	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk oraz dużego nasłonecznienia		brak zadań
11.	chrobotek - rodzaj	w zal. od gat.	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk oraz ich odpowiedniego nasłonecznienia	Zapobieganie sukcesji i zacienieniu, zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	AGROT, BRAK WSK, CW, CP, TW, TP

Lp.	Gatunek	Status ochrony	Podstawowe wymagania zachowania stanowiska gatunku	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu planowanych zabiegów	Zabiegi planowane w obszarach występowania*
1	2	3	4	5	6
12.	chrobotek leśny	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk oraz ich odpowiedniego nasłonecznienia	Zapobieganie sukcesji i zacienieniu, zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	BRAK WSK, CP, TW, TP, IB
13.	chrobotek najeżony	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk oraz ich odpowiedniego nasłonecznienia	Zapobieganie sukcesji i zacienieniu, zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	BRAK WSK, TP, IB
14.	chrobotek reniferowy	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk oraz ich odpowiedniego nasłonecznienia	Zapobieganie sukcesji i zacienieniu, zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	BRAK WSK, CP, TW, TP
15.	chrobotek smukły	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk oraz ich odpowiedniego nasłonecznienia	Zapobieganie sukcesji i zacienieniu, zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	BRAK WSK. TP
16.	cis pospolity	częściowa	Utrzymanie prawidłowych dla gatunku warunków świetlnych w drzewostanie	Bezpośrednia ochrona stanowisk podczas prac leśnych	AGROT, BRAK WSK, CW, TW, TP, IIB, IIIB
17.	drabik drzewkowaty	częściowa	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	brak zadań lub BRAK WSK
18.	dzióbkoweic Zetterstedta	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk		BRAK WSK
19.	fałdownik nastroszony	częściowa	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	CP-P, TP, IIIB
20.	gajnik lśniący	częściowa	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	BRAK WSK, CP, CP-P, TW, TP, IB, IIB, IICU, IIIB
21.	gołąbek olszowy	brak - rzadki	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk		BRAK WSK
22.	groszek błotny	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk oraz warunków ocienienia		brak zadań lub BRAK WSK
23.	gruszycznik jednokwiatowy	w zal. od gat.	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	CW, TP, IIIB
24.	grzybienie białe	częściowa	Zachowanie stabilnego stanu wód		brak zadań
25.	jaskier - rodzaj	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk		brak zadań
26.	kocanki piaszkowe	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	CP-P, TP, IB
27.	kruszczyk błotny	ściśła	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk		BRAK WSK
28.	kostrzewa piaszkowa	brak - rzadki	Zachowanie warunków uwilgotnienia oraz wysokiego nasłonecznienia	Zapobieganie sukcesji i zacienieniu,	TP
29.	kruszczyk - rodzaj	ściśła	Zachowanie warunków uwilgotnienia	Zapobieganie sukcesji i zacienieniu,	brak zadań
30.	kruszczyk błotny	ściśła	Zachowanie warunków uwilgotnienia	Zapobieganie sukcesji i zacienieniu,	brak zadań
31.	kruszczyk szerokolistny	częściowa	Zachowanie warunków uwilgotnienia	Zapobieganie sukcesji i zacienieniu, zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	BRAKW WSK, TW
32.	kukułka krwista żółtawa	częściowa	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zapobieganie sukcesji i zacienieniu,	brak zadań
33.	listera jajowata	częściowa	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk		brak zadań lub BRAK WSK
34.	modrzewnica pospolita (zwyczajna)	częściowa	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk		brak zadań

Lp.	Gatunek	Status ochrony	Podstawowe wymagania zachowania stanowiska gatunku	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu planowanych zabiegów	Zabiegi planowane w obszarach występowania*
1	2	3	4	5	6
35.	mokradłoszka zaostrzona	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	Brak zadań, BRAK WSK, IIIB
36.	nasieźrzał pospolity	ściśła	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk		brak zadań lub BRAK WSK
37.	Odnożyca mączysta	częściowa	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	TW
38.	pajęcznica liliowata	ściśła	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	BRAK WSK, CP, TP
39.	płatnik pospolity	częściowa	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	brak zadań, BRAK WSK, TP
40.	płatnica islandzka	częściowa	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	BRAK WSK, TP
41.	pływacz drobny	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk	Zapobieganie sukcesji i zacienieniu	brak zadań
42.	pomocnik baldaszkowaty	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk oraz nasłonecznienia	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	AGROT, CW, CP, TP, IB, IIIB
43.	próchniczek błotny	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk		brak zadań
44.	roketnik pospolity	częściowa	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	BRAK WSK, TP, IB, IIIB
45.	rosiczka okrągłolistna	ściśła	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk		brak zadań
46.	rzeżucha drobnokwiatowa	brak - rzadki	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk (wilgotność siedlisk)		brak zadań
47.	rzęsiak pospolity	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk oraz odpowiednich warunków świetlnych i cieplnych	Zapobieganie zacienieniu oraz sukcesji, uprzątnięcie martwego drewna	BRAK WSK, CW, CP, CP-P, TP, IB, PIEL
48.	storczyk - rodzaj	w zal. od gat.	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zapobieganie sukcesji i zacienieniu	brak zadań lub BRAK WSK
49.	szafirek miękkolistny	ściśła	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zapobieganie sukcesji i zacienieniu, koszenie	CP
50.	śnieżyczka przebiśnieg	częściowa	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	brak zadań, BRAK WSK, TP, IIAU
51.	torfowiec - rodzaj	w zal. od gat.	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	brak zadań, BRAK WSK, CP, TP
52.	torfowiec błotny	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk		BRAK WSK
53.	torfowiec kończysty	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk		brak zadań
54.	torfowiec nastroszony	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk		brak zadań
55.	wełnianka pochwowata	brak	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk		brak zadań
56.	wiciokrzew pomorski	częściowa	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk		brak zadań
57.	widlicz (widłak) spłaszczony	częściowa	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	AGROT, BRAK WSK, CW, CP, TP, IB, IIIB, PIEL
58.	widłak - rodzaj	w zal. od gat.	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	IB
59.	widłak goździsty	częściowa	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	brak zadań, AGROT, BRAK WSK, CW, CP,

Lp.	Gatunek	Status ochrony	Podstawowe wymagania zachowania stanowiska gatunku	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu planowanych zabiegów	Zabiegi planowane w obszarach występowania*
1	2	3	4	5	6
					TW, TP, IB, IIBU, IIIB, ODN-ZRB
60.	widłak jałowcowaty	częściowa	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	brak zadań, CW, TP
61.	widłoząb kędzierzawy	częściowa	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	BRAK WSK, TP, IB
62.	widłoząb miotlasty	częściowa		Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	BRAK WSK, TP, IB
63.	zimoziół północny	częściowa	Zachowanie stanowisk, ochrona siedlisk	Ochrona czynna: 1. usuwanie podszytów - dwukrotnie w 10-cioleciu z usunięciem biomasy; 2. Usuwanie runa wysokiego - raz do roku w maju z usunięciem biomasy	TP
64.	złotlinka jaskrawa	częściowa	Zachowanie właściwego stanu uwilgotnienia siedlisk	Zachowanie najcenniejszych płatów bez działań	BRAK WSK, IB,

4.11. PROJEKTOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Poniżej przedstawiono propozycje objęcia ochroną użytków ekologicznych oraz pomników przyrody.

Użytki ekologiczne:

- w gminie Cybinka, Leśnictwo Urad - 496 i-j, 497 f - bagno, jeziorko - Na omawianym obszarze występują cenne gatunki roślin i zwierząt: strzebla błotna, piskorz, łabędź niemy, kurka wodna, zimorodek, pliszki, pełzacze, storczyki: szerokolistny i plamisty, grązel żółty.

- w gminie Cybinka, Leśnictwo Nowy Młyn - teren łąk i pastwisk z kompleksem bagien - 26 j, 27 m, r, 28 g, k, l, 29 f-h, k - Największa w Nadleśnictwie ostoja bobra europejskiego z kilkoma żeremiami i tamami. Jest to również miejsce występowania i rozrodu płazów, kaczek i żurawi.

- gmina Cybinka, Leśnictwo Korczyców - bagno - 684 f - Cenny ekosystem wodno-błotny.

- gmina Cybinka, Leśnictwo Korczyców - bagno - 685 k - Cenny ekosystem wodno-błotny.

- miasto i gmina Cybinka, Leśnictwo Urad - fragment podmokłej łąki wraz z ciekim - 496 b-d, h-l, o-p, 497 a-i - miejsce występowania cennych gatunków zwierząt.

POMNIKI PRZYRODY - Nadleśnictwo zgłosiło do urzędu gminy Cybinka wniosek o uznanie nowych pomników przyrody, ujęto je w niniejszym dokumencie jako projektowane do czasu uchwalenia odpowiednim dokumentem. Poniżej lista zgłoszonych pomników w postaci drzew oraz głazów narzutowych:

Tabela 64. Zestawienie projektowanych pomników przyrody zgłoszonych do urzędu gminy przez Nadleśnictwo Cybinka

Lp.	Nazwa pomnika Akt powołujący	Obręb leśny Leśnictwo	Adres leśny	Gmina	Działka ewid.	Opis pomnika	
						Rodzaj (gatunek)	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Radzików							
1	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Radzików Nowy Młyn	1-02-7 -d	Cybinka	2007	drzewo dąb bezszyputkowy	wiek: 200 lat obw.: 350 cm
2	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Radzików Nowy Młyn	1-02-24 -k	Cybinka	2024	drzewo dąb bezszyputkowy	wiek: 300 lat obw.: 370 cm

Lp.	Nazwa pomnika Akt powołujący	Obręb leśny Leśnictwo	Adres leśny	Gmina	Działka ewid.	Opis pomnika	
						Rodzaj (gatunek)	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
3	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Radzików Nowy Młyn	1-02-24 -n	Cybinka	2024	drzewo dąb bezszypułkowy	wiek: 300 lat obw.: 410 cm
4	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Radzików Maczków	1-01-97 -h	Cybinka	2083	drzewo dąb bezszypułkowy	wiek: 300 lat obw.: 437 cm
5	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Radzików Maczków	1-01-122 -b	Cybinka	100/17	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 450 lat obw.: 603 cm
6	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Radzików Maczków	1-01-122 -o	Cybinka	100/17	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 300 lat obw.: 432 cm
7	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Radzików Maczków	1-01-123 -h	Cybinka	2082/2	drzewo wiąz pospolity	wiek: 120 lat obw.: 339 cm
8	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Radzików Bargów	1-04-220 -g	Cybinka	2237	głaz narzutowy	
9	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Radzików Bargów	1-04-221 -a	Cybinka	2238	głaz narzutowy	
Obręb Białków							
10	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Białków Cybinka	2-07-412 -d	Cybinka	2053	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 250 lat obw.: 399 cm
11	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Białków Cybinka	2-07-412 -h	Cybinka	2053	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 180 lat obw.: 402 cm
12	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Białków Cybinka	2-07-439 -b	Cybinka	2078	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 250 lat obw.: 516 cm
13	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Białków Cybinka	2-07-457 -a	Cybinka	2102	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 200 lat obw.: 486 cm
14	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Białków Cybinka	2-07-480 -d	Cybinka	2124	głaz narzutowy	
15	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Białków Urad	2-06-502 -h	Cybinka	2140/1	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 300 lat obw.: 628 cm
16	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Białków Urad	2-06-502 -h	Cybinka	2140/1	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 300 lat obw.: 471 cm
17	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Białków Urad	2-06-502 -k	Cybinka	2140/1	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 300 lat obw.: 534 cm
18	nowy pomnik brak aktu i nazwy	Białków Białków	2-08-593 -o	Cybinka	2230	drzewo dąb szypułkowy	wiek: 210 lat obw.: 402 cm

4.12. SIEDLISKA PRZYRODNICZE

Dla siedlisk przyrodniczych mających znaczenie dla Wspólnoty zgodnie z określoną procedurą ustalane są priorytetowe działania dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typu siedliska przyrodniczego. W specjalnych obszarach ochrony siedlisk w Planach Zadań Ochronnych wyznaczane są odpowiednie działania w celu uniknięcia pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków.

Siedliska przyrodnicze przyjęto wg danych pozyskanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim zgodnie z Planami zadań ochronnych bądź projektami PZO – w granicach Natura 2000, natomiast płaty siedlisk poza obszarami Natura 2000 weryfikowano wg danych przekazanych z zasobów Nadleśnictwa Cybinka.

Siedliska przyrodnicze w granicach obszarów Natura 2000 przyjęto:

- za Planem Ochrony rezerwatu Młodno;
- za Planem Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowisko Młodno PLH080005;
- za Planem Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011;
- za Planem Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki PLH080015;

- za Planem Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Chrobotkowe PLH080048;
- za projektem Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Krośnieńska dolina Odry PLH080028;
- za danymi przekazanymi z Nadleśnictwa Cybinka z weryfikacją terenową;

Ostatecznie, na podstawie aktualnie dostępnych danych oraz weryfikacji terenowej podczas prac taksacyjnych na terenie Nadleśnictwa Cybinka zinwentaryzowano **6 typów nieleśnych** siedlisk przyrodniczych na łącznej powierzchni 126,26 ha **oraz 8 typów leśnych** siedlisk przyrodniczych na powierzchni 650,88 ha w zarządzie administracyjnym Nadleśnictwa.

Tabela 65. Wykaz siedlisk przyrodniczych na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Kod siedliska	W granicach obszarów siedliskowych Natura 2000					Grunty nadleśnictwa poza obszarami siedliskowymi Natura 2000					Łącznie				
						Stan siedliska									
	FV	U1	U2	XX	Razem	FV	U1	U2	XX	Razem	FV	U1	U2	XX	Razem
	Powierzchnia (ha)														
3150	0,00	34,00	0,00	0,00	34,00	2,46	8,14	4,41	0,00	15,01	2,46	42,14	4,41	0,00	49,01
6410	0,00	2,26	0,00	0,00	2,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,26	0,00	0,00	2,26
6430	0,00	8,29	0,14	0,00	8,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,29	0,14	0,00	8,43
6510	0,00	11,72	17,78	0,00	29,50	0,00	2,68	0,00	0,00	2,68	0,00	14,40	17,78	0,00	32,18
7140	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,95	0,00	4,95	0,00	0,00	4,95	0,00	4,95
7230	0,00	29,43	0,00	0,00	29,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29,43	0,00	0,00	29,43
Razem nieleśne	0,00	85,70	17,92	0,00	103,62	2,46	10,82	9,36	0,00	22,64	2,46	96,52	27,28	0,00	126,26
9110	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,50	0,00	0,00	6,50	0,00	6,50	0,00	0,00	6,50
9130	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,60	0,00	0,00	2,60	0,00	2,60	0,00	0,00	2,60
9170	0,00	2,27	13,97	0,00	16,24	0,00	39,34	31,56	0,00	70,90	0,00	41,61	45,53	0,00	87,14
9190	0,00	5,33	31,86	0,00	37,19	0,91	7,97	0,62	0,00	9,50	0,91	13,30	32,48	0,00	46,69
*91E0	0,00	151,63	88,99	0,00	240,62	12,51	74,21	35,60	0,00	122,32	12,51	225,84	124,59	0,00	362,94
91F0	0,00	104,31	0,00	0,00	104,31	0,00	7,24	1,41	0,00	8,65	0,00	111,55	1,41	0,00	112,96
*91I0	0,00	0,00	2,21	0,00	2,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,21	0,00	2,21
91T0	0,00	0,00	9,45	0,00	9,45	1,60	18,79	0,00	0,00	20,39	1,60	18,79	9,45	0,00	29,84
Razem leśne	0,00	263,54	146,48	0,00	410,02	15,02	156,65	69,19	0,00	240,86	15,02	420,19	215,67	0,00	650,88
Łącznie	0,00	349,24	164,40	0,00	513,64	17,48	167,47	78,55	0,00	263,50	17,48	516,71	242,95	0,00	777,14

kody stanu siedliska przyjęto zgodnie z wzorcem: FV – A, U1 – B, U2 – C

* siedlisko o znaczeniu priorytetowym

3150 - Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*

Tworzone przez jeziora i stałe niewielkie zbiorniki wodne oraz odcięte fragmenty koryt rzecznych z wolno pływającymi makrofitami, makrofitami zakorzenionymi w dnie oraz o liściach pływających. Obecne mogą być również skupienia drobnych roślin pływających po powierzchni wody. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa występują na niedużych powierzchniach w leśnictwach Koziczyn, Sądów, Cybinka, Rapice oraz Korczyców, łącznie 11 płątów (w tym 5 poza obszarami Natura 2000) o powierzchni 49,01 ha. Siedlisko występuje we wszystkich stanach zachowania jednak najczęściej w stanie U1 (B) – 87,2% płątów siedliska na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa.

6410 - Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)

Siedlisko ma charakter półnaturalny, rozwinęło się w miejscach po dawnych lasach, które wyróżniają się zmiennym, w czasie sezonu wegetacyjnego, poziomem wody gruntowej. Charakteryzuje się dużą zmiennością geograficzną, edaficzną oraz zróżnicowaniem związanym z formą i intensywnością użytkowania. Na terenie Nadleśnictwa ziołorośla nadrzeczne można spotkać w rezerwacie przyrody „Młodno” Leśnictwo Rapice. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka wyznaczone są 1 płącie o powierzchni 2,26 ha w stanie zachowania U1.

6430 - Ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvulalia sepium*)

W Nadleśnictwie Cybinka są to naturalne, nitrofilne, okrajkowe zbiorowiska ziół i pnączy wzdłuż cieków wodnych. Tworzą je eutroficzne wysokie byliny oraz pnącza. Głównym czynnikiem warunkującym tworzenie się takiej roślinności jest duża wilgotność podłoża, dostęp do światła oraz kamienistość podłoża i rzeźba terenu. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka ziołorośla nadrzeczne można spotkać w granicach rezerwatu „Młodno” na powierzchni 8,43 ha zachowane w stanie U1 (dwa płąty) oraz U2 (jeden płąt).

6510 - Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże

Są to wysoko produktywne bogate florystycznie łąki świeże pochodzenia antropogenicznego, użytkowane kośnie. Występują na żyznych, świeżych glebach mineralnych bez śladów zanieczyszczenia. Zbiorowiska te powstały w wyniku wycięcia lasów liściastych na potrzeby utworzenia łąk kośnych. Koszone są zazwyczaj dwa razy w roku. Zazwyczaj występują poza dolinami rzecz-

Fig. 56. Widok na płąt siedliska przyrodniczego 6510 w rezerwacie przyrody Młodno

nymi. Nieraz spotyka się je w dolinach, ale wówczas porastają gleby odwadniane lub znajdują się poza zasięgiem wylewów rzeki. W Nadleśnictwie Cybinka zlokalizowane są przede wszystkim w obszarach Natura 2000 (13 płątów), płąty poza N2000 znajdują się w Leśnictwie Nowy Młyn (2 płąty) – sumarycznie zajmują powierzchnię 32,18 ha. Płąty stanowią niewielkie, znacznie rozproszone arealy, z których największe znajdują się w granicach

PLH080005 Torfowisko Młodno – ich stan zachowania to U1/U2.

7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*)

Siedlisko rozwijające się przy powierzchni oligo- do mezotroficznych wód, o pośrednim typie zasilania – z wody opadowej, podziemnej i powierzchniowej. Torfotwórcze zbiorowiska roślinne mogą tutaj występować w postaci pływających na powierzchni wody dywanów (pła), trzęsawisk, zbudowanych przez średnio wysokie i niskie turzyce, torfowce i mchy brunatne. W leśnictwach Nowy Młyn oraz Bargów. W Nadleśnictwie Cybinka wskazano łącznie 7 płatów o łącznej powierzchni 4,95 ha. Wszystkie płaty znajdują się poza Obszarami Natura 2000, zachowane w stanie U2.

7230 - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Do nizinnych torfowisk zasadowych o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk zaliczane są mezo- i mezo-oligotroficzne, słabo kwaśne, neutralne i zasadowe młaki, torfowiska źródłiskowe i przepływowe typu niskiego, zasilane wodami podziemnymi. Porastają je torfotwórcze zbiorowiska mszysto-niskoturzycowe. W Nadleśnictwie Cybinka wykazano to siedlisko tylko w dwóch płatach w obszarze rezerwatu „Młodno” – stan zachowania U1 sumaryczna powierzchnia 29,43 ha.

9110 - Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*)

W granicach Nadleśnictwa zbiorowisko to obejmuje lasy bukowe rosnące na ubogich, kwaśnych glebach. Jednocześnie jest to typ lasu istotny gospodarczo. W przypadku wszystkich 5 płatów siedliska wykazanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka, stan zachowania określono na poziomie U1. Występują jako niewielkie, rozproszone płaty w Leśnictwach Koziaczyn (1 płat), Sądów (2 płaty) oraz Korczyców (1 płat) – poza Obszarami Natura 2000. Ich łączna powierzchnia to 6,50 ha, wszystkie w stanie zachowania U1.

9130 - Żyzne buczyny (*Galio odorati Fagenion*)

Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje w Nadleśnictwie las bukowy rosnący na żyznym Łśw, zazwyczaj rozwija się na glebach o neutralnym lub słabo kwaśnym odczynie, z próchnicą typu mull i przewagą gatunków typowych dla lasów liściastych siedlisk eutroficznych w runie. Występuje tylko w jednym płacie w Leśnictwie Nowy Młyn. Powierzchnia siedliska na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka to 2,60 ha, stan zachowania oceniono na U1.

9170 - Grąd środkowoeuropejski (*Galio-Carpinetum*)

Są to wielogatunkowe lasy liściaste. Na terenie Nadleśnictwa Cybinka występują głównie na glebach rdzawych właściwych i rdzawych brunatnych, na siedlisku lasu mieszanego świeżego i lasu świeżego. W składzie gatunkowym drzewostanów dominuje wyraźnie dąb szypułkowy. Pod względem udziału powierzchniowego siedlisko 9170 stanowi 9,00% wszystkich pododziałów z siedliskami przyrodniczymi. Najliczniej występuje w Leśnictwach Urad oraz Korzyców. W zdecydowanej większości przypadków płaty siedliska zlokalizowane są poza Obszarami Natura 2000 (37 z 43 płatów). Płaty występują w stanie zachowania U1 oraz U2, przy czym w Obszarze Natura 2000 Ujście Ilanki ich stan zachowania oceniono na U2 (4 płaty), w Obszarze Natura 2000 Dolina Pliszki stan zachowania płatu oceniono na U1 (1 płat).

Fig. 57. Fragment siedliska przyrodniczego 9170 I-ctwo Cybinka

9190 - Kwaśne dąbrowy (*Quercetea robori-petraeae*)

Siedlisko przyrodnicze, które wśród pozostałych leśnych na terenie Nadleśnictwa Cybinka zajmuje 5,36% powierzchni wszystkich pododdziałów z siedliskami przyrodniczymi. Występuje głównie na glebach rdzawych brunatnych. Gatunkiem panującym w drzewostanie jest zazwyczaj dąb bezszypułkowy i szypułkowy oraz sosna zwyczajna. Wśród typów siedliskowych lasu dominuje tutaj las świeży, mieszany świeży, las wilgotny, pojawia się również bór mieszany świeży. Na terenie Nadleśnictwa Cybinka zajmuje w sumie 46,69 ha, gdzie największą po-

wierzchnię stanowią płaty w stanie zachowania U2. Najwięcej pododdziałów z siedliskiem 9190 występuje w Leśnictwie Cybinka. Większość płatów znajduje się w granicach Obszarów natura 2000 (18 na 26).

Fig. 58. Fragment siedliska 91E0

*91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe

Siedlisko priorytetowe, które obejmuje przede wszystkim lasy nadrzeczne, w przypadku Nadleśnictwa Cybinka, głównie olszowe (Ol oraz OlJ). Wykształcają się one na glebach zalewanych wodami rzecznyymi, o wysokim poziomie wód gruntowych. Na terenie Nadleśnictwa, największy udział powierzchniowy mają płaty siedliska 91E0 na glebach torfowych torfowisk niskich oraz na glebach murszowatych. Jako gatunek panujący, występuje olsza czarna, zaznacza się również w udziale niewielkim udziałem dąb szypułkowy i sosna. Wśród leśnych siedlisk przyrodniczych opisywana jednostka ma największy/znaczący udział 37,24% powierzchni wszystkich pododdziałów z siedliskami przyrodniczymi (227 płatów na łącznej powierzchni 362,90 ha). Najliczniej siedlisko 91E0 występuje wzdłuż rzeki Pliszki oraz Ilanki. Około 67%

płatów siedliska znajduje się w Obszarach Natura 2000, jednak ich znacząca część znalazła się poza nimi – gdzie znalazła się większość płatów z właściwym stanem zachowania – FV.

91F0 - Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)

Typ ten obejmuje wilgotne lasy dębowo-wiązowo-jesionowe, które powiązane są z terenami okazjonalnie zalewanymi przez wody rzeczne lub pozostającymi pod wpływem okresowych spływów powierzchniowych lub ruchomych wód gruntowych. Drzewostany na tym siedlisku w Nadleśnictwie Cybinka buduje przede wszystkim dąb szypułkowy jako gatunek panujący. W większości przypadków siedlisko 91F0 wykształciło się tutaj na glebach murszowatych. Występuje najliczniej w granicach Leśnictwa Rąpice, wzdłuż Odry, w zasięgu obszaru Natura 2000 Krośnieńska Dolina Odry. Siedlisko 91F0 wykazano na łącznej powierzchni 113,00 ha (11,51% powierzchni wszystkich pododdziałów z siedliskami przyrodniczymi), z czego na powierzchni na zdecydowanej większości stan oceniono jako U1.

***91I0 - Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*)**

Są to lasy dębowe umiarkowanie lub silnie ciepłolubne świetliste. Charakteryzują się bogatą szatą florystyczną runa. Są to lasy o luźnym zwarcie drzewostanu, umiarkowanie rozwiniętej warstwie krzewów oraz bujnym runie, z dużym udziałem światłolubnych gatunków roślin. W Nadleśnictwie Cybinka znajduje się jeden płat tego typu siedliska – w granicach Obszaru Natura 2000 Ujście Ilanki, Leśnictwo Nowy Młyn gatunkiem panującym w tym siedlisku jest dąb bezszypułkowy. Powierzchnia płatu wynosi 2,21 ha, a jego stan oceniono na U2.

91T0 - Sosnowy bór chrobotkowy

Zaliczają się tutaj naturalne suche bory sosnowe ubogich i kwaśnych siedlisk, o runie bogatym w chrobotki. Zajmują najuboższe i najsuchsze siedliska. Słabe gleby i stres spowodowany suszą sprawiają, że drzewostany są tutaj niskiej bonitacji. Mogą być stadiami sukcesji roślinności na śródlądowych wydmach. W Nadleśnictwie Cybinka siedlisko 91T0 występuje w Leśnictwach Białków, Cybinka, Maszewo, Skarbona oraz Urad. Sumarycznie ten typ siedliska przyrodniczego zajmuje na gruntach Nadleśnictwa Cybinka 29,84 ha. Największe skupisko płatów o wydłużonym kształcie znajduje się w Obszarze Natura 2000 Bory Chrobotkowe koło Bytomca (41 płatów) – wszystkie oceniono na stan U2. Natomiast 10 płatów znajdujących się poza granicami N2000 oceniono głównie na stan U1.

Fig. 59. Fragment siedliska 91T0 w PLH080048 (fot. P. Rutkowski)

SIEDLISKA W ZASIĘGU TERYTORIALNYM POZA GRUNTAMI W ZARZĄDZIE

3260 - Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*)

Siedlisko obejmuje odcinki naturalnych i półnaturalnych rzek i potoków na terenach nizinnych, podgórskich i w niższych partiach gór, o stosunkowo intensywnym przepływie wód i gruboziarnistym substracie dna. Roślinność tych rzek tworzą głównie gatunki włosieniczników (rodzaj *Batrachium*) oraz inne gatunki hydrofitów charakterystycznych dla związku *Ranunculion fluitantis*. Siedlisko nie występuje na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka, płaty siedliska

znajdują się w Obszarach Natura 2000 Dolina Pliszki oraz Ujście Ilanki płaty jedynie graniczą z gruntami Skarbu Państwa w zarządzie LP.

4.13. PROJEKTOWANE POZAUSTAWOWE FORMY OCHRONY OBSZARÓW PRZYRODNICZO CENNYCH – PROJEKT WYTTCZYNYCH I REKOMENDACJI OGÓLNOPOLSKIEJ NARADY O LASACH

W trakcie opracowywania projektu PUL zastosowano wytyczne i rekomendacje Ogólnopolskiej Narady o Lasach (ONoL), które zostały wdrożone przez Dyрекję Generalną Lasów Państwowych w postaci wyznaczenia w LP proponowanych **Obszarów Cennych Przyrodniczo (OCP)**. Obszary te mają stanowić kluczowy element kompleksowej strategii wzmocnienia ochrony lasów w Polsce. Celem wyznaczenia OCP, określanych w dokumentach jako lasy o szczególnych walorach przyrodniczych, jest objęcie ich wzmocnioną ochroną. Idzie za tym realizacja krajowych i międzynarodowych zobowiązań dotyczących **ochrony różnorodności biologicznej** oraz zapewnienie trwałości **pozaprodukcyjnych usług ekosystemowych** świadczonych przez lasy.

Wyznaczone przez nadleśnictwo lasy i inne grunty przeznaczone do wyłączenia z użytkowania (OCP-1) oraz modyfikacji gospodarki leśnej (OCP-2) zostały poddane w ramach opracowywania projektu PUL aktualizacji w zakresie zasięgów i powierzchni gruntów. Dostosowano je do granic wydzieleń ustalonych w aktualnej dokumentacji urzędniowej. Sumaryczna powierzchnia obiektów zaliczonych do OCP-1 wynosi 1320,35 ha, natomiast OCP-2 – 1141,32 ha.

Zasady gospodarowania w OCP mają opierać się na środkach wzmocnienia ochrony, które dzielą się na:

- **wyłączenie z użytkowania** (całkowite wyłączenie z pozyskania drewna) – zastosowane dla najcenniejszych obiektów (OCP-1), takich jak: bagna i siedliska bagienne (np. Bb, BMb itd.), zalewowe (Lł, OIJ), priorytetowe (np. 91E0), użytki ekologiczne, powierzchnie szczególnie chronione (dodatkowa kategoria gruntu leśnego niezalesionego), rezerваты przyrody również w trakcie procedury (projektowane), zalewiska, całoroczne strefy ostoi gatunków objętych ochroną strefową, enklawy, wyspy i inne cenne obszary dotychczas nieobjęte gospodarką leśną (funkcjonujące dotąd jako ekosystemy referencyjne);
- **modyfikacja gospodarki leśnej** – (OCP-2) weszły tu drzewostany na siedliskach borów suchych oraz te położone wzdłuż naturalnych cieków i zbiorników wodnych, bagien oraz źródlisk, ponadto inne niż wyznaczone w kat. 1 siedliska bagienne wraz z „otuliną”, leśne siedliska przyrodnicze (inne niż priorytetowe), powierzchnie badawcze oraz wybrane inne drzewostany unikatowe w skali nadleśnictwa.

Dokonane adaptacje na znacznym areale eliminują działania lub modyfikują gospodarkę leśną, aby potencjalny negatywny wpływ na obszary najcenniejsze dodatkowo ograniczyć, co w założeniu pozwoli na podniesienie ogólnego poziomu bioróżnorodności. Planowane działania są również odpowiedzią na zagrożenia i potrzeby wynikające ze zmian klimatycznych.

Grunty leśne w kategorii OCP-1 zostały w projekcie PUL zaliczone do gospodarstwa specjalnego. W większości objęły one lasy, które w ramach RDLP funkcjonowały jako ekosystemy referencyjne, w których nie prowadzono gospodarki leśnej.

Wykaz proponowanych powierzchni zakwalifikowanych jako OCP znajduje się w załączniku nr 5 do POP.

5. WALORY PRZYRODNICZE NADLEŚNICTWA

5.1. STRUKTURA UŻYTKOWANIA ZIEMI

Struktura użytkowania ziemi grupuje charakterystyczne wykorzystanie gruntów na danym terenie. Analizy tego parametru dokonano na podstawie bazy CORINE Land Cover 2018 (stan bazy na 11.12.2023 r.), która jest efektem prac w ramach europejskiego programu monitorowania Ziemi - Copernicus Land Monitoring. Jego podstawowym celem było wykazanie zmian pokrycia terenu i użytkowania ziemi, jakie zaszły w latach 2012-2018 i stworzenie jednolitej bazy danych CLC2018. Formy pokrycia terenu uporządkowano w klasach. Tabela poniżej przedstawia udział poszczególnych klas pokrycia terenu w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka.

Tabela 66. Udział procentowy poszczególnych klas pokrycia terenu w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka wg bazy CORINE Land Cover 2018.

Klasa pokrycia terenu	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1	2	3
112 - Zabudowa miejska rozproszona (luźna)	677,97	1,85
131 - Wyrobiska	113,34	0,31
211 - Niezmeliorowane grunty rolne	8876,08	24,22
231 - Łąki i pastwiska	2539,53	6,93
242 - Uprawy złożone	125,28	0,34
243 - Obszary rolnicze z dużym udziałem roślinności naturalnej	542,86	1,48
311 - Lasy liściaste	1567,48	4,28
312 - Lasy iglaste	19208,39	52,42
313 - Lasy mieszane	1789,81	4,88
321 - Obszary trawiaste	122,03	0,33
324 - Obszary przejściowe	619,17	1,69
411 - Bagna	99,37	0,27
511 - Wody	333,67	0,91
512 - Zbiorniki wodne	26,76	0,07
Razem teren Nadleśnictwa	36641,73	100,00

Wśród gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwie Cybinka dominują grunty leśne zalesione zajęte przez drzewostany. Zajmują one 96,84% wszystkich gruntów należących do Nadleśnictwa - 20946,13 ha. Gruntów leśnych niezalesionych ogółem jest zaledwie 1,69% - 384,13 ha. Grunty związane z gospodarką leśną stanowią 635,92 ha powierzchni Nadleśnictwa Cybinka (w tym drogi leśne - 1,79%, linie podziału przestrzennego lasu - 0,61%). Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka znajduje się ok. 190,2932 ha bagien klasyfikowanych jako nieużytki, co stanowi 0,86% powierzchni Nadleśnictwa.

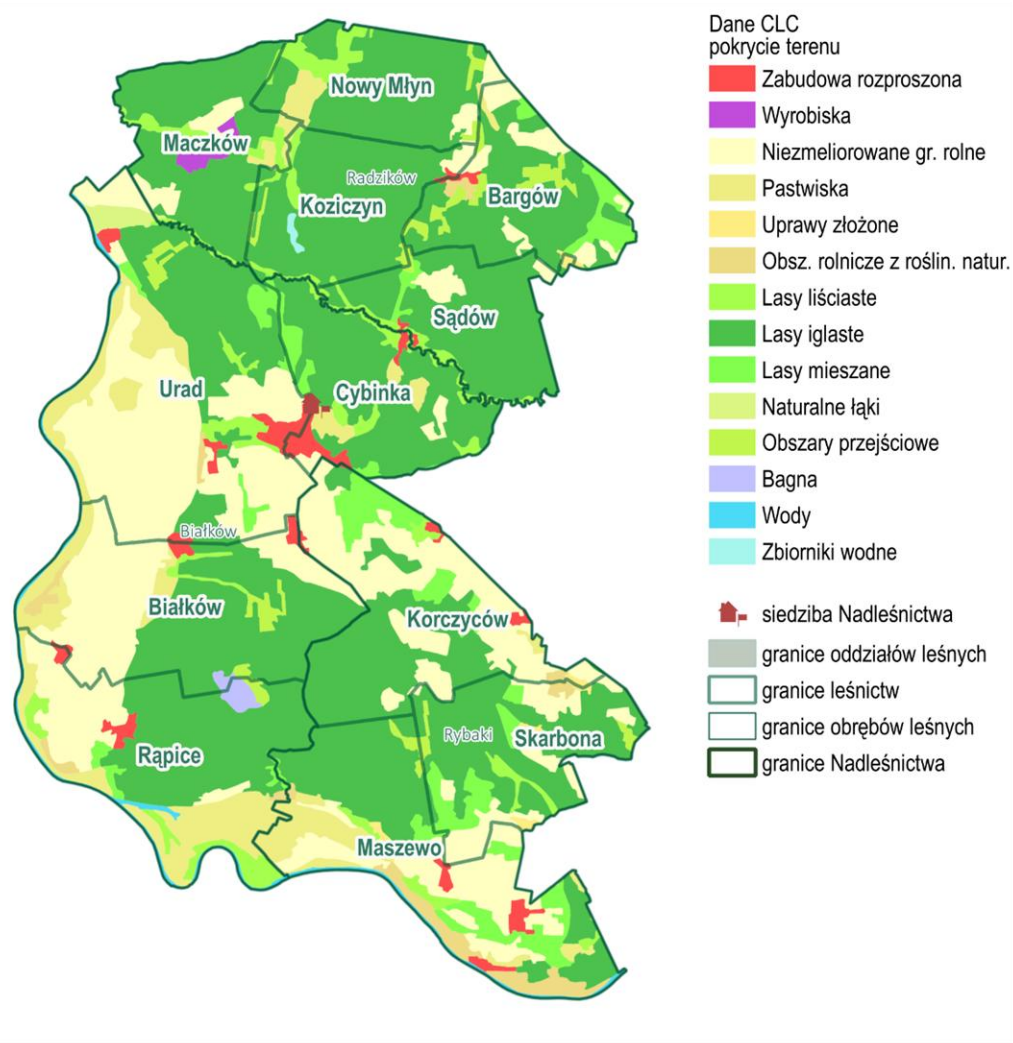

Fig. 60. Układ przestrzenny pokrycia terenu według bazy CORINE Land Cover.

Pełne zestawienie powierzchni ewidencyjnej gruntów Nadleśnictwa według grup i rodzajów użytków przedstawiono w Elaboracie.

5.2. DOMINUJĄCE FUNKCJE LASÓW

Zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu 2023 w lasach, które z natury są wielofunkcyjne, wyróżnia się wiele funkcji ujmowanych w zbiory odpowiednie do celów ochrony przyrody oraz gospodarki leśnej. Uwzględnia się przy tym sposób ich świadczenia lub ograniczenia gospodarki leśnej wynikające z przepisów prawa, a także wagę i rolę pełnionych funkcji (funkcje dominujące i wiodące). Do celów planowania urzędzeniowego przyjmuje się podział, zależnie od dominującej roli pełnionych funkcji ochronnych, na **trzy podstawowe** (główne) funkcje lasów: rezerwatowe, oddziaływania społecznego oraz gospodarcze-wielofunkcyjne.

Tabela 67. Podział lasów Nadleśnictwa Cybinka ze względu na pełnione funkcje (w odniesieniu do powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej).

Funkcja lasu	Razem powierzchnia [ha]	Udział [%] *
1	5	6
Rezerваты przyrody	148,21	0,70%
Oddziaływania społecznego	250,71	1,18%
Oddziaływania zrównoważonego	250,71	1,18%
Lasy gospodarcze-wielofunkcyjne ogółem:	20933,00	98,13%
Lasy ogółem:	21331,92	100,00%

Rezerваты przyrody

Na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka występujące ujęte w niniejszym dokumencie rezerваты przyrody zajmują łączną powierzchnię 148,21 ha - lasów Nadleśnictwa Cybinka.

Lasy oddziaływania społecznego

Lasy oddziaływania społecznego to obszary leśne, istotne dla mieszkańców obszarów zurbanizowanych, dostarczające różnorodnych usług ekosystemowych, które mają istotny wpływ na jakość życia – działania w nich podporządkowane są funkcjom pozaprodukcyjnym. Lasy o zwiększonej funkcji społecznej nie są tożsame z lasami ochronnymi o kategorii: *lasy w miastach i do 10 km wokół miast o liczbie mieszkańców ponad 50 tys.*, ujętymi w decyzji lub (uprzednio) zarządzeniu ministra właściwego ds. środowiska o uznaniu lasów danego nadleśnictwa za ochronne. W kompleksach leśnych zaklasyfikowanych do obszarów o zwiększonej funkcji społecznej można wyznaczyć strefy oddziaływania społecznego (stosownie do potrzeb) intensywnego i zrównoważonego. W lasach o zwiększonej funkcji społecznej prowadzenie gospodarki leśnej ukierunkowane jest na zachowanie ich charakteru oraz utrzymanie walorów krajobrazowych lasu. Zgodnie z „Wytocznymi do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych” lasy o zwiększonej funkcji społecznej obejmują:

- a) lasy intensywnie użytkowane rekreacyjnie,
- b) tereny leśne w bezpośrednim sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych,
- c) lasy uzdrowiskowe w strefach A i B (w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych).

Lasy zaliczone do tej kategorii na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka należą do podkategorii oddziaływania zrównoważonego i zajmują 250,71 ha.

Lasy gospodarcze

Lasy nie zaliczone do lasów o zwiększonej funkcji społecznej lub rezerwatów są lasami gospodarczymi (wielofunkcyjnymi). Występują one na łącznej powierzchni 20933,00 ha co stanowi 98,13% powierzchni lasów Nadleśnictwa Cybinka.

5.2.1 Lasy pełniące funkcje ochronne

Kategorie ochronne ustala się w drodze Decyzji Ministra Środowiska - lasy z kategoriami ochronnymi mogą należeć do lasów społecznych lub gospodarczych. Mimo swojej dominującej funkcji ochronnej, w lasach ochronnych **istnieje możliwość prowadzenia gospodarki leśnej** w celu realizacji funkcji ochronnych, społecznych oraz produkcyjnych.

Przyjęta w niniejszym planie powierzchnia lasów ochronnych wynosi 5957,79 ha co stanowi 28,17% powierzchni lasów Nadleśnictwa Cybinka. Dominującą kategorią ochronną są lasy glebochronne na powierzchni 2844,43 ha (13,33% powierzchni lasów). Znaczącą powierzchnią wyróżniają się również lasy wodochronne – 2798,78 ha (13,23% powierzchni lasów). Lasy ochronne badawcze zajmują 284,71 ha (1,33% powierzchni lasów). Część lasów cennych pełni jednocześnie funkcję glebochronną, wodochronną i ostoi zwierząt. W przypadku wystąpienia kategorii lasów wodochronnych zaliczono tutaj lasy na siedliskach wilgotnych i bagiennych oraz lasy przylegające bezpośrednio do jezior, rzek oraz innych obszarów np. użytków ekologicznych lub większych bagien tworząc dla nich ochronną otulinę.

Lasy stanowiące wyznaczone powierzchnie badawcze to Glebowe Powierzchnie Wzorcowe (dalej GPW) utworzone zarządzeniem Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych, znak Z-2-710-48/75 z dnia 31 maja 1975 r. w sprawie wyznaczania na terenie lasów państwowych glebowych powierzchni wzorcowych (PGW) na wniosek Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego. Ich zadaniem jest jak najpełniejsze zabezpieczenie gleb reprezentujących typowe dla danego regionu elementy pokrywy glebowej przed sztucznie wywoływanymi zmianami morfologii oraz właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych. Dzięki wyznaczeniu GPW zachowana będzie baza dla przyszłych badań gleboznawczych, ekologicznych itp. (Sylwan, numer 12, str. 4, 1975 r. Warszawa). GPW wyznaczono na terenie Nadleśnictwa Cybinka w Leśnictwie Urad w oddziałach 394-398, 405-408, 418-420 (daw. Urad; 35-39, 46-49, 59-61).

Tabela 68. Zestawienie powierzchni lasów wg dominującej funkcji ochronnej (w odniesieniu do lasów razem).

Funkcja lasu	Obręb Radzików	Obręb Białków	Obręb Rybaki	Razem powierzchnia [ha]	Udział [%]*
1	2	3	4	5	6
Lasy ochronne	2763,22	1757,96	1436,61	5957,79	28,17%
badawcze	0,00	284,71	0,00	284,71	1,33%
Badawcze - wiodąca funkcja	0,00	284,71	0,00	284,71	1,33%
cenne	3,11	0,00	0,00	3,11	0,01%
Cenne - wiodąca funkcja	3,11	0,00	0,00	3,11	0,01%
glebochronne	1427,78	350,62	569,92	2348,32	11,01%
glebochronne, w miastach i wokół miast	0,00	2,38	0,00	2,38	0,01%
glebochronne, wodochronne	267,07	67,17	27,23	361,47	1,69%
glebochronne, wodochronne, cenne	81,89	47,92	0,00	129,81	0,61%
glebochronne, wodochronne, w miastach i wokół miast	0,00	2,45	0,00	2,45	0,01%
Glebochronne - funkcja wiodąca	1776,74	470,54	597,15	2844,43	13,33%
w miastach i wokół miast	0,00	17,47	0,00	17,47	0,08%
W miastach i wokół miast - funkcja wiodąca	0,00	17,47	0,00	17,47	0,08%
nasienne	9,29	0,00	0,00	9,29	0,04%
Nasienne - funkcja wiodąca	9,29	0,00	0,00	9,29	0,04%
wodochronne	906,88	933,17	839,46	2679,51	12,67%
wodochronne, cenne	67,20	35,09	0,00	102,29	0,48%
wodochronne, w miastach i wokół miast	0,00	16,98	0,00	16,98	0,08%
Wodochronne - funkcja wiodąca	974,08	985,24	839,46	2798,78	13,23%
Lasy - razem				21331,92	100,00%

*- odniesienie do powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej

5.3. RZEŻBA TERENU I GLEBY

Rzeźba terenu obszaru Nadleśnictwa Cybinka ukształtowała się głównie pod wpływem działalności zlodowacenia północnego. Po ustąpieniu lodowca trwały procesy kształtujące aktualne formy geomorfologiczne terenu Nadleśnictwa. Teren Nadleśnictwa Cybinka możemy podzielić na dwa charakterystyczne obszary:

- dominujący obszar równin sandrowych z dość urozmaiconymi wysoczyznami i wzgórzami morenowymi (krajobraz sandrowy tworzący płaskie i lekko sfalowane tereny związane z ostatnim zlodowaceniem, poprzecinane dolinami rzek i spiętrzeniami morenowymi);
- obszar zachodni, kształtowany pod wpływem działalności Pra-Odry, współcześnie rzeczny taras zalewowy oraz wyższy taras akumulacyjny wytworzony w schyłkowym okresie zlodowacenia północnego.

Przeciętna wysokość nad poziom morza zawiera się w granicach od około 40 do około 60 m n.p.m. Najniżej położony teren znajduje się nad rzeką Pliszką przy ujściu do Odry (30,9 m n.p.m.), a najwyższe tereny występują w obrębie Radzików i Rybaki (od 90 do 109 m n.p.m.).

Dominuje tutaj nizinne równinne ukształtowanie terenu na 78,37% powierzchni gruntów w zarządzie jednostki (ten typ rzeźby najczęściej występuje na obszarach staroglacjalnych oraz równinach sandrowych w pradolinach i dolinach rzecznych, poza tym na morenie dennej ostatniego zlodowacenia, równinach nadmorskich i pojeziernych). Drugim dominującym typem jest w przypadku Nadleśnictwa Cybinka nizinne faliste ukształtowanie terenu na 20,93% powierzchni gruntów Nadleśnictwa (deniwelacje nie przekraczają 12-15 m i tworzą nabrzmienia oraz obniżenia o małych nachyleniach – do 5°).

Obszar Nadleśnictwa Cybinka charakteryzuje się złożoną budową geologiczną, na którą składają się utwory trzeciorzędowe i czwartorzędowe (plejstoceny i holoceny) o różnym pochodzeniu i właściwościach. Zgodnie z operatem glebowo siedliskowym utwory trzeciorzędowe obejmują utwory pyłowe i iłowe oraz antropogeniczne pochodzenia trzeciorzędowego. Wschodnie utworów trzeciorzędowych w postaci iłów, mułków i mułków węglistych (węgli brunatnych) znajdują się między Cybinką a Drzeniowem oraz w obrębie Radzików. Utwory czwartorzędowe (plejstoceny) reprezentowane są przez piaski: sandrowe, rzeczne plejstoceny i zwałowe oraz gliny zwałowe i gytie organiczne. Poziom holoceny to piaski rzeczne, mursze, torfy niskie i przejściowe. Ważnym elementem rzeźby terenu są również utwory eoliczne. Dominującymi utworami są piaski sandrowe i piaski rzeczne plejstoceny. Na ww. utworach ukształciło się 18 typów i 49 podtypów gleb, które przedstawiono poniżej:

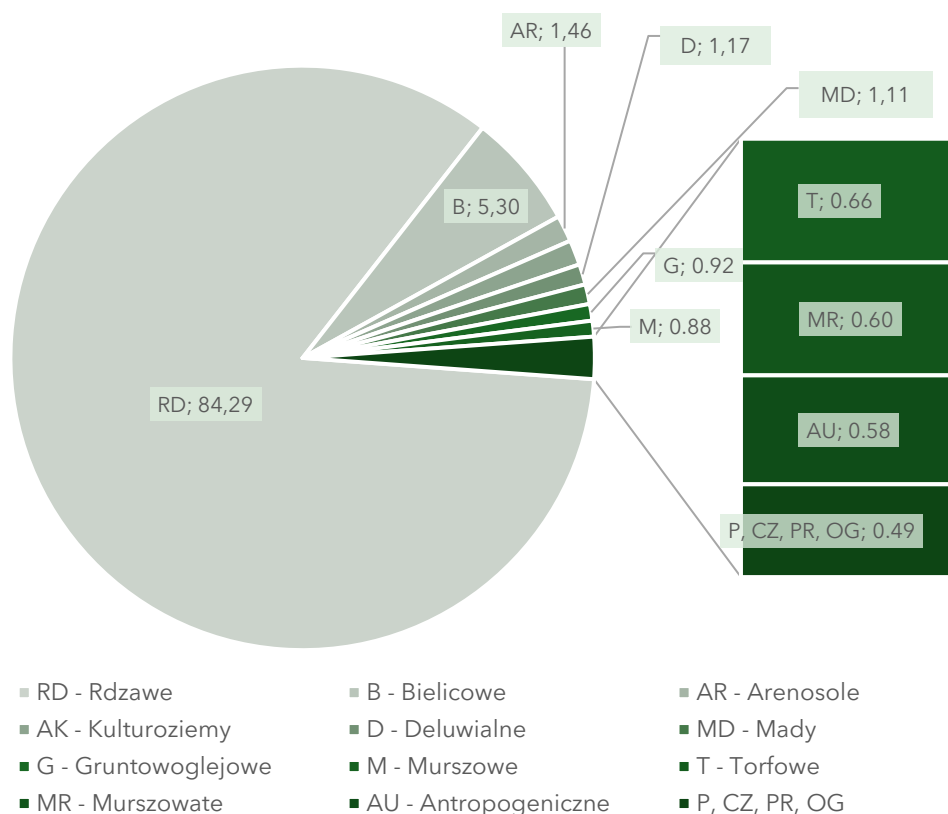

Fig. 61. Udział procentowy głównych typów gleb (wg operatu Glebowo-Siedliskowego 2004).

W Nadleśnictwie dominują gleby rdzawe (RD) – 84,29% powierzchni lasów Nadleśnictwa, z czego 55,22 % powierzchni to gleby rdzawe bielicowe. Gleby bielicowe (B) występują na 5,30% powierzchni lasów Nadleśnictwa, z pozostałych większy udział mają arenosole (AR) – 1,46% i gleby deluwialne (D) – 1,17%.

5.4. KLIMAT

Według regionalizacji klimatycznej opracowanej w 1999 r. przez prof. A. Wosia, teren Nadleśnictwa Cybinka położony w Regionie Dolnośląskim Zachodnim (R-XXIII).

Z raportu Monitoringu Klimatu Polski za 2024 r. (wydanie biuletynu IMGW) wynika, że obszar, na którym znajduje się Nadleśnictwo Cybinka, przy średniej rocznej temperaturze 10,9 °C, był najcieplejszym w kraju. Roczna suma opadów wynosiła ok. 700 mm. Anomalia sum opadów atmosferycznych w roku 2024 względem okresu referencyjnego 1991-2020 w obszarze analizowanym wyniosła ok. 110 - 120%.

Tabela 69. Zestawienie średnich temperatur oraz sumy opadów w miesiącu na rok 2024 – stacja synoptyczna Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej – Babimost (temperatura) i Boczów (opady)

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Średnia temperatura [°C]	0,1	6,4	6,9	10,6	16,8	18,8	20,3	20,7	16,1	10,1	4,2	3,0
Średnia suma opadów [mm]	46,4	70,3	37,0	32,0	28,9	97,0	131,7	31,6	55,5	30,3	75,8	46,9

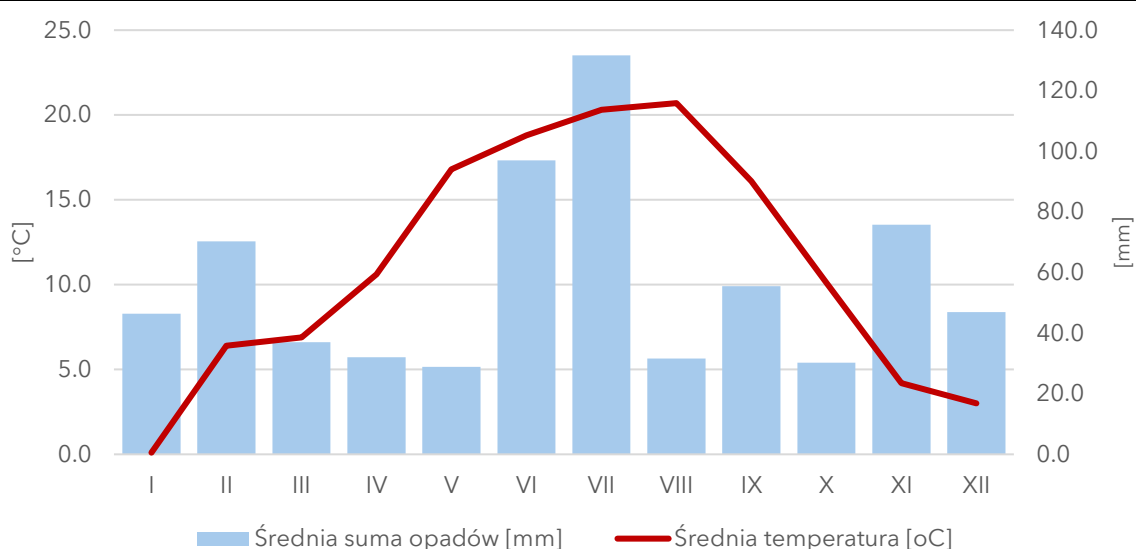

Fig. 62. Graficzne przedstawienie temperatury wg. stacji Babimost i suma miesięczna opadu atmosferycznego wg. stacji Boczów – rok 2024.

5.5. EKOSYSTEMY WODNO-MOKRADŁOWE

Stosunki wodne w granicach Nadleśnictwa Cybinka determinowane są warunkami hydrologicznymi, budową geologiczną, reliefem oraz składem mechanicznym gleb.

Granice przebiegu obszarów dorzeczy opisano zgodnie z zapisami ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2024 poz. 1087) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie sposobu ustalenia i ewidencjonowania przebiegu granic obszarów dorzeczy, regionów wodnych oraz zlewni (Dz. U. z 2017 r. poz. 2505 ze zm.).

Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) zostały wyznaczone zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, która definiuje je jako oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Fig. 63. Jeziora i rzeki w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka.

5.5.1. Wody płynące

Występujące na terenie Nadleśnictwa Cybinka wody płynące, zajmują wąskie doliny często o stromych skarpach i tylko niewielkie fragmenty lasu w bezpośrednim sąsiedztwie wykazują znaczne uwilgotnienie a pozostałe fragmenty zajmują siedliska o niskim poziomie wód gruntowych.

JCWP rzeczne (zlewnie) - jednolite części wód powierzchniowych rzecznych

Zlewnia - zgodnie z definicją słownikową (słownik pwn.pl) jest obszarem, z którego wody spływają do jednego wspólnego odbiornika (rzeki, jeziora, bagna). W przypadku gdy zlewnia obejmuje rzekę główną i jej dopływy pojęcie staje się równoważne z dorzeczem. Obszar zlewni stanowi podstawową jednostkę hydrologiczną.

Tabela 70. Jednolite części wód powierzchniowych wyróżnione w Nadleśnictwie Cybinka – JCWP rzeczne

Lp.	Europejski kod JCWP	Nazwa	Region wodny	Dorzecze	Zlewnia
1	2	3	4	5	6
1	RW600017175684	Cybinka	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński
2	RW60001717674	Dopływ z Bargowa	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński
3	RW60001717564	Dopływ z Grzmiącej	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński

Lp.	Europejski kod JCWP	Nazwa	Region wodny	Dorzecze	Zlewnia
1	2	3	4	5	6
4	RW6000231788	Dopływ z jez. Głębokiego	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński
5	RW60002317872	Dopływ z jez. Linie	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński
6	RW60001717562	Dopływ z Mielesznicy	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński
7	RW6000171732	Dopływ z polany Sosnowica	region wodny Środkowej Odry	obszar dorzecza Odry	Przyodrze
8	RW60002417899	Ilanka od Rzepi do ujścia	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński
9	RW6000017569	Kanał Luboński	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński
10	RW60001717529	Konotop	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński
11	RW6000211739	Odra od Czarnej Strugi do Nysy Łużyckiej	region wodny Środkowej Odry	obszar dorzecza Odry	Przyodrze
12	RW60002117999	Odra od Nysy Łużyckiej do Warty	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Odra graniczna do Widuchowej
13	RW60002417699	Pliszka od Konotopu do ujścia	region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	obszar dorzecza Odry	Ilanka, Pliszka, Konotop i Kanał Luboński
14	RW60001917349	Strumień od Raczy do Odry	region wodny Środkowej Odry	obszar dorzecza Odry	Przyodrze

Obszar Nadleśnictwa Cybinka pod względem hydrograficznym położony jest przede wszystkim w zasięgu zlewni: Ilanki, Pliszki, Konotopu i Kanału Lubońskiego. Do rzek mających największy wpływ na hydrologię i warunki siedliskowe obszaru w granicach Nadleśnictwa należą:

W części północnej:

Ilanka - rzeka II rzędu będąca prawym bezpośrednim dopływem Odry. Swój początek ma w połączonych ze sobą jeziorach Trawno i Trawienko. Uważana jest za jedną z najbardziej urodzichych rzek Środkowego Nadodrza. Jej całkowita długość wynosi 57,91 km. Dolinę Ilanki przecinają rynny polodowcowe - na analizowanym obszarze: rynna biskupicko-sądowsko-kosobudzka, zlokalizowana w okolicach Maczkowa, z jeziorami Koziczyn czy Głębokie. Ilanka wraz z siecią dopływów ma kluczowe znaczenie dla obecności na gruntach Nadleśnictwa Cybinka licznych, dobrze zachowanych płatów siedliska priorytetowego 91E0 w postaci przede wszystkim łągów jesionowo-olszowych oraz wykształconych na madowych rzecznym i płytkich torfach niżowe łągi jesionowo-olszowe o bogatym runie (*Circaeo Alnetum*). Rzeka miejscami zwęża się do szerokości ok. 4-6 m a jej średnia głębokość wynosi około 0,6 m. W granicach Nadleśnictwa wzdłuż koryta rzeki dominują ekosystemy leśne, w najbliższym sąsiedztwie są to drzewostany liściaste (z dominacją łągów), wraz ze wzrostem odległości od rzeki wzrasta udział monokultur sosnowych.

Pliszka - rzeka II rzędu, pod względem wpływu na warunki hydrologiczne i siedliska, rzeka na gruntach Nadleśnictwa Cybinka, meandrująca wzdłuż południowej granicy Nadleśnictwa, na niewielkiej długości kilku oddziałów. Stanowi prawostronny dopływ Odry. Wypływa z jeziora Malcz na południowy zachód od wsi Jemiołów w gminie Łagów (108 m n.p.m.) i płynie w całości przez Pojezierze Lubuskie. Różnica poziomów od źródła do jej ujścia wynosi ok. 78 m co powoduje, że rzeka na większości odcinków charakteryzuje się wartkim nurtem. Podobnie jak

w przypadku Ilanki, obecność rzeki Pliszki skupia liczne płaty siedliska przyrodniczego 91E0. Drzewostany w pobliżu Pliszki, podobnie jak w przypadku Ilanki w najbliższej okolicy brzegów rzeki – są zdecydowanie liściaste, a w miarę oddalania się, przechodzą w iglaste. Wzdłuż brzegu można spotkać pasy mokradeł.

W części południowej:

Odra – rzeka I rzędu. Obejmuje swoim dorzeczem cały obszar zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Cybinka. Zlewnie cząstkowe na omawianym terenie tworzą cieki: Ilanka, Pliszka, Kanał Luboński i Konotop. Fragment przepływający przez Nadleśnictwo to przede wszystkim Jednolita Część Wód Powierzchniowych (JCWP) – „Odra od Nysy Łużyckiej do Warty” o kodzie: RW60002117999, częściowo w Leśnictwie Maszewo znajduje się również odcinek końcowy JCWP „Odra od Czarnej Strugi do Nysy Łużyckiej”. W sąsiedztwie rzeki w granicach Nadleśnictwa Cybinka znajdują się w większości tereny nieleśne, w większych meandrach znajdują się skupiska mniejszych kompleksów leśnych z siedliskiem 91F0 (L-ctwo Rąpice przy j. Krzesińskim) oraz 91E0 (L-ctwo Rąpice na wysokości m. Rąpice). Większość terenów wzdłuż Odry stanowią jednak obszary nieleśne, łąkowe, podmokłe stanowiące siedliska bytowania owadów i ptaków objęte zasięgiem Natura 2000 oraz Parku Krajobrazowego.

Kanał Luboński – również ciek II rzędu, o przebiegu odmiennym od pozostałych tj. płynący z południa na północ, wpadający do Odry w Leśnictwie Urad, przed m. Urad. Kanał rozpoczyna bieg w Leśnictwie Rąpice, na terenie Leśnictwa Białków zasila go Mildnica (dopływ z Mielesznicy) prowadzący wody z rezerwatu Młodno oraz dopływ z Grzmiącej. Kanał ma uregulowane brzegi i przepływa głównie przez obszary rolne. Dopiero w Leśnictwie Urad od prawobrzeżnego dopływu cieku Cybinka, Kanał Luboński graniczy na prawym brzegu z obszarami leśnymi i tu pojawiają się niewielkie płaty siedlisk przyrodniczych 91E0 oraz 91F0.

Obecnie ciek Konotop, zgodnie z danymi Nadleśnictwa nie prowadzi wód i aktualnie nie ma pływu na lokalną hydrologię i warunki siedliskowe.

Sieć rzek i cieków oraz kanałów na gruntach Nadleśnictwa Cybinka ma silny wpływ na agregację płatów siedlisk o szczególnych walorach przyrodniczych, charakteryzujących się wysokim stopniem bioróżnorodności. Większość z nich objęta jest szczególną ochroną w postaci obszarów Natura 2000 szczegółowo opisanych w rozdziale 4.4.

5.5.2. Wody stojące

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa zlokalizowanych jest kilka jezior. Ich pochodzenie ma swoje źródła w działalności lodowca: jeziora polodowcowe, rynnowe o wydłużonym kształcie. Największymi naturalnymi zbiornikami wodnymi na omawianym terenie są jeziora:

- **jezioro Krzesińskie** (powierzchnia geometryczna ok. 24 ha) - Leśnictwo Rąpice - zbiornik o nieregularnym kształcie należący do największych w Krzesińskim PK. Znajduje się na terenie terasy zalewowej Odry (polder Krzesin-Bytomiec na przestrzeni od 534 a 545 kilometra biegu rzeki Odry). Sąsiedztwo jeziora stanowią przede wszystkim tereny łąkowe, cenne ze względu na bytowanie wielu gatunków ptaków. W części ujścia do Odry znajdują się płaty siedliska przyrodniczego 91F0, natomiast w miejscu połączenia zbiornika z ciekiem Konotop znajdują się płaty siedliska 91E0.

- **jezioro Głębokie** (Głębokie-Koziczyn) (powierzchnia geometryczna ok. 23 ha) - Leśnictwo Koziczyn - śródlęgowe jezioro o wydłużonym kształcie, z którego wypływa ciek prowadzący wody

do jeziora Koziczyn. Otaczają go głównie drzewostany sosnowe z niewielkimi płatami siedliska 91E0;

- **jezioro Koziczyn** (powierzchnia geometryczna ok. 16 ha) - Leśnictwo Koziczyn - również stanowi śródlęse jezioro, gdzie procesy lądowania spowodowały zanik środkowej części jeziora (w centralnej części wyspa z drzewostanem). Nad brzegami jeziora znajduje się bufor drzewostanów liściastych wraz z większymi płatami siedliska przyrodniczego 91E0 w północnej części. Dalsze partie drzewostanu stanowią siedliska suchsze, borowe.

- **Jezioro Urad** (powierzchnia geometryczna ok. 12 ha) - Leśnictwo Urad - położone wśród gruntów nieleśnych, silnie zarastające. Stanowiące rozciągnięte na długości prawie 1,5 km o niewielkiej szerokości (50-100 m) i zarastających szuwarami brzegach.

W granicach terytorialnych znajdują się również śródlęse zbiorniki jeziorne: Leśne (L-ctwo Rąpice) oraz Raczo (L-ctwo Bargów).

Nadleśnictwo Cybinka posiada wiele mniejszych i rozproszonych zbiorników wodnych, które urozmaicają liczbę siedlisk przyrodniczych, stwarzając dogodne warunki dla podtrzymania bioróżnorodności, a także zapobiegających negatywnym zmianom klimatu lokalnego.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka znajdują się również pomniejsze jeziorka również pełniące znaczącą rolę obszarów wodno-błotnych, kluczowych dla utrzymania bioróżnorodności i wstrzymywania negatywnych zmian klimatycznych systemie wód lokalnych. Zestawienie tych zbiorników przedstawia poniższa tabela:

Tabela 71. Powierzchnie zakwalifikowane jako jeziora w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Pow. [ha]
1	Radzików	Koziczyn	155 -f	JEZIORO	0,03
2	Radzików	Koziczyn	200 -d	JEZIORO	0,49
3	Radzików	Koziczyn	201 -h	JEZIORO	0,74
4	Radzików	Koziczyn	232 -b	JEZIORO	2,72
5	Radzików	Koziczyn	233 -c	JEZIORO	0,32
6	Radzików	Koziczyn	233 -d	JEZIORO	0,27
7	Radzików	Koziczyn	234 -a	JEZIORO	0,40
8	Radzików	Sądów	328 -g	JEZIORO	0,82
9	Radzików	Sądów	329 -d	JEZIORO	5,85
10	Radzików	Sądów	329 -k	JEZIORO	1,74
11	Białków	Cybinka	473 -s	JEZIORO	5,74
12	Białków	Cybinka	473 -b	JEZIORO	2,40
13	Białków	Urad	497 -f	JEZIORO	1,59
14	Białków	Urad	498 -s	JEZIORO	2,83
Razem					25,94

JCWPD - Jednolite części wód podziemnych

Obszar Nadleśnictwa Cybinka leży w zasięgu dwóch zbiorników JCWPd:

- **JCWPD Nr 58** powierzchnia obszaru wynosi 1131,2 km². Położony jest w regionie wodnym Dolnej Warty i Przymorza Zachodniego, na terenie województwa, w regionie hydrogeologicznym wielkopolskim (VI). Zdecydowana większość terytorium Nadleśnictwa znajduje się w granicach tego zbiornika.
- **JCWPD Nr 68** powierzchnia obszaru wynosi 1741,90 km². Położony jest w regionie wodnym Środkowej Odry, na terenie województwa lubuskiego. Obejmuje swoim

zasięgiem jedynie niewielkie fragmenty w części południowej i południowo-wschodniej Nadleśnictwa.

(GZWP) Główne zbiorniki wód podziemnych

Główne zbiorniki wód podziemnych to struktury geologiczne zasobne w wodę, które stanowią lub mogą stanowić w przyszłości strategiczne zasoby wód podziemnych do wykorzystania dla zaopatrzenia ludności i podstawowych gałęzi gospodarki wymagających wody wysokiej jakości.

Niewielka północna część terenu Nadleśnictwa Cybinka znajduje się w zasięgu GZWP nr 144 Dolina kopalna Wielkopolska. Jest to zbiornik o powierzchni całkowitej 4122,40 km² rozciągający się wąskim pasem od województwa kujawsko-pomorskiego przez wielkopolskie i lubuskie. Charakteryzuje go bardzo mała podatność na antropopresję i II klasa jakości wody. Pokrywa się on częściowo z zasięgiem GZWP nr 148 Sandr rzeki Pliszka o powierzchni całkowitej 486,3 km². Nie jest on izolowany od powierzchni utworami słabo przepuszczalnymi i ma niską odporność, dlatego wymaga w całości najwyższej ochrony.

5.5.3. Mała retencja

Ogólne pojęcie retencji rozumiane jest jako czasowe zatrzymywanie wody pochodzącej z opadów na danym obszarze w zbiornikach wodnych, rzekach, glebie, bagnach, lodowcach, śniegu oraz szacie roślinnej. Małą retencję możemy rozpatrywać lokalnie jako zdolność do gromadzenia wody w małych zbiornikach naturalnych i sztucznych, podpiętrzenia wody w korytach rzek i potoków, kanałach i rowach, realizowane zarówno z wykorzystaniem naturalnych „zbiorników”, jak i poprzez działania techniczne, np. budowę małych zbiorników wodnych, urządzeń: progów, bystrotoków, urządzeń piętrzących na ciekach czy zabiegi agro- i fitomelioracyjne.

Fig. 64. Obiekty małej retencji I-ctwo Urad - nr inw. 224/1942

Tabela 72 Zbiorniki w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Pow. [ha]
1	Radzików	Nowy Młyn	24 -p	ZBIORNIK	1,06
2	Radzików	Koziczyn	232 -f	ZBIORNIK	0,33
3	Radzików	Koziczyn	232 -j	ZBIORNIK	0,89
4	Radzików	Sądów	277 -d	ZBIORNIK	2,13
5	Radzików	Sądów	279 -g	ZBIORNIK	0,12

Lp.	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Pow. [ha]
6	Radzików	Sądów	325 -p	ZBIORNIK	2,62
7	Radzików	Sądów	329 -l	ZBIORNIK	0,23
8	Radzików	Sądów	343 -g	ZBIORNIK	5,21
9	Radzików	Sądów	343 -h	ZBIORNIK	0,98
10	Białków	Cybinka	426 -o	ZBIORNIK	0,39
11	Białków	Cybinka	439 -d	ZBIORNIK	0,90
12	Białków	Cybinka	439 -r	ZBIORNIK	0,21
13	Białków	Cybinka	439 -s	ZBIORNIK	0,02
14	Białków	Cybinka	440 -f	ZBIORNIK	0,25
15	Białków	Urad	496 -n	ZBIORNIK	0,19
16	Białków	Białków	516 -i	ZBIORNIK	0,74
17	Białków	Białków	531 -f	ZBIORNIK	0,43
18	Białków	Rapice	638 -y	ZBIORNIK	4,47
Razem					21,17

Ponadto, w ramach małej retencji prowadzi się działania prewencyjne, służące zachowaniu istniejących torfowisk, oczek wodnych, olsów i łągów w stanie zbliżonym do naturalnego. W ramach działań retencyjnych przywraca się, również dawne stosunki wodne w miejscach osuszonych, odtwarza dawne stawy czy oczka wodne, o ile działania te nie zagrażają istniejącym wartościom przyrodniczym.

Mimo obecności cieków, jezior i zbiorników zasoby wodne analizowanego obszaru są wyjątkowo ubogie, co związane jest głównie z niskimi opadami, brakiem pokrywy śnieżnej wysoką średnią temperaturą. Taka sytuacja potęguje skutki pojawiającej się suszy tj. liczbę i skalę pożarów, zamieranie drzew, gradacje owadów, rozprzestrzenianie gatunków inwazyjnych o szerszym optimum klimatycznym.

Od roku 1997 Nadleśnictwo Cybinka realizuje zadania związane z retencjonowaniem wody i systematycznym powiększaniem liczby obiektów małej retencji oraz kumulowanej wody. Do roku 2013 wykonano lub odtworzono 41 obiektów retencji, tj. 13 zbiorników wodnych i 26 zastawek co na powierzchni 8,37 ha pozwoliło na skuteczne zatrzymanie wody o objętości ok. 95000 m³. Większość kosztów stanowiły środki własne (64%).

Fig. 65. Obiekty małej retencji I-ctwo Cybinka - nr inw. 224/1942

Pionierskim projektem (w RDLP Zielona Góra) w roku 2000 opracowano studium projektowe pn.: **„Program małej retencji wodnej i ochrony obszarów wodno-błotnych w Nadleśnictwie Cybinka”**. Zinventaryzowano miejsca w których istnieją potencjalne możliwości budowy urządzeń wodnych służących retencji oraz zaproponowano wstępne rozwiązania techniczne i przybliżone koszty budowy. W tym samym roku wykonano zbiornik retencyjny (pow. 0,65 ha, objętości 13000 m³, wraz kamiennym progiem podpiętrzającym) zasilany wodą z rzeki Ilanki.

Rok później Nadleśnictwo podjęło się stabilizacji stosunków wodnych rezerwatu przyrody „Młodno” oraz użytku ekologicznego „Zapadliska kopalniane”. W ramach projektu wykonano 21 zastawek, w tym 3 zastawki wzmocnione (drewniano - kamienne) i 18 zastawek drewnianych prostych. W ten sposób na powierzchni ok. 50 ha oraz wyraźnie ograniczono odpływ wody.

Z pomocą programu Małej Retencji Nizinnej (MRN) w Nadleśnictwie Cybinka w roku 2014 ze środków unijnych (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007 - 2013 realizowany w 11 Nadleśnictwa RDLP ZG) wybudować znaczną liczbę nowych obiektów: nowy staw, groble z przelewami i mnicami betonowymi, zastawki regulowane ze ściankami szczelnymi, przepusty z piętrzeniem, zastawki regulowane, progi piętrzące czy kaskady z groblą czołową (w efekcie zrealizowanych zadań powstało 177 obiektów). Z ich pomocą udało się zretencjonować kolejne 79800 m³.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 **„Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu - mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych” (MRN3)**, 7 nadleśnictw RDLP w Zielonej Górze - w tym Nadleśnictwo Cybinka - rozpoczęło realizację działań polegających na zabezpieczeniu lasów przed kluczowymi zagrożeniami związanymi ze zmianami klimatycznymi. Do roku 2022 **planowany jest rozwój systemów małej retencji obejmujących wybudowanie 174 obiektów** (zbiorników, zastawek regulowanych, stałych piętrzeń, grobli i przepustów). W ramach projektu Nadleśnictwo Cybinka zrealizowało 9 zadań.

W międzyczasie Nadleśnictwo zrealizowało ze swoich środków również zadanie „Przywrócenia retencyjności zbiornika wodnego w Leśnictwie Sądów (daw. Bargów) w oddziale 343 (daw. 340) z odbudową rowu doprowadzającego wodę do zbiornika oraz urządzeń wodnych”.

Fig. 66. Mnicz w L-ctwie Sądów (daw. Bargów) (224/1325) (fot. archiwum Nadleśnictwa)

Fig. 67. Grobla z mniczem L-ctwo Sądów (daw. Bargów) (224/1325) (fot. archiwum Nadleśnictwa)

Na lata 2024 - 2028 w ramach kontynuacji projektu MRN3 realizowane jest 1 zadanie - odbudowa zbiornika wodnego w oddziale 277 c (daw. 274 c), Leśnictwo Sądów (daw. Bargów). Działanie przyczyni się do wzmocnienia odporności nizinnych ekosystemów leśnych na zagrożenia

związane ze zmianami klimatu (zapobieganie powstawaniu lub minimalizację negatywnych skutków naturalnych zjawisk/ procesów klimatycznych takich jak susze i pożary, powodzie i podtopienia, intensywne lub długotrwałe opady atmosferyczne, ekstremalne przepływy wód w korytach, spływy powierzchniowe, niszczące działanie wód wezbraniowych). W projekcie uwzględniono kompleksowy rozwój systemów małej retencji oraz systemów związanych z przeciwdziałaniem zbyt intensywnym spływom powodującym nadmierną erozję wodną a także cele związane z działaniami edukacyjnymi oraz monitoringiem (wzrost wiedzy nt. wpływu małej retencji wodnej na środowisko, zwiększenie efektywności działań w zakresie adaptacji do zmian klimatu, podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa).

Poniżej przedstawiono zestawienie powierzchni opisanych jako retencyjne (RETENCJA, URZĄDZENIA WODNE, ROWY):

Tabela 73. Powierzchnie retencyjne w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Leśnictwo	Obręb Białków	Obręb Radzików	Obręb Rybaki	Razem
1	2	3	4	5
Maczków	0,90			0,90
Nowy Młyn	3,91			3,91
Koziczyn	0,64			0,64
Bargów	0,17			0,17
Sądów	1,36			1,36
Urad		0,67		0,67
Cybinka		0,56		0,56
Białków		2,72		2,72
Rapice		4,79		4,79
Korczyców			1,45	1,45
Skarbona			1,39	1,39
Maszewo			0,92	0,92
Razem	6,98	8,74	3,76	19,48

Tabela 74. Obiekty retencyjne w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka (wykaz Nadleśnictwa)

Lp.	Adres leśny	Numer inwentarzowy	Charakterystyka
1	2	3	4
1	14-01-2-08-514 -j -00 (14-01-1-03-152 -j -00)	224/1319	5 progów piętrzących w L. Białków
2	14-01-3-10-691 -f -00 (14-01-3-10-12 -f -00)	224/1320	Zastawka i przepust w l. Korczyców
3	14-01-2-08-522 -k -00 (14-01-1-03-160 -k -00)	224/1321	Zastawka i przepust w l. Białków
4	14-01-1-02-5 -i -00 (14-01-2-05-5 -j -00)	224/1322	Zastawka 33.2m i przepust w leśnictwie Nowy Młyn
5	14-01-1-02-22 -i -00 (14-01-2-05-22 -i -00)	224/1323	Próg piętrzący z bystrotokiem
6	14-01-1-02-5 -f -00 (14-01-2-05-5 -f -00)	224/1324	Zastawka 8.2m i przepust L. N.Młyn
7	14-01-1-05-329 -h -00 (14-01-2-09-326 -k -00)	224/1325	Grobla z mnichem w l. Sądów
8	14-01-1-05-328 -i -00 (14-01-2-09-325 -h -00)	225/1378	Zbiornik z groblami A i B oraz mnich

5.5.4. Mokradła

Tereny bagien, błot i torfowisk odgrywają kluczową rolę w cyklach życiowych wielu gatunków zwierząt – płazów, gadów czy ptaków, stanowią zbiorniki retencyjne zapobiegając zarówno suszom, jak i powodziom, akumulują węgiel. Obszary mokradłowe działają jako retencyjne – tj.

czasowo zatrzymują wody pochodzące z opadów na danym obszarze. Zestawienie terenów mokradłowych poza obszarami zbiorników wód oraz cieków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 75. Zestwienie mokradeł występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka

Typ mokradła	Nadleśnictwo	
	Liczba wydz.	pow.(ha)
Torfowiska niskie	2	29,43
Torfowiska przejściowe	7	4,95
Torfowiska wysokie	-	-
Bagna	97	189,06
Śródleśne bagienka (PNSW)	155	20,09
Lasy na siedliskach bagiennych (BMb, LMb)	5	10,07
Lasy na siedliskach łęgowych (Lł, Ol, OIj)	395	669,38
Razem	661	922,98

Na terenach w zarządzie Nadleśnictwa występują obiekty których powierzchnia nie kwalifikuje ich do wydzielenia osobnego areалу, zestawienie tych powierzchni przedstawiono poniżej.

Tabela 76. Obszary mokradłowe w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka niestanowiące wydzieleń

Obręb/Leśnictwo		Powierzchnia obszarów bagiennych niestanowiących wydzieleń	Liczba obszarów bagiennych niestanowiących wydzieleń
1		2	3
Radzików	Nowy Młyn	1,50	10
	Maczków	2,40	13
	Koziczyn	1,55	12
	Bargów	0,55	5
	Sądów	1,89	18
	Razem obręb	7,89	58
Białków	Urad	0,39	4
	Cybinka	3,12	28
	Białków	0,76	6
	Rapice	4,92	30
	Razem obręb	9,19	68
Rybaki	Korczyców	1,83	16
	Skarbona	0,48	7
	Maszewo	0,70	6
	Razem obręb	3,01	29
Razem Nadleśnictwo		20,09	155

Mokradła pełnią kluczową funkcję w zatrzymywaniu i filtrowaniu wody, jednocześnie chroniąc przed skutkami powodzi i pożarów. Są one niezwykle cennym środowiskiem życia dla wielu ekosystemów, w tym roślin i zwierząt. Wiele spośród gatunków (rośliny np. storczyki, nasięźrzał, rosiczki, rzadkie mszaki; zwierzęta – kumaki, traszki, żółw błotny, wiele gatunków ptaków i owadów) i siedlisk chronionych (np. siedliska przyrodnicze 7230, 91E0, 91F0) związane są ściśle z obecnością nie tyle zbiorników wodnych czy wód płynących co właśnie podmokłych, okresowo zalewanych i bagiennych. Zatem ich obecność i utrzymanie w dobrej kondycji sprzyjają zachowaniu bioróżnorodności. Przykładowo pośród mchów brunatnych, typowych dla torfowisk alkalicznych i zarazem będących największymi osobliwościami w kraju jak: parzęchlin trójrzędowy *Meesia triquetra*, drabinowiec mroczny *Cinclidium stygium*, bagiennik żmijowaty *Pseudocaliargon trifarium*, większość stanowisk potwierdzonych w ostatnich latach, w zachodniej części Polski, związana jest z torfowiskami regionu (L. Wołejko i in., 2012).

Dostępna literatura wskazuje na liczne i różnorodne tereny mokradłowe w obrębie województwa, w tym rozległe kompleksy torfowisk alkalicznych, zlokalizowane głównie w dolinach Odry

i Warty oraz doliny Pliszki i Ilanki na terenie województwa Lubuskiego. Wiele z tych obszarów jest objętych różnymi formami ochrony, w tym parkami narodowymi, parkami krajobrazowymi, rezerwatami przyrody oraz siecią Natura 2000.

Teren Nadleśnictwa Cybinka położony jest na Ziemi Lubuskiej z różnorodnymi formami ochrony przyrody w dolinach Odry i Warty, które posiadają wyjątkowe (o randze europejskiej) walory przyrodnicze terenów mokradłowych (Park Narodowy „Ujście Warty” i Park Krajobrazowy „Ujście Warty”, Krzesiński Park Krajobrazowy oraz rezerваты i użytki ekologiczne). Jednymi z najczęściej wspominanych są rezerваты przyrody, które w znacznej części chronią właśnie obszary wodno-błotne (np. Młodno – opisywany jako jeden z najcenniejszych). W województwie lubuskim rezerваты bagienne i torfowiskowe zajmują drugie miejsce pod względem liczby a są najliczniej reprezentowane przez torfowiska przejściowe (za A. Jermaczek, M. Maciantowicz, 2018) znaczną liczbą odznaczają się rezerваты chroniące siedliska łąkowe. Według danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody (CRFOP – data korzystania kwiecień 2025 r.) z 71 rezerwatów województwa, 25 jest określanych jako torfowiskowe lub wodne.

Wiele terenów torfowiskowych i bagiennych objętych jest ochroną przez utworzenie na terenie województwa Obszaru Natura 2000 – w analizowanym obszarze Nadleśnictwa, Dolina Pliszki PLH080011 z kompleksami torfowisk w dolinie rzeki, podobnie Dolina Ilanki PLH080009 trzy torfowiska, z których największe przylega do jeziora Pniów (L. Wołejko i in., 2012). Sieć form ochrony mającą na celu troskę o tereny mokradłowe uzupełniają użytki ekologiczne – na terenie Nadleśnictwa Cybinka – 5 spośród 7 UE to tereny podmokłe. Według CRFOP na terenie województwa lubuskiego znajduje się 408 UE, z czego 84 stanowią bagna, 61 torfowiska lub obszary o charakterze torfowiskowym a 11 oczka wodne w większości śródlądne.

Zatem ochrona obszarów mokradłowych na terenie Nadleśnictwa Cybinka stanowi niezwykle cenny wkład w zachowanie właściwego stanu w obszarze województwa.

5.6. ROŚLINNOŚĆ

W związku z charakterem czynników i elementów tworzących zbiorowiska i siedliska, nie jest możliwe zachowanie w stanie niezmiennym obszarów leśnych, nawet w przypadku zaniechania działań gospodarczych. Charakterystyki zbiorowisk roślinnych podlegają zmianom, modyfikacjom, jak i zanikaniu. W wielu regionach opisy zbiorowisk znane z literatury nie odpowiadają aktualnie ich stanowi.

5.6.1 Roślinność potencjalna

Analizę zbiorowisk roślinnych dla Nadleśnictwa Cybinka wykonano na podstawie *Mapy potencjalnej roślinności naturalnej Polski* (Matuszkiewicz, Wolski, 2023). Teren Nadleśnictwa położony jest w zasięgu następujących zbiorowisk roślinności potencjalnej:

- suboceaniczny bór sosnowy *Leucobryo-Pinetum*;
- kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe *Pino-Quercetum* (= *Quercus* - *Pinetum* + *Serratula* - *Pinetum*);
- nadrzeczny łąg jesionowo-wiązowy *Ficario-Ulmetum typicum*;
- łągi wierzbowo-topolowe *Salici-Populetum*;
- grąd środkowoeuropejski w odmianie śląsko-wielkopolskiej, formie niżowej, serii ubogiej *Galio-Carpinetum*;
- niżowy łąg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum* (= *Circaeae-Alnetum*);
- uboga buczyna niżowa *Luzulo-pilosae Fagetum*.

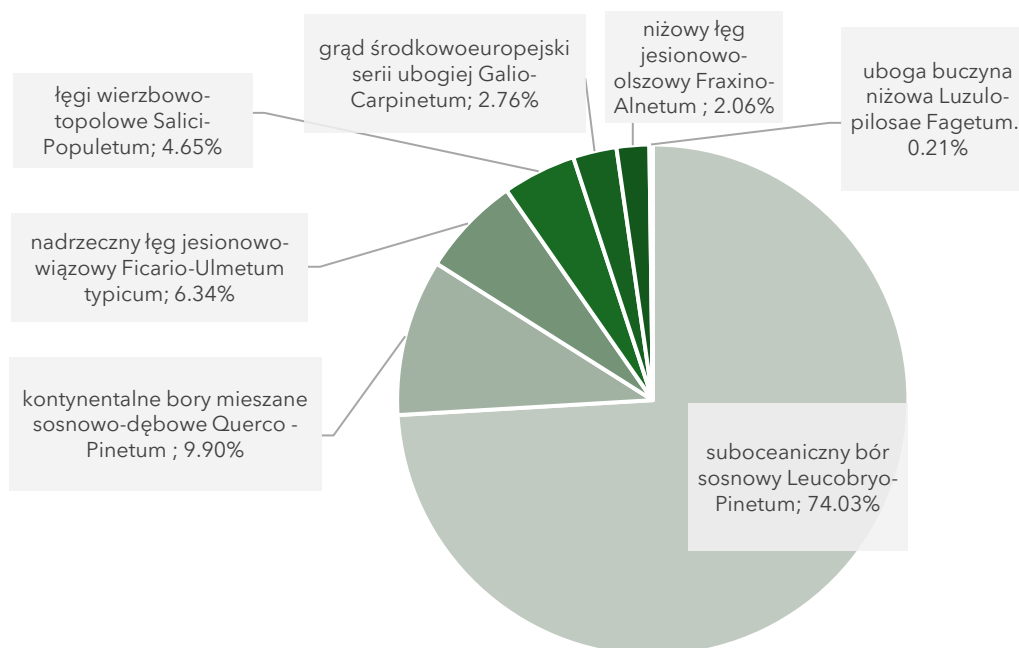

Fig. 68. Udział procentowy potencjalnych zbiorowisk roślinnych na terenie Nadleśnictwa Cybinka.

Według opracowania Matuszkiewicza i Wolskiego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka wśród zbiorowisk potencjalnych dominuje suboceaniczny bór sosnowy (74,03% powierzchni w zasięgu terytorialnym jednostki). Zaznaczają się udziały kontynentalnych borów mieszanych sosnowo-dębowych (9,90%) i nadrzecznego łęgu jesionowo-wiązowego (6,34%). Poniżej 5% powierzchni wystąpiły w zestawieniu łęgi wierzbowo-topolowe (4,65%), grąd środkowoeuropejski serii ubogiej (2,76%) oraz niżowy łęg jesionowo - olszowy (2,06%). Niewielkim udziałem odznacza się uboga buczyna niżowa (0,21%). Mapa poniżej przedstawia przestrzenne rozmieszczenie roślinności potencjalnej w granicach Nadleśnictwa.

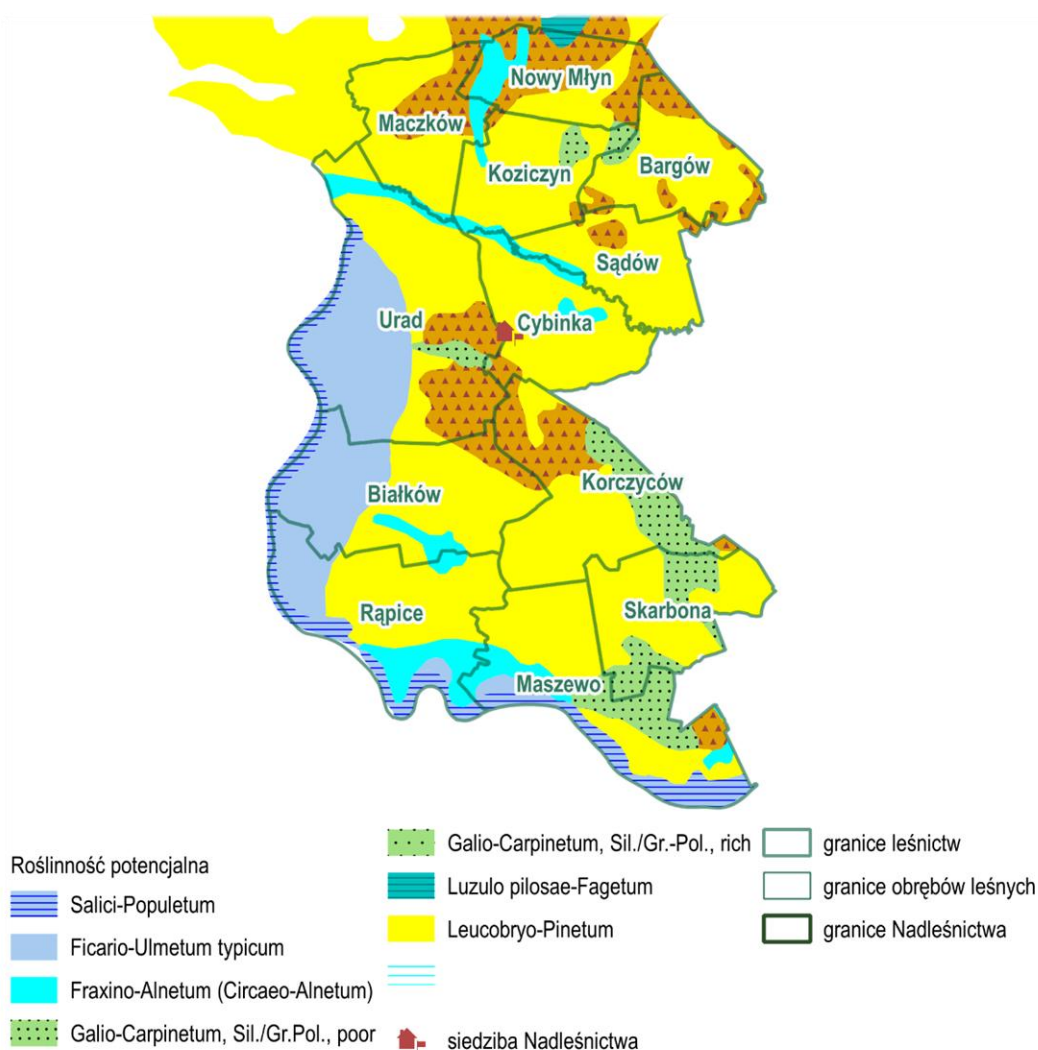

Fig. 69. Mapa roślinności potencjalnej w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka wg Mapy potencjalnej roślinności naturalnej Polski (J.M. Matuszkiewicz, J. Wolski, IGiPZ PAN, 2023)

Suboceaniczny bór sosnowy *Leucobryo-Pinetum*

Zespół ten, związany z klimatem oceanicznym, rozpowszechniony jest w zachodniej, środkowej i południowej Polsce. Skład gatunkowy jest typowy dla borów świeżych, nie wykazano dla niego gatunków charakterystycznych. Drzewostany tworzy sosna zwyczajna z niewielką domieszką brzozy brodawkowatej.

Warstwę podszytową tworzą: jałowiec, jarząb pospolity i kruszyna pospolita oraz samosiewy sosny i brzozy miernej jakości hodowlanej. W runie obecne są gatunki: borówka czarna, borówka brusznica, śmiałek pogięty, mietlica pospolita, bielistka siwa, widłoząb falisty, rokitnik pospolity oraz widłak goździsty (Matuszkiewicz J.M., 2008). Największy udział powierzchniowy suboceaniczny bór sosnowy ma w leśnictwach Cybinka i Urad.

Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe *Pino-Quercetum* (= *Quercus* - *Pinetum* + *Serratula* - *Pinetum*)

Są to zbiorowiska leśne w typie siedliskowym boru mieszanego z równorzędnym udziałem sosny oraz dębu w drzewostanie. Gleby zbudowane są przeważnie z piasków i żwirów pochodzenia wodnego, wodnolodowcowego lub lodowcowego (sandry, piaski rzeczne, tarasów akumulacyjnych, piaski akumulacji lodowcowej z głazami, piaski i żwiry ozów lub moreny czołowej

itp.). Drzewostan kontynentalnego boru mieszanego składa się zwykle z sosny i dębu szypułkowego (rzadziej bezszypułkowego) z domieszką brzozy brodawkowatej, graba i osiki.

W warstwie krzewów częste są: jarzębina, kruszyna i leszczyna, a w zielnej – siódmaczek leśny, konwalijka dwulistna, pszeniec zwyczajny, kosmatka owłosiona, trzcinnik leśny, kostrzewa owcza, borówka czarna i brusznica oraz orlica. Warstwę mszystą tworzą: rokitnik pospolity, widłoząb falisty, gajnik lśniący i płonnik strojny. Zbiorowisko występuje w dużym udziale w Leśnictwach Urad oraz Nowy Młyn.

Nadrzeczny łęg jesionowo-wiązowy *Ficario-Ulmetum typicum*

Występuje na skrzydłach dolin średnich i dużych rzek nizinnych w strefie zalewanej wodami cieków epizodycznie powodujących przede wszystkim akumulację drobnoziarnistych osadów mineralnych i organicznych (mady próchniczne, brunatne i właściwe) oraz w dolinach mniejszych rzek oraz rynien odprowadzających wody opadowe. Niezbędne jest żyzne podłoże gliniaste z dość wysokim poziomem wody w glebie oraz spływem powierzchniowym (czarne ziemie). Drzewostan jest wielogatunkowy z udziałem wiązów, jesionu, dębu szypułkowego, czeremchy, graba, lipy drobnolistnej, klonów – polnego i pospolitego, jabłoni dzikiej, a także topoli białej. Bujnie wykształconą warstwę krzewów tworzą: czeremcha, głogi – jednoszyjkowy, dwuszyjkowy i odgiętodziałkowy, bez czarny, kalina koralowa, dereń świdwa, porzeczki – dzika i czerwona.

Warstwa zielna składa się z takich gatunków jak: zawilec gajowy, zawilec żółty, ziarnopłon wiosenny, złoć żółta, podagrycznik pospolity, czosnacek pospolity, czartawa pospolita, śledzienica skrętolistna, gajowiec żółty, przytulia czepna, kuklik pospolity, bluszcz kurdybanek, niecierpek pospolity, jasnota plamista, czworolist pospolity, jaskier kosmaty, trędownik bulwiasty, czyściec leśny, pokrzywa zwyczajna, fiołek leśny, kostrzewa olbrzymia, jeżyna popielica i innych. W słabo rozwiniętej warstwie mszystej występuje między innymi merzyk fałdowany, dzióbko-wiec i krótkosz szorstki. Występuje w centralnej oraz południowej części Nadleśnictwa głównie w leśnictwach Urad oraz Białków.

Nadrzeczne łęgi wierzbowo-topolowe *Salici-Populetum*

Występuje w dolinach wielkich i średnich rzek, tam w obrębie terasy zalewowej zajmuje miejsca stosunkowo wyższe, zazwyczaj oddalone od nurtu. Okresowe zalewanie występuje często, ale nie co roku, jest krótkie i akumuluje mieszany materiał piaszczysto-gliniasty. Drzewostan budują topole – biała, czarna i szara z domieszką wierzb – białej i kruchej, wiązów – szypułkowego i polnego, dębu szypułkowego i olszy czarnej. Warstwę krzewów tworzą: trzmielina pospolita, czeremcha, porzeczka dzika, bez czarny, głogi – jednoszyjkowy i dwuszyjkowy oraz dereń świdwa.

Częstymi komponentami zwykle bujnej warstwy zielnej są: pokrzywa zwyczajna, jeżyna popielica, przytulia czepna, bluszcz kurdybanek, czosnacek pospolity, kuklik pospolity. Warstwa mszysta jest słabo wykształcona lub nie występuje. Zbiorowisko to zajmuje rozległe tereny w pobliżu Odry w leśnictwach Rąpice oraz Maszewo, Białków i Urad.

Grąd środkowoeuropejski w odmianie śląsko-wielkopolskiej, formie niżowej, serii ubogiej i żyznej *Galio-Carpinetum*

Zajmuje siedliska żyzne i średnio żyzne, świeże i wilgotne. Występuje na glebach wytworzonych na glinach zwałowych i piaskach akumulacji lodowcowej, a także na piaskach rzecznych tarasów akumulacyjnych, na sandrach i madach rzecznych. Gatunki główne w drzewostanie to w tym zespole grab i dąb szypułkowy, a domieszkowe – lipa drobnolistna, klony – pospolity, jawor i polny (w tym zespole częściej niż w innych grądach), buk (rzadziej niż w grądzie

subatlantyckim), dąb bezszypułkowy (głównie w postaciach ubogich), brekinia (częściej niż w innych grądach), jabłoń dzika; w postaciach wilgotnych także jesion i wiązy – szypułkowy oraz polny.

W skład warstwy krzewów wchodzi leszczyna, suchodrzew pospolity, trzmielina pospolita, głogi – jednoszyjkowy i dwuszyjkowy.

Warstwa zielna jest zazwyczaj obficie rozwinięta, pod względem składu florystycznego podobna do innych grądów; gatunkami charakterystycznymi są: turzyca cienista, przytulia leśna, jaskier różnolistny, a wyróżniającymi – świerżabek gajowy, kostrzewa różnolistna i perłówka jednokwiatowa; w postaci najuboższej – borówka czarna; w postaci grądu wysokiego – groszek skrzydlasty, groszek wiosenny i trzcinnik leśny; w postaci grądu niskiego (najbardziej wilgotnego i najżyźniejszego) – ziarnopłon wiosenny, kokorycz pusta i zawilec żółty. W słabo rozwiniętej warstwie przyziemnej występuje najczęściej żurawiec falisty, a w postaci najuboższej – płonnik strojny. W Nadleśnictwie Cybinka ten typ roślinności występuje w sporych jednolitych płatach głównie w zasięgu leśnictw Korczyców, Skarbona oraz Maszewo.

Niżowy łąg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum* (= *Circae-Alnetum*)

Występuje na siedliskach wilgotnych, na terenach płaskich w dolinach wolno płynących cieków, a także na obszarach źródliskowych. Najistotniejszym czynnikiem siedliskowym jest powolny ruch wód gruntowych, przy jednoczesnym braku zarówno znacznie większych zalewów powierzchniowych, jak i dłuższych okresów stagnacji wody. Drzewostan buduje olsza czarna i jesion. Warstwa krzewów jest często obficie wykształcona i tworzą ją: jesion, czeremcha, leszczyna, trzmielina pospolita, jarzębina, kruszyna, porzeczka dzika.

W bujnej warstwie zielnej występują: podagrycznik pospolity, pokrzywa zwyczajna, bodziszek cuchnący, niecierpek pospolity, kuklik zwisty, kuklik pospolity, jasnota plamista, zawilec gajowy, wietlica samcza, kniec błotna, rzeżucha gorzka, turzyca długokłosa, turzyca odległokłosa, śleziennica skrętolistna, czartawa drobna (gatunek charakterystyczny), czartawa pospolita, ostrożeń warzywny, pępawa błotna, śmiatek darniowy, nerecznica krótkoostna, skrzyp leśny, kostrzewa olbrzymia, wiązówka błotna, gajowiec żółty, przytulia czepna, przytulia błotna, kosaciec żółty, karbieniec pospolity, tojeść pospolita, konwalijka dwulistna, szczyr trwały, prosownica rozpierzchła, niezapominajka błotna, szczawik zajęczy, czworolist pospolity, wiechlina zwyczajna, jaskier rozłogowy, tarczycza pospolita, psianka słodkogórz, czyściec leśny i gwiazdnica gajowa. Łąg jesionowo-olszowy występuje w pobliżu rzek: Odry (Rąpice i Maszewo) Pliszki oraz Ilanki.

Uboga buczyna niżowa *Luzulo-pilosae Fagetum*

Typowymi glebami są: oligotroficzny rankier, gleby brunatne kwaśne i zbielicowane oraz ubogie odmiany kwaśnych gleb płowych. Drzewostan jest prawie czysto bukowy oraz (rzadko) z domieszką dębu bezszypułkowego. Warstwa krzewów na ogół słabo wykształcona składająca się zwykle tylko z podrostu bukowego.

Runo ma zazwyczaj charakter skupiskowy i wypełnione jest głównie przez formy trawiaste utworzone przez następujące gatunki: kosmatka owłosiona, śmiatek pogięty, trzcinnik leśny, turzyca pigułkowata i wiechlina gajowa; ponadto stałymi komponentami są: szczawik zajęczy, konwalijka dwulistna i zachyłka trójkątna. Warstwa przyziemia najczęściej dobrze rozwinięta, składająca się z następujących gatunków mchów: płonnik strojny, widłoząb miotłowy i rokieta cyprysowaty. Niewielki płat tego zbiorowiska występuje w północnej części Leśnictwa Nowy Młyn.

5.6.2 Zbiorowiska roślinne

Zgodnie z zapisami protokołu Komisji Założeń Planu równoległe z wykonaniem projektu PUL VI rewizji nie będzie zlecane opracowanie operatu siedliskowego i fitosocjologicznego dla nadleśnictwa. Zgodnie z wieloletnim harmonogramem prac siedliskowych w RDLP w Zielonej Górze prace te - wraz z pracami fitosocjologicznymi zostaną zlecone w roku 2032.

5.7. SIEDLISKOWE TYPY LASU

Typy siedliskowe lasu w Nadleśnictwie Cybinka przypisano na podstawie danych z aktualnej inwentaryzacji lasu. Ogółem w Nadleśnictwie występuje 14 typów siedliskowych lasu.

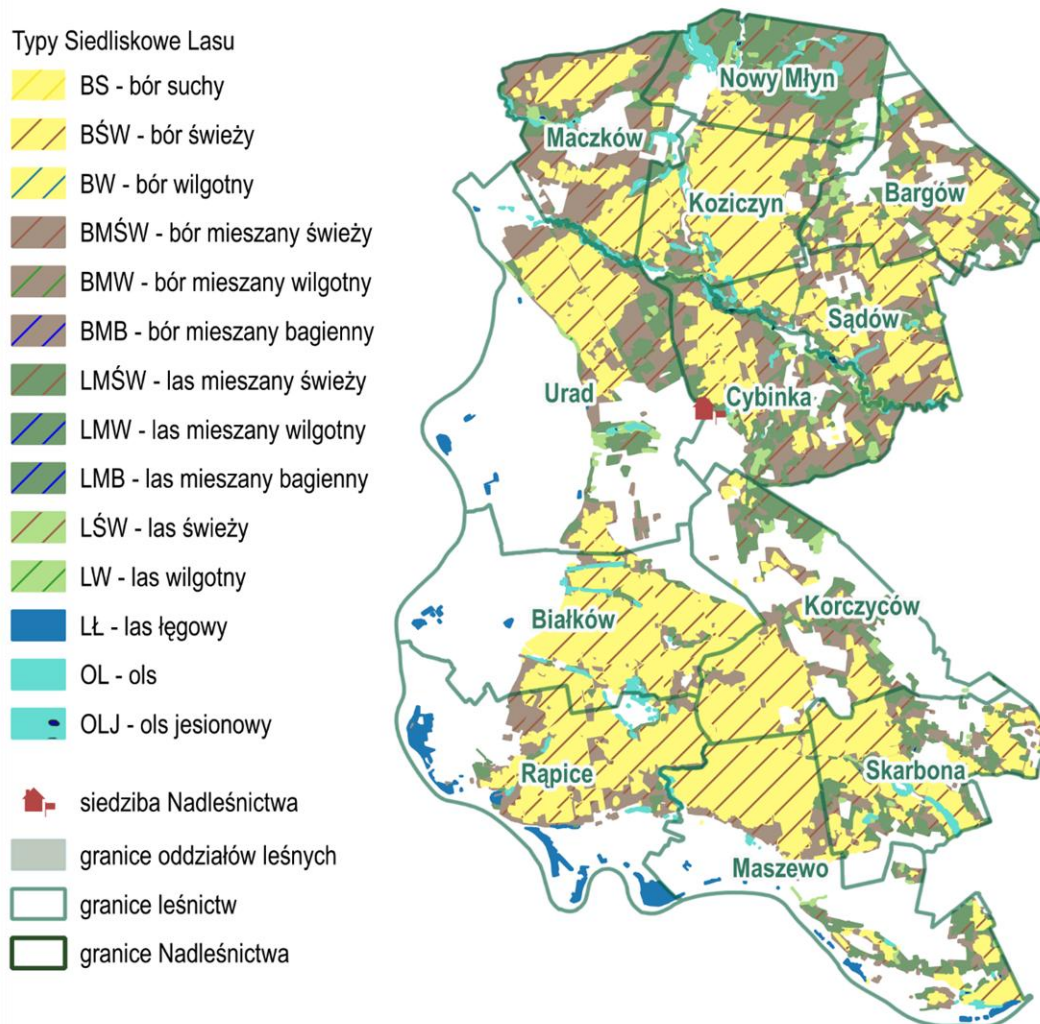

Fig. 70 Rozmieszczenie typów siedliskowych lasu na terenie Nadleśnictwa Cybinka

W strukturze typów siedliskowych lasu na terenie Nadleśnictwa Cybinka widoczna jest zdecydowana przewaga siedlisk borowych na łącznej powierzchni 17246,55 ha (80,85%), z dominującym udziałem boru świeżego 10056,80 ha (47,14%) i zaznaczonym udziałem boru mieszanego świeżego 6993,01 ha (32,78%). Siedliska lasowe, wśród których dominuje las mieszany świeży na powierzchni 2883,04 ha (13,52%), występują łącznie na 17,22% powierzchni Nadleśnictwa, natomiast pozostałe 1,91% zajmują olsy. Powierzchnię poszczególnych typów siedliskowych lasu przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 77. Udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Cybinka.

TSL	Nadleśnictwo Cybinka	
	Pow. [ha]* / Udział [%]	
1	2	3
Bór suchy (Bs)	30,59	0,14%
Bór świeży (Bśw)	10 056,80	47,14%
Bór wilgotny (Bw)	6,76	0,03%
Bór mieszany świeży (BMśw)	6993,01	32,78%
Bór mieszany wilgotny (BMw)	158,19	0,74%
Bór mieszany bagienny (BMb)	1,20	0,01%
Las mieszany świeży (LMśw)	2883,04	13,52%
Las mieszany wilgotny (LMw)	202,57	0,95%
Las mieszany bagienny (LMb)	8,87	0,04%
Las świeży (Lśw)	245,11	1,15%
Las wilgotny (Lw)	76,40	0,36%
Las łęgowy (Lł)	262,54	1,23%
Ols (Ol)	144,44	0,68%
Ols jesionowy (OlJ)	262,40	1,23%
Razem	21 331,92	100,00%

* dotyczy powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej

Pod względem wilgotnościowym zdecydowanie dominują siedliska świeże na łącznej powierzchni 18833,21 ha (83,03% powierzchni). Prawie 2% udziałem (1,96%) zaznaczają się również siedliska wilgotne (wilgotne, wilgotne silnie wilgotne oraz wilgotne odwodnione) na powierzchni 444,35ha.

5.8. DRZEWOSTANY

W porównaniu do poprzedniej rewizji powierzchnia oraz liczba pododdziałów z drzewostanami ponad 100-lat wzrosła (wzrost powierzchni o 305,42 ha, oraz 139 pododdziałów więcej). Zwiększyły się udziały drzewostanów o bogatszych gatunkowo strukturach, największy wzrost zanotowały drzewostany dwugatunkowe o ponad 6 punktów procentowych, ponad 3,5 punktu procentowego wzrósł udział powierzchniowych drzewostanów trzygatunkowych. Charakterystyka drzewostanów w ramach bogactwa gatunkowego, pochodzenia wieku, składu gatunkowego czy zniekształceń znajduje się w poniższych podrozdziałach.

Według powierzchniowego zestawienia gatunków rzeczywistych zaznacza się niewielka zmiana udziałów, największy udział w tworzeniu drzewostanów w dalszym ciągu ma sosna – zajmując 81,92% powierzchni. Kolejnym gatunkiem w udziale jest brzoza brodawkowata – 4,64%, dąb bezszypułkowy – 3,38%, olsza czarna – 2,37%, buk zwyczajny – 1,99%, dąb szypułkowy – 1,86% oraz robinia akacjowa – 1,66%, a także modrzew europejski – 0,72% i świerk pospolity – 0,49%. W składzie występują również dąb czerwony (0,23%), grab pospolity (0,15%), klon jawor (0,11%).

5.8.1. Bogactwo gatunkowe

Na terenie Nadleśnictwa Cybinka dominują drzewostany jednogatunkowe które zajmują 48,88% powierzchni leśnej zalesionej (10239,50 ha). Drzewostany dwugatunkowe stanowią 29,31% i występują na powierzchni 6139,07 ha. Drzewostany trzygatunkowe stanowią 14,53% (3043,67 ha). Drzewostany, w których występuje cztery i więcej gatunków występują na 1525,55 ha (7,28%).

Tabela 78. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego.

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Obręb RADZIKÓW	jednogatunkowe	243,35	2340,55	1558,20	4142,10	49,66
	dwugatunkowe	1234,52	670,50	278,09	2183,11	26,17
	trzygatunkowe	819,79	299,68	193,46	1312,93	15,74
	cztero- i więcej gatunkowe	443,96	144,67	114,42	703,05	8,43
Razem Obręb		2741,62	3455,40	2144,17	8341,19	100,00
Obręb BIAŁKÓW	jednogatunkowe	297,74	2479,68	873,05	3650,47	49,44
	dwugatunkowe	1289,49	766,58	229,88	2285,95	30,96
	trzygatunkowe	602,98	237,69	142,73	983,40	13,32
	cztero- i więcej gatunkowe	221,55	103,24	139,49	464,28	6,29
Razem Obręb		2411,76	3587,19	1385,15	7384,10	100,00
Obręb RYBAKI	jednogatunkowe	128,06	1488,50	830,37	2446,93	46,85
	dwugatunkowe	1140,48	418,85	110,68	1670,01	31,98
	trzygatunkowe	490,47	162,73	94,14	747,34	14,31
	cztero- i więcej gatunkowe	209,67	90,38	58,17	358,22	6,86
Razem Obręb		1968,68	2160,46	1093,36	5222,50	100,00
Nadleśnictwo Cybinka	jednogatunkowe	669,15	6308,73	3261,62	10239,50	48,88
	dwugatunkowe	3664,49	1855,93	618,65	6139,07	29,31
	trzygatunkowe	1913,24	700,10	430,33	3043,67	14,53
	cztero- i więcej gatunkowe	875,18	338,29	312,08	1525,55	7,28
Razem Nadleśnictwo		7122,06	9203,05	4622,68	20947,79	100,00

Największe zróżnicowanie gatunkowe występuje w drzewostanach do 40 lat. Największy udział mają tam drzewostany dwugatunkowe (51,48 %), trzygatunkowe (26,86 %) oraz czterogatunkowe (12,28%).

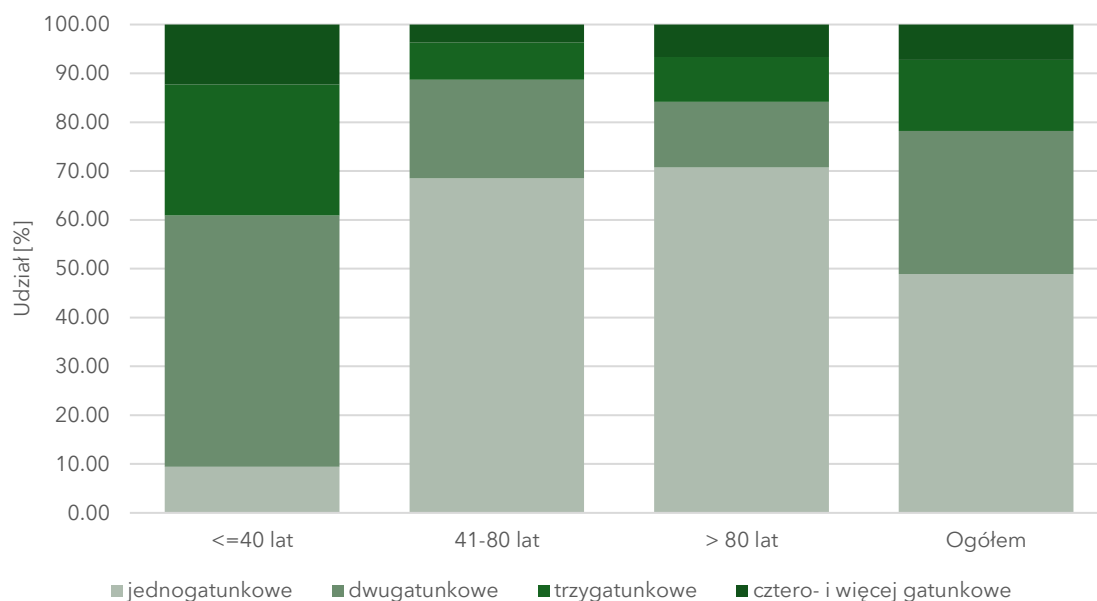

Fig. 71. Bogactwo gatunkowe drzewostanów Nadleśnictwa Cybinka.

Wraz ze wzrostem wieku zaznacza się spadek udziału powierzchni drzewostanów o zróżnicowanej budowie. W przedziale do 40 lat największy udział posiadają drzewostany dwugatunkowe - 51,45%, jednogatunkowe - 9,40%, trzygatunkowe - 26,86% oraz cztero- i więcej gatunkowe - 12,29%. Ten przedział wiekowy stanowi najbardziej zróżnicowaną grupę drzewostanów.

Na uwagę zasługuje fakt, że mimo dominującego udziału siedlisk borowych (bór świeży, bór mieszany świeży) występują na terenie Nadleśnictwa drzewostany o bogatszym składzie trzy- i czterogatunkowym. Szczególnie jest to widoczne właśnie w drzewostanach w wieku do 40 lat. Taki trend wskazuje na korzystne zmiany w sposobie prowadzenia gospodarki leśnej, w tym odnowień, gdzie odchodzi się od monokultur jednogatunkowych na rzecz bardziej zróżnicowanych i jednocześnie bardziej stabilnych drzewostanów.

5.8.2. Budowa pionowa

Drzewostany Nadleśnictwa Cybinka wykazują niewielkie zróżnicowanie pod względem budowy pionowej. Widoczna jest wyraźna dominacja drzewostanów jednopiętrowych, które zajmują 94,74% drzewostanów. Drzewostany w klasie odnowienia (KO) oraz w klasie do odnowienia (KDO) wykazują niewielki udział powierzchniowy (5,14%). Drzewostany dwupiętrowe na terenie Nadleśnictwa występują sporadycznie (0,12%). Drzewostany wielopiętrowe i o budowie przerębowej nie występują.

Tabela 79. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup wiekowych i struktury.

Obręb, Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Obręb RADZIKÓW	jednopiętrowe	2741,62	3235,05	1840,85	7817,52	93,72
	dwupiętrowe	0,00	2,54	11,16	13,70	0,16
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	w KO i KDO	0,00	217,81	292,16	509,97	6,11
Razem Obręb		2741,62	3455,40	2144,17	8341,19	100,00
Obręb BIAŁKÓW	jednopiętrowe	2411,76	3467,86	1097,96	6977,58	94,49
	dwupiętrowe	0,00	0,00	5,66	5,66	0,08
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	w KO i KDO	0,00	119,33	281,53	400,86	5,43
Razem Obręb		2411,76	3587,19	1385,15	7384,10	100,00
Obręb RYBAKI	jednopiętrowe	1968,68	2114,50	967,43	5050,61	96,71
	dwupiętrowe	0,00	1,61	3,35	4,96	0,09
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	w KO i KDO	0,00	44,35	122,58	166,93	3,20
Razem Obręb		1968,68	2160,46	1093,36	5222,50	100,00
Nadleśnictwo Cybinka	jednopiętrowe	7122,06	8817,41	3906,24	19845,71	94,74
	dwupiętrowe	0,00	4,15	20,17	24,32	0,12
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	w KO i KDO	0,00	381,49	696,27	1077,76	5,14
Razem Nadleśnictwo		7122,06	9203,05	4622,68	20947,79	100,00

5.8.3. Pochodzenie

Drzewostany Nadleśnictwa Cybinka pochodzą głównie z sadzenia (90,40%). Dość znaczący udział mają również drzewostany pochodzące z samosiewu na powierzchni 1984,35 ha co stanowi ponad 9% drzewostanów (9,24%).

5.8.4. Drzewostany ponad 100-letnie

Drzewostany ponad 100-letnie to obok siedlisk przyrodniczych Natura 2000, jedne z cenniejszych przyrodniczo fragmentów lasów. Stanowią ostoje różnorodności biologicznej. Starodrzewy, dzięki złożonej strukturze oraz dużej ilości martwego drewna (zarówno stojącego, jak i leżącego), stanowią schronienie i warunki przetrwania dla szeregu wyspecjalizowanych gatunków flory i fauny.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka drzewostany ponad 100-letnie występują w 631 pododdziałach na łącznej powierzchni 1681,98 ha co stanowi 8,03% wszystkich drzewostanów w Nadleśnictwie.

Tabela 80. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów ponad 100-letnich w Nadleśnictwie Cybinka.

Leśnictwo	Obręb Radzików	Obręb Białków	Obręb Rybaki	Ogółem	Udział [%]	Udział w pow. d-stanów leśnictwa [%]
1	2	3	4	5	6	7
Maczków	176,29			176,29	10,48%	10,39%
Nowy Młyn	180,39			180,39	10,72%	10,91%
Koziczyn	117,93			117,93	7,01%	6,64%
Bargów	108,77			108,77	6,47%	6,67%
Sądów	102,11			102,11	6,07%	6,44%
Urad		107,23		107,23	6,38%	5,79%
Cybinka		231,92		231,92	13,79%	12,47%
Białków		70,70		70,7	4,20%	3,89%
Rapice		203,19		203,19	12,08%	10,95%
Korzcyców			224,78	224,78	13,36%	13,10%
Skarbona			100,14	100,14	5,95%	5,86%
Maszewo			58,53	58,53	3,48%	3,26%
Razem	685,49	613,04	383,45	1681,98	100,00%	8,03%

Wśród leśnictw najwyższy odsetek drzewostanów ponad stuletnich wykazuje Leśnictwo Korzcyców (13,10%) Najmniejszy udział drzewostanów ponad stuletnich ma miejsce w Leśnictwie Maszewo (3,26%).

Biorąc pod uwagę gatunek panujący to struktura gatunkowa drzewostanów ponad stuletnich wygląda następująco:

- Sosna – 81,72%
- Dąb szypułkowy – 10,65%
- Dąb bezszypułkowy – 2,43%
- Olsza czarna – 2,11%
- Robinia akacjowa – 0,90%
- Buk zwyczajny – 0,88%
- Brzoza brodawkowata – 0,40%
- Daglezja zielona – 0,27%
- Grab pospolity – 0,18%
- Dąb czerwony – 0,16%
- Wiąz szypułkowy – 0,15%
- Świerk pospolity – 0,12%
- Kasztanowiec pospolity – 0,03%

Tabela 81. Udział drzewostanów ponad 100-letnich w typach siedliskowych lasu

TSL	Drzewostany ponad 100-letnie	Ogólna powierzchnia drzewostanów w TSL	Udział w TSL
	Powierzchnia [ha]		[%]
1	2	3	4
BS	0,41	30,59	1,34%
BW	0,00	6,76	0,00%
BŚW	587,62	10 056,80	5,84%
BMSW	542,58	6993,01	7,76%
BMW	18,19	158,19	11,50%
BMB	0,00	1,20	0,00%
LMŚW	288,97	2883,04	10,02%
LMW	8,89	202,57	4,39%
LMB	0,00	8,87	0,00%
LŚW	99,33	245,11	40,52%
LW	13,22	76,40	17,30%
Lł	95,56	262,54	36,40%
OL	11,29	144,44	7,82%
OLJ	13,79	262,40	5,26%
Razem	1681,98	21 331,92	7,88%

Drzewostany ponad 100-letnie nie występują na siedliskach boru wilgotnego, boru mieszanego bagiennego oraz lasu mieszanego bagiennego. Natomiast największym udziałem powierzchniowym drzewostanów ponad stuletnich charakteryzują się: las świeży (40,52% powierzchni zajmowanej przez ten TSL) oraz las łęgowy (36,40% powierzchni zajmowanej przez ten TSL). Najmniej lasów ponad stuletnich występuje na siedlisku boru suchego (1,34% powierzchni zajmowanej przez ten TSL).

5.8.5. Gatunki obce

Gatunki obce pojawiają się w lasach poprzez świadome wprowadzenia sztucznych upraw lub też samoistne przenikanie do drzewostanów gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka stwierdzono występowanie w drzewostanach następujących gatunków obcego pochodzenia:

- Daglezja zielona *Pseudotsuga menziesii*
- Dąb czerwony *Quercus rubra*
- Klon jesionolistny *Acer negundo*
- Robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*
- Sosna czarna *Pinus nigra*
- Sosna wejmutka *Pinus strobus*

Poniższe zestawienie przedstawia powierzchniowy udział tych gatunków w drzewostanach Nadleśnictwa.

Tabela 82. Zestawienie powierzchni wg gatunków rzeczywistych - gatunki obce.

Gatunek	Powierzchnia (ha) wg gatunków rzeczywistych	Udział % w pow. Nadleśnictwa*
1	2	3
Robinia akacjowa	362,76	1,70
Dąb czerwony	45,31	0,21
Daglezja zielona	11,66	0,05
Sosna czarna	8,39	0,04
Sosna wejmutka	2,36	0,01
Klon jesionolistny	0,17	0,001
Razem	430,65	2,02

* procenty odnoszą się do ogólnej powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych Nadleśnictwa (21 331,92)

Ze wszystkich gatunków obcych największą powierzchnię zajmuje robinia akacjowa - 362,76 ha. Pozostałe gatunki występują na stosunkowo niewielkich powierzchniach.

Miejscami w drzewostanach występują również: czeremcha późna (amerykańska) *Padus serotina* czy żywotnik olbrzymi *Thuja plicata* a także inne gatunki opisane szerzej w rozdziale o neofityzacji.

W warstwach podszytu i podrostu pojawiły się gatunki:

- Czeremcha późna (amerykańska) *Padus serotina* - w 3413 wydzieleniach;
- Robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia* - w 2460 wydzieleniach;
- Dąb czerwony *Quercus rubra* - w 169 wydzieleniach;
- Śnieguliczka biała *Symphoricarpos albus* - w 87 wydzieleniach;
- Dereń biały *Cornus alba* - w 42 wydzieleniach;
- Dagleżja zielona *Pseudotsuga menziesii* - w 38 wydzieleniach;
- Klon jesionolistny *Acer negundo* - w 11 wydzieleniach;
- Sosna wejmutka *Pinus strobus* - w 4 wydzieleniach;
- Śliwa domowa *Prunus domestica* - w 3 wydzieleniach;
- Orzech czarny *Juglans nigra* - w 1 wydzieleniu;

Na terenie Nadleśnictwa Cybinka pojawia się jeszcze jeden gatunek obcy - makia amurska *Maackia amurensis* - 2 stanowiska.

Problematyka neofityzacji i gatunków inwazyjnych została szerzej opisana w rozdziale 7.1.2.3 dot. neofityzacji.

5.8.6. Ekosystemy referencyjne

Powierzchnia ekosystemów referencyjnych na terenie Nadleśnictwa Cybinka wynosi 1084,59 ha, co stanowi 5,04% powierzchni lasów Nadleśnictwa (pow. leśnej zal. i nzal.). Zgodnie z wytycznymi i rekomendacjami Ogólnopolskiej Rady o Lasach (ONoL) ekosystemy referencyjne - obecnie wg ONoL „*Drzewostany referencyjne, nieobjęte gospodarką*” - włączone zostają do obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych (Obszary Cenne Przyrodniczo - OCP) w których w których nie będą prowadzone działania z zakresu pozyskania drewna i które zostaną wyłączone, bądź już wyłączono je z użytkowania na etapie planowania urzędniowego. Wykaz ekosystemów referencyjnych w Nadleśnictwie Cybinka przedstawia Załącznik Nr 1 do Programu Ochrony Przyrody Nadleśnictwa. Zestawienie sumarycznych powierzchni ekosystemów w poszczególnych leśnictwach przedstawiono poniżej.

Tabela 83. Zestawienie powierzchni ekosystemów referencyjnych z podziałem na leśnictwa w Nadleśnictwie Cybinka.

Leśnictwo	Obręb Radzików		Obręb Białków		Obręb Rybaki		Razem	
	Pow. [ha]	Liczba pododdz.	Pow. [ha]	Liczba pododdz.	Pow. [ha]	Liczba pododdz.	Pow. [ha]	Liczba pododdz.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Maczków	105,20	60					105,20	60
Nowy Młyn	102,78	69					102,78	69
Koziczyn	87,06	69					87,06	69
Bargów	18,31	25					18,31	25
Sądów	74,80	59					74,80	59
Urad			114,88	69			114,88	69
Cybinka			136,51	90			136,51	90
Białków			52,01	34			52,01	34
Rapice			237,88	85			237,88	85
Korczyców					32,83	18	32,83	18
Skarbona					37,42	25	37,42	20
Maszewo					84,91	80	84,91	80
Razem	388,15	282	541,28	278	155,16	118	1084,59*	678

Największa powierzchnia ekosystemów referencyjnych znajduje się w Leśnictwie Rąpice i stanowi 22,51% wszystkich wyznaczonych powierzchni referencyjnych.

Do ekosystemów referencyjnych zakwalifikowano głównie drzewostany - 733,31 ha (67,61%). Znacząca powierzchnia przyporządkowana została do terenów bagiennych, łąk oraz pozostawionych do naturalnej sukcesji.

5.8.7. Remizy, grunty pozostawione do naturalnej sukcesji

Remizy

Remizę stanowi skupisko roślin (roślin owocowych i miododajnych) służące jako baza żerowa oraz ostoja ptactwa i zwierzyny leśnej. Pozostawiana dla wzmocnienia odporności biologicznej w ramach metod biologicznej ochrony lasu, szczególnie cenna na siedliskach borowych, w drzewostanach iglastych.

Remizy (opisane jako PNSW) wyznaczono na łącznej powierzchni 4,63 ha.

Grunty pozostawione do naturalnej sukcesji

Istotną grupę biocenotyczną stanowią sukcesje, czyli powierzchnie kwalifikowane jako pozostałe grunty leśne niezalesione i nieprzeznaczone do odnowienia, z uwagi na ich rolę w ekosystemie oraz uwarunkowania lokalne.

Sukcesje opisano na łącznej powierzchni 44,82 ha.

Zadrzewienia (LZ) zajmują powierzchnię 3,34 ha.

5.9. MARTWE DREWNO W EKOSYSTEMACH LEŚNYCH

W ramach prac urzędniowych na terenie Nadleśnictwa Cybinka wykonano dodatkowe pomiary drewna martwego na wybranych powierzchniach próbnych, tj. na co piątej powierzchni próbnej zakładanej do celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej, zgodnie z wytycznymi zawartymi w § 82.1 IUL.

W drzewostanach zainwentaryzowano 92 754,00 m³ martwego drewna, z czego 32,33% zainwentaryzowanego martwego drewna (29 986,00 m³) stanowi drewno martwe drzew stojących i złomów, a 67,67% zainwentaryzowanego martwego drewna (62 768,00 m³) - martwe drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych. W lasach Nadleśnictwa Cybinka średnia zasobność martwego drewna wynosi 5,39 m³/ha martwego drewna. Nastąpił ponad dwukrotny wzrost zasobności martwego drewna w stosunku do poprzedniej rewizji gdzie średnio na hektar przypadało tylko 2,23 m³.

Tabela 84 Zestawienie miąższości drewna martwego w Nadleśnictwie Cybinka.

Klasy wieku	Powierzchnia (ha)	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
1	2	3	4	5	6	7	8
II	3395,44	0,15	515	3,87	13138	4,02	13653
III	3707,16	1,29	4768	2,93	10879	4,22	15647
IV	5114,40	0,84	4314	1,77	9034	2,61	13348
V	2679,08	5,02	13436	8,10	21709	13,12	35145
VI i starsze	1247,33	3,45	4301	3,94	4918	7,39	9219
KO, KDO	1077,76	2,46	2652	2,87	3090	5,33	5742
Ogółem N-ctwo Cybinka	17221,17	1,74	29986	3,64	62768,00	5,39	92754

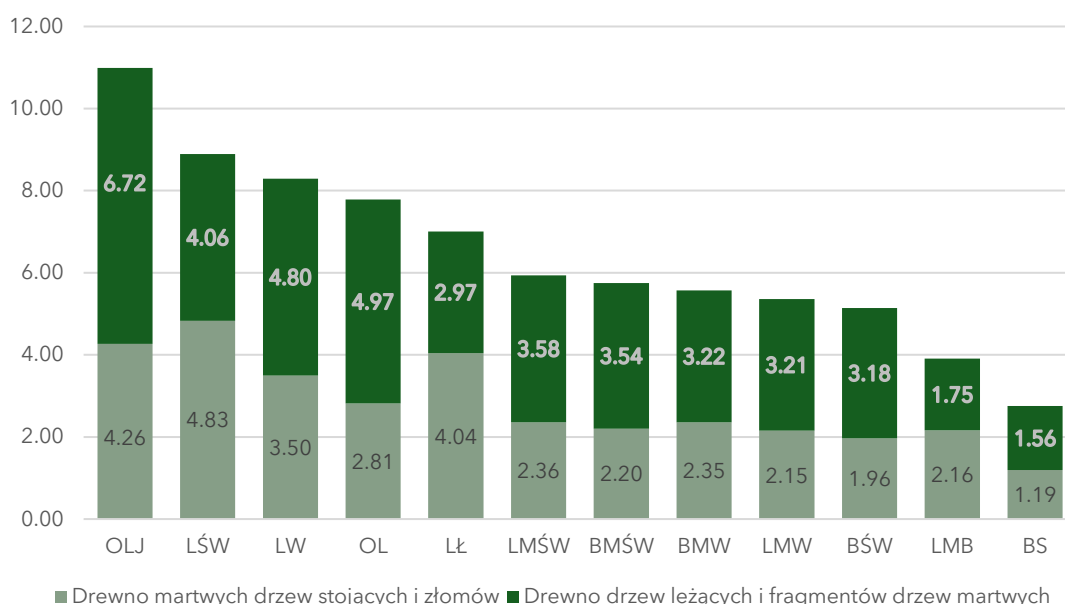

Fig. 72 Miąższość drewna martwego w typach siedliskowych lasu Nadleśnictwa Cybinka

Największą zasobność martwego drewna wykazują typy siedliskowe olsu jesionowego (8,89 m³/ha), lasu świeżego (8,29 m³/ha), lasu wilgotnego (7,78 m³/ha) oraz lasu łęgowego (7,01 m³/ha). Mimo tych wartości dla żyznych, podmokłych siedlisk w związku z ich niewielkim udziałem powierzchniowym średnia dla całego Nadleśnictwa jest zdecydowanie mniejsza. Jednak dalsze dbanie o zwiększanie ilości martwego drewna zapewni odpowiednią jego bazę dla zaspokojenia potrzeb przyrodniczych i bioróżnorodności.

5.10. WALORY KRAJOBRAZOWE

W granicach Nadleśnictwa Cybinka zgodnie z Audytem Krajobrazowym Województwa Lubuskiego (Zielona Góra, 2024 r.), znalazło się sześć typów krajobrazów, dodatkowo wyróżnionych w 10 podtypów (w tym część arealów (6 podtypów) zaliczono do priorytetowych). Typy wraz z podtypami przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 85 Zestawienie typów i podtypów krajobrazu wg Audytu Krajobrazowego Woj. Lubuskie

Typ krajobrazu	Podtyp krajobrazu	Charakterystyka obszaru
1	2	3
A1	A1b	Systemy wód płynących
A2	A2d	Bagienno-łęgowe - głównie bezleśne, z dominacją torfowisk niskich
	A2a	Bagienno-łęgowe - głównie bezleśne, z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk
A3	A3a	Leśne - z przewagą siedlisk borowych
	A3b	Leśne - z przewagą siedlisk lasowych
B6	B6d	Wiejskie - z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości
	B6g	Wiejskie - z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim
	B6e	Wiejskie - z przewagą wielkoobszarowych pól łąk i pastwisk
B7	B7b	Mozaikowe - podmiejskie
C9	C9a	Miejskie - miejscowości z zachowanym układem historycznym

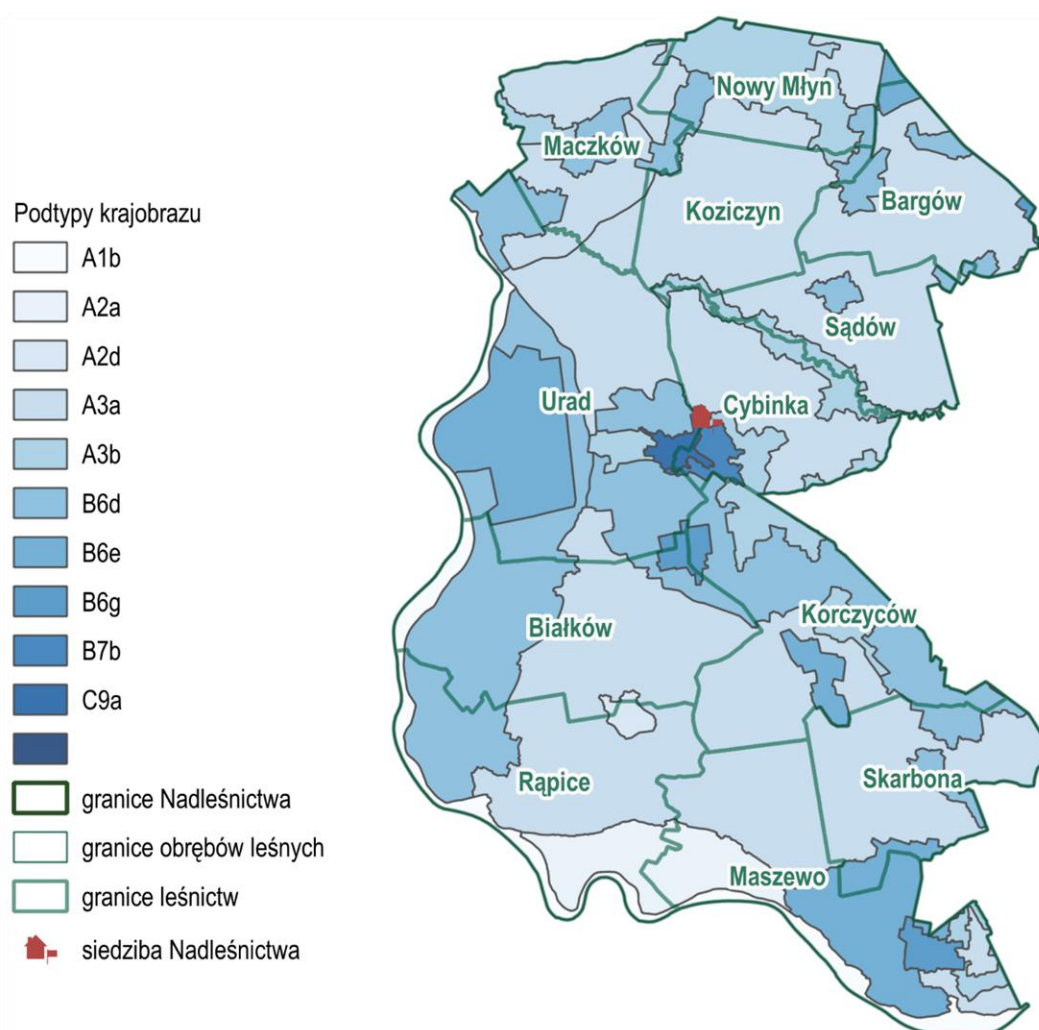

Fig. 73 Podtypy krajobrazu w granicach Nadleśnictwa Cybinka
wg Audytu Krajobrazowego województwa lubuskiego

Audyt zawiera rekomendacje dotyczące kształtowania krajobrazów priorytetowych:

A1b - Systemy wód płynących (ID 1735) - Dolina Odry na odcinku Cigacice - Świecko

- Zaleca się dążenie do zachowania naturalnego charakteru rzeki Odry oraz pasa zieleni przybrzeżnej z roślinnością szuwarową, krzewiastą i drzewiastą, tworzącego strefę buforową; dopuszcza się odstępstwa od przedmiotowego zalecania na obszarach zurbanizowanych.
- Zapobieganie sukcesji łąk poprzez utrzymanie lub przywrócenie gospodarki rolnej, głównie kośnej i pastwiskowej, w tym eliminacja trzcinowisk.
- Na części obszaru zaleca się pozostawienie terenów naturalnej sukcesji.
- Propagowanie pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych.
- Kształtowanie stref buforowych w formie naturalnych pasów roślinności wokół mokradeł i wzdłuż cieków.
- Ochrona zadrzewień nadwodnych.
- Ochrona przed osuszaniem, zasypywaniem lub likwidacją obszarów podmokłych.
- Zachowanie przekrojów kanałów i starorzeczy oraz ich zdolności retencyjnych.
- Ochrona nabrzeży przed zanieczyszczaniem odpadami.
- Propagowanie działań na rzecz ochrony wód powierzchniowych, w tym m.in. prowadzenia gospodarki rolnej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony wód, w szczególności

ograniczeniem nawożenia i zachowaniem nienawożonych, pozostawionych bez użytkowania lub zagospodarowanych jako użytki zielone stref buforowych wzdłuż cieków.

A2a - Bagienno-ławkowe - głównie bezleśne, z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk (ID 1281) - Polder Krzesiński

- Utrzymanie lub przywracanie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego trwałych użytków zielonych.
- Pozostawienie części krajobrazu sukcesji ekologicznej w celu powstania łągów.
- Propagowanie pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych.
- Odtwarzanie zanikłych półnaturalnych łąk i pastwisk.
- Nieprzekształcanie trwałych użytków zielonych w grunty orne; zaleca się wyłączenie z zabudowy.
- Ochrona przed osuszaniem, przekształcaniem lub zasypywaniem obszarów podmokłych i łąk.
- Pozostawianie stref buforowych pomiędzy użytkowanymi gruntami a rowami melioracyjnymi, ciekami i zbiornikami wodnymi.
- Zachowanie lub odtwarzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz alei drzew i krzewów wzdłuż dróg.
- Podjęcie prac pod kątem możliwości utworzenia rezerwatu „Szydłowskie Łęgi”.

A2d - Bagienno-ławkowe - głównie bezleśne, z dominacją torfowisk niskich (ID 322) - Torfowisko Młodno

- Utrzymanie stabilnych dla siedlisk bagiennych stosunków wodnych.
- Zapobieganie sukcesji poprzez usuwanie nalotów drzew i krzewów.
- Utrzymanie ekstensywnego użytkowania kośnego łąk.
- Ochrona obszarów podmokłych przed osuszaniem, przekształcaniem, zasypywaniem, zagospodarowywaniem na inne cele.
- W obrębie rezerwatu przyrody „Młodno”, postępowanie zgodne z zapisami planu ochrony rezerwatu.

A3a - Leśne - z przewagą siedlisk borowych (ID 1671) - Bory Równiny Torzyskiej

- W ramach realizowanej gospodarki leśnej utrzymywanie i/lub zwiększanie zasobów martwego drewna w ekosystemach leśnych, pozostawianie drzew biocenotycznych do ich biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.
- W pasie o szerokości około 25 m od linii brzegu naturalnych cieków i naturalnych zbiorników wodnych zachowywać, kształtować i/lub tworzyć strefy ekotonowe, nie stosować rębni zupełnych i gniazdowych - nie dotyczy sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.
- Kształtowanie stref ekotonowych na granicy między lasem a zewnętrznymi terenami otwartymi i zabudowanymi oraz wzdłuż ciągów komunikacyjnych.
- Zachowanie stabilnych dla siedlisk bagiennych stosunków wodnych.
- W zależności od potrzeb usuwanie nalotów drzew i krzewów z torfowisk.
- Ochrona ciągłości stref przybrzeżnych jezior w szczególności z zakresie nielegalnego wycinania roślinności i wznoszenia nowych stanowisk i pomostów wędkarskich.
- Zaleca się kontrolę legalności stanowisk i pomostów wędkarskich wraz z egzekwowaniem usunięcia nielegalnych elementów przekształcenia brzegów jeziora.

- Egzekwowanie utrzymania czystości w obrębie stanowisk wędkarskich.
- Zachowanie terenów otwartych w strukturze przestrzennej lasu; zaleca się wyłączenie z zalesiania i zabudowy.
- Zapobieganie sukcesji naturalnej poprzez utrzymanie lub przywrócenie ekstensywnej gospodarki rolnej trwałych użytków zielonych.
- Propagowanie pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych.
- Nieprzekształcanie gruntów rolnych na cele nierolnicze; wyłączenie z zabudowy.
- Ukierunkowanie ruchu turystycznego poprzez czytelne oznakowanie szlaków turystycznych oraz utrzymanie w dobrym stanie technicznym tablic informacyjnych i infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w obrębie miejsc postojowych i odpoczynku.
- Zaleca się analizę i waloryzację przyrodniczą doliny Pliszki w kierunku możliwości powiększenia rezerwatu „Mechowiska Kosobudki”.
- Zaleca się analizę i waloryzację przyrodniczą, pod kątem zasadności powołania nowych rezerwatów przyrody leżących w całości lub w części w granicach niniejszego krajobrazu tj.: „Szydłowskie Łęgi”.

A3b - Leśne - z przewagą siedlisk lasowych (ID 283) - Lasy w dolinie Pliszki

- Wyłączenie z użytkowania rębniami zupełnymi i gniazdowymi drzewostanu w pasie o szerokości 25 metrów od linii brzegu naturalnych cieków i naturalnych zbiorników wodnych.
- Dążenie do utrzymania naturalnego charakteru cieku.
- Utrzymanie ciągłości ekologicznej rzeki Pliszki.
- Zachowanie strefy buforowej wyłączonej z cięć rębnych wokół mokradeł, zbiorników wodnych i wzdłuż cieków.
- W zależności od potrzeb usuwanie nalotów drzew i krzewów z mokradeł.
- Utrzymanie właściwych dla siedlisk bagiennych stosunków wodnych.
- W ramach realizowanej gospodarki leśnej utrzymywanie i/lub zwiększanie zasobów martwego drewna w ekosystemach leśnych, pozostawianie drzew biocenotycznych do ich biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.
- Zachowanie terenów otwartych w strukturze przestrzennej lasu.
- Ograniczenie niekorzystnego wpływu turystyki kajakowej na siedliska przyrodnicze poprzez podnoszenie świadomości ekologicznej organizatorów spływów kajakowych.
- Ukierunkowanie ruchu turystycznego poprzez utrzymanie w dobrym stanie technicznym infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w miejscach postojowych, w tym tablic informacyjnych i dydaktycznych.

B6g - Wiejskie - z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości (ID 1167) - Obszar wiejski Kłopot w dolinie Odry

- Zachowanie funkcji rolniczej krajobrazu poprzez utrzymanie użytkowania rolnego.
- Zachowanie terenów otwartych.
- Utrzymanie i przywracanie trwałych użytków zielonych, nieprzekształcanie ich w grunty orne.
- Kształtowanie strefy buforowej wzdłuż brzegów rzeki, kanałów i starorzeczy oraz renaturyzacja jej brzegów; zaleca się nasadzenia drzew i krzewów wzdłuż brzegów rzek.
- Zaleca się utworzenie stref buforowych w formie zadrzewień i zakrzewień wokół starorzeczy.
- Utrzymanie ciągłości ekologicznej krajobrazu.

- Ochrona, starorzeczy i obszarów podmokłych przed zasypywaniem, przekształcaniem, zabudową lub likwidacją.
- Ochrona i pielęgnacja alei drzew przydrożnych.
- Edukacja w zakresie stosowania dobrej praktyki rolniczej.
- Propagowanie stosowania pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych.
- Zaleca się wprowadzanie zieleni wysokiej w granicach administracyjnych jednostek osadniczych.

6. WALORY HISTORYCZNO-KULTUROWE

6.1 ZARYS HISTORII W ZASIĘGU NADLEŚNICTWA

Dawna historia ziem, na których znajduje się Nadleśnictwo Cybinka nie jest dokładnie znana, do epoki brązu działalność człowieka polegała głównie na myślistwie, zbieractwie czy rybołówstwie. W późniejszych okresach następowała wycinka drzewostanów oraz wypalanie obszaru pod uprawy i osady – które wkraczały w tereny kompleksów puszczańskich. Wylesienia prowadziły do ekspansji gatunków drzew o szybkim wzroście, jak brzoza, osika i sosna.

Historię okolic Cybinki szeroko i całościowo ujęto w Monografii Krzesińskiego Parku Krajobrazowego (praca zbiorowa pod redakcją P. Grochowskiego i L. Jerzaka) w rozdziale „Historia terenów”. Najdawniejszymi śladami osadnictwa sprzed naszej ery (p.n.e) na terenach okolic Cybinki są stanowiska archeologiczne z epoki kamienia, potwierdzone wieloma obiektami, z których jednym z najbardziej unikalnych jest **neolityczny rondel w Rąpicach**, będący kolistym założeniem o prawdopodobnym charakterze kultowym lub obronnym (aktualnie niewidoczny w terenie, jednak zrekonstruowany na grafice zawartej ww. monografii). W późniejszych wiekach region pręźnie rozwijał się w ramach kultury łużyckiej, której największe skupiska osadnicze znajdowały się w okolicach dzisiejszej miejscowości Rybaki. Po podbojach Mieszka I obszar ten wszedł w skład państwa piastowskiego, a po podziale na prowincje przez Bolesława Chrobrego, teren dzisiejszej gminy Cybinka został włączony do **ziemi lubuskiej**.

W okresie średniowiecza tereny Nadleśnictwa Cybinka należały najpierw do Księstwa Lubuskiego, a następnie Księstw Brandenburgii i Nowej Marchii. W tym okresie przez Odrę przebiegała granica, początkowo polsko-łużycko-miśnieńska, a później brandenbursko-łużycko-miśnieńska, brandenbursko-czeska, a od wojny trzydziestoletniej do kongresu wiedeńskiego sasko-pruska. Wieś Szydłów (Schiedlo), położona na prawym brzegu Odry, stanowiła przyczółek Dolnych Łużyc i należała do biskupstwa miśnieńskiego. Od czasów Chrobrego i jego panowania w Łużycach była częścią archidiecezji gnieźnieńskiej, a w XIV wieku jako diecezja sporna została podporządkowana bezpośrednio Stolicy Apostolskiej.

Od XVI wieku do początku wieku XIX miejscowość Cybinka (Ziebingen) należała do zakonu Joannitów z Łagowa.

W 1535 roku Książę Jan, władca Marchii Kostrzyńskiej, wytyczył nowy szlak handlowy z Frankfurtu do Krosna przez Cybinkę, co przyczyniło się do awansu wsi do rangi lokalnego centrum rynkowego. W Cybinie ustanowiono graniczną komorę celną należącą do Hohenzollernów.

W XVII w. (przełom lat 1629/1629) okolice Cybinki stały się świadkami zwycięskiej bitwy statków rzecznych (podczas wojny trzydziestoletniej). Kupcy z Gubina (poddani Wettynów - panów Łużyc, blokowani przez kupców z Krosna) zaatakowali pod Szydłowem konwój krośnieński przewożący piwo, i zwyciężyli w bitwie rzecznych statków.

W roku 1801 Sulęciński aptekarz i senator Müller w swoim liście informował o znalezieniu złóż „tłustej, czarnej ziemi” (zawierającej związku żelaza) w pobliżu Cybinki, co wskazuje na wczesne

rozpoznanie złóż węgla brunatnego. Jednak eksploatacja nie rozpoczęła się od razu, pierwsze nadanie górnicze w tej części Brandenburgii zostało wydane dopiero w roku 1820 dla kopalni koło Lubniewic. W 1802 roku powstał w rejonie pałac klasycystyczny z parkiem krajobrazowym, zbudowany przez ówczesnego właściciela Cybinki Wilhelma von Finckensteina. Odkupiona Cybinka ponownie wróciła do rodu Finckensteinów w 1845 roku i pozostawała w ich posiadaniu do roku 1945.

Dzieje obszaru od strony Parku Krajobrazowego opisano szczegółowo w podrozdziale „**Historia zmieniających się granic**” M. Maciantowicza, który za zgodą autora przedstawiono poniżej.

„Dzisiejsze tereny KPK od wieków były obszarem granicznym. W okresie plemiennym (VI-X w.) stykały się tutaj terytoria Lubuszan, Dziadoszan i Łużyczan. Po podbojach Mieszka I ziemie te znalazły się w obrębie państwa wczesnopiastowskiego. Po podziale kraju przez Chrobrego na prowincje, obszar dzisiejszej gminy Cybinka włączony został do ziemi lubuskiej, podczas gdy pozostałe tereny znalazły się w granicach ziemi krośnieńskiej. Najdalszy, północno-zachodni fragment prowincji śląskiej stanowił gród w Szydłowie. Bolesław Krzywousty przeprowadził nowy podział administracyjny kraju na kasztelanie. Okolice i obecna gmina Cybinka znalazły się w kasztelanii lubuskiej, granicząc z ziemiami kasztelanii krośnieńskiej (Witkowska i Witka 2006).

Po śmierci Bolesława Krzywoustego w 1138 roku i rozpadzie państwa na dzielnice, Śląsk i ziemię lubuską otrzymał Władysław II, a po jego wygnaniu z kraju, ziemiami tymi zarządzili kolejno Bolesław Kędzierzawy, Bolesław Wysoki i Henryk Brodaty. Ten ostatni, panujący w latach 1202-1238, zajął się zagospodarowaniem północnych rubieży swoich ziem z wydatną pomocą zakonów, szczególnie cystersów oraz reformą ustroju miast i osad wiejskich.

Ważnym wydarzeniem na omawianym terenie było przeniesienie kasztelanii z Gubina do nowo wybudowanego grodu w Szydłowie około roku 1225. Gród kasztelański w Gubinie zajmował przypuszczalnie najwyższy punkt w widłach Nysy i Lubszy. Według profesora Domańskiego (2008) młodszy o dwadzieścia lat gród kasztelański w Szydłowie posiadał ten sam model jak w Gubinie.

W 1249 roku, 20 kwietnia, wnuk Henryka Brodatego, książę śląski Bolesław Rogatka podpisał układ z arcybiskupem magdeburskim Wilbrandem w sprawie oddania połowy ziemi lubuskiej i zamiany drugiej połowy w lenno, tytułem zastawu za udzielenie zbrojnej pomocy w walce z bratem. W tym samym czasie jego brat, książę Henryk III Wrocławski zobowiązał się wydać ziemię pomiędzy Kwisą a Bobrem oraz odległy gród Szydłów, margrabiemu miśnieńskiemu Henrykowi III Dostojnemu za pomoc w walce przeciw Rogatce. Pomocy nie otrzymał tracąc jednak Szydłów. W konsekwencji, w 1249 roku Piastowie stracili dwie ważne strategicznie nadodrzańskie kasztelanie: Lubusz i Szydłów, strzegące militarnie i fiskalnie przepraw na Odrze (Czar-nuch 2009).

W okresie, kiedy ziemia lubuska dostała się pod panowanie Brandenburgii (wraz z Rąpicami, Kłopotem i Krzesinem), otrzymując nazwę ziemi torzymskiej (niem. Land Sternberg), krajem tym rządziła dynastia Askańczyków. Po jej wygaśnięciu w 1317 roku, po blisko stuletnim okresie walk o sukcesję, w 1415 roku do władzy doszła dynastia Hohenzollernów, która utrzymała się przy władzy do czasu pierwszej wojny światowej.

Osobliwością tej okolicy był przyczółek Saksonii na prawym brzegu Odry, stanowiący enklawę na pruskiej ziemi torzymskiej. Natomiast na lewym brzegu rzeki, po wojnach śląskich, granica prusko-saska przebiegała pomiędzy Bobrem a Nysą na linii rzeczki Racza, dopływu Łomianki, wpływającej do Odry. Dla podkreślenia granicznego charakteru rzeczki wierni swemu królowi Sasi założyli na jej lewym brzegu kolonię Augustwalde (nieistniejąca już wieś Mikulice). Prusacy odpowiedzieli na to założeniem nieco niżej, na prawym brzegu rzeczki, kolonii nazwanej na cześć władcy Friedrichswalde (obecnie miejscowość Chojna) i zaczęli toczyć specyficzną „wojnę wodną” przez budowanie jazów, w wyniku czego były zalewane saskie pola (Czarnuch 2009). Graniczny konflikt stracił na znaczeniu, kiedy w 1815 roku, Łużyce dostały się Prusom, a mieszkańcy Augustwalde z Sasów stali się Prusakami.

Do dzisiaj pozostaje aktualne pytanie o charakterystyczny przebieg granicy, tworzący szydlowską enklawę na prawym brzegu Odry. Prawdopodobnie wynika to ze zmiany koryta rzeki, o czym świadczą do dzisiaj liczne starorzecza. Zapis z 1359 roku potwierdza, że w wyniku wielkiej powodzi, Odra zmieniła miejscami znacznie swoje koryto. Przypuszcza się, że leżący przy ujściu Nysy Łużyckiej gród Szydlów w jej wyniku znalazł się na prawym brzegu Odry (Czarnuch 2012).“

Historia obszaru Nadleśnictwa nierozzerwalnie wiąże się z wydobywaniem węgla brunatnego. Przed II wojną światową duża liczba mieszkańców, pracowała głównie w miejscowym przemyśle, w tym w kopalni węgla brunatnego i innych zakładach. Obecnie tereny pokopalniane ustanowione są użytkami ekologicznymi. Jak podaje A. Gontaszewska (2015) temat historii górnictwa w okolicy Cybinki nie był dotychczas przedmiotem badań, nawet w kontekście historii regionu. Przyczyną jest prawie zupełny brak zachowanych świadectw materialnych: budynków, maszyn, dokumentów, a także całkowita wymiana ludności po roku 1945, której efektem jest brak przekazów ustnych. W archiwach niemieckich dostępne są jedynie dokumenty dotyczące nadań górniczych, szkice pól górniczych czy też dokumenty własnościowe, które przekazywane były do Wyższego Urzędu Górniczego. Nie zachowały się dokumenty dotyczące eksploatacji czy też budowy kopalń, najprawdopodobniej nie przetrwały one zawieruchy wojennej.

Szerzej zakrojone poszukiwania złóż węgla i zakładanie kopalń w regionach Brandenburgii oraz Dolnego Śląska i Łużyc przypada na dopiero na lata 40. i 50. XIX wieku. Główną przyczyną wzrostu popularności węgla brunatnego były coraz częściej stosowane w przemyśle silniki parowe oraz problem z dostępnością drewna. Wydobywanie kopalin na terenie Królestwa Pruskiego regulowało prawo górnicze z 1865 roku (Preußische Berggesetz). Zezwolenie wydobywania wydawał Wyższy Urząd Górniczy (Oberbergamt). Kopalnie okolic Cybinki podlegały do 1861 roku Wyższemu Urzędowi w Berlinie, a następnie w Halle (Saale). Większość nadań górniczych z okolic Cybinki datuje się na lata 1857–1859 (za A. Gontaszewską, 2015). Najstarsze znane nadanie dotyczy pola górniczego „Nixe” koło Sądowa i pochodzi z roku 1857. Pole to przemianowano później na „Mozart”. Zachowała się mapa projektowanej kopalni „Mozart” z roku 1865. Najstarszą znaną, funkcjonującą kopalnią (nadanie z roku 1858) jest kopalnia „Schultze” w Białkowie (Balkow). Wydobywanie rozpoczęto w październiku 1859. Właścicielem kopalni był W. Eisenmann z Berlina. Eksploatacja trwała do roku 1865, produkcja w 1861 roku wyniosła 54 688 ton, w 1864 roku 4201 ton. W 1921 roku pole górnicze zostało włączone do kopalni „Bach”. Infrastruktura kopalń węgla brunatnego w Cybinie została częściowo zniszczona, a następnie zdemontowana przez wojska radzieckie. Wiele lubuskich kopalń, w tym te w Cybinie, zostało porzuconych ze względu na nieopłacalność i brak nowych złóż. W Cybinie powstały dwa największe na Ziemi Lubuskiej cmentarze wojenne żołnierzy i oficerów radzieckich.

Po 1945 roku ziemie byłej Nowej Marchii znalazły się w granicach Polski, a dokładnie w 1945 Cybinka uzyskała prawa miejskie. Na terenie obecnego Nadleśnictwa Cybinka rozpoczęto planową gospodarkę leśną. W okresie prowizorycznego urządzania lasu (1951-1962) brak jest szczegółowych danych dotyczących gospodarki leśnej. Jednak po wojnie następowała zmiana w podejściu do użytkowania lasu, ze zwiększaniem udziału rębni częściowych i gniazdowych, który wzrósł z 15,4% do 41,2%.

W roku 1978 na podstawie Zarządzenia Nr 53 NZLP z dnia 10.11.1978 r. utworzono Nadleśnictwo Cybinka z dawnych obrębów Białków, Rybaki i Rzeczyca (poprzednio Nadleśnictwo Białków) oraz z części obrębów Radzików i Rzepin (poprzednio Nadleśnictwo Rzepin). Obecne granice Nadleśnictwa zyskało w roku 1996. Gospodarka leśna uwzględniała ochronę przyrody i walorów kulturowych, prowadzono inwentaryzację obiektów zabytkowych i archeologicznych.

6.2 OBIEKTY KULTURY MATERIALNEJ NA GRUNTACH NADLEŚNICTWA

Zabytki kultury materialnej na terenie Nadleśnictwa Cybinka obejmują świadectwa przeszłości materialnej pozostawione przez człowieka, zarówno te odkryte w ziemi i podlegające ochronie archeologicznej, jak i inne historyczne budowle oraz miejsca pamięci znajdujące się na powierzchni.

6.2.1 Zabytki wpisane do rejestru zabytków

Wśród zabytków wpisanych do rejestru znajdujących się na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka znalazły się stanowiska archeologiczne – dwa cmentarzyska z epoki żelaza a także jedno cmentarzysko z przełomu epoki brązu i żelaza – oraz w zasięgu terytorialnym w sąsiedztwie pododdziałów objętych dokumentacją park dworski (PL.1.9.ZI-POZ.NID_N_08_ZZ.5907). Zestawienie obiektów przedstawiono poniżej.

Tabela 86 Zestawienie zabytków nieruchomych poligonowych i punktowych wpisanych do rejestru zabytków

Lp.	Gmina	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny	Obiekt	Nr w Rejestrze Zabytków	Info	Kod NID	Kod w wykazie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Gmina Cybinka	Białków	Białków	08-567 -j	cmentarzysko	decyzja o wpisie do rejestru nr 170/Ar z 1969-10-15	epoka żelaza (okres halsztacki) k. łużycka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_A_08_AR.11373	A101
2	Gmina Cybinka	Białków	Białków	08-585 -d	cmentarzysko	decyzja o wpisie do rejestru nr 203/Ar z 1969-12-01	epoka żelaza (o. halsztacki) k. łużycka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_A_08_AR.11409	A102
3	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-510 -j	cmentarzysko	decyzja o wpisie do rejestru nr 52Ar z 1968-12-01	Grzminąca, st. 1	PL.1.9.ZI-POZ.NID_A_08_AR.11446	A1

Dla pododdziałów w sąsiedztwie parku dworskiego z przełomu XVIII/XIX w. w Maczkowie, nie są planowane działania gospodarcze – BRAK WSK.

6.2.2 Zabytki archeologiczne niewpisane do rejestru zabytków

Zabytek archeologiczny to zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów, albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem [art.3 ust.4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami [Dz.U. z 2022 r. nr 840]. Przybliżając te dwa typy zabytków archeologicznych możemy uszczegółowić:

- Zabytki archeologiczne ruchome: to przede wszystkim przedmioty związane z działalnością człowieka w przeszłości, wytwory pracy ludzkiej, takie jak naczynia, narzędzia, ozdoby, broń;
- Zabytki archeologiczne nieruchome (nazywane również stanowiskami archeologicznymi): obejmują najczęściej obszary, w obrębie których występują źródła archeologiczne wraz z ich bezpośrednim otoczeniem. Stanowiskami archeologicznymi mogą być m.in.: grodziska, cmentarzyska, pozostałości dawnych osad, nawarstwienia miast, nawarstwienia związane z funkcjonowaniem zamków, wsi historycznych.

Wykaz stanowisk archeologicznych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka ukazuje poniższa tabela:

Tabela 87 Zestawienie zabytków archeologicznych (poligonowych)

Lp.	Gmina	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny	Obiekt	Nazwa w ewid.	Info	Kod NID	Kod w wykazie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Gmina Cybinka	Radzików	Maczków	01-118 -a 01-118 -d 01-118 -l	ślad osadniczy	Maczków, st. 15	EK	BRAK DANYCH	A151
2.	Gmina Cybinka	Radzików	Maczków	01-119 -k 01-119 -n	obozowisko	Maczków, st. 2	mezolit	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.194057	A145
3.	Gmina Cybinka	Radzików	Maczków	01-120 -ax 01-120 -bx 01-120 -y 01-120 -z	osada	Maczków, st. 12	pŚ	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.199957	A149
4.	Gmina Cybinka	Radzików	Maczków	01-120 -h 01-120 -i	ślad osadniczy	Maczków, st. 5	EK	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.194712	A146
5.	Gmina Cybinka	Radzików	Maczków	01-120 -r 01-120 -s	ogród	park wiejski	przełom XVIII/XIX w.	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_ZZ.24716	A61
6.	Gmina Cybinka	Radzików	Maczków	01-121 -d 01-121 -f	ślad osadniczy	Maczków, st. 11	EK	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.199731	A148
7.	Gmina Cybinka	Radzików	Nowy Młyn	02-8 -f	cmentarzysko/ cmentarzysko kurhanowe	Radzików, st. 19	PEB k. łużycka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.201783	A144
8.	Gmina Cybinka	Radzików	Nowy Młyn	02-84 -g 02-84 -j 02-84 -p	ślad osadniczy	Maczków, st. 16		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.201071	A152
9.	Gmina Cybinka	Radzików	Koziczyn	03-246 -b 03-246 -c	ślad osadniczy	Radzików, st. 2	pŚ	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.114619	A138
10.	Gmina Cybinka	Radzików	Koziczyn	03-246 -i	ślad osadniczy	Radzików, st. 3	pŚ/NŻ	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.114716	A139
11.	Gmina Cybinka	Radzików	Bargów	04-170 -a	cmentarzysko?	Radzików, st. 11	PEB/Ha	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.115270	A140
12.	Gmina Cybinka	Radzików	Bargów	04-146 -a 04-146 -b 04-146 -c	ślad osadniczy	Radzików, st. 14	pŚ	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.115525	A141
13.	Gmina Cybinka	Radzików	Bargów	04-224 -a	ślad osadniczy	Radzików, st. 15		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.115569	A142

Lp.	Gmina	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny	Obiekt	Nazwa w ewid.	Info	Kod NID	Kod w wykazie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
14.	Gmina Cybinka	Radzików	Sądów	05-271 -l 05-271 -m	osada	Sądów, st. 21	PŚ/NŻ	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.122115	A143
15.	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-368 -c	osada	Urad, st. 5	OWR?	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.113815	A136
16.	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-373 -a	cmenta-rzysko	Urad, st. 15	PEB k. łużycka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.114578	A137
17.	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-373 -g	cmenta-rzysko?	Urad, st. 4	PEB	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.113712	A135
18.	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-378 -b 06-378 -c 06-378 -d	cmenta-rzysko?	Urad, st. 3	Ha	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.113539	A134
19.	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-423 -k	osada?	Cybinka, st. 2	Ha	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.94636	A129
20.	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-423 -i 06-423 -j	punkt osadniczy	Cybinka, st. 40	Ha	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.98980	A132
21.	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-424 -g 06-498 -a	osada?	Cybinka, st. 7	Ha	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.96972	A130
22.	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-498 -g	ślad osad-niczny	Cybinka, st. 39	pra-dzieje	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.98953	A131
23.	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-502 -f	osada	Biega-nów, st. 6	Lt	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.109652	A133
24.	Gmina Cybinka	Białków	Cybinka	07-441 -a 07-441 -c	cmenta-rzysko kurha-nowe	Sądów, st. 29	EB?	BRAK DANYCH	A66
25.	Gmina Cybinka	Białków	Cybinka	07-449 -a 07-449 -b	ślad osad-niczny	Sądów, st. 13	PEB	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.116443	A98
26.	Gmina Cybinka	Białków	Cybinka	07-450 -h	osada	Sądów, st. 17	pra-dzieje	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.116664	A106
27.	Gmina Cybinka	Białków	Cybinka	07-450 -i 07-450 -j 07-459 -j 07-458 -d	punkt osadniczy	Sądów, st. 4	pra-dzieje	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.116046	A95
28.	Gmina Cybinka	Białków	Cybinka	07-450 -j	punkt osadniczy	Sądów, st. 16	Lt	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.116607	A99
29.	Gmina Cybinka	Białków	Cybinka	07-451 -g 07-460 -i	punkt osadniczy	Sądów, st. 1	PEB	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.115549	A93
30.	Gmina Cybinka	Białków	Cybinka	07-460 -a 07-460 -c 07-460 -d 07-460 -f 07-460 -t	osada	Sądów, st. 2		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.115892	A94

Lp.	Gmina	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny	Obiekt	Nazwa w ewid.	Info	Kod NID	Kod w wykazie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
31.	Gmina Cybinka	Białków	Cybinka	07-460 -f 07-460 -h 07-460 -k 07-460 -l 07-460 -m 07-470 -a 07-470 -b	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH	A108
32.	Gmina Cybinka	Białków	Cybinka	07-474 -m 07-474 -n 07-474 -r	punkt osadniczy	Cybinka, st. 46	PEB	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.114645	A154
33.	Gmina Cybinka	Białków	Cybinka	07-474 -m 07-474 -r	cmentarz żydowski	cmentarz żydowski	XIX w.	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_CM.37332	A64
34.	Gmina Cybinka	Białków	Cybinka	07-474 -m 07-474 -r 07-474 -t	cmentarz żydowski	Cybinka, st. 51	1820 - 1945 r.	BRAK DANYCH	A90
35.	Gmina Cybinka	Białków	Cybinka	07-485 -m 07-485 -p 07-495 -g 07-495 -i	ślad osadniczy	Cybinka, st. 48	EK	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.114799	A91
36.	Gmina Cybinka	Białków	Cybinka	07-495 -f 07-495 -g	punkt osadniczy	Cybinka, st. 50	PEB	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.114960	A92
37.	Gmina Cybinka	Białków	Białkow	08-567 -p 08-567 -s	ślad osadniczy	Mielesznica, st. 5	pradzieje	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.186436	A128
38.	Gmina Cybinka	Białków	Rąpice	09-610 -o 09-610 -p 09-610 -r	cmentarzysko?	Smogórki, st. 1	PEB k. łużycka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.215694	A122
39.	Gmina Cybinka	Białków	Rąpice	09-659 -a 09-659 -c 09-659 -d 09-659 -f 09-673 -c 09-673 -l	?	Bytomiec, st. 6	PEB k. łużycka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.209855	A116
40.	Gmina Cybinka	Białków	Rąpice	09-669 -l 09-669 -m 09-669 -n 09-669 -p	cmentarzysko	Krzesin, st. 16	PEB/Ha k. łużycka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.211935	A121
41.	Gmina Cybinka	Białków	Rąpice	09-673 -a 09-663 -o	cmentarzysko?	Krzesin, st. 2	PEB k. łużycka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.210145	A118
42.	Gmina Cybinka	Białków	Rąpice	09-673 -c 09-673 -d	?	Krzesin, st. 4	k. łużycka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.210492	A120
43.	Gmina Cybinka	Białków	Rąpice	09-673 -i 09-673 -j 09-673 -k 09-673 -p	osada?	Krzesin, st. 1	neolit	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.210021	A115
44.	Gmina Cybinka	Białków	Rąpice	09-674 -j 09-674 -l	?	Krzesin, st. 9	PEB k. łużycka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.211312	A123

Lp.	Gmina	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny	Obiekt	Nazwa w ewid.	Info	Kod NID	Kod w wykazie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
45.	Gmina Cybinka	Białków	Rąpice	09-675 -b 09-675 -j 09-675 -m	?	Krzesin, st. 13	EK	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.211572	A124
46.	Gmina Cybinka	Białków	Rąpice	09-675 -b 09-675 -j 09-675 -m	?	Krzesin, st. 14	PEB k. łużycka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.211665	A127
47.	Gmina Cybinka	Białków	Rąpice	09-675 -c 09-675 -d 09-675 -f 09-675 -k	?	Krzesin, st. 15	EB	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.211769	A126
48.	Gmina Cybinka	Białków	Rąpice	09-675 -i 09-675 -j 09-675 -l 09-675 -m	?	Krzesin, st. 12	k. łużycka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.211523	A125
49.	Gmina Cybinka	Białków	Rąpice	09-679 -a 09-679 -b 09-679 -c 09-679 -d	obóz wojskowy	Szydłów, st. 2	XVII - XVIII w.	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.748649	A112
50.	Gmina Cybinka	Rybaki	Korczy-ców	10-685 -n 10-685 -o	cmenta-rzysko	Drzeniów, st. 25	Ha	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.119879	A110
51.	Gmina Maszewo	Rybaki	Skarbona	11-783 -t 11-783 -d	?	Rado-micko, st. XIV	OWR	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.330929	A88
52.	Gmina Maszewo	Rybaki	Skarbona	11-788 -b 11-788 -c 11-788 -f	osada?	Rado-micko, st. XIII		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.330802	A87
53.	Gmina Maszewo	Rybaki	Skarbona	11-843 -a 11-843 -f	osada?	Lubo-goszcz, st. XXII	Lt	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.340563	A70
54.	Gmina Maszewo	Rybaki	Skarbona	11-847 -h	cmentarz prote- stancki	cmentarz ewange- licki	XIX w.	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_CM.35694	A62
55.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-775 -j 12-775 -n 12-808 -a 12-808 -b 12-808 -c	cmenta- rzysko?	Bytomiec, st. 5	PEB k. łużycka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.209780	A114
56.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-808 -j	cmenta- rzysko?	Bytomiec, st. 3	k. łu- życka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.209525	A113
57.	Gmina Cybinka	Rybaki	Maszewo	12-842 -n 12-842 -p	?	Krzesin, st. 12	k. łu- życka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.211523	A103
58.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-842 -s 12-842 -w	cmenta- rzysko?	Miłów, st. 5	EB k. łu- życka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.216717	A155
59.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-842 -t 12-842 -x	cmenta- rzysko?	Bytomiec, st. 1	EB k. łu- życka?	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.217517	A105
60.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-855 -l 12-859 -c 12-859 -d	cmentarz prote- stancki	cmentarz ewange- licki	XIX w.	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_CM.35964	A63

Lp.	Gmina	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny	Obiekt	Nazwa w ewid.	Info	Kod NID	Kod w wykazie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
61.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-856 -a 12-856 -b 12-856 -c 12-856 -g 12-856 -l	?	Miłów, st. 7	Lt k. łuzicka?	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.217154	A156
62.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-859 -l 12-859 -m	cmentarzysko?	Miłów, st. 1	EB k. łuzicka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.216218	A111
63.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-860 -h	osada?	Granice, st. 4	Ha/Lt k. łuzicka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.219392	A65
64.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-863 -l 12-863 -m 12-866 -b	wieś	układ ruralistyczny wsi	XII w.	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_UU.1520	A57
65.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-871 -a 12-871 -g 12-871 -n 12-871 -o	ślad osadniczy	Maszewo, st. 8	?	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.296497	A74
66.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-871 -k 12-871 -l	osada	Maszewo, st. 5	neolit?	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.296569	A75
67.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-874 -ax 12-874 -o 12-874 -x 12-874 -y 12-874 -z	?	Rybaki, st. 10	neolit?	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.300673	A84
68.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-874 -d 12-874 -f	osada	Rybaki, st. 2	neolit/ WEB	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.298159	A76
69.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-875 -a 12-875 -a	osada	Rybaki, st. 4	WEB	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.301257	A85
70.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-875 -c 12-875 -d	?	Rybaki, st. 12	neolit	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.300884	A81
71.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-875 -d 12-875 -k	obozowisko	Rybaki, st. 13	paleolit	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.300915	A82
72.	Gmina Cybinka	Rybaki	Maszewo	12-875 -l	obozowisko	Rybaki, st. 15	paleolit?	BRAK DANYCH	A83
73.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-876 -a 12-876 -b	osada?	Rybaki, st. 21	PEB?	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.298431	A80
74.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-876 -b 12-876 -h	cmentarzysko?	Rybaki, st. 20	PEB k. łuzicka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.298396	A79
75.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-876 -c 12-876 -d 12-876 -f 12-876 -k	osada	Rybaki, st. 19	WEB	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.298342	A78
76.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-876 -c 12-876 -k	osada	Rybaki, st. 17	WEB	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.298254	A77
77.	Gmina Krosno Odrzańskie	Rybaki	Maszewo	12-879 -w 12-879 -y 12-883 -b	osada?	Białogóra, st. 11	neolit?	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.241904	A67
78.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-880 -i 12-880 -j 12-883 -c	cmentarzysko?	Białogóra, st. 13	EB k. łuzicka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.242336	A69

Lp.	Gmina	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny	Obiekt	Nazwa w ewid.	Info	Kod NID	Kod w wykazie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
79.	Gmina Cybinka	Rybaki	Maszewo	12-881 -a 12-881 -b 12-881 -c 12-881 -g	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH	A107
80.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-881 -j 12-881 -m 12-881 -p	osada?	Białogóra, st. 12	mezolit	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.241992	A68
81.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-882 -ax 12-882 -bx 12-882 -cx 12-882 -p	osada?	Połęcko, st. 3	neolit	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.295962	A72
82.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-882 -ax 12-882 -n 12-882 -z	ślad osadniczy	Połęcko, st. 2	neolit	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.295879	A71
83.	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-882 -c 12-882 -d 12-882 -f	cmentarzysko	Połęcko, st. 5	PEB k. łużycka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.296277	A73

Pod pozycją nr 49 (A112) znajdują się pododdziały w granicach których znalazły się fortyfikacje i pozostałości dawnej osady Szydłów (stanowisko 2). Wieś, która choć nadal istnieje na mapach, to w rzeczywistości zniknęła z powierzchni ziemi prawie 100 lat temu (minęły 73 lata od czasu, kiedy tę miejscowość opuścił jej ostatni mieszkaniec - <https://przezwiekiikraje.blogspot.com/-data/korzystania/kwiecień/2025>). Jak podaje Z. Czarnuch (2009) Szydłów znajdował się w strategicznym miejscu zakola Odry u ujścia Nysy Łużyckiej. W czasach średniowiecza był grodem warownym który strzegł przeprawy, granicy i ruchu na rzece. Gród był również okolicznym ośrodkiem władzy administracyjnej i sądowniczej. Historia Szydłowa wiązała się jednak później głównie z ruchami wojsk i tak np. „w pierwszym roku wojny północnej (1700-1721) wojska saskie skorzystały z przeprawy pod Szydłowem i w maju przeprawiły się tutaj cztery pułki piechoty i jeden pułk konnicy. W roku 1704 w pobliżu rozbito obóz i wojsko przystąpiło do budowy prowizorycznego mostu, którego przyczółek na terenie Szydłowa oszańcowano”. Przeprawa w Szydłowie wykorzystywana była również w czasie wojen śląskich i wojny siedmioletniej. Szydłów był jedną z niewielkich wsi tych okolic. W roku 1815 żyło tu około 300 ludzi mieszkających w 47 domach. Był dwór, kościół, szkoła i karczma. (za Z. Czarnuch, 2009). Po obwałowaniu Odry groźne powodzie oraz zatory lodowe stały się plagą wsi. Zniknięcie miejscowości z mapy nastąpiło w wyniku walk toczonych podczas ofensywy odrzańskiej.

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTEK
w ZIELONEJ GÓRZE (A)
65-063 Zielona Góra, ul. Kopernika 1
tel./fax 68 325 37 45 nazwa lokalna

KARTA EWIDENCJI STANOWISKA ARCHEOLOGICZNEGO

M. MIELESZNICA
GM. CYBINKA
WOJ. ZIELONA GÓRA

NR OBSZARU 57-7

nr stanowiska w miejscowości **1**
nr stanowiska na obszarze **11**
współrzędne x- **55**
y- **42**
nr inwentarza **2896/85**

POŁOŻENIE

Położenie w obrębie jednostek fizjograficznych
STREFA NADMORSKA (NADZALEWOWA)
w morzu plaża mierzeja skarpa wał wydym.
DUŻE DOLINY
w wodzie terasa ter. nadza- terasy brzeg wy-
denna lewowa wyższe soczynny

Położenie z uwagi na rodzaj ekspozycji
TEREN NIEEKSPONOWANY
TEREN EKSPONOWANY
Krawędzie, stoki wklęsłe i proste
sfaldowania i niewielkie cyple
cyple wydymne
wały i garby terenowe
wyniesienia o ekspozycji określonej
TEREN OSŁONIĘTY
podstawa stoku
doliny denudacyjne, niecki, jary, parowy
kolinki, zagłębienia bezodływowe
jaskinie
FORMA SZCZEGÓLNA opis

Położenie z uwagi na stopień i kierunek ekspozycji
ekspozycja b. duża → 15 m
ekspozycja duża 8-15 m
ekspozycja umiarko. 4-8 m
ekspozycja mała 2-4 m
ekspozycja b. mała
stopień ekspozycji w
0-1% 1-3% 3-9% 9-15% → 15%
kierunek ekspozycji
N NE E ES S SW W WN

3 DOSTĘPNOŚĆ TERENU
nie zabudowany (gr. zab.) zabud. x
las / sad / park x
pole orne / łąka x
teren rolniczy: pól wanny / społeczny x
teren przemysłowy
określenie bliższe

4 KLASYFIKACJA CHRONOLOGICZNO-KULTUROWA ZNALEZISK
nr funkcja obiektu kultura bliższa chronologia materiał masowy znaleziska wyodrębn.
1 cment. ciałop. KŁ, gr. białow. HaD 1 grób-naczynia, kości, nóż żel.
2 osada ? KŁ poż. niszcz. jamy, w dol. naj. oz.-fr. belek
3 osada KŁ, gr. górszycka 90 fr. cer.
4 " EK 4 krzemienie
5 ślad osadn. PS 9 fr. cer., polepa

5 GLEBA
piaszczysta x
gliniasta
torfowo-bagnista
kamienistość
mała średnia duża
określenie specjalistyczne

Fig. 74 Fragment karty ewidencji stanowiska archeologicznego - okolice Mielesznicy
(Tabela 88, Lp.27)

Tabela 88 Zestawienie zabytków archeologicznych (punktowych)

Lp.	Gmina	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny	Obiekt	Nazwa w ewid.	Info	Kod NID	Kod w wykazie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Gmina Cybinka	Radzików	Maczków	01-119 -b	osada	Maczków, st. 1	neolit?	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.19400	A45
2.	Gmina Cybinka	Radzików	Bargów	04-224 -f	ślad osadniczy	Radzików, st. 1	pradzieje	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.11467	A26
3.	Gmina Cybinka	Radzików	Bargów	04-73 -f -	ślad osadniczy	Radzików, st. 25	pradzieje	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.21058	A28
4.	Gmina Cybinka	Radzików	Sądów	05-270 -g	punkt osadniczy	Sądów, st. 24	epoka kamienia	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.122376	A51
5.	Gmina Torzym	Radzików	Sądów	05-288 -t	ślad osadniczy	Bargów, st. 4	pradzieje	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.11591	A27
6.	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-362 -f	cmentarzy-sko	Urad, st. 11, 12	Ha/OWR k. łu-życka (gr. Gó-rzycka), k. lubo-życka	BRAK DANYCH	A32
7.	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-368 -m	cmentarzy-sko	Urad, st. 6	PEB k. łu-życka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.11394	A44
8.	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-392 -f	cmentarzy-sko	Cybinka, st. 4	OWR	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.94929	A38

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Lp.	Gmina	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny	Obiekt	Nazwa w ewid.	Info	Kod NID	Kod w wykazie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9.	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-411 -h	cmentarzy-sko	Cybinka, st. 3	OWR	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.94856	A39
10	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-424 -b	osada	Cybinka, st. 13	PEB k. łu-życka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.97316	A41
11	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-424 -g	osada	Cybinka, st. 12	PEB k. łu-życka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.97299	A40
12	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-437 -c	ślad osad-niczny	Cybinka, st. 18	PŚ	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.97447	A23
13	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-498 -l	osada	Cybinka, st. 45	WŚ	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.10792	A42
14	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-506 -a	osada?	Bieganów, st. 8	k. łu-życka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.10990	A43
15	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-506 -i	osada?	Grzmiąca, st. 5	Ha	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.19802	A35
16	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-510 -a	cmentarzy-sko	Grzmiąca, st. 4	PEB k. łu-życka	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.52827	A34
17	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-510 -j	cmentarzy-sko	Grzmiąca, st. 1	epoka brązu/ epoka żelaza (późna/ o. halsz-tacki) k. łużycka (gr. Gó-rzycka)	PL.1.9.ZI-POZ.NID_A_08_AR.11446	A1
18	Gmina Cybinka	Białków	Urad	06-510 -m	cmentarzy-sko	Grzmiąca	PEB k. łu-życka	BRAK DANYCH	A31
19	Gmina Cybinka	Białków	Cybinka	07-460 -l	punkt osadniczy	Sądów, st. 8	OWR	BRAK DANYCH	A13
20	Gmina Cybinka	Białków	Cybinka	07-474 -h	ślad osad-niczny	Cybinka, st. 51	PŚ	PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.12202	A19
21	Gmina Cybinka	Białków	Cybinka	07-495 -g	cmentarzy-sko	Cybinka, st. 49		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.11505	A11
22	Gmina Cybinka	Białków	Białków	08-515 -l	osada	Grzmiąca, st. 7		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.19814	A36

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Lp.	Gmina	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny	Obiekt	Nazwa w ewid.	Info	Kod NID	Kod w wykazie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
23	Gmina Cybinka	Białków	Białków	08-535 -a	ślad osadniczy	Grzmiąca, st. 8		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.19685	A22
24	Gmina Cybinka	Białków	Białków	08-561 -a	skarb	Białków		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.19696	A33
25	Gmina Cybinka	Białków	Białków	08-567 -l	ślad osadniczy	Mielesznica, st. 6		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.18652	A21
26	Gmina Cybinka	Białków	Białków	08-567 -m	cmentarzysko	Mielesznica, st.1		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.20538	A30
27	Gmina Cybinka	Białków	Białków	08-567 -w	osada	Mielesznica, st. 2		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.19821	A37
28	Gmina Cybinka	Białków	Rąpice	09-673 -l	BRAK	Krzesin, st. 3		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.210327	A49
29	Gmina Cybinka	Białków	Rąpice	09-674 -i	BRAK	Krzesin, st. 7		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.216458	A50
30	Gmina Cybinka	Białków	Rąpice	09-679 -d	?	Szydłów		BRAK DANYCH	A29
31	Gmina Cybinka	Rybaki	Korczyców	10-680 -a	ślad osadniczy	Cybinka, st. 30		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.98131	A25
32	Gmina Cybinka	Rybaki	Korczyców	10-680 -b	ślad osadniczy	Cybinka, st. 29		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.98095	A24
33	Gmina Cybinka	Rybaki	Korczyców	10-691 -c	ślad osadniczy	Drzeniów, st. 11		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.12004	A14
34	Gmina Cybinka	Rybaki	Korczyców	10-695 -b	punkt osadniczy	Drzeniów, st. 24		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.12009	A17
35	Gmina Cybinka	Rybaki	Korczyców	10-695 -l	ślad osadniczy	Drzeniów, st. 21		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.12008	A15
36	Gmina Cybinka	Rybaki	Korczyców	10-698 -a	ślad osadniczy	Drzeniów, st. 23		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.12008	A16
37	Gmina Maszewo	Rybaki	Korczyców	10-714 -n	BRAK DANYCH	Gęstowice, st. 26		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.12043	A46

Lp.	Gmina	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny	Obiekt	Nazwa w ewid.	Info	Kod NID	Kod w wykazie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
38	Gmina Maszewo	Rybaki	Skrabona	11-779 -c	cmentarz protestancki	cmentarz ewangelicki		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_CM.35797	A3
39	Gmina Maszewo	Rybaki	Skrabona	11-784 -p	cmentarz protestancki	cmentarz ewangelicki		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_CM.36045	A4
40	Gmina Maszewo	Rybaki	Skrabona	11-835 -b	osada	Granice, st. 17		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.229546	A52
41	Gmina Maszewo	Rybaki	Skrabona	11-835 -b	osada	Granice, st. 16		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.229436	A53
42	Gmina Maszewo	Rybaki	Skrabona	11-835 -c	obozowisko	Granice, st. 15		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.229246	A54
43	Gmina Maszewo	Rybaki	Skrabona	11-847 -h	osada	Granice, st. 8		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.219740	A55
44	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-808 -a	cmentarzysko?	Bytomiec, st. 4		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.21629	A20
45	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-824 -m	cmentarz protestancki	cmentarz ewangelicki		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_CM.35240	A2
46	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-858 -j	osada?	Rybaki, st. 18		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.21604	A18
47	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-872 -s	osada?	Maszewo, st. 16		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.29783	A9
48	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-872 -s	obozowisko	Maszewo, st. 15		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.297567	A56
49	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-874 -x	osada?	Rybaki, st. 5		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.29810	A10
50	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-875 -l	obozowisko	Rybaki, st. 14		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.30100	A12
51	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-882 -h	cmentarzysko?	Połęcko, st. 1		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.29578	A7

Lp.	Gmina	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny	Obiekt	Nazwa w ewid.	Info	Kod NID	Kod w wykazie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
52	Gmina Maszewo	Rybaki	Maszewo	12-882 -t	?	Połęcko, st. 6		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.29638	A8
53	Gmina Krosno Odrzańskie	Rybaki	Maszewo	12-883 -a	osada	Białogóra, st. 9		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.24170	A5
54	Gmina Krosno Odrzańskie	Rybaki	Maszewo	12-883 -b	osada	Białogóra, st. 10		PL.1.9.ZI-POZ.NID_E_08_AR.24182	A6

6.2.3 Pozostałe obiekty dziedzictwa

Jak wspomniano w rozdziale 6.1, historycznie tereny Cybinki, a tym samym Nadleśnictwa Cybinka, związane są w wydobywaniu węgla brunatnego – o obszarach wydobywania na Ziemi Lubuskiej powstały prace A. Gontaszewskiej m.in. „Z historii górnictwa węgla brunatnego w Cybince (Ziemia Lubuska)”.

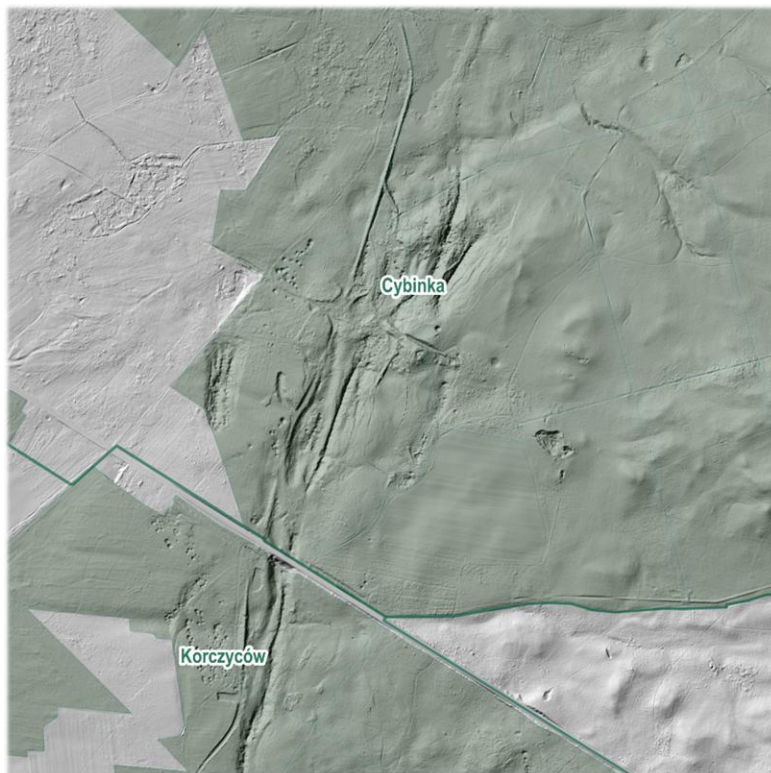

Fig. 75 Widok na zachowane nasypy funkcjonującej za czasów kopalni „Bach” kolejki wąskotorowej (mapa Numeryczny Model Terenu – geoportal.gov.pl)

Zgodnie z ww. opracowaniem najważniejszym w okolicy Cybinki obiektem była kopalnia „Bach”. W latach wojennych, po uruchomieniu nowych szybów zatrudnienie wynosiło około 400-500 osób, częściowo byli to jeńcy wojenni. Szacowano, że kopalnia posiada zasoby na około 90 lat.

Węgiel z szybów transportowany był kolejką wąskotorową (nasypy kolejki, położone na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka zachowały się częściowo do czasów współczesnych – (Fig. 75 i 76). Prawdopodobnie z lat 20. XX w. pochodzi budynek administracyjny kopalni „Bach”, zachowany do dziś (znajduje się już poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa).

Fig. 76 Widok na jeden z fragmentów nasypu L-ctwo Cybinka (daw. Sądów) (fot. M. Sekrecka)

6.2.4 Cmentarze, mogiły, miejsca pamięci

Miejsca pamięci są obszarami i punktami o szczególnym znaczeniu dla historii Polski oraz historii lokalnych społeczności. Stanowią materialne świadectwa kluczowych wydarzeń historycznych zwłaszcza działań obronnych czy powstańczych oraz upamiętnienie osób i wydarzeń związanych z tymi miejscami.

Tabela 89 Zestawienie miejsc pamięci na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka (leśne i nieleśne)

Lp.	Obiekt	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny
1	2	3	4	5
1	stare cmentarzysko	Radzików	Maczków	01-118 -l
2	stary cmentarz	Radzików	Maczków	01-92 -m
3	cmentarz, teren po byłej wsi Grodno	Radzików	Koziczyn	03-114 -i
4	pozostałości cmentarza	Radzików	Bargów	04-307 -f
5	poniemiecki cmentarz	Radzików	Bargów	04-308 -h
6	cmentarz żydowski	Białków	Cybinka	07-474 -r
7	cmentarz	Rybaki	Korczyców	10-717 -g
8	nieczynny cmentarz	Rybaki	Skarbona	11-779 -h
9	nieczynny cmentarz	Rybaki	Maszewo	11-784 -r
10	nieczynny cmentarz	Rybaki	Maszewo	11-847 -i
11	nieczynny cmentarz	Rybaki	Maszewo	12-824 -l
12	nieczynny cmentarz	Rybaki	Maszewo	12-855 -l
13	nieczynny cmentarz	Rybaki	Maszewo	12-859 -d
14	nieczynny cmentarz	Rybaki	Maszewo	12-871 -f

Fig. 77 Jedna z mogił na cmentarzu żydowskim (poz. 6)
(fot. M. Sekrecka)

Fig. 78 Napisy na nagrobku (poz. 6)
(fot. M. Sekrecka)

W granicach terytorialnych Nadleśnictwa znajdują się również inne miejsca pamięci – m. in. L-ctwo Urad było miejscem koncentracji postojów Armii Czerwonej przed ofensywą na Berlin w miesiącach lutego-kwietnia 1945 r. – Na mapach oraz w terenie widoczne mogą być okopy i stanowiska po sprzęcie wojskowym.

Fig. 79 Widoczne pozostałości po okopach L-ctwo Urad
(fot. M. Sekrecka)

W samej Cybince powstały również dwa monumentalne cmentarze (zestawienie poniżej poz. 1 i 3).

Tabela 90 Zestawienie miejsc pamięci w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka

Lp. 1	Obiekt/ miejsce pamięci 2	Gmina 3
1	cmentarz wojenny żołnierzy Armii Czerwonej	Gmina Cybinka
2	dom mieszkalny XIX w.	Gmina Cybinka
3	cmentarz oficerów Armii Czerwonej	Miasto Cybinka
4	Dąb papieski	Miasto Cybinka

Wspomniane w powyższej tabeli cmentarze w obszarze miasta są jednymi z największych tego typu miejsc w Polsce (pochowanych na nich zostało ponad 11 tys. żołnierzy radzieckich z 33 Armii generała Wiaczesława Cwietajewa, którzy walczyli na linii Odry od lutego do maja 1945). Cmentarz oficerów Armii Czerwonej przy ul. Lwowskiej założony w 1945 r. na terenie części dawnego parku pałacowego. Spoczywa tu 575 oficerów radzieckich, pochowanych w indywidualnych mogiłach. Udało się zidentyfikować 569 z nich. Projekt cmentarza jest dziełem majora Ryssa. Zajmuje on ponad 2 hektary pokrytego trawą terenu. (za portalem: <https://pamiec1945.pl> – data korzystania kwiecień 2025).

Cmentarz żołnierzy Armii Czerwonej przy ul. Białkowskiej, zajmuje powierzchnię 1,62 hektarów. Ma on formę parku z centralnie położonym dużym obeliskiem z płaskorzeźbą. Na cmentarzu pierwotnie pochowanych było 3600 żołnierzy 33. Armii gen. Cwetajewa, jednak wraz z prowadzonymi w okolicy pracami ekshumacyjnymi liczba ta zwiększyła się do 10 870 żołnierzy Armii Czerwonej. Udało się zidentyfikować zaledwie 6213 z nich. (za portalem: <https://pamiec1945.pl> – data korzystania kwiecień 2025).

Szczegółowe wytyczne do działania na terenach cennych historycznie znalazły się w rozdziale Planu działań dla Nadleśnictwa – rozdział 8.

7. PRZEKSZTAŁCENIA I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

7.1 PRZEKSZTAŁCENIA ŚRODOWISKA LEŚNEGO

Ekosystem leśny ze względu na swoją złożoność podlegać może wielu procesom i zmianom powodującym odbieganie od stanu naturalnego. Zmiany takie zachodzące w obrębie ekosystemu leśnego prowadzące do odkształcenia nazywane są degeneracją. Do opisu jej form w ekosystemach leśnych służą wytyczne wymienione w Instrukcji Urządzania Lasu.

Formami degeneracji drzewostanów wyróżnianymi w lasach są m.in.:

- borowacenie inaczej pinetyzacja;
- neofityzacja – wynikająca ze sztucznej uprawy lub samoistnego wnikania gatunków obcych drzew i krzewów;
- monotypizacja – oznaczające ujednolicenie gatunkowe lub wiekowe drzewostanów;

7.1.2 Zniekształcenia siedlisk i zbiorowisk leśnych

Określenie formy aktualnego stanu siedliska oraz form degeneracji lasu ma na celu pełniejszą ocenę stanu drzewostanów Nadleśnictwa. Formy aktualnego stanu siedliska ustala się zgodnie z wytycznymi Instrukcji Urządzania Lasu (cz. II), która wyróżnia następujące grupy siedlisk: w stanie naturalnym, zniekształconym, zdegradowanym i silnie zdegradowanym, z uwzględnieniem grup wiekowych drzewostanów oraz grup żyznościowych siedlisk tj. bory, bory mieszane, lasy mieszane oraz lasy. Stan siedliska leśnego wyraża zgodność lub charakter niezgodności siedliska z jego naturalną postacią w lasach pozostających w stanie ekologicznej równowagi elementów siedliskowych i zbiorowisk roślinnych.

Tabela 91. Zestawienie powierzchni siedlisk (drzewostanów) wg ich stanu.

Obręb/ Nadleśnictwo	Forma stanu siedliska	Grupa siedlisk				Razem
		bory	bory i lasy mieszane	las	olsy i łęgi	
1	2	3	4	5	6	7
Radzików	Naturalne i zbliżone do naturalnego	3155,39	1570,50	30,83	99,88	4856,60
	Zniekształcone	83,93	3219,79	103,65	77,22	3484,59

Obręb/ Nadleśnictwo	Forma stanu siedliska	Grupa siedlisk				Razem
		bory	bory i lasy mieszane	las	olisy i łąki	
1	2	3	4	5	6	7
	Zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00		0,00
	Razem obręb	3239,32	4790,29	134,48	177,10	8341,19
Białków	Naturalne i zbliżone do naturalnego	3331,61	896,55	52,27	84,37	4364,80
	Zniekształcone	391,34	2292,01	68,67	267,28	3019,30
	Zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00		0,00
	Razem obręb	3722,95	3188,56	120,94	351,65	7384,10
Rybaki	Naturalne i zbliżone do naturalnego	2764,71	536,13	16,76	56,45	3374,05
	Zniekształcone	154,75	1622,78	36,90	34,02	1848,45
	Zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00		0,00
	Razem obręb	2919,46	2158,91	53,66	90,47	5222,50
Nadleśnictwo Cybinka	Naturalne i zbliżone do naturalnego	9251,71	3003,18	99,86	240,70	12595,45
	Zniekształcone	630,02	7134,58	209,22	378,52	8352,34
	Zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Silnie zdegradowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Razem Nadleśnictwo	9881,73	10137,76	309,08	619,22	20947,79

*- odniesienie do powierzchni drzewostanów

7.1.2 Zniekształcenie drzewostanów

7.1.2.1 Zniekształcenie składu gatunkowego drzewostanów

Najwięcej drzewostanów ze zgodnym TD występuje na siedlisku boru świeżego (Bśw) – 9815,49 ha co stanowi 46,86% wszystkich drzewostanów oraz stanowi 60,88% d-stanów ze zgodnym TD. Największa powierzchnia z niezgodnym typem występuje na siedlisku lasu mieszanego wilgotnego (LMśw) – 127,94 ha, 33,60 % wszystkich drzewostanów z niezgodnym typem. Drzewostany z niezgodnym typem nie występują w ogóle na siedliskach boru mieszanego wilgotnego, boru suchego, boru wilgotnego oraz lasu mieszanego bagiennego.

Poniżej przedstawiono stopnie zgodności drzewostanów odniesione do typów siedliskowych lasu:

Tabela 92. Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem.

Nadleśnictwo	TSL	TD	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Nadleśnictwo Cybinka	BMśw	BK	0,91	100,0				
		BK SO	610,64	47,3	664,00	51,5	15,73	1,2
		BRZ	15,21	42,1	4,03	11,1	16,93	46,8
		DB	0,53	46,1			0,62	53,9
		DB SO	3152,42	56,7	2369,46	42,6	38,43	0,7
		SO	21,12	100,0				
		ŚW SO			2,20	100,0		
		Razem	3800,83	54,99	3039,69	43,98	71,71	1,04
	BMW	BRZ	1,55	100,0				
		DB SO	8,22	15,6	44,31	84,4		
		DB ŚW SO	1,88	100,0				
		ŚW SO	43,97	44,1	55,63	55,9		
		Razem	55,62	35,75	99,94	64,25	0,00	0,00
	BS	SO	30,25	100,0				
		Razem	30,25	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Bśw	BRZ	46,44	67,5	1,65	2,4	20,69	30,1
		DB SO			0,20	100,0		
		SO	9769,05	99,9	6,69	0,1		
		Razem	9815,49	99,70	8,54	0,09	20,69	0,21
	BW	SO	6,76	100,0				
		Razem	6,76	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Lł	DB WZ JS	17,61	16,5	88,83	83,5		
		JS DB	16,69	23,9	38,29	54,8	14,89	21,3
		SO DB WZ			3,39	100,0		

Nadleśnictwo	TSL	TD	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		SO TP DB	5,21	27,2	8,93	46,6	5,02	26,2
		TP	3,13	5,9	41,72	78,3	8,44	15,8
		WB					0,84	100,0
		WB OL JS			1,09	100,0		
		Razem	42,64	16,78	182,25	71,73	29,19	11,49
	LMB	OL BRZ	3,59	100,0				
		OL BRZ.O	1,73	32,8	3,55	67,2		
		Razem	5,32	59,98	3,55	40,02	0,00	0,00
	LMŚW	BK	2,28	23,6	4,74	49,0	2,66	27,5
		BK SO	462,35	68,9	172,70	25,7	36,28	5,4
		BRZ	0,42	3,3	5,99	46,4	6,49	50,3
		DB	28,62	100,0				
		DB SO	1187,74	69,2	471,51	27,5	56,49	3,3
		GB DB	14,96	53,9	12,79	46,1		
		SO BK	7,81	100,0				
		SO BK DB	5,86	25,8	11,80	52,0	5,04	22,2
		SO DB	6,56	56,7			5,01	43,3
		SO DB BK	16,12	32,7	26,19	53,0	7,06	14,3
		ŚW DB					0,93	100,0
		ŚW DB SO	144,97	47,9	149,44	49,4	7,98	2,6
		ŚW SO DB	3,69	100,0				
		Razem	1881,38	65,68	855,16	29,85	127,94	4,47
		LMW	DB	4,75	100,0			
	OL ŚW DB		2,39	14,7	9,21	56,8	4,61	28,4
	SO DB ŚW		2,82	27,2	5,96	57,5	1,58	15,3
	ŚW BK		2,84	100,0				
	ŚW DB		20,00	15,8	55,42	43,7	51,28	40,5
	ŚW DB SO		6,20	18,2	20,93	61,4	6,97	20,4
	Razem		39,00	20,00	91,52	46,94	64,44	33,05
	LŚW	BK	3,32	100,0				
		BK DB	13,87	42,3	12,62	38,5	6,29	19,2
		DB	23,31	61,0	14,92	39,0		
		DB BK	19,20	18,3	39,66	37,7	46,28	44,0
		JS DB	2,14	23,4	6,99	76,6		
		JS WZ DB	3,70	100,0				
		LP DB	34,84	71,2	10,15	20,8	3,91	8,0
		ŚW DB			0,30	100,0		
		Razem	100,38	41,57	84,64	35,05	56,48	23,39
	LW	DB	3,56	20,7	11,66	67,9	1,94	11,3
		DB WZ JS			3,02	100,0		
		GB DB	5,32	100,0				
		JS DB	0,18	1,1	14,45	88,4	1,72	10,5
		OL JS	18,79	73,0	5,99	23,3	0,95	3,7
		Razem	27,85	41,21	35,12	51,97	4,61	6,82
	OL	BRZ OL	18,80	72,2	6,45	24,8	0,80	3,1
		OL	206,40	98,2	3,76	1,8		
		Razem	225,20	95,34	10,21	4,32	0,80	0,34
	OLJ	JS	5,88	37,5	8,00	51,1	1,79	11,4
		JS OL	67,94	77,3	19,99	22,7		
		OL JS	18,83	74,3	3,42	13,5	3,08	12,2
		Razem	92,65	71,86	31,41	24,36	4,87	3,78
Razem Nadleśnictwo			16125,03	76,98	4442,03	21,21	380,73	1,82

Drzewostany zgodne z przyjętymi typami drzewostanów stanowią 76,98% powierzchni wszystkich gruntów leśnych zalesionych.

BOROWACENIE

Borowacenie objawia się zmianą składu gatunkowego runa leśnego, podszytu i podrostu, głównie w wyniku wprowadzenia na siedlisko gatunków iglastych lub eliminacji gatunków liściastych z drzewostanów mieszanych. Polega na wprowadzeniu do drzewostanów gatunków iglastych w miejsce liściastych na żyznych siedliskach zbiorowisk leśnych lub eliminacji drzew liściastych ze zbiorowisk borów mieszanych. Określa się je dla drzewostanów na siedlisku

borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. W zależności od procentowego udziału So lub Św w górnej warstwie drzew wyróżnia się:

- borowacenie słabe – przy udziale So lub Św wynoszącym: ponad 80% na siedlisku BM, 50-80% na siedlisku LM, 10-30% na siedliskach lasowych;
- borowacenie średnie – przy udziale So lub Św wynoszącym: ponad 80% na siedlisku LM, 30-60% na siedliskach lasowych;
- borowacenie mocne – przy udziale So lub Św wynoszącym: ponad 60% na siedliskach lasowych.

W drzewostanach Nadleśnictwa Cybinka proces borowacenia występuje:

- w stopniu słabym – na 29,79% (6240,24 ha);
- w stopniu średnim – na 7,54% (1578,64 ha);
- w stopniu mocnym – na 0,37% (78,33 ha).

Na powierzchni 13050,58 ha (62,30%) procesu borowacenia nie stwierdzono.

Tabela 93. Zestawienie powierzchni według form degeneracji lasu – borowacenie.

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]			Ogółem	Ogółem [%]
		Wiek				
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Obręb RADZIKÓW	brak	2194,30	1458,96	937,24	4590,50	55,03
	słabe	475,33	1409,03	932,56	2816,92	33,77
	średnie	69,34	566,42	260,55	896,31	10,75
	mocne	2,65	20,99	13,82	37,46	0,45
Razem		2741,62	3455,40	2144,17	8341,19	100,00
Obręb BIAŁKÓW	brak	2109,94	2013,07	717,07	4840,08	65,55
	słabe	281,68	1327,58	541,48	2150,74	29,13
	średnie	18,50	232,74	111,35	362,59	4,91
	mocne	1,64	13,80	15,25	30,69	0,42
Razem		2411,76	3587,19	1385,15	7384,10	100,00
Obręb RYBAKI	brak	1548,69	1347,23	724,08	3620,00	69,32
	słabe	369,47	615,25	287,86	1272,58	24,37
	średnie	50,52	191,45	77,77	319,74	6,12
	mocne	0,00	6,53	3,65	10,18	0,19
Razem		1968,68	2160,46	1093,36	5222,50	100,00
Nadleśnictwo Cybinka	brak	5852,93	4819,26	2378,39	13050,58	62,30
	słabe	1126,48	3351,86	1761,90	6240,24	29,79
	średnie	138,36	990,61	449,67	1578,64	7,54
	mocne	4,29	41,32	32,72	78,33	0,37
Razem Nadleśnictwo		7122,06	9203,05	4622,68	20947,79	100,00

MONOTYPIZACJA

Monotypizacją określa się proces ujednolicenia gatunkowego lub wiekowego drzewostanów, określanego dla kompleksów o powierzchni powyżej 200 ha oraz dla drzewostanów jednogatunkowych lub jednowiekowych, występujących na zwartych powierzchniach (ok. 100 ha). Monotypizację określa się dla sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*) i świerka zwyczajnego (*Picea abies*). Wyróżnia się:

- **monotypizację pełną** – gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi ponad 80%;

- **monotypizację częściową** – gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50 – 80 % lub gdy udział jednej klasy wieku drzewostanów różnych gatunków i jednej klasie wieku przekracza 80 %.

W oparciu o przeprowadzoną analizę przestrzennego rozmieszczenia jednogatunkowych drzewostanów z użyciem oprogramowania GIS, na terenie Nadleśnictwa Cybinka nie stwierdzono monotypizacji częściowej. Wyróżniono natomiast trzy fragmenty drzewostanów o pełnej monotypizacji, położonych na terenie leśnictw: Nowy Młyn (daw. Nowy Świat), Koziczyn (daw. Supno) i Sądów (daw. Bargów) oraz Rąpice. Tabela poniżej przedstawia zestawienie oddziałów objętych monotypizacją pełną na łącznej powierzchni 350,83 ha.

Tabela 94. Monotypizacja drzewostanów na terenie Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Gatunek główny	Klasa wieku	Leśnictwo-oddziały	Powierzchnia [ha]
1	2	3	4	5
1	So	IV	Nowy Młyn – 5*, 6*, 7*, 8*, 19*, 20*, 21*, 22*	126,66
2	So	IV	Rąpice – 613*, 614*, 629*, 630*, 631*, 646*, 647*, 648*	117,36
3	So	IV	Koziczyn – 176*, 177*, 178*, 196*, 229*, 250*, 251* Sądów – 275*, 276*, 277*, 299*, 300*, 301*	106,81
Razem				350,83

*dotyczy części oddziału

7.1.2.3 Zniekształcenia wieku drzewostanów

Analizując udziały poszczególnych klas wieku w drzewostanach Nadleśnictwa Cybinka nie wykazały zniekształceń. Rozkład udziałów jest zbliżony do układu normalnego który naśladuje rytmem przemiany pokoleń w którym w grupie „średniego wieku” udział jest największy, należy jednak pamiętać o zachowaniu systematycznego zwiększania udziału młodego pokolenia w celu zachowania trwałości lasów.

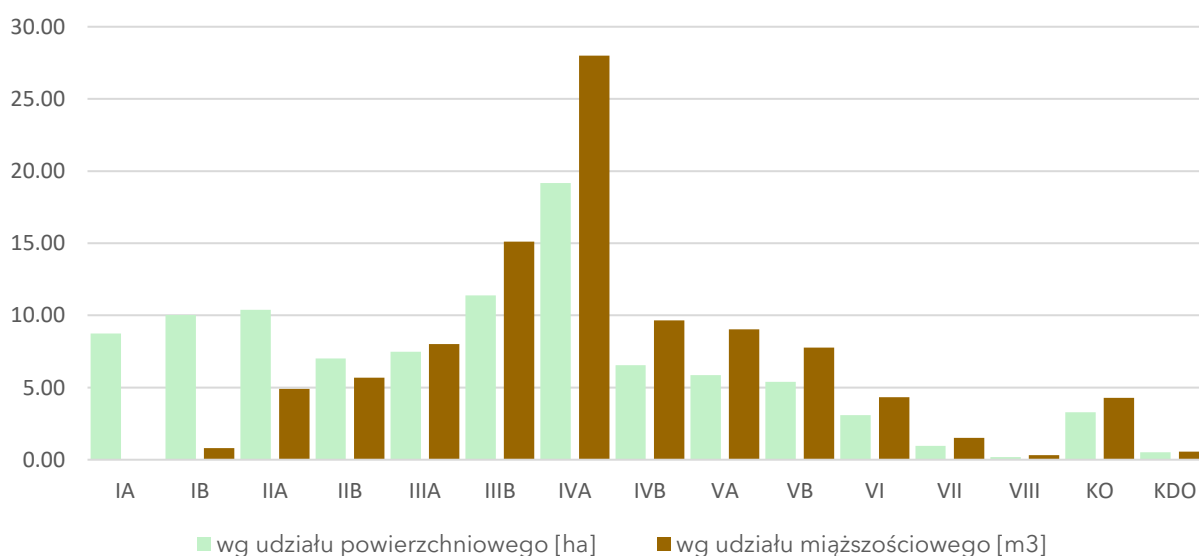

Fig. 80 Udział poszczególnych klas wieku drzewostanów na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Najliczniejszą klasę wieku stanowią drzewostany IVA (61-70) podklasy (zarówno pod względem powierzchniowym jak i miąższościowym), występujące na powierzchni 3709,98 ha, co stanowi 17,71% powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa Cybinka. Dość znaczącą grupą są również

drzewostany w IIIB (51-60) podklasie wieku – zajmują powierzchnię 2203,15 ha, co daje udział 10,57%. Drzewostany w KO i KDO zajmują 735,34 ha stanowiąc 3,51% drzewostanów. Jak można zauważyć układ struktury wiekowej udziału powierzchniowego jest zbliżony do rozkładu normalnego jednak z asymetrią tj. przesunięciem ku średnim klasom wieku. Niskie udziały najmłodszych (IA-IIA) i najstarszych klas (VII-VIII) są efektem planowej gospodarki – odbiegającej od udziału naturalnego/pierwotnego gdzie dominują młode klasy wieku, a udział starszych drzew gwałtownie spada („krzywa J”).

7.1.2.4 Występowanie gatunków obcych – neofityzacja

Neonizacja wynika z wprowadzania sztucznych upraw lub też samoistnego wnikania do drzewostanów gatunków drzew i krzewów geograficznie obcych (przyjęto co najmniej 10% udziału gatunku w drzewostanie). Uwzględnia się tutaj również powierzchnie z podszytami lub podrostami gatunków obcych rodzimej flory. Dodatkowo zgodnie z nową IUL zestawiono gatunki obce występujące w warstwach przestoi, zadrzewień, nalotu czy samosiewu.

Neofityzacja w warstwie drzew

W Nadleśnictwie Cybinka gatunki obce w drzewostanie, będące jednocześnie gatunkami panującymi, na gruntach w zarządzie wykazano na powierzchni 430,65 ha. Wśród nich wyszczególniono między innymi: robinie akacjową *Robinia pseudoacacia* na powierzchni 362,76 ha, dąb czerwony *Quercus rubra* na powierzchni 45,31 ha, daglezję zieloną *Pseudotsuga menziesii* zajmującą w sumie 11,66 ha, sosnę czarną *Pinus nigra* 8,39 ha, sosnę wejmutkę *Pinus strobus* – 2,36 ha czy klon jesionolistny *Acer negundo* – 0,17 ha.

Miejscami i pojedynczo wystąpiły dodatkowo: czeremcha późna (amerykańska) *Padus serotina* – 32 pododdziały, sosna Banksa *Pinus Banksiana* i sosna smołowa *Pinus rigida* – 3 pododdziały, orzech czarny *Juglans nigra* – 1 pododdział czy żywotnik olbrzymi *Thuja plicata* – 1 pododdział.

Neofityzacja w warstwie podszytu, podrostu

Spośród gatunków obcych w warstwie podszytu najczęściej pojawia się czeremcha późna (amerykańska) *Padus serotina* (3413 wydzieleń) i robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia* (2460 wydzieleń), występuje również choć już w mniejszej skali dąb czerwony *Quercus rubra* (169 wydzieleń) dość częsta jest również śnieguliczka biała *Symphoricarpos albus* (87 wydzieleń), jak również daglezja zielona *Pseudotsuga menziesii* (38 wydzieleń), klon jesionolistny *Acer negundo* (11 wydzieleń) czy sosna wejmutka *Pinus strobus* (4 wydzielania).

Gatunki obce zweryfikowano pod kątem inwazyjności zgodnie z wykazem Rozporządzenia z dnia 09 grudnia 2022 r. *sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów* (dalej Rozporządzenie IGO) (Dz. U. z 2022 r., poz. 2649).

Żaden z gatunków występujących w drzewostanie, podszytcie czy podroście nie został wymieniony na listach ww. rozporządzenia, jednak trzy z gatunków obcych występujących w Nadleśnictwie Cybinka stanowią większe zagrożenie dla naturalności ekosystemów leśnych omawianego obszaru.

Tabela 95. Występowanie w Nadleśnictwie Cybinka obcych geograficznie gatunków drzew i krzewów

Gatunek	Forma występowania									Razem
	Gatunek panujący		Ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)		do 5% w składzie d-stanu (poj., mjs.)	w II piętrze	w warstwie podrostu, nalotu, podsadeń	w warstwie podszytu, samosiewu, zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień	
	liczba wydz.	Pow. wydz. (ha)	liczba wydz.	Pow. zred. (ha)	Liczba wydzieli					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
czeremcha późna	-	-	-	-	32	-	1	3381	-	3414
dagleżja zielona	3	4,59	38	8,23	144	-	6	30	8	229
dąb czerwony	7	7,38	160	42,02	387	-	34	134	16	738
dereń biały	-	-	-	-	-	-	-	41	-	41
klon jesionolistny	-	-	1	0,17	14	-	-	11	1	27
orzech czarny	-	-	-	-	1	-	-	1	1	3
orzech włoski	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
robinia akacjowa	165	244,68	530	170,73	1877	-	19	2401	58	5050
sosna Banksa	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
sosna czarna	3	6,06	16	4,26	23	-	-	-	2	44
sosna smołowa	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
sosna wejmutka	1	1,12	5	1,58	16	-	-	2	-	24
śliwa domowa	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
śnieguliczka biała	-	-	-	-	-	-	-	74	-	74
żywołnik olbrzymi	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Razem	179	263,83	750	226,99	2501	0	60	6077	87	9654

Na terenie Nadleśnictwa występują gatunki o charakterze inwazyjnym są to: czeremcha późna *Padus serotina*, dąb czerwony *Quercus rubra* oraz robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*. Dobrze zadomawiają się na obszarze pierwotnie dla nich obcym i są najbardziej ekspansywne – wytwarzają żywotne potomstwo, często w dużej ilości, rozprzestrzeniają się na duże odległości od roślin macierzystych i w krótkim czasie kolonizują duże obszary. Ich rozprzestrzenianie ma charakter inwazyjny, negatywnie wpływający na środowisko przyrodnicze, m.in. poprzez przeobrażanie siedlisk przyrodniczych, wypieranie gatunków rodzimych na skutek konkurencji lub ograniczania bazy pokarmowej.

Tabela 96. Charakterystyka najważniejszych gatunków obcych

Lp	Gatunek	Status	Występowanie w Nadleśnictwie Cybinka	Powody wprowadzania do uprawy	Metody usuwania
1	2	3	4	5	6
1	Czeremcha późna <i>Padus serotina</i>	zadomowiony, o charakterze inwazyjnym	Analizowano przede wszystkim warstwy podszytu i podroštu: Najwięcej stanowisk występuje w leśnictwach Urad oraz Cybinka, najmniejszą liczbę stanowisk czeremcha wykazuje w Leśnictwie Białków	Gatunek o niewielkich wymaganiach siedliskowych, łatwy w uprawie, niekiedy sadzony jako drzewo ozdobne. Dawniej uprawiany w lasach, początkowo w celu produkcji wartościowego drewna, po niepowodzeniach w tym zakresie wprowadzany powszechnie jako roślina	Ścinanie i wyrwanie; ścinanie wyrwanie i stosowanie herbicydów; wyrwanie i karczowanie

Lp	Gatunek	Status	Występowanie w Nadleśnictwie Cybinka	Powody wprowadzania do uprawy	Metody usuwania
1	2	3	4	5	6
				podszytowa o znaczeniu fitomelioracyjnym i biocenotycznym	
2	Dąb czerwony <i>Quercus rubra</i>	zadomowiony, o charakterze inwazyjnym	Analizowano jako gatunek panujący w d-stanach: Najwięcej stanowisk występuje w leśnictwach Urad i Skarbona, najmniejszą liczbę stanowisk dąb czerwony wykazuje w leśnictwach Białków i Maszewo. Stanowiska nierównomiernie rozproszone	Gatunek często stosowany w ogrodnictwie i zadrzewieniach miejskich (zdrowe, obfite ulistnienie, liście przebarwiające się jesienią na czerwono), szybko rosnące, o małych wymaganiach glebowych, wytrzymałe na zanieczyszczenia powietrza. Częsty gatunek w miastach i parkach, dawniej protegowany w uprawach leśnych	Wycinka drzew występujących w domieszcze; W d-stanach dębowych III klasy wieku wskazane jest pozostawienie drzew do wieku rębności – konieczne uprzednie uprzątnięcie podszytu, podrostu i nasion spod okapu drzew dojrzałych.
3	Robinia akacjowa <i>Robinia Pseudoacacia</i>	zadomowiony, o charakterze inwazyjnym	Analizowano jako gatunek panujący w d-stanach: Najwięcej stanowisk występuje w leśnictwach Urad oraz Cybinka, ale podobna liczba pododdziałów z gatunkiem znalazła się w leśnictwach Skarbona i Maszewo. Najmniejszą liczbę stanowisk robinia akacjowa wykazuje w Leśnictwie Nowy Młyn. Występowanie jest skupione w okolicach terenów mieszkalnych, dróg i obrzeży kompleksów leśnych	Pospolite w uprawie, jedno z pierwszych drzew północno-amerykańskich sprowadzonych do Europy, o wielu zaletach uprawowych (szybki wzrost, małe wymagania siedliskowe, wytrzymałość na skażenia powietrza i gleby, łatwe rozmnażanie, szeroki system korzeniowy), ozdobnych (egzotyczny pokrój, zdrowe ulistnienie, ozdobne, kwiaty) i użytkowych (cenne drewno, duża wydajność nektarowa kwiatów, zapobieganie erozji itp.). Dawniej wprowadzane do lasów	W przypadku pojedynczych osobników – systematyczne usuwanie odrośli; W d-stanach z dużym udziałem robinii – unikanie otwierania d-stanów (supresja) Obrączkowanie z zachowaniem odpowiednich zasad Skuteczne są również metody chemiczne

Spośród roślin runa na terenie Nadleśnictwa Cybinka pojawia się niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens praviflora*. Jest to gatunek inwazyjny, który odniósł sukces w wielu krajach Europy. Został wprowadzony do ogrodów botanicznych, a stamtąd rozprzestrzenił się na kontynencie różnymi drogami, niecierpek drobnokwiatowy szybko, spontanicznie rozprzestrzenił się, opowijając siedliska ruderalne, a następnie leśne. Gatunek ma szeroką amplitudę ekologiczną oraz dużą zmienność fenotypową (morfologiczną tj. zmienność w budowie i wyglądzie), która umożliwia mu kolonizowanie wielu typów siedlisk i mikrosiedlisk. Występuje przeważnie w żywnych lasach liściastych, a na skrajach lasu, ścieżkach leśnych może tworzyć zwarte jednogatunkowe populacje. Może wypierać rodzime gatunki z runa oraz zaburzać właściwości fizyczne, chemiczne i biologiczne gleby. Nie jest wymieniany w Rozporządzeniu IGO.

Wspomniana wcześniej makia amurska *Maackia amurensis* to niewielkie drzewo z rodziny bobowatych, które z powodzeniem aklimatyzuje się w polskich warunkach kolekcji dendrologicznych.

Fig. 81 Makia amurska
w L-ctwie Maczków (daw. Sarnowo)
(fot. Archiwum Nadleśnictwa)

Spotykana głównie w arboretach czy parkach, pochodzi ze wschodniej Azji. Gatunek sprowadzony w XIX wieku w celach ozdobnych – jego kora staje się z wiekiem miedziano-brązowa i delikatnie złuszcza się, co dodaje atrakcyjności poza okresem wegetacyjnym. Roślina posiada pachnące kwiatostany w postaci wzniesionych gron oraz ciężkie nasiona (w strąkach), a dodatkowy brak owoców nie sprzyja jej rozprzestrzenianiu przez zwierzęta. W kolekcjach polskich nie odnotowano jej masowego rozprzestrzeniania poza uprawami. W opracowaniu dotyczącym regeneracji roślin obcego pochodzenia w Arboretum Rogów autorzy odnotowali, że makia amurska

– w tamtejszym ogrodzie samorzutnie kielkowała pod drzewami matecznymi (pojawiały się młode sadzonki). Nie należy do roślin inwazyjnych (brak w rozporządzeniu IGO) czy tych o charakterze inwazyjnym. Gatunek pojawił się w Leśnictwie Maczków (daw. Sarnowo) pododdziału 32 I, m.

Gatunki inwazyjne

Jak wynika z informacji przekazanych przez Nadleśnictwo Cybinka na gruntach w zarządzie pojawiają się stanowiska rdestowca japońskiego *Reynoutria japonica*. Pojedyncze nieznacznie ekspansywne płaty znalazły się w leśnictwach Korczyców (daw. Chlebów) oraz Maszewo. W Polsce pierwsze wzmianki o stanowiskach gatunku poza uprawą, pochodzą z drugiej połowy XIX wieku. Obecnie największe zagęszczenie stanowisk znajduje się na południu kraju. Źródłem inwazji są przede wszystkim szybko rosnące kłocza oraz pędy o dużej zdolności regeneracji. Nowa roślina może rozwinąć się z fragmentu kłocza o długości 1 cm, o wadze nie przekraczającej 0,7 g, jak też z niewielkiego odcinka pędu zawierającego pojedynczy węzeł, umieszczonego w glebie lub w wodzie. Dyspersja kłoczy wraz z wodą (szczególnie w czasie wezbrań rzek) przyczynia się do rozprzestrzeniania roślin wzdłuż dolin rzecznych. Inwazję gatunku ułatwiają jego znaczne rozmiary, wysoki potencjał regeneracyjny i działanie allelopacyjne, szczególnie nadziemnych części roślin.

Kolonizuje szczególnie siedliska nadrzeczne (m.in. lasy łęgowe), ruderalne (np. przydroża, nasypy kolejowe, nieużytki miejskie i przemysłowe, parki, cmentarze i ogródki), ale coraz częściej pojawia się na terenach rolniczych. Gatunek negatywnie wpływa na rodzime gatunki roślin

Fig. 82 Rdzestowiec japoński na stanowisku w L-ctwie Korczyców (daw. Chlebów) (fot. M. Sekrecka)

m.in. przez ograniczenie dostępu do światła. Uniemożliwia kiełkowanie nasion wielu gatunków. W efekcie duże i zwarte łany rdestowca obniżają różnorodność biologiczną siedlisk naturalnych i półnaturalnych, w tym ekosystemów łęgowych, stanowią zagrożenie dla płazów, gadów, ptaków i ssaków, których podstawowym pożywieniem są m.in. stawonogi. Gatunek jest wymieniany w Rozporządzeniu IGO.

Wytyczne co do działania w kierunku zwalczania gatunku znalazły się w rozdziale 8.10 dotyczącym ochrony bioróżnorodności.

7.2 ZAGROŻENIA

Zgodnie z IUL dla drzewostanów Nadleśnictwa Cybinka opisywana jest „stabilność drzewostanu” tj. *naturalna jego zdolność do pozostawania w stanie względnej równowagi, zapewniająca zachowanie struktury i jej odtwarzanie a także utrzymanie produktywności*. Określona cecha stabilności opisywana w opisie taksacyjnym w czterostopniowej skali, jest proporcjonalna do ryzyka rozpadu d-stanu. Kryteriami brany pod uwagę przy jej określaniu są m. in. mapy ryzyka zamierania, wykazy odnotowanych szkód, wyniki inwentaryzacji terenowej czy okres odnowienia. Lasy niestabilne, niezależnie od ich wieku i zajmowanej powierzchni zaliczane są do Gospodarstwa Odbudowy Lasów Niestabilnych (N) (powierzchnia gospodarstwa (N) wynosi w Nadleśnictwie Cybinka 320,69 ha stanowi 1,50%). Przywrócenie stabilności uzyskiwane jest z pomocą odbudowy, realizowanej za pomocą cięć rębnych, z uwzględnieniem warunków siedliskowych i wymagań ekologicznych gatunków. Przy ustalaniu etatu z potrzeb odbudowy, istotą jest poprawa stanu zdrowotnego i sanitarnego lasu.

W gospodarstwie lasów niestabilnych (N) – zaplanowano 97,20 ha rębni zupełnych oraz 191,23 ha rębni złożonych. Należy zaznaczyć, iż ogólnie rębnie zupełne retencyjne – pozostawiające >5% (od 5% do nawet 15% lub 20%) powierzchni manipulacyjnej bez zabiegu – stanowią prawie 83% pow. całościowej r. zupełnej.

Szerzej kwestia gospodarstw oraz stabilności opisana została w Elaboracie.

7.2.1 Zagrożenia wywołane szkodliwym oddziaływaniem przemysłu

W granicach terytorialnych Nadleśnictwa Cybinka nie występują duże zakłady uciążliwe dla środowiska. Brak jest obiektów przemysłowych takich jak zakłady chemiczne, rafinerie, huty czy czynne kopalnie, stanowiące główne źródło emisji zanieczyszczeń.

Zgodnie z danymi Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (GIOŚ, 2024) w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka brak jest zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia

poważnej awarii przemysłowej, czy zakładów wpisanych do rejestru potencjalnych źródeł nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, nie występują również zakłady stanowiące zagrożenie dla środowiska ze względu na technologie i środki chemiczne stosowane w procesie produkcji. Zgodnie z danymi przekazanymi przez Nadleśnictwo w latach '80-'90 w związku z działalnością huty w Eisenhüttenstad (Niemcy) posiadało ono wysoką kategorię zagrożenia przemysłowego. Jednak obecnie w związku z modernizacją zakładu brak jest takiego zagrożenia.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajdują się zakłady przemysłowe m.in.: ferma trzody chlewnej (wraz z biogazownią) w Bieganowie, ferma indyków w Białkowie (dwa obiekty) – mogące emitować zanieczyszczenia (amoniak, siarkowodór, metan) do powietrza w bliższym sąsiedztwie obiektów prowadząc do uszkodzeń aparatów asymilacyjnych i w konsekwencji większej podatności na inne zagrożenia.

W pracach nad Planem Urządzenia Lasu nie przeprowadzano rozpoznania wielkości szkód od gazów i pyłów, stanowiącego podstawę do ustalenia stref uszkodzeń przemysłowych.

7.2.2 Stan jakości powietrza, wód i gleb

POWIETRZE

Wg raportu Rocznej Oceny Jakości Powietrza w województwie lubuskim za rok 2024 (Zielona Góra, kwiecień 2025) w badaniu jakości powietrza wykorzystano wyniki pomiarów z 9 stałych stacji monitoringu powietrza oraz 1 stacji mobilnej, w tym: 9 stacji wykonujących pomiary metodami automatycznymi i manualnymi oraz 1 wykonującej jedynie pomiary metodami laboratoryjnymi manualnymi.

Prowadzone pomiary wykonywano stacjach w: Gorzowie Wielkopolskim, Zielonej Górze, Lubsku, Nowej Soli, Smolarach Bytnickich, Sulęcinie, Wschowej i Żarach. Nadleśnictwo Cybinka zlokalizowane jest w strefie pomiarowej PL0803 lubuskiej.

Wyniki rocznej oceny jakości powietrza za 2024 rok przeprowadzonej w województwie lubuskim:

Cel - ochrona zdrowia:

- dwutlenek siarki SO_2 - nie zanotowano przekroczeń obowiązujących dla dwutlenku siarki poziomów dopuszczalnych, zarówno poziomu 1-godzinnego, jak i 24-godzinnego - klasa A;
- dwutlenek azotu NO_2 - nie zanotowano przekroczeń obowiązujących dla dwutlenku azotu poziomów dopuszczalnych, zarówno poziomu 1-godzinnego, jak i średniorocznego - klasa A;
- tlenek węgla CO - nie zanotowano przekroczeń obowiązujących dla tlenku węgla poziomów dopuszczalnych - klasa A;
- benzen (C_6H_6) - na żadnej stacji nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego – $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ dla rocznego okresu uśrednienia - klasa A;
- ozon O_3 - pod względem poziomu docelowego wszystkie strefy w województwie zostały ocenione jako klasa A - bez przekroczeń. Pod względem poziomu celu długoterminowego wszystkie strefy w województwie zostały ocenione jako klasa D2;
- pył PM_{10} - pomiar dla tego czynnika w roku 2024 był prowadzony na 10 stanowiskach pomiarowych. Na żadnym ze stanowisk pomiaru nie zostały przekroczone poziomy dopuszczalne określone ze względu na ochronę zdrowia;

- Pył PM_{2,5} - wyniki uzyskane na wszystkich stanowiskach pomiarowych w strefach województwa lubuskiego w roku 2024 wskazują na brak przekroczeń wartości kryterialnej określonej pod kątem ochrony zdrowia. Wszystkie strefy zostały zaliczone do klasy A1;

Cel - ochrona roślin:

- podmiejskiej Smolary Bytnickie. Uzyskane wyniki wskazują, że stężenia SO₂ nie przekroczyły wartości kryterialnych, określonych pod kątem ochrony roślin;
- tlenki azotu NO_x - nie został przekroczony poziom dopuszczalny określony dla stężeń średniorocznych pod kątem ochrony roślin;
- zawartość O₃ ozonu w powietrzu - ocena wyników pomiarów uzyskanych w roku 2024 na podmiejskim stanowisku pomiarowym w strefie lubuskiej w Wschowie wskazuje na brak przekroczeń poziomu docelowego określonego pod kątem ochrony roślin. Przekroczona natomiast została wartość określona dla drugiego kryterium oceny tj. poziomu celu długoterminowego.

Monitoring Lasów w Polsce

Prowadzony jest przez Instytut Badawczy Leśnictwa. W formie, w której funkcjonuje obecnie, wywodzi się z potrzeby śledzenia zmian stanu lasu w okresie narastania procesu jego zamierania, które wystąpiło w Polsce w latach 80-dziesiątych. Pierwsze stałe powierzchnie obserwacyjne pierwszego rzędu (SPO I) powstały w 1989 roku na potrzeby monitoringu biologicznego. System monitoringu obejmuje poziomy obserwacji:

- poziom I rzędu powierzchni w sieci kwadratów 8 na 8 km i zawiera coroczną ocenę stanu koron drzew oraz jednorazową analizę warunków glebowych i stopnia zaspokojenia potrzeb pokarmowych drzew,
- poziom II rzędu obejmuje okresowe badania na wybranych powierzchniach uszczegóławiane do warunków glebowych, składu chemicznego liści lub igliwia, oceny runa czy przyrostu miąższości drzewostanów;

Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka znajduje się 5 Stałych Powierzchni Obserwacyjnych I rzędu (SPO I). Nie występują Stałe Powierzchnie Obserwacyjne II rzędu ani Stałe Powierzchnie Obserwacyjne Monitoringu Intensywnego (SPO MI).

Według Raportu stanu zdrowotnego lasów Polski (publikacja IBL) za rok 2023 w minionym 10-leciu (lata 2014-2023) zmienność kondycji drzew w RDLP Zielona Góra była bardzo duża i wynosiła 9,5 punktu procentowego. Kondycja zdrowotna drzew była najbardziej zmienna, wartość średniej defoliacji drzew zawierała się w przedziale od 19,9% do 29,4%, w latach 2014-2016, 2018 i 2022-2023 utrzymywała się poniżej średniej krajowej, w pozostałych latach – powyżej tej średniej. Poprawa kondycji następowała w latach 2018, 2020 i 2022 natomiast pogorszenie w latach 2015, 2017, 2019 i 2023.

W 2023 roku w krainie przyrodniczo leśnej Wielkopolsko-Pomorskiej odnotowano słabszą kondycję drzew – 2,3-8,7% drzew zdrowych, 22,5-25,4% drzew w klasach defoliacji 2-4 (defoliacja od 26 % wzwyż oraz drzewa martwe) oraz 23,8%-24,8% średniej defoliacji.

Raport stanu zdrowotnego lasów Polski porusza również temat zmian klimatu, które są faktem. Ich wpływ na lasy jest coraz bardziej widoczny szczególnie w postaci ekstremalnych okresów suszy. W 2018 roku fala letnich upałów i długotrwałej suszy uznana została za najbardziej dotkliwą, jakiej doświadczyła Europa. Wcześniej takie ekstremum osiągnęły warunki pogodowe w 2003 roku i uznane zostały za najcięższe od 500 lat. 2018 rok okazał się jeszcze bardziej dramatyczny. Ponadto uważa się, że susze w Europie Środkowej w latach 2018-2019 były najcięższe od 2000 lat i spowodowały zamieranie drzewostanów iglastych i liściastych na dużych obszarach.

Według Komitetu Problemowego ds. Kryzysu Klimatycznego przy Prezydium Państwowej Akademii Nauk do najpoważniejszych konsekwencji zmian klimatu dotyczących bezpośrednio obszarów zalesionych należą m.in.:

- zmiana tempa wzrostu drzew,
- przesuwanie się granic zasięgów poszczególnych gatunków drzew,
- zmiany struktury drzewostanów i runa leśnego,
- wzrost aktywności patogenów grzybowych oraz owadów liściożernych i żerujących pod korą, wzrost aktywności jemioli, w tym w osłabionych drzewostanach iglastych,
- możliwość ekspansji z południa Europy gatunków owadów żerujących w koronach drzew i drewnie, z dużymi możliwościami gradacyjnymi,
- większa częstotliwość i intensywność zjawisk o charakterze ekstremalnym: huraganowych wiatrów, pożarów, powodzi
- ryzyko szybszego rozpadu drzewostanów o charakterze monokultur iglastych sadzonych niegdyś na wysoko produktywnych siedliskach.

WODY

Poziom wód gruntowych ma bardzo istotny wpływ na stan sanitarny lasu oraz na stan siedlisk przyrodniczych. Do skutków obniżenia poziomu wód gruntowych należy pogorszenie stanu sanitarnego i zdrowotnego drzewostanów Nadleśnictwa. Dochodzi również do degradacji siedlisk przyrodniczych poprzez zniekształcenie naturalnie zachodzących w nich procesów uzależnionych od zasilania wodami opadowymi i gruntowymi. Następstwem pogorszenia stanu zdrowotnego drzewostanów jest narażenie na szkody powodowane przez owady, grzyby, a także wiatr.

Wahania poziomu wód gruntowych zwykle związane są z długotrwałą suszą. Mogą pojawiać się również zmiany poziomu zwierciadła wód związane z celowymi odwodnieniami lub dużymi przedsięwzięciami budowlanymi (te drugie nie występują na terenie Nadleśnictwa).

Problem suszy zwykle dotyka okresu wiosennego na odsłoniętych powierzchniach w drzewostanach młodszych klas wieku. Niedobór opadów atmosferycznych w okresie wiosenno-letnim łagodzi duża ilość jezior, lokalna sieć rzeczna, a także tereny bagienne, leśne siedliska wilgotne, bagienne, olsowe oraz powierzchnie retencyjne.

Od kilkunastu lat zauważalne jest zjawisko długotrwałej suszy. W wielu miejscach w Polsce niedobory wody są zjawiskiem trwałym. Suszą określa się nie tylko występowanie zjawisk ekstremalnych, ale wszystkie sytuacje, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego obszaru. Zjawisko to może w konsekwencji powodować przesuszenie gleby, zmniejszenie lub całkowite zniszczenie upraw roślinnych, a także zwiększone prawdopodobieństwo pożarów, zanik torfowisk i mokradeł.

Zasadniczo rozróżniamy 4 rodzaje suszy, które określane są w zależności od fazy rozwoju. Jest to susza atmosferyczna, rolnicza, hydrologiczna oraz hydrogeologiczna.

- susza atmosferyczna (meteorologiczna) - występuje, kiedy mamy do czynienia z deficytem opadów. Pojawia się wówczas, gdy opady występują poniżej średniej wieloletniej lub jest ich całkowicie brak.
- susza rolnicza (glebowa) - gdy wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Jest bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej.

- susza hydrologiczna (niżówka hydrologiczna) - przejawia się długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach. Dotyczy wód powierzchniowych. Występuje wtedy, kiedy przepływ w rzekach spada poniżej przepływu średniej wartości wieloletniej.
- susza hydrogeologiczna - susza definiowana jako długotrwałe obniżenie zasobów wód podziemnych. Zjawisko tego rodzaju suszy jest zwykle poprzedzone powyższymi rodzajami suszy.

Zgodnie z metodyką prac taksacyjnych w 83 pododdziałach o łącznej powierzchni 168,67 ha opisano jako główną przyczynę uszkodzenia „zakłócenia stosunków wodnych”. Procent uszkodzeń od tego abiotycznego czynnika wynosił od 10 do 60.

Teren Nadleśnictwa Cybinka obejmuje dwa zbiorniki **Jednolitych Części Wód Podziemnych**:
 - **nr 58** (PLGW600058) - większa część terytorium Nadleśnictwa - wszystkie leśnictwa bez niewielkich fragmentów L-ctw Rąpice oraz Korczyców i Skarbona;

- **nr 68** (PLGW600068) - południowa część Leśnictwa Maszewo;

Wg danych PIG-PIB żaden ze zbiorników nie jest zagrożony, zgodnie z Raportem o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach - stan na rok 2022 oba zbiorniki osiągnęły wiarygodny stan dobry. Stan chemiczny i ilościowy zbiorników oceniono jako dobry.

Północny kraniec nadleśnictwa znajduje się w granicach **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych** nr 144 - Dolina kopalna Wielkopolska - wg danych PSH zbiornik jest bardzo mało podatny na antropopresję.

Zagrożeniem dla ekosystemów leśnych może być również pogorszenie jakości wód gruntowych (zanieczyszczenia komunalne, rolnicze). Efektem działania wód o złej jakości i zanieczyszczonych może być zjawisko osłabiania odporności drzewostanów, zwiększające ich podatność na ataki szkodników pierwotnych czy patogenów grzybowych. Może również przyczyniać się do zmian w składzie gatunkowym runa leśnego i podszytu poprzez wkraczanie gatunków inwazyjnych o dużej tolerancji na zmiany składu chemicznego gleby i wody gruntowej.

Źródłami zanieczyszczeń powodującymi obniżanie się klasy i jakości wód są:

- silna i zwiększająca się presja turystyczna;
- wnikające do gruntu oraz przeciekające do wód nieoczyszczone ścieki komunalne (w 2025 roku wg danych WIOŚ w Zielonej Górze nastąpił nielegalny zrzut nieoczyszczonych ścieków do rzeki Ilanki - <https://www.zgora.wios.gov.pl/>);
- zanieczyszczenia spływające wraz z opadami atmosferycznymi z terenów zurbanizowanych, rolnych oraz dróg;
- niewłaściwie stosowane środki ochrony roślin i nawozy stosowane na terenach rolnych w sąsiedztwie kompleksów leśnych.

W granicach Nadleśnictwa Cybinka zanieczyszczenie wód gruntowych występować może w obrębie starej zabudowy oraz zabudowy nieskanalizowanej. Istotnym źródłem zanieczyszczeń wód są także drogi o dużym natężeniu ruchu - wody występujące w pobliżu szlaków komunikacyjnych zawierają najczęściej zwiększone ilości związków ołowiu, tlenków azotu, węglowodórów. Szkodliwe substancje występujące w powietrzu atmosferycznym przedostają się także do środowiska gruntowo-wodnego wraz z opadami atmosferycznymi.

Stan wód powierzchniowych

Stan wód powierzchniowych wg danych GIOŚ monitoringu w jednolitych częściach wód powierzchniowych rzecznych (<https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88> - data korzystania kwiecień 2025) przedstawia poniższa tabela:

Tabela 97. Charakterystyka stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Europejski kod JCWP	Nazwa	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena ogólna JCWP
1	2	3	4	5	6
1	RW6000231788	Dopływ z jez. Głębokiego	umiarkowany stan ekologiczny	bd.	zły stan wód
2	RW60001717562	Dopływ z Mielesznicy	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód
3	RW60002417899	Ilanka od Rzepi do ujścia	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód
4	RW6000017569	Kanał Luboński	zły stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód
5	RW60001717529	Konotop	słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód
6	RW6000211739	Odra od Czarnej Strugi do Nysy Łużyckiej	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód
7	RW60002117999	Odra od Nysy Łużyckiej do Warty	słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód
8	RW60002417699	Pliszka od Konotopu do ujścia	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód
9	RW60001917349	Strumień od Raczy do Odry	zły stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód

Strefy ochrony ujęć wody

Zgodnie z danymi Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (PGW-WP) na terenie Nadleśnictwa Cybinka występują następujące Strefy Ochrony Bezpośredniej (SOB) ujęć wód podziemnych:

- UW Maczków: 2 studnie na dz. nr 2/8, obr. Maczków. Decyzja OŚ.6320.7.2017.PK, uchwała z dnia 27.12.2017 Starosty Słubickiego;
- UW Rąpice: 2 studnie na dz. nr 106/1, obr. Rąpice. Decyzja OŚ.6320.2.2017.PK, uchwała z dnia 27.12.2017 Starosty Słubickiego;
- UW Grzmiąca: 5 studni na dz. nr 98/37, 98/38, 98/39, 98/40, obr. Grzmiąca. Decyzja OŚ.6320.5.2017.PK uchwała z dnia 27.12.2017 Starosty Słubickiego;
- UW Mielesznica: 1 studnia na dz. nr 4/11, obr. Mielesznica. Decyzja OŚ.6320.1.2017.PK uchwała z dnia 27.12.2017 Starosty Słubickiego;
- UW Radzików: 2 studnie na dz. nr 7/28, 309, obr. Radzików. Decyzja OŚ.6320.3.2017.PK uchwała z dnia 27.12.2017 Starosty Słubickiego;
- UW Drzeniów: 2 studnie na dz. nr 98/11, obr. Drzeniów. Decyzja OŚ.6320.4.2017.PK uchwała z dnia 27.12.2017 Starosty Słubickiego;
- UW Białków: 3 studnie na dz. nr 269/6, 263/8, obr. Białków. Decyzja OŚ.6320.6.2017.PK uchwała z dnia 27.12.2017 Starosty Słubickiego;

Zapisy ochronne do stosowania w strefie SOB zawarto w rozdziale 8.6 dotyczącym działań ochronnych dla wód i źródeł.

GLEBY

Gleby leśne są narażone na szereg zagrożeń, które wpływają na ich właściwości fizyczne, chemiczne i biologiczne. Jako główne zagrożenia można wymienić:

- Erozja wodna - prowadzi do ubytku warstwy próchnicznej, obniżając produktywność siedlisk leśnych oraz zwiększając ryzyko spływów powierzchniowych i eutrofizacji wód;
- Zagęszczenie gleby - wynikające z użytkowania ciężkiego sprzętu leśnego oraz intensywnego ruchu turystycznego ogranicza porowatość gleby, utrudniając infiltrację wody i rozwój systemów korzeniowych;
- Zakwaszenie gleb - spowodowane emisją zanieczyszczeń atmosferycznych oraz ługowaniem kationów zasadowych (Ca, Mg) prowadzi do pogorszenia warunków siedliskowych dla roślinności leśnej;
- Ubytek próchnicy - na skutek intensywnej mineralizacji materii organicznej zmniejsza zdolność gleby do retencji wody i składników pokarmowych, co negatywnie wpływa na bioróżnorodność;
- Zanieczyszczenia chemiczne - takie jak metale ciężkie i pestycydy, mogą akumulować się w glebach leśnych, szczególnie w pobliżu obszarów przemysłowych, prowadząc do toksyczności dla organizmów glebowych;
- Zmiany stosunków wodnych - w tym przesuszenie lub nadmierne uwilgotnienie gleby, wynikające z nieprawidłowych melioracji lub zmian klimatycznych, wpływają na strukturę i funkcjonowanie ekosystemów leśnych;
- Spadek bioróżnorodności mikroorganizmów glebowych - osłabia procesy biochemiczne, takie jak mineralizacja i humifikacja, co z kolei wpływa na żyzność gleby;
- Antropopresja - w tym urbanizacja i przemysł, prowadzi do trwałej degradacji gleb poprzez ich uszczelnianie, zanieczyszczenie oraz fizyczne niszczenie struktury;
- Monokultury leśne - szczególnie iglaste, mogą prowadzić do wyjałowienia gleby oraz zmniejszenia jej zdolności do regeneracji, co obniża odporność ekosystemów na stresy środowiskowe;

Gleby w Nadleśnictwie Cybinka są zdominowane przez ubogie, kwaśne gleby piaszczyste (gleby rdzawe i bielicowe). Występują jednak również mniejsze powierzchnie gleb żyzniejszych, często związane z ciekami wodnymi i obniżeniami (np. czarne ziemie, mady rzeczne, gleby murszowe, murszowate). Znaczny udział siedlisk zmienionych (porolnych, zniekształconych) wskazuje na wpływ przeszłej działalności gospodarczej na aktualny stan i jakość gleb, prowadząc do zmian w profilach glebowych (np. poziom płużny Ap, bielicowanie w monokulturach sosnowych czy świerkowych).

Działania regradacyjne, w tym zabiegi glebowe i hodowlano-biologiczne (np. zwiększanie udziału gatunków liściastych oraz zmiana składów iglastych na liściaste, wprowadzanie podszytów i podsadzeń liściastych), są rekomendowane w celu poprawy warunków siedliskowych, zwłaszcza na glebach słabych i siedliskach zniekształconych. Jak podaje operat glebowo-siedliskowy kluczowa dla polepszania stanu gleb na zniekształconych siedliskach jest poprawa wilgotności gleby oraz pojemności kompleksu sorpcyjnego i polowej pojemności wodnej, np. poprzez dostarczanie materiałów ilastych do gleb piaszczystych.

7.2.3 Zagrożenia wynikające z uwarunkowań przestrzennych

Wiele z zagrożeń ma wzajemne powiązania i mogą one wynikać z wielu czynników jednocześnie. Jako zagrożenia wynikające z uwarunkowań przestrzennych możemy wymienić:

1. Fragmentacja kompleksów leśnych oraz bariery infrastrukturalne

Podział dużych kompleksów leśnych na mniejsze jednostki, niezależnie od fizycznych wymogów, prowadzi do ograniczenia powierzchni siedlisk, utrudnień w migracji gatunków oraz zaburzeń procesów ekologicznych, takich jak obieg wody czy dyspersja nasion. Szczególnie niekorzystne są sztuczne linie podziału, np. drogi, linie kolejowe i energetyczne, tereny przemysłowe, powodujące przerwanie ciągłości drzewostanu lub odlesienie. W Nadleśnictwie Cybinka obserwuje się przecinanie lasów przez drogi krajowe i wojewódzkie (np. DK29, DW134, DW138), co wpływa na strukturę przestrzenną drzewostanów. Tego typu infrastruktura transportowa zwiększa śmiertelność fauny, sprzyja wprowadzaniu gatunków inwazyjnych oraz generuje hałas i zanieczyszczenia. Wymaga to analizy istniejących i planowanych przejść dla zwierząt oraz systemów retencyjnych.

2. Presja urbanizacyjna i turystyczna na obrzeżach kompleksów leśnych

Rozwój zabudowy mieszkaniowej i usługowej w sąsiedztwie lasów skutkuje wzrostem antropopresji, degradacją siedlisk oraz wzmożonym zjawiskiem fragmentacji krajobrazu. Towarzyszy temu zjawisko tzw. „wysp ciepła”, zanikanie korytarzy ekologicznych oraz wzrost emisji zanieczyszczeń. Na gruntach prywatnych brak odpowiedniego planowania przestrzennego skutkuje lokalizowaniem inwestycji wewnątrz terenów leśnych, co może prowadzić do trwałej zmiany charakteru użytkowania. Dodatkowo, w wyniku zwiększonej dostępności lasów, obserwuje się wzrost presji rekreacyjnej – płoszenie zwierzyny, zaśmiecanie i ryzyko pożarowe. Konieczna jest integracja aspektów przyrodniczych w lokalnych dokumentach planistycznych oraz kontrola intensywności zagospodarowania strefy przyleśnej.

Aby ograniczyć negatywne skutki uwarunkowań przestrzennych, należy stosować tzw. "zieloną infrastrukturę", czyli tworzyć przejścia dla zwierząt nad i pod drogami, zachować ciągłość korytarzy ekologicznych i stref buforowych stref ochronnych wokół lasów i wód naturalnych. Kluczowe jest uwzględnianie ochrony przyrody w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, prowadzenie strategicznych ocen oddziaływania inwestycji na środowisko oraz rekultywacja zdegradowanych terenów.

7.2.4 Zagrożenia wywołane negatywnym oddziaływaniem człowieka na las

Bezpośrednia, negatywna działalność człowieka stanowi istotny problem i realne zagrożenie dla ekosystemów leśnych. Zagrożenia związane z bezpośrednią działalnością człowieka w lasach to przede wszystkim:

- wydeptywanie upraw leśnych i runa leśnego, masowy i plądrowniczy sposób zbierania grzybów oraz pozyskiwanie owoców runa leśnego za pomocą niedozwolonych narzędzi i sposobów, prowadzące m.in. do: ograniczenia różnorodności gatunkowej runa, problemów z naturalnym i sztucznym odnowieniem lasu oraz negatywnych zmian w strukturze ściółki leśnej i gleby;

- zbiór grzybów i owoców na terenach chronionych (użytki ekologiczne oraz strefy ochronne wokół miejsc gniazdowania chronionych gatunków ptaków), prowadzący m.in. do niszczenia stanowisk gatunków rzadkich i chronionych;
- nieprzestrzeganie zakazu wjazdu pojazdów silnikowych na tereny leśne oraz nieprzestrzeganie zasad prawidłowego zachowania się w lesie;
- wywożenie śmieci do lasu;
- niszczenie infrastruktury turystycznej, edukacyjnej, obiektów służących ochronie lasu;
- przenoszenie z lasu do przydomowych ogrodów i oczek wodnych prawnie chronionych gatunków roślin;
- nieuprawnione korzystanie z otwartego ognia na terenach leśnych;
- kradzieże drewna, choinek, sadzonek leśnych, siatki grodzeniowej, nielegalne pozyskiwanie stroiszu;
- kłusownictwo leśne;
- wzniesienie pożarów (umyślne, względnie przypadkowe);
- wyprowadzanie psów bez smyczy;
- intensywne nawadnianie pól uprawnych (plantacji wielkopowierzchniowych) w sąsiedztwie kompleksów leśnych połączone z silną dewastacją gruntu podczas niwelacji terenu pod kolejne poletka plantacyjne (w tym uruchamianie wydm śródlądowych);
- dewastacja muraw kserotermicznych i wydm śródlądowych - niszczenie gleby i roślinności poprzez rozjeżdżanie terenu motocyklami i quadami.

Całość spraw związanych z profilaktyką i zwalczaniem szkodnictwa leśnego należy do kompetencji Posterunku Straży Leśnej Nadleśnictwa, która współdziała w tym zakresie ze Służbą Leśną, Policją, Strażnikami Łowieckimi z kół łowieckich, Państwową Strażą Rybacką oraz Strażą Leśną z sąsiednich Nadleśnictw. Prowadzone są także zajęcia edukacyjne w szkołach z dziećmi i młodzieżą, na których omawiana jest tematyka szkodnictwa leśnego i przeciwpożarowa.

Pod względem pożarowym na kraje Unii Europejskiej nałożony został nakaz kategoryzowania lasów pod kątem zagrożenia pożarowego - na mocy rozporządzenia Rady (EWG) nr 2158/92 z dnia 23 lipca 1992 r. Obliczenie kategorii zagrożenia pożarowego odbywa się na podstawie załącznika do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 09 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów. Zgodnie z ww. aktem prawnym lasy Nadleśnictwa Cybinka zostały zaliczone do **I kategorii zagrożenia pożarowego**. Do wyliczenia kategorii zagrożenia pożarowego lasu wykorzystano dane o pożarach pochodzące z inwentaryzacji prowadzonej przez Nadleśnictwo Cybinka za lata 2015-2024. Zgodnie z przekazanymi danymi łączna liczba pożarów w tym okresie wyniosła 95. Łączna powierzchnia pożarów wyniosła 15,67 ha, co daje średnią pożaru na poziomie 0,16 ha. Zgodnie z metodyką prac taksacyjnych w 7 pododdziałach o łącznej powierzchni 8,86 ha opisano jako główną przyczynę uszkodzenia od pożarów. Procent uszkodzeń od pożarów wynosił od 10 do 70.

Zgodnie z wykazem Nadleśnictwa Cybinka dotyczącym intensywnego szkodnictwa leśnego w latach 2016-2025 najwięcej przypadków szkód związanych z działalnością ludzką dotyczy bezprawnego korzystania z lasu, choć liczba przypadków spada w ostatnich latach. Kradzieże lub niszczenia mienia na przestrzeni ww. lat wystąpiło 37 przypadków, występuje nie więcej niż kilka przypadków rocznie. Podobnie kilka przypadków rocznie odnotowuje się kradzieże drewna (51 zdarzeń na przestrzeni 10-ciolecia) - w latach od 2021 do 2025 zaznaczył się stabilny spadek liczby przypadków. W przypadku kłusownictwa zanotowano jedynie kilka przypadków w całym okresie analizowanym: po 1 przypadku w roku 2016, 2020 oraz 3 w roku 2022.

7.2.4 Zagrożenia spowodowane przez szkodliwe czynniki abiotyczne

Zagrożenia abiotyczne związane są przede wszystkim z anomaliami pogodowymi np. ekstremalne temperatury, opady czy wiatry huraganowe, ale również okresowe obniżanie poziomu wód gruntowych m.in. w następstwie długotrwałych okresów suszy (zagadnienie poruszone w rozdziale 7.2.2, a także późnymi wiosennymi i wczesnymi jesiennymi przymrozkami.

Podczas opracowywania danych przyjęto następujące kryteria oceny zgodnie z IUL:

- uszkodzenia nieistotne do 10% - Klasa 0;
- uszkodzenia istotne/ trwałe od 11 do 30% - I Klasa;
- uszkodzenia istotne/trwałe od 31 do 60% - II Klasa;
- uszkodzenia silne od 61% - III Klasa.

Spośród zagrożeń abiotycznych, zagrażających bezpośrednio utrzymaniu właściwego stanu ekosystemów leśnych należy wymienić:

- *Gwałtowne wiatry i krótkotrwałe wiatry o charakterze huraganu* - silne i bardzo silne wiatry występują najczęściej zimą i stanowią szczególne zagrożenie dla drzewostanów przerzedzonych, zaniedbanych pod względem pielęgnacyjnym. Huraganowe wiatry powyżej 100 km/h mogące uszkadzać drzewostany poprzez łamanie lub nawet powalanie całych drzew.
- *Przymrozki* - istotnym zagrożeniem dla upraw są późne przymrozki wiosenne (od końca kwietnia do połowy maja) oraz przymrozki wczesne występujące w końcu września i na początku października.
- *Okiść śniegową* - występuje podczas długotrwałych opadów mokrego śniegu. Szkody od okiści mają charakter uszkodzeń mechanicznych - łamanie gałęzi, wierzchołków, przyginanie, a nawet wywracanie drzew. Szczególnie podatne na szkody są przerzedzone młode drzewostany, rosnące na słabszych siedliskach.
- *Zmrozowiska* - są to najczęściej niewielkie, bezodpływowe zagłębienia terenu, w których gromadzi się zimne powietrze. Utrudniony przepływ powietrza sprzyja powstawaniu przymrozków, stanowiących szczególne zagrożenie dla młodego pokolenia drzewostanu. Długo utrzymująca się niska temperatura powietrza i gleby na zmrozowisku powodują zaburzenia bilansu wodnego roślin, opóźniają ich wzrost i rozwój. Na terenie Nadleśnictwa potencjalne miejsca zalegania chłodnego powietrza, zagrożone występowaniem zmrozowisk występują w dolinach rzek jak również dnach dolin morenowych z małym nasłonecznieniem i o niskim przewiewie.

Tabela 98. Inwentaryzacja uszkodzeń drzewostanów (wszystkich klas wieku) od czynników abiotycznych w Nadleśnictwie Cybinka

Przyczyna uszkodzeń	Uszkodzenia [ha]				Razem
	Klasa 0	I Klasa	II Klasa	III Klasa	
Erozja	0,00	1,03	0,86	0,00	1,89
Czynniki klimatyczne	83,65	166,44	107,28	25,19	382,56
Pożary	1,50	5,31	1,41	0,64	8,86
Zakłócenia stosunków wodnych	8,46	138,78	21,43	0,00	168,67
Razem	93,61	311,56	130,98	25,83	561,98

Zagrożenia zachowania zdrowotności drzew i drzewostanów są szczegółowo opisywane w elaboracie.

7.2.5 Zagrożenia spowodowane przez szkodliwe czynniki biotyczne

Zagrożeniami biotycznymi są czynniki będące efektem oddziaływania organizmów żywych (z wyłączeniem człowieka). W większości przypadków uszkodzenia biotyczne mają charakter wieloczynnikowy i trudno określić ich bezpośrednią przyczynę.

Do typowych zagrożeń biotycznych należą:

- grzyby patogeniczne;
- owady;
- jemiola;
- zwierzęta.

Tabela 99. Inwentaryzacja uszkodzeń drzewostanów (wszystkich klas wieku) od czynników biotycznych w Nadleśnictwie Cybinka

Przyczyna uszkodzeń	Uszkodzenia [ha]				Razem
	Klasa 0	I Klasa	II Klasa	III Klasa	
Grzyby	241,62	973,44	1144,04	138,54	2497,64
Jemiola	1216,36	1805,89	1583,02	195,50	4800,77
Owady	55,92	83,85	10,71	3,18	153,66
Zwierzęta	714,85	2861,24	225,59	0,00	3801,68
Razem	2228,75	5724,42	2963,36	337,22	11253,75

Obszary Wzmożonego Występowania Kornika Ostrozębnego (OWWKO)

W ostatnich latach szkodnikiem owadów, który najbardziej zagraża lasom Nadleśnictwa Cybinka był kornik ostrozębny. W leśnictwach Urad, Korczyców oraz Maszewo skorygowano ich zasięg w roku 2025 Decyzją nr 32 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze (pisma zn. spr. ZG.7102.1.2025) Obszary Wzmożonego Występowania Kornika Ostrozębnego (OWWKO). OWWKO opisano w 209 pododdziałach na powierzchni 366,71 ha.

Pierwotne Ogniska Gradacyjne (POG)

W Nadleśnictwie Cybinka zostały wyznaczone (Decyzja nr 28 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 21.03.2022 r., zn. spr. ZG-7100-3.2022) drzewostany o pow. 2013,65 ha, stanowiące pierwotne ogniska gradacyjne:

Tabela 100. Zestawienie POG w Nadleśnictwie Cybinka

Lp.	Nazwa	Obręb leśny	Leśnictwa	Powierzchnia (ha)
1	POG nr 1	Radzików	Maczków	195,70
2	POG nr 2	Radzików	Nowy Młyn, Koziczyn	772,84
3	POG nr 3	Białków	Białków	226,96
4	POG nr 4	Białków, Rybaki	Białków, Korczyców, Maszewo	704,77
5	POG nr 5	Białków	Rąpice	113,35
Razem				2013,62

W POG należy uwzględniać zasady kompleksowego zagospodarowania w pierwotnych ogniskach gradacyjnych polegające na podejmowaniu działań ochronnych i hodowlanych, które mają na celu zwiększenie odporności lasu i zahamowanie rozwoju szkodników. Kluczowe są działania przywracające równowagę biologiczną, takie jak zwiększanie odporności biologicznej drzewostanów poprzez wprowadzanie gatunków odpornych, wspieranie naturalnych wrogów szkodników (np. ptaków, nietoperzy), czy też tworzenie miejsc schronienia dla fauny. Równocześnie podejmowane są działania ograniczające szkodliwość szkodników, np. usuwanie drzew osłabionych lub zniszczonych przez gradację.

Szczegółowa analiza ostatniego 10-ciolecia dotycząca występujących szkód owadów w trakcie obowiązywania PUL na lata 2016 – 2025 znajduje się w referacie Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Łopuchówku.

Zagrożenia zachowania zdrowotności drzew i drzewostanów są szczegółowo opisywane w elaboracie.

8. PLAN DZIAŁAŃ

Wszystkie działania i wskazania ochronne dla form ochrony przyrody na gruntach Nadleśnictwa Cybinka zestawiono w tabeli nr 102 (wg wzoru tabeli XX z Instrukcji Urządzania Lasu 2024). Dla form ochrony przyrody posiadających plany ochrony, zadania ochronne lub plany zadań ochronnych, zaimplementowano zalecenia w nich zawarte. Dla obiektów nieposiadających takiej dokumentacji przyjęto zalecenia i wskazania zgodne z Ustawą o ochronie przyrody ((Dz. U. z 2026 r. poz. 13 ze zm.), ponadto wpisujące się w treść Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. z 2023 poz. 672), Zasady Hodowli Lasu i Instrukcję Ochrony Lasu.

8.1. ZASADY POSTĘPOWANIA W OBIEKTACH STANOWIĄCYCH FORMY OCHRONY PRZYRODY

Ogólne zasady postępowania w formach ochrony przyrody zaimplementowane w dokumentacji urzędzeniowej uwzględniają:

1. **Respektowanie reżimu ochronnego, przepisów prawa oraz zapisy planów ochrony i zadań ochronnych**

Działania gospodarcze muszą być dostosowane do obowiązujących zakazów i nakazów wynikających z formy ochrony przyrody wynikających z UoP, np. zakazów w rezerwatach przyrody czy parkach narodowych oraz planów ochrony lub planów zadań ochronnych, które określają cele i sposoby ochrony danego obszaru.

2. **Ochronę siedlisk i gatunków chronionych, minimalizację ingerencji w środowisko**

Należy unikać działań mogących negatywnie wpłynąć na siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin, zwierząt i grzybów objęte ochroną gatunkową w zależności od warunków oraz wyników monitoringu. Stosowanie technik niskoinwazyjnych i unikanie w miarę możliwości prac w okresach lęgowych ptaków.

3. **Tworzenie i utrzymanie stref ochronnych**

W przypadku stwierdzenia obecności gatunków wymagających ochrony strefowej, należy wyznaczyć odpowiednie strefy ochrony ostoji, miejsc rozrodu i regularnego przebywania, a także zachować wymogi ochrony istniejących stref.

4. **Monitorowanie stanu przyrody**

Regularne przeprowadzanie wizji terenowych i monitorowanie stanu siedlisk oraz populacji gatunków chronionych pozwala na wczesne wykrycie zagrożeń i podjęcie odpowiednich działań.

5. **Edukację i współpracę z lokalną społecznością**

Prowadzenie działań edukacyjnych oraz współpraca z lokalną społecznością sprzyja lepszemu zrozumieniu celów ochrony przyrody i zwiększa skuteczność działań ochronnych.

6. **Ochronę zasobów genetycznych oraz kontrolę gatunków inwazyjnych**

Należy dbać o zachowanie różnorodności genetycznej gatunków leśnych poprzez odpowiedni dobór materiału sadzeniowego i unikanie wprowadzania obcych gatunków.

7. **Zrównoważone użytkowanie zasobów leśnych oraz zachowanie drewna martwego**

Pozyskiwanie drewna i innych zasobów leśnych powinno być prowadzone w sposób zrównoważony, zapewniający odnawialność zasobów i niepogarszający stanu środowiska. Należy w pełni stosować zasady „dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej” – rozporządzenie MKiŚ z dnia 27 marca 2023 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 672). Pozostawianie martwego drewna i zbilansowane zwiększanie jego udziału w drzewostanach.

8. **Ochronę krajobrazu, zachowanie ciągłości pokrywy leśnej** i unikanie fragmentacji

Działania gospodarcze powinny uwzględniać potrzebę zachowania walorów krajobrazowych, szczególnie w parkach krajobrazowych i obszarach chronionego krajobrazu. Planowanie działań z zakresu gospodarki leśnej zachowujące ład czasowo-przestrzenny.

8.2. WSKAZANIA OCHRONNE OGRANICZAJĄCE NEGATYWNY WPŁYW NA FORMY OCHRONY PRZYRODY

Wszelkie działania związane z gospodarką leśną oraz ochroną czynną w granicach form ochrony przyrody muszą być zgodne z zapisami Ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 ze zm.) oraz zapisami aktów prawnych powołujących daną formę ochrony przyrody. W przypadku rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych, dla których ustanowiono plany ochrony lub zadania ochronne, są to dokumenty nadrzędne wraz z aktami powołującymi w zakresie dozwolonych działań z zakresu gospodarki leśnej oraz ochrony czynnej. Dla obszarów Natura 2000 ustanawiane są bezterminowo plany zadań ochronnych. Zawarte w nich zalecenia muszą być zaimplementowane do Planu Urządzenia Lasu i przestrzegane przez cały okres obowiązywania dokumentu.

W zakresie ochrony elementów przyrody niewymienianych w UoP jako FOP, stosowane są również wskazania mające na celu ograniczenie potencjalnego negatywnego wpływu na obszary i stanowiska chronione. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. z 2023 r., poz. 672) precyzuje wymagania wobec funkcjonowania i prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z zapisami ustawy o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 13 ze zm.), a co za tym idzie, w sposób mający chronić bioróżnorodność i minimalizować negatywny wpływ działalności człowieka na terenach leśnych. Wiele z tych zadań w Lasach Państwowych uznane jest za obligatoryjne już od dawna i kontynuowane w kolejnych latach obowiązywania planów urządzenia lasu. Wśród najważniejszych wymagań dobrej praktyki leśnej w zakresie prac gospodarczych prowadzonych na terenach leśnych, stosowanych z dużym powodzeniem na obszarze Nadleśnictwa należy wymienić:

- Podczas planowania działań gospodarczych uwzględnia się potrzebę zachowania zróżnicowania faz rozwojowych drzewostanów w lesie, dla którego sporządza się plan urządzenia lasu.
- Bieżąca kontrola występowania gatunków i siedlisk chronionych w miejscach, gdzie planowane są działania gospodarcze w celu uniknięcia ich zniszczenia podczas prac leśnych.
- Pozostawianie martwego drewna w lasach celem zachowania ciągłości jego występowania- dążenie do poziomu 3-5 martwych drzew na 1 ha powierzchni leśnej; dąży się do pozostawiania martwych drzew o największym potencjale biocenotycznym.
- Nie stosuje się rębni zupełnych oraz gniazdowych w pasie szerokości 25 metrów od linii brzegu cieków i zbiorników wodnych.

- Na potrzeby prac leśnych wyznaczane są szlaki techniczne, których rozmieszczenie pozwala na prowadzenie prac zrębowych, pielęgnacyjnych przy jednoczesnym minimalizowaniu szkód w warstwach gleby, runa i podszytu.
- Pozostawia się enklawy leśne, gdzie stwierdzono występowanie gatunków chronionych i wysoki poziom bioróżnorodności.
- Podczas odnowień i zalesień uwzględnia się regionalne uwarunkowania przyrodnicze, warunki siedliskowe i stan siedliska przyrodniczego.
- Wybierany jest odpowiedni dla sposobu odnowienia na danej powierzchni rodzaj cieć.
- Odnowienia naturalne stosuje się w pierwszej kolejności tam, gdzie istnieje drzewostan macierzysty o pożądanym składzie gatunkowym i jakości, są korzystne dla takiego odnowienia warunki siedliskowe, gwarantowane jest pokrycie takim odnowieniem 50% powierzchni uprawy.
- w lasach użytkowanych rębiami zupełnymi pozostawia się do naturalnego obumarcia co najmniej 5% powierzchni drzewostanów w formie biogrup na zrębach lub większych fragmentów drzewostanów przeznaczonych do użytkowania rębego, chyba że występują przesłanki, w szczególności nadmiernie pojawiające się i rozprzestrzeniające organizmy szkodliwe, uzasadniające odstępianie od tego wymagania; oceny spełnienia wymagania dokonuje się w cyklu 10-letnim w przypadku drzewostanów objętych planem urządzenia lasu.
- dąży się do tego, by pozostawiane biogrupy zawierały drzewa dziuplaste, drzewa z gniazdami wieloletnimi, itp. ochronę lasu realizuje się w oparciu o zasadę integrowania metod biologicznych, chemicznych i mechanicznych, przy czym chemiczne metody ochrony lasu mogą być stosowane w przypadku braku możliwości lub braku zasadności zastosowania innych metod; przy wyborze środków ochrony roślin należy kierować się bezpieczeństwem ludzi, zwierząt i środowiska.
- w stanie naturalnym lub zbliżonym do naturalnego pozostawia się torfowiska i źródła oraz śródleśne zbiorniki i cieki wodne.

8.3. ZAKRES PLANU ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

W przypadku Nadleśnictwa Cybinka nie zaistniała konieczność określenia zakresu planu zadań ochronnych w PUL, ponieważ obszary Natura 2000:

- Torfowisko Młodo - PLH080005
- Dolina Pliszki - PLH080011
- Ujście Ilanki - PLH080015
- **Bory Chrobotkowe koło Bytomca - PLH080048
- Dolina Środkowej Odry - PLB080004

posiadają obowiązujące plany zadań ochronnych ustanowione przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

Natomiast obszar Natura 2000 Krośnińska Dolina Odry - PLH080028 posiada kompletną dokumentację sporządzoną na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych, w której zawarte są odpowiednie zapisy dotyczące zaleceń działań ochronnych na tym obszarze chronionym.

** - dla obszaru wnioskowana jest aktualizacja zasięgu przedmiotów ochrony oraz PZO

8.4. POSTĘPOWANIE W PROJEKTOWANYCH FORMACH OCHRONY PRZYRODY

Działania na obszarach projektowanych FOP zostały dostosowane do wymogów prawnych w zależności od rodzaju i zapisów UoP oraz z godnie z „dobrymi praktykami leśnymi”.

Wszelkie działania będą podporządkowane dokumentom powołującym dany FOP oraz planom ochrony lub zadaniom ochronnym.

Użytki ekologiczne:

- **w gminie Cybinka, Leśnictwo Urad** - 496 i-j, 497 f - bagno, jezioro - nie zaplanowano zabiegów dla obszaru;
- **gmina Cybinka, Leśnictwo Korczyców** - bagno - 684 f - Cenny ekosystem wodno-błotny - nie zaplanowano zabiegów dla obszaru;
- **gmina Cybinka, Leśnictwo Korczyców** - bagno - 685 k - Cenny ekosystem wodno-błotny - nie zaplanowano zabiegów dla obszaru;
- **gmina i miasto Cybinka, Leśnictwo Urad** - podmokła łąka - 496 b-d, g-l, o-p; 497 a-i - zaplanowano na części działania pielęgnacyjne drzewostanu (PIEL oraz TP), dla większości obszaru nie zaplanowano zabiegów z zakresu gospodarki leśnej, a działania gospodarcze dotyczą terenów z drzewostanem;

POMNIKI PRZYRODY - projektowane pomniki opisano jako osobliwości i obiekty cenne przyrodniczo, ich lokalizacja zostanie oznaczona na odpowiednich załącznikach mapowych, a planowane zabiegi w pododdziale nie obejmą projektowanego obiektu chronionego.

8.5. POSTĘPOWANIE W EKOSYSTEMACH WODNO-MOKRADŁOWYCH ORAZ BEZPOŚREDNIM SĄSIEDZTWIE

W stosunku do obszarów podmokłych nie objętych ustawowymi formami ochrony przyrody, podstawę w utrzymaniu ich dobrego stanu powinny stanowić działania mające na celu zarówno ochronę zasobów wodnych jak i ochronę czystości wód, obejmujące:

- **Zachowanie istniejących antropogenicznych struktur zatrzymujących wodę oraz ich rozbudowa i modernizacja:**

W celu ochrony zasobów wodnych zaleca się, aby pozostawić istniejącą na siedliskach infrastrukturę i urządzenia zatrzymujące wodę takie jak: podpiętrzenia, młynówki czy stawy. W projektach nowych obiektów tego typu należy pamiętać o konieczności zachowania w niezmiennym stanie istniejących już naturalnych struktur takich jak np. bagna czy torfowiska;

- **Ochrona czystości wód:**

Przedsięwzięcia z zakresu ochrony wód podejmowane są w odniesieniu do całej zlewni. Ochrona czystości wód na terenie Nadleśnictwa, wymaga, zatem zintegrowanego działania Nadleśnictwa Cybinka z jednostkami administracji państwowej i samorządowej, związanymi z ochroną środowiska;

- **Renaturyzacja terenów podmokłych:**

W celu ochrony przesuszonych i zdegradowanych siedlisk hydrogenicznych, zaleca się przywrócenie na ich terenie dawnych stosunków wodnych (bez powodowania powierzchniowego zalewu terenu). Poprzez przywrócenie terenów bagiennych zwiększy się areał terenów potencjalnego występowania wielu zagrożonych i rzadkich gatunków roślin oraz zwierząt. Ponadto, nastąpi poprawa retencyjności zlewni oraz ogólnych walorów krajobrazowych i ekologicznych terenu.

8.6. KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH

Kształtowanie stosunków wodnych to działania podejmowane w celu zachowania wystarczającego poziomu wód. Zgodnego z zapotrzebowaniem utrzymania właściwego stanu siedlisk zarówno leśnych, jak i wodno-błotnych.

Łącznie na terenie Nadleśnictwa Cybinka opisano 209,15 ha obszarów wodno-błotnych w postaci pododdziałów (189,06 ha) i PNSW (20,09 ha). Bardzo duże znaczenie w kształtowaniu lokalnych stosunków wodnych ma sieć rzek, cieków i rowów melioracyjnych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa oraz jeziora z otaczającymi je strefami buforowymi o charakterze podmokłym i bagiennym.

Podstawowymi celami przyjętymi w celu stabilizacji i przywracania właściwego stanu stosunków wodnych są:

- ochrona i regeneracja mokradeł,
- zwiększenie możliwości retencyjnych mokradeł,
- zwiększenie różnorodności przyrodniczej siedlisk,
- zmniejszenie skutków powodzi i susz,
- poprawa kondycji fizjologicznej i zdrowotności lasów.

Źródłiska

Źródła opisano w Nadleśnictwie Cybinka w 26 pododdziałach. Umieszczone zostały na mapie walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

Tabela 101. Wykaz źródeł na terenie Nadleśnictwa Cybinka

Lp.	Obręb	Leśnictwo	Adres leśny	Kod osobliwości	TSL	Powierzchnia pododdziału [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1	Radzików	Maczków	1-01-69 -b	ŹRÓDŁA	LMŚW	2,05
2			1-01-122 -o	ŹRÓDŁA	OL	1,57
3			1-01-122 -o	ŹRÓDŁA	OL	1,57
4		Sądów	1-05-277 -c	ŹRÓDŁA	BMŚW	0,73
5			1-05-333 -k	ŹRÓDŁA	OLJ	0,54
6			1-05-340 -g	ŹRÓDŁA	OLJ	0,25
7			1-05-341 -d	ŹRÓDŁA	OLJ	0,46
8			1-05-342 -f	ŹRÓDŁA	OLJ	0,44
9			1-05-342 -l	ŹRÓDŁA	OLJ	1,09
10			1-05-351 -c	ŹRÓDŁA	OLJ	1,18
11			1-05-351 -j	ŹRÓDŁA	Lk	1,02
12	Białków	Cybinka	2-07-412 -a	ŹRÓDŁA	LMŚW	3,16
13			2-07-412 -d	ŹRÓDŁA	LMŚW	1,2
14			2-07-412 -f	ŹRÓDŁA	OL	1,25
15			2-07-413 -a	ŹRÓDŁA	LMŚW	2,59
16			2-07-438 -d	ŹRÓDŁA	LW	1,63
17			2-07-438 -f	ŹRÓDŁA	LŚW	2,92
18			2-07-447 -a	ŹRÓDŁA	OLJ	3,41
19			2-07-447 -g	ŹRÓDŁA	LŚW	2,01
20			2-07-457 -k	ŹRÓDŁA	LŚW	0,91
21			2-07-466 -n	ŹRÓDŁA	LŚW	0,64
22			2-07-467 -c	ŹRÓDŁA	LŚW	1,89
23			2-07-472 -f	ŹRÓDŁA	LMŚW	2,93
24			2-07-475 -d	ŹRÓDŁA	BMŚW	4,1
25		Białków	2-08-584 -d	ŹRÓDŁA	OLJ	0,81
26	Rybaki	Korczyców	3-10-690 -m	ŹRÓDŁA	LŚW	2,92
Razem						43,27

OCHRONA UJĘĆ WODY

Zalecenia gospodarcze i środowiskowe w SOB

1. Ochrona gleby i pokrywy roślinnej:

- Bezwzględny zakaz stosowania środków chemicznych, w tym pestycydów, herbicydów i nawozów sztucznych.
- Unikanie prac prowadzących do nadmiernego odsłonięcia gleby (np. cięcia zupełne).
- Utrzymanie zwartej pokrywy roślinnej – preferencja dla drzewostanów liściastych oraz zróżnicowanego runa leśnego.
- Zachowanie martwego drewna i próchnicy w celu wspomagania retencji i filtracji wody.

2. Ograniczenie ingerencji technicznej:

- Zakaz budowy nowych dróg leśnych, utwardzonych placów manewrowych i powierzchni nieprzepuszczalnych.
- Zakaz składowania drewna, maszyn, paliw oraz odpadów na terenie strefy ochronnej.
- Zakaz prowadzenia ognisk, wypalania gałęzi oraz używania otwartego ognia.

3. Gospodarka leśna:

- Dopuszczalne wyłącznie zabiegi pielęgnacyjne o charakterze selektywnym, z wyłączeniem zrębów zupełnych.
- Prace powinny być prowadzone ręcznie lub z wykorzystaniem lekkiego sprzętu o niskim nacisku jednostkowym.
- Wszelkie działania powinny być poprzedzone konsultacją z właścicielem ujęcia lub administratorem systemu wodociągowego.

4. Oznakowanie i edukacja

- Rekomenduje się oznakowanie granic strefy ochronnej w terenie poprzez ustawienie tablic informacyjnych i zakazów.
- Pracownicy leśni oraz wykonawcy usług powinni zostać poinformowani o obowiązujących zakazach i obowiązkach na terenie strefy.

8.7. DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU POPRAWĘ STANU ZBIOROWISK LEŚNYCH

Wciąż postępująca zmiana wizji i zapotrzebowania na spełniane przez lasy funkcje, wymusza modyfikację prowadzenia gospodarki hodowlanej i użytkowania lasu. Priorytetowym celem hodowli lasu jest dostosowanie składu gatunkowego do siedliska i idąca za tym poprawa stanu zbiorowisk leśnych. Dla Nadleśnictwa Cybinka przyjęto do stosowania następujące rodzaje rębni oraz następujące typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw zestawione w tabeli poniżej.

Tabela 102. Typy drzewostanu oraz orientacyjne składy odnowieniowe upraw

Typ siedliskowy lasu	Wariant uwilgotnienia siedliska	Typ i rodzaj gleby	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw	Rębnia zasadnicza/zastępcza
1	2	3	4	5	6
Bs		Wszystkie	So	So 95,Brz i inne 5	IIb/Ib
Bśw	1	AR, B, -piaski eoliczne	So	So 90,Brz i inne 10	Ib/IIb
		AR ,AK, RD, B - QhRp, QZp, QRp, QRz	So	So 90,Brz, Db i inne 10	Ib/IIb
		RD, D, AU – na utworach zwałowych i deluwialnych	So	So 80-90,Brz, Db i inne 10-20	Ib/IIb
	2	AR, B - QEp, piaski eoliczne na innych piaskach	So	So 90,Brz i inne 10	Ib/IIb
		Pozostałe rodzaje	So	So 80-90,Brz, Db i inne 10-20	Ib/IIb

Typ siedliskowy lasu	Wariant uwilgotnienia siedliska	Typ i rodzaj gleby	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw	Rębnia zasadnicza/zastępcza
1	2	3	4	5	6
Bw	1	B - ORp	So	So 80-90, Św, Brz, Dbb i inne 10-20	Ib/IIb
BMśw	1	QEp - ARb, Bw QWp - ARb, ARw, Bw	So	So 80, Brz i inne 20	Ib/IIb
		pozostałe	Db - So	So 70, Dbb 20, Brz i inne 10	IIIa/Ib
		Qd - RDw; QDp - Dbr, Dw; Qfp - Dw; Qp - RDb, RDb, RDw; Qp/Qfgp - RDb, QZp, Dw	Bk-So	So 70, Bk 20, Dbb, Md i in. 10	IIIa/Ib
	2	RD - piaski na glinach	Db - So	So 60- 70, Dbb 20-30, Św, Bk, Brz, Lp i inne 10-20	IIIa/Ib
		pozostałe rodzaje	Db - So	So 70, Dbb 20, Św, Brz i inne 10	Ib/IIIa
BMw	1	B - wszystkie	Św-So	So 60, Św 20, Db 10, Brz i in. 10	Ib/IIb
		pozostałe rodzaje	Db - So	So 60, Dbb 20 - 30, Św, Bk, Brz i inne 10 - 20	IIIa/Ib
	2	wszystkie w tym wariantie	Db-Św-So	So 40-50, Św 20-30, Db 20-30, Ol, Brz, Św i in. 10	IIIa/Ib
BMb	1	wszystkie w tym wariantie	Św-Brzo - So	So 40-50, Brzo 30-40, Św i in. 10-30	wył. z użytk.
	2	wszystkie w tym wariantie	Brzo-So	So 60-70, Brzo 20-30, Św i in. 10-20	wył. z użytk.
LMśw	1	pozostałe	Db - So	So 50, Db 40, Bk, Gb, Kl, Jw, Lp, Md i inne 10	IIIa/Ib
		Qfgp/g - Dw, RDb, RDw; QhRp/Qg - Dw; Qp - Akhs, AKrs, ARb, ARw, AUl, Dw, RDb, RDb, RDw; Qp/Qg - Akrs, RDw; QZp/Qg - Akrs, AUl, RDb, RDb, RDw	Bk - So	So 40-50, Bk 30-40, Lp, Kl, Jw, Md, Gb i in. 10-20	IIIa/Ib
		Qfp - BRb, Pw; Qp - BRk, Pb, Pw; QZp - Pw; QZp/Qg - Pb, Pw	So-Db-Bk	Bk 40-50, Db 20-30, So 20-30, Lp, Gb, Kl i inne 10 - 20	IIIb /IIIa
		Qg1 - BRwy, Pw; Qg2 - Pb, Pw, RDw	So-Bk-Db	Db 40-50, Bk 20-30, So 20-30, Md, Kl, Lp i inne 10-20	IIIb /IIIa
	2	pozostałe	Św-Db-So	So 40-50, Dbs 30, Św 20-30, Kl, Lp, Brz i inne 10	IIIa/Ib
		QhRp/Qg - AUl, Dw; QRp/Qg - Akrs, AUl, RDw; QZp/Qg - Akrs, Gw, RDb, RDw	Bk-So	So 40-50, Bk 30-40, Md, Lp, Kl, Gb i inne 10-20	IIIa/Ib
		Qg1 - Pb; Qp - Pb	Św-So-Db	Dbs 40-50, So 20-30, Św 20, Gb, Bk, Lp i inne 10-20	IIIb/IIIa
LMw	1	QDp - Dbr, Dw; Qfp - AUl, Qp, Dw, QRp, AKl, AKrs, Bgts, Bgw; QWp - AUl; QZp - AKl, Bgw, RDw	Św-Db-So	So 40-50, Dbs 20-30, Św 20, Brz, Lp, Ol i inne 10-20	IIIa/Ib
		pozostałe	Św-Db	Dbs 50, Św 30, Lp, Gb, Wz, Ol i inne 20	IIIb/IIIa
	2	QRp - AKl, Bgms, RDw; QZp - RDb, RDb	So-Db-Św	Św 30-40, Db 20-30, So 20-30, Ol i in. 10	IIIb/Ib
		pozostałe	Ol-Św-Db	Dbs 40, Św 30, Ol 20, Gb, Lp, Wz i inne 10	IIb/Ib
LMb	1	M-Qm/QTp	Ol-Brzo	Brzo 50, Ol 30, Św, So i inne 20	wył. z użytk.
	2	T-QTp	Ol-Brzo	Brzo 70-80, Ol, Św i inne 20-30	wył. z użytk.
Lśw	1	pozostałe	Db-Bk	Bk 50, Dbs 30, Lp, Jw, Md, Gb i inne 20	IIIb/II
		QZp/Qg - RDb, RDb, RDw	Bk-Db	Dbs 50, Bk 30, Lp, Jw, Md, Gb inne 20	IIIb/II

Typ siedliskowy lasu	Wariant uwilgotnienia siedliska	Typ i rodzaj gleby	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw	Rębnia zasadnicza/zastępcza
1	2	3	4	5	6
		Qfgp/g - Pw; Qfp - Pw; Qp - BRk, Pbr, Pw; QZp/Qg - Pbr, Pw	Bk-Db	Dbs 60, Bk 20, Lp, Jw, Md, Gb inne 20	IIIb/II
		Qg1 - Pw; Qg2 - Brwy, Pbr, Pw	Db	Dbs 80, Lp, Wz, Bk, Gb i inne 20	IIIb/II
	2	pozostałe	Db-Bk	Bk 50, Dbs 30, Lp, Jw, Md, Gb i inne 20	IIIb/II
		QZp/Qg - RDbr	Bk-Db	Dbs 50-70, Bk 10-30, Lp, Jw, Md, Gb i inne 20	IIIb/II
		Qfp - PRbr; Qg2 - BRb, BRwy, OOb, Pbr, Pw; Qp - BRwy, CZwy, RDbr; Qt - Tn	Js-Db*	Dbs 70, Js 20, Lp, Wz, Gb i inne 10	II/IIIb
Lw	1	pozostałe	Db	Dbs 70, Js, Wz, Gb, Kl, Lp i inne 30	II /IIIb
		Qg2 - Ogw; Qp - BRs	Js-Db*	Dbs 60, Js 30, Wz, Lp i inne 10	IIIb/II
	2	G,MR,CZ,D,AK- piaski różnego pochodzenia, mursze na piaskach i Qan/QTn	Js-Db*	Dbs 50, Js 30, Ol, Wz, Gb, Jw i inne 20	IIIb/II
Lł	1	MD, AKI- QRMl, QRMb, QRMc	So-Tpb-Db	Dbs 40, Tpb 20-30, So20- 30, Tpcz, Wz, Lp, Kl, Wb i inne 10-20	II/Ib
	2	MD,AKI-QRMl,QRMb,QRMc,QRMi	Js-Db*	Dbs 50-60, Js 20-30, Ol, Wz, Gb, Lp, Kl, Tp i inne 10-20	IIIb/II
	3	MD,AUi-QRMl,QRMb,QRMc	Wb-Ol-Js	Js 40, Ol 20-30, Wb 20-30, Wz, Lp, Gb, Tpcz i inne 10- 20	wyłączyć z użytk.
OI	1	M,T,MR,G,CZ,D-wszystkie	Brz-Ol	Ol 70, Brz 30	Ib/-
	2	M,T,MR,G,AK-wszystkie	Ol	Ol 90, Brz 10	Ib/-
	3	M,T-wszystkie	Ol	Ol 95, Wb 5	wyłączyć z użytk.
OIJ	1	M,T,MR,G,CZ,D,AK-wszystkie	Js*	Js 80, Ol, Wz, Dbs i inne 20	Ila/ Ib
	2	M,T,Mł.,MR,D-wszystkie	Ol-Js*	Js 60, Ol 30, Wz i inne 10	IIIb/II
	3	T,M,D-wszystkie	Js-Ol	Ol 50-60, Js 40-50	wyłączyć z użytk.

(*) - do czasu ustąpienia procesu zamierania jesionu należy zastępować w odnowieniach ten gatunek innymi - głównie dębem szypułkowym, olszą czarną, wiązem szypułkowym - w mniejszym stopniu pozostałymi zgodnymi z docelowym składem gatunkowym upraw.

W trakcie prac nad dokumentacją pPUL w życie weszło Zarządzenie nr 87 DGLP z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć zupełnych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, które wymusiło analizę i zmiany wynikające z nakazu maksymalnego wykorzystania w praktyce zaleceń zawartych w ZHL tj. zmian rębni zupełnej oraz gniazdowej (IIIa) na rębnie złożone (II, IIIb, IIIc, IV oraz V) oraz możliwości zastąpienia cięć zupełnych innymi sposobami cięć (cięciami częściowymi, brzegowymi i przerębowymi), również na siedliskach borowych. Zarządzenie zaleca odchodzenie od stosowania cięć zupełnych we wszystkich drzewostanach, gdzie pożądane efekty hodowlane można osiągnąć przy użyciu rębni złożonych.

8.8. WYTYCZNE DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA NA SIEDLISKACH PRZYRODNICZYCH NATURA 2000

Wytyczne dotyczące postępowania na siedliskach przyrodniczych w granicach obszarów Natura 2000 oraz innych obszarów chronionych wynikają z przyjętych dokumentów planistycznych dla poszczególnych form ochrony przyrody (PZO, PO) i ujęte zostały w tabeli nr 102 (wzór XX z IUL). W Nadleśnictwie Cybinka obowiązują zasady i ustalenia typów drzewostanów (a w zasadzie Typów Lasu) na wszystkich siedliskach przyrodniczych z I Załącznika do Dyrektywy

Siedliskowej (należy je wykorzystywać zarówno w obszarach Natura 2000 jak i poza nimi) zestawione w tabeli poniżej.

Tabela 103. Typy Lasu na siedliskach przyrodniczych na gruntach Nadleśnictwa Cybinka

Siedlisko przyrodnicze	Kod siedliska	TSL Typowa struktura d-stanu	Optymalny docelowy skład gatunkowy d-stanu wg Matuszkiewicz (%)	TD (TL)	Orientacyjny skład d-stanu % budowa pionowa	Ocena
1	2	3	4	5	6	7
Kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagetum</i>	9110-1	LMśw A1: 80-90% A2: 0-5%	Bk 60-90 Gb 0-5, Lp 0-5 So 0-5, Dbb 0-5	Bk	Ip. Bk 100 Ilp. Bk, Dbb, Lpd 100	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębów, zgodnie z zasadami hodowli lasu
		Lśw A1: 80-90% A2: 0-5%	Bk 60-90 Gb 0-5, Lp 0-5 So 0-5, Dbb 0-5	Bk	Ip. Bk 100 Ilp. Bk, Dbb, Lpd 100	
Żyzne buczyny <i>Galio odorati-Fagenion</i>	9130-1	Lśw a1: 80-90% a2: 0-5%	Bk 70-90, Gb 0-5, Lp 0-5, Dbs 0-5	Bk	Ip. Bk 100 Ilp. Bk, Dbb, Lpd 100	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębów, zgodnie z zasadami hodowli lasu
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio Carpinetum</i>	9170-1	LMśw a1: 70-80% a2: 50-60%	Gb (a2) 30-70, Lp (a1,2) 10-60 Dbs (a1) 10-70 K1 0-5, Brz 0-5, Os 0-5 Bk (a1,2) 0-20, Dbb 0-50	Gb-Db	Ip. Dbs, Dbb 40-60, Lpd 20-30 Kl, Bk i in. 10-30 Ilp. Gb 30-70, Lpd 10-60, Bk, Kl i in. 10-20	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębów, zgodnie z zasadami hodowli lasu
		LMw a1: 60-70% a2: 60-80%	Gb (a2) 30-70 Lp (a1,2) 10-60 Dbs (a1) 10-70 K1 5-10, Brz 0-5 Os 0-5, Jw. 0-5 Dbb 0-10, O1 5-10 Js 0-10	Gb-Db	Ip Dbs 50-70 Gb 20-30 Lpd, Jw. i in. 10-20 Ilp. Gb 30-70 Lp 10-60 Jw. i in. 10-20	
		Lśw a1: 60-70% a2: 60-80%	Gb (a2) 30-70 Lp (a1,2) 10-60 Dbs (a1) 10-70 Kl 5-10, Brz 0-5, Os 0-5, Bk 0-5 Jw 0-5, Dbb 0-10	Lp-Db	Ip Dbs 50-70 Lp 20-30 Kl, Jw, Gb i in. 10-30 Ilp. Gb 60-80 Lp, Kl, Bk i in. 20-40	
		Lw a1: 60-70% a2: 60-80%	Gb (a2) 30-70 Lp (a1,2) 10-60 Dbs (a1) 10-70 Kl 0-10, Brz 0-5 Os 0-5, Jw 0-5 Dbb 0-10, O1 5-10 Js 5-10, Wz 0-5	Gb-Db	Ip Dbs 60-70 Gb 20-30 Lpd, Jw, Wz i in. 20-30 Ilp. Gb 60-80 Lpd, Kl, Jw i in. 20-40	
		LI a1: 60-70% a2: 60-80%	Gb (a2) 30-70 Lp (a1,2) 10-60 Dbs (a1) 10-70 Kl 0-10, Brz 0-5 Os 0-5, Jw 0-5 Dbb 0-10, O1 5-10 Ts 5-10, Wz 0-5	Gb-Db	Ip Dbs 60-70 Gb 20-30 Lpd, Jw, Wz i in. 20-30 Ilp. Gb 60-80 Lpd, Kl, Jw i in. 20-40	
Kwaśne dąbrowy <i>Quercion robur-petraeae</i>	9190-2	BMśw a1: 70-90%	Dbb 50-70 Dbs 0-20 So 0-10, Brz 0-10 Bk (a2) 0-5, Os 0-5	Db	Ip Dbb 60-70 So 20-30 Brz 0-5 Bk, Gb i in. 0-5	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębów,

Siedlisko przyrodnicze	Kod siedliska	TSL Typowa struktura d-stanu	Optymalny docelowy skład gatunkowy d-stanu wg Matuszkiewicza (%)	TD (TL)	Orientacyjny skład d-stanu % budowa pionowa	Ocena
1	2	3	4	5	6	7
		LMśw a1: 70-90%	Dbs 40-70 Dbb 0-30 Bk 0-20 Brz 0-10, So 0-5	Db	Dbb, Dbs 60-70 Bk 5-20 Brz 0-10 So i in. 0-5	zgodnie z zasadami hodowli lasu
		LMw a1: 70-90%	Dbs 40-70 Dbb 0-30 Brzo 0-10 Brz 0-10, So 0-5	Db	Dbb, Dbs 60-70 So 15-25 Brz 0-5	
		Lśw a1: 70-90%	Dbs 40-70 Dbb 0-30 Brz 0-10, So 0-5	Db	Dbb, Dbs 60-80 Bk i in. 10-20	
Łęgi wierzbowe <i>Salicetum albo-fragilis</i>	91E0-1*	Lł a1: 60-80%	Wbk 30-60 Wbb 30-60 O1 0-30	Wb	Ip. Wbb 70-80 Wbk, Wzs 10-20 Ol, Tpb, Tpcz 0-10	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębów, zgodnie z zasadami hodowli lasu
Łęgi topolowe <i>Populetum albae</i>	91E0-2*	Lł a1: 90-100% a2: 10-20	Tpcz 30-60% Tpb 30-60%	Tp	Ip Tpb, Tpcz 80-90 Tpsz, Wbb, Wbk, Wzs, Wzp i in. 10-20 Ilp. Tpb, Tpcz, Tpsz 30-60 Wbb, Wbk 30-40 Wzp 0-10	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębów, zgodnie z zasadami hodowli lasu
Łęgi olszowe i jesionowe <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>	91E0-7*	Lw a1: 60-80%	Js 10-60 O1lb (a2) 0-10, Czir (a2) 5-30 Lp 0-10, K1 0-10 Wzs 0-10, Wzp 0-10	Ol Js*	Ip. Js 40-60 O1 30-50 Wz i in. 0-10	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębów, zgodnie z zasadami hodowli lasu
		OIJ a1: 60-80%	Ol 10-60 Js 10-60 Gb (a2) 0-10, Czir (a2) 5-30 Lp 0-10, Kl 0-10 Wzs 0-10, Wzp 0-10	Js Ol*	Ip. O1 40-60 Js 30-50 Wz i in. 0-10	
			Js 10-60 O1 10-60 Gb (a2) 0-10, Czir (a2) 5-30 Lp 0-10, Kl 0-10 Wzs 0-10, Wzp 0-10	Ol-Js	Ip. Js 40-60 O1 30-50 Wz i in. 0-10	
		O1 a1: 60-80%	O1 50-90 Js 0-10, Kl 0-10 Wzs 0-10, Wzp 0-10	Ol	Js 0-10 Wz i in. 0-10	
Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario-Uilmetum</i>	91F0-1	Lśw drzewo- stan dwu- trzępię- trowy	Dbs 20-60 Wz 10-30 Js 10-20 Czir (a2) 20-30 Gb 0-10, Lp 0-10 Kl 5-10, Klp 10-20 Jb 0-5, Tpb 0-10 Tpcz 0-10, O1 5-10	Js Wz- Db*	Ip. Dbs 30-50 Wzs 10-30 Js 10-30 Ol, Lpd, Kl, Tpb i in. 10 Ilp. Wzs 50 Gb 30 Tpb, Klp, Lpd i in. 20 Ill.p Czir, Gb, Lpd, Kl, Klp, Jb i in. 10	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębów, zgodnie z zasadami hodowli lasu

Siedlisko przyrodnicze	Kod siedliska	TSL Typowa struktura d-stanu	Optymalny doce- lowy skład gatun- kowy d-stanu wg Matuszkiewicza (%)	TD (TL)	Orientacyjny skład d-stanu % budowa pionowa	Ocena
1	2	3	4	5	6	7
		Lw drzewo- stan dwu- trzępię- trowy	Wz 20-60 Wzg 0-10 Wzs 0-10 Js 20-60 Dbs 5-10 Czr (a2) 20-30 Gb 0-10, Lp 0-10 K1 5-10, Kl 10-20 Jb 0-5, Tpb 0-10 Tpcz 0-10, O1 5-10	Db-Wz- Js*	Ip. Js 30-50 Wzs 10-30 Dbs 10-30 Wzg, Wzsp, Ol, Lpd, Db-Wz- Kl, Tpb i in. 10 Ilp. Wzs 50 Gb 30 Tpb, Kl, Lpd i in. 20 Ill.p Czr, Gb, Lpd, Kl, Klp, Jb i in. 10	
		Lł drzewo- stan dwu- trzępię- trowy	Wz 20-60 Wzg 0-10 Wzs 0-10 Js 20-60, Dbs 5-10 Czr (a2) 20-30 Gb 0-10, Lp 0-10 K1 5-10, Kl 10-20 Jb 0-5, Tpb 0-10 Tpcz 0-10, O1 5-10	Db-Wz- Js*	Ip. Js 30-50 Wzs 10-30 Dbs 10-30 Wzg, Wzsp, Ol, Lpd, Kl, Tpb i in. 10 Ilp. Wzs 50 Gb 30 Tpb, Kl, Lpd i in. 20 Ill.p Czr, Gb, Lpd, Kl, Klp, Jb i in. 10	
Sosnowy bór chrobotkowy <i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>	91T0	Bs a1: 60- 80%	So 70-90 Brz 0-10	So	Ip. So 70-90 Brz 0-10	Skład optymalny możliwy do osią- gnięcia w ciągu kolei rębów, zgod- nie z zasadami ho- dowli lasu
		Bśw a1: 60- 80%	So 70-90 Brz 0-10	So	Ip. So 70-90 Brz 0-10	
		BMśw a1: 60- 80%	So 70-90 Brz 0-10	So	Ip. So 70-90 Brz 0-10	

8.9. OCHRONA GLEB LEŚNYCH

Ochrona gleb leśnych w Nadleśnictwie Cybinka jest ważnym elementem gospodarki leśnej. Poniżej scharakteryzowano elementy ochrony stosowane w analizowanym obiekcie:

- ustanowienie lasów glebochronnych:** Obszar Nadleśnictwa Cybinka obejmuje wyznaczone lasy glebochronne, których łączna powierzchnia wynosi 2844,43 ha, co stanowi 12,95% powierzchni w zarządzie Nadleśnictwa.
- zgodność składu gatunkowego z siedliskiem:** wskaźnik potencjału siedlisk i stopnia naturalności ekosystemów, a także podstawa do formułowania wniosków hodowlanych. Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskowym typem lasu umożliwia dążenie do optymalnego składu gatunkowego, drzew najlepiej przystosowanych do danych warunków glebowych i wilgotnościowych, co wspiera stabilność ekosystemów również pod względem zmian klimatycznych. Osiągnięcie właściwego dostosowania, oceny zgodności możliwe jest na podstawie naukowo-badawczej dzięki specjalistycznemu operatowi glebowo-siedliskowemu - Prace te wykonano w oparciu o obowiązujące klasyfikacje gleb leśnych Polski oraz zasady kartowania siedlisk.
- minimalizacja naruszeń profilu glebowego:** przygotowanie gleby przed odnowieniem lasu jest kluczową czynnością hodowlaną. Zasady Hodowli Lasu nakazują wybieranie takich sposobów przygotowania gleby, które przy najmniejszym naruszeniu profilu glebowego i procesów glebotwórczych, zapewnią powodzenie odnowienia i poprawę warunków siedliskowych. Dąży się do spowodowania możliwie najmniejszych zmian w naturalnym profilu glebowym. W RDLP Zielona Góra preferowane są mało inwazyjne pługi rotacyjne do przygotowania gleby. Stosuje się jednak także zabiegi takie jak głęboka orka melioracyjna,

orka pełna, czy rabatowanie, zwłaszcza na siedliskach wilgotnych lub zdegradowanych, mające na celu poprawę warunków powietrzno-wodnych.

4. **wpływ na formowanie próchnicy:** wprowadzanie gatunków liściastych (zgodnie z typem siedliskowym i przyrodniczym), pod okap drzewostanu sprzyja lepszemu rozkładowi ściółki i wykształceniu próchnicy typu moder lub moder-mull, co wpływa na ogólne polepszenie warunków siedliskowych, w tym glebowych
5. **ochrona stref ekotonowych i siedlisk wrażliwych:** podczas prowadzenia cięć rębnych pozostawia się strefy ekotonowe (pasy drzewostanów o szerokości 1 wysokości drzewostanu) w celu minimalizacji negatywnego wpływu zabiegów na środowisko. Dodatkowo lokalizacja szlaków technologicznych i czynności hodowlanych w miarę możliwości omija stanowiska chronionych roślin i grzybów. Ochrona gatunków wymaga także zachowania starodrzewi, drzew dziuplastych oraz zbiorników wodnych i mokradeł, co wpływa na utrzymanie mozaikowatej struktury siedlisk i stabilność ekosystemu
6. **poprawa stanu siedlisk porolnych i zniekształconych:** PUL przewiduje działania mające na celu przywrócenie właściwego stanu siedlisk zdegradowanych lub przekształconych przez wcześniejszą działalność (np. rolną)

8.10. OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Mając na uwadze definicję bioróżnorodności, oddziaływanie powinno rozpatrywać się na czterech poziomach: genetycznym, gatunkowym, ekosystemowym oraz krajobrazowym. W celu właściwej ochrony różnorodności biologicznej w lasach Nadleśnictwa należy przede wszystkim sumiennie przestrzegać zawartych w projektowanym planie zaleceń. Wpłynie to korzystnie na zachowanie obecnego stanu siedlisk, minimalizując stopień ich przekształcania oraz wymierania stanowiących o bioróżnorodności gatunków.

Dla zachowania różnorodności na poziomie genetycznym:

- należy pozyskiwać nasiona z populacji i osobników o wysokich walorach genetycznych (GDN, bloki upraw pochodnych) z jednoczesnym dbaniem o zachowanie szerokiej puli genowej;
- pozostawiać w postaci całych drzewostanów, kęp lub pojedynczych osobników wybrane lokalne populacje drzew i krzewów,
- wspomagać zachowanie ciągłości szlaków migracyjnych (korytarze ekologiczne i wymiana genów),
- zachowanie ładu czasowo-przestrzennego przy wykonywaniu cięć, ułatwiając „wymuszoną” nimi migrację,

Dla zachowania różnorodności na poziomie gatunkowym:

- dążyć do stosowania zalecanych składów odnowieniowych upraw oraz optymalnych typów drzewostanów,
- wprowadzać i utrzymywać składy gatunkowe zgodne z siedliskowym typem lasu, gdzie przewidziane jest również miejsce na gatunki domieszkowe pochodzenia naturalnego ważne z punktu widzenia bioróżnorodności;
- chronić populacje rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, grzybów i zwierząt;

Dla zachowania różnorodności na poziomie ekosystemowym:

- jak najszerszej wykorzystywać zmienność w ramach mikrosiedlisk, wprowadzając i utrzymując naturalne podrosty,
- dążyć do odpowiednio licznej reprezentacji drzew starych i grubych oraz starodrzewu,
- preferować obecność martwego, rozkładającego się drewna w ekosystemach leśnych,

- stopniowo poprawiać stosunki wodne.
- zachowywać powierzchnie cennych starodrzewów,
- zachowywać drzewa pomnikowe i dziuplaste
- dbać o odpowiedni udział drewna martwego;

Dla zachowania różnorodności na poziomie krajobrazowym:

- zachowywać ekosystemy nieleśne w lasach, w uzasadnionych przypadkach nie dopuszczając do naturalnej sukcesji zbiorowisk leśnych na tych terenach,
- nie zalesiać śródleśnych łąk, bagien i nieużytków,
- preferować procesy naturalnej sukcesji;
- preferować odnowienia naturalne;

8.10.1 Techniczne i gospodarcze działania proekologiczne

Na terenie Nadleśnictwa Cybinka drzewostany, **w których nie zaplanowano zadań gospodarczych zajmują łącznie powierzchnię 1523,21 ha**. Wykaz drzewostanów bez zabiegów przedstawia Załącznik Nr 4 do Programu Ochrony Przyrody. Oprócz pododdziałów tworzących ekosystemy referencyjne, co jest podstawą do wyłączenia z zabiegów gospodarczych, tabela grupuje również drzewostany nieobjęte zabiegiem gospodarczym w obecnym okresie gospodarczym ze względu na ład czasowo-przestrzenny, jak również powierzchnie wyłączone zabiegów z innych powodów (np. niedostępność terenu, brak potrzeb hodowlanych).

W zakresie proekologicznych działań techniczno-gospodarczych wyróżnić można również stosowanie rębni złożonych (II, III, IV wraz z uprzątającymi) projektowane są w tych drzewostanach, gdzie możliwe będzie uzyskanie odnowienia naturalnego.

Zaprojektowana w bieżącym PUL **powierzchnia do rębni złożonych wynosi 2031,12 ha**, co stanowi 69,64% powierzchni wszystkich rębni. Zastosowanie tego typu rębni umożliwia zróżnicowanie struktury wiekowej i gatunkowej. Wydłużenie okresu oddziaływania daje możliwość lepszego dopasowania do naturalnych faz rozwojowych drzewostanów, co z kolei pozwala uzyskać typ drzewostanu właściwy dla danych warunków siedliskowych oraz gospodarczo pożądaną. Obecnie preferowane są zabiegi hodowlane sprzyjające naturalnemu odnawianiu się rodzimych gatunków drzew.

W ramach przebudowy typu A zaplanowano użytkowanie rębne na powierzchni 16,84 ha, a powierzchnia do odnowienia wyniosła 8,51 ha. W ramach odbudowy zaplanowano użytkowanie rębne na powierzchni 175,02 ha, powierzchnia do odnowienia wyniosła 129,21 ha. Najczęstszym powodem klasyfikowania drzewostanów do przebudowy intensywnej były wieloczynnikowe uszkodzenia powodujące wyraźne osłabienie kondycji drzewostanów (klimat, susze, szkodniki wtórne).

8.10.2 Ochrona zasobów genowych

Na terenie Nadleśnictwa Cybinka ochrona zasobów genowych realizowana jest zgodnie z treścią ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym (Dz. U. z 2019, poz. 1097) oraz założeniami „Programu zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew w Polsce na lata 2011-2035”.

Cele strategiczne przygotowanego na lata 2011-2035 Programu obejmują m.in.: ochronę istniejącej w lasach różnorodności genetycznej, hodowlę drzew leśnych oraz tworzenie i utrzymanie na właściwym poziomie ilościowym i jakościowym bazy nasiennej na potrzeby odnowienia

Fig. 83 Odnowienie cisa pospolitego
(fot. M. Sekrecka)

i zalesienia. Sprawy formalne związane z ochroną zasobów genowych w Lasach Państwowych reguluje zarządzenie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 29 z dnia 21 marca 2013 r. w sprawie ochrony leśnych zasobów genowych na potrzeby nasiennictwa i hodowli drzew leśnych [ZH-7132-7/2013].

Rozdział został szczegółowo opisany w Elaboracie Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Cybinka na okres 1.01.2026 r. – 31.12.2035 r.

Jako ochronę zasobów genowych można również przyporządkować działania na rzecz restytucji i ochrony gatunków takich jak cis pospolity *Taxus baccata* oraz jarząb brekinia *Sorbus torminalis*. W Nadleśnictwie w ramach Programu ochrony i restytucji cisa w Polsce – gatunek posadzono

w leśnictwach Cybinka (daw. Sądów) oraz Urad, a także Nowy Młyn, Białków, Rąpice, Koziczyn, Sądów i Maszewo. Założono także matecznik na szkółce leśnej Nadleśnictwa.

Celem programu jest przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) i ostoi gatunków na obszarach chronionych wraz z zachowaniem zagrożonych wyginięciem gatunków oraz różnorodności genetycznej roślin zwierząt i grzybów, zwiększanie populacji gatunku cisa pospolitego a także właśnie zachowanie puli genowej miejscowych pochodzeń cisa.

Poniższa tabela przedstawia przebieg programu restytucji cisa w Nadleśnictwie Cybinka w latach 2015-2024.

Tabela 104. Przebieg programu restytucji cisa *Taxus baccata* w Nadleśnictwie Cybinka w latach 2015-2024

Rok	Obręb	Leśnictwo	Pododział	Ilość posadzonych sztuk	Powierzchnia [ha]	Wprowadzana sadzonka	Poprawka
1	2	3	4	5	6	7	8
2015	Białków	Urad	06-437 d-f	1580	0,63	CIS 0/1/2/4	
2015	Białków	Cybinka	07-479 b-c	3600	1,57	CIS 3/3	w 2023 r. CIS 0/1.5/4 w ilości 0,28 tys. szt.
2015	Białków	Cybinka	07-488 d	300	0,12	CIS 3/3	w 2023 r. CIS 0/1.5/4 w ilości 0,02 tys. szt.
2016	Radzików	Nowy Młyn	02-51 a	1450	1,10	CIS 1/2/1	w 2023 r. CIS 0/1.5/4 w ilości 0,38 tys. szt.
2018	Białków	Cybinka	07-469 d	1200	1,00	CIS 2/3	w 2023 r. CIS 0/1.5/4 w ilości 0,12 tys. szt.
2022	Białków	Urad	06-436 g	200	0,07	CIS 0/1.5/3	w 2023 r. CIS 1/4 w ilości 0,05 tys. szt.

Rok	Obręb	Leśnictwo	Pododział	Ilość posadzonych sztuk	Powierzchnia [ha]	Wprowadzana sadzonka	Poprawka
1	2	3	4	5	6	7	8
2022	Białków	Urad	06-496 f	200	0,07	CIS 0/1.5/3	w 2023 r. CIS 1/4 w ilości 0,15 tys. szt.
2022	Białków	Urad	06-498 cx	200	0,07	CIS 0/1.5/3	w 2023 r. CIS 1/4 w ilości 0,10 tys. szt.
2022	Białków	Cybinka	07-480 d	300	0,25	CIS 0/1.5/3	w 2023 r. CIS 0/1.5/4 w ilości 0,08 tys. szt.
2022	Białków	Białków	08-530 k	80	0,02	CIS 0/2.5/3.5	
2022	Białków	Rąpice	09-622 b	290	0,15	CIS 0/1.5/3	
2022	Radzików	Koziczyn	03-237 t	300	0,15	CIS 0/1.5/3 (0,03 tys. szt. - 0,02 ha) CIS 0/2.5/3.5 (0,27 tys. szt. - 0,13 ha)	
2022	Radzików	Koziczyn	03-255 b	300	0,15	CIS 0/1.5/3	w 2023 r. CIS 1/4 w ilości 0,07 tys. szt.
2022	Radzików	Sądów	05-334 i	200	0,10	CIS 0/1.5/3	
2022	Rybaki	Maszewo	12-862 b	200	0,09	CIS 0/2.5/3.5	W 2025 r. będzie robione ODN-HAL (CIS 0/1.5/2.5 - 0,14 tys. szt. - 0,09 ha)
2023	Radzików	Sądów	05-272 f	1000	0,50	CIS 0/1.5/4 (0,70 tys. szt. - 0,35 ha), CIS 1/4 (0,30 tys. szt. - 0,15 ha)	w 2024 r. CIS 1/4 w ilości 0,08 tys. szt.
2024	Radzików	Nowy Młyn	02-48 f	2700	1,20	CIS 0/1.5/3 (2,08 tys. szt. - 1,00 ha), CIS 1/4 (0,62 tys. szt. - 0,20 ha)	
2024	Radzików	Nowy Młyn	02-24 k	100	0,17	CIS 0/1.5/4	
2024	Białków	Białków	08-556 c	1400	0,60	CIS 0/1.5/4 (0,35 tys. szt. - 0,15 ha), CIS 2/3 (0,21 tys. szt. - 0,09 ha), CIS 0/1.5/2.5 (0,84 tys. szt. - 0,36 ha)	

Restytucja **jarzębu brekinia** na terenie Nadleśnictwa Cybinka obejmuje szereg działań po ulokowaniu sadzonek, poprzez czynną ochronę stanowisk dla gatunku światłolubnego (konieczność wykonywania zabiegów hodowlanych i usuwania gatunków konkurencyjnych dla brekinii).

Brekinia (również znana jako brzek lub bereka) **znajduje się pod ścisłą ochroną gatunkową**. Najlepiej czuje się w miejscach nasłonecznionych, na żyznych siedliskach w obszarach z innymi liściastymi gatunkami jak dęby czy graby oraz lipy. Kwitnie na przełomie maja i czerwca. Sadzonki wykorzystane gatunku pochodzą z Sycowa.

Fig. 84 Trzyletnia sadzonka jarzębu brekinia w L-ctwie Maczków (daw. Sarnowo) (fot. M. Sekrecka)

Tabela 105. Przebieg programu restytucji jarzębu brekinia *Sorbus torminalis* w Nadleśnictwie Cybinka w latach 2015-2024

Rok	Obręb	Leśnictwo	Pododdział	Ilość posadzonych sztuk	Powierzchnia [ha]	Wprowadzona sadzonka	Poprawka
1	2	3	4	5	6	7	8
2019	Radzików	Nowy Młyn	1-02-46- g	200	0,03	JRZ.B 1/1/1	bd.
2019	Białków	Urad	2-06-501- b	200	0,02	JRZ.B 1/1	bd.
2019	Rybaki	Korczyców	3-10-687- i	200	0,01	JRZ.B 1/1	bd.
2023	Radzików	Maczków	1-01-31- i	100	0,09	JRZ.B 3/1 K	bd.
2023	Białków	Rąpice	2-04-641- h	300	0,05	JRZ.B 3/1 K	bd.
2023	Białków	Rąpice	2-09-662- h	180	0,05	JRZ.B 3/1 K	bd.
2023	Rybaki	Korczyców	3-10-687- g	200	0,02	JRZ.B 3/1 K	bd.
2023	Rybaki	Skarbona	3-11-742- f	150	0,00	JRZ.B 3/1 K	bd.

8.10.3 Ochrona bioróżnorodności poprzez zwalczanie gatunków inwazyjnych roślin

Zwalczanie inwazyjnego gatunku **rdestowca japońskiego (*Reynoutria japonica*)** jest procesem długotrwałym, głównie ze względu na silnie rozwinięty system podziemnych kłączy oraz zdolność do intensywnego rozmnażania wegetatywnego. Skuteczna eliminacja wymaga kompleksowej strategii i konsekwencji w działaniu. Poniższe wskazania opisano na podstawie opracowania GDOŚ – Wytyczne dotyczące zwalczania rdestowców na terenie Polski (B. Tokarska-Guzik i in., 2015).

Główne metody zwalczania rdestowców:

- **Metody mechaniczne:** Obejmują **wycinanie pędów** (najlepiej w pierwszej połowie maja, zanim rośliny w pełni wyrosną i zaczną transportować asymilaty do kłączy, a następnie powtarzane cyklicznie 4-8 razy w sezonie wegetacyjnym przez kilka lat, a optymalna wysokość do cięcia to 40 cm) oraz **wykopywanie roślin wraz z kłączami**.

Wykopywanie jest skuteczne dla pojedynczych okazów lub na wczesnym etapie inwazji. Ważna jest właściwa utylizacja ściętej biomasy i wydobytych kłączy, ponieważ nawet niewielkie fragmenty mogą regenerować nowe rośliny.

- **Metody chemiczne:** Polegają na **opryskiwaniu liści herbicydami** lub ich **wstrzykiwaniu bezpośrednio do pędów** - najbardziej efektywne jest wykonywanie oprysku pod koniec okresu wegetacyjnego, kiedy asymilaty są transportowane do kłączy, co umożliwia herbicydowi dotarcie do podziemnych części roślin.

Badania wskazują, że najlepsze rezultaty daje mieszanina chlopyralidu, fluroksypiry i trichlipyru, jednak zabiegi chemiczne, zwłaszcza z użyciem glifosatu, muszą być powtarzane regularnie przez kilka lat i niosą ze sobą ryzyko dla innych gatunków roślin i zwierząt, a ich stosowanie jest często ograniczone na obszarach chronionych i w pobliżu wód.

- **Metody mieszane/kombinowane:** uznawane za najbardziej skuteczne. Polegają na łączeniu zabiegów chemicznych z cyklicznymi zabiegami mechanicznymi, na przykład wiosennej wycinki pędów, a następnie opryskiwania lub iniekcji w lecie.

- **Metody biologiczne poprzez wypas zwierząt:** wypas owiec, który może ograniczać populacje, ale wymaga długoterminowego i powtarzalnego działania (3-4 razy w roku, najlepiej od wczesnej wiosny) i nie eliminuje roślin całkowicie.

Szybka reakcja na wczesnym etapie inwazji jest kluczowa dla zwiększenia szans na powodzenie działań eliminacyjnych.

8.11. OCHRONA STANOWISK GATUNKÓW CHRONIONYCH I LOKALNIE CENNYCH

8.11.1 Działania i zalecenia w zakresie ochrony roślin chronionych i cennych

Zakazy i dopuszczenia w stosunku do występujących roślin lub grzybów gatunków objętych ochroną gatunkową określa art. 51, 56 Ustawy o ochronie przyrody. Zakazy i dopuszczenia szczegółowo określają odpowiednio:

- dla grzybów - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408);
- dla roślin - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409);

Racjonalna gospodarka leśna powinna promować technologię prac umożliwiającą zachowanie siedlisk gatunków nie tylko chronionych, ale również tych rzadkich w skali danego regionu i kraju. W tym celu należy podczas prac leśnych stosować następujące zalecenia ogólne:

- **dla gatunków siedlisk borowych:**
 - zachowanie dostępu światła do dna lasu,
 - ograniczanie zarastania poprzez wykaszanie trzcinnika piaskowego, gatunków inwazyjnych, ograniczanie podszytów,
 - kontrola terenowa miejsc występowania gatunków chronionych i rzadkich, poprzedzająca rozpoczęcie prac gospodarczych (również wzdłuż dróg wywozowych i miejscach planowanych na tymczasowe składnice zrębów drewna),
 - zwrócenie uwagi na występowanie gatunków chronionych podczas czyszczeń, by mieć na uwadze rozluźnienie zwarcia młodnika w tych miejscach w trakcie realizacji zabiegu,
 - podczas zakładania zrębów wyznaczanie biogrup drzew w miejscach najliczniejszego występowania gatunków chronionych i rzadkich.
- **dla leśnych gatunków siedlisk żyznych:**
 - ochrona stanowisk przed zniszczeniem podczas prac leśnych (m.in. wyznaczanie szlaków technicznych z maksymalnym możliwym unikaniem stanowisk roślin cennych),
 - unikanie nadmiernego prześwietlenia dna lasu podczas pielęgnacji,
 - podczas zakładania zrębów wyznaczanie biogrup drzew w miejscach najliczniejszego występowania gatunków chronionych i rzadkich.
- **Dla gatunków śródleśnych obszarów podmokłych:**
 - zapobieganie przesuszaniu siedlisk,
 - ograniczanie sukcesji gatunków inwazyjnych, lekkonasiennych, mogących degradować pierwotny skład siedlisk i wypierać rodzime gatunki cenne,
 - zachowanie śródleśnych powierzchni otwartych terenów podmokłych wraz z buforem otaczającego drzewostanu (pas szerokości minimum 30 m) bez zabiegów gospodarczych oraz regularny monitoring stanu uwilgotnienia.

W przypadku znanych stanowisk gatunków chronionych i rzadkich można sprawnie przeciwdziałać ich zniszczeniu podczas prac leśnych. Szczegółowe sposoby ograniczania negatywnego wpływu oraz wymagania do zachowania stanowiska gatunku przedstawiono w tabeli nr 102 (wg IUL).

8.11.2 Działania i zalecenia w zakresie ochrony fauny kręgowców i bezkręgowców

Ochrona fauny związanej z ekosystemami leśnymi na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Cybinka musi bazować na zasadach i przepisach zamieszczonych w dyrektywach UE jak i krajowych regulacjach prawnych.

Zakazy i dopuszczenia w stosunku do zwierząt objętych ochroną gatunkową określają:

- art. 52, 56 Ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r., poz. 13 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2016 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380).

Ponadto, ochrona gatunkowa kręgowców pośrednio realizowana jest również poprzez: zwalczanie kłusownictwa i wszelkich zjawisk szkodnictwa łowieckiego, zakaz płoszenia, chwytania, przetrzymywania, ranienia i zabijania zwierzyny, zakaz wybierania i posiadania jaj i piskląt, wyrabiania i posiadania wydmuszek oraz niszczenia lęgówisk, nor i gniazd ptasich.

Ze względu na dużą zmienność lokalizacji miejsc przebywania i rozrodu poszczególnych grup kręgowców i bezkręgowców, zestawienie zaleceń i działań ochronnych zgrupowano dla zwierząt o podobnych preferencjach pod względem biotopu. Wpisane zalecenia dotyczą gatunków niebędących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000.

Tabela 106. Zestawienie działań i zaleceń ochronnych dla zwierząt chronionych i rzadkich.

Lp.	Typ biotopu, miejsce rozrodu, składnik biotopu	Grupy zwierząt, dla których dany biotop jest kluczowy do utrzymania populacji	Podstawowe wymagania zachowania biotopu	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zabiegów
1	2	3	4	5
1	Martwe i żywe drzewa dziuplaste	Dziuplaki wtórne: -gatunki ptaków wykorzystujące dziuple przez cały rok -gatunki nietoperzy wykorzystujące dziuple jako schronienie dzienne w okresie wiosenno-letnim -gryzonie (wiewiórka, gatunki z rodziny popielicowatych) wykorzystujące dziuple przez cały rok - owady z grupy troficznej próchnojadów wykorzystujące dziuple przez cały rok w postaci larwalnej	Zapewnienie stałej obecności drzew dziuplastych różnych gatunków i w różnym wieku	-pozostawianie drzew dziuplastych podczas zabiegów pielęgnacyjnych -tworzenie biogrup na zrębach zupełnych w miejscach występowania drzew sędziwych i dziuplastych (większa skuteczność niż pozostawianie pojedynczych drzew dziuplastych na zrębach zupełnych -w przypadku (ze względu na np. strukturę wiekową drzewostanów) braku możliwości pozostawiania odpowiedniej ilości drzew dziuplastych - wieszanie budek lęgowych typu dopasowanego do potrzeb gatunków na danym obszarze (konieczne czyszczenie budek co roku na przełomie lutego-marzec)
2	Obecność w drzewostanach różnych klas wieku domieszek biocenotycznych	- owady zapylające, zbierające nektar i pyłek - ssaki posiadające w diecie owoce - ptaki, dla których pokarm stanowią owoce i nasiona	Wprowadzanie i utrzymywanie gatunków drzew i krzewów owocowych o charakterze domieszek biocenotycznych	-uwzględnianie gatunków biocenotycznych w planowanych składach gatunkowych. -nie należy wycinać i usuwać, o ile występują, starych drzew owocowych, szczególnie odmian jabłek, gruszy, śliw i czereśni
3	Martwe drewno	-próchnojady, których cykl życiowy jest ściśle uzależniony od obecności martwego drewna (np. pachnica dębowa) -owady drapieżne, dla których martwe drewno jest miejscem występowania ofiar	Pozostawianie martwego drewna w postaci drzew stojących, kłód leżących, konarów, karp po wywrotach	Usuwanie pozostałości martwych drzew z ekosystemu leśnego wskazane jest w przypadku, gdy jest to zabieg niezbędny dla ochrony lasu lub gdy istnieje zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi.

Lp.	Typ biotopu, miejsce rozrodu, składnik biotopu	Grupy zwierząt, dla których dany biotop jest kluczowy do utrzymania populacji	Podstawowe wymagania zachowania biotopu	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zabiegów
1	2	3	4	5
		- gryzonie - martwe drewno leżące jako kryjówka, magazyn żywności, miejsce zimowania - gady i płazy - martwe drewno leżące jako kryjówka, magazyn żywności, miejsce zimowania - gatunki grzybów, mchów i porostów - których cykl życiowy jest ściśle uzależniony od obecności martwego drewna		
4	Drzewostany o złożonej strukturze	Wszystkie grupy zwierząt leśnych	Unikanie gwałtownych zmian w budowie przestrzennej na dużych powierzchniach	W miarę możliwości unikanie stosowania zrębów zupełnych na siedliskach, gdzie nie jest to konieczna forma gospodarowania na rzecz rębni złożonych.
	Leśne i nieleśne obszary podmokłe	Wszystkie grupy zwierząt	Utrzymywanie i przywracanie właściwego dla danego siedliska stanu nawodnienia	-unikanie prac z zakresu pozyskania drewna na obszarach podmokłych -działania na rzecz poprawy retencji wód

8.12. DZIAŁANIA I WSKAZANIA OCHRONNE DO POP

Wszystkie działania i wskazania ochronne dotyczące form ochrony przyrody oraz siedlisk przyrodniczych z podaniem ich dokładnej lokalizacji w pododdziałach zestawiono w Tabeli nr XX (zgodnie z wzorem IUL 2024).

Zawiera ona obligatoryjne działania ochronne wynikające z planów zadań ochronnych (PZO) dla obszarów Natura 2000, planów ochrony (PO) dla rezerwatów przyrody oraz restrykcji wynikających z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380) dla gatunków objętych ochroną strefową. Obligatoryjne zadania ochronne mają swoje odniesienie w opisach taksacyjnych konkretnych pododdziałów w rubryce „Informacje różne” jako tekst np. „POP 10”.

Ponadto w tabeli umieszczono wskazania/zalecenia ochronne dla FOP nieposiadających planów ochrony i planów zadań ochronnych, dla siedlisk przyrodniczych poza granicami obszarów Natura 2000, pomników przyrody i użytków ekologicznych oraz dla gatunków chronionych (również niestanowiących przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000, a w ich granicach występujących).

W tabeli znajduje się informacja o wskazówkach gospodarczych dla poszczególnych pododdziałów.

Zarówno obligatoryjne działania ochronne jak i zalecenia ochronne opisano w postaci kodów, dla których w odrębnym arkuszu zamieszczono odpowiedni słownik ze szczegółowym opisem ich znaczenia (załącznik do tabeli XX).

Wykaz informacji z tabeli nr XX dla poszczególnych leśnictw znajduje się w Książkach Ochrony Przyrody.

Wyżej opisane zestawienie zawiera dane wrażliwe dotyczące dokładnych lokalizacji gatunków chronionych, w tym objętych ochroną strefową, w całości stanowiąc niepublikowany załącznik do Programu Ochrony Przyrody.

8.13. ZASADY WYZNACZANIA I PROJEKTOWANIA STREF BUFOROWYCH, EKOTONOWYCH I KRAJOBRAZOWYCH.

Strefa ekotonowa projektowana jest zgodnie z potrzebami w zależności od warunków i sytuacji. Jest to strefa przejściowa pomiędzy dwoma różnymi typami ekosystemów; w praktyce na terenach leśnych jest to najczęściej pas drzewostanu o szerokości około 30 m, o urozmaiconej strukturze przestrzennej i gatunkowej, zabezpieczający wewnątrz kompleksu leśnego przed negatywnym oddziaływaniem czynników atmosferycznych i antropogenicznych od strony ekosystemów rolniczych, będący jednocześnie miejscem występowania gatunków roślin i zwierząt typowych dla stref przejściowych (strefy ekotonowe projektuje się np. w ekosystemach leśnych graniczących z dużymi otwartymi terenami rolniczymi, autostradami i drogami ekspresowymi; w strefie tej zalecane jest popieranie rozrostu bujnej warstwy krzewów; do tworzenia stref ekotonowych należy wykorzystywać gatunki drzew i krzewów występujące w pasie o szerokości 30 m, w podszycie, podroście, ewentualnie drugim piętrze drzewostanu).

Właściwie zaprojektowane strefy ekotonu pełnią funkcji ochronne dla gatunków zwierząt, zapewniają osłonę przed wiatrem czy ekstremalnymi zmianami temperatury, a także mogą zatrzymywać zanieczyszczenia pyłowe.

Optymalnie wykształcona zewnętrzna granica lasu powinna obejmować trzy strefy:

- Drzewiastą, stanowiącą wewnętrzną część strefy ekotonowej. W strefie tej powinny znajdować się drzewa gatunków osiagających duże rozmiary końcowe. Docelowa szerokość strefy drzewiastej powinna wynieść około 15 m;
- Drzewiasto-krzewiastą, graniczącą od zewnątrz ze strefą drzewiastą, osiagając szerokość około 5 m. Tworzą ją drzewa osiagające mniejsze rozmiary końcowe oraz krzewy;
- Krzewiastą, stanowiącą najbardziej zewnętrzną część strefy ekotonowej, tworzoną przez pas krzewów o szerokości 3-5 m.

Do kształtowania stref ekotonowych wskazane jest wykorzystanie gatunków drzew i krzewów rodzimego pochodzenia, dostosowanych do lokalnych warunków siedliskowych. Zaleca się, aby maksymalnie wykorzystywać, o ile występuje, odnowienie naturalne, np. pędy odroślowe różnych gatunków. Do powstania stref ekotonowych wykształconych zgodnie z powyższym schematem powinno się dążyć przede wszystkim w przypadku większych kompleksów leśnych, szczególnie tam, gdzie dominują gatunki iglaste.

Strefa buforowa to pas drzewostanu o szerokości co najmniej 30 m, zabezpieczający wrażliwe i cenne ekosystemy leśne i nieleśne, w szczególności torfowiska, bory i lasy bagienne, zbiorniki wodne i naturalne ciek (projektując granice strefy buforowej, należy w szczególności uwzględnić wielkość i kształt chronionego tą strefą siedliska oraz warunki topograficzne; w strefie buforowej co do zasady nie projektuje się użytkowania rębego oraz mechanicznego przygotowania gleby; nie ma potrzeby pozostawiania stref buforowych w otoczeniu ekosystemów nieleśnych zagrożonych sukcesją; w otoczeniu siedlisk oligotroficznym, np. torfowisk wysokich i przejściowych oraz borów bagiennych, zaleca się kształtowanie strefy buforowej składającej się głównie z gatunków iglastych; w strefach buforowych wyznaczonych wokół cieków wodnych i eutroficznym zbiorników wodnych zaleca się pozostawianie dużej ilości martwych drzew).

Strefa krajobrazowa to pas drzewostanu o szerokości 20-30 m wzdłuż uczęszczanych szlaków komunikacyjnych, miejsc intensywnie użytkowanych rekreacyjnie, ośrodków wypoczynkowych itp., pozostawiany głównie w celach ochrony krajobrazu, ochrony przeciwpożarowej oraz zwiększenia bezpieczeństwa.

Strefy ekotonowe, buforowe i krajobrazowe wyznacza się i kształtuje na etapie realizowania zabiegów gospodarczych, głównie rębnych i odnowieniowych, zgodnie z „Zasadami hodowli lasu”. Właściwie zaprojektowane pełnią funkcji ochronne dla gatunków zwierząt, zapewniają osłonę przed wiatrem czy ekstremalnymi zmianami temperatury, a także mogą zatrzymywać zanieczyszczenia pyłowe. Charakteryzuje je duże bogactwo gatunkowe drzew i krzewów oraz struktura przestrzenna, w której występuje kilka pasów roślinności różniących się wysokością.

Kompleksy leśne na terenie Nadleśnictwa Cybinka mają już ukształtowaną strefę ekotonową. Wynika to zarówno z zachowania ciągłości jej kształtowania, jak również z zasad gospodarowania zobowiązujących do pozostawiania w trakcie użytkowania. Strefy ekotonów pozostawiane są jako pasy drzewostanu wzdłuż i wokół jezior, torfowisk, rzek a także głównych dróg publicznych.

W przypadku już istniejących zewnętrznych stref ekotonowych zaleca się, aby ich utrzymanie miało charakter ciągły, a sposób gospodarowania zgodny był z ogólnie przyjętymi zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

8.13 DZIAŁANIA I ZALECENIA W ZAKRESIE OCHRONY STARYCH I CENNYCH DRZEW

Ochrona starych drzew powinna być realizowana poprzez ochronę starodrzewów oraz typowania cennych drzew na pomniki przyrody.

W odniesieniu do skupisk starych drzew, już na etapie projektowania gospodarki leśnej uwzględniane musi być pozostawianie kęp starodrzewów na powierzchniach zaplanowanych do cięć odnowieniowych (działanie takie pokrywa się również z celem ochrony dzikiej fauny wykorzystującej starsze drzewostany jako biotop). W starodrzewach wyłączonych z użytkowania, działania z zakresu gospodarki leśnej ograniczone są jedynie do cięć sanitarnych, o ile w drzewostanie stwierdzono istotne zagrożenia dla zachowania ich trwałości lub zagrożenie bezpieczeństwa zdrowia i życia osób przebywających w pobliżu.

W przypadku zgłoszenia drzew do objęcia ochroną pomnikową, typując drzewa na pomniki przyrody powinno się uwzględniać wyróżniające się rozmiary drzewa, oryginalny kształt korony, unikatowe formy morfologiczne – wielopienność, kołnierzykowatość kory lub obecność bogatej flory epifitycznej bądź unikatowych jej taksonów. Symbolika w lokalnej kulturze oraz znaczenie historyczne danego drzewa również stanowią przesłankę do uznania go za pomnik przyrody.

Zgodnie z art. 40 pkt.2 Ustawy o ochronie przyrody: *„Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu”*. W związku z powyższym, zaleca się, aby z chwilą stwierdzenia symptomów chorobowych lub istotnych uszkodzeń pomnika przyrody powiadomić właściwą terytorialnie Radę Gminy, celem podjęcia niezbędnych działań ochronnych. Dodatkowo należy mieć na uwadze fakt, że proces formalnego uznania obiektu za pomnik przyrody jest rozłożony w czasie i dbałość o wyjątkowe okazy pojedynczych drzew nie powinna opierać się tylko o ten formalny tytuł, szczególnie na gruntach pozostających w zarządzie Nadleśnictwa.

8.14 DZIAŁANIA I ZALECENIA W ZAKRESIE OCHRONY SIEDLISK HYDROGENICZNYCH

W stosunku do obszarów podmokłych nie objętych ustawowymi formami ochrony przyrody, podstawę w utrzymaniu ich dobrego stanu powinny stanowić działania mające na celu zarówno ochronę zasobów wodnych jak i ochronę czystości wód, obejmujące:

- **Zachowanie istniejących antropogenicznych struktur zatrzymujących wodę:**

W celu ochrony zasobów wodnych zaleca się, aby pozostawić istniejącą na siedliskach infrastrukturę i urządzenia zatrzymujące wodę takie jak: podpiętrzenia, młynówki czy stawy. W projektach nowych obiektów tego typu należy pamiętać o konieczności zachowania w niezmienionym stanie istniejących już naturalnych struktur takich jak np. bagna czy torfowiska;

- **Ochrona czystości wód:**

Przedsięwzięcia z zakresu ochrony wód podejmowane są w odniesieniu do całej zlewni. Ochrona czystości wód na terenie Nadleśnictwa, wymaga, zatem zintegrowanego działania Nadleśnictwa Cybinka z jednostkami administracji państwowej i samorządowej, związanymi z ochroną środowiska;

- **Renaturyzacja terenów podmokłych:**

W celu ochrony przesuszonych i zdegradowanych siedlisk hydrogenicznych, zaleca się przywrócenie na ich terenie dawnych stosunków wodnych (bez powodowania powierzchniowego zalewu terenu). Poprzez przywrócenie terenów bagiennych zwiększy się areał terenów potencjalnego występowania wielu zagrożonych i rzadkich gatunków roślin oraz zwierząt. Ponadto, nastąpi poprawa retencyjności zlewni oraz ogólnych walorów krajobrazowych i ekologicznych terenu.

8.15 DZIAŁANIA I ZALECENIA W ZAKRESIE OCHRONY PAMIĄTEK KULTURY LEŚNEJ I KULTURY POWSZECHNEJ W LASACH

Wskazane jest, aby pracownicy Nadleśnictwa, przechowywali i konserwowali świadectwa i dokumenty dawnej gospodarki leśnej takie jak: stare mapy i opisy taksacyjne lasu, stare fotografie i inne dokumenty związane z gospodarką leśną. Zaleca się także popularyzowanie oraz o ile jest to możliwe – eksponowanie takich dokumentów oraz wszelkich faktów związanych z historią gospodarki leśnej.

Ponadto, zaleca się utrzymywanie w miarę możliwości drzewostanów i innych elementów w przestrzeni leśnej, które stanowią historyczne świadectwo dawnych technik stosowanych w gospodarce leśnej, np.: powierzchnie eksperymentalne z egzotycznymi gatunkami drzew, drzewostany ukształtowane w wyniku nietypowych schematów postępowania hodowlanego, pojedyncze drzewa egzotycznych gatunków sadzone przez dawnych leśników, dawne pasy przeciwpożarowe, relikty dawnych metod ochrony lasu. Mając na uwadze wyróżnione na terenie Nadleśnictwa Cybinka pozostałości kultury materialnej, zaleca się, aby podczas prowadzonych prac z zakresu gospodarki leśnej w drzewostanach sąsiadujących z obiektami, zachować szczególną ostrożność.

Dodatkowo, mając na uwadze występujące na terenie Nadleśnictwa Cybinka zabytki archeologiczne, na obszarze oznaczonym w pododdziale jako stanowisko archeologiczne, w miejscach występowania znalezisk, podczas pielęgnacji gleby, zalecane jest stosowanie płytkiej orki. Nie należy również stosować w tych miejscach karczowania. W przypadku znalezienia na powierzchni ziemi przedmiotów historycznych (np. fragmentów ceramiki, kości), znalezisko zaleca się zgłosić do właściwego terytorialnie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków.

Wskazane jest rozszerzenie oferty edukacyjnej Nadleśnictwa o informacje historyczne, zabytki archeologiczne w przypadku działań bezpośrednich w terenie, w formie popularnonaukowej, uniwersalnej pod względem rodzaju odbiorców. W ten sposób można poszerzać wiedzę odwiedzających tak pod względem historii, jak i również pod względem znajomości wszechstronnych działań pracowników Nadleśnictwa związanych nie tylko z samą gospodarką leśną.

8.15.1 ZALECENIA DLA OBSZARÓW ZABYTKOWYCH

WSKAZANIA DO OCHRONY I OPIEKI NAD STANOWISKAMI ARCHEOLOGICZNYMI

Zalecenia określające sposób korzystania z zabytków archeologicznych, ich zabezpieczenia, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone przy zabytkach archeologicznych jest następujący:

- dla stanowisk archeologicznych o wyodrębnionej formie terenowej niewpisane do rejestru zabytków:
 - a) w przypadku zabytków archeologicznych o wyodrębnionej formie terenowej, takich jak kurhany, grodziska i wały ziemne, nie należy prowadzić dróg zrywkowych, dróg leśnych po ich nasypach oraz ograniczyć przemieszczanie się pojazdów mechanicznych po obszarach stanowisk archeologicznych;
 - b) gospodarkę leśną na terenach ww. zabytków archeologicznych należy ograniczyć do niezbędnego minimum, tj. dopuszcza się usuwanie uschniętych drzew oraz zaleca się sukcesywne wycinanie drzew porastających obiekty archeologiczne w celu odsłonięcia ich formy terenowej oraz ograniczenia ryzyka wykrotów;
 - c) w przypadku prowadzenia ścińki drzewa należy obalać w taki sposób, by ich korony nie uszkadzały nasypów ziemnych obiektów archeologicznych. Po ścięciu i powaleniu drzewa należy dokonać oględzin miejsca uszkodzenia ściółki po kątem możliwości odsłonięcia zabytków archeologicznych;
 - d) na obiektach archeologicznych o wyodrębnionej formie terenowej należy utrzymywać roślinność w postaci krzewów, traw, mchów i porostów, które zabezpieczają nasypy ziemne przed nadmiernym wpływem procesów deflacyjnych;
 - e) nie należy przeprowadzać zabiegów agrotechnicznych, które mogłyby doprowadzić do rozwleczenia nasypów ziemnych lub narazić obiekt na procesy deflacyjne.
- dla stanowisk archeologicznych „płaskich”, tj. o niewyodrębnionej formie terenowej i niewpisane do rejestru zabytków:
 - a) dopuszcza się wykonywanie orki płytkiej (5-10 cm – podorywka) i średniej (10-20 cm) oraz czyszczenie i wycinkę drzew na terenach stanowisk archeologicznych niemających wyodrębnionej formy terenowej, które nie są wpisane do rejestru zabytków. W razie konieczności zastosowania orki głębokiej (20-30 cm) oraz zrywki, w trakcie ich wykonywania należy zapewnić badania archeologiczne w polegające na obserwacji obszaru zabiegów gospodarczych w trakcie prac przygotowawczych gleby oraz dokumentacji przebiegu robót, z możliwością przekształcenia ich w archeologiczne badania ratownicze w przypadku odsłonięcia obiektów archeologicznych, grobów, warstwy kulturowej lub reliktyw dawnej zabudowy, narażonych na zniszczenie, które będą wymagały przeprowadzenia dokładnej eksploracji i wykonania szczegółowej ich dokumentacji. Konieczność zapewnienia badań wynika z art. 31 ust. 1a pkt. 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

dla stanowisk archeologicznych **wpisanych do rejestru zabytków:**

- a) w przypadku prowadzenia gospodarki leśnej na terenie stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków, zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt. 11 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami **należy uzyskać pozwolenie** na podejmowanie innych działań przy zabytku, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku, w trybie decyzji administracyjnej. Tryb wydawania ww. pozwolenia określa rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 2 sierpnia 2018 roku w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2018 r., poz. 1609 ze zm.). W załączonym do wniosku programie podejmowanych działań należy uwzględnić m.in. kierunek powalania drzew, drogi zrywkowe, rodzaj wykorzystywanego sprzętu mechanicznego oraz przewidziane zabiegi agrotechniczne związane z odnowieniem.

Dodatkowe zalecenia:

- a) zaleca się dokonywanie oględzin wydzieleń po dokonanej orce leśnej oraz karp wykrotów poza obszarami zaewidencjonowanych stanowisk archeologicznych w celu ich ilustracji pod kątem występowania zabytków archeologicznych;
- b) w przypadku pól mielerzy należy zachować, o ile to możliwe, co najmniej jeden obiekt do ewentualnych badań archeologicznych (np. poprzez lokalizację kępy na zrębie);
- c) zaleca się podejmowanie działań mających na celu popularyzowanie i upowszechnianie wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury poprzez znakowanie zabytków symbolem konwencji haskiej oraz ustawianie tablic informacyjnych przy zabytkach szczególnie interesujących.

W przypadku odkrycia potencjalnych zabytków archeologicznych w trakcie wykonywania zabiegów agrotechnicznych, które określone zostały w art. 32 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami należy uwzględnić następujące wymogi:

1. *Kto w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych, odkrył przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, jest zobowiązany:*
- 2) *wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot;*
- 3) *zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia;*
- 4) *niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta).*

W przypadku stwierdzenia nielegalnych poszukiwań zabytków bądź innej przestępczości skierowanej przeciwko zabytkom archeologicznym należy o fakcie poinformować właściwe terenowo organy ścigania, a w przypadku uszkodzenia zabytków archeologicznych, dodatkowo zawiadomić Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

9. DZIAŁANIA PROSPOŁECZNE, TURYSTYKA I PROMOCJA WARTOŚCI PRZYRODNICZYCH

Jednym z niezwykle ważnych elementów działań podejmowanych przez Nadleśnictwo jest praca uwzględniająca nie tylko potrzeby zarządzanych drzewostanów, ale również oczekiwania

strony społecznej dla której elementy użytkowania lasu i cele są odmienne od typowej gospodarki leśnej. Nadleśnictwo Cybinka pod względem turystycznym stanowi bardzo atrakcyjny obszar, nie tylko ze względu na oczywiste walory terenów leśnych, ale również ze względu na lokalizację w granicach terytorialnych Nadleśnictwa licznych jezior, cieków wodnych (zakola Odry, Pliszka i Ilanka), licznych łąk nad Odrą, parku krajobrazowego. Bliskie sąsiedztwo rozlewisk Odry zapewnia zróżnicowanie gatunkowe przede wszystkim ptactwa, ale również innych zwierząt silnie związanych z obszarami wodno-błotnymi. Ponadto walory historyczne tych terenów i związana z nimi infrastruktura dodatkowo generuje większe zainteresowanie społeczeństwa realizowaniem turystyki w zasięgu terytorialnym i na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Cybinka.

Istnieją partie lasu (uprawy, młodniki, ostoje zwierząt chronionych), które powinny podlegać maksymalnemu zmniejszeniu presji społeczno-turystycznej. Specjalnego traktowania wymagają rejon, gdzie presja przebywania ludzi jest większa, jednak ze względu na widoczną chęć korzystania społeczeństwa z łatwo dostępnych ciekawych szlaków, infrastruktury należy wspierać działania regulujące i rozwój walorów turystycznych w Nadleśnictwie. Rozwój i konserwacja istniejącej infrastruktury ochronić może istniejące obszary cenne przyrodniczo, jak i te o szczególnym znaczeniu wymagające braku obecności ludzi. W przypadku zarządzania miejscami wypoczynku i postoju występuje niestety problem dewastacji i zaśmiecania, którego rozwiązanie generuje koszty.

Realizacja zadań z zakresu edukacji przez jednostki Lasów Państwowych opiera się na zarządzeniu nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 r. w sprawie „Kierunków rozwoju edukacji leśnej w Lasach Państwowych” oraz „Wytycznych do tworzenia programu edukacji leśnej społeczeństwa w nadleśnictwie”. Nadleśnictwo Cybinka posiada zatwierdzony „Program edukacji leśnej społeczeństwa” na lata 2026-2035.

9.1 INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNA

Obiekty turystyczne udostępniane społeczeństwu pełnią ważną rolę w kształtowaniu właściwych zachowań na terenach leśnych. Mogą służyć zarówno rekreacji, jak i edukacji ułatwiając pracę osobom zarządzającym.

Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka znajdują się:

- Parkingi Leśne i Miejsca Postoju Pojazdów (MPP):
 - Parking Leśny „Przystań w Sosnach” (I-ctwo Urad, oddz. 398 d);
 - MPP Rybaki (I-ctwo Maszewo, oddz. 858 g-h);
 - MPP Sądów (I-ctwo Sądów, oddz. 323 f-g);
 - MPP Białków (I-ctwo Białków, oddz. 531 h);
 - MPP Skarbona (I-ctwo Skarbona, oddz. 829 c);
 - MPP Radzików (I-ctwo Bargów, oddz. 73 g-h)
- 4 miejsca palenia ognisk (L-ctwo Urad, oddz. 499 c - wiata Bieganów; L-ctwo Bargów, oddz. 343 g - wiata - Stawy Związkowe; L-ctwo Bargów, oddz. 334 - przystań kajakowa; L-ctwo Sądów, oddz. 465 d - wieża widokowa w Cybinie)
- 2 wiaty przy ścieżkach rowerowych

Fig. 85. Wieża widokowa wraz z infrastrukturą edukacyjną (w sąsiedztwie siedziby Nadleśnictwa)
(fot. M. Sekrecka)

Fig. 86. Infrastruktura w jednym z MPP nr inwent. 806/1976
(fot. M. Sekrecka)

Fig. 87. Oznaczenie przy wjeździe na parking leśny „Przystań przy Sosnach”
(fot. M. Sekrecka)

Fig. 88. Infrastruktura placu zabaw w „Przystani przy Sosnach”
(fot. M. Sekrecka)

Ze względu na wspomnianą już obecność jezior i rzek w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa, duża presja turystyczna skupia się właśnie w obrębie tych obiektów. Wszystkie elementy zakresu turystyki i rekreacji (ośrodki wypoczynkowe, szlaki turystyczne, konne, ścieżki dydaktyczne i rowerowe, miejsca postoju pojazdów, pola biwakowe) zostały naniesione na mapę przeglądową walorów przyrodniczo – kulturowych.

9.2 SZLAKI TURYSTYCZNE

Fig. 89. Szlaki turystyczne w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Cybinka.

Ścieżka Przyrodniczo-Leśna „Bieganów”

Ścieżka położona pomiędzy Cybinką, a Bieganowem składa się z tras o charakterze pieszym i pieszo-rowerowym. Ścieżka zlokalizowana jest na gruntach leśnych w leśnictwie Urad w oddz. nr 496 - 501, działki stanowiące podmiejski kompleks leśny lasów ochronnych. Trasa rozpoczyna się w Cybinka przy ul. Małoodrzańskiej, przy miejscu postoju pojazdów, na jej terenie znajdują się: wiata drewniana przeznaczona na cele rekreacyjno-biesiadne, miejsce na ognisko, ławki, tablice informacyjne, miejsca przystankowe, można obejrzeć dawne stawy hodowlane.

Ścieżka edukacyjna „Ptasi Raj”

Rozpoczyna się przy siedzibie nadleśnictwa, a kończy przy wieży widokowo- obserwacyjnej na obszarze użytku ekologicznego „Zapadliska pokopalniane II”. Można tutaj obserwować liczne gatunki ptactwa takie jak: dzikie gęsi, żurawie, kaczki.

Obiekty ścieżki edukacyjnej Nadleśnictwo Cybinka zrealizowało w ramach projektu „Modernizacji wieży widokowej służącej edukacji ekologicznej społeczeństwa promującej ochronę różnorodności przyrodniczej na terenie użytku ekologicznego Zapadliska pokopalniane II”, dofinansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki

Wodnej w Zielonej Górze w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej. Projekt wpisuje się w cele ochrony środowiska, gospodarki wodnej i zrównoważonego rozwoju.

Fig. 90. Miejsce na ognisko na końcowym fragmencie ścieżki edukacyjnej „Ptasi Raj”
(fot. M. Sekrecka)

Fig. 91. Tablice edukacyjne przy ścieżce „Ptasi Raj”
(fot. M. Sekrecka)

9.3 LASY O ZWIĘKSZONEJ FUNKCJI SPOŁECZNEJ

W dniu 5 lipca 2022 r. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych w Załączniku 1 do Zarządzenia nr 58 wprowadziła wytyczne do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej w zarządzie Lasów Państwowych. Do lasów o ww. funkcji należą nie tylko lasy na terenach miast czy te terenów podmiejskich, ale również oddalone, cenne dla społeczności ze względów, koncentracji społecznych oczekiwań dotyczących turystyki, rekreacji i ochrony przyrody.

W kategorii wyróżniono np.:

- lasy intensywnie użytkowane rekreacyjnie,
- tereny leśne w bezpośrednim sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych,
- lasy uzdrowiskowe w strefach A i B (w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych).

Obszary takich lasów wyznaczane są przez Nadleśnictwa, jednak wytyczne Dyrektora Generalnego LP wskazują także na możliwość szerszej partycypacji strony społecznej. Na etapie tworzenia Planu Urządzenia Lasu powstają tzw. Zespoły lokalnej współpracy, których zadaniem jest przeprowadzenie konsultacji projektu lokalizacji lasów o zwiększonej funkcji społecznej oraz planu niezbędnych działań gospodarczych i ochronnych zmierzających do ich bezpiecznego udostępnienia. Do zespołu należą przedstawiciele społeczeństwa, nauczyciele oraz samorządowcy i przyrodnicy.

Fig. 92. Widok na poddodział z daglezią i świerkiem wyznaczony jako lasy o zwiększonej funkcji społecznej (L-ctwo Urad).
(fot. M. Sekrecka)

Priorytetowe w lasach o zwiększonej funkcji społecznej były kwestie:

- zachowania trwałości lasu,
- bezpieczeństwa publicznego i pożarowego,
- krajobrazowe.

Następstwem tych ostatnich są takie zasady gospodarowania, które nie powodują nagłych zmian w krajobrazie. Zagospodarowanie obszarów sprowadzać się ma do działań w kategorii dla pojedynczych drzew i ich grup z uwzględnieniem różnorodnego charakteru potrzeb społecznych, np. poprzez:

- ograniczenie stosowania zrębów zupełnych i preferowanie rębni złożonych (długotrwała przemiana pokoleń, nie skutkująca jednorazowym odłanianiem powierzchni),
- zabiegi gospodarcze nakierowane na poprawę stanu zdrowotnego i zróżnicowanie struktury, nacisk na odnowienia naturalne,
- terminy wykonywania prac w okresie minimalnego ruchu rekreacyjnego.

Na gruntach Nadleśnictwa Cybinka wyznaczono 250,71 ha lasów o zwiększonej funkcji społecznej. Mapa poniżej przedstawia ich rozmieszczenie przestrzenne.

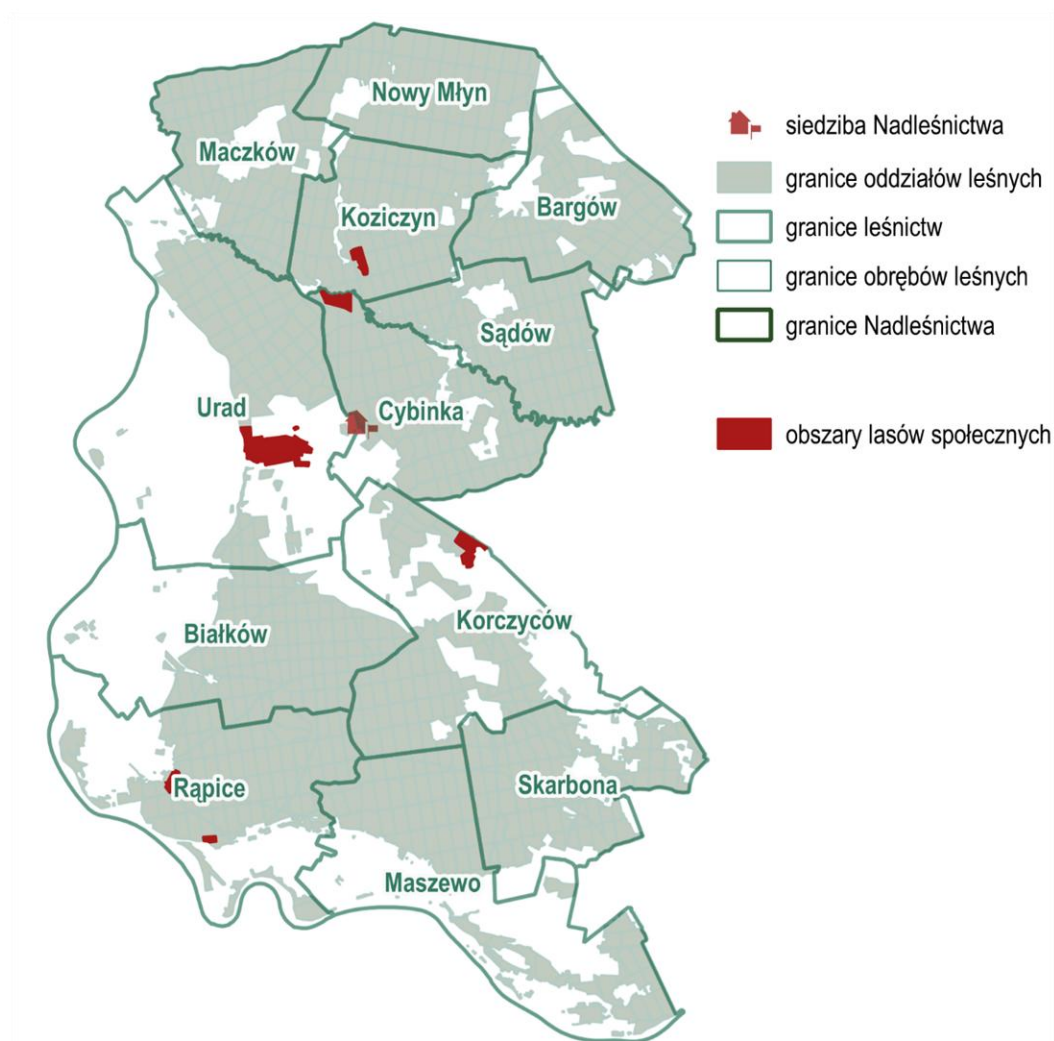

Fig. 93. Rozmieszczenie lasów o zwiększonej funkcji społecznej na terenie Nadleśnictwa Cybinka.

Lasy o zwiększonej funkcji społecznej skupiają się na terenach cennych dla lokalnej społeczności – kompleksy w bezpośrednim sąsiedztwie miast i mniejszych miejscowości, miejsca związane z wypoczynkiem nad jeziorami w Leśnictwie Koziczyn oraz w bliskiej odległości miejscowości Koziczyn w pobliżu malowniczych meandrów Pliszki, a także w zakolach Odry.

9.4 PROGRAM „ZANOCUJ W LESIE”

Nadleśnictwo w ramach programu udostępniło obszar, gdzie miłośnicy bushcraftu i survivalu mogą uprawiać swoje hobby bez obaw o naruszenie ustawy o lasach. Wyznaczona strefa znajduje się w Leśnictwie Sądów, bez specjalnej infrastruktury. Nadleśnictwo Cybinka w ramach programu „Zanocuj w lesie” udostępnia na potrzeby legalnego biwakowania teren w granicach Leśnictwa Cybinka.

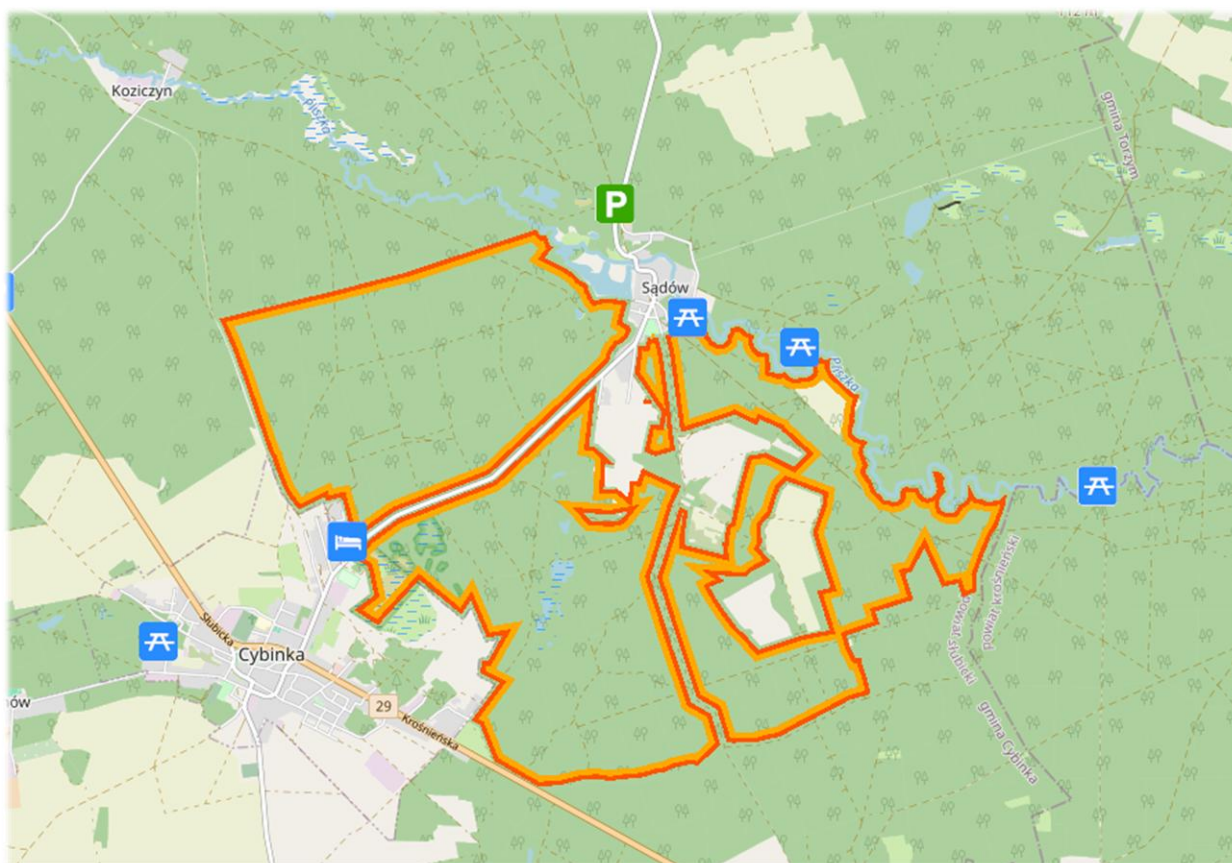

Fig. 94. Obszar objęty programem „Zanocuj w lesie” na terenie Nadleśnictwa Cybinka
- widok mapy z portalu BDL (www.bdl.lasy.gov.pl)

Zasady korzystania z programu są jednolite dla PGL Lasy Państwowe i dostępne na stronie Nadleśnictwa. Lokalizacja obszarów przeznaczonych do biwakowania jest ogólnodostępna na stronie Nadleśnictwa i mapie Banku Danych o Lasach.

9.5 EDUKACJA PRZYRODNICZA

Edukacja przyrodniczo-leśna stanowi istotny czynnik wspierający zachowanie i ochronę przyrody. Jej podstawowym zadaniem jest kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec problemów ochrony przyrody i leśnictwa. Nieodzownym elementem edukacji przyrodniczej powinno być także budowanie zaufania społecznego dla prowadzonej działalności zawodowej leśników. Promocja wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, traktującej funkcję produkcyjną jako jedną z wielu, a nie podstawową funkcję lasu, jest ważnym zadaniem edukacji przyrodniczo-leśnej.

Istotą edukacji leśnej społeczeństwa jest przekazanie wiedzy dotyczącej funkcji lasu, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji gospodarczej oraz kształtowanie wrażliwości przede wszystkim młodego pokolenia na otaczającą nas przyrodę. Celem działań edukacyjnych jest uzyskanie właściwych postaw społecznych przejawiających się pojmowaniem lasu jako dobra wspólnego, a tym samym współuczestniczenie w dbałości o jego stan.

Pracownicy Nadleśnictwa Cybinka prowadzą intensywną działalność edukacyjną wśród społeczeństwa. Współpracują ze szkołami, domami kultury, jednostkami gmin i miast w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa. Dzięki zapleczu edukacyjnemu i rozbudowanej w minionym 10-leciu infrastrukturze edukacyjnej i turystycznej na gruntach Nadleśnictwa Cybinka społeczeństwo

może swobodnie korzystać z walorów tutejszej przyrody jednocześnie pozyskując rzetelne informacje o niej.

Fig. 95. Część wyposażenia sali edukacyjnej w siedzibie Nadleśnictwa Cybinka
(fot. M. Sekrecka)

Fig. 96. Czaszka żubra - eksponat w zasobach sali edukacyjnej Nadleśnictwa
(fot. M. Sekrecka)

Obiekty edukacji leśnej w Nadleśnictwie:

- **Ścieżka Przyrodniczo-Leśna „Bieganów”:** Położona pomiędzy Cybinką a Bieganowem. Ma długość 6,5 km. Charakter pieszy i pieszo-rowerowy. Znajduje się na gruntach leśnych w leśnictwie Urad, w podmiejskim kompleksie lasów ochronnych. Trasa rozpoczyna się w Cybinie przy ul. Małoodrzańskiej. Infrastruktura ścieżki jest planowana do stopniowego modernizowania.
- **Ścieżka edukacyjna „Ptasi Raj”:** Rozpoczyna się przy siedzibie Nadleśnictwa, a kończy przy wieży widokowo-obserwacyjnej na obszarze użytku ekologicznego „Zapadliska pokopalniane II”. Pozwala obserwować liczne gatunki ptactwa, takie jak: dzikie gęsi, żurawie, kaczki. Modernizację sfinansowano z udziałem środków WFOŚiGW w Zielonej Górze.
Wyposażenie obejmuje: wieżę, ławki, zadaszenie z systemem tablic edukacyjnych, miejsce ogniskowe, stojak na rowery.
- **Sala/Izba Edukacyjna w siedzibie Nadleśnictwa Cybinka:**
W izbie edukacyjnej znajdują się stoły, ławki, sprzęt do prezentacji multimedialnych, pomoce dydaktyczne: plakaty, tablice edukacyjne z dziedzin ochrony środowiska, eksponaty ukazujące różne rodzaje drewna oraz czaszka żubra. Zajęcia prowadzone są głównie z przedszkolakami oraz szkołą podstawową z Cybinki.

9.6 PROMOCJA

Realizowanie działań z zakresu Ochrony Przyrody wymaga udziału społeczeństwa, w związku z tym działania promujące ten aspekt leśnictwa należy przedstawić możliwie najszerzej grupie odbiorców – z zachowaniem danych wrażliwych.

Fig. 97. Fragment projektu folderu promocyjnego Nadleśnictwa Cybinka (fot. M. Sekrecka)

Realizacja promowania edukacji przyrodniczej społeczeństwa powinna odbywać się na wielu poziomach i szeroko udostępniana np. poprzez: publikacje naukowe i popularnonaukowe w czasopismach leśnych, przyrodniczych i ogólnotematycznych, publikacje w prasie lokalnej, audycje radiowo-telewizyjne, wydawnictwa, gazetki, foldery publikowane przez nadleśnictwa i RDLP.

Promocja edukacji ekologicznej oraz propagowanie idei ochrony przyrody powinna odbywać się zgodnie z aktualną wiedzą, a także z lokalnymi tradycjami regionu poprzez scalanie działań z różnych dziedzin. W Nadleśnictwie Cybinka wszelkie działania promocyjne wpisują się w wyżej wymienione zasady.

Fig. 98. Okładka projektowanego albumu promocyjno-edukacyjnego Nadleśnictwa Cybinka (fot. M. Sekrecka)

Sekrecka

07 listopada 2025 r.
Podpis i data

10. ZESTAWIENIA

Załącznik nr 1 Wykaz ekosystemów referencyjnych

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]
1	2	3
1-01-118 -a	BAGNO	12,97
1-01-118 -b	D-STAN	3,15
1-01-118 -g	PIASKI	2,41
1-01-118 -i	D-STAN	0,67
1-01-118 -n	BAGNO	1,58
1-01-119 -c	D-STAN	0,86
1-01-119 -s	D-STAN	2,41
1-01-120 -l	D-STAN	0,95
1-01-120 -o	D-STAN	1,52
1-01-121 -a	D-STAN	1,94
1-01-121 -h	D-STAN	1,07
1-01-121 -i	D-STAN	0,38
1-01-122 -a	D-STAN	0,15
1-01-122 -d	D-STAN	0,92
1-01-122 -f	D-STAN	0,28
1-01-122 -g	D-STAN	0,42
1-01-122 -h	D-STAN	1,33
1-01-122 -i	D-STAN	1,99
1-01-122 -j	D-STAN	1,56
1-01-122 -o	D-STAN	1,57
1-01-122 -p	BAGNO	0,74
1-01-122 -r	D-STAN	1,11
1-01-123 -a	D-STAN	0,35
1-01-123 -f	D-STAN	0,6
1-01-124 -a	D-STAN	1,01
1-01-124 -c	D-STAN	0,55
1-01-159 -d	D-STAN	3,61
1-01-159 -f	D-STAN	3,73
1-01-159 -k	BAGNO	0,68
1-01-183 -a	D-STAN	1,21
1-01-183 -b	BAGNO	2,19
1-01-183 -c	SUKCESJA	1,19
1-01-183 -d	D-STAN	1,64
1-01-183 -m	D-STAN	0,93
1-01-184 -i	BAGNO	0,33
1-01-238 -o	D-STAN	1,71
1-01-238 -p	D-STAN	3,25
1-01-239 -o	D-STAN	2,48
1-01-239 -p	D-STAN	1,34
1-01-240 -j	D-STAN	1,5
1-01-240 -l	D-STAN	1,24
1-01-241 -k	D-STAN	2,35
1-01-242 -g	D-STAN	2,26
1-01-243 -d	D-STAN	1,64
1-01-243 -f	D-STAN	0,8
1-01-243 -h	D-STAN	1,11
1-01-58 -l	D-STAN	2,52
1-01-59 -g	D-STAN	1,82
1-01-68 -b	D-STAN	4,07
1-01-68 -m	D-STAN	0,95
1-01-69 -c	D-STAN	0,99
1-01-69 -f	D-STAN	2,3
1-01-93 -i	D-STAN	0,55
1-01-95 -m	D-STAN	1,67

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]
1	2	3
1-01-96 -b	D-STAN	4,4
1-01-96 -f	D-STAN	1,72
1-01-96 -g	D-STAN	1,36
1-01-96 -k	D-STAN	2,13
1-01-97 -g	D-STAN	1,9
1-01-97 -j	D-STAN	1,14
1-02-10 -c	BAGNO	0,81
1-02-10 -f	SUKCESJA	0,15
1-02-10 -l	PS	3,16
1-02-14 -j	D-STAN	0,85
1-02-14 -k	D-STAN	0,48
1-02-14 -n	D-STAN	1,01
1-02-18 -g	D-STAN	3,51
1-02-18 -h	D-STAN	3,81
1-02-18 -j	D-STAN	0,93
1-02-19 -f	D-STAN	0,35
1-02-19 -g	D-STAN	1,33
1-02-21 -b	D-STAN	2,21
1-02-22 -i	D-STAN	1,85
1-02-24 -d	D-STAN	0,75
1-02-24 -p	ZBIORNIK	1,06
1-02-25 -a	D-STAN	1,5
1-02-25 -c	PS	1,03
1-02-25 -h	D-STAN	1,69
1-02-25 -i	D-STAN	2,38
1-02-25 -j	D-STAN	0,86
1-02-25 -o	SZCZ CHR	0,61
1-02-26 -m	BAGNO	0,72
1-02-26 -n	D-STAN	1,83
1-02-27 -j	D-STAN	0,78
1-02-27 -n	D-STAN	1,64
1-02-27 -o	SZCZ CHR	1,12
1-02-27 -p	D-STAN	1,76
1-02-27 -r	BAGNO	2,86
1-02-27 -s	SZCZ CHR	0,42
1-02-27 -t	D-STAN	3,13
1-02-27 -w	D-STAN	2,27
1-02-27 -x	D-STAN	0,53
1-02-27 -y	SZCZ CHR	0,35
1-02-28 -d	D-STAN	0,68
1-02-28 -h	D-STAN	1,41
1-02-28 -i	D-STAN	0,85
1-02-28 -j	D-STAN	0,9
1-02-28 -k	BAGNO	1,59
1-02-28 -l	BAGNO	0,39
1-02-28 -m	D-STAN	2,94
1-02-28 -n	D-STAN	1,84
1-02-28 -o	D-STAN	2,42
1-02-28 -s	D-STAN	2,8
1-02-29 -a	D-STAN	2,31
1-02-29 -c	D-STAN	1,53
1-02-29 -d	D-STAN	0,47
1-02-29 -f	BAGNO	0,65
1-02-29 -h	LZ	0,28

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]
1	2	3
1-02-29 -i	D-STAN	1,39
1-02-29 -j	D-STAN	1,92
1-02-29 -k	BAGNO	2,65
1-02-29 -m	D-STAN	1,24
1-02-29 -p	BAGNO	2,4
1-02-4 -c	D-STAN	2,99
1-02-47 -c	D-STAN	1,19
1-02-47 -i	D-STAN	1,42
1-02-48 -g	D-STAN	1,16
1-02-48 -h	D-STAN	1,14
1-02-49 -k	D-STAN	1,2
1-02-49 -l	Ł	1,21
1-02-5 -i	D-STAN	2,76
1-02-50 -d	LZ	0,67
1-02-54 -d	D-STAN	0,53
1-02-55 -c	SZCZ CHR	0,56
1-02-55 -f	D-STAN	0,98
1-02-7 -l	D-STAN	1,75
1-02-74 -a	D-STAN	2,69
1-02-74 -d	D-STAN	2,98
1-02-77 -h	BAGNO	1,15
1-03-104 -b	D-STAN	6,7
1-03-114 -i	LZ-CM NCZ	0,52
1-03-144 -f	LZ	0,48
1-03-147 -g	D-STAN	0,59
1-03-155 -j	D-STAN	2,44
1-03-156 -c	D-STAN	1,37
1-03-156 -f	D-STAN	1,83
1-03-156 -g	SUKCESJA	0,79
1-03-156 -i	SUKCESJA	1,44
1-03-156 -k	SZCZ CHR	1,17
1-03-157 -c	D-STAN	2,73
1-03-158 -j	D-STAN	0,83
1-03-158 -k	BAGNO	3,57
1-03-172 -a	D-STAN	0,27
1-03-178 -l	SZCZ CHR	1,02
1-03-178 -m	BAGNO	0,7
1-03-178 -o	SZCZ CHR	1,74
1-03-179 -h	D-STAN	2,3
1-03-179 -i	D-STAN	1,26
1-03-179 -n	D-STAN	0,58
1-03-179 -p	SZCZ CHR	0,7
1-03-179 -r	BAGNO	0,46
1-03-179 -w	D-STAN	0,79
1-03-180 -f	D-STAN	1,19
1-03-180 -i	D-STAN	1,58
1-03-180 -j	D-STAN	1,05
1-03-180 -r	D-STAN	1,06
1-03-182 -h	SUKCESJA	0,51
1-03-198 -b	SZCZ CHR	1,2
1-03-199 -j	D-STAN	0,84
1-03-200 -c	D-STAN	3,32
1-03-201 -p	D-STAN	1,17
1-03-231 -f	D-STAN	1,73
1-03-231 -h	D-STAN	0,77
1-03-232 -b	JEZIORO	2,72
1-03-232 -d	D-STAN	2,31

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]
1	2	3
1-03-232 -f	ZBIORNIK	0,33
1-03-232 -i	D-STAN	3,59
1-03-232 -j	ZBIORNIK	0,89
1-03-233 -f	D-STAN	0,81
1-03-233 -h	D-STAN	0,25
1-03-233 -i	D-STAN	0,23
1-03-233 -l	BAGNO	1,06
1-03-234 -f	D-STAN	0,24
1-03-235 -n	SZCZ CHR	0,13
1-03-236 -h	D-STAN	0,25
1-03-237 -p	D-STAN	0,31
1-03-237 -r	D-STAN	1,14
1-03-237 -x	D-STAN	2,9
1-03-251 -b	BAGNO	0,45
1-03-252 -d	BAGNO	0,44
1-03-252 -f	BAGNO	0,49
1-03-252 -g	BAGNO	0,25
1-03-252 -h	D-STAN	2,95
1-03-253 -c	D-STAN	0,94
1-03-253 -g	D-STAN	1,1
1-03-253 -i	BAGNO	1,04
1-03-253 -k	D-STAN	0,57
1-03-253 -n	SUKCESJA	0,1
1-03-253 -o	BAGNO	0,56
1-03-254 -c	BAGNO	0,36
1-03-254 -i	D-STAN	0,85
1-03-254 -j	D-STAN	0,85
1-03-254 -k	SZCZ CHR	0,92
1-03-254 -l	BAGNO	2,99
1-03-255 -f	D-STAN	1,3
1-03-255 -g	D-STAN	2,61
1-03-255 -i	SZCZ CHR	0,15
1-03-255 -j	SZCZ CHR	2,28
1-04-165 -f	BAGNO	0,66
1-04-166 -b	BAGNO	0,87
1-04-166 -c	D-STAN	0,46
1-04-167 -a	BAGNO	0,41
1-04-167 -b	D-STAN	0,6
1-04-168 -b	BAGNO	1,91
1-04-170 -r	BAGNO	0,4
1-04-171 -f	D-STAN	2,18
1-04-171 -i	D-STAN	0,64
1-04-171 -k	BAGNO	0,2
1-04-171 -l	D-STAN	0,84
1-04-212 -i	D-STAN	0,15
1-04-212 -j	D-STAN	0,33
1-04-212 -k	D-STAN	0,12
1-04-222 -g	SUKCESJA	1,59
1-04-224 -d	D-STAN	0,74
1-04-256 -f	BAGNO	0,52
1-04-302 -c	D-STAN	1,82
1-04-307 -f	D-STAN	0,68
1-04-309 -a	D-STAN	0,19
1-04-309 -j	D-STAN	1,47
1-04-309 -l	D-STAN	0,61
1-04-309 -m	D-STAN	0,46
1-04-72 -b	D-STAN	0,16

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]
1	2	3
1-04-99 -d	LZ	0,3
1-05-272 -b	D-STAN	0,49
1-05-276 -h	BAGNO	0,42
1-05-277 -d	ZBIORNIK	2,13
1-05-278 -f	BAGNO	0,4
1-05-279 -h	SZCZ CHR	0,76
1-05-279 -l	SZCZ CHR	2,63
1-05-295 -h	D-STAN	0,1
1-05-298 -d	BAGNO	1,34
1-05-299 -i	D-STAN	0,46
1-05-299 -k	BAGNO	0,33
1-05-300 -f	SZCZ CHR	2,74
1-05-301 -g	SZCZ CHR	3,55
1-05-315 -i	BAGNO	0,28
1-05-320 -g	BAGNO	0,45
1-05-321 -a	D-STAN	0,13
1-05-321 -b	BAGNO	0,57
1-05-321 -d	BAGNO	0,4
1-05-322 -c	BAGNO	1,82
1-05-322 -k	SUKCESJA	0,24
1-05-323 -j	SUKCESJA	0,68
1-05-325 -f	BAGNO	0,35
1-05-325 -p	ZBIORNIK	2,62
1-05-326 -i	D-STAN	2,24
1-05-326 -j	SUKCESJA	1,13
1-05-326 -m	SUKCESJA	0,97
1-05-327 -g	D-STAN	1,34
1-05-328 -b	LZ	0,36
1-05-328 -c	D-STAN	1,12
1-05-328 -g	JEZIORO	0,82
1-05-328 -h	D-STAN	1,47
1-05-328 -i	BAGNO	1,32
1-05-328 -j	Ł	0,67
1-05-329 -d	JEZIORO	5,85
1-05-329 -k	JEZIORO	1,74
1-05-331 -i	TORFOW	1,24
1-05-333 -h	BAGNO	0,25
1-05-333 -k	D-STAN	0,54
1-05-334 -h	D-STAN	1,66
1-05-335 -c	BAGNO	0,26
1-05-335 -f	D-STAN	2,07
1-05-336 -g	D-STAN	2,58
1-05-341 -d	D-STAN	0,46
1-05-342 -f	D-STAN	0,44
1-05-342 -l	D-STAN	1,09
1-05-343 -d	D-STAN	0,95
1-05-343 -g	ZBIORNIK	5,21
1-05-343 -h	ZBIORNIK	0,98
1-05-343 -i	D-STAN	2,14
1-05-351 -c	D-STAN	1,18
1-05-351 -j	D-STAN	1,02
1-05-353 -k	D-STAN	0,7
1-05-354 -i	D-STAN	0,54
1-05-354 -k	D-STAN	1,24
1-05-354 -l	D-STAN	1,26
1-05-356 -g	D-STAN	0,52
1-05-357 -g	D-STAN	1,33

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]
1	2	3
1-05-358 -f	D-STAN	2,61
1-05-359 -b	D-STAN	0,34
1-05-359 -h	D-STAN	2,27
2-06-360 -a	D-STAN	1,54
2-06-360 -h	D-STAN	0,46
2-06-361 -b	D-STAN	1,36
2-06-361 -c	D-STAN	1,53
2-06-362 -a	D-STAN	1
2-06-362 -b	D-STAN	0,83
2-06-364 -a	D-STAN	1,39
2-06-364 -k	D-STAN	0,82
2-06-364 -l	D-STAN	1,05
2-06-368 -h	D-STAN	2,07
2-06-369 -b	D-STAN	2,1
2-06-369 -i	D-STAN	2,2
2-06-369 -j	D-STAN	0,48
2-06-371 -n	D-STAN	1,38
2-06-373 -h	D-STAN	3,64
2-06-373 -i	D-STAN	0,69
2-06-373 -l	SUKCESJA	0,65
2-06-374 -a	D-STAN	2,14
2-06-374 -k	SUKCESJA	0,44
2-06-378 -h	D-STAN	2,87
2-06-383 -j	D-STAN	2,84
2-06-388 -i	D-STAN	2,47
2-06-392 -i	D-STAN	1,43
2-06-392 -m	D-STAN	2,17
2-06-401 -c	D-STAN	0,57
2-06-401 -d	D-STAN	2,05
2-06-401 -f	D-STAN	1,55
2-06-401 -g	D-STAN	2,28
2-06-424 -b	D-STAN	2,43
2-06-424 -c	D-STAN	2,17
2-06-424 -f	D-STAN	2,64
2-06-424 -j	D-STAN	0,87
2-06-424 -k	D-STAN	1,2
2-06-424 -l	D-STAN	1,67
2-06-425 -a	D-STAN	2,02
2-06-425 -f	D-STAN	2,04
2-06-425 -g	D-STAN	2,52
2-06-496 -b	D-STAN	1,75
2-06-496 -c	D-STAN	0,7
2-06-496 -d	SZCZ CHR	0,34
2-06-496 -g	D-STAN	0,63
2-06-496 -h	D-STAN	2,8
2-06-496 -i	BAGNO	0,59
2-06-496 -j	SZCZ CHR	0,2
2-06-496 -k	D-STAN	1,14
2-06-496 -l	SZCZ CHR	1,28
2-06-496 -m	D-STAN	1,34
2-06-496 -o	D-STAN	2,45
2-06-496 -r	D-STAN	1,08
2-06-497 -c	D-STAN	1,01
2-06-497 -d	SZCZ CHR	1,55
2-06-497 -f	JEZIORO	1,59
2-06-497 -g	D-STAN	2,58
2-06-498 -b	D-STAN	1,19

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]
1	2	3
2-06-498 -d	D-STAN	1,19
2-06-498 -f	D-STAN	2,49
2-06-498 -r	D-STAN	3,58
2-06-498 -t	D-STAN	1,3
2-06-498 -y	D-STAN	3,7
2-06-499 -a	D-STAN	1,1
2-06-499 -b	D-STAN	1,56
2-06-499 -c	D-STAN	1,3
2-06-499 -f	D-STAN	2,6
2-06-499 -l	D-STAN	2,86
2-06-499 -m	D-STAN	2,77
2-06-502 -f	D-STAN	1,21
2-06-502 -h	D-STAN	4,14
2-06-502 -i	D-STAN	0,7
2-06-503 -m	D-STAN	0,6
2-07-393 -a	SUKCESJA	0,44
2-07-393 -b	D-STAN	1,54
2-07-393 -h	SUKCESJA	0,42
2-07-393 -o	D-STAN	0,81
2-07-402 -a	SUKCESJA	5,15
2-07-402 -c	D-STAN	0,68
2-07-402 -f	SUKCESJA	0,74
2-07-402 -g	D-STAN	1,14
2-07-402 -i	D-STAN	3,56
2-07-402 -j	D-STAN	1,85
2-07-403 -a	SUKCESJA	0,36
2-07-412 -a	D-STAN	3,16
2-07-412 -c	D-STAN	1,21
2-07-412 -d	D-STAN	1,2
2-07-412 -f	D-STAN	1,25
2-07-412 -g	D-STAN	0,44
2-07-413 -a	D-STAN	2,59
2-07-414 -a	D-STAN	2
2-07-426 -a	D-STAN	1,58
2-07-438 -a	D-STAN	0,44
2-07-438 -b	D-STAN	0,1
2-07-438 -d	D-STAN	1,63
2-07-439 -b	D-STAN	1,52
2-07-439 -c	D-STAN	1,09
2-07-439 -d	ZBIORNIK	0,9
2-07-439 -g	D-STAN	2,14
2-07-440 -d	D-STAN	2,82
2-07-443 -k	D-STAN	0,73
2-07-447 -a	D-STAN	3,41
2-07-447 -f	D-STAN	2,06
2-07-447 -g	D-STAN	2,01
2-07-448 -a	D-STAN	1,54
2-07-456 -l	D-STAN	1,63
2-07-457 -a	D-STAN	1,26
2-07-457 -j	D-STAN	1,49
2-07-457 -k	D-STAN	0,91
2-07-457 -l	D-STAN	2,81
2-07-459 -i	D-STAN	0,93
2-07-461 -a	BAGNO	0,51
2-07-461 -c	BAGNO	0,68
2-07-461 -m	BAGNO	2,19
2-07-462 -l	BAGNO	0,36

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]
1	2	3
2-07-462 -m	BAGNO	0,27
2-07-464 -c	BAGNO	5,67
2-07-464 -d	D-STAN	2,23
2-07-464 -f	BAGNO	0,64
2-07-464 -g	D-STAN	0,85
2-07-464 -h	BAGNO	2,78
2-07-464 -i	D-STAN	0,64
2-07-464 -k	BAGNO	0,42
2-07-464 -l	SUKCESJA	0,43
2-07-464 -m	D-STAN	0,26
2-07-464 -n	SUKCESJA	0,51
2-07-464 -o	SUKCESJA	0,55
2-07-464 -p	D-STAN	3,87
2-07-465 -a	PS	1,02
2-07-465 -b	BAGNO	0,07
2-07-465 -c	BAGNO	12,16
2-07-465 -d	PS	2,49
2-07-465 -f	PS	0,74
2-07-465 -g	BAGNO	1,31
2-07-465 -h	PS	0,06
2-07-465 -i	PS	0,26
2-07-465 -k	PS	2,35
2-07-465 -l	PS-ROWY	0,03
2-07-465 -w	PS-ROWY	0,1
2-07-465 -x	PS-ROWY	0,04
2-07-465 -y	PS-ROWY	0,06
2-07-466 -a	D-STAN	1,18
2-07-466 -c	D-STAN	0,5
2-07-466 -d	D-STAN	1,13
2-07-466 -h	D-STAN	1,73
2-07-466 -i	D-STAN	5,26
2-07-466 -n	D-STAN	0,64
2-07-467 -c	D-STAN	1,89
2-07-467 -g	D-STAN	1,2
2-07-469 -f	D-STAN	0,56
2-07-472 -g	D-STAN	1,6
2-07-473 -a	LZ	0,32
2-07-473 -b	JEZIORO	2,4
2-07-473 -f	D-STAN	1,01
2-07-473 -i	BAGNO	0,79
2-07-473 -n	BAGNO	0,48
2-07-473 -o	BAGNO	0,29
2-07-474 -b	BAGNO	4,21
2-07-474 -k	SUKCESJA	0,17
2-07-474 -n	SZCZ CHR	1,85
2-07-484 -d	D-STAN	2,62
2-07-485 -h	SUKCESJA	1,7
2-07-487 -f	D-STAN	1,89
2-08-512 -j	D-STAN	1,34
2-08-512 -k	D-STAN	0,91
2-08-514 -j	D-STAN	2,61
2-08-515 -h	D-STAN	0,82
2-08-515 -j	D-STAN	0,77
2-08-516 -d	D-STAN	2,14
2-08-520 -j	D-STAN	0,76
2-08-521 -j	D-STAN	1,4
2-08-522 -k	D-STAN	1,8

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]
1	2	3
2-08-523 -n	LZ	0,25
2-08-523 -x	D-STAN	1,03
2-08-529 -i	D-STAN	1,35
2-08-530 -d	D-STAN	4,09
2-08-531 -c	LZ	0,18
2-08-531 -d	D-STAN	1
2-08-531 -h	D-STAN	0,53
2-08-532 -a	D-STAN	1
2-08-535 -c	D-STAN	0,98
2-08-535 -d	D-STAN	1,94
2-08-566 -g	SUKCESJA	0,34
2-08-567 -y	D-STAN	3,83
2-08-568 -h	D-STAN	3,14
2-08-568 -i	D-STAN	2,89
2-08-581 -l	D-STAN	2,37
2-08-582 -s	D-STAN	1,39
2-08-584 -c	D-STAN	0,52
2-08-584 -d	D-STAN	0,81
2-08-585 -a	D-STAN	0,55
2-08-596 -i	D-STAN	1,47
2-08-597 -g	D-STAN	1,75
2-08-597 -l	D-STAN	0,99
2-08-598 -i	Ł	1,66
2-08-599 -t	BAGNO	3,61
2-08-599 -w	D-STAN	1,79
2-09-610 -c	D-STAN	2,28
2-09-611 -a	Ł	6,42
2-09-611 -b	D-STAN	2,18
2-09-611 -c	Ł	2,26
2-09-611 -d	D-STAN	0,93
2-09-611 -f	D-STAN	2,7
2-09-611 -g	BAGNO	27,61
2-09-611 -h	SUKCESJA	0,68
2-09-611 -i	Ł	0,48
2-09-611 -j	Ł	3,86
2-09-611 -k	D-STAN	1
2-09-611 -l	D-STAN	0,59
2-09-611 -m	Ł	2,03
2-09-611 -n	D-STAN	0,17
2-09-612 -a	Ł	37,98
2-09-612 -b	D-STAN	0,2
2-09-612 -c	D-STAN	0,3
2-09-612 -d	D-STAN	0,66
2-09-612 -f	D-STAN	0,11
2-09-612 -g	D-STAN	0,84
2-09-612 -h	D-STAN	0,57
2-09-612 -i	D-STAN	0,5
2-09-612 -j	Ł	0,84
2-09-613 -b	D-STAN	0,92
2-09-613 -d	D-STAN	0,18
2-09-621 -a	D-STAN	9,56
2-09-621 -b	BAGNO	5,62
2-09-621 -c	D-STAN	3,7
2-09-621 -d	D-STAN	4,23
2-09-621 -g	D-STAN	0,85
2-09-621 -i	D-STAN	6,69
2-09-621 -m	D-STAN	2,67

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]
1	2	3
2-09-622 -a	D-STAN	4,55
2-09-622 -g	D-STAN	0,81
2-09-622 -j	BAGNO	0,35
2-09-623 -a	BAGNO	1,89
2-09-623 -b	D-STAN	1,14
2-09-623 -c	D-STAN	7,42
2-09-623 -g	D-STAN	0,52
2-09-623 -j	D-STAN	0,45
2-09-623 -k	BAGNO	1,19
2-09-623 -n	BAGNO	0,05
2-09-636 -f	SUKCESJA	1,04
2-09-637 -c	SUKCESJA	0,85
2-09-637 -g	D-STAN	0,66
2-09-638 -j	U FIZJOGR	0,15
2-09-638 -y	ZBIORNIK	4,47
2-09-641 -a	D-STAN	0,42
2-09-641 -t	BAGNO	1,24
2-09-651 -j	BAGNO	0,39
2-09-657 -h	BAGNO	1,14
2-09-658 -g	D-STAN	0,64
2-09-658 -h	BAGNO	2,71
2-09-659 -g	D-STAN	1,28
2-09-671 -f	D-STAN	0,64
2-09-672 -a	D-STAN	1,82
2-09-672 -n	D-STAN	0,12
2-09-673 -n	D-STAN	2,79
2-09-673 -o	D-STAN	3,71
2-09-673 -s	D-STAN	0,59
2-09-673 -t	D-STAN	0,29
2-09-673 -w	D-STAN	1,26
2-09-675 -j	D-STAN	2,41
2-09-675 -k	SUKCESJA	1,39
2-09-675 -l	BAGNO	0,64
2-09-676 -b	SUKCESJA	0,84
2-09-676 -f	SUKCESJA	0,55
2-09-676 -g	D-STAN	1,93
2-09-676 -h	SUKCESJA	0,5
2-09-676 -i	D-STAN	2,3
2-09-676 -j	D-STAN	1,43
2-09-676 -l	BAGNO	0,56
2-09-676 -n	D-STAN	1,77
2-09-676 -p	D-STAN	3,95
2-09-676 -s	BAGNO	0,58
2-09-677 -c	D-STAN	5,39
2-09-677 -g	D-STAN	0,86
2-09-678 -a	BAGNO	10,15
2-09-678 -b	D-STAN	2,32
2-09-678 -c	D-STAN	1,09
2-09-678 -d	D-STAN	2,94
2-09-678 -f	D-STAN	1,56
2-09-679 -a	BAGNO	4,11
2-09-679 -c	D-STAN	3,65
2-09-679 -d	D-STAN	12,77
3-10-680 -h	D-STAN	1,62
3-10-680 -k	D-STAN	1,05
3-10-680 -l	D-STAN	0,95
3-10-680 -m	D-STAN	2,5

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]
1	2	3
3-10-681 -m	D-STAN	2,22
3-10-684 -f	BAGNO	1,47
3-10-684 -g	D-STAN	2,54
3-10-685 -k	BAGNO	4,41
3-10-685 -s	D-STAN	2,88
3-10-687 -h	D-STAN	0,95
3-10-690 -j	D-STAN	0,43
3-10-690 -m	D-STAN	2,92
3-10-691 -f	D-STAN	3,48
3-10-702 -d	D-STAN	1,99
3-10-714 -r	D-STAN	1,28
3-10-714 -s	BAGNO	0,57
3-10-717 -g	D-STAN	0,6
3-10-728 -y	D-STAN	0,97
3-11-743 -j	D-STAN	2,4
3-11-757 -fx	D-STAN	0,38
3-11-758 -n	D-STAN	1,36
3-11-758 -s	D-STAN	1,4
3-11-779 -h	LZ-CM NCZ	1,31
3-11-784 -r	LZ-CM NCZ	0,5
3-11-789 -b	D-STAN	0,92
3-11-791 -m	BAGNO	0,27
3-11-794 -h	SUKCESJA	0,88
3-11-794 -k	D-STAN	1,37
3-11-795 -g	D-STAN	1,15
3-11-811 -d	BAGNO	5,83
3-11-811 -j	BAGNO	6,09
3-11-828 -h	D-STAN	1,9
3-11-829 -i	D-STAN	1,89
3-11-829 -j	D-STAN	0,93
3-11-832 -g	D-STAN	1,1
3-11-845 -c	D-STAN	3,34
3-11-845 -f	D-STAN	3,94
3-11-847 -i	LZ-CM NCZ	0,46
3-12-799 -l	D-STAN	2,88
3-12-803 -j	D-STAN	2,21
3-12-806 -j	D-STAN	2,85
3-12-808 -i	D-STAN	3,05
3-12-808 -j	D-STAN	1,6
3-12-808 -l	D-STAN	0,75
3-12-808 -m	D-STAN	0,21
3-12-818 -d	D-STAN	3,12
3-12-819 -h	D-STAN	0,55
3-12-821 -f	D-STAN	1,42
3-12-824 -l	LZ-CM NCZ	0,57
3-12-825 -l	D-STAN	0,32
3-12-825 -m	D-STAN	1,41
3-12-825 -n	D-STAN	2,46
3-12-825 -o	D-STAN	1,02
3-12-842 -ax	D-STAN	0,19
3-12-842 -bx	D-STAN	0,13
3-12-842 -cx	D-STAN	0,09
3-12-842 -w	D-STAN	1,65
3-12-842 -x	D-STAN	0,28
3-12-842 -y	D-STAN	0,79
3-12-842 -z	D-STAN	0,59
3-12-855 -l	LZ-CM NCZ	0,13

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [ha]
1	2	3
3-12-856 -m	PIASKI	0,14
3-12-857 -b	D-STAN	0,62
3-12-859 -d	LZ-CM NCZ	0,09
3-12-859 -t	D-STAN	0,47
3-12-859 -w	D-STAN	0,3
3-12-859 -x	D-STAN	0,5
3-12-859 -y	D-STAN	0,26
3-12-859 -z	D-STAN	0,5
3-12-867 -k	D-STAN	0,63
3-12-867 -l	D-STAN	0,76
3-12-868 -i	PS	1,47
3-12-869 -s	D-STAN	1,41
3-12-871 -f	LZ-CM NCZ	0,41
3-12-872 -a	D-STAN	2,09
3-12-873 -z	D-STAN	1,72
3-12-874 -bx	SUKCESJA	0,09
3-12-874 -cx	SUKCESJA	0,52
3-12-874 -d	D-STAN	0,66
3-12-874 -dx	SUKCESJA	0,37
3-12-874 -i	D-STAN	1,19
3-12-875 -a	D-STAN	0,56
3-12-875 -b	D-STAN	1,31
3-12-875 -c	D-STAN	0,67
3-12-875 -d	D-STAN	0,38
3-12-875 -l	D-STAN	1,67
3-12-875 -m	BAGNO	2,79
3-12-876 -r	D-STAN	0,68
3-12-877 -b	SUKCESJA	0,56
3-12-877 -c	D-STAN	1,15
3-12-877 -d	D-STAN	1,02
3-12-877 -f	D-STAN	0,78
3-12-877 -g	SUKCESJA	2,11
3-12-877 -h	D-STAN	0,96
3-12-877 -i	D-STAN	0,41
3-12-877 -n	D-STAN	0,96
3-12-878 -b	LZ	0,5
3-12-879 -a	D-STAN	0,4
3-12-879 -b	D-STAN	0,14
3-12-880 -f	D-STAN	1,05
3-12-881 -d	D-STAN	1,26
3-12-881 -m	D-STAN	3,27
3-12-882 -dx	D-STAN	0,89
3-12-882 -gx	D-STAN	0,31
3-12-882 -w	D-STAN	0,41
3-12-882 -x	SUKCESJA	0,3
3-12-882 -y	SUKCESJA	0,8
3-12-883 -a	D-STAN	0,86
3-12-883 -b	D-STAN	4,18
3-12-883 -c	SUKCESJA	0,81
3-12-883 -d	BAGNO	1,17
3-12-883 -g	D-STAN	4,48
3-12-883 -h	D-STAN	0,52
3-12-883 -i	D-STAN	0,91
3-12-883 -j	D-STAN	0,54
3-12-883 -l	SUKCESJA	0,73
3-12-883 -m	D-STAN	0,61
3-12-883 -n	D-STAN	2,29

Załącznik 2 Wykaz siedlisk przyrodniczych

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
1-02-4 -c	91E0	C	2,99	
1-02-6 -f	9170	B	1,74	
1-02-6 -h	9170	B	1,41	
1-02-7 -m	9170	B	1,06	
1-02-9 -c	9130	B	2,6	
1-02-10 -a	9190	C	12,82	Ujście Ilanki
1-02-10 -o	6510	C	2,34	Ujście Ilanki
1-02-11 -k	9170	C	6,6	Ujście Ilanki
1-02-12 -c	9190	B	1,19	Ujście Ilanki
1-02-12 -i	9190	B	4,14	Ujście Ilanki
1-02-14 -a	9190	C	0,62	Ujście Ilanki
1-02-14 -b	9190	C	2,26	Ujście Ilanki
1-02-14 -n	91E0	C	1,01	Ujście Ilanki
1-02-18 -g	91E0	C	3,51	
1-02-18 -h	91E0	C	3,81	
1-02-18 -h	7140	C	0,39	
1-02-18 -j	91E0	C	0,93	
1-02-19 -g	91E0	C	1,33	
1-02-21 -b	91E0	B	2,21	
1-02-22 -c	9190	B	2,84	
1-02-22 -i	91E0	B	1,85	
1-02-24 -h	9170	B	1,86	
1-02-25 -a	91E0	C	1,5	Ujście Ilanki
1-02-25 -d	9170	C	0,92	Ujście Ilanki
1-02-25 -h	91E0	C	1,69	Ujście Ilanki
1-02-25 -i	91E0	C	2,38	Ujście Ilanki
1-02-25 -j	91E0	C	0,86	Ujście Ilanki
1-02-25 -l	9110	C	2,21	Ujście Ilanki
1-02-25 -s	9170	C	2,68	Ujście Ilanki
1-02-26 -n	91E0	C	1,83	Ujście Ilanki
1-02-27 -n	91E0	C	1,64	Ujście Ilanki
1-02-27 -p	91E0	C	1,76	Ujście Ilanki
1-02-27 -w	91E0	C	2,27	Ujście Ilanki
1-02-28 -d	91E0	C	0,68	Ujście Ilanki
1-02-28 -s	91E0	C	2,8	Ujście Ilanki
1-02-29 -a	91E0	C	2,31	Ujście Ilanki
1-02-29 -c	91E0	C	1,53	Ujście Ilanki
1-02-29 -d	91E0	C	0,47	Ujście Ilanki

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
1-02-29 -i	91E0	C	1,39	Ujście Ilanki
1-02-29 -j	91E0	C	1,92	Ujście Ilanki
1-02-29 -n	6510	C	0,78	Ujście Ilanki
1-02-30 -d	9190	C	2,3	Ujście Ilanki
1-02-47 -i	91E0	B	1,42	
1-02-48 -g	91E0	B	1,16	
1-02-49 -l	6510	B	1,21	
1-02-54 -d	91E0	C	0,53	Ujście Ilanki
1-02-55 -c	91E0	C	0,56	Ujście Ilanki
1-02-55 -f	91E0	C	0,98	Ujście Ilanki
1-01-69 -c	91E0	C	0,99	Ujście Ilanki
1-01-69 -f	91E0	C	2,3	Ujście Ilanki
1-01-69 -g	91E0	C	0,4	Ujście Ilanki
1-04-72 -a	9170	B	0,71	
1-04-73 -c	9170	B	1,3	
1-01-91 -k	9190	B	1,11	
1-01-95 -l	91E0	C	0,99	Ujście Ilanki
1-01-95 -m	91E0	C	1,67	Ujście Ilanki
1-01-96 -b	91E0	C	4,4	Ujście Ilanki
1-01-96 -g	91E0	C	1,36	Ujście Ilanki
1-01-96 -h	91E0	C	0,95	Ujście Ilanki
1-01-96 -i	91E0	C	2,66	Ujście Ilanki
1-01-96 -j	6510	C	0,7	Ujście Ilanki
1-01-96 -k	91E0	C	2,13	Ujście Ilanki
1-01-97 -g	91E0	C	1,9	Ujście Ilanki
1-01-97 -j	91E0	C	1,14	Ujście Ilanki
1-01-118 -b	91E0	C	3,15	Ujście Ilanki
1-01-118 -c	91E0	C	0,13	
1-01-118 -i	91E0	C	0,67	Ujście Ilanki
1-01-121 -a	91E0	C	1,94	Ujście Ilanki
1-01-121 -h	91E0	C	1,07	Ujście Ilanki
1-01-121 -m	9170	C	3,51	Ujście Ilanki
1-01-122 -d	91E0	C	0,92	Ujście Ilanki
1-01-122 -g	91E0	C	0,42	Ujście Ilanki
1-01-122 -j	91E0	C	1,56	Ujście Ilanki

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
1-01-122 -o	9170	C	0,26	Ujście Ilanki
1-01-122 -o	91E0	C	1,31	Ujście Ilanki
1-01-122 -r	91E0	C	1,11	Ujście Ilanki
1-01-123 -a	91E0	C	0,35	Ujście Ilanki
1-01-123 -b	91E0	C	0,24	Ujście Ilanki
1-01-123 -f	91E0	C	0,6	Ujście Ilanki
1-03-136 -b	9110	B	0,77	
1-03-156 -c	91E0	B	1,37	
1-03-156 -f	91E0	B	1,83	
1-03-156 -k	91E0	B	1,17	
1-03-157 -c	91E0	B	2,73	
1-03-158 -j	91E0	B	0,83	
1-04-165 -f	7140	C	0,66	
1-04-166 -b	7140	C	0,87	
1-04-168 -b	7140	C	1,91	
1-04-170 -r	7140	C	0,4	
1-04-171 -k	7140	C	0,2	
1-03-179 -w	91E0	B	0,79	
1-01-183 -a	91E0	C	1,21	
1-01-183 -d	91E0	C	1,64	
1-03-199 -j	91E0	B	0,84	
1-03-231 -h	91E0	B	0,77	
1-03-232 -b	3150	B	2,72	Dolina Pliszki
1-03-232 -d	91E0	B	2,31	Dolina Pliszki
1-03-232 -f	3150	B	0,33	Dolina Pliszki
1-03-232 -j	3150	B	0,89	Dolina Pliszki
1-03-233 -h	91E0	B	0,25	
1-03-233 -i	91E0	B	0,23	
1-03-234 -f	91E0	B	0,24	
1-03-234 -g	91E0	C	1,62	
1-03-235 -a	91E0	C	1,35	
1-03-235 -m	9190	C	0,93	Dolina Pliszki
1-03-237 -i	9190	C	1,44	Dolina Pliszki
1-03-237 -r	91E0	B	1,14	Dolina Pliszki
1-03-237 -x	91E0	B	2,9	Dolina Pliszki
1-01-238 -o	91E0	B	1,71	Dolina Pliszki
1-01-238 -p	91E0	B	3,25	Dolina Pliszki
1-01-239 -o	91E0	B	2,48	Dolina Pliszki
1-01-239 -p	91E0	B	1,34	Dolina Pliszki
1-01-240 -j	91E0	B	1,5	Dolina Pliszki
1-01-240 -l	91E0	B	1,24	Dolina Pliszki
1-01-241 -k	91E0	B	2,35	Dolina Pliszki

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
1-01-242 -g	91E0	B	2,26	Dolina Pliszki
1-01-243 -f	91E0	B	0,8	Dolina Pliszki
1-01-243 -h	91E0	B	1,11	Dolina Pliszki
1-01-243 -j	91E0	B	1,3	Dolina Pliszki
1-03-252 -h	91E0	B	2,95	Dolina Pliszki
1-03-253 -b	91E0	B	1,31	Dolina Pliszki
1-03-255 -f	9190	C	1,3	Dolina Pliszki
1-04-256 -f	7140	C	0,52	
1-05-277 -d	3150	B	2,13	Dolina Pliszki
1-05-278 -b	91E0	B	2,54	Dolina Pliszki
1-05-278 -g	91E0	B	1,71	Dolina Pliszki
1-05-299 -i	91E0	B	0,46	Dolina Pliszki
1-05-300 -f	91E0	B	2,74	Dolina Pliszki
1-05-323 -j	91E0	B	0,68	Dolina Pliszki
1-05-326 -f	9110	B	1,51	
1-05-326 -i	91E0	C	2,24	
1-05-326 -j	91E0	C	1,13	
1-05-327 -a	9110	B	3,5	
1-05-327 -g	91E0	C	1,34	
1-05-328 -h	91E0	C	1,47	
1-05-333 -k	91E0	B	0,54	Dolina Pliszki
1-05-334 -h	91E0	B	1,66	Dolina Pliszki
1-05-335 -g	9190	C	0,62	
1-05-341 -d	91E0	B	0,46	
1-05-342 -f	91E0	B	0,44	Dolina Pliszki
1-05-342 -l	91E0	B	1,09	Dolina Pliszki
1-05-343 -d	91E0	C	0,95	Dolina Pliszki
1-05-343 -i	91E0	B	2,14	Dolina Pliszki
1-05-343 -j	91E0	B	0,19	Dolina Pliszki
1-05-351 -c	91E0	B	1,18	Dolina Pliszki
1-05-351 -j	91E0	B	1,02	Dolina Pliszki
1-05-353 -k	91E0	B	0,7	Dolina Pliszki
1-05-354 -i	91E0	C	0,54	Dolina Pliszki
1-05-354 -k	91E0	B	1,24	Dolina Pliszki
1-05-354 -l	91E0	B	1,26	Dolina Pliszki
1-05-357 -g	91E0	B	1,33	Dolina Pliszki
1-05-359 -h	9190	B	2,27	Dolina Pliszki

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
2-06-360 -a	91E0	B	0,27	Dolina Pliszki
2-06-360 -h	91E0	B	0,46	Dolina Pliszki
2-06-361 -b	6430	C	0,14	Dolina Pliszki
2-06-361 -b	91E0	B	1,22	Dolina Pliszki
2-06-361 -c	91E0	B	1,53	Dolina Pliszki
2-06-362 -a	91E0	B	1	Dolina Pliszki
2-06-362 -b	91E0	B	0,83	Dolina Pliszki
2-06-363 -a	91E0	B	1,3	Dolina Środkowej Odry
2-06-363 -a	91E0	B	1,3	Dolina Pliszki
2-06-364 -a	91E0	B	1,39	Dolina Pliszki
2-06-364 -k	91E0	B	0,82	Dolina Pliszki
2-06-369 -b	91E0	B	2,1	Dolina Pliszki
2-06-369 -i	91E0	B	2,2	Dolina Pliszki
2-06-369 -j	91E0	B	0,48	Dolina Pliszki
2-06-371 -n	91T0	B	1,38	
2-06-374 -a	91E0	B	2,14	Dolina Pliszki
2-07-402 -a	3150	B	0,32	Dolina Pliszki
2-07-402 -c	9190	C	0,68	Dolina Pliszki
2-07-402 -f	91E0	B	0,74	Dolina Pliszki
2-07-402 -j	91E0	B	1,85	Dolina Pliszki
2-07-412 -f	91E0	B	1,25	Dolina Pliszki
2-06-424 -k	91E0	C	1,2	
2-06-425 -a	91F0	B	2,02	Dolina Środkowej Odry
2-06-425 -b	91F0	B	1,34	Dolina Środkowej Odry
2-06-425 -b	91F0	B	1,34	Krośnieńska Dolina Odry
2-06-425 -c	91F0	B	10,03	Dolina Środkowej Odry
2-06-425 -c	91F0	B	10,03	Krośnieńska Dolina Odry
2-06-425 -f	91F0	B	2,04	Dolina Środkowej Odry
2-06-425 -g	91E0	A	2,52	Dolina Środkowej Odry

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
2-07-426 -a	91E0	B	1,58	Dolina Pliszki
2-07-426 -b	9190	C	2,4	Dolina Pliszki
2-07-438 -a	91E0	B	0,44	Dolina Pliszki
2-07-438 -d	91E0	B	1,63	Dolina Pliszki
2-07-439 -b	91E0	A	1,52	
2-07-440 -d	91E0	A	2,82	
2-07-444 -j	91T0	B	0,86	
2-07-447 -a	91E0	B	3,41	Dolina Pliszki
2-07-447 -f	91E0	B	2,06	Dolina Pliszki
2-07-447 -g	9190	C	2,01	Dolina Pliszki
2-07-447 -k	9190	C	0,37	Dolina Pliszki
2-07-448 -a	91E0	B	1,54	Dolina Pliszki
2-07-457 -j	9190	C	1,49	Dolina Pliszki
2-07-457 -k	9190	C	0,91	Dolina Pliszki
2-07-457 -l	9190	C	0,17	Dolina Pliszki
2-07-457 -m	9190	C	0,27	Dolina Pliszki
2-07-461 -m	3150	A	2,19	
2-07-462 -m	3150	A	0,27	
2-07-466 -a	91E0	B	0,19	Dolina Pliszki
2-07-466 -c	91E0	C	0,5	Dolina Pliszki
2-07-466 -h	91E0	B	1,73	Dolina Pliszki
2-07-467 -c	9190	C	1,89	Dolina Pliszki
2-07-473 -s	3150	B	5,74	
2-07-473 -b	3150	B	2,4	
2-07-477 -g	9170	B	2,8	
2-07-487 -d	9170	C	8,21	
2-07-487 -f	9170	B	1,89	
2-07-487 -g	9170	B	0,69	
2-07-488 -d	9170	B	1,2	
2-07-488 -i	9170	C	3,45	
2-06-496 -c	91E0	A	0,7	
2-06-496 -h	91E0	B	2,8	
2-06-496 -k	91E0	A	1,14	
2-06-496 -m	9170	B	1,34	
2-06-497 -c	9170	B	1,01	
2-06-497 -g	9170	B	2,58	
2-06-497 -k	9170	B	0,3	
2-06-498 -r	91E0	A	3,58	
2-06-498 -t	91F0	C	1,3	
2-06-498 -y	91F0	C	0,11	
2-06-498 -y	9170	C	3,7	
2-06-498 -y	91E0	A	0,23	
2-06-499 -a	9170	C	1,1	
2-06-499 -b	9170	C	1,56	
2-06-499 -c	9170	C	1,3	

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
2-06-499 -f	9170	C	2,89	
2-06-499 -k	9170	C	0,11	
2-06-499 -l	9170	C	2,86	
2-06-499 -m	9170	C	2,77	
2-06-499 -o	9170	C	1,38	
2-06-502 -f	9170	C	1,21	
2-06-502 -i	9170	B	0,7	
2-06-502 -l	91F0	B	1,46	Dolina Śródko- wej Odry
2-08-512 -k	9190	A	0,91	
2-08-520 -j	91E0	B	0,76	
2-08-521 -j	91E0	B	1,4	
2-08-522 -k	91E0	B	1,8	
2-08-523 -h	91E0	B	1,54	Dolina Śródko- wej Odry
2-08-523 -i	91E0	B	0,7	Dolina Śródko- wej Odry
2-08-523 -r	91E0	B	1,44	
2-08-523 -x	91T0	B	1,03	
2-08-529 -i	91E0	B	1,35	
2-08-531 -h	91E0	B	0,53	
2-08-532 -a	91E0	B	1	
2-08-556 -k	91E0	B	0,4	
2-08-557 -g	91E0	B	0,34	
2-08-567 -y	91E0	B	3,83	Dolina Śródko- wej Odry
2-08-568 -h	91E0	B	3,14	Dolina Śródko- wej Odry
2-08-568 -h	91E0	B	3,14	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-08-568 -i	91E0	B	2,89	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-08-568 -i	91E0	B	2,89	Dolina Śródko- wej Odry
2-08-581 -l	91E0	B	2,37	
2-08-582 -s	91E0	B	1,39	
2-08-582 -t	91E0	B	1,56	
2-08-584 -c	91E0	B	0,52	
2-08-584 -d	91E0	B	0,81	
2-08-596 -f	91E0	C	0,24	Torfowi- sko Młodno
2-08-596 -g	91E0	C	0,3	Torfowi- sko Młodno
2-08-596 -i	91E0	C	1,47	Torfowi- sko Młodno
2-08-596 -j	91E0	C	0,46	Torfowi- sko Młodno

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
2-08-597 -f	91E0	C	2,6	Torfowi- sko Młodno
2-08-597 -g	91E0	C	1,75	Torfowi- sko Młodno
2-08-597 -h	91E0	C	1,5	Torfowi- sko Młodno
2-08-597 -i	91E0	C	5,53	Torfowi- sko Młodno
2-08-597 -k	91E0	C	0,72	Torfowi- sko Młodno
2-08-597 -l	91E0	C	0,99	Torfowi- sko Młodno
2-08-597 -m	6510	C	2,64	Torfowi- sko Młodno
2-08-598 -h	6510	C	1,87	Torfowi- sko Młodno
2-08-599 -l	6510	C	3,11	Torfowi- sko Młodno
2-08-599 -t	91E0	C	3,61	Torfowi- sko Młodno
2-08-599 -w	91E0	C	1,79	Torfowi- sko Młodno
2-09-610 -b	91E0	C	1,42	Torfowi- sko Młodno
2-09-610 -c	91E0	C	2,28	Torfowi- sko Młodno
2-09-611 -a	6430	B	6,42	Torfowi- sko Młodno
2-09-611 -b	91E0	B	2,18	Torfowi- sko Młodno
2-09-611 -c	6410	B	2,26	Torfowi- sko Młodno
2-09-611 -d	91E0	B	0,93	Torfowi- sko Młodno
2-09-611 -f	91E0	B	2,7	Torfowi- sko Młodno
2-09-611 -g	3150	B	27,61	Torfowi- sko Młodno
2-09-611 -h	91E0	B	0,68	Torfowi- sko Młodno
2-09-611 -i	6430	B	0,48	Torfowi- sko Młodno
2-09-611 -j	91E0	B	3,09	Torfowi- sko Młodno

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
2-09-611 -j	7230	B	0,77	Torfowisko Młodno
2-09-611 -k	91E0	B	1	Torfowisko Młodno
2-09-611 -l	91E0	B	0,59	Torfowisko Młodno
2-09-611 -m	6430	B	1,39	Torfowisko Młodno
2-09-611 -m	6510	B	0,84	Torfowisko Młodno
2-09-611 -n	91E0	B	0,17	Torfowisko Młodno
2-09-612 -a	7230	B	28,66	Torfowisko Młodno
2-09-612 -a	6510	B	9,31	Torfowisko Młodno
2-09-612 -b	91E0	B	0,2	Torfowisko Młodno
2-09-612 -c	91E0	B	0,3	Torfowisko Młodno
2-09-612 -d	91E0	B	0,66	Torfowisko Młodno
2-09-612 -f	91E0	B	0,11	Torfowisko Młodno
2-09-612 -g	91E0	B	0,84	Torfowisko Młodno
2-09-612 -h	91E0	B	0,57	Torfowisko Młodno
2-09-612 -i	91E0	B	0,5	Torfowisko Młodno
2-09-612 -j	6510	B	0,84	Torfowisko Młodno
2-09-613 -a	6510	C	4,11	Torfowisko Młodno
2-09-613 -c	6510	C	0,62	Torfowisko Młodno
2-09-613 -f	6510	C	1,61	Torfowisko Młodno
2-09-619 -k	91E0	B	1,25	
2-09-621 -a	91E0	B	9,56	Dolina Śródkowej Odry
2-09-621 -a	91E0	B	9,56	Krośnieńska Dolina Odry
2-09-621 -b	91E0	B	5,62	Krośnieńska Dolina Odry

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
2-09-621 -b	91E0	B	5,62	Dolina Śródkowej Odry
2-09-621 -d	91E0	B	4,23	Krośnieńska Dolina Odry
2-09-621 -d	91E0	B	4,23	Dolina Śródkowej Odry
2-09-621 -g	91E0	B	0,85	Dolina Śródkowej Odry
2-09-621 -i	91E0	B	6,69	Krośnieńska Dolina Odry
2-09-621 -i	91E0	B	6,69	Dolina Śródkowej Odry
2-09-621 -m	91E0	B	2,67	Krośnieńska Dolina Odry
2-09-621 -m	91E0	B	2,67	Dolina Śródkowej Odry
2-09-622 -a	91E0	B	4,55	Krośnieńska Dolina Odry
2-09-622 -a	91E0	B	4,55	Dolina Śródkowej Odry
2-09-622 -d	91E0	B	0,84	Krośnieńska Dolina Odry
2-09-622 -d	91E0	B	0,84	Dolina Śródkowej Odry
2-09-641 -z	6510	B	0,73	Krośnieńska Dolina Odry
2-09-641 -z	6510	B	0,73	Dolina Śródkowej Odry
2-09-658 -k	91F0	B	5,86	Krośnieńska Dolina Odry
2-09-658 -k	91F0	B	5,86	Dolina Śródkowej Odry
2-09-659 -a	91E0	C	1,56	
2-09-671 -f	91F0	B	0,64	Dolina Śródkowej Odry
2-09-671 -f	91F0	B	0,64	Krośnieńska Dolina Odry
2-09-672 -a	91E0	B	1,82	
2-09-673 -o	91E0	B	3,71	Dolina Śródkowej Odry
2-09-673 -o	91E0	B	3,71	Krośnieńska Dolina Odry

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
2-09-673 -t	91E0	B	0,29	
2-09-675 -j	91E0	B	2,41	Dolina Środko- wej Odry
2-09-675 -j	91E0	B	2,41	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-676 -a	91F0	B	1,54	Dolina Środko- wej Odry
2-09-676 -a	91F0	B	1,54	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-676 -c	91F0	B	3,39	Dolina Środko- wej Odry
2-09-676 -c	91F0	B	3,39	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-676 -d	91F0	B	1,92	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-676 -d	91F0	B	1,92	Dolina Środko- wej Odry
2-09-676 -g	91F0	B	1,93	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-676 -g	91F0	B	1,93	Dolina Środko- wej Odry
2-09-676 -i	91F0	B	2,3	Dolina Środko- wej Odry
2-09-676 -i	91F0	B	2,3	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-676 -k	91F0	B	2,29	Dolina Środko- wej Odry
2-09-676 -k	91F0	B	2,29	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-676 -m	91F0	B	3,14	Dolina Środko- wej Odry
2-09-676 -m	91F0	B	3,14	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-676 -o	91F0	B	2,78	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-676 -o	91F0	B	2,78	Dolina Środko- wej Odry
2-09-676 -r	91F0	B	5,93	Dolina Środko- wej Odry
2-09-676 -r	91F0	B	5,93	Krośnień- ska Do- lina Odry

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
2-09-677 -a	91F0	B	11,76	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-677 -a	91F0	B	11,76	Dolina Środko- wej Odry
2-09-677 -b	91F0	B	10,88	Dolina Środko- wej Odry
2-09-677 -b	91F0	B	10,88	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-677 -d	91F0	B	4,15	Dolina Środko- wej Odry
2-09-677 -d	91F0	B	4,15	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-677 -f	91F0	B	1,43	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-677 -f	91F0	B	1,43	Dolina Środko- wej Odry
2-09-677 -h	91F0	B	3,65	Dolina Środko- wej Odry
2-09-677 -h	91F0	B	3,65	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-678 -b	91F0	B	2,32	Dolina Środko- wej Odry
2-09-678 -b	91F0	B	2,32	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-678 -d	91E0	B	2,94	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-678 -d	91E0	B	2,94	Dolina Środko- wej Odry
2-09-678 -f	91E0	B	1,56	Dolina Środko- wej Odry
2-09-678 -f	91E0	B	1,56	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-678 -g	91F0	B	4,29	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-678 -g	91F0	B	4,29	Dolina Środko- wej Odry
2-09-678 -h	91F0	B	2,9	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-678 -h	91F0	B	2,9	Dolina Środko- wej Odry

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
2-09-678 -i	91F0	B	3,42	Dolina Śródko- wej Odry
2-09-678 -i	91F0	B	3,42	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-679 -c	91F0	B	3,65	Dolina Śródko- wej Odry
2-09-679 -c	91F0	B	3,65	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-679 -d	91F0	B	12,77	Krośnień- ska Do- lina Odry
2-09-679 -d	91F0	B	12,77	Dolina Śródko- wej Odry
3-10-680 -l	9170	B	0,95	
3-10-685 -k	3150	C	4,41	
3-10-685 -s	9170	B	2,88	
3-10-685 -t	9170	B	1,11	
3-10-688 -i	9110	B	0,72	
3-10-690 -j	9170	B	0,43	
3-10-690 -m	9170	B	2,92	
3-10-691 -f	9170	B	3,62	
3-10-691 -h	9170	B	2,85	
3-10-691 -i	9170	B	0,48	
3-10-691 -j	9170	B	3,51	
3-12-775 -j	91E0	B	1,79	
3-11-779 -w	9170	C	1,02	
3-12-798 -m	91T0	C	0,12	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca
3-12-799 -i	91T0	C	0,05	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca
3-12-800 -j	91T0	C	0,64	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca
3-12-802 -f	91T0	C	0,07	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca
3-12-804 -f	91T0	C	0,02	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca
3-12-804 -h	91T0	C	0,03	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
3-12-804 -i	91T0	C	0,07	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca
3-12-804 -k	91T0	C	1,4	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca
3-12-805 -b	91T0	C	0,02	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca
3-12-805 -b	91T0	C	0,01	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca
3-12-805 -c	91T0	C	0,49	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca
3-12-805 -d	91T0	C	0,15	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca
3-12-805 -j	91T0	C	0,45	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca
3-12-808 -c	91E0	B	2,59	
3-12-808 -j	91T0	A	1,6	
3-12-808 -m	91E0	B	0,21	
3-12-818 -b	91T0	C	0,1	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca
3-12-818 -b	91T0	C	0,01	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca
3-12-818 -c	91T0	C	0,25	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca
3-12-818 -c	91T0	C	0,01	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca
3-12-818 -c	91T0	C	0,26	Bory Chrobot- kowe koło By- tomca
3-12-820 -b	91T0	C	0,09	Bory Chrobot- kowe

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
				koło Bytomca
3-12-820 -b	91T0	C	0,01	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-820 -c	91T0	C	0,04	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-820 -c	91T0	C	0,14	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-820 -d	91T0	C	0,04	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-820 -d	91T0	C	0,03	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-820 -j	91T0	C	0,58	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-820 -k	91T0	C	0,59	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-820 -m	91T0	C	0,1	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-821 -a	91T0	C	0,13	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-821 -b	91T0	C	0,08	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-823 -c	91T0	C	0,03	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-823 -d	91T0	C	0,01	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-823 -d	91T0	C	0,03	Bory Chrobotkowe

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
				koło Bytomca
3-12-824 -b	91T0	C	0,05	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-824 -b	91T0	C	0,08	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-824 -c	91T0	C	0,03	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-824 -c	91T0	C	0,01	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-824 -c	91T0	C	0,03	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-824 -d	91T0	C	0,05	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-824 -j	91T0	C	0,84	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-824 -k	91T0	C	1,02	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-12-824 -n	91T0	C	1,29	Bory Chrobotkowe koło Bytomca
3-11-828 -h	91E0	C	1,9	
3-11-829 -i	91E0	C	1,89	
3-11-829 -j	91E0	C	0,93	
3-11-830 -c	91E0	C	0,88	
3-11-830 -d	91E0	C	0,48	
3-11-831 -a	91E0	B	2,78	
3-12-841 -a	91T0	B	3,72	
3-12-841 -c	91T0	B	2,45	
3-11-844 -j	91E0	B	2,84	
3-11-844 -k	91E0	C	2,06	
3-11-845 -b	91E0	B	2,6	
3-11-845 -c	91E0	B	3,34	
3-11-845 -f	91E0	B	3,94	
3-11-852 -i	91T0	B	3,55	
3-12-857 -a	91T0	B	0,98	
3-12-857 -b	91T0	B	0,62	

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
3-12-867 -f	9190	B	2,4	
3-12-868 -i	6510	B	1,47	
3-12-872 -a	91E0	B	2,09	
3-12-872 -l	91F0	B	1,72	
3-12-874 -d	9190	B	0,66	Dolina Śródko-wej Odry
3-12-876 -c	9190	B	0,43	Dolina Śródko-wej Odry
3-12-876 -d	9190	B	0,53	Dolina Śródko-wej Odry

Adres leśny	Kod siedliska	Stan SP	Pow. [ha]	Obszar Natura 2000
1	2	3	4	5
3-12-877 -c	91E0	B	1,15	Dolina Śródko-wej Odry
3-12-877 -f	91E0	B	0,78	Dolina Śródko-wej Odry
3-12-879 -j	91T0	B	4,2	
3-12-881 -d	91E0	B	1,26	
3-12-881 -f	91E0	B	0,55	
3-12-881 -k	91E0	B	1,39	
3-12-881 -m	91E0	B	3,27	Krośnień-ska Do-lina Odry
3-12-881 -m	91E0	B	3,27	Dolina Śródko-wej Odry

Załącznik 3 Wykaz zadrzewień i zakrzaczeń

Lp.	Adres leśny	Gatunek pa-nujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Rodzaj powierzchni
1	2	3	4	5	6
1	1-02-1 -g	AK	0,52		R: ZAKRZEWE
2	1-02-5 -f	DB.B	3,29	101	PL ŁOW-Ł: ZADRZEWE
3	1-02-6 -d	SO	5,83	65	PL ŁOW-Ł: ZADRZEWE
4	1-02-7 -i	OL	2,98	60	PL ŁOW-Ł: ZADRZEWE
5	1-02-10 -c	DB.S	0,81	170	BAGNO: ZADRZEWE
6	1-02-10 -c	BEZ.C	0,81		BAGNO: ZAKRZEWE
7	1-02-10 -k	OL	2,25	70	R: ZADRZEWE
8	1-02-10 -l	OL	3,16		PS: ZAKRZEWE
9	1-02-10 -l	OL	3,16	25	PS: ZADRZEWE
10	1-02-10 -o	DB.B	2,34	120	PL ŁOW-PS: ZADRZEWE
11	1-02-11 -b	ŚW	0,12	70	R: ZADRZEWE
12	1-02-11 -f	JKL	0,08	50	R: ZADRZEWE
13	1-02-15 -g	OL	1,2		PS: ZAKRZEWE
14	1-02-23 -j	DB.S	1,63	300	SZK LEŚNA: ZADRZEWE
15	1-02-23 -k	OL	0,6	55	SZK LEŚNA: ZADRZEWE
16	1-02-23 -s	JRZ	3,44		SZK LEŚNA: ZAKRZEWE
17	1-02-23 -s	SO	3,44	66	SZK LEŚNA: ZADRZEWE
18	1-02-24 -o	OL	0,7	65	Ł: ZADRZEWE
19	1-02-24 -p	OL	1,06	45	ZBIORNIK: ZADRZEWE
20	1-02-25 -c	BEZ.C	1,03		PS: ZAKRZEWE
21	1-02-25 -c	OL	1,03	70	PS: ZADRZEWE
22	1-02-25 -m	OL	0,24		Ł: ZAKRZEWE
23	1-02-25 -m	JB	0,24	60	Ł: ZADRZEWE
24	1-02-25 -n	OL	1,82		R: ZAKRZEWE
25	1-02-26 -j	BRZ	0,83	45	Ł: ZADRZEWE
26	1-02-26 -j	BEZ.C	0,83		Ł: ZAKRZEWE
27	1-02-26 -k	BRZ	2,03	90	R: ZADRZEWE
28	1-02-26 -k	OS	2,03		R: ZAKRZEWE
29	1-02-26 -m	WB	0,72		BAGNO: ZAKRZEWE
30	1-02-26 -m	OL	0,72	50	BAGNO: ZADRZEWE
31	1-02-27 -m	CZM	1,63		Ł: ZAKRZEWE
32	1-02-27 -r	WB	2,86		BAGNO: ZAKRZEWE
33	1-02-27 -r	OL	2,86	50	BAGNO: ZADRZEWE
34	1-02-28 -g	CZM	1,17		PS: ZAKRZEWE

Lp.	Adres leśny	Gatunek pa- nujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Rodzaj powierzchni
1	2	3	4	5	6
35	1-02-28 -g	OL	1,17	95	PS: ZADRZEW
36	1-02-28 -k	OL	1,59	70	BAGNO: ZADRZEW
37	1-02-28 -k	BEZ.C	1,59		BAGNO: ZAKRZEW
38	1-02-28 -l	OL	0,39	75	BAGNO: ZADRZEW
39	1-02-28 -l	CZM	0,39		BAGNO: ZAKRZEW
40	1-02-29 -f	WB	0,65		BAGNO: ZAKRZEW
41	1-02-29 -f	OL	0,65	65	BAGNO: ZADRZEW
42	1-02-29 -g	OL	1,86	40	PS: ZADRZEW
43	1-02-29 -g	CZM	1,86		PS: ZAKRZEW
44	1-02-29 -h	ŚW	0,28	100	LZ: ZADRZEW
45	1-02-29 -h	ŚNG.B	0,28		LZ: ZAKRZEW
46	1-02-29 -k	WB	2,65		BAGNO: ZAKRZEW
47	1-02-29 -k	OL	2,65	90	BAGNO: ZADRZEW
48	1-02-29 -p	WB	2,4		BAGNO: ZAKRZEW
49	1-02-29 -p	SO	2,4	75	BAGNO: ZADRZEW
50	1-02-48 -i	OL	1,37		URZ WOD: ZAKRZEW
51	1-02-48 -i	OL	1,37	40	URZ WOD: ZADRZEW
52	1-02-50 -d	LSZ	0,67		LZ: ZAKRZEW
53	1-02-50 -d	SO	0,67	71	LZ: ZADRZEW
54	1-02-50 -h	OL	0,59		PL ŁOW-R: ZAKRZEW
55	1-04-72 -f	BEZ.C	0,08		R: ZAKRZEW
56	1-04-72 -f	DB.B	0,08	40	R: ZADRZEW
57	1-04-72 -g	AK	0,02		PLAC: ZAKRZEW
58	1-04-72 -g	DG	0,02	60	PLAC: ZADRZEW
59	1-04-72 -h	LP	0,29	50	R: ZADRZEW
60	1-02-74 -g	WB	1,52	90	PL ŁOW-PS: ZADRZEW
61	1-02-77 -h	SO	1,15		BAGNO: ZAKRZEW
62	1-02-77 -h	SO	1,15	70	BAGNO: ZADRZEW
63	1-02-81 -b	GB	0,51		PL ŁOW-R: ZAKRZEW
64	1-01-95 -k	OL	1,15	65	PL ŁOW-R: ZADRZEW
65	1-01-96 -j	OL	0,91	75	R: ZADRZEW
66	1-04-99 -d	TP	0,3	61	LZ: ZADRZEW
67	1-04-99 -d	SZK	0,3		LZ: ZAKRZEW
68	1-03-105 -b	DB.B	1,19	30	PL ŁOW-R: ZADRZEW
69	1-03-105 -b	ŚNG.B	1,19		PL ŁOW-R: ZAKRZEW
70	1-03-114 -i	LP	0,52	120	LZ-CM NCZ: ZADRZEW
71	1-03-114 -i	ŚNG.B	0,52		LZ-CM NCZ: ZAKRZEW
72	1-01-118 -a	OL	12,97	71	BAGNO: ZADRZEW
73	1-01-118 -h	OL	6,97	62	Ł: ZADRZEW
74	1-01-118 -n	OL	1,58	60	BAGNO: ZADRZEW
75	1-01-118 -n	CZM	1,58		BAGNO: ZAKRZEW
76	1-01-122 -b	DB.S	0,42	450	R: ZADRZEW
77	1-01-122 -n	SO	0,95	75	PS: ZADRZEW
78	1-01-122 -p	OL	0,74	87	BAGNO: ZADRZEW
79	1-01-122 -p	KRU	0,74		BAGNO: ZAKRZEW
80	1-01-123 -c	OL	0,59	85	R: ZADRZEW
81	1-01-124 -dx	AK	0,67	102	R: ZADRZEW
82	1-04-131 -~a	SO	0,04	59	LINIE: ZADRZEW
83	1-03-144 -f	KL	0,48		LZ: ZAKRZEW
84	1-03-144 -f	KL	0,48	81	LZ: ZADRZEW
85	1-03-158 -a	SO	1,84	80	R: ZADRZEW
86	1-03-158 -k	OL	3,57	60	BAGNO: ZADRZEW
87	1-03-158 -k	OL	3,57		BAGNO: ZAKRZEW
88	1-01-159 -k	BRZ	0,68		BAGNO: ZAKRZEW
89	1-01-159 -k	OL	0,68	55	BAGNO: ZADRZEW
90	1-04-165 -f	BRZ	0,66		BAGNO: ZAKRZEW
91	1-04-165 -f	SO	0,66	71	BAGNO: ZADRZEW

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Lp.	Adres leśny	Gatunek pa- nujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Rodzaj powierzchni
1	2	3	4	5	6
92	1-04-166 -b	BRZ	0,87		BAGNO: ZAKRZEW
93	1-04-168 -a	AK	2,62	70	R: ZADRZEW
94	1-04-168 -b	WB	1,91		BAGNO: ZAKRZEW
95	1-04-168 -b	SO	1,91	75	BAGNO: ZADRZEW
96	1-04-170 -r	WB	0,4		BAGNO: ZAKRZEW
97	1-04-170 -r	BRZ	0,4	60	BAGNO: ZADRZEW
98	1-04-171 -k	WB	0,2		BAGNO: ZAKRZEW
99	1-04-171 -k	TP	0,2	75	BAGNO: ZADRZEW
100	1-03-178 -m	BRZ	0,7		BAGNO: ZAKRZEW
101	1-03-179 -m	SO	1,33	110	PL ŁOW-PS: ZADRZEW
102	1-01-183 -b	WB	2,19		BAGNO: ZAKRZEW
103	1-01-183 -b	OL	2,19	50	BAGNO: ZADRZEW
104	1-01-184 -i	KRU	0,33		BAGNO: ZAKRZEW
105	1-01-184 -i	OL	0,33	55	BAGNO: ZADRZEW
106	1-03-233 -l	OL	1,06	56	BAGNO: ZADRZEW
107	1-03-233 -l	KRU	1,06		BAGNO: ZAKRZEW
108	1-03-251 -b	SO	0,45	76	BAGNO: ZADRZEW
109	1-03-251 -b	BRZ	0,45		BAGNO: ZAKRZEW
110	1-03-252 -d	KRU	0,44		BAGNO: ZAKRZEW
111	1-03-252 -d	SO	0,44	61	BAGNO: ZADRZEW
112	1-03-252 -f	KRU	0,49		BAGNO: ZAKRZEW
113	1-03-252 -f	OL	0,49	71	BAGNO: ZADRZEW
114	1-03-252 -g	KRU	0,25		BAGNO: ZAKRZEW
115	1-03-252 -g	BRZ	0,25	71	BAGNO: ZADRZEW
116	1-03-253 -i	KRU	1,04		BAGNO: ZAKRZEW
117	1-03-253 -i	OL	1,04	65	BAGNO: ZADRZEW
118	1-03-254 -c	SO	0,36	97	BAGNO: ZADRZEW
119	1-03-254 -c	KRU	0,36		BAGNO: ZAKRZEW
120	1-04-256 -f	OL	0,52	75	BAGNO: ZADRZEW
121	1-04-256 -f	OS	0,52		BAGNO: ZAKRZEW
122	1-04-263 -h	SO	4,1	25	PL ŁOW-R: ZADRZEW
123	1-04-263 -m	SO	1,54	25	PL ŁOW-R: ZADRZEW
124	1-05-276 -h	KRU	0,42		BAGNO: ZAKRZEW
125	1-05-276 -h	BRZ	0,42	15	BAGNO: ZADRZEW
126	1-05-277 -d	OL	2,13		ZBIORNIK: ZAKRZEW
127	1-05-277 -d	OL	2,13	100	ZBIORNIK: ZADRZEW
128	1-05-278 -f	OL	0,4	71	BAGNO: ZADRZEW
129	1-05-278 -f	KRU	0,4		BAGNO: ZAKRZEW
130	1-05-298 -d	OL	1,34		BAGNO: ZAKRZEW
131	1-05-298 -d	OL	1,34	75	BAGNO: ZADRZEW
132	1-05-299 -k	WB	0,33		BAGNO: ZAKRZEW
133	1-05-299 -k	OL	0,33	75	BAGNO: ZADRZEW
134	1-05-320 -g	KRU	0,45		BAGNO: ZAKRZEW
135	1-05-321 -b	BRZ	0,57	20	BAGNO: ZADRZEW
136	1-05-321 -b	BRZ	0,57		BAGNO: ZAKRZEW
137	1-05-321 -d	BRZ	0,4	20	BAGNO: ZADRZEW
138	1-05-321 -d	WB	0,4		BAGNO: ZAKRZEW
139	1-05-322 -c	BRZ	1,82	20	BAGNO: ZADRZEW
140	1-05-322 -h	KL	0,24	60	R: ZADRZEW
141	1-05-322 -h	AK	0,24		R: ZAKRZEW
142	1-05-322 -o	JB	0,32	60	R: ZADRZEW
143	1-05-322 -p	OL	0,2	20	PS: ZADRZEW
144	1-05-324 -c	SO	3,49	70	Ł: ZADRZEW
145	1-05-324 -c	BRZ	3,49		Ł: ZAKRZEW
146	1-05-325 -f	OL	0,35	60	BAGNO: ZADRZEW
147	1-05-325 -p	OL	2,62		ZBIORNIK: ZAKRZEW
148	1-05-325 -p	OL	2,62	25	ZBIORNIK: ZADRZEW

Lp.	Adres leśny	Gatunek pa- nujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Rodzaj powierzchni
1	2	3	4	5	6
149	1-05-326 -c	ŚW	3,37	88	Ł: ZADRZEW
150	1-05-327 -b	OL	3,01	60	Ł: ZADRZEW
151	1-05-328 -b	BRZ	0,36	90	LZ: ZADRZEW
152	1-05-328 -b	ŚNG.B	0,36		LZ: ZAKRZEW
153	1-05-328 -d	OL	0,69		Ł: ZAKRZEW
154	1-05-328 -i	OL	1,32		BAGNO: ZAKRZEW
155	1-05-328 -i	OL	1,32	60	BAGNO: ZADRZEW
156	1-05-328 -j	OL	0,67		Ł: ZAKRZEW
157	1-05-331 -i	SO	1,24	30	TORFOW: ZADRZEW
158	1-05-333 -h	BRZ	0,25		BAGNO: ZAKRZEW
159	1-05-334 -j	ORZ.C	0,42	60	Ł: ZADRZEW
160	1-05-335 -c	BRZ	0,26		BAGNO: ZAKRZEW
161	2-06-361 -f	BRZ	0,23	45	L-CTWO: ZADRZEW
162	2-06-361 -f	ŻYW.Z	0,23		L-CTWO: ZAKRZEW
163	2-06-388 -j	OL	0,56	45	L ENERG: ZADRZEW
164	2-06-398 -d	DB.B	0,43	100	PARKING L: ZADRZEW
165	2-07-451 -a	WB	0,25	70	PS: ZADRZEW
166	2-07-456 -gx	DB.B	0,17	70	PLAC: ZADRZEW
167	2-07-457 -b	ŚL.T	0,35		PS: ZAKRZEW
168	2-07-457 -h	ŚL.T	6,13		R: ZAKRZEW
169	2-07-457 -h	SO	6,13	30	R: ZADRZEW
170	2-07-457 -i	WB	1,2		PS: ZAKRZEW
171	2-07-457 -i	SO	1,2	30	PS: ZADRZEW
172	2-07-460 -t	CZM.P	0,38		L ENERG: ZAKRZEW
173	2-07-461 -a	WB	0,51	30	BAGNO: ZAKRZEW
174	2-07-461 -c	WB	0,68	30	BAGNO: ZAKRZEW
175	2-07-461 -c	SO	0,68	75	BAGNO: ZADRZEW
176	2-07-461 -m	BRZ	2,19	50	BAGNO: ZADRZEW
177	2-07-461 -m	WB	2,19	30	BAGNO: ZAKRZEW
178	2-07-462 -m	BRZ	0,27	55	BAGNO: ZADRZEW
179	2-07-464 -c	OL	5,67	57	BAGNO: ZADRZEW
180	2-07-464 -c	WB	5,67		BAGNO: ZAKRZEW
181	2-07-464 -f	OL	0,64	57	BAGNO: ZADRZEW
182	2-07-464 -f	WB	0,64		BAGNO: ZAKRZEW
183	2-07-464 -h	OL	2,78	57	BAGNO: ZADRZEW
184	2-07-464 -h	WB	2,78		BAGNO: ZAKRZEW
185	2-07-464 -j	WB	0,81		BAGNO: ZAKRZEW
186	2-07-464 -j	OL	0,81	57	BAGNO: ZADRZEW
187	2-07-464 -k	OL	0,42	57	BAGNO: ZADRZEW
188	2-07-464 -k	WB	0,42		BAGNO: ZAKRZEW
189	2-07-465 -a	WB	1,02		PS: ZAKRZEW
190	2-07-465 -a	OL	1,02	35	PS: ZADRZEW
191	2-07-465 -b	WB	0,07		BAGNO: ZAKRZEW
192	2-07-465 -c	CZM.P	12,16		BAGNO: ZAKRZEW
193	2-07-465 -c	OL	12,16	35	BAGNO: ZADRZEW
194	2-07-465 -d	SO	2,49		PS: ZAKRZEW
195	2-07-465 -f	WB	0,74		PS: ZAKRZEW
196	2-07-465 -g	WB	1,31		BAGNO: ZAKRZEW
197	2-07-465 -j	WB	1,08		BAGNO: ZAKRZEW
198	2-07-465 -r	ŚW	0,09	30	PLAC: ZADRZEW
199	2-07-465 -t	WB	0,02		PS: ZAKRZEW
200	2-07-473 -a	BRZ	0,32	76	LZ: ZADRZEW
201	2-07-473 -a	CZM.P	0,32		LZ: ZAKRZEW
202	2-07-473 -b	SO	2,4	85	JEZIORO: ZADRZEW
203	2-07-473 -b	WB	2,4	35	JEZIORO: ZAKRZEW
204	2-07-473 -i	OL	0,79	40	BAGNO: ZADRZEW
205	2-07-473 -i	WB	0,79		BAGNO: ZAKRZEW

Lp.	Adres leśny	Gatunek pa- nujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Rodzaj powierzchni
1	2	3	4	5	6
206	2-07-473 -n	WB	0,48		BAGNO: ZAKRZEW
207	2-07-473 -o	WB	0,29		BAGNO: ZAKRZEW
208	2-07-474 -b	OL	4,21	60	BAGNO: ZADRZEW
209	2-07-474 -b	WB	4,21		BAGNO: ZAKRZEW
210	2-07-495 -g	BRZ	11,51		R: ZAKRZEW
211	2-06-506 -~c	AK	0,12	23	LINIE: ZADRZEW
212	2-06-509 -k	AK	0,66		R: ZAKRZEW
213	2-08-511 -j	AK	1,61		PS: ZAKRZEW
214	2-08-511 -m	AK	0,17	71	PS: ZADRZEW
215	2-08-511 -m	AK	0,17		PS: ZAKRZEW
216	2-08-516 -c	SO	0,34	35	PIASKI: ZADRZEW
217	2-08-523 -n	LP	0,25	121	LZ: ZADRZEW
218	2-08-523 -n	ŚL.T	0,25		LZ: ZAKRZEW
219	2-08-531 -c	LP	0,18	121	LZ: ZADRZEW
220	2-08-531 -g	SO	0,34	117	PARKING L: ZADRZEW
221	2-08-556 -j	OL	1,06	60	PS: ZADRZEW
222	2-08-557 -f	OL	4,34	48	PS: ZADRZEW
223	2-08-567 -o	SO	0,6	35	Ł: ZADRZEW
224	2-08-567 -x	SO	0,3	35	Ł: ZADRZEW
225	2-08-572 -c	OL	0,86	50	PS: ZADRZEW
226	2-08-573 -a	BRZ	4,5	60	PS: ZADRZEW
227	2-08-574 -a	SO	1,55	50	PS: ZADRZEW
228	2-08-582 -i	LP	0,23	120	R: ZADRZEW
229	2-08-582 -n	AK	0,62		PIASKI: ZAKRZEW
230	2-08-592 -g	ŚL.T	7,16		PL ŁOW-PS: ZAKRZEW
231	2-08-592 -g	OL	7,16	50	PL ŁOW-PS: ZADRZEW
232	2-08-593 -b	OL	3,15	55	PL ŁOW-PS: ZADRZEW
233	2-08-593 -h	OL	1,92	55	PL ŁOW-PS: ZADRZEW
234	2-08-596 -g	OL	1,06	40	Ł: ZADRZEW
235	2-08-597 -h	OL	1,5	35	Ł: ZADRZEW
236	2-08-597 -k	OL	0,72	55	R: ZADRZEW
237	2-08-597 -m	WB	2,64		Ł: ZAKRZEW
238	2-08-597 -m	OL	2,64	40	Ł: ZADRZEW
239	2-08-598 -i	WB	1,66		Ł: ZAKRZEW
240	2-08-599 -t	OL	3,61	35	BAGNO: ZADRZEW
241	2-08-599 -t	WB	3,61		BAGNO: ZAKRZEW
242	2-09-610 -d	CZM	0,41		Ł: ZAKRZEW
243	2-09-610 -d	OL	0,41	55	Ł: ZADRZEW
244	2-09-610 -n	SO	0,67		PS: ZAKRZEW
245	2-09-610 -n	OL	0,67	65	PS: ZADRZEW
246	2-09-611 -a	OL	6,42	15	Ł: ZADRZEW
247	2-09-611 -a	IWA	6,42		Ł: ZAKRZEW
248	2-09-611 -c	OL	2,26		Ł: ZAKRZEW
249	2-09-611 -c	OL	2,26	25	Ł: ZADRZEW
250	2-09-611 -g	OL	27,61		BAGNO: ZAKRZEW
251	2-09-611 -g	OL	27,61	25	BAGNO: ZADRZEW
252	2-09-611 -i	OL	0,48		Ł: ZAKRZEW
253	2-09-611 -i	OL	0,48	66	Ł: ZADRZEW
254	2-09-611 -j	OL	3,86	50	Ł: ZADRZEW
255	2-09-611 -j	OL	3,86		Ł: ZAKRZEW
256	2-09-611 -m	OL	2,03	15	Ł: ZADRZEW
257	2-09-611 -m	OL	2,03		Ł: ZAKRZEW
258	2-09-612 -a	OL	37,98	25	Ł: ZADRZEW
259	2-09-612 -a	OL	37,98		Ł: ZAKRZEW
260	2-09-612 -j	OL	0,84	56	Ł: ZADRZEW
261	2-09-612 -j	OL	0,84		Ł: ZAKRZEW
262	2-09-613 -a	SO	4,11	45	PS: ZADRZEW

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Lp.	Adres leśny	Gatunek pa- nujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Rodzaj powierzchni
1	2	3	4	5	6
263	2-09-613 -a	KRU	4,11		PS: ZAKRZEW
264	2-09-613 -c	ŚL.T	0,62		R: ZAKRZEW
265	2-09-613 -f	ŚL.T	1,61		PS: ZAKRZEW
266	2-09-613 -f	OL	1,61	45	PS: ZADRZEW
267	2-09-614 -~a	SO	0,05	97	LINIE: ZADRZEW
268	2-09-621 -b	WB	5,62		BAGNO: ZAKRZEW
269	2-09-621 -b	OL	5,62	60	BAGNO: ZADRZEW
270	2-09-621 -n	OL	0,45		URZ WOD: ZAKRZEW
271	2-09-621 -n	DB.S	0,45	145	URZ WOD: ZADRZEW
272	2-09-621 -o	DB.S	0,17	125	URZ WOD: ZADRZEW
273	2-09-621 -o	ŚL.T	0,17		URZ WOD: ZAKRZEW
274	2-09-622 -h	OS	0,21	25	BAGNO: ZADRZEW
275	2-09-622 -h	OS	0,21		BAGNO: ZAKRZEW
276	2-09-622 -i	OS	0,3	25	URZ WOD: ZADRZEW
277	2-09-622 -i	ŚL.T	0,3		URZ WOD: ZAKRZEW
278	2-09-622 -j	BRZ	0,35	15	BAGNO: ZADRZEW
279	2-09-622 -j	ŚL.T	0,35		BAGNO: ZAKRZEW
280	2-09-623 -a	OL	1,89		BAGNO: ZAKRZEW
281	2-09-623 -a	OL	1,89	45	BAGNO: ZADRZEW
282	2-09-623 -k	OS	1,19		BAGNO: ZAKRZEW
283	2-09-623 -k	DB.S	1,19	120	BAGNO: ZADRZEW
284	2-09-623 -l	OL	0,07	25	BAGNO: ZADRZEW
285	2-09-623 -l	OL	0,07		BAGNO: ZAKRZEW
286	2-09-623 -m	DB	0,81		URZ WOD: ZAKRZEW
287	2-09-623 -m	OL	0,81	25	URZ WOD: ZADRZEW
288	2-09-623 -n	OS	0,05	20	BAGNO: ZADRZEW
289	2-09-623 -n	DB	0,05		BAGNO: ZAKRZEW
290	2-09-623 -o	OS	0,03	15	URZ WOD: ZADRZEW
291	2-09-623 -o	OS	0,03		URZ WOD: ZAKRZEW
292	2-09-638 -j	AK	0,15		U FIZJOGR: ZAKRZEW
293	2-09-638 -j	AK	0,15	30	U FIZJOGR: ZADRZEW
294	2-09-641 -s	OS	0,26		URZ WOD: ZAKRZEW
295	2-09-641 -t	WB	1,24	60	BAGNO: ZADRZEW
296	2-09-641 -t	WB	1,24		BAGNO: ZAKRZEW
297	2-09-651 -j	KRU	0,39		BAGNO: ZAKRZEW
298	2-09-657 -h	OL	1,14	15	BAGNO: ZADRZEW
299	2-09-658 -h	OL	2,71		BAGNO: ZAKRZEW
300	2-09-658 -h	OL	2,71	20	BAGNO: ZADRZEW
301	2-09-658 -i	DB.S	2,26	190	Ł: ZADRZEW
302	2-09-658 -i	ŚL.T	2,26		Ł: ZAKRZEW
303	2-09-672 -i	OL	1,19	60	PS: ZADRZEW
304	2-09-672 -i	OL	1,19		PS: ZAKRZEW
305	2-09-674 -k	KL	0,35	125	LZR-PS: ZADRZEW
306	2-09-674 -k	KL	0,35		LZR-PS: ZAKRZEW
307	2-09-674 -l	BRZ	0,6		BAGNO: ZAKRZEW
308	2-09-675 -l	WB	0,64	70	BAGNO: ZADRZEW
309	2-09-675 -m	OL	6,16	30	PS: ZADRZEW
310	2-09-676 -l	TP	0,56		BAGNO: ZAKRZEW
311	2-09-676 -s	WB	0,58		BAGNO: ZAKRZEW
312	2-09-676 -s	DB.S	0,58	102	BAGNO: ZADRZEW
313	2-09-678 -a	DB.S	10,15	120	BAGNO: ZADRZEW
314	2-09-678 -a	WB	10,15		BAGNO: ZAKRZEW
315	2-09-679 -a	WB	4,11		BAGNO: ZAKRZEW
316	2-09-679 -a	DB.S	4,11	71	BAGNO: ZADRZEW
317	3-10-680 -~c	AK	0,26		L ENERG: ZAKRZEW
318	3-10-682 -~c	AK	0,12		L ENERG: ZAKRZEW
319	3-10-685 -k	BRZ	4,41	60	BAGNO: ZADRZEW

Lp.	Adres leśny	Gatunek pa- nujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Rodzaj powierzchni
1	2	3	4	5	6
320	3-10-685 -~c	ŚW	0,3		L ENERG: ZAKRZEW
321	3-10-714 -s	BRZ	0,57	40	BAGNO: ZADRZEW
322	3-10-717 -k	AK	1,54		R: ZAKRZEW
323	3-10-717 -l	ORZ.W	4,01	100	R: ZADRZEW
324	3-11-759 -t	JW	0,67	60	PS: ZADRZEW
325	3-11-759 -t	CZM.P	0,67		PS: ZAKRZEW
326	3-12-766 -d	BRZ	0,58		PL ŁOW-PS: ZAKRZEW
327	3-12-766 -d	SO	0,58	30	PL ŁOW-PS: ZADRZEW
328	3-12-766 -o	WB	0,6	50	Ł: ZADRZEW
329	3-12-766 -o	ŚL.T	0,6		Ł: ZAKRZEW
330	3-12-767 -l	OL	1,28	15	PS: ZADRZEW
331	3-12-767 -l	OL	1,28		PS: ZAKRZEW
332	3-11-779 -h	DB.S	1,31	150	LZ-CM NCZ: ZADRZEW
333	3-11-779 -h	BEZ.C	1,31		LZ-CM NCZ: ZAKRZEW
334	3-11-780 -i	SO	0,38	100	LZR-R: ZADRZEW
335	3-11-780 -i	KL	0,38		LZR-R: ZAKRZEW
336	3-11-780 -x	ŻYW.Z	0,09		ZIELEŃ: ZAKRZEW
337	3-11-784 -f	SO	0,57	30	R: ZADRZEW
338	3-11-784 -f	AK	0,57		R: ZAKRZEW
339	3-11-784 -r	SO	0,5	81	LZ-CM NCZ: ZADRZEW
340	3-11-784 -r	SO	0,5		LZ-CM NCZ: ZAKRZEW
341	3-11-786 -f	BRZ	0,34		BUD INNE: ZAKRZEW
342	3-11-790 -h	JAŁ	0,23		L-CTWO: ZAKRZEW
343	3-11-790 -h	DG	0,23	40	L-CTWO: ZADRZEW
344	3-11-791 -m	CZM.P	0,27		BAGNO: ZAKRZEW
345	3-11-791 -m	OS	0,27	59	BAGNO: ZADRZEW
346	3-11-797 -c	ŚL.A	0,61		PS: ZAKRZEW
347	3-12-798 -b	SO	1,14	30	Ł: ZADRZEW
348	3-12-798 -b	ŚL.T	1,14		Ł: ZAKRZEW
349	3-12-808 -h	OL	1,69		PS: ZAKRZEW
350	3-11-811 -d	OL	5,83	70	BAGNO: ZADRZEW
351	3-11-811 -d	OL	5,83		BAGNO: ZAKRZEW
352	3-11-811 -j	OL	6,09		BAGNO: ZAKRZEW
353	3-11-811 -j	OL	6,09	70	BAGNO: ZADRZEW
354	3-12-824 -l	ŚNG.B	0,57		LZ-CM NCZ: ZAKRZEW
355	3-12-824 -l	DB.B	0,57	120	LZ-CM NCZ: ZADRZEW
356	3-11-830 -i	AK	0,08		R: ZAKRZEW
357	3-11-830 -i	AK	0,08	30	R: ZADRZEW
358	3-11-830 -j	KL	0,33	30	PLAC: ZADRZEW
359	3-11-830 -j	AK	0,33		PLAC: ZAKRZEW
360	3-11-835 -b	SO	10,16	20	PL ŁOW-R: ZADRZEW
361	3-11-836 -a	AK	6,84		PL ŁOW-R: ZAKRZEW
362	3-11-836 -a	SO	6,84	30	PL ŁOW-R: ZADRZEW
363	3-12-842 -o	ŚW	0,11		PLAC: ZAKRZEW
364	3-12-842 -o	ŚW	0,11	30	PLAC: ZADRZEW
365	3-12-842 -p	ŚNG.B	0,14		ZAB INNE: ZAKRZEW
366	3-12-842 -p	KL	0,14	100	ZAB INNE: ZADRZEW
367	3-11-847 -i	KL	0,46		LZ-CM NCZ: ZAKRZEW
368	3-11-847 -i	AK	0,46	91	LZ-CM NCZ: ZADRZEW
369	3-12-855 -l	DB	0,13		LZ-CM NCZ: ZAKRZEW
370	3-12-855 -l	SO	0,13	91	LZ-CM NCZ: ZADRZEW
371	3-12-856 -m	AK	0,14	60	PIASKI: ZADRZEW
372	3-12-856 -m	AK	0,14		PIASKI: ZAKRZEW
373	3-12-859 -d	AK	0,09	71	LZ-CM NCZ: ZADRZEW
374	3-12-859 -d	CZM.P	0,09		LZ-CM NCZ: ZAKRZEW
375	3-12-863 -l	AK	0,63	70	R: ZADRZEW
376	3-12-863 -l	CZM.P	0,63		R: ZAKRZEW

Lp.	Adres leśny	Gatunek pa- nujący	Powierzchnia [ha]	Wiek gat. pan.	Rodzaj powierzchni
1	2	3	4	5	6
377	3-12-863 -m	JB	0,16	30	R: ZADRZEW
378	3-12-863 -m	ŚNG.B	0,16		R: ZAKRZEW
379	3-12-866 -a	AK	4,21		R: ZAKRZEW
380	3-12-866 -a	AK	4,21	50	R: ZADRZEW
381	3-12-868 -i	KRU	1,47		PS: ZAKRZEW
382	3-12-871 -c	DB	0,34		R: ZAKRZEW
383	3-12-871 -d	AK	0,08		PLAC: ZAKRZEW
384	3-12-871 -f	DB.B	0,41	116	LZ-CM NCZ: ZADRZEW
385	3-12-871 -f	AK	0,41		LZ-CM NCZ: ZAKRZEW
386	3-12-874 -n	SO	0,5		R: ZAKRZEW
387	3-12-874 -n	AK	0,5	55	R: ZADRZEW
388	3-12-874 -o	TP	0,88	40	PS: ZADRZEW
389	3-12-874 -o	ŚL.T	0,88		PS: ZAKRZEW
390	3-12-874 -p	SO	0,16		R: ZAKRZEW
391	3-12-874 -p	BRZ	0,16	20	R: ZADRZEW
392	3-12-874 -z	AK	0,28		R: ZAKRZEW
393	3-12-875 -m	DB.S	2,79	131	BAGNO: ZADRZEW
394	3-12-875 -m	ŚL.T	2,79		BAGNO: ZAKRZEW
395	3-12-878 -b	DB.B	0,5	70	LZ: ZADRZEW
396	3-12-878 -b	ŚL.T	0,5		LZ: ZAKRZEW
397	3-12-879 -h	SO	0,55		PIASKI: ZAKRZEW
398	3-12-879 -h	OS	0,55	24	PIASKI: ZADRZEW
399	3-12-881 -i	DB.S	0,36	75	PS: ZADRZEW
400	3-12-881 -i	CZM.P	0,36		PS: ZAKRZEW
401	3-12-883 -f	DB.S	7,96	135	PS: ZADRZEW
402	3-12-883 -f	KRU	7,96		PS: ZAKRZEW
403	3-12-883 -k	TP	0,02	45	PS: ZADRZEW
404	3-12-883 -k	ŚL.T	0,02		PS: ZAKRZEW

Załącznik 4 Wykaz drzewostanów wyłączonych z użytkowania

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
1-02-7 -l	1,75	8OL 50 - 0,7 - OL
1-02-11 -g	0,92	7OL 90 - 0,9 - LMŚW
1-02-12 -c	1,19	6DB.B 75 - 0,7 - LMŚW
1-02-12 -i	4,14	7DB.B 75 - 0,7 - LMŚW
1-02-12 -l	0,78	5DB.B 90 - 0,8 - LMŚW
1-02-13 -d	1,41	5DB.B 55 - 0,5 - LMŚW
1-02-13 -j	1,41	6DB.B 55 - 0,6 - BMŚW
1-02-14 -j	0,85	5OL 91 - 0,7 - OLJ
1-02-14 -k	0,48	10OL 50 - 0,7 - OLJ
1-02-14 -n	1,01	10OL 23 - 1,1 - OL
1-02-18 -g	3,51	7OL 56 - 1 - OL
1-02-18 -h	3,81	7OL 101 - 1 - OL
1-02-18 -j	0,93	10OL 130 - 1 - OL
1-02-19 -f	0,35	6OL 49 - 0,8 - LMW
1-02-19 -g	1,33	9OL 49 - 0,9 - OL
1-02-21 -b	2,21	10OL 67 - 0,9 - OLJ
1-02-22 -i	1,85	6OL 67 - 1 - OLJ
1-02-22 -n	1,08	10SO 81 - 1 - LMW
1-02-23 -g	1,24	5SO 60 - 0,8 - LŚW
1-02-24 -d	0,75	10OL 70 - 0,7 - OLJ
1-02-24 -m	0,52	10SO 87 - 0,7 - LMŚW
1-02-25 -a	1,5	10OL 87 - 0,9 - OLJ
1-02-25 -h	1,69	6OL 57 - 1 - LW
1-02-25 -i	2,38	10OL 91 - 0,8 - OLJ

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
1-02-25 -j	0,86	10OL 44 - 0,9 - LW
1-02-25 -l	2,21	10DB.B 107 - 0,8 - LŚW
1-02-25 -s	2,68	10DB.B 107 - 0,8 - LŚW
1-02-26 -c	0,71	6DB.B 70 - 0,7 - LMŚW
1-02-26 -n	1,83	9OL 91 - 1 - OLJ
1-02-27 -j	0,78	5OLS 41 - 0,7 - OL
1-02-27 -n	1,64	8OL 96 - 0,9 - OLJ
1-02-27 -p	1,76	8OL 51 - 1 - OLJ
1-02-27 -t	3,13	5OL 30 - 0,8 - OLJ
1-02-27 -w	2,27	8OL 50 - 0,7 - OLJ
1-02-27 -x	0,53	10BRZ 82 - 0,8 - OLJ
1-02-28 -d	0,68	10OL 31 - 0,8 - OL
1-02-28 -h	1,41	4OL 97 - 0,7 - OLJ
1-02-28 -i	0,85	8OL 97 - 0,8 - OL
1-02-28 -j	0,9	5OL 40 - 0,6 - OL
1-02-28 -m	2,94	5OL 40 - 0,6 - OLJ
1-02-28 -n	1,84	4SO 97 - 0,6 - OLJ
1-02-28 -o	2,42	6OL 30 - 1 - OLJ
1-02-28 -p	0,62	10SO 87 - 0,9 - LMŚW
1-02-28 -r	1,04	10SO 53 - 0,9 - LMW
1-02-28 -s	2,8	7OL 97 - 0,9 - OL
1-02-29 -a	2,31	3OL 90 - 0,6 - OLJ
1-02-29 -c	1,53	7OL 90 - 0,7 - OL
1-02-29 -d	0,47	10OL 37 - 0,7 - OL

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
1-02-29 -i	1,39	8OL 54 - 0,8 - OL
1-02-29 -j	1,92	6OL 70 - 1,1 - OLJ
1-02-29 -l	1,56	10SO 53 - 1 - LMŚW
1-02-29 -m	1,24	8SO 97 - 0,6 - OLJ
1-02-29 -o	3,19	10SO 92 - 0,9 - LMŚW
1-02-29 -r	2,16	8SO 97 - 0,9 - LMŚW
1-02-29 -s	1,19	9SO 55 - 0,8 - LMŚW
1-02-30 -b	0,79	8SO 92 - 0,9 - BMŚW
1-02-30 -d	2,3	8DB.B 130 - 0,8 - LMŚW
1-01-36 -b	0,39	10SO 135 - 1,3 - BMŚW
1-01-36 -f	1,57	10SO 92 - 1 - BŚW
1-01-41 -g	4,27	10SO 97 - 1 - BMŚW
1-02-44 -g	0,26	10SO 74 - 0,8 - LMŚW
1-02-47 -c	1,19	8OL 85 - 0,9 - LMŚW
1-02-47 -i	1,42	8OL 79 - 0,8 - OL
1-02-48 -g	1,16	6OL 102 - 0,9 - OL
1-02-48 -h	1,14	10SO 117 - 1,2 - LMŚW
1-02-49 -k	1,2	8OL 77 - 0,8 - LMW
1-02-50 -g	2,26	6SO 82 - 1 - LMŚW
1-02-54 -d	0,53	6OL 61 - 0,9 - OLJ
1-02-55 -f	0,98	8OL 71 - 0,7 - OL
1-01-58 -g	3,06	10SO 140 - 1,2 - BMŚW
1-01-58 -j	1,49	10SO 140 - 1,1 - LMŚW
1-01-58 -k	2,52	10SO 140 - 1,2 - BMŚW
1-01-58 -l	2,52	5DB.B 160 - 1 - LŚW
1-01-59 -f	1,35	10SO 97 - 1 - BŚW
1-01-59 -g	1,82	10SO 97 - 1,2 - BMŚW
1-01-59 -h	3,37	10SO 97 - 1,1 - BŚW
1-01-62 -d	2,78	10SO 97 - 1,1 - BŚW
1-01-62 -g	3,07	10SO 87 - 1 - BŚW
1-01-68 -b	4,07	10SO 107 - 1,2 - BŚW
1-01-68 -l	0,69	10SO 87 - 1,2 - LMŚW
1-01-68 -m	0,95	5OL 97 - 0,7 - LMW
1-01-69 -c	0,99	10OL 97 - 1,1 - OL
1-01-69 -d	1,08	9SO 124 - 0,7 - LMŚW
1-01-69 -f	2,3	8OL 87 - 0,9 - OL
1-04-72 -b	0,16	9OL 97 - 0,6 - OL
1-02-74 -a	2,69	3SO 87 - 0,9 - LŚW
1-02-74 -b	2,3	3SO 87 - 0,8 - LŚW
1-02-74 -d	2,98	4DB.S 58 - 0,9 - LŚW
1-02-74 -f	0,91	8SO 78 - 0,7 - LMŚW
1-02-75 -j	3,16	10SO 92 - 0,9 - BŚW
1-02-85 -d	0,9	10SO 97 - 0,9 - LMŚW
1-02-86 -b	1,04	10SO 97 - 0,8 - BMŚW
1-02-86 -i	1,95	10SO 97 - 1 - BŚW
1-01-90 -d	2,04	6SO 126 - 0,6 - BMŚW
1-01-91 -k	1,11	7DB.B 150 - 0,6 - LMŚW
1-01-93 -i	0,55	6SO 117 - 1 - LMŚW
1-01-95 -j	0,92	8OL 65 - 0,9 - OLJ
1-01-95 -l	0,99	5BRZ 87 - 0,9 - LW
1-01-95 -m	1,67	9OL 59 - 1,2 - LW
1-01-96 -b	4,4	9OL 97 - 1 - LW
1-01-96 -f	1,72	9OL 76 - 0,8 - LW
1-01-96 -g	1,36	10OL 76 - 0,8 - LW
1-01-96 -h	0,95	10BK 36 - 0,3 - LW
1-01-96 -i	2,66	7OL 80 - 1 - LW
1-01-96 -k	2,13	10OL 102 - 1,1 - OLJ

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
1-01-97 -b	0,5	10SO 87 - 1,2 - LMŚW
1-01-97 -g	1,9	10OL 87 - 0,9 - OL
1-01-97 -h	0,77	8BK 24 - 0,5 - LMW
1-01-97 -i	0,49	10SO 102 - 0,7 - BMŚW
1-01-97 -j	1,14	10OL 67 - 0,7 - OL
1-04-99 -f	1,2	9SO 90 - 0,9 - BMŚW
1-04-100 -d	0,13	10SO 81 - 0,5 - BMŚW
1-03-104 -b	6,7	6BRZ 102 - 0,7 - LŚW
1-01-118 -b	3,15	8OL 102 - 0,6 - OLJ
1-01-118 -c	0,56	10OL 70 - 0,8 - OLJ
1-01-118 -i	0,67	10OL 77 - 0,7 - OLJ
1-01-118 -m	0,4	6AK 82 - 1,2 - LMŚW
1-01-119 -c	0,86	6OL 56 - 0,9 - OL
1-01-119 -h	0,4	10SO 86 - 1 - LMŚW
1-01-119 -i	0,63	7SO 107 - 1 - LMŚW
1-01-119 -k	1,01	9ŚW 64 - 0,8 - LMW
1-01-119 -n	1,36	10SO 58 - 1,1 - LMŚW
1-01-119 -s	2,41	5OL 107 - 1 - OLJ
1-01-119 -w	1,06	10SO 60 - 0,8 - LMŚW
1-01-120 -k	0,48	7SO 130 - 1,3 - LMŚW
1-01-120 -l	0,95	7OL 82 - 1 - LMW
1-01-120 -m	0,56	5OL 75 - 1 - LMŚW
1-01-120 -o	1,52	8OL 87 - 1 - LW
1-01-120 -r	0,94	8SO 92 - 1 - LMŚW
1-01-120 -s	0,63	7AK 92 - 1,1 - LMW
1-01-120 -t	0,3	10SO 50 - 0,7 - BMŚW
1-01-120 -x	0,68	8OL 90 - 0,7 - LMŚW
1-01-120 -y	0,39	6OL 90 - 0,8 - LMŚW
1-01-120 -cx	0,15	10SO 53 - 0,8 - LMŚW
1-01-121 -a	1,94	10OL 92 - 0,8 - OLJ
1-01-121 -c	0,19	10SO 81 - 1 - LMŚW
1-01-121 -h	1,07	7OL 87 - 1 - OLJ
1-01-121 -i	0,38	10OL 65 - 0,7 - OLJ
1-01-121 -k	0,95	7SO 127 - 0,7 - LMŚW
1-01-121 -m	3,51	10DB.S 120 - 1 - LW
1-01-122 -a	0,15	6WZ 86 - 0,7 - LMŚW
1-01-122 -c	0,24	10OL 75 - 0,7 - OL
1-01-122 -d	0,92	5OL 111 - 1,1 - OLJ
1-01-122 -f	0,28	10DB.S 160 - 0,5 - LMŚW
1-01-122 -g	0,42	4OL 111 - 0,8 - OLJ
1-01-122 -h	1,33	10SO 126 - 1,1 - LMŚW
1-01-122 -i	1,99	7BRZ 87 - 1,1 - LMŚW
1-01-122 -j	1,56	7OL 91 - 1 - OL
1-01-122 -m	1,8	6SO 75 - 0,7 - BMŚW
1-01-122 -o	1,57	3OL 100 - 1,1 - OL
1-01-122 -r	1,11	10OL 61 - 1,1 - OL
1-01-122 -w	0,49	6SO 75 - 0,6 - BMŚW
1-01-123 -a	0,35	9OL 92 - 0,8 - OLJ
1-01-123 -f	0,6	10OL 92 - 0,8 - OLJ
1-01-124 -a	1,01	7AK 99 - 0,7 - LMW
1-01-124 -c	0,55	5SO 134 - 1,1 - LMŚW
1-01-124 -h	0,7	4AK 99 - 0,5 - LMW
1-02-4 -c	2,99	10OL 50 - 0,8 - OL
1-02-5 -i	2,76	10OL 47 - 0,8 - OL
1-04-145 -a	1,33	2DB.B 100 - 0,9 - LŚW
1-04-146 -f	1,3	8SO 81 - 1 - BMŚW
1-04-146 -g	1,88	7SO 68 - 1,1 - LŚW

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
1-04-146 -h	1,13	10SO 102 - 1 - LŚW
1-04-146 -i	1,59	10SO 102 - 0,9 - BMŚW
1-04-146 -k	1	3JW 33 - 1 - LŚW
1-04-146 -m	0,92	7SO 55 - 0,9 - LMŚW
1-03-147 -g	0,59	10SO 120 - 1,2 - BMŚW
1-03-155 -d	1,53	8SO 120 - 1 - LW
1-03-155 -j	2,44	7SO 121 - 0,8 - BMŚW
1-03-156 -c	1,37	9OL 102 - 0,8 - OL
1-03-156 -f	1,83	10OL 54 - 1,1 - OL
1-03-157 -c	2,73	5OL 77 - 0,7 - OL
1-03-158 -j	0,83	6OL 71 - 0,8 - OL
1-03-158 -l	0,84	10SO 126 - 1 - LMŚW
1-01-159 -d	3,61	10SO 127 - 0,9 - BMŚW
1-01-159 -f	3,73	10SO 127 - 0,9 - BMŚW
1-01-159 -j	2,44	10SO 127 - 1 - BMŚW
1-04-166 -c	0,46	9OL 72 - 0,8 - LMW
1-04-166 -d	0,89	9SO 71 - 0,8 - LMW
1-04-167 -b	0,6	5OL 55 - 0,6 - LMW
1-04-171 -a	0,55	3BK 32 - 0,7 - LŚW
1-04-171 -f	2,18	10SO 87 - 1,1 - LŚW
1-04-171 -l	0,84	5BRZ 60 - 0,8 - LMW
1-03-178 -k	0,45	6ŚW 51 - 0,6 - BMŚW
1-03-179 -g	0,6	10SO 117 - 0,5 - BŚW
1-03-179 -h	2,3	5OL 121 - 0,7 - LW
1-03-179 -i	1,26	5SO 99 - 0,7 - OLJ
1-03-179 -n	0,58	10SO 116 - 1,2 - LMW
1-03-179 -w	0,79	6OL 71 - 0,9 - OL
1-03-180 -a	0,63	8SO 56 - 1 - BMŚW
1-03-180 -f	1,19	9SO 122 - 1,3 - BMŚW
1-03-180 -i	1,58	4OL 46 - 0,9 - LMW
1-03-180 -j	1,05	5SO 122 - 1,3 - BMŚW
1-03-180 -r	1,06	7SO 122 - 1,2 - BMŚW
1-03-181 -f	11,87	10SO 97 - 1,1 - BŚW
1-01-183 -a	1,21	8OL 55 - 0,8 - OL
1-01-183 -d	1,64	6OL 60 - 0,6 - OL
1-01-183 -m	0,93	5OL 60 - 0,7 - OL
1-01-183 -s	3,68	10SO 117 - 1,3 - BŚW
1-03-199 -j	0,84	10OL 87 - 0,9 - OL
1-03-200 -c	3,32	10SO 160 - 0,8 - BMŚW
1-03-200 -g	1,61	5SO 62 - 1 - BMŚW
1-03-201 -a	2,21	10SO 127 - 1,4 - BMŚW
1-03-201 -i	1,18	10SO 127 - 1,2 - BMŚW
1-03-201 -k	0,71	10ŚW 54 - 0,6 - LMW
1-03-201 -p	1,17	10OL 82 - 0,8 - BMŚW
1-03-202 -o	6,65	10SO 97 - 1,1 - BŚW
1-03-203 -n	0,6	10SO 97 - 1 - BŚW
1-01-210 -a	1,29	10SO 97 - 1,3 - BMŚW
1-04-224 -d	0,74	6AK 55 - 0,6 - LMŚW
1-03-225 -j	1,37	10AK 61 - 0,9 - LMŚW
1-03-231 -f	1,73	3BRZ 15 - 0,7 - LMB
1-03-231 -h	0,77	5OL 77 - 0,9 - OL
1-03-232 -d	2,31	10OL 77 - 0,8 - OL
1-03-232 -i	3,59	4BRZ 15 - 0,7 - LMB
1-03-233 -b	0,55	5SO 67 - 0,8 - LMŚW
1-03-233 -f	0,81	8SO 70 - 0,7 - OL
1-03-233 -h	0,25	10OL 66 - 0,8 - LW
1-03-233 -i	0,23	10OL 66 - 0,5 - OL

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
1-03-234 -b	0,85	10SO 97 - 0,8 - LMŚW
1-03-234 -f	0,24	10OL 107 - 0,9 - OL
1-03-234 -g	1,62	10OL 27 - 1,1 - OL
1-03-235 -a	1,35	10OL 26 - 1,4 - OL
1-03-235 -m	0,93	8DB.S 160 - 0,5 - LŚW
1-03-236 -h	0,25	10SO 85 - 0,8 - BŚW
1-03-237 -i	1,44	8DB.S 127 - 0,6 - LMW
1-03-237 -p	0,31	10OL 87 - 0,9 - BŚW
1-03-237 -r	1,14	10OL 87 - 0,9 - OLJ
1-03-237 -x	2,9	7OL 85 - 1 - OLJ
1-01-238 -o	1,71	10OL 91 - 0,9 - OL
1-01-238 -p	3,25	8OL 87 - 1,2 - OL
1-01-239 -o	2,48	7OL 47 - 1 - OL
1-01-239 -p	1,34	10OL 82 - 0,9 - OL
1-01-240 -i	0,74	8SO 58 - 1,3 - OL
1-01-240 -j	1,5	10OL 77 - 1 - OL
1-01-240 -k	1,02	10SO 66 - 1,1 - OL
1-01-240 -l	1,24	10OL 58 - 0,8 - OL
1-01-241 -j	0,89	7BRZ 82 - 0,8 - LMŚW
1-01-241 -k	2,35	10OL 59 - 1,1 - OL
1-01-242 -g	2,26	9OL 87 - 1,2 - OL
1-01-243 -d	1,64	4OL 102 - 1,1 - LMŚW
1-01-243 -f	0,8	10OL 87 - 1,1 - OL
1-01-243 -h	1,11	6OL 67 - 0,9 - OL
1-01-243 -j	1,3	4OL 80 - 0,6 - OL
1-03-251 -a	9,31	10SO 89 - 0,9 - BŚW
1-03-252 -h	2,95	9OL 45 - 1,1 - OLJ
1-03-252 -j	0,55	4SO 97 - 1 - BMŚW
1-03-253 -b	1,31	10OL 23 - 1,1 - OL
1-03-253 -c	0,94	7OL 23 - 0,6 - OL
1-03-253 -g	1,1	8OL 65 - 1 - OLJ
1-03-253 -k	0,57	9OL 32 - 0,8 - LMŚW
1-03-254 -b	1,48	10SO 97 - 1,2 - BŚW
1-03-254 -i	0,85	8OL 45 - 0,6 - LW
1-03-254 -j	0,85	10SO 96 - 1 - BMŚW
1-03-255 -f	1,3	10DB.B 155 - 0,7 - LŚW
1-03-255 -g	2,61	8SO 107 - 1,2 - LŚW
1-04-256 -d	1,35	6OL 64 - 0,8 - LMW
1-04-256 -g	1,01	10SO 91 - 1,1 - BŚW
1-04-260 -d	2,5	10SO 97 - 1 - BŚW
1-04-263 -l	3,98	9SO 97 - 1,1 - BMŚW
1-05-267 -b	5,43	10SO 92 - 1,2 - BŚW
1-05-272 -j	2,48	8AK 54 - 0,9 - BMŚW
1-05-275 -c	1,84	10SO 92 - 1,1 - BŚW
1-05-277 -c	0,73	6SO 53 - 0,9 - BMŚW
1-05-278 -b	2,54	10OL 45 - 0,9 - OLJ
1-05-278 -g	1,71	9OL 19 - 0,7 - OLJ
1-05-279 -b	2,88	8SO 97 - 1 - LMŚW
1-05-279 -d	0,88	10SO 97 - 1,1 - LMŚW
1-05-279 -i	2,33	10SO 97 - 1 - LMŚW
1-04-281 -i	1,15	10SO 97 - 1,2 - BŚW
1-04-284 -p	2	7SO 92 - 0,9 - BŚW
1-04-286 -c	2,23	10SO 97 - 1 - BŚW
1-04-287 -f	0,74	10SO 150 - 1,4 - BŚW
1-05-288 -d	3,42	10SO 97 - 0,9 - BŚW
1-05-288 -h	0,76	10SO 97 - 1,1 - BMŚW
1-05-288 -l	7,15	10SO 97 - 0,9 - BŚW

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
1-05-289 -c	9,37	10SO 97 - 1,1 - BŚW
1-05-289 -g	1,11	10SO 97 - 0,9 - BMŚW
1-05-295 -i	1,2	10SO 92 - 1,2 - BŚW
1-05-299 -f	1,58	10SO 97 - 1,1 - LMŚW
1-05-299 -h	2,23	6SO 65 - 1,1 - LMW
1-05-299 -i	0,46	9OL 90 - 0,8 - OL
1-05-300 -d	0,7	6ŚW 33 - 0,6 - LMŚW
1-05-300 -g	0,83	3AK 85 - 0,9 - BMŚW
1-05-301 -b	1,33	9SO 61 - 1,1 - BŚW
1-05-301 -c	0,87	8SO 101 - 0,8 - LMŚW
1-04-302 -c	1,82	9OL 66 - 0,9 - LMW
1-04-307 -f	0,68	9SO 122 - 0,9 - LMŚW
1-04-308 -j	0,53	5AK 80 - 0,7 - LMŚW
1-04-309 -j	1,47	4DB.S 190 - 0,8 - LMŚW
1-04-309 -l	0,61	8BRZ 56 - 0,9 - LMŚW
1-04-309 -m	0,46	3OL 120 - 0,9 - LMŚW
1-05-313 -d	1,4	10SO 102 - 1,3 - BŚW
1-05-318 -i	2,14	3SO 95 - 1,2 - LMŚW
1-05-320 -i	0,88	10SO 65 - 1,1 - BŚW
1-05-321 -g	3,12	10SO 59 - 1 - BŚW
1-05-322 -d	0,09	8AK 67 - 0,9 - LMŚW
1-05-322 -j	0,83	6AK 46 - 0,7 - LMW
1-05-323 -b	0,82	6AK 67 - 0,8 - LMŚW
1-05-323 -c	2,17	10SO 76 - 1 - BŚW
1-05-323 -g	0,37	10OL 83 - 0,8 - OLJ
1-05-325 -n	0,55	8SO 97 - 0,8 - BMŚW
1-05-326 -i	2,24	10OL 48 - 0,7 - LW
1-05-327 -g	1,34	10OL 47 - 0,6 - OL
1-05-328 -c	1,12	3ŚW 120 - 1 - LMŚW
1-05-328 -f	0,88	7OL 50 - 0,5 - OL
1-05-328 -h	1,47	9OL 47 - 0,9 - OL
1-05-328 -k	1,21	7SO 87 - 1 - LMŚW
1-05-329 -c	1,25	9SO 76 - 0,7 - LMŚW
1-05-329 -f	1,98	10SO 125 - 1,2 - BMŚW
1-05-333 -g	1,68	8SO 81 - 0,8 - LMŚW
1-05-333 -k	0,54	10OL 77 - 0,8 - OLJ
1-05-334 -h	1,66	10OL 77 - 0,8 - OLJ
1-05-335 -f	2,07	4OL 51 - 0,9 - LMB
1-05-336 -b	1,55	4ŚW 82 - 0,8 - LMW
1-05-340 -c	0,75	3SO 36 - 0,8 - BMŚW
1-05-340 -f	0,2	3BRZ 36 - 0,9 - LMŚW
1-05-340 -g	0,25	3BRZ 36 - 0,8 - OLJ
1-05-340 -h	0,22	3BRZ 36 - 0,8 - LMŚW
1-05-341 -c	0,81	10SO 67 - 0,9 - BMŚW
1-05-341 -d	0,46	6OL 70 - 0,8 - OLJ
1-05-341 -f	0,68	8SO 67 - 0,9 - OLJ
1-05-342 -d	1,07	4SO 63 - 1 - BMŚW
1-05-342 -f	0,44	7OL 82 - 0,6 - OLJ
1-05-342 -g	2,12	3SO 50 - 0,8 - OLJ
1-05-342 -l	1,09	5OL 82 - 0,8 - OLJ
1-05-343 -d	0,95	10OL 71 - 0,8 - OLJ
1-05-343 -f	1,81	6SO 68 - 1,1 - BMŚW
1-05-343 -i	2,14	10OL 67 - 0,9 - OLJ
1-05-343 -k	1,22	3SO 110 - 0,7 - OLJ
1-05-347 -f	0,35	8BRZ 40 - 0,7 - BŚW
1-05-349 -k	2,89	10SO 47 - 1 - BMŚW
1-05-351 -b	2,04	6SO 66 - 0,9 - LMŚW

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
1-05-351 -c	1,18	10OL 77 - 0,8 - OLJ
1-05-351 -i	1,77	8SO 97 - 0,8 - LŚW
1-05-351 -j	1,02	7OL 97 - 0,6 - LŁ
1-05-352 -l	1,2	5SO 127 - 0,9 - BMŚW
1-05-353 -j	2,16	8SO 97 - 1 - LMŚW
1-05-353 -k	0,7	10OL 32 - 0,7 - OL
1-05-354 -h	0,53	9SO 97 - 1,1 - LMŚW
1-05-354 -i	0,54	10OL 32 - 0,8 - OL
1-05-354 -j	1,4	8SO 48 - 1 - LMŚW
1-05-354 -k	1,24	8OL 67 - 0,5 - OLJ
1-05-354 -l	1,26	4OL 55 - 0,7 - OLJ
1-05-355 -f	3,12	3SO 57 - 0,8 - LMŚW
1-05-356 -f	1,93	7SO 69 - 0,8 - BMŚW
1-05-356 -g	0,52	5OL 116 - 0,7 - LMW
1-05-357 -g	1,33	5OL 116 - 0,8 - LW
1-05-358 -f	2,61	8OL 116 - 0,7 - LŚW
1-05-359 -b	0,34	10OL 75 - 0,6 - OL
1-05-359 -c	0,92	10SO 102 - 1,3 - LŚW
1-05-359 -h	2,27	4DB.S 140 - 0,9 - LŚW
2-06-360 -a	1,54	10OL 77 - 0,7 - OL
2-06-360 -h	0,46	10OL 77 - 0,8 - OL
2-06-361 -b	1,36	10OL 82 - - OLJ
2-06-361 -c	1,53	8OL 82 - 0,8 - OLJ
2-06-362 -a	1	10OL 75 - 0,8 - OLJ
2-06-362 -b	0,83	10OL 81 - 0,8 - OLJ
2-06-363 -a	1,3	8WZ 102 - 0,6 - LŁ
2-06-364 -a	1,39	6OL 77 - 0,8 - OL
2-06-364 -k	0,82	6OL 68 - 0,8 - OL
2-06-364 -l	1,05	7OL 68 - 0,6 - OL
2-06-367 -i	1,18	10SO 122 - - BŚW
2-06-368 -h	2,07	8AK 57 - 0,9 - LŚW
2-06-369 -b	2,1	10OL 77 - 0,9 - OL
2-06-369 -i	2,2	10OL 63 - 0,5 - OL
2-06-369 -j	0,48	10OL 82 - 0,8 - OL
2-06-371 -n	1,38	10SO 97 - 0,9 - BS
2-06-373 -h	3,64	5AK 60 - 0,5 - LW
2-06-373 -i	0,69	5AK 60 - 0,9 - LW
2-06-374 -a	2,14	10OL 82 - 0,8 - OL
2-06-378 -h	2,87	5SO 99 - 0,7 - BMŚW
2-06-379 -a	0,94	10OL 77 - 0,8 - OL
2-06-379 -b	0,19	10SO 87 - - LMŚW
2-06-380 -g	3,79	9SO 25 - - BŚW
2-06-381 -f	0,56	7AK 29 - 0,5 - BMŚW
2-06-381 -l	0,71	6AK 77 - 0,9 - BMŚW
2-06-383 -j	2,84	10SO 58 - 0,8 - BMŚW
2-06-388 -i	2,47	10SO 58 - 0,7 - LW
2-06-392 -g	0,42	10SO 140 - 1 - BŚW
2-06-392 -h	1,18	10SO 140 - 1 - BŚW
2-06-392 -i	1,43	10SO 58 - 0,9 - LW
2-06-392 -k	0,97	10SO 140 - 0,9 - BŚW
2-06-392 -l	1,33	10SO 140 - 0,9 - BŚW
2-06-392 -m	2,17	10SO 58 - 0,9 - LW
2-07-393 -b	1,54	7AK 66 - 0,8 - LMŚW
2-07-393 -c	1,01	4DB.S 80 - - LMŚW
2-07-393 -i	0,21	9SO 140 - 0,7 - LMŚW
2-07-393 -o	0,81	8AK 70 - 0,8 - BMŚW
2-06-399 -a	0,67	10AK 67 - 0,6 - BMŚW

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
2-06-401 -c	0,57	10SO 130 - - BMŚW
2-06-401 -d	2,05	6SO 4 - 1 - BMŚW
2-06-401 -f	1,55	10SO 130 - 0,7 - LMŚW
2-06-401 -g	2,28	9SO 130 - 0,9 - LMŚW
2-07-402 -b	1,08	9SO 117 - - LMŚW
2-07-402 -c	0,68	6DB.S 150 - 0,5 - LMŚW
2-07-402 -g	1,14	6SO 69 - 0,8 - BMŚW
2-07-402 -i	3,56	8SO 135 - 0,6 - LMŚW
2-07-402 -j	1,85	8OL 92 - 0,6 - OL
2-07-403 -b	0,78	10SO 117 - - BMŚW
2-07-404 -f	0,12	10AK 92 - 0,3 - LMŚW
2-07-404 -o	1,09	6SO 72 - 0,7 - LMŚW
2-07-404 -p	0,28	6SO 72 - 0,6 - LMŚW
2-06-408 -d	1,62	6AK 87 - 0,7 - LMŚW
2-06-411 -j	0,49	10AK 81 - 0,9 - LMŚW
2-06-411 -k	1,54	10SO 84 - 0,6 - BMŚW
2-07-412 -a	3,16	10SO 64 - 1 - LMŚW
2-07-412 -c	1,21	3SO 47 - 0,6 - LMŚW
2-07-412 -d	1,2	2DB.S 71 - 0,7 - LMŚW
2-07-412 -f	1,25	8OL 71 - 0,8 - OL
2-07-412 -g	0,44	5GB 130 - - LŚW
2-07-413 -a	2,59	6SO 62 - 1 - LMŚW
2-07-414 -a	2	4SO 72 - 0,9 - LMŚW
2-06-424 -b	2,43	10SO 85 - 1 - BŚW
2-06-424 -c	2,17	10SO 66 - 0,9 - BMŚW
2-06-424 -f	2,64	7SO 64 - 0,9 - BMŚW
2-06-424 -j	0,87	10SO 90 - 1 - BMŚW
2-06-424 -k	1,2	6OL 57 - 0,8 - LŁ
2-06-424 -l	1,67	5SO 48 - 1,1 - BMŚW
2-06-425 -a	2,02	4DB.S 130 - 0,9 - LŁ
2-06-425 -b	1,34	8DB.S 62 - 0,7 - LŁ
2-06-425 -c	10,03	8DB.S 37 - 1 - LŁ
2-06-425 -d	2,31	5DB.S 62 - 0,7 - LŁ
2-06-425 -f	2,04	9DB.S 130 - 0,8 - LŁ
2-06-425 -g	2,52	8OL 90 - 0,8 - LŁ
2-07-426 -a	1,58	6OL 64 - 0,6 - OLJ
2-07-426 -j	1,69	7SO 52 - - LMŚW
2-07-428 -f	3,57	10SO 117 - - BŚW
2-07-438 -a	0,44	10OL 76 - 0,8 - OLJ
2-07-438 -b	0,1	6BK 160 - 0,9 - BŚW
2-07-438 -d	1,63	10OL 94 - 0,6 - LW
2-07-438 -f	2,92	6DB.S 140 - - LŚW
2-07-439 -b	1,52	10OL 77 - 0,7 - LW
2-07-439 -c	1,09	4SO 67 - 0,8 - LŚW
2-07-439 -f	0,01	10DB.S 160 - 0,9 - LMŚW
2-07-439 -g	2,14	4DB.S 160 - 0,9 - LMŚW
2-07-439 -h	1,03	7SO 87 - - LMŚW
2-07-440 -d	2,82	6OL 102 - 0,8 - OL
2-07-441 -c	1,72	10SO 79 - - BMŚW
2-07-443 -k	0,73	8OS 55 - 0,5 - BMŚW
2-07-444 -j	0,86	7SO 33 - 0,6 - BS
2-07-446 -l	0,16	10AK 42 - 0,7 - LMŚW
2-07-447 -a	3,41	10OL 57 - 0,9 - OLJ
2-07-447 -b	0,15	10SO 65 - - LMŚW
2-07-447 -f	2,06	10OL 57 - 0,8 - LW
2-07-447 -g	2,01	5DB.S 130 - 0,7 - LŚW
2-07-447 -j	0,11	10SO 60 - - LŚW

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
2-07-448 -a	1,54	10OL 87 - 0,8 - OLJ
2-07-450 -i	3,88	5SO 34 - 0,8 - BMŚW
2-07-455 -f	1,92	10SO 97 - 0,7 - BŚW
2-07-456 -d	0,09	8AK 42 - 0,8 - LMŚW
2-07-456 -l	1,63	10AK 97 - 0,8 - BMŚW
2-07-457 -a	1,26	4ŚW 97 - 0,8 - LŚW
2-07-457 -j	1,49	6DB.S 122 - 0,8 - LŚW
2-07-457 -k	0,91	7DB.S 97 - 0,3 - LŚW
2-07-457 -l	2,81	6SO 130 - 0,8 - LŚW
2-07-459 -i	0,93	6OL 80 - 0,8 - LMW
2-07-459 -j	0,49	7KL 64 - 0,7 - LMŚW
2-07-463 -a	0,28	5BRZ 47 - 0,8 - BŚW
2-07-463 -d	0,59	8SO 140 - - LMŚW
2-07-464 -d	2,23	8OL 59 - 0,7 - OL
2-07-464 -g	0,85	7ŚW 34 - 0,8 - LMW
2-07-464 -i	0,64	8OL 57 - 0,7 - LMŚW
2-07-464 -m	0,26	10OL 59 - 0,8 - LW
2-07-464 -p	3,87	7OL 59 - 0,8 - LW
2-07-466 -a	1,18	10SO 73 - 1 - LMŚW
2-07-466 -c	0,5	10OL 22 - 1,1 - OLJ
2-07-466 -d	1,13	8BK 102 - 0,8 - LMŚW
2-07-466 -f	0,73	10SO 67 - - LMŚW
2-07-466 -h	1,73	7OL 111 - 0,7 - OLJ
2-07-466 -i	5,26	4DB.S 135 - 0,8 - LŚW
2-07-466 -j	1,42	8DB.S 135 - - LW
2-07-466 -k	0,61	10SO 39 - - LMŚW
2-07-466 -n	0,64	10SO 59 - 1 - LŚW
2-07-467 -c	1,89	8DB.S 155 - 0,7 - LŚW
2-07-467 -g	1,2	6SO 135 - 0,7 - LMŚW
2-07-469 -f	0,56	8KSZ 102 - 0,5 - LMŚW
2-07-472 -g	1,6	8OL 56 - 0,8 - LMŚW
2-07-473 -f	1,01	7OL 58 - 0,9 - LMW
2-07-473 -p	1	10SO 123 - 0,7 - LMW
2-07-474 -g	0,98	6SO 62 - 0,6 - LMŚW
2-07-474 -r	1,87	10SO 97 - - BMŚW
2-07-480 -c	0,17	9SO 75 - 0,7 - BMŚW
2-07-484 -d	2,62	9SO 97 - 0,7 - LŚW
2-07-485 -g	0,65	10SO 59 - - LMŚW
2-07-485 -i	0,18	10SO 59 - 0,9 - BMŚW
2-07-485 -j	0,98	10SO 21 - 1,2 - BMŚW
2-07-485 -n	1,41	5DB.B 35 - 0,5 - LMŚW
2-07-486 -c	3,85	10SO 107 - 0,9 - BMŚW
2-07-486 -d	2,37	8SO 107 - - LMŚW
2-07-487 -a	0,64	6SO 127 - 0,8 - LMŚW
2-07-487 -b	2,58	10SO 117 - - LMŚW
2-07-487 -d	8,21	6DB.S 155 - - LŚW
2-07-487 -f	1,89	10GB 122 - 0,7 - LMŚW
2-07-487 -g	0,69	9GB 122 - - LMŚW
2-07-487 -h	2,19	5DB.S 92 - - LMŚW
2-07-487 -i	1,58	7SO 85 - - LŚW
2-07-492 -g	1,21	10SO 97 - - LMŚW
2-07-493 -h	2,04	10SO 102 - - LMŚW
2-06-496 -b	1,75	9AK 59 - 1 - LŚW
2-06-496 -c	0,7	2DB.S 130 - 0,4 - LW
2-06-496 -g	0,63	10SO 81 - 0,9 - LŚW
2-06-496 -h	2,8	10OL 102 - 0,9 - OLJ
2-06-496 -k	1,14	10OL 102 - 0,7 - OLJ

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
2-06-496 -m	1,34	9DB.S 140 - 0,9 - LŚW
2-06-496 -o	2,45	4BK 150 - 0,9 - LŚW
2-06-496 -r	1,08	8AK 79 - 0,7 - BMŚW
2-06-497 -a	0,77	8AK 57 - - LŚW
2-06-497 -c	1,01	10DB.S 150 - 0,8 - LŚW
2-06-497 -g	2,58	8DB.S 150 - 0,8 - LŚW
2-06-498 -b	1,19	10SO 48 - 1,1 - BMŚW
2-06-498 -d	1,19	9AK 111 - 0,8 - BMŚW
2-06-498 -f	2,49	7SO 96 - 0,7 - BMŚW
2-06-498 -i	0,32	10AK 54 - - LMŚW
2-06-498 -r	3,58	10OL 92 - 0,7 - OLJ
2-06-498 -t	1,3	7WZ 56 - 1 - LW
2-06-498 -w	0,1	5SO 97 - 0,8 - LMŚW
2-06-498 -y	3,7	6DB.S 150 - 0,9 - LŚW
2-06-499 -a	1,1	5DB.S 47 - 0,9 - LW
2-06-499 -b	1,56	9DB.S 140 - 0,7 - LŚW
2-06-499 -c	1,3	9DB.S 140 - 0,8 - LŚW
2-06-499 -f	2,6	9DB.S 140 - - LMŚW
2-06-499 -g	0,65	10AK 72 - - LMŚW
2-06-499 -k	0,11	10DB.B 140 - 0,9 - LMŚW
2-06-499 -l	2,86	6DB.B 140 - 0,9 - LMŚW
2-06-499 -m	2,77	8DB.S 140 - 0,8 - LŚW
2-06-499 -n	5,01	8AK 40 - - LMŚW
2-06-499 -o	1,38	10DB.S 120 - - LMŚW
2-06-502 -f	1,21	5WZ 150 - 0,9 - LŚW
2-06-502 -h	4,14	6AK 107 - 0,5 - LMŚW
2-06-502 -i	0,7	9DB.B 150 - 0,7 - LŚW
2-06-502 -l	1,46	10DB.S 150 - 0,5 - LŁ
2-06-503 -m	0,6	7SO 30 - 0,6 - BMŚW
2-06-507 -h	0,97	10AK 60 - 0,9 - BMŚW
2-06-510 -j	0,2	10SO 66 - - BMŚW
2-08-511 -k	0,74	10AK 120 - 0,6 - LMŚW
2-08-511 -l	0,74	9AK 120 - 1 - LMŚW
2-08-512 -j	1,34	8OL 83 - 1,1 - OLJ
2-08-512 -k	0,91	10DB.S 150 - 1 - LMW
2-08-513 -h	3,2	8OL 77 - - OLJ
2-08-514 -j	2,61	10OL 92 - 0,6 - OLJ
2-08-515 -h	0,82	10OL 82 - 0,6 - OLJ
2-08-515 -j	0,77	10OL 92 - 0,6 - OLJ
2-08-516 -d	2,14	10OL 97 - 0,6 - OLJ
2-08-520 -j	0,76	4OL 60 - 1,2 - OL
2-08-521 -j	1,4	8OL 60 - 1,1 - OL
2-08-522 -k	1,8	7OL 67 - 0,7 - OL
2-08-523 -h	1,54	10OL 62 - - OLJ
2-08-523 -i	0,7	10OL 67 - - OLJ
2-08-523 -r	1,44	8OL 77 - - OL
2-08-523 -t	1,54	8SO 97 - 0,8 - BMŚW
2-08-523 -x	1,03	9SO 39 - 0,7 - BS
2-08-529 -i	1,35	9OL 46 - 0,9 - OL
2-08-530 -c	0,57	10SO 117 - 0,9 - BMW
2-08-530 -d	4,09	5OL 50 - 1,1 - LMW
2-08-531 -d	1	10OL 50 - 1,2 - LMW
2-08-531 -h	0,53	7OL 59 - - OL
2-08-532 -a	1	8OL 60 - 1,2 - OL
2-08-534 -c	0,98	7SO 93 - 0,6 - BMŚW
2-08-535 -b	1,63	8SO 92 - 0,9 - BŚW
2-08-535 -c	0,98	10SO 102 - 1 - BŚW

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
2-08-535 -d	1,94	10SO 135 - 1 - BŚW
2-08-550 -i	0,55	10SO 97 - 0,9 - BŚW
2-08-554 -a	0,1	10SO 63 - 1 - BŚW
2-08-556 -k	0,4	10OL 50 - - OL
2-08-557 -g	0,34	10OL 50 - - OL
2-08-558 -f	4,12	10SO 135 - 0,9 - BŚW
2-08-567 -c	2,09	10SO 97 - 1 - BŚW
2-08-567 -j	0,88	8SO 10 - - BŚW
2-08-567 -y	3,83	8OL 86 - 0,9 - LŁ
2-08-568 -a	2,75	5DB.S 81 - - LŁ
2-08-568 -b	0,71	10BRZ 81 - - LŁ
2-08-568 -d	0,83	6DB.S 17 - - LŁ
2-08-568 -f	3,67	7BRZ 81 - - LŁ
2-08-568 -h	3,14	10OL 81 - 0,7 - LŁ
2-08-568 -i	2,89	10OL 81 - 0,7 - LŁ
2-08-572 -b	0,82	10SO 68 - - BMW
2-08-581 -l	2,37	5OL 77 - 1 - OLJ
2-08-582 -s	1,39	10OL 83 - 0,8 - OL
2-08-582 -t	1,56	7OL 60 - - OLJ
2-08-584 -c	0,52	10OL 77 - 0,6 - OLJ
2-08-584 -d	0,81	10OL 77 - 0,7 - OLJ
2-08-584 -l	0,73	10SO 49 - 0,6 - BŚW
2-08-585 -a	0,55	10OL 81 - 0,9 - OLJ
2-08-585 -d	1,3	10SO 69 - - BMŚW
2-08-592 -f	1,5	10SO 92 - 0,9 - BMW
2-08-596 -f	1,74	9SO 78 - - LMW
2-08-596 -i	1,47	8OL 77 - - OL
2-08-596 -j	0,46	10OL 60 - - OL
2-08-596 -k	0,77	8SO 60 - - LMW
2-08-596 -l	1,23	10SO 72 - - BMŚW
2-08-597 -c	0,02	6BRZ 40 - 1 - BŚW
2-08-597 -f	2,6	10OL 82 - - OL
2-08-597 -g	1,75	10OL 35 - - OL
2-08-597 -i	6,28	3OL 40 - - OL
2-08-597 -l	0,99	10OL 77 - - OL
2-08-598 -f	1,15	10SO 95 - 0,6 - BŚW
2-08-599 -b	1,31	10SO 89 - 0,8 - BŚW
2-08-599 -h	0,4	7SO 83 - - BMŚW
2-08-599 -r	0,47	10BRZ 35 - 0,6 - BŚW
2-08-599 -w	1,79	8OL 60 - - OL
2-08-600 -f	1,48	7OL 58 - - LMB
2-08-600 -p	1	7SO 77 - 0,6 - BMŚW
2-09-609 -m	2,83	10OL 58 - 0,8 - OL
2-09-610 -a	0,96	10SO 78 - 1 - LMW
2-09-610 -b	1,42	6OL 66 - - LW
2-09-610 -c	2,28	9OL 66 - - OL
2-09-610 -r	0,59	8SO 102 - - BMŚW
2-09-610 -t	1,16	6OL 45 - - LMW
2-09-610 -x	0,51	10OL 65 - - LMW
2-09-610 -y	3,5	6BRZ 56 - - LMW
2-09-611 -b	2,18	8OL 15 - 0,7 - OL
2-09-611 -d	0,93	7OL 41 - 0,8 - OL
2-09-611 -f	2,7	7OL 66 - 0,8 - OL
2-09-611 -k	1	7OL 66 - 0,6 - OL
2-09-611 -l	0,59	5OL 66 - 0,9 - OL
2-09-611 -n	0,17	10OL 76 - 0,5 - OL
2-09-612 -b	0,2	10OL 80 - 0,6 - OL

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
2-09-612 -c	0,3	10OL 70 - 0,6 - OL
2-09-612 -d	0,66	6OL 46 - 0,8 - OL
2-09-612 -f	0,11	10OL 66 - 0,5 - OL
2-09-612 -g	0,84	7OL 71 - 0,8 - OL
2-09-612 -h	0,57	10OL 71 - 0,9 - OL
2-09-612 -i	0,5	10OL 56 - 1 - OL
2-09-613 -b	0,92	9OL 71 - - OL
2-09-613 -d	0,18	10OL 71 - - OL
2-09-614 -a	1,29	10SO 97 - - BŚW
2-09-619 -k	1,25	5OL 71 - 0,8 - OL
2-09-621 -a	9,56	10OL 77 - 0,8 - LŁ
2-09-621 -c	3,7	9OL 77 - - LŁ
2-09-621 -d	4,23	6OL 77 - 0,7 - LŁ
2-09-621 -f	2,14	7DB.S 20 - 1,1 - LŁ
2-09-621 -g	0,85	10OL 77 - 0,8 - LŁ
2-09-621 -i	6,69	8DB.S 92 - 0,7 - LŁ
2-09-621 -m	2,67	4OL 62 - 0,5 - LŁ
2-09-622 -a	4,55	3OL 70 - 0,5 - LŁ
2-09-622 -b	2,59	4OL 77 - - LŁ
2-09-622 -c	10,64	6BRZ 77 - 0,7 - LŁ
2-09-622 -d	0,84	6BRZ 77 - 0,7 - LŁ
2-09-622 -f	1,55	6BRZ 57 - 0,8 - LŁ
2-09-622 -g	0,81	4BRZ 40 - 0,5 - LŁ
2-09-623 -b	1,14	7OL 70 - 0,7 - LŁ
2-09-623 -c	7,42	3BRZ 60 - 0,6 - LŁ
2-09-623 -d	0,18	10SO 59 - 0,8 - LŁ
2-09-623 -f	0,88	7SO 57 - 0,6 - LŁ
2-09-623 -g	0,52	10SO 111 - 0,9 - LŁ
2-09-623 -j	0,45	5DB.S 87 - 0,8 - LŁ
2-09-629 -c	1,87	7OL 45 - - OL
2-09-636 -b	1,66	6OL 68 - - OL
2-09-637 -g	0,66	8OL 58 - 0,9 - LMW
2-09-638 -k	0,66	7SO 64 - 0,9 - BMŚW
2-09-638 -l	0,63	7SO 64 - 0,9 - BMŚW
2-09-638 -m	0,27	7SO 64 - 0,9 - BMŚW
2-09-638 -n	0,68	10SO 87 - 1 - BŚW
2-09-638 -o	0,68	10SO 107 - - BŚW
2-09-638 -t	0,25	10SO 54 - 1,1 - BMŚW
2-09-638 -w	0,95	10SO 54 - 1,1 - BMŚW
2-09-638 -x	0,57	10SO 87 - 1 - BŚW
2-09-641 -a	0,42	9DB.S 130 - 0,6 - LMW
2-09-641 -b	0,75	8AK 52 - - LMŚW
2-09-641 -c	0,27	7AK 102 - - LMŚW
2-09-644 -h	1,03	9SO 56 - 0,8 - LMW
2-09-645 -g	0,49	10SO 56 - 0,7 - LMW
2-09-646 -o	0,31	10OL 56 - - OL
2-09-650 -j	0,23	10SO 102 - 0,8 - BMŚW
2-09-651 -h	0,59	7SO 82 - 0,6 - BMW
2-09-654 -a	0,03	10SO 102 - 0,8 - BMŚW
2-09-656 -d	0,52	10SO 97 - 0,9 - BŚW
2-09-656 -f	0,25	10SO 97 - 0,9 - BŚW
2-09-657 -f	0,49	10SO 96 - 1 - BŚW
2-09-657 -i	1,31	6OL 67 - 0,7 - OL
2-09-658 -f	0,83	10SO 60 - 0,8 - BMŚW
2-09-658 -g	0,64	9OL 106 - 0,9 - LMŚW
2-09-659 -a	1,56	10OL 57 - - OL
2-09-659 -g	1,28	7OL 57 - 0,5 - BMŚW

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
2-09-659 -h	0,43	8OL 56 - - OL
2-09-660 -b	1,34	9OL 57 - - LMW
2-09-670 -g	0,61	8SO 65 - 0,8 - BMŚW
2-09-671 -f	0,64	9DB.S 50 - 0,8 - LŁ
2-09-671 -k	2,22	8SO 77 - 0,8 - BŚW
2-09-671 -l	0,55	9SO 77 - 0,7 - BMŚW
2-09-672 -a	1,82	10OL 92 - 0,7 - OL
2-09-672 -n	0,12	10OL 80 - 0,8 - OL
2-09-673 -n	2,79	10OL 82 - 0,9 - OL
2-09-673 -o	3,71	10OL 92 - 0,8 - OL
2-09-673 -s	0,59	10OL 71 - 0,9 - OL
2-09-673 -t	0,29	10OL 67 - 0,8 - OL
2-09-673 -w	1,26	5OL 39 - 0,8 - OL
2-09-674 -j	0,9	7SO 45 - 0,9 - BMŚW
2-09-675 -j	2,41	10OL 82 - 1 - LŁ
2-09-676 -a	1,54	10DB.S 102 - - LŁ
2-09-676 -c	3,39	10DB.S 102 - - LŁ
2-09-676 -d	1,92	10DB.S 102 - - LŁ
2-09-676 -g	1,93	10DB.S 102 - - LŁ
2-09-676 -i	2,3	10DB.S 102 - - LŁ
2-09-676 -j	1,43	5DB.S 35 - - LŁ
2-09-676 -k	2,29	10DB.S 102 - - LŁ
2-09-676 -m	3,14	10DB.S 39 - - LŁ
2-09-676 -n	1,77	7WB 25 - - LŁ
2-09-676 -o	2,78	10DB.S 39 - - LŁ
2-09-676 -p	3,95	10JS 38 - - LŁ
2-09-676 -r	5,93	10DB.S 102 - - LŁ
2-09-677 -a	11,76	9DB.S 102 - - LŁ
2-09-677 -b	10,88	9DB.S 112 - - LŁ
2-09-677 -c	5,39	2TP 40 - - LŁ
2-09-677 -d	4,15	7DB.S 107 - - LŁ
2-09-677 -f	1,43	10DB.S 87 - - LŁ
2-09-677 -g	0,86	7DB.S 130 - - LŁ
2-09-677 -h	3,65	10DB.S 117 - - LŁ
2-09-678 -b	2,32	9DB.S 40 - - LŁ
2-09-678 -c	1,09	6OL 20 - - LŁ
2-09-678 -d	2,94	6OL 73 - - LŁ
2-09-678 -f	1,56	8OL 82 - - LŁ
2-09-678 -g	4,29	9DB.S 107 - - LŁ
2-09-678 -h	2,9	8DB.S 18 - - LŁ
2-09-678 -i	3,42	9DB.S 102 - - LŁ
2-09-679 -b	0,28	9DB.S 40 - - LŁ
2-09-679 -c	3,65	8DB.S 127 - - LŁ
2-09-679 -d	12,77	5DB.S 127 - - LŁ
3-10-680 -h	1,62	4DB.S 102 - 0,8 - LŚW
3-10-680 -k	1,05	10SO 140 - 0,8 - LMŚW
3-10-680 -l	0,95	7DB.S 140 - 0,9 - LŚW
3-10-680 -m	2,5	8AK 65 - 0,8 - LMŚW
3-10-681 -m	2,22	6AK 55 - 0,8 - LMŚW
3-10-682 -h	0,4	10AK 62 - 0,7 - LMŚW
3-10-684 -g	2,54	5AK 75 - 0,7 - LMŚW
3-10-685 -h	2,43	5SO 58 - - LMŚW
3-10-685 -s	2,88	4DB.S 140 - 0,9 - LŚW
3-10-685 -t	1,11	6DB.S 38 - - LŚW
3-10-687 -c	0,54	8AK 67 - 0,6 - LMŚW
3-10-687 -h	0,95	10SO 126 - 0,4 - LMŚW
3-10-689 -d	2,34	6AK 58 - 0,8 - LMŚW

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
3-10-689 -h	3,04	8AK 58 - 1,1 - LMŚW
3-10-689 -i	1,03	10AK 80 - - LMŚW
3-10-690 -d	1,88	9DG 102 - 0,3 - LMŚW
3-10-690 -j	0,43	8DB.S 160 - 0,8 - LŚW
3-10-690 -k	0,77	10DG 110 - 0,2 - LŚW
3-10-690 -l	0,95	9AK 60 - 0,8 - LŚW
3-10-690 -m	2,92	8DB.S 160 - 0,8 - LŚW
3-10-691 -f	3,48	8DB.S 150 - - LŚW
3-10-693 -b	0,72	10AK 60 - - BMŚW
3-10-693 -i	1,24	10AK 58 - 0,7 - BMŚW
3-10-693 -k	4,1	10AK 51 - 0,7 - BMŚW
3-10-693 -o	1,73	10AK 51 - 0,7 - BMŚW
3-10-701 -r	1,45	9SO 92 - 0,8 - BŚW
3-10-702 -d	1,99	4SO 62 - 0,9 - BMW
3-10-703 -r	0,82	4BK 30 - 0,9 - LMŚW
3-10-703 -s	4,32	4DB.S 24 - 1,1 - LMŚW
3-10-714 -r	1,28	6SO 102 - 0,8 - LMW
3-10-717 -g	0,6	9AK 97 - 0,6 - LMŚW
3-10-728 -i	3,72	10SO 102 - 1,1 - BŚW
3-10-728 -t	3,53	9SO 102 - 1 - BŚW
3-10-728 -y	0,97	4JS 87 - 0,8 - LŚW
3-10-729 -k	6,59	10SO 102 - 0,8 - BŚW
3-10-731 -h	2,73	10SO 89 - 0,9 - BŚW
3-10-735 -c	3,07	10SO 98 - 0,9 - BŚW
3-11-740 -k	0,3	10SO 67 - 0,6 - LMŚW
3-11-742 -h	2,36	10SO 107 - 0,9 - BŚW
3-11-743 -d	1,08	10SO 102 - 1 - BŚW
3-11-743 -j	2,4	10SO 92 - 1,1 - BS
3-10-751 -c	2,02	7BRZ 39 - 0,7 - BŚW
3-10-754 -h	4,06	10SO 97 - 0,9 - BŚW
3-10-754 -m	0,2	9SO 64 - 1 - BMW
3-10-755 -i	1,8	10SO 92 - 0,8 - BŚW
3-10-755 -k	1,02	6BRZ 15 - 1,1 - BŚW
3-10-755 -l	0,99	10SO 64 - 0,9 - BMW
3-10-756 -c	13,27	10SO 97 - 1,1 - BS
3-10-756 -g	0,61	10SO 23 - 1,1 - BMŚW
3-10-756 -h	0,29	7SO 64 - 0,9 - BMŚW
3-11-757 -h	1,58	10SO 92 - 1 - BŚW
3-11-757 -fx	0,38	7BRZ 54 - 0,9 - BMŚW
3-11-758 -n	1,36	7OL 48 - 0,9 - LMW
3-11-758 -s	1,4	4OL 92 - 0,9 - LMW
3-12-767 -k	0,23	6SO 106 - 0,8 - BŚW
3-12-767 -n	1,24	10SO 92 - 1,1 - BŚW
3-12-768 -g	0,8	10SO 112 - 0,8 - BŚW
3-12-768 -i	0,3	10SO 87 - 0,9 - BŚW
3-12-768 -o	0,95	10BRZ 41 - - BŚW
3-12-769 -g	0,25	10SO 107 - 0,8 - BŚW
3-12-769 -h	0,21	10SO 105 - 0,8 - BŚW
3-12-769 -l	0,51	10SO 82 - 1 - BMŚW
3-12-769 -m	0,66	10SO 82 - 1 - BŚW
3-12-773 -h	3,74	10SO 94 - 0,8 - BŚW
3-12-774 -f	1,45	6OL 60 - 0,8 - LMW
3-12-775 -b	1,21	9SO 92 - 1 - BMŚW
3-12-775 -j	1,79	9OL 57 - - OL
3-11-779 -p	3,56	10SO 92 - 0,8 - BŚW
3-11-779 -w	1,02	8DB.B 130 - 0,8 - LMŚW
3-11-779 -y	0,97	10SO 90 - 0,8 - LMŚW

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
3-11-781 -j	3,43	10SO 97 - 1 - BŚW
3-11-783 -f	2,05	5AK 91 - 0,9 - LMŚW
3-11-783 -t	0,34	6SO 72 - 0,5 - BMŚW
3-11-787 -b	5,82	10SO 97 - 1 - BŚW
3-11-789 -b	0,92	6BRZ 72 - 0,6 - LMW
3-11-790 -i	0,72	10SO 126 - 1,2 - BŚW
3-11-791 -x	2,57	10SO 92 - 0,9 - BŚW
3-11-792 -b	7,94	10SO 92 - 0,9 - BŚW
3-11-792 -c	2,19	10SO 92 - 0,8 - BMŚW
3-11-792 -f	12,48	10SO 92 - 1,1 - BŚW
3-11-794 -k	1,37	5BRZ 65 - 0,5 - LMW
3-11-794 -x	0,05	10SO 82 - 1,1 - LMW
3-11-795 -g	1,15	7OL 72 - 0,7 - LW
3-11-795 -k	0,87	10SO 90 - - BMŚW
3-11-795 -l	1,76	10SO 90 - 0,7 - LMW
3-11-796 -g	0,59	7SO 87 - 0,8 - BMW
3-11-797 -a	1,03	9SO 107 - 0,6 - BŚW
3-12-798 -n	1,39	10SO 102 - 1 - BŚW
3-12-799 -g	2,86	10SO 92 - 1 - BŚW
3-12-799 -l	2,88	10SO 102 - 1 - BŚW
3-12-800 -i	0,73	10SO 92 - 0,9 - BŚW
3-12-800 -o	1,47	10SO 95 - 1,1 - BŚW
3-12-803 -j	2,21	10SO 97 - 0,9 - BŚW
3-12-804 -c	2,21	10SO 107 - 0,9 - BŚW
3-12-804 -h	3,31	10SO 97 - 1 - BŚW
3-12-806 -c	2,9	10SO 92 - 1 - BŚW
3-12-806 -j	2,85	10SO 110 - 1 - BŚW
3-12-808 -c	2,59	10OL 72 - - OL
3-12-808 -i	3,05	5OL 30 - 0,6 - OL
3-12-808 -j	1,6	10SO 58 - 1 - BS
3-12-808 -l	0,75	10OL 65 - 0,7 - OL
3-12-808 -m	0,21	8OL 91 - 0,5 - OLJ
3-12-808 -n	0,04	10OL 80 - - OLJ
3-11-810 -g	0,7	10SO 87 - 1 - BŚW
3-11-810 -l	2,88	6OL 27 - 1 - OL
3-11-811 -k	3,17	5OL 22 - 1 - OL
3-11-811 -l	1,88	10SO 89 - 0,9 - BMW
3-12-818 -d	3,12	10SO 102 - 1,1 - BŚW
3-12-819 -h	0,55	10SO 97 - 1,1 - BŚW
3-12-820 -n	0,72	10SO 90 - 1 - BŚW
3-12-821 -f	1,42	10SO 97 - 1,1 - BŚW
3-12-822 -j	3,8	10SO 92 - 1 - BŚW
3-12-823 -f	0,76	10SO 92 - 1 - BŚW
3-12-823 -k	2,61	10SO 95 - 0,9 - BŚW
3-12-825 -j	2,91	6SO 49 - 1,1 - BMŚW
3-12-825 -l	0,32	4BRZ 36 - 0,7 - BŚW
3-12-825 -m	1,41	10OL 16 - 0,5 - LŁ
3-12-825 -n	2,46	5DB.S 115 - 0,7 - LŁ
3-12-825 -o	1,02	5OL 61 - 0,7 - LŁ
3-11-827 -a	1,13	10SO 91 - 0,8 - BMŚW
3-11-828 -h	1,9	7OL 77 - 1 - OL
3-11-828 -i	1,06	7OL 77 - 0,9 - OL
3-11-829 -i	1,89	10OL 77 - 0,7 - OL
3-11-829 -j	0,93	10OL 77 - 0,7 - OL
3-11-829 -m	0,33	10SO 141 - - LMŚW
3-11-831 -a	2,78	4OL 92 - - OL
3-11-832 -g	1,1	5DB.S 107 - 0,8 - LMŚW

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
3-11-836 -d	0,93	8SO 122 - - LMŚW
3-12-842 -w	1,65	10OL 67 - 0,8 - OL
3-12-842 -x	0,28	10OL 67 - 0,7 - OL
3-12-842 -y	0,79	10OL 80 - 0,7 - OL
3-12-842 -z	0,59	7OL 36 - 0,8 - OL
3-12-842 -ax	0,19	10OL 102 - 0,8 - OL
3-12-842 -bx	0,13	10OL 77 - 0,8 - OL
3-12-842 -cx	0,09	10OL 57 - 0,8 - LŁ
3-11-844 -i	1,65	10SO 92 - 0,8 - BMŚW
3-11-844 -j	2,84	5OL 19 - 0,8 - OL
3-11-844 -k	2,06	7OL 23 - 0,8 - OL
3-11-845 -b	2,6	7OL 34 - 0,8 - OL
3-11-845 -c	3,34	5OL 73 - 0,9 - OL
3-11-845 -f	3,94	9OL 47 - 1,1 - OL
3-11-848 -g	0,67	7AK 77 - - LMŚW
3-11-851 -l	2,56	10SO 102 - 0,7 - BŚW
3-11-852 -n	0,82	10SO 97 - 0,7 - BS
3-12-857 -b	0,62	10SO 100 - 0,9 - BŚW
3-12-857 -n	1,28	2BRZ 21 - - BMŚW
3-12-857 -p	0,21	5DB.B 170 - 0,7 - BMŚW
3-12-857 -r	1,55	8SO 89 - 1 - BŚW
3-12-859 -t	0,47	10OL 102 - 0,8 - OL
3-12-859 -w	0,3	10OL 102 - 0,8 - OL
3-12-859 -x	0,5	10OL 90 - 0,8 - OLJ
3-12-859 -y	0,26	7DB.S 111 - 0,7 - LŁ
3-12-859 -z	0,5	4SO 100 - 0,7 - LŁ
3-12-860 -d	1,39	10OL 57 - - LW
3-12-861 -i	0,69	5SO 57 - 0,7 - LMŚW
3-12-861 -w	0,42	4DB.B 60 - 0,8 - BMŚW
3-12-861 -x	0,22	7OL 70 - - LMW
3-12-866 -c	0,35	7SO 30 - 0,6 - BMŚW
3-12-867 -j	1,78	10OL 57 - - LMW
3-12-867 -k	0,63	10SO 102 - 1,1 - LMŚW
3-12-867 -l	0,76	10OL 55 - 0,8 - LMW
3-12-867 -o	0,86	10SO 130 - - LMW
3-12-868 -l	0,53	9OL 70 - - LMW
3-12-869 -s	1,41	7OL 62 - 0,7 - LMW
3-12-870 -g	1,42	10SO 62 - - BŚW
3-12-870 -l	0,35	8SO 100 - - LMŚW
3-12-871 -l	0,44	9SO 87 - - LMŚW
3-12-872 -a	2,09	10OL 61 - 0,9 - OL
3-12-872 -i	0,6	7BRZ 50 - 0,7 - LMŚW
3-12-872 -l	1,72	6DB.S 121 - - LW
3-12-872 -s	0,91	5DB.S 121 - - LMŚW
3-12-873 -a	2,6	6OL 71 - - LMŚW
3-12-873 -m	0,88	5AK 92 - - BMŚW
3-12-873 -w	0,36	6DB.S 102 - - LMŚW
3-12-873 -x	0,42	8SO 82 - - LMŚW
3-12-873 -z	1,72	6DB.S 87 - 0,8 - LMŚW

Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Skrócony opis
1	2	3
3-12-874 -d	0,66	7DB.S 135 - 0,5 - LMŚW
3-12-874 -g	0,38	7DB.S 131 - 0,6 - BMŚW
3-12-874 -i	1,19	6DB.S 131 - 0,8 - LMŚW
3-12-874 -w	2,78	6AK 92 - - LMŚW
3-12-875 -a	0,56	7DB.S 140 - 0,3 - LŚW
3-12-875 -b	1,31	7DB.S 150 - 0,8 - LŚW
3-12-875 -c	0,67	6AK 59 - 0,8 - LŚW
3-12-875 -d	0,38	6OL 70 - 0,7 - LŚW
3-12-875 -j	1,2	8SO 21 - 0,8 - LMŚW
3-12-875 -l	1,67	10DB.S 107 - 0,8 - LŚW
3-12-875 -o	0,9	5OL 81 - - LMŚW
3-12-876 -b	2,82	4DB.S 102 - 0,7 - LMŚW
3-12-876 -p	0,91	10DB.S 129 - - BMŚW
3-12-876 -r	0,68	8OL 63 - 0,7 - LMW
3-12-877 -a	2,48	9SO 57 - - LŁ
3-12-877 -c	1,15	8TP 51 - 0,6 - LŁ
3-12-877 -d	1,02	5DB.S 65 - 0,7 - LŁ
3-12-877 -f	0,78	9TP 62 - 0,6 - LŁ
3-12-877 -h	0,96	7TP 51 - 0,5 - LŁ
3-12-877 -i	0,41	7SO 111 - 0,5 - BS
3-12-877 -j	0,68	6SO 49 - - BŚW
3-12-877 -m	0,14	4AK 55 - - BMŚW
3-12-877 -n	0,96	6SO 122 - 0,5 - LŁ
3-12-878 -j	0,56	4AK 29 - 0,5 - BŚW
3-12-879 -a	0,4	6BRZ 40 - 0,8 - OL
3-12-879 -b	0,14	7BRZ 50 - 0,8 - OL
3-12-879 -s	0,46	10SO 97 - 1 - BŚW
3-12-879 -t	1,73	8SO 97 - 1 - BŚW
3-12-879 -y	0,77	8OL 65 - - BMŚW
3-12-880 -f	1,05	3SO 52 - 0,8 - LMW
3-12-881 -d	1,26	10OL 61 - 0,8 - OLJ
3-12-881 -f	0,55	10OL 30 - - OLJ
3-12-881 -g	1,45	10SO 91 - 1 - BŚW
3-12-881 -k	1,39	10OL 70 - - OLJ
3-12-881 -m	3,27	9OL 76 - 0,8 - OLJ
3-12-881 -o	0,12	6DB.B 55 - 0,4 - LMŚW
3-12-882 -g	1,57	4SO 85 - - BMŚW
3-12-882 -w	0,41	4DB.B 70 - 0,6 - BMŚW
3-12-882 -dx	0,89	7DB.S 122 - 0,8 - LMŚW
3-12-882 -gx	0,31	6DB.S 122 - 0,7 - LMŚW
3-12-883 -a	0,86	6AK 87 - 0,6 - LŁ
3-12-883 -b	4,18	10DB.S 112 - 0,9 - LŁ
3-12-883 -g	4,48	5DB.S 135 - 0,8 - LŁ
3-12-883 -h	0,52	10TP 45 - 0,6 - LŁ
3-12-883 -i	0,91	10TP 45 - 0,6 - LŁ
3-12-883 -j	0,54	10SO 102 - 0,9 - LŁ
3-12-883 -m	0,61	10SO 130 - 0,9 - LŁ
3-12-883 -n	2,29	4TP 65 - 0,5 - LŁ

Załącznik nr 5 Wykaz proponowanych OCP

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
01-36 -b	OCP-1
01-58 -g	OCP-1
01-58 -j	OCP-1
01-58 -k	OCP-1
01-58 -l	OCP-1
01-59 -g	OCP-1
01-68 -b	OCP-1
01-68 -i	OCP-2c
01-68 -l	OCP-2c
01-68 -m	OCP-1
01-69 -b	OCP-2c
01-69 -c	OCP-1
01-69 -d	OCP-2c
01-69 -f	OCP-1
01-69 -g	OCP-2
01-69 -h	OCP-2
01-91 -k	OCP-2
01-92 -m	OCP-1
01-93 -i	OCP-1
01-94 -h	OCP-2c
01-94 -h	OCP-2c
01-95 -i	OCP-2c
01-95 -l	OCP-2c
01-95 -m	OCP-1
01-96 -b	OCP-1
01-96 -f	OCP-1
01-96 -g	OCP-1
01-96 -h	OCP-2
01-96 -i	OCP-1
01-96 -k	OCP-1
01-97 -b	OCP-2c
01-97 -c	OCP-2c
01-97 -c	OCP-2c
01-97 -d	OCP-2c
01-97 -f	OCP-2c
01-97 -f	OCP-2c
01-97 -g	OCP-1
01-97 -h	OCP-2
01-97 -i	OCP-2
01-97 -j	OCP-1
01-118 -a	OCP-1
01-118 -b	OCP-1
01-118 -c	OCP-1
01-118 -d	OCP-2c
01-118 -g	OCP-2c
01-118 -i	OCP-1
01-118 -j	OCP-2c
01-118 -m	OCP-2c
01-118 -n	OCP-1
01-119 -b	OCP-2c
01-119 -b	OCP-2c
01-119 -b	OCP-2c
01-119 -c	OCP-1
01-119 -h	OCP-2c
01-119 -i	OCP-2c

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
01-119 -k	OCP-2c
01-119 -n	OCP-2c
01-119 -r	OCP-2c
01-119 -s	OCP-1
01-119 -w	OCP-2c
01-120 -k	OCP-2
01-120 -l	OCP-1
01-120 -m	OCP-2c
01-120 -o	OCP-1
01-120 -s	OCP-2
01-120 -t	OCP-2c
01-120 -x	OCP-2c
01-120 -y	OCP-2
01-120 -z	OCP-2c
01-120 -cx	OCP-2c
01-120 -dx	OCP-2c
01-121 -a	OCP-1
01-121 -c	OCP-2c
01-121 -d	OCP-2c
01-121 -g	OCP-2c
01-121 -h	OCP-1
01-121 -i	OCP-1
01-121 -j	OCP-2c
01-121 -k	OCP-2
01-121 -l	OCP-2
01-121 -m	OCP-2c
01-122 -a	OCP-1
01-122 -d	OCP-1
01-122 -f	OCP-1
01-122 -g	OCP-1
01-122 -h	OCP-1
01-122 -i	OCP-1
01-122 -j	OCP-1
01-122 -o	OCP-1
01-122 -p	OCP-1
01-122 -r	OCP-1
01-122 -w	OCP-2
01-123 -a	OCP-1
01-123 -d	OCP-2c
01-123 -f	OCP-1
01-124 -a	OCP-1
01-124 -b	OCP-2
01-124 -c	OCP-1
01-124 -g	OCP-2
01-125 -a	OCP-2c
01-159 -d	OCP-1
01-159 -f	OCP-1
01-159 -g	OCP-2c
01-159 -h	OCP-2c
01-159 -h	OCP-2c
01-159 -h	OCP-2c
01-159 -j	OCP-1
01-159 -k	OCP-1
01-160 -a	OCP-2
01-183 -a	OCP-1

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
01-183 -b	OCP-1
01-183 -c	OCP-1
01-183 -d	OCP-1
01-183 -f	OCP-2c
01-183 -h	OCP-2c
01-183 -i	OCP-2c
01-183 -l	OCP-2c
01-183 -m	OCP-1
01-184 -h	OCP-2c
01-184 -i	OCP-1
01-238 -i	OCP-2c
01-238 -m	OCP-2c
01-238 -n	OCP-2c
01-238 -o	OCP-1
01-238 -p	OCP-1
01-239 -n	OCP-2
01-239 -o	OCP-1
01-239 -p	OCP-1
01-240 -g	OCP-2c
01-240 -i	OCP-1
01-240 -j	OCP-1
01-240 -k	OCP-1
01-240 -l	OCP-1
01-241 -h	OCP-2c
01-241 -i	OCP-2c
01-241 -j	OCP-2c
01-241 -k	OCP-1
01-241 -l	OCP-2
01-242 -b	OCP-2c
01-242 -c	OCP-2c
01-242 -c	OCP-2c
01-242 -d	OCP-2c
01-242 -d	OCP-2c
01-242 -f	OCP-2c
01-242 -g	OCP-1
01-243 -a	OCP-2c
01-243 -b	OCP-2c
01-243 -c	OCP-2c
01-243 -d	OCP-1
01-243 -f	OCP-1
01-243 -g	OCP-2c
01-243 -h	OCP-1
01-243 -j	OCP-2c
02-4 -a	OCP-2c
02-4 -b	OCP-2c
02-4 -c	OCP-1
02-4 -g	OCP-2c
02-4 -h	OCP-2c
02-4 -j	OCP-2c
02-5 -c	OCP-2c
02-5 -g	OCP-2c
02-5 -h	OCP-2c
02-5 -i	OCP-1
02-5 -j	OCP-2c
02-5 -k	OCP-2c
02-5 -l	OCP-2c
02-5 -m	OCP-2c

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
02-6 -f	OCP-2
02-6 -g	OCP-2c
02-6 -h	OCP-2
02-7 -k	OCP-2
02-7 -l	OCP-1
02-7 -m	OCP-2
02-7 -n	OCP-2
02-7 -o	OCP-2c
02-9 -c	OCP-2
02-10 -a	OCP-2
02-10 -b	OCP-2c
02-10 -c	OCP-1
02-10 -f	OCP-2
02-10 -l	OCP-2
02-11 -g	OCP-2
02-11 -h	OCP-2
02-11 -k	OCP-2
02-14 -a	OCP-2
02-14 -b	OCP-2c
02-14 -i	OCP-2c
02-14 -i	OCP-2c
02-14 -j	OCP-1
02-14 -k	OCP-1
02-14 -l	OCP-2c
02-14 -m	OCP-2c
02-14 -n	OCP-1
02-18 -a	OCP-2c
02-18 -b	OCP-2c
02-18 -c	OCP-2c
02-18 -d	OCP-2c
02-18 -f	OCP-2c
02-18 -g	OCP-1
02-18 -h	OCP-1
02-18 -j	OCP-1
02-18 -k	OCP-2c
02-18 -n	OCP-2c
02-18 -o	OCP-2c
02-18 -s	OCP-2c
02-19 -c	OCP-2c
02-19 -d	OCP-2c
02-19 -f	OCP-1
02-19 -g	OCP-1
02-19 -h	OCP-2c
02-19 -i	OCP-2c
02-21 -a	OCP-2c
02-21 -a	OCP-2c
02-21 -b	OCP-1
02-21 -d	OCP-2c
02-21 -f	OCP-2c
02-22 -c	OCP-2
02-22 -f	OCP-2c
02-22 -i	OCP-1
02-22 -j	OCP-2c
02-23 -g	OCP-2c
02-23 -h	OCP-2c
02-23 -p	OCP-2c
02-24 -b	OCP-2

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
02-24 -d	OCP-1
02-24 -f	OCP-2c
02-24 -h	OCP-2
02-25 -a	OCP-1
02-25 -c	OCP-2
02-25 -d	OCP-2
02-25 -h	OCP-1
02-25 -i	OCP-1
02-25 -j	OCP-1
02-25 -l	OCP-2
02-25 -o	OCP-1
02-25 -p	OCP-2c
02-25 -r	OCP-2c
02-25 -s	OCP-2
02-26 -m	OCP-1
02-26 -n	OCP-1
02-27 -a	OCP-2
02-27 -h	OCP-2c
02-27 -j	OCP-1
02-27 -n	OCP-1
02-27 -o	OCP-1
02-27 -p	OCP-1
02-27 -r	OCP-1
02-27 -s	OCP-1
02-27 -t	OCP-1
02-27 -w	OCP-1
02-27 -x	OCP-1
02-27 -y	OCP-1
02-28 -b	OCP-2c
02-28 -c	OCP-2c
02-28 -d	OCP-1
02-28 -f	OCP-2c
02-28 -h	OCP-1
02-28 -i	OCP-1
02-28 -j	OCP-1
02-28 -k	OCP-1
02-28 -l	OCP-1
02-28 -m	OCP-1
02-28 -n	OCP-1
02-28 -o	OCP-1
02-28 -p	OCP-2c
02-28 -r	OCP-2c
02-28 -s	OCP-1
02-29 -a	OCP-1
02-29 -b	OCP-2c
02-29 -c	OCP-1
02-29 -d	OCP-1
02-29 -f	OCP-1
02-29 -h	OCP-1
02-29 -i	OCP-1
02-29 -j	OCP-1
02-29 -k	OCP-1
02-29 -l	OCP-1
02-29 -m	OCP-1
02-29 -o	OCP-2c
02-29 -p	OCP-1
02-29 -r	OCP-2c

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
02-29 -s	OCP-2c
02-29 -s	OCP-2c
02-29 -s	OCP-2c
02-30 -a	OCP-2c
02-30 -c	OCP-2c
02-30 -c	OCP-2c
02-30 -d	OCP-2
02-30 -g	OCP-2c
02-47 -c	OCP-1
02-47 -f	OCP-2c
02-47 -g	OCP-2c
02-47 -h	OCP-2c
02-47 -i	OCP-1
02-47 -j	OCP-2c
02-48 -c	OCP-2c
02-48 -d	OCP-2c
02-48 -f	OCP-2c
02-48 -g	OCP-1
02-48 -h	OCP-1
02-48 -k	OCP-2c
02-48 -l	OCP-2c
02-48 -l	OCP-2c
02-48 -m	OCP-2c
02-48 -n	OCP-2c
02-49 -k	OCP-1
02-49 -l	OCP-2c
02-50 -d	OCP-1
02-54 -b	OCP-2c
02-54 -d	OCP-1
02-55 -c	OCP-1
02-55 -f	OCP-1
02-74 -a	OCP-1
02-74 -d	OCP-1
02-77 -g	OCP-2c
02-77 -h	OCP-1
03-104 -b	OCP-1
03-114 -i	OCP-1
03-136 -b	OCP-2
03-144 -f	OCP-1
03-155 -c	OCP-2
03-155 -d	OCP-2
03-155 -j	OCP-1
03-156 -a	OCP-2
03-156 -b	OCP-2c
03-156 -c	OCP-1
03-156 -f	OCP-1
03-156 -g	OCP-1
03-156 -h	OCP-2c
03-156 -i	OCP-1
03-156 -j	OCP-2c
03-156 -k	OCP-1
03-156 -l	OCP-2c
03-157 -a	OCP-2c
03-157 -a	OCP-2c
03-157 -b	OCP-2c
03-157 -b	OCP-2c

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
03-157 -c	OCP-1
03-157 -d	OCP-2c
03-157 -d	OCP-2c
03-157 -h	OCP-2c
03-158 -h	OCP-2c
03-158 -h	OCP-2c
03-158 -h	OCP-2c
03-158 -h	OCP-2c
03-158 -h	OCP-2c
03-158 -h	OCP-2c
03-158 -i	OCP-2c
03-158 -j	OCP-1
03-158 -k	OCP-1
03-158 -l	OCP-2
03-158 -m	OCP-2c
03-178 -i	OCP-2c
03-178 -j	OCP-2c
03-178 -k	OCP-2c
03-178 -l	OCP-1
03-178 -m	OCP-1
03-178 -o	OCP-1
03-179 -h	OCP-1
03-179 -i	OCP-1
03-179 -j	OCP-2c
03-179 -j	OCP-2c
03-179 -k	OCP-2c
03-179 -l	OCP-2c
03-179 -l	OCP-2c
03-179 -n	OCP-1
03-179 -o	OCP-2c
03-179 -p	OCP-1
03-179 -r	OCP-1
03-179 -s	OCP-2c
03-179 -s	OCP-2c
03-179 -t	OCP-2c
03-179 -w	OCP-1
03-179 -x	OCP-2c
03-179 -ax	OCP-2
03-179 -bx	OCP-2c
03-180 -a	OCP-2
03-180 -b	OCP-2
03-180 -f	OCP-1
03-180 -i	OCP-1
03-180 -j	OCP-1
03-180 -k	OCP-2c
03-180 -r	OCP-2c
03-180 -r	OCP-2c
03-182 -g	OCP-2
03-182 -h	OCP-1
03-198 -a	OCP-2c
03-198 -b	OCP-1
03-199 -a	OCP-2c
03-199 -h	OCP-2c
03-199 -i	OCP-2
03-199 -j	OCP-1
03-199 -k	OCP-2c
03-200 -c	OCP-1

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
03-200 -g	OCP-2c
03-201 -a	OCP-2
03-201 -i	OCP-2
03-201 -j	OCP-2c
03-201 -o	OCP-2c
03-201 -p	OCP-1
03-201 -r	OCP-2c
03-231 -d	OCP-2c
03-231 -d	OCP-2c
03-231 -f	OCP-1
03-231 -h	OCP-1
03-232 -a	OCP-2
03-232 -c	OCP-2c
03-232 -d	OCP-1
03-232 -f	OCP-2c
03-232 -g	OCP-2c
03-232 -h	OCP-2c
03-232 -h	OCP-2c
03-232 -h	OCP-2c
03-232 -i	OCP-1
03-232 -j	OCP-2c
03-233 -a	OCP-2c
03-233 -b	OCP-2
03-233 -c	OCP-1
03-233 -f	OCP-1
03-233 -g	OCP-2c
03-233 -g	OCP-2c
03-233 -g	OCP-2c
03-233 -g	OCP-2c
03-233 -g	OCP-2c
03-233 -h	OCP-1
03-233 -i	OCP-1
03-233 -j	OCP-2c
03-233 -j	OCP-2c
03-233 -j	OCP-2c
03-233 -j	OCP-2c
03-233 -k	OCP-2
03-233 -l	OCP-1
03-233 -m	OCP-2
03-233 -n	OCP-2c
03-234 -b	OCP-2
03-234 -c	OCP-2c
03-234 -d	OCP-2c
03-234 -f	OCP-1
03-234 -g	OCP-2c
03-234 -h	OCP-2
03-234 -i	OCP-2
03-234 -j	OCP-2c
03-235 -a	OCP-2
03-235 -b	OCP-2c
03-235 -c	OCP-2c
03-235 -d	OCP-2c
03-235 -m	OCP-1
03-235 -n	OCP-1
03-236 -h	OCP-1
03-237 -i	OCP-2
03-237 -p	OCP-1

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
03-237 -r	OCP-1
03-237 -x	OCP-1
03-251 -a	OCP-2c
03-251 -b	OCP-1
03-251 -d	OCP-2c
03-252 -b	OCP-2c
03-252 -b	OCP-2c
03-252 -c	OCP-2c
03-252 -c	OCP-2c
03-252 -d	OCP-1
03-252 -f	OCP-1
03-252 -g	OCP-1
03-252 -h	OCP-1
03-252 -i	OCP-2
03-252 -j	OCP-2
03-253 -a	OCP-2c
03-253 -b	OCP-2
03-253 -c	OCP-1
03-253 -d	OCP-2c
03-253 -d	OCP-2c
03-253 -f	OCP-2c
03-253 -g	OCP-1
03-253 -h	OCP-2c
03-253 -i	OCP-1
03-253 -k	OCP-1
03-253 -l	OCP-2c
03-253 -m	OCP-2
03-253 -n	OCP-1
03-253 -o	OCP-1
03-254 -a	OCP-2c
03-254 -c	OCP-1
03-254 -f	OCP-2c
03-254 -f	OCP-2c
03-254 -i	OCP-1
03-254 -j	OCP-1
03-254 -k	OCP-1
03-254 -l	OCP-1
03-255 -f	OCP-1
03-255 -g	OCP-1
03-255 -i	OCP-1
03-255 -j	OCP-1
04-72 -a	OCP-2
04-72 -b	OCP-1
04-72 -d	OCP-2c
04-73 -c	OCP-2
04-99 -d	OCP-1
04-145 -a	OCP-1
04-165 -c	OCP-2c
04-165 -d	OCP-2c
04-165 -f	OCP-1
04-165 -g	OCP-2c
04-166 -a	OCP-2c
04-166 -b	OCP-1
04-166 -c	OCP-1
04-166 -d	OCP-2c
04-166 -f	OCP-2c
04-167 -a	OCP-1

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
04-167 -b	OCP-1
04-168 -b	OCP-1
04-168 -c	OCP-2c
04-168 -g	OCP-2c
04-169 -a	OCP-2c
04-169 -d	OCP-2c
04-170 -d	OCP-2c
04-170 -n	OCP-2c
04-170 -p	OCP-2c
04-170 -r	OCP-1
04-171 -f	OCP-1
04-171 -i	OCP-2c
04-171 -k	OCP-1
04-171 -l	OCP-1
04-223 -b	OCP-2c
04-223 -d	OCP-2c
04-223 -f	OCP-2c
04-224 -d	OCP-1
04-256 -a	OCP-2c
04-256 -d	OCP-2c
04-256 -f	OCP-1
04-256 -i	OCP-2c
04-285 -l	OCP-2c
04-287 -f	OCP-1
04-302 -c	OCP-1
04-309 -j	OCP-1
04-309 -l	OCP-1
04-309 -m	OCP-1
04-310 -o	OCP-2
05-276 -f	OCP-2c
05-276 -g	OCP-2c
05-276 -h	OCP-1
05-277 -c	OCP-2
05-277 -d	OCP-2
05-278 -a	OCP-2c
05-278 -b	OCP-2c
05-278 -c	OCP-2c
05-278 -c	OCP-2c
05-278 -c	OCP-2c
05-278 -d	OCP-2c
05-278 -d	OCP-2c
05-278 -d	OCP-2c
05-278 -f	OCP-1
05-278 -g	OCP-1
05-278 -h	OCP-2c
05-278 -i	OCP-2c
05-279 -b	OCP-2c
05-279 -c	OCP-2
05-279 -h	OCP-1
05-279 -i	OCP-2
05-279 -j	OCP-2c
05-279 -j	OCP-2c
05-279 -l	OCP-1
05-298 -c	OCP-2c
05-298 -d	OCP-1
05-299 -d	OCP-2c
05-299 -d	OCP-2c

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
05-299 -f	OCP-2c
05-299 -g	OCP-2c
05-299 -h	OCP-2c
05-299 -h	OCP-2c
05-299 -i	OCP-1
05-299 -j	OCP-2c
05-299 -j	OCP-2c
05-299 -k	OCP-1
05-300 -a	OCP-2c
05-300 -d	OCP-2
05-300 -f	OCP-1
05-300 -g	OCP-2c
05-300 -h	OCP-2c
05-300 -h	OCP-2c
05-300 -h	OCP-2c
05-300 -h	OCP-2c
05-301 -b	OCP-2c
05-301 -c	OCP-2c
05-301 -f	OCP-1
05-301 -g	OCP-1
05-315 -h	OCP-2c
05-315 -i	OCP-1
05-316 -f	OCP-2c
05-318 -i	OCP-1
05-320 -f	OCP-2
05-320 -g	OCP-1
05-321 -a	OCP-2c
05-321 -b	OCP-1
05-321 -c	OCP-2c
05-321 -d	OCP-1
05-322 -a	OCP-2c
05-322 -b	OCP-2c
05-322 -c	OCP-1
05-322 -k	OCP-1
05-322 -r	OCP-2c
05-323 -f	OCP-2c
05-323 -g	OCP-2
05-323 -j	OCP-1
05-324 -d	OCP-2
05-324 -f	OCP-2c
05-325 -a	OCP-2c
05-325 -f	OCP-1
05-325 -g	OCP-2c
05-325 -h	OCP-2c
05-325 -i	OCP-2c
05-325 -l	OCP-2c
05-325 -m	OCP-2c
05-325 -n	OCP-2
05-325 -o	OCP-2c
05-325 -o	OCP-2c
05-325 -p	OCP-2c
05-326 -a	OCP-2c
05-326 -a	OCP-2c
05-326 -d	OCP-2c
05-326 -f	OCP-2
05-326 -g	OCP-2c
05-326 -h	OCP-2c

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
05-326 -i	OCP-1
05-326 -j	OCP-1
05-326 -k	OCP-2c
05-326 -l	OCP-2c
05-326 -m	OCP-2
05-326 -n	OCP-2c
05-326 -o	OCP-2c
05-327 -a	OCP-2
05-327 -d	OCP-2c
05-327 -f	OCP-2c
05-327 -f	OCP-2c
05-327 -f	OCP-2c
05-327 -f	OCP-2c
05-327 -g	OCP-1
05-327 -h	OCP-2c
05-327 -i	OCP-2
05-328 -b	OCP-1
05-328 -c	OCP-1
05-328 -f	OCP-2c
05-328 -h	OCP-1
05-328 -i	OCP-1
05-328 -j	OCP-2
05-328 -k	OCP-2c
05-329 -c	OCP-2
05-329 -f	OCP-2
05-329 -j	OCP-2
05-331 -i	OCP-1
05-333 -f	OCP-2c
05-333 -g	OCP-2c
05-333 -h	OCP-1
05-333 -k	OCP-1
05-334 -h	OCP-1
05-334 -k	OCP-2
05-335 -a	OCP-2c
05-335 -a	OCP-2c
05-335 -b	OCP-2c
05-335 -c	OCP-1
05-335 -f	OCP-1
05-335 -g	OCP-2
05-335 -h	OCP-2c
05-335 -i	OCP-2c
05-336 -b	OCP-2c
05-336 -g	OCP-2c
05-340 -c	OCP-2
05-340 -f	OCP-2
05-340 -g	OCP-2
05-340 -h	OCP-2
05-340 -j	OCP-2
05-341 -c	OCP-2
05-341 -d	OCP-1
05-341 -f	OCP-1
05-341 -g	OCP-2c
05-342 -d	OCP-2
05-342 -f	OCP-1
05-342 -g	OCP-1
05-342 -l	OCP-1
05-343 -c	OCP-2c

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
05-343 -d	OCP-1
05-343 -f	OCP-2
05-343 -g	OCP-2c
05-343 -h	OCP-2
05-343 -i	OCP-1
05-343 -j	OCP-2c
05-343 -k	OCP-1
05-351 -b	OCP-2
05-351 -c	OCP-1
05-351 -i	OCP-1
05-351 -j	OCP-1
05-352 -i	OCP-2c
05-352 -l	OCP-2c
05-352 -m	OCP-2c
05-352 -n	OCP-2
05-352 -o	OCP-2c
05-353 -i	OCP-2c
05-353 -j	OCP-2
05-353 -k	OCP-1
05-354 -h	OCP-2
05-354 -i	OCP-1
05-354 -j	OCP-2c
05-354 -k	OCP-1
05-354 -l	OCP-1
05-355 -f	OCP-2
05-356 -f	OCP-2
05-356 -g	OCP-1
05-357 -f	OCP-2
05-357 -g	OCP-1
05-358 -d	OCP-2
05-358 -f	OCP-1
05-359 -b	OCP-1
05-359 -c	OCP-2
05-359 -h	OCP-1
06-360 -a	OCP-1
06-360 -b	OCP-1
06-360 -c	OCP-2c
06-360 -d	OCP-2c
06-360 -d	OCP-2c
06-360 -f	OCP-2
06-360 -g	OCP-2
06-360 -h	OCP-1
06-360 -i	OCP-2c
06-360 -j	OCP-2c
06-360 -j	OCP-2c
06-361 -b	OCP-1
06-361 -c	OCP-1
06-362 -a	OCP-1
06-362 -b	OCP-1
06-363 -a	OCP-1
06-364 -a	OCP-1
06-364 -b	OCP-2
06-364 -c	OCP-2c
06-364 -h	OCP-2c
06-364 -k	OCP-1
06-364 -l	OCP-1

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
06-368 -h	OCP-1
06-368 -r	OCP-2c
06-368 -r	OCP-2c
06-369 -a	OCP-1
06-369 -b	OCP-1
06-369 -c	OCP-2c
06-369 -c	OCP-2c
06-369 -f	OCP-2
06-369 -i	OCP-1
06-369 -j	OCP-1
06-369 -k	OCP-2c
06-369 -l	OCP-2c
06-371 -n	OCP-1
06-373 -h	OCP-1
06-373 -l	OCP-1
06-373 -m	OCP-1
06-374 -a	OCP-1
06-374 -b	OCP-2c
06-374 -c	OCP-2
06-374 -k	OCP-1
06-374 -l	OCP-2c
06-374 -m	OCP-2
06-378 -h	OCP-1
06-379 -a	OCP-2
06-379 -b	OCP-2c
06-379 -c	OCP-2
06-379 -d	OCP-2
06-379 -g	OCP-2c
06-380 -g	OCP-1
06-383 -j	OCP-1
06-388 -i	OCP-1
06-392 -g	OCP-1
06-392 -h	OCP-1
06-392 -i	OCP-1
06-392 -k	OCP-1
06-392 -l	OCP-1
06-392 -m	OCP-1
06-392 -o	OCP-2c
06-401 -c	OCP-1
06-401 -d	OCP-1
06-401 -f	OCP-1
06-401 -g	OCP-1
06-411 -j	OCP-2
06-411 -k	OCP-2c
06-424 -b	OCP-1
06-424 -c	OCP-1
06-424 -f	OCP-1
06-424 -j	OCP-1
06-424 -k	OCP-1
06-424 -l	OCP-1
06-425 -a	OCP-1
06-425 -b	OCP-1
06-425 -c	OCP-1
06-425 -d	OCP-1
06-425 -f	OCP-1
06-425 -g	OCP-1
06-496 -b	OCP-1

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
06-496 -c	OCP-1
06-496 -d	OCP-1
06-496 -g	OCP-1
06-496 -h	OCP-1
06-496 -i	OCP-1
06-496 -j	OCP-1
06-496 -k	OCP-1
06-496 -l	OCP-1
06-496 -m	OCP-1
06-496 -o	OCP-1
06-496 -r	OCP-1
06-497 -a	OCP-2c
06-497 -c	OCP-1
06-497 -d	OCP-1
06-497 -g	OCP-1
06-497 -k	OCP-2c
06-498 -b	OCP-1
06-498 -d	OCP-1
06-498 -f	OCP-1
06-498 -n	OCP-2
06-498 -o	OCP-2c
06-498 -p	OCP-2c
06-498 -r	OCP-1
06-498 -t	OCP-1
06-498 -w	OCP-2
06-498 -y	OCP-1
06-499 -a	OCP-1
06-499 -b	OCP-1
06-499 -c	OCP-1
06-499 -f	OCP-1
06-499 -g	OCP-1
06-499 -l	OCP-1
06-499 -m	OCP-1
06-499 -n	OCP-1
06-499 -o	OCP-2
06-502 -f	OCP-1
06-502 -h	OCP-1
06-502 -i	OCP-1
06-502 -l	OCP-2
06-503 -m	OCP-1
07-393 -a	OCP-1
07-393 -b	OCP-1
07-393 -h	OCP-1
07-393 -o	OCP-1
07-402 -a	OCP-1
07-402 -c	OCP-1
07-402 -f	OCP-1
07-402 -g	OCP-1
07-402 -i	OCP-1
07-402 -j	OCP-1
07-403 -a	OCP-1
07-403 -b	OCP-2
07-412 -a	OCP-1
07-412 -c	OCP-1
07-412 -d	OCP-1
07-412 -f	OCP-1
07-412 -g	OCP-1

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
07-412 -h	OCP-2c
07-413 -a	OCP-1
07-413 -b	OCP-2c
07-414 -a	OCP-1
07-414 -c	OCP-2c
07-426 -a	OCP-1
07-426 -b	OCP-2
07-438 -a	OCP-1
07-438 -b	OCP-1
07-438 -d	OCP-1
07-438 -f	OCP-2
07-439 -a	OCP-2c
07-439 -b	OCP-1
07-439 -c	OCP-1
07-439 -d	OCP-2c
07-439 -g	OCP-1
07-439 -l	OCP-2c
07-440 -a	OCP-2c
07-440 -c	OCP-2c
07-440 -d	OCP-1
07-440 -g	OCP-2c
07-440 -h	OCP-2c
07-443 -k	OCP-1
07-444 -j	OCP-2
07-447 -a	OCP-1
07-447 -b	OCP-2
07-447 -f	OCP-1
07-447 -g	OCP-1
07-447 -h	OCP-2
07-447 -i	OCP-2
07-447 -j	OCP-2c
07-448 -a	OCP-1
07-451 -h	OCP-2c
07-451 -i	OCP-2c
07-456 -l	OCP-1
07-457 -a	OCP-1
07-457 -j	OCP-1
07-457 -k	OCP-1
07-457 -l	OCP-1
07-459 -i	OCP-1
07-461 -a	OCP-1
07-461 -b	OCP-2c
07-461 -c	OCP-1
07-461 -f	OCP-2c
07-461 -g	OCP-2c
07-461 -h	OCP-2c
07-461 -j	OCP-2c
07-461 -j	OCP-2c
07-461 -k	OCP-2c
07-461 -m	OCP-1
07-462 -h	OCP-2c
07-462 -k	OCP-2c
07-462 -l	OCP-1
07-462 -m	OCP-1
07-463 -d	OCP-1
07-463 -s	OCP-2c
07-464 -a	OCP-2c

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
07-464 -a	OCP-2c
07-464 -a	OCP-2c
07-464 -a	OCP-2c
07-464 -a	OCP-2c
07-464 -c	OCP-1
07-464 -d	OCP-1
07-464 -f	OCP-1
07-464 -g	OCP-1
07-464 -h	OCP-1
07-464 -i	OCP-1
07-464 -j	OCP-1
07-464 -k	OCP-1
07-464 -l	OCP-1
07-464 -m	OCP-1
07-464 -n	OCP-1
07-464 -o	OCP-1
07-464 -p	OCP-1
07-465 -a	OCP-1
07-465 -b	OCP-1
07-465 -c	OCP-1
07-465 -d	OCP-1
07-465 -f	OCP-1
07-465 -g	OCP-1
07-465 -h	OCP-1
07-465 -i	OCP-1
07-465 -j	OCP-1
07-465 -k	OCP-1
07-465 -t	OCP-1
07-466 -a	OCP-1
07-466 -b	OCP-2c
07-466 -c	OCP-1
07-466 -d	OCP-1
07-466 -f	OCP-2
07-466 -h	OCP-1
07-466 -i	OCP-1
07-466 -j	OCP-1
07-466 -k	OCP-1
07-466 -n	OCP-1
07-467 -c	OCP-1
07-467 -d	OCP-2c
07-467 -g	OCP-1
07-469 -f	OCP-1
07-472 -b	OCP-2c
07-472 -b	OCP-2c
07-472 -c	OCP-2c
07-472 -d	OCP-2c
07-472 -f	OCP-2c
07-472 -g	OCP-1
07-472 -i	OCP-2c
07-473 -b	OCP-1
07-473 -c	OCP-2
07-473 -f	OCP-1
07-473 -g	OCP-2c
07-473 -g	OCP-2c
07-473 -h	OCP-2c
07-473 -h	OCP-2c
07-473 -i	OCP-1

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
07-473 -j	OCP-2c
07-473 -k	OCP-2c
07-473 -l	OCP-2c
07-473 -m	OCP-2c
07-473 -n	OCP-1
07-473 -o	OCP-1
07-473 -p	OCP-2c
07-473 -s	OCP-1
07-474 -a	OCP-2c
07-474 -b	OCP-1
07-474 -c	OCP-2c
07-474 -g	OCP-2
07-474 -k	OCP-1
07-474 -l	OCP-2c
07-474 -n	OCP-1
07-474 -o	OCP-2c
07-477 -g	OCP-2
07-484 -d	OCP-1
07-485 -h	OCP-1
07-485 -j	OCP-1
07-487 -a	OCP-1
07-487 -b	OCP-1
07-487 -d	OCP-1
07-487 -f	OCP-1
07-487 -g	OCP-1
07-487 -h	OCP-1
07-487 -i	OCP-1
07-488 -d	OCP-2c
07-488 -i	OCP-2
08-512 -j	OCP-1
08-512 -k	OCP-1
08-514 -j	OCP-1
08-515 -h	OCP-1
08-515 -j	OCP-1
08-516 -d	OCP-1
08-520 -f	OCP-2c
08-520 -g	OCP-2c
08-520 -h	OCP-2c
08-520 -i	OCP-2c
08-520 -j	OCP-1
08-521 -g	OCP-2c
08-521 -h	OCP-2c
08-521 -i	OCP-2c
08-521 -j	OCP-1
08-522 -g	OCP-2c
08-522 -i	OCP-2c
08-522 -j	OCP-2c
08-522 -k	OCP-1
08-522 -l	OCP-2c
08-523 -g	OCP-2c
08-523 -h	OCP-1
08-523 -i	OCP-1
08-523 -k	OCP-2c
08-523 -k	OCP-2c
08-523 -l	OCP-2
08-523 -m	OCP-2
08-523 -n	OCP-1

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
08-523 -o	OCP-2
08-523 -r	OCP-1
08-523 -t	OCP-2c
08-523 -w	OCP-2c
08-523 -w	OCP-2c
08-523 -x	OCP-1
08-529 -g	OCP-2c
08-529 -g	OCP-2c
08-529 -g	OCP-2c
08-529 -h	OCP-2c
08-529 -h	OCP-2c
08-529 -i	OCP-1
08-529 -k	OCP-2c
08-529 -k	OCP-2c
08-529 -k	OCP-2c
08-529 -k	OCP-2c
08-530 -d	OCP-1
08-530 -f	OCP-2c
08-530 -g	OCP-2
08-530 -h	OCP-2c
08-531 -b	OCP-2c
08-531 -c	OCP-1
08-531 -d	OCP-1
08-531 -h	OCP-1
08-531 -i	OCP-2c
08-531 -j	OCP-2c
08-531 -k	OCP-2c
08-532 -a	OCP-1
08-532 -b	OCP-2c
08-532 -c	OCP-2c
08-532 -d	OCP-2c
08-532 -f	OCP-2c
08-532 -h	OCP-2c
08-532 -i	OCP-2c
08-533 -a	OCP-2c
08-533 -b	OCP-2c
08-535 -c	OCP-1
08-535 -d	OCP-1
08-542 -i	OCP-2
08-542 -j	OCP-2
08-543 -b	OCP-2
08-543 -c	OCP-2
08-543 -d	OCP-2
08-543 -g	OCP-2
08-543 -l	OCP-2
08-544 -a	OCP-2
08-544 -c	OCP-2c
08-544 -c	OCP-2c
08-556 -k	OCP-1
08-556 -l	OCP-2
08-557 -a	OCP-2c
08-557 -b	OCP-2c
08-557 -g	OCP-1
08-558 -f	OCP-1
08-566 -g	OCP-1
08-567 -s	OCP-2
08-567 -t	OCP-2
08-567 -y	OCP-1

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
08-568 -a	OCP-1
08-568 -b	OCP-1
08-568 -d	OCP-1
08-568 -f	OCP-1
08-568 -g	OCP-1
08-568 -h	OCP-1
08-568 -i	OCP-1
08-572 -a	OCP-2
08-580 -l	OCP-2
08-581 -j	OCP-2c
08-581 -j	OCP-2c
08-581 -k	OCP-2c
08-581 -l	OCP-1
08-581 -m	OCP-2c
08-582 -p	OCP-2
08-582 -r	OCP-2c
08-582 -s	OCP-1
08-582 -t	OCP-1
08-584 -a	OCP-2
08-584 -b	OCP-2c
08-584 -c	OCP-1
08-584 -d	OCP-1
08-585 -a	OCP-1
08-585 -b	OCP-2c
08-585 -d	OCP-2c
08-585 -f	OCP-2c
08-587 -g	OCP-2
08-587 -h	OCP-2
08-593 -c	OCP-2c
08-593 -i	OCP-2c
08-593 -j	OCP-2
08-593 -k	OCP-2c
08-593 -o	OCP-2
08-594 -f	OCP-2c
08-596 -f	OCP-1
08-596 -g	OCP-1
08-596 -i	OCP-1
08-596 -j	OCP-1
08-596 -k	OCP-1
08-596 -l	OCP-1
08-597 -d	OCP-2c
08-597 -f	OCP-1
08-597 -g	OCP-1
08-597 -h	OCP-1
08-597 -i	OCP-1
08-597 -k	OCP-1
08-597 -l	OCP-1
08-597 -m	OCP-1
08-597 -n	OCP-2c
08-598 -h	OCP-1
08-598 -i	OCP-1
08-598 -j	OCP-1
08-599 -f	OCP-2
08-599 -h	OCP-2c
08-599 -l	OCP-1
08-599 -m	OCP-2
08-599 -n	OCP-2

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
08-599 -s	OCP-2
08-599 -t	OCP-1
08-599 -w	OCP-1
08-599 -x	OCP-2c
08-600 -f	OCP-1
09-608 -c	OCP-2
09-608 -i	OCP-2c
09-609 -a	OCP-2
09-609 -b	OCP-2c
09-609 -f	OCP-2c
09-609 -g	OCP-2
09-609 -h	OCP-2c
09-609 -i	OCP-2c
09-609 -l	OCP-2c
09-609 -m	OCP-1
09-609 -n	OCP-2c
09-609 -o	OCP-2c
09-609 -p	OCP-2c
09-610 -a	OCP-2c
09-610 -b	OCP-1
09-610 -c	OCP-1
09-610 -d	OCP-1
09-610 -f	OCP-2c
09-610 -h	OCP-2c
09-610 -k	OCP-2c
09-610 -l	OCP-2c
09-610 -n	OCP-1
09-610 -x	OCP-1
09-610 -y	OCP-1
09-611 -a	OCP-1
09-611 -b	OCP-1
09-611 -c	OCP-1
09-611 -d	OCP-1
09-611 -f	OCP-1
09-611 -g	OCP-1
09-611 -h	OCP-1
09-611 -i	OCP-1
09-611 -j	OCP-1
09-611 -k	OCP-1
09-611 -l	OCP-1
09-611 -m	OCP-1
09-611 -n	OCP-1
09-612 -a	OCP-1
09-612 -b	OCP-1
09-612 -c	OCP-1
09-612 -d	OCP-1
09-612 -f	OCP-1
09-612 -g	OCP-1
09-612 -h	OCP-1
09-612 -i	OCP-1
09-612 -j	OCP-1
09-613 -a	OCP-1
09-613 -b	OCP-1
09-613 -c	OCP-1
09-613 -d	OCP-1
09-613 -f	OCP-1
09-613 -h	OCP-1

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
09-614 -a	OCP-1
09-618 -m	OCP-2c
09-619 -g	OCP-2c
09-619 -j	OCP-2
09-619 -k	OCP-1
09-619 -l	OCP-2c
09-621 -a	OCP-1
09-621 -b	OCP-1
09-621 -c	OCP-1
09-621 -d	OCP-1
09-621 -f	OCP-1
09-621 -g	OCP-1
09-621 -i	OCP-1
09-621 -m	OCP-1
09-622 -a	OCP-1
09-622 -b	OCP-2c
09-622 -c	OCP-1
09-622 -d	OCP-1
09-622 -f	OCP-1
09-622 -g	OCP-1
09-622 -h	OCP-1
09-622 -j	OCP-1
09-623 -a	OCP-1
09-623 -b	OCP-1
09-623 -c	OCP-1
09-623 -d	OCP-1
09-623 -f	OCP-1
09-623 -g	OCP-1
09-623 -j	OCP-1
09-623 -k	OCP-1
09-623 -l	OCP-1
09-623 -n	OCP-1
09-624 -f	OCP-2c
09-629 -a	OCP-2c
09-629 -b	OCP-2
09-629 -c	OCP-1
09-629 -f	OCP-2c
09-636 -a	OCP-2c
09-636 -b	OCP-2c
09-636 -c	OCP-2c
09-636 -f	OCP-1
09-637 -c	OCP-1
09-637 -g	OCP-1
09-638 -l	OCP-2
09-638 -m	OCP-2
09-638 -n	OCP-2
09-638 -t	OCP-2c
09-638 -y	OCP-2
09-641 -a	OCP-1
09-641 -f	OCP-2c
09-641 -g	OCP-2
09-641 -j	OCP-2c
09-641 -k	OCP-2c
09-641 -o	OCP-2c
09-641 -o	OCP-2c
09-641 -t	OCP-1
09-642 -a	OCP-2

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
09-642 -b	OCP-2c
09-642 -h	OCP-2
09-643 -g	OCP-2
09-644 -g	OCP-2
09-644 -h	OCP-2c
09-645 -d	OCP-2c
09-645 -f	OCP-2c
09-645 -g	OCP-2c
09-646 -k	OCP-2c
09-646 -o	OCP-2
09-646 -p	OCP-2
09-651 -g	OCP-2c
09-651 -h	OCP-2c
09-651 -i	OCP-2c
09-651 -j	OCP-1
09-651 -k	OCP-2c
09-656 -d	OCP-2c
09-656 -f	OCP-2c
09-657 -b	OCP-2c
09-657 -g	OCP-2c
09-657 -h	OCP-1
09-657 -i	OCP-1,OCP-2c
09-657 -j	OCP-2c
09-658 -d	OCP-2c
09-658 -f	OCP-2c
09-658 -g	OCP-1,OCP-2
09-658 -h	OCP-1
09-658 -j	OCP-2c
09-658 -k	OCP-2
09-659 -a	OCP-2
09-659 -b	OCP-2c
09-659 -c	OCP-2c
09-659 -c	OCP-2c
09-659 -f	OCP-2c
09-659 -g	OCP-1
09-659 -h	OCP-2
09-659 -i	OCP-2
09-659 -j	OCP-2c
09-659 -k	OCP-2c
09-669 -o	OCP-2
09-669 -p	OCP-2
09-670 -h	OCP-2c
09-670 -i	OCP-2
09-671 -f	OCP-1
09-671 -n	OCP-2c
09-671 -r	OCP-2c
09-671 -s	OCP-2
09-672 -a	OCP-1
09-672 -b	OCP-2
09-672 -c	OCP-2c
09-672 -j	OCP-2c
09-672 -n	OCP-1
09-672 -o	OCP-2
09-673 -d	OCP-2c
09-673 -f	OCP-2c
09-673 -g	OCP-2c
09-673 -m	OCP-2c

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
09-673 -n	OCP-1
09-673 -o	OCP-1
09-673 -p	OCP-2c
09-673 -s	OCP-1
09-673 -t	OCP-1
09-673 -w	OCP-1
09-674 -j	OCP-2c
09-674 -j	OCP-2c
09-674 -l	OCP-1
09-675 -b	OCP-2c
09-675 -c	OCP-2c
09-675 -g	OCP-2c
09-675 -h	OCP-2c
09-675 -i	OCP-2
09-675 -j	OCP-1
09-675 -l	OCP-1
09-676 -a	OCP-1
09-676 -b	OCP-1
09-676 -c	OCP-1
09-676 -d	OCP-1
09-676 -f	OCP-1
09-676 -g	OCP-1
09-676 -h	OCP-1
09-676 -i	OCP-1
09-676 -j	OCP-1
09-676 -k	OCP-1
09-676 -l	OCP-1
09-676 -m	OCP-1
09-676 -n	OCP-1
09-676 -o	OCP-1
09-676 -p	OCP-1
09-676 -r	OCP-1
09-676 -s	OCP-1
09-677 -a	OCP-1
09-677 -b	OCP-1
09-677 -c	OCP-1
09-677 -d	OCP-1
09-677 -f	OCP-1
09-677 -g	OCP-1
09-677 -h	OCP-1
09-678 -a	OCP-1
09-678 -b	OCP-1
09-678 -c	OCP-1
09-678 -d	OCP-1
09-678 -f	OCP-1
09-678 -g	OCP-1
09-678 -h	OCP-1
09-678 -i	OCP-1
09-679 -a	OCP-1
09-679 -b	OCP-1
09-679 -c	OCP-1
09-679 -d	OCP-1
10-680 -h	OCP-1
10-680 -k	OCP-1
10-680 -l	OCP-1
10-680 -m	OCP-1
10-681 -m	OCP-1

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
10-684 -b	OCP-2c
10-684 -c	OCP-2c
10-684 -d	OCP-2c
10-684 -f	OCP-1
10-684 -g	OCP-1
10-684 -j	OCP-2c
10-685 -g	OCP-2c
10-685 -h	OCP-2c
10-685 -i	OCP-2c
10-685 -j	OCP-2c
10-685 -k	OCP-1
10-685 -m	OCP-2c
10-685 -o	OCP-2c
10-685 -p	OCP-2c
10-685 -s	OCP-1
10-685 -t	OCP-2
10-687 -h	OCP-1
10-688 -i	OCP-2
10-690 -j	OCP-1
10-690 -m	OCP-1
10-691 -f	OCP-1
10-691 -g	OCP-1
10-691 -h	OCP-2
10-691 -i	OCP-2
10-691 -j	OCP-2
10-702 -d	OCP-1
10-703 -s	OCP-1
10-713 -h	OCP-2c
10-713 -i	OCP-2
10-714 -r	OCP-1
10-714 -s	OCP-1
10-717 -g	OCP-1
10-726 -c	OCP-2
10-726 -d	OCP-2c
10-727 -a	OCP-2c
10-727 -d	OCP-2c
10-727 -g	OCP-2
10-727 -h	OCP-2
10-727 -j	OCP-2
10-728 -y	OCP-1
10-754 -i	OCP-2c
10-754 -l	OCP-2
10-754 -m	OCP-2c
10-755 -k	OCP-2
10-755 -l	OCP-2
10-756 -g	OCP-2
10-756 -h	OCP-2
11-743 -j	OCP-1
11-745 -i	OCP-2
11-757 -k	OCP-2c
11-757 -l	OCP-2c
11-757 -n	OCP-2c
11-757 -o	OCP-2c
11-757 -s	OCP-2c
11-757 -z	OCP-2c
11-757 -bx	OCP-2c
11-757 -dx	OCP-2c

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
11-757 -fx	OCP-1
11-758 -g	OCP-2c
11-758 -i	OCP-2
11-758 -k	OCP-2c
11-758 -n	OCP-1
11-758 -s	OCP-1
11-759 -p	OCP-2c
11-779 -h	OCP-1
11-779 -w	OCP-2
11-783 -f	OCP-2c
11-784 -r	OCP-1
11-789 -b	OCP-1
11-790 -a	OCP-2
11-791 -f	OCP-2c
11-791 -f	OCP-2c
11-791 -g	OCP-2
11-791 -l	OCP-2
11-791 -m	OCP-1
11-791 -n	OCP-2
11-791 -o	OCP-2c
11-791 -r	OCP-2c
11-791 -s	OCP-2c
11-791 -w	OCP-2c
11-792 -c	OCP-2
11-792 -f	OCP-2c
11-792 -f	OCP-2c
11-793 -h	OCP-2
11-793 -i	OCP-2
11-793 -k	OCP-2c
11-793 -r	OCP-2c
11-793 -r	OCP-2c
11-793 -r	OCP-2c
11-793 -t	OCP-2c
11-793 -x	OCP-2c
11-794 -h	OCP-1
11-794 -i	OCP-2c
11-794 -j	OCP-2c
11-794 -k	OCP-1
11-794 -o	OCP-2
11-794 -p	OCP-2c
11-794 -r	OCP-2c
11-794 -t	OCP-2c
11-795 -g	OCP-1
11-795 -i	OCP-2c
11-795 -j	OCP-2
11-795 -k	OCP-2
11-795 -l	OCP-2c
11-796 -c	OCP-2c
11-796 -d	OCP-2c
11-796 -f	OCP-2
11-796 -g	OCP-2
11-796 -h	OCP-2c
11-797 -a	OCP-2
11-797 -b	OCP-2
11-797 -d	OCP-2
11-797 -f	OCP-2
11-797 -g	OCP-2

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
11-797 -h	OCP-2
11-797 -j	OCP-2c
11-810 -h	OCP-2
11-810 -k	OCP-2c
11-810 -l	OCP-1
11-811 -c	OCP-2c
11-811 -c	OCP-2c
11-811 -c	OCP-2c
11-811 -d	OCP-1
11-811 -f	OCP-2
11-811 -h	OCP-2
11-811 -i	OCP-2
11-811 -j	OCP-1
11-811 -k	OCP-1
11-811 -l	OCP-2
11-812 -a	OCP-2
11-812 -b	OCP-2
11-812 -c	OCP-2
11-812 -d	OCP-2
11-812 -f	OCP-2c
11-812 -g	OCP-2c
11-812 -g	OCP-2c
11-812 -h	OCP-2c
11-812 -h	OCP-2c
11-812 -h	OCP-2c
11-812 -h	OCP-2c
11-813 -a	OCP-2
11-813 -b	OCP-2
11-813 -c	OCP-2c
11-813 -d	OCP-2c
11-816 -d	OCP-2
11-828 -b	OCP-2c
11-828 -c	OCP-2c
11-828 -f	OCP-2c
11-828 -g	OCP-2c
11-828 -h	OCP-1
11-828 -i	OCP-1
11-829 -a	OCP-2c
11-829 -h	OCP-2c
11-829 -i	OCP-1
11-829 -j	OCP-1
11-829 -k	OCP-2c
11-829 -l	OCP-2c
11-829 -l	OCP-2c
11-829 -l	OCP-2c
11-829 -m	OCP-1
11-829 -o	OCP-2c
11-829 -p	OCP-2c
11-830 -b	OCP-2c
11-830 -c	OCP-1
11-830 -d	OCP-1
11-830 -f	OCP-2c
11-830 -f	OCP-2c
11-831 -a	OCP-1
11-831 -b	OCP-2c
11-832 -g	OCP-1
11-833 -f	OCP-2c

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
11-833 -h	OCP-2c
11-833 -i	OCP-2
11-833 -j	OCP-2c
11-833 -k	OCP-2
11-833 -l	OCP-2c
11-833 -m	OCP-2c
11-834 -f	OCP-2c
11-834 -g	OCP-2c
11-834 -i	OCP-2
11-844 -g	OCP-2c
11-844 -i	OCP-2
11-844 -j	OCP-1
11-844 -k	OCP-1
11-845 -a	OCP-2c
11-845 -b	OCP-1
11-845 -c	OCP-1
11-845 -d	OCP-2c
11-845 -f	OCP-1
11-845 -g	OCP-2c
11-846 -a	OCP-2c
11-847 -i	OCP-1
11-849 -f	OCP-2c
11-850 -a	OCP-2c
11-852 -i	OCP-2
11-852 -n	OCP-2
12-766 -p	OCP-2
12-767 -k	OCP-2c
12-767 -m	OCP-2
12-768 -f	OCP-2c
12-768 -g	OCP-2
12-768 -h	OCP-2c
12-768 -i	OCP-2
12-768 -m	OCP-2
12-768 -o	OCP-2c
12-769 -b	OCP-2c
12-769 -f	OCP-2
12-769 -g	OCP-2
12-769 -h	OCP-2
12-769 -i	OCP-2c
12-769 -j	OCP-2c
12-769 -k	OCP-2c
12-769 -l	OCP-2c
12-769 -m	OCP-2
12-770 -c	OCP-2c
12-770 -d	OCP-2c
12-770 -f	OCP-2c
12-770 -g	OCP-2c
12-770 -h	OCP-2
12-771 -b	OCP-2c
12-771 -c	OCP-2
12-773 -b	OCP-2
12-773 -p	OCP-2c
12-774 -c	OCP-2c
12-774 -f	OCP-2
12-775 -a	OCP-2c
12-775 -b	OCP-2c
12-775 -c	OCP-2c

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
12-775 -f	OCP-2c
12-775 -f	OCP-2c
12-775 -g	OCP-2c
12-775 -h	OCP-2c
12-775 -i	OCP-2c
12-775 -j	OCP-1
12-775 -n	OCP-2c
12-798 -c	OCP-2
12-798 -h	OCP-2
12-798 -j	OCP-2
12-798 -k	OCP-2
12-798 -l	OCP-2
12-798 -m	OCP-2
12-798 -n	OCP-2
12-798 -o	OCP-2
12-798 -p	OCP-2
12-799 -f	OCP-2
12-799 -g	OCP-2
12-799 -h	OCP-2
12-799 -i	OCP-2
12-799 -j	OCP-2
12-799 -k	OCP-2c
12-799 -l	OCP-1
12-800 -a	OCP-2
12-800 -b	OCP-2
12-800 -c	OCP-2
12-800 -d	OCP-2
12-800 -f	OCP-2c
12-800 -g	OCP-2
12-800 -h	OCP-2c
12-800 -i	OCP-2
12-800 -j	OCP-2
12-800 -k	OCP-2
12-800 -l	OCP-2
12-800 -m	OCP-2
12-800 -n	OCP-2
12-800 -o	OCP-2
12-800 -p	OCP-2
12-800 -r	OCP-2
12-801 -a	OCP-2
12-801 -b	OCP-2
12-801 -c	OCP-2
12-801 -d	OCP-2
12-801 -f	OCP-2
12-802 -a	OCP-2
12-802 -b	OCP-2
12-802 -c	OCP-2
12-802 -d	OCP-2
12-802 -f	OCP-2
12-802 -g	OCP-2
12-802 -h	OCP-2
12-803 -a	OCP-2
12-803 -b	OCP-2
12-803 -c	OCP-2
12-803 -d	OCP-2
12-803 -f	OCP-2
12-803 -g	OCP-2

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
12-803 -h	OCP-2
12-803 -i	OCP-2
12-803 -j	OCP-1
12-803 -k	OCP-2
12-804 -a	OCP-2
12-804 -b	OCP-2
12-804 -c	OCP-2
12-804 -d	OCP-2
12-804 -f	OCP-2
12-804 -g	OCP-2
12-804 -h	OCP-2
12-804 -i	OCP-2
12-804 -j	OCP-2
12-804 -k	OCP-2
12-805 -a	OCP-2
12-805 -b	OCP-2
12-805 -c	OCP-2
12-805 -d	OCP-2
12-805 -f	OCP-2
12-805 -g	OCP-2
12-805 -h	OCP-2
12-805 -i	OCP-2
12-805 -j	OCP-2
12-806 -a	OCP-2
12-806 -b	OCP-2
12-806 -c	OCP-2
12-806 -d	OCP-2
12-806 -f	OCP-2
12-806 -g	OCP-2c
12-806 -h	OCP-2c
12-806 -i	OCP-2
12-806 -j	OCP-1
12-806 -k	OCP-2
12-807 -a	OCP-2
12-807 -b	OCP-2
12-807 -c	OCP-2
12-807 -d	OCP-2
12-807 -f	OCP-2
12-807 -g	OCP-2
12-807 -h	OCP-2
12-807 -i	OCP-2
12-807 -j	OCP-2
12-807 -k	OCP-2
12-807 -l	OCP-2
12-807 -m	OCP-2
12-808 -a	OCP-2c
12-808 -b	OCP-2c
12-808 -b	OCP-2c
12-808 -c	OCP-1
12-808 -d	OCP-2c
12-808 -g	OCP-2c
12-808 -i	OCP-1
12-808 -j	OCP-1
12-808 -k	OCP-2c
12-808 -l	OCP-1
12-808 -m	OCP-1
12-808 -n	OCP-2

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
12-817 -a	OCP-2
12-817 -b	OCP-2
12-817 -c	OCP-2
12-817 -d	OCP-2
12-817 -f	OCP-2
12-817 -g	OCP-2
12-817 -j	OCP-2
12-818 -a	OCP-2
12-818 -b	OCP-2
12-818 -c	OCP-2
12-818 -d	OCP-1
12-819 -a	OCP-2
12-819 -b	OCP-2
12-819 -c	OCP-2
12-819 -d	OCP-2
12-819 -f	OCP-2
12-819 -g	OCP-2
12-819 -h	OCP-1
12-819 -i	OCP-2
12-819 -j	OCP-2
12-819 -k	OCP-2
12-819 -l	OCP-2
12-820 -a	OCP-2
12-820 -b	OCP-2
12-820 -c	OCP-2
12-820 -d	OCP-2
12-820 -f	OCP-2
12-820 -g	OCP-2
12-820 -h	OCP-2
12-820 -i	OCP-2
12-820 -j	OCP-2
12-820 -k	OCP-2
12-820 -l	OCP-2
12-820 -m	OCP-2
12-820 -n	OCP-2
12-821 -a	OCP-2
12-821 -b	OCP-2
12-821 -c	OCP-2
12-821 -d	OCP-2
12-821 -f	OCP-1
12-821 -g	OCP-2
12-821 -h	OCP-2
12-821 -i	OCP-2
12-821 -j	OCP-2
12-821 -k	OCP-2
12-821 -l	OCP-2
12-821 -m	OCP-2
12-822 -a	OCP-2
12-822 -b	OCP-2
12-822 -c	OCP-2
12-822 -d	OCP-2
12-822 -f	OCP-2
12-822 -g	OCP-2
12-822 -h	OCP-2
12-822 -i	OCP-2
12-822 -j	OCP-2
12-822 -k	OCP-2

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
12-823 -a	OCP-2
12-823 -b	OCP-2
12-823 -c	OCP-2
12-823 -d	OCP-2
12-823 -f	OCP-2
12-823 -g	OCP-2
12-823 -h	OCP-2
12-823 -i	OCP-2c
12-823 -j	OCP-2
12-823 -k	OCP-2
12-823 -l	OCP-2
12-823 -m	OCP-2
12-824 -a	OCP-2
12-824 -b	OCP-2
12-824 -c	OCP-2
12-824 -d	OCP-2
12-824 -j	OCP-2
12-824 -k	OCP-2
12-824 -l	OCP-1
12-824 -n	OCP-2
12-825 -l	OCP-1
12-825 -m	OCP-1
12-825 -n	OCP-1
12-825 -o	OCP-1
12-839 -l	OCP-2
12-840 -a	OCP-2
12-841 -a	OCP-2
12-842 -s	OCP-2c
12-842 -t	OCP-2c
12-842 -w	OCP-1
12-842 -x	OCP-1
12-842 -y	OCP-1
12-842 -z	OCP-1
12-842 -ax	OCP-1
12-842 -bx	OCP-1
12-842 -cx	OCP-1
12-855 -a	OCP-2
12-855 -c	OCP-2
12-855 -d	OCP-2
12-855 -l	OCP-1
12-857 -a	OCP-2
12-857 -b	OCP-1
12-857 -h	OCP-2c
12-857 -j	OCP-2c
12-857 -k	OCP-2c
12-857 -n	OCP-2
12-857 -p	OCP-2
12-858 -h	OCP-2c
12-858 -j	OCP-2c
12-859 -d	OCP-1
12-859 -t	OCP-1
12-859 -w	OCP-1
12-859 -x	OCP-1
12-859 -y	OCP-1
12-859 -z	OCP-1
12-860 -o	OCP-2
12-860 -p	OCP-2c

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
12-860 -r	OCP-2
12-860 -s	OCP-2
12-867 -f	OCP-2
12-867 -h	OCP-2c
12-867 -j	OCP-2
12-867 -k	OCP-1
12-867 -l	OCP-1
12-868 -i	OCP-2
12-868 -k	OCP-2
12-868 -l	OCP-2
12-868 -m	OCP-2c
12-869 -s	OCP-1
12-869 -w	OCP-2c
12-871 -a	OCP-2c
12-871 -f	OCP-1
12-871 -g	OCP-2c
12-872 -a	OCP-1
12-872 -b	OCP-2c
12-872 -c	OCP-2c
12-872 -d	OCP-2c
12-872 -l	OCP-2
12-873 -a	OCP-2c
12-873 -n	OCP-2c
12-873 -z	OCP-1
12-874 -d	OCP-1
12-874 -i	OCP-1
12-874 -y	OCP-2c
12-874 -bx	OCP-1
12-874 -cx	OCP-1
12-874 -dx	OCP-1
12-875 -a	OCP-1
12-875 -b	OCP-1
12-875 -c	OCP-1
12-875 -d	OCP-1
12-875 -j	OCP-2c
12-875 -j	OCP-2c
12-875 -k	OCP-2c
12-875 -l	OCP-1
12-875 -m	OCP-1
12-875 -r	OCP-2c
12-875 -t	OCP-2c
12-875 -t	OCP-2c
12-876 -c	OCP-2

Adres leśny	Propozycja Obszaru Cennego Przyrodniczo zgodnie z ONoL
1	2
12-876 -d	OCP-2
12-876 -r	OCP-1
12-877 -b	OCP-1
12-877 -c	OCP-1
12-877 -d	OCP-1
12-877 -f	OCP-1
12-877 -g	OCP-1
12-877 -h	OCP-1
12-877 -i	OCP-1
12-877 -j	OCP-2c
12-877 -n	OCP-1
12-878 -b	OCP-1
12-878 -j	OCP-2
12-879 -a	OCP-1
12-879 -b	OCP-1
12-879 -c	OCP-2
12-879 -j	OCP-2
12-879 -y	OCP-2
12-880 -a	OCP-2
12-880 -f	OCP-1
12-881 -c	OCP-2c
12-881 -d	OCP-1
12-881 -f	OCP-1
12-881 -h	OCP-2c
12-881 -k	OCP-1
12-881 -m	OCP-1
12-882 -m	OCP-2
12-882 -w	OCP-1
12-882 -x	OCP-1
12-882 -y	OCP-1
12-882 -dx	OCP-1
12-882 -gx	OCP-1
12-883 -a	OCP-1
12-883 -b	OCP-1
12-883 -c	OCP-1
12-883 -d	OCP-1
12-883 -g	OCP-1
12-883 -h	OCP-1
12-883 -i	OCP-1
12-883 -j	OCP-1
12-883 -l	OCP-1
12-883 -m	OCP-1
12-883 -n	OCP-1

Objaśnienia skrótów:

OCP-1 – Obsz. cenne przyr. kat. 1 zajmujące cały pododdział

OCP-2 – Obsz. cenne przyr. kat. 2 zajmujące cały pododdział

OCP-2c – Obsz. cenne przyr. kat. 2 zajmujące część pododdziału

11 LITERATURA

- Basik E.: Osadnictwo rolne w powiecie Krosno Odrzańskie (1945 – 1948);
- Bazyluk W. 1950. Materiały do fauny Ziem Zachodnich. Prostoskrzydłe (*Orthoptera*) Ziemi Lubuskiej i Śląska. Bad. Fizjogr. Pol. Zach. 2, 2: 136-156;
- Bazyluk W. 1954. Badania nad prostoskrzydłymi (*Orthoptera*), karaczanami (*Blattodea*) i skorkami (*Dermaptera*) północno-zachodniej Polski. Pr. Kom. Biol. PTPN 15, 2: 131-147;
- Chmielewski P.: Koncepcje konserwatorskie w historii ochrony przyrody w Polsce do 1939 roku, Zeszyty Naukowe – Inżynieria lądowa i wodna w kształtowaniu środowiska nr 4, 2011;
- Bidziński K.: Nietoperze województwa lubuskiego, publikacja UZ, Bezgraniczny skarb. Ochrona przyrody polsko-niemieckiego pogranicza, 2022, 88-94;
- Cichocki J., Łupicki D.: Nietoperze *Chiroptera* okolic Cybinki (Środkowe Nadodrze), NIETOPERZE VII, 1-2 (2006), PL ISSN 1640-2677;
- Cichocki J., Dąbkowski P., Łupicki D., Maciantowicz M., Mąkol M., Szlauer-Łukaszewska A., Zawal A.: Pijawka lekarska *Hirudo medicinalis* (Annelida: Hirudinea) w zachodniej Polsce, artykuł: Chrońmy Przyr. Ojcz. 68 (5): 383-387, 2012;
- Chrzanowski A.: Motyle dzienne i nocne okolic Bieganowa, Fauna doliny Odry okolic Cybinki; 13-39, UZ, Zielona Góra 2006
- Czarnuch Z.: Wsie „łużyckiego narożnika” rejonu Cybinki i dawny piastowski gród Szydłów, Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny nr 16, 139-153, 2009;
- Cygan K.: Lokalna grupa działania - Fundacja Zielonej Doliny Odry i Warty na rzecz rozwoju turystyki na obszarach przyrodniczo cennych, 2009;
- Dolata P.T.: Zimowanie łabędzia niemego *Cygnus olor* w miastach Wielkopolski i Ziemi Lubuskiej, FAUNA MIAST - URBAN FAUNA, Wyd. ATR, Bydgoszcz, 1998 str. : 179-186;
- Dubicka A., Czechowski P.: Trzmielowate (Hymenoptera: Apidae: Bombini) województwa lubuskiego: wyniki obserwacji z lat 2016-2020, Przegląd Przyrodniczy XXXI, 4 (2020): 24-42;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, zwana w skrócie Dyrektywą Ptasią.
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową.
- Gabryś G., Jerzak L., Gabryś B.: Lubuska przyroda - warta zachodu?, ZESZYTY NAUKOWE NR 150, NR 30, 2013, UNIWERSYTET ZIELONOGÓRSKI;
- Gajewski Z., Bajon A., Budasz K., Grzesiek W., Małecki b., Małecka M., Parkoła R., Sikora Ł., Projekt Planu Ochrony rezerwatu przyrody „Młodno” na lata 2011 – 2030, BULiGL, oddział w Gorzowie Wlkp., Gorzów Wlkp., 2010;
- Gazda A.: Stan badań nad obcymi gatunkami drzew w polskich lasach, CEPL w Rogowie, 2012,
- Gontaszewska A.: Kopalnia węgla brunatnego Oskar w Smogórach (Ziemia Lubuska), Biuletyn Państwowego Instytutu Geologicznego, Warszawa 2016,
- Gontaszewska A.: Podziemna eksploatacja węgla brunatnego na Ziemi Lubuskiej – dawne górnictwo, współczesny problem, Przegląd Górniczy, Katowice 2015,
- Gontaszewska A.: Zarys historii górnictwa węgla brunatnego w okolicy Ośna Lubuskiego i Sulęcina (Ziemia Lubuska), Hereditas Minariorum 2, Wrocław 2015.
- Gutowski J. M.(red.) i in.: Drugie życie drzewa, WWF Polska, Warszawa, Hajnówka, 2004.
- Herbich J. (red.): Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część pierwsza. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2010.
- Herbich J. (red.): Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny T. 5. Lasy i bory. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2004.

- Herbich J. (red.): Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny T. 3. Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2004.
- Instrukcja Ochrony Lasu, 2024 CILP Warszawa.
- Instrukcja Urządzania Lasu, 2024, Warszawa.
- Jermaczek A., Maciantowicz M.: Ochrona rezerwatowa w województwie lubuskim - historia, stan obecny i perspektywy, Przegląd Przyrodniczy, XXVII, 4 (2016): 38-64;
- Jerzak L., Radkiewicz J., Bocheński M.: Wieloletnia dynamika liczebności oraz sukces lęgowy bociana białego *Ciconia Ciconia* w kolonii we wsi Kłopot nad Odrą, Zeszyty Naukowe 131, Uniwersytet Zielonogórski, 2004
- Jędrzejewski W., Ławreszuk D.: Ochrona łączności ekologicznej w Polsce, Białowieża 2011
- Jędrzejewski W. i in.: Projekt korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce. Opracowanie wykonane dla Ministerstwa Środowiska w ramach realizacji programu Phare PL0105.02. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2005.
- Kondracki J.: Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa, 2009.
- Kossowska M., Krzewicka B., Kościelniak R., Kukwa M., Kowalewska A., Szymczyk R., Smoczyk M., Markiewicz K., Adamski M.: Materiały do rozmieszczenia porostów i grzybów naporostowych Polski, Wiadomości Botaniczne, 2022;
- Krawczyk R.: Las na gruntach porolnych – oczekiwania i rzeczywistość, 2021.
- Lipka K., Bargiel T., Boroń K., Klatka S.: Torfowiska i zasoby wodne złóż torfowych w Województwie Lubuskim, Zeszyty Naukowe 131, Inżynieria Środowiska 12, Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra 2004;
- Liro A. (red.) i in.: Koncepcja krajowej sieci ekologicznej EKONET-Polska, Fundacja IUCN-Poland, Warszawa 1995;
- Liro A. i in.: Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA, Warszawa 1998.
- Matuszkiewicz J.M, Wolski J.: Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa, 2023.
- Matuszkiewicz W.: Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2008.
- Mikusek R.: Ochrona strefowa ptaków, Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych 2012.
- Moczulska W. 1979. Prostoskrzydłe (Orthoptera) Ziemi Lubuskiej. Bad. Fizjogr. Pol. Zach., Seria C 32: 45-58;
- Najbar B.: Kózkowate (Coleoptera: Cerambycidae) Ziemi Lubuskiej, Przegląd Przyrodniczy IX, 4 (1998): 49-75;
- Opracowanie „Lasy dla Natury – ochrona gatunków i siedlisk w Lasach Państwowych, CKPŚ, 2023, Warszawa.
- Orzechowski R.: Entomofauna województwa lubuskiego, Przyroda nie zna granic – ochrona przyrody polsko-niemieckiego pogranicza; UZ, Zielona Góra, 2021, 61-69;
- Orzechowski R.: Obserwacje wybranych gatunków prostoskrzydłych (Orthoptera) w południowej części województwa Lubuskiego; Przegląd Przyrodniczy XX, 1-2 (2009): 45-50;
- Pawlaczyk P., Jermaczek A.: NATURA 2000 – narzędzie ochrony przyrody, WWF Polska, Warszawa 2004.
- Pietrzak J.: Rozdział I: Zarys historii i motywy ochrony drzew i krzewów pomnikowych na terenie lasów; Zarządzanie Ochroną Przyrody w Lasach, Tom 03, 2009.
- Prawne i strategiczne ramy ochrony torfowisk w Polsce, Klub Przyrodników, kwiecień 2018 r.
- Ptak M.: Obszary Natura 2000 z złoża węgla brunatnego w dorzeczu Odry, Zeszyty Naukowe Nr 138, Nr 18, Uniwersytet Zielonogórski, 2010;

- Program ochrony środowiska dla województwa, powiatu oraz gminy.
- Regionalna geografia fizyczna Polski, praca zbiorowa pod redakcją: Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M., Poznań 2021.
- Romanowski J.: Korytarze i łączność siedlisk w ekologii i ochronie przyrody; Tom LIV 2008, Zeszyt 2. Wiadomości Ekologiczne.
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej [Dz. U. z 2023 r., poz. 672].
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt [Dz. U. 2022 poz. 2380].
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 lipca 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów [Dz. U. 2010 nr 137, poz. 923].
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 [Dz.U. 2014 poz. 1713].
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin [Dz. U. 2014, poz. 1409].
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów [Dz. U. 2014, poz. 1408].
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie sposobu ustalenia i ewidencjonowania przebiegu granic obszarów dorzeczy, regionów wodnych oraz zlewni [Dz.U. z 2017 r. poz. 2505 ze zm.].
- Rybacki. M, Maciantowicz M.: Ochrona żółwia błotnego, traszki grzebieniastej i kumaka nizinnego z instrukcjami do wyszukiwania gatunków w terenie, Wyd. Klubu Przyrodników, Świebodzin 2006.
- Sawko G., Czechowski P.: Łęg łabędzia krzykliwego *Cygnus Cygnus* na Ziemi Lubuskiej, Przegląd Przyrodniczy XXI, 4 (2010);
- Siedliskowe Podstawy Hodowli Lasu, 2004. Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu.
- Solon J. i in.: Physico-geographical mesoregions of Poland: verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. Geographia Polonica, vol. 91, 2, s:143-170, 2018.
- Stańko R.: Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza wybranych obszarów torfowiskowych na terenie Nadleśnictwa Cybinka (RDLP Zielona Góra); Klub Przyrodników; Owczary 2025.
- Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA, praca zbiorowa, 1998 Warszawa.
- UNIWERSYTET ZIELONOGÓRSKI – opracowanie zbiorcze: Przyroda nie zna granic – ochrona przyrody polsko-niemieckiego pogranicza, 2021;
- Witkowska-Żuk L.: Atlas roślinności lasów, Multico, Warszawa 2008.
- Wołejko L., Stańko R., Pawlikowski P., Jarzombkowski F., Kiaszewicz K., Chapiński P., Bregin M., Łukasz Kozub Ł., Krajewski Ł., Szczepański M.: Krajowy program ochrony torfowisk alkalicznych (7230), Wyd. Klubu Przyrodników, Świebodzin 2012.
- Woś A.: Klimat Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999.
- Wójcicki A.: Cenne dziury w ziemi, artykuł w magazynie Las Polski 4/2023;
- Zasady Hodowli Lasu, 2023, Załącznik nr 1 do Zarządzenia DGLP nr 108 z dn. 5 grudnia 2023 r. Praca zbiorowa pod kierownictwem P. Kacprzaka.
- Zaręba A. D., Próchnicka P.: Korytarze ekologiczne a prawo i polityka ekologiczna korytarz ekologiczny doliny odry jako podstawowy element systemu przyrodniczego Wrocławia, czasopismo „Gospodarka w Praktyce i Teorii”, Tom 40 nr 3 (2015);

-<https://przezwiekiikraje.blogspot.com/2018/03/lubuskie-czesc-9-szydow-zapomniana-wies.html> - data korzystania kwiecień 2025;

- <https://pamiec1945.pl>

- <https://digital.ub.uni-potsdam.de>

10 KRONIKA

[illegible]

